SZENDRŐI

IVANICS

CSALÁD & KORÁNAK TÖRTÉNELME

1725-TŐL NEMES IVANICS GYÖRGY SPLENI HUSZÁREZRED LOVASKAPITÁNYÁNAK EMLÉKÉRE

DR. IVANICS GYÖRGY

PROFESSIO KIADÓ

SZENDRŐI

IVANICS

CSALÁD & KORÁNAK TÖRTÉNELME

1726 07 09-TÓL NEMES IVANICS GYÖRGY SPLÉNYI HUSZÁREZRED KAPITÁNYÁNAK,
ÉS A SOK MAGYARORSZÁGI SORSTÁRSÁNAK EMLÉKÉRE

ÍRTA:
DR. IVANICS GYÖRGY

PROFESSIO KIADÓ
2018

SZERKESZTETTE:

DR. IVANICS GYÖRGY

KÉSZÜLT:
PROFESSIO KIADÓ gondozásában
Budapest, 2018

NYOMDA: **digitalpress**

Limitált példány

KIADÓ: **PROFESSIO KIADÓ**

ISBN 978-615-81143-5-6
[PDF] ISBN 978-615-81143-0-1

professio@plasztika.com
www.plasztika.com

Copyright © Minden jog fenntartva!
A mű egészének vagy részleteinek fordítása, utánnyomása, elektronikus adathordozón való feldolgozása, mikrofilmen való rögzítése vagy bármilyen más módon való sokszorosítása csak külön engedéllyel lehetséges.

BEVEZETŐ

Töredékes történelem tudásommal, az **1726-os** nemesi oklevél dátum nagyon közelinek tűnt a **Rákóczi-szabadságharc 1711-es bukásához**, ráadásul az **Ivanics** név **horvát** hangzású. Sok horvát, így az **1848-as** forradalom és szabadságharcra rátámadó **Jellasics** is közismerten **Habsburg barát** volt.

Ezért sokáig bátortalan gondoltam rá, miért is kaphatta ősünk a *„kutyabőrt”* egy Habsburgtól.

Szerencsére **kos csillagjegyben** született **sebész vagyok**, aki bátran ***„belevág”*** a **dolgokban**, ha gondot lát, nem pedig gyáván meghátrál. Ezért kutakodni kezdtem, a lapítás helyett.

Első eredményt a **Google** adta, amikor a kutyabőrön lévő ***„Spleni huszárezred”*** kifejezést beírtam:

*„**Pancsova** várát Temesvár szerencsés elfoglalása után – **1716 november 9-én – gróf Mercy**, a császári lovasság generálisa elfoglalta, és a **Spleni** császári generalwachtmeister néhány **huszárezreddel** megszállta.”*

Így már bátrabban kutakodtam, hiszen **Temesköz török** uralom alóli felszabadítása igen pozitív tett volt.

Ivanics Bertalan református lelkész **nagyapám** által egészen az **1750-es évekig** kikért, felmenőink anyakönyvi kivonataiból kiderült a **szendrői Ivanicsokról**, hogy **reformátusok**, és így garantáltan **magyarok** voltak ekkor. Így az elnyomó, vallásüldöző **Habsburgok** elleni **Rákóczi szabadságharc** oldalán kellett állniuk.

Már csak az volt a kérdés, ha a **Rákóczi** oldalán állt ősünk, akkor hogyan kaphatott nemességet **1726-ban**?

Egy másik elődünk Ivanics Mihályné **Aszalay Klára**, családi története segített ebben.

NAGY IVÁN: MAGYARORSZÁG CSALÁDAI CZIMEREKKEL könyvében, szendrői nemesi családként ott szerepel az **Aszalay család**, akinek leány tagja Ivanics György unokájával, **Ivanics Mihállyal 1799-ben** házasodott.

E frigy csak úgy jöhetett létre, ha **közös volt a múltjuk**, ahogy a **református vallásuk** is, és mit találtam?:

*„**Aszalay Ferencz** törvényekben jártasságát egy latin betűrendes törvényes munka igazolja, mely 1650 és 1694 adatott ki. **Ferencz** a múlt század végén élt, **II. Rákóczy párthíve** és még irodai **lajstromozója 1706-ban.**”*

Kiderült, a **Rákóczi-szabadságharc** teljes amnesztiával végződött 1711-ben. **I. József meghalt**, **VI. Károlynak** pedig a magyar huszárokra nagy szüksége volt, mivel a **Spanyol örökösödési háború** *(1701-1714)* még zajlott. Ezért nem voltak retorziók, és vértanúk, mint előtte a **Wesselényi összeesküvés** nagyon véres megtorlásánál.

Minden lázadó kuruc katona teljes amnesztiát kapott, és mehetett tovább a dicsőséges, török elleni harcba.

Aki e könyvet elolvassa, abban tudatosul, hogy a történelem igen sokszor ismétli magát, és igen sokszor kellett „*bebekelniük*” a történelmi szereplőinek, ahhoz, hogy az ország és saját érdekeit képviselhessék.

Hasonló módon fokozatosan sikerült igen sok dologra idővel fény deríteni.

Kiderült, hogy a történelem során igen sok híres **Ivanics nevű** szereplő volt, még **Bolgár fejedelem** is.

Korábban ugyanis az Iván nevű apa nevéből képezték a fiú nevét „ics” végződéssel.

Családnevünk ugyanakkor, feltételezhetően az **IvanićGrad várkapitányságból** származására utal, amikor a XV. sz-i bevezették a családneveket. **Bebek Detre nádor** *(1397-1402)* **familiáris lovaskatonái** lehettek **őseink**, akik onnét, **Szlavóniából** elvándoroltak, amikor bukását követően Felső-Magyarországi birtokaira kellett visszavonulnia **Detrének**.

Ott Szendrő történetét követve eljuthatunk **Vifzlaÿ Demeter** *(Ivanics György későbbi felesége Vifzlaÿ Judit nagyapjának)* várkapitányságáig *(1673-1675)*, majd fiának **Vifzlaÿ András** szerepéhez a **Deák-Huszárezred** alapításában. Melynek kapitány, majd névadó tulajdonosa is lett, majd 1706-os halálát követően a**z Splényi-Huszárezred** névre változzon.

1719-1720 között **Ivanics György huszár ezredes** ennek volt vezérlő kapitánya, és ennek fényében érdemes olvasni a nemesi oklevélben leírtakat:

„Figyelembe véve hívünknek, **I V A N I C S Györgynek, magyar katonaságunk Spleni lovas ezrede kapitányának** hűségét, és hű szolgálatait, melyeket Ő különböző helyeken és időben, alkalom adtán, első sorban nevezett **Magyarországunk szent Koronájának**, Dicsőséges elődeinknek, felséges Házunknak és már saját Felségünknek is híven s álhatatosan tanúsított és tett.....”

Vagyis **VI. Károlynál** és több elődjénél is harcolt a **Spleni ezredben**, *(melynek kapitány is volt)*, és nem csak Magyarországon *(ahol elsősorban harcolt)*, de más különböző helyeken is. *(Ezért vehette el végül **Vifzlaÿ Juditot**.)*

*(Lásd török elleni háború Buda 1686-os felszabadításától a 1697-es Zentai hatalmas győzelemig, majd a Spanyol örökösödési háború 1701- 1714 Itália, Rajnai, harcai. Végül újra a törökök elleni harcok 1716-os Pétervárad csatától, Temesköz, közte Pancsova /*1716 11 09-én/*, végül pedig még Nándorfehérvár felszabadítása is, az 1718-as Pozsaveráci békéig.)*

Ettől kezdve sokkal lelkesebben kutattam az **1526-os** Mohácsi csatától **1726-ig** *(nemesi oklevél kézhezvételéig)* terjedő, pont **200 éves** Habsburg-török háborúk és szabadságharcok korszakát. Miáltal újabb kincsekre lelhettem.

Kiderült például, **Bocskai István** felesége **Hagymássy Margit** volt, tehát női ágon rokonságban vagyunk. Hiszen Ivanics György fia **Ivanics János Hagymássy Sárát** vette feleségül **1772-ben**.

Ivanics Bálintnak *(szül:1845)* első felesége pedig **Almási Julianna** volt **1870-ben**.

A történelmi áttekintéseknek nagyon fontos *(ma is érvényes)* tanulságai is vannak.

Jól látszik, a két nagyhatalom között, csakis *„inga politikával”*, a két hatalmat egymás ellen kijátszva lehetett valamelyest megvédeni a magyar érdekeket. *(Ahogy a Bebek család és a híres fejedelmek is tették.)*

A magyar lelemény és bátorság pedig sok, szinte teljesen reménytelen helyzetben is segített.

Aki ezt elolvassa, érdekes dolgokat olvashat és sokkal bölcsebbé is válhat a történelem e tanulságai által.

AJÁNLÁS

Könyvemet ajánlom **családomnak**, minden **IVANICS leszármazottnak**, és minden **IVANICS érzelmű személynek**, aki megérti, érzi, hogy itt a Kárpát-medencében mennyit kellett és kell állandóan küzdeni a fennmaradásért és a boldogulásért.

IVANICS György apámnak, aki huszárkapitány ősünkhöz méltóan lovas szakosztályt szervezett a lovak megmentéséért, és gyerekkoromban lóra ültetett.

IVANICS Györgyné, anyámnak, aki segítette apámat, e családnak pedig 4 gyereket szült és nevelt, közte engem is.

I. ns. IVANICS György emlékének. Aki *„két pogányközt”* harcolt lovas kapitányként a **Magyar hazáért**, az osztrák és török megszálló ellen egyaránt, ha kellett.
Ott lehetett **Thököly hadaiban**, de harcolt a **Deák**, majd **Viszlay**, majd **Splényinek** nevezett ezredében, az **1697-es Zentai csatában**, 1701-től Itáliában, Németalföldön, Rajnánál, rövid ideig bekapcsolódhatott a **Rákóczi-szabadságharc** békepárti politikai küzdelmeibe. Majd később az **1716-os Pétervaradi csatában**, és az ezt követő török elleni hadműveletekben is. A **Spleni lovasezred** lovaskapitányaként részt vett a Temesköz felszabadításában, bevonult **Pancsovára**. **1717-ben** pedig a **Nándorfehérvárt** felszabadító hadműveletekben. Így válhatott **1719-1720** között a **Splényi huszárezred** vezénylőjévé alezredes-ezredes rangban. Kiérdemelve ezzel a családjának a nemesi rangot **1726-ban**, minden utódjának példát mutatva. Küzdelmeivel pedig beteljesedhetett szerelmi kapcsolata, elvehette **ns. Vifzlaÿ Juditot**.

Dr. IVANICS Györgyné feleségemnek, aki érzékeltetni tudta velem, hogy miért is küzdöttek annyit az **IVANICSOK** a családjukért, szerelméért, szeretteikért.

IVANICS gyerekeimnek, minden utódunknak, akiknek átadhattam tapasztalataimat a könyvek által is, közte lovas tudásomat a lovak szeretetét is.

Minden eszmei utódnak, aki már megérezte, vagy megérezni fogja, *(remélem e könyvből is)*, hogy az életünk nem céltalan.
Küzdenünk kell folyamatosan, céltudatosan, családunk, népünk, és a Kárpát-medencei, gyönyörű közös magyar kultúránk fennmaradásáért.

IVANICS GYÖRGY & ŐSEINEK RÖVID ÉLETÚT REKONSTRUKCIÓJA

Ivanics György ősünkről a **Bécsben**, **1725 november 5-i** keltezettel írott, **1726 július 9-én a Miskolcon** tartott, **Borsod vármegyei** közgyűlésén kihirdetett nemesi okiratából megtudhatjuk:

„Figyelembe véve hívünknek, **I V A N I C S Györgynek, magyar katonaságunk Spleni lovas ezrede kapitányának** hűségét, és hű szolgálatait, melyeket Ő különböző helyeken és időben, alkalom adtán, első sorban nevezett **Magyarországunk szent Koronájának**, Dicsőséges elődeinknek, felséges Házunknak és már saját Felségünknek is híven s álhatatosan tanúsított és tett....."

Vagyis **VI. Károlynál** és **több elődjénél** is harcolt a **Spleni ezredben**, *(melynek **kapitány is volt**)*, és nem csak **Magyarországon** *(ahol elsősorban harcolt),* de más különböző helyeken is „***álhatatosan***".

*(Lásd török elleni háború Buda 1686-os felszabadításától a 1697-es Zentai hatalmas győzelemig, majd a Spanyol örökösödési háború 1701- 1714 Itália, Rajnai, harcai. Végül újra a törökök elleni harcok 1716-os Pétervaradi csatától, Temesköz, közte Pancsova /*1716 11 09-én/, *végül pedig még Nándorfehérvár felszabadítása is, az 1718-as Pozsaveráci békéig.)*

„Ugyanezen **IVANICS GYÖRGYÖT** tehát és az ő révén nejét, **VIFZLAŸ JUDITOT**, mint különben is nemes szülőktől származót, valamint fiait **JÁNOST** és **BÁLINTOT** és **mindkét nembeli összes örököseiket s utódaikat** császári-királyi teljhatalmunknál fogva s különös kegyelemből nevezett Magyarországunk s a hozzá csatolt Részek igazi, ősi és kétségtelen **NEMESEINEK RENDJÉBE** sorolandónak, felveendőnek és bejegyzendőnek tartottunk **....."**

1726-ban tehát már házas volt **ns. Vifzlaÿ Judittal**, és két gyere is volt **János** és **Bálint**. *(Szülei már nem éltek.)*

[1]A Google kicsit segített a **Spleni** névvel. Kiderült, hogy a **Spleni lovasezred** részt vett Temesvár felszabadításában, és a szintén a Temesközben lévő **Pancsova 1716 november 9-i** felszabadításában is.

A metszet oldalán németül a következő jegyzet van: Pancsova várának pontos tervraiza, mely a Temes folyó partján, Belgrád átellenében fekszik, mellvédő palánkkal, árokkal és különleges, négyszegletű várral; Temesvár szerencsés elfoglalása után - 1716 november 9-én - gróf Mercy úr, a császári lovasság generálisa elfoglalta és Spleni császári generalwachtmeister néhány huszárezreddel megszállta, a török őrség pedig Belgrádba vonult vissza.

Vifzlaÿ Juditról *(?-1753)* és **Ivanics György Szendrői leszármazottaira** vonatkozó adatok dolgában jobb helyzetben voltunk, **Ivanics Bertalan** *(1887-1970)* nagyapám által 1930-as években beszerzett, **1750-től** meglévő **református egyházi anyakönyvi kivonatok** által, ezek alapján íródott meg e könyv.

Időközben elvégeztettem a **DNS elemzésemet** is, de ezzel is csak esetleges feltételezéseket lehetett kiszűrni. Már csak azért is, mert egy másik céggel is elvégeztetett teszt csak részben volt hasonló. Egyébként pedig jelentős keveredés volt a Kárpát-medencei népek között. Ezt jól mutatja, hogy egy szlavóniai *(feltehetően horvát)* család is **Szendrőbe** került.

Ugyanakkor **Ivanics György lovaskapitányhoz** és őseihez sokáig csak közvetett **történelmi adatokkal** tudtam közelebb jutni. *(Ezért szerepelnek azok e könyvben.)*

A **Magyarországi történelemből** ki lehet emelni a fontosabbakat, és abból érdekes következtetéseket lehet levonni.

Lényegesek az **Ivanič-Grad**-ról, és **Ivanics bánról** *(Horváti Jánosról)* szóló később részletezett információk is.

1989-ben ellátogattunk **Ivanič-Grad-ra**, mely manapság Zágráb *„alvóvárosa"*. Könnyen megközelíthető, mivel a **Zágráb-Belgrád** autósztráda mellett fekszik. Ahogy már a **római korban** is itt ment el a **Pannóniába** vezető római út.

Itt elmondták az ott élők hogy a törökök mindent, így az anyakönyvi kivonatokat is elpusztították, és a temetőben is csak a török korszak utáni sírkövek maradtak meg, de azokon egyetlen **Ivanics** felirat sem található.

Így csak annyit tudhattunk meg, hogy annak idején egy **Ivanič**-ról nevezték el e települést, és a környező területrészt is, melynek a neve **Ivanič-insula**, majd később **Ivanics Várkapitányság** volt, az ott épült fontos vár miatt.

Az is kiderült később, hogy a **családnevek** csak a **15. században** alakultak ki, előtte nem voltak. Akkor kaphatták őseink is e nevüket, mint a szlavón **Ivanics várkapitányságból** származó család. *(Lásd **Ivanics Pál** Vitéz János udvari papjának történetét, aki hasonló módon lett Ivanics. Ez is magyarázza a sok Ivanics, ahogy pl. a Horvát, Szatmári, Somogyi Győri stb. családnév meglétét is a származás alapján.)*

A szlavón *(horvát)* származást igazolja, hogy a Horvátország és Szlavónia nemesei között is nyilvántartották. *(Tehát 1726-ban még egyértelműen tudták a horvát-szlavón származásukat.)*

Fontos nyomnak mutatkozott a **Bebek családról** megtalált információk.

A feltehetően **szlavón** *(horvát)* származású **Ivanics család Szendrőbe** való kötözésük idejéről és módjáról, **Szendrő** birtokosának a **Bebek családnak** a története segíthet. *(Onnantól már **Szendrő** története a fontos információ.)* Nekik hosszú ideig igen fontos szerepük volt a magyar történelemben, ahogy **II. Károly király 1386-os** meggyilkolásában is.

[1] http://adattar.vmmi.org/?ShowObject=telepules&id=139

Bebek György *(1320?-1390 a királyné tárnokmestere),* fia **Bebek Detre 1397-1402-ig nádor** is volt, *(vagyis **Luxemburgi Zsigmond király** Magyarországi helyettese).* Előtte **1383-ban** horvát-dalmát bán helyettes. **1389-1392 horvát-dalmát-szlavón** bán, **1392-1393 szörényi bán** volt. **1394-1397 szlavón** bán. *(Szlavóniához tartozott Zágráb és mellette **Ivanič-Grad**.)* Testvére **Bebek Imre** is *(1379-1382 között)* horvát-dalmát bán volt. *(Fia, Bebek András pedig Zsigmond király lovászmestere volt.)*

Bebek Imre és **Bebek Detre** hosszú *(1379-1397)* horvát-dalmát, majd **szlavón báni** megbízatásai megszűnése után költöztek onnét el, **1397** után, és ekkor nyilvánvalóan igen sok, hozzájuk hűséges személyt, közte familiáris katonát is elvittek magukkal Felső-Magyarországi birtokaikra, így **Szendrőbe** is. Közöttük lehettek az **Ivanics család** tagjai is.

A **Bebek család** e felvidéki ősi birtokait még **IV. Bélától** kapta az **1241 ápr. 11-12-i Muhi csatában** és utána véghez vitt hőstetteik miatt, melyet **Bebek Detre nádor** bukását követően sem veszítettek el.

Bebek Detre 1397-1402-ig nádori megbízatásának 5 éve alatt még a fővárosban is lakhattak, egy ideig az **Ivanicsok**. Utána viszont már csak a Bebek család Felső-Magyarországi birtokain.

1440-től Griska huszita hadvezér hadai a nyugati országrészről az egész Felső-Magyarországon pusztítottak. E harcokban óhatatlanul részt kellett venniük, ahogy a **törökök** elleni harcokban is részt vehettek **Hunyadi János**, majd **Mátyás király** alatt.

Az **1526-os Mohácsi vész** kori török harci események adhatnak még az **Ivanicsok felső-Magyarországra** való költözésére esetleges magyarázatot, *(ekkor Zágráb környékén is súlyos harcok folytak)* de ez nem magyarázza, miért pont **Szendrőben** kötöttek ki, ahogy a **Bebek teória**. *(Lásd történetüket!)*

1526-tól legalább **7 generációjuknak** kellett végig harcolnia az **1726-ig** terjedő időszakot, és nyilvánvalóan sikerrel oldották meg ezt, ha a végén a Splényi **lovasezred kapitányává**, majd **1726-tól nemessé** is vált **kései utódjuk.**

Mivel korábban nem voltak nemesek, ezért több nemzedék hősi harca és áldozatos munkája kellett ahhoz, hogy végül egy utódjuk **lovasezred kapitány** legyen. Ez csak úgy valósulhatott meg, ha az **Ivanics család** felmenői a harcokban szerzett jövedelmükkel, megfelelő gazdasági alapot tudtak biztosítani, hogy utódaik lovakat tartsanak, fegyvereket vásárolhassanak, és kellő kiképzést kapjanak. Sőt megfelelő családi kapcsolatokkal is kellett rendelkezniük. Melyhez szabad, megfelelő vagyonnal is rendelkező családdá kellett lenniük már, hogy e „*hátteret*" biztosítani tudják utódaiknak, amit azok tovább gyarapíthattak.

1626-1726 közötti **200 év** történelmi és harci eseményeit követve, *(mert ekkor nyilvánvalóan ők is harcoltak)* ez időszakban is elképzelhetjük hogyan élhettek. Ahogy az 1626-ot megelőző, illetve 1726-ot követő időszak vizsgálatával is.

Az **Ivanicsok** szempontjából tehát kulcsfontosságúnak tűnik a **Bebek család** szereplése ez időszak alatt is. Akik kevésbe ismertek, de ugyanazt a jellegzetes utat voltak kénytelenek bejárni, mint a későbbi dicső vezérek és uralkodók: **Bocskai István**, **Bethlen Gábor**, **Rákóczi György**, **Thököly Imre** és **Rákóczi Ferenc**.

*(Mielőtt a Bebek családot bárki elítélné „ingapolitikájukért", „bebekelésükért", előbb olvassa el e híres fejedelmek történeteit. Már csak azért is, mert a **Bebek család kihaltával**, az **Ivanics család** története is már hozzájuk köthető.)*

1558-ban, miután a török porta által **Erdély** kormányzójának és a királyfi gyámjának kinevezett **Bebek Ferencet** Izabella királyné lemészároltatta, fia **Bebek György** *(?-1567)* érthető módon, **Ferdinánd pártjára** áll át, azonban hamarosan török fogságba esett. Nem reménykedhetett abban, hogy elengedik, mert sok törököt korábban levágott, akik **Gömörben** pusztítottak. 5 év múlva még is elengedték, de csak súlyos feltételekkel elkötelezve magát. *(Szulejmánnak kezet kellett csókolnia, ami nyilvánvalóan elkötelezettséget jelentett, amellett, hogy jelentős összegű megváltást is fel kellett vállalnia.)*

[2]**1566-ban Svendi Lázár** császári hadvezér ezért foglalta el csellel **Szendrőt** és többi várát is, mert innentől megbízhatatlannak tartották, így Szádvárt is. Utóbbit **Bebek felesége**, **Patóczy Zsófia** sokáig védett hősiesen. *(Zrínyi Ilonának példát mutatva.)* **Bebek György** ugyanakkor Kővárt és Nagybányát foglalta el. Végül felesége hősiességével elérte a szabad elvonulást, de Bebek György 1567-ben meghalt, 4 leány hagyva maga után. **Bebek Zsuzsanna** leánya **Báthori Istvánhoz** ment feleségül, aki **1571-1586** között **Erdély** fejedelme volt. **Bebek Juditba Balassi Bálint** volt szerelmes, szép költeményeket írva hozzá.

Bebek György volt az utolsó Bebek férfi családtag, aki már hithű **református** volt. *(Apja, **Bebek Ferenc** még hithű **katolikusként** Kransznahorka várfalából lehajította a lutheránus papot.)* Ez egyben jelezi azt is, hogy az **Ivanicsok** is ekkor *(1558 körül)* válhattak **reformátussá**.

Amennyiben a Bebek teória helyes, akkor már **1397 után** a fővárosban, majd **1402-től Szendrő** környékén éltek tehát az **Ivanicsok**, már magyar családként.

1566-ban a Habsburgok is, *(feltehetően a **Szendrői vár** biztos megtartása érdekében)* egy **református** vallású katonát **Zolthay Istvánt**, az **egri vár hős védőjét** nevezték ki **Szendrő** kapitányává.

1566-tól, immáron **királyi várként**, nagyarányú építkezések zajlottak a **Szendrői** alsó és a felső várban is. Ekkor a megerősítés és a török veszély miatt is sok család költözött ide. Amennyiben az **Ivanicsok** nem korábban, akkor ez időszakban már biztosan **Szendrőbe** költöztek. *(Lehet előtte valamelyik másik Bebek várban, vagy általuk birtokolt településen élve katonáskodtak.)*

[2] https://www.szadvar.hu/szadvar-2/az-utolso-bebek/

1552-ben már megkíséreltek egy sikertelen ostromot Eger vár ellen a törökök. Melynek végeredménye a híres **Egervári diadal** lett. Ezután pedig mindenki sejtette, hogy a törökök újra támadni fognak.

(Hiszen óriási stratégiai előny lett volna számukra, ha el tudták volna vágni Erdélyt a Királyi Magyarországtól. Erdély akkor magára maradt volna. Az összeköttetés megléte a Habsburgok számára is fontos volt. Így támogatni tudták Erdély harcát a török függőséggel szemben, vagy éppen meg tudták valósítani Erdély bekebelezését is.)

1566-tól, tehát nem véletlenül erősítették **Szendrő** várát. **1596-tól**, Eger vár elestétől pedig **Szendrő** még fontosabb végvárrá vált. Sőt **Gömör** és **Miskolc vármegye** székhelye mellett, még a törökök által megszállt **Csongrád megye** székhelye is. (Milyen furcsa egybeesés, hogy pontosan ide **Csongrád megyébe** költöztünk el.)

1572-ben Rákóczi Zsigmond *(később 1607-1608-ig Erdély fejedelme)* volt **Szendrő** várkapitánya. Innen indult el a **Rákócziak** sikeres pályafutása. Feltehetően, a **Szendrői** várhoz tartozó katonaként, **Ivanics György szépapja** is az ő parancsnoksága alatt harcolhatott.

(Ahogy későbbi Ivanics leszármazottak Bocskai, Bethlen, Thököly és a Rákóczi Ferenc seregében is.)

1583-ban Bocskai István *(élt 1551-1606, **Bocskai Szabadságharc: 1604-1606**)* elvette a leggazdagabb bihari főúrnak Varkocs Miklós özvegyét **Hagymássy Katát**. *(1583-1604 között voltak házasok, 1604-ben meghalt felesége.)*

Később **ns. Ivanics György** lovaskapitány fia, **ns. Ivanics János** *(1721?-1780?)*, felesége pedig **ns. szalonnási Hagymásy Sára** (1754?-) volt. *(Szendrő szomszéd községe volt Szalonnás.)* **Tehát Bocskai feleségével rokonságban lehetett.**

Amennyiben a rokoni kapcsolatokról beszélünk, meg kell még említeni még feltétlenül:

Ns. Ivanics János fia **ns. Ivanics Mihály** *(szül 1776)* felesége *(1799-ben házasodva)* **ns. Aszalay Klára** volt.

Az Aszalay család 1625-ben kapott nemességet. **Aszalay Ferencz** pedig **1706-ban II. Rákóczy Ferenc** párthíve és **irodai lajstromozója** volt. E frigy is csak úgy jöhetett lére, hogy a két családfő református magyarként, azonos nézeteket vallott.

Ns. Ivanics Bálint *(szül: 1845-1912)* első felesége pedig **Almási Julianna** *(1848-1782)* volt.

Deák Pál *(a Deák ezred tulajdonosának a)* felesége is e családból származó **Almási Ágnes** *(**Gyöngyös** 1681-1721) volt.*

[3]Még érdekesebb **Ivanics György** feleségének **Vifzaÿ Judit** családjáról, később fellelt értesülések!

[4]**1618 máj. 7-én** kapott nemességet egy **Viszlay.**

[5]*„**Viszlay család**. Szintén Trencsín vármegye nemesei között találjuk, és pedig a nemesi összeírások szerint **1688-ban Kis-Sztriczén** laktak tagjai."*

*„**1754-55 évi** orsz. nemesi összeíráskor Nyitra megyében József, Zemplénm.-ben pedig László vétetett fel az igazolt nemesek közé." **(Vifzlaÿ András kuruc kapitányról** később megtudhatjuk, Trencsén környékén ügyködött 1705-ben.)*

Viszlay. Címereslevele kelt 1618. máj. 10. – Vö. *Csoma* 666.

(Másképen **Nagy**). – A címereslevelet 1657. jan. 7. V. Demeter kapta; kihird. Borsodm. – Vö. *Bor.* I 230.

Az 1754–55. évi orsz. nemesi összeíráskor *Nyitram.*-ben József, *Zemplénm.*-ben pedig László vétettek fel az igazolt nemesek közé.

Viszlay család. Szintén Trencsín vármegye nemesei között találjuk, és pedig a nemesi összeírások szerint 1688-ban Kis Sztriczén laktak tagjai.[3])

[6]**Viszlay** *(Másképen **Nagy**)*. A címereslevelet **1657 jan. 7. V. Demeter** kapta, kihird. **Borsodban**.

A **Borsod vármegyei Vifzlaÿ Demeter**. ***(Vifzlaÿ Judit** nagyapja.)* **1620** között születhetett, hiszen komoly harci tetteket kellett véghez vinnie legkésőbb **1655-ig**, hogy nemességre felterjesszék.

Wesselényi·Ferenc·nádor·1663.·jún.·14-én·el·ne·adományozza·Csömör,·Alberti·és·Tetely·puszták·Horváth·Mátyás·kassai·strázsamesternek,·Viszlay·Demeter·szendrői·hadnagynak·és·még·más·három·végvári·vitéznek.

***(1663-ban** tudjuk, már hadnagyként szolgált **Szendrőben**, **1673-1675-ig** pedig **Szendrő kapitánya** is volt, melyhez még jó egészségi állapotban kellett lennie. 53 év körüli lehetett, amikor Szendrői kapitányként.)*

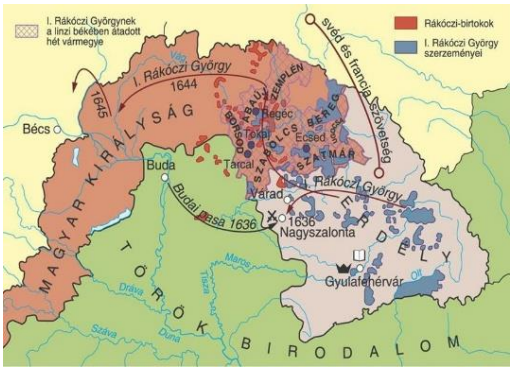

1657-ben Vifzlaÿ Demeter ezért kaphatta a nemességet, mert feltehetően a 18-28 éves koráig a 30 éves *(1618-1648)* háború utolsó részénél jeleskedhetett, vagy még az utána kezdődő harcoknál is.

1644 03 29-én I. Rákóczi György foglalta el **Szendrőt**, Kassa bevételét követően, de már júniusában visszafoglalta Eszterházy császári csapatokkal.

1645 januárjában *(miután kiheztette a német őrséget)* újra fejedelemé.

Júniusban megint kicsúszott a kezéből, és ekkor újra ostrom alá vette a fejedelem, de **1645 december 16-án** aláírt **Linzi békekötés** által megszűnt az ostroma, mely igen leromlott állapotot eredményezett.

(Feltehetően ekkor is lassan haladt a bürokrácia, és csak a békekötést követő bő 10 évvel kapott nemességet Viszlay Demeter a harcokban szerzett érdemeiért. Vagy a későbbi pl. török ellenes harcokkal érdemelte ki.)

1646-ban Bécs **Wesselényi Ferencet**, mint **Felső-Magyarország főkapitányát** bízta meg a helyreállítással, azzal hogy a **Szendrei** javakat is megveheti hozzá. *(Megint azzal a megoldással, hogy a Szendrői birtokokat és az alsó várat megkapja, de a felső vár megmarad királyi birtoknak.)*

[3] Grosschmid Gábor: Bács-Bodrog Vármegyei Történelmi Társulat Évkönyve 1889, 23. o.
[4] Ars Hungarica 1978, 83.o.
[5] https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Nagyivan-nagy-ivan-magyarorszag-csaladai-1/tizenkettedik-kotet-C1EA/viszlay-csalad-D066/
[6] https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Kempelen-kempelen-bela-magyar-nemes-csaladok-1/11-kotet-1517D/viszlay-15C4F/

1652-ben a vár 760 emberéből **557** volt a **huszár**.
Minden valószínűség szerint közte lehetett **Vifzlaÿ Demeter** is, hiszen harcolnia kellett az **1657-es** nemesi címért.

1659-ben *(Ekkor már 2 éve nemes ember Vifzlaÿ Demeter, tehát ekkor is harcolnia kellett)* megint újra a török pusztította a környéket. **Hatvani András** várkapitány csapatával utánuk ment, de vereséget szenvedet, fejét vették a törökök.
1660-ban német katonaságot vezényeltek a felső várba, melytől a lakosság nagyon szenvedett. Ez is tüzelte a Wesselényi összeesküvést.

1663-1664 közötti **hetedik Habsburg-török háborúban Vifzlaÿ Demeternek**, immáron *(1657 óta)* nemesemberként már kötelező jelleggel kellett harcolnia.
(Ekkor 1663-ban készült a metszett Szendrői vár körül gyülekezett török ellenes hadakról. Tehát e képen ő is "szerepel"!)
Az **1663-as** török támadásnál Érsekújvár elesett, de az elhúzódó harcokkal megállították a törököket, **Zrínyi Miklós** az **1664-es téli hadjárattal** pedig jelentős ellencsapást is végrehajtott, amit az 1664-es fényes, Szentgotthárd győzelem tetézett. Tehát sikeresen harcoltak a magyar katonák, nagy véráldozat árán. Ugyanakkor magyarokra nézve a Habsburgok nagyon előnytelen, megalázó békét kötöttek a törökökkel. *(Emiatt kezdődött a Wesselényi összeesküvés.)*

Wesselényi-Ferenc nádor 1663. jún. 14-én el ne adományozza Csömör, Alberti és Tetely pusztákat Horváth Mátyás kassai strázsamesternek, Viszlay Demeter szendrői hadnagynak és még más három végvári vitéznek.

[7]**1663. jún. 14-én** adományozza **Wesselényi Ferenc nádor** *(a Pest vármegyei)* **Csömör**, **Alberti** és **Tetely** pusztákat Horváth Mátyás kassai strázsamesternek, **Vifzlaÿ Demeter szendrői hadnagynak** és még másik három végvári vitéznek. *(Ez egyben mutatja, hogy már előtte elköltözött családja a Nyitra környéki lakóhelyükről Szendrőbe.)*

[8]**1664 06 23**-i feljegyzés szerint pedig a **Szendrői Diós hegyi** szőllő bíró úr mellett lévő esküdtek és „*accessorival*" *(kiegészítők)* között ott volt **Vifzlaÿ Demeter**. *(Tehát szőlő birtokkal is rendelkezett.)* Megemlítik a **gróf Wesselényi Lászlót** is. *(Utóbbi 1633-ban született Wesselényi Ferenc nádor és Bosnyák Zsófia gyerekeként, és **Szendrői vár kapitánya** volt 1664-1669-ig.)* Megemlítik még Fügedi Nagy András **Szendrő** ez időszakbeli *(1663-1665)* alkapitányát is.

lőiről van itt szó) bíráját vitézlő Sebő Gergely uramat, őkegyelme mellett lévő két esküdtet, úgymint Dési Péter, és Színi Szabó István uraimékat, az Diós hegyi szőllő bíró uramat nemzetes és vitézlő Balog Mátyás uramat, mellette lévő esküdteivel és assessorival, Viszlai Demeter uram, Sebő Gergely és Bodnár György uraimékat, több becsületes fő és közép rendbéli uraimékat ilyen okok végett; hogy mi látván az mi szőllő hegyeinken Isten áldásából adand gyümölcsesinknek és szőllő termésinknek elszenvedhetetlen nagy kárát a sok orvok és tolvajok miatt, kiknek egyéb után, és megzabolázását kárunk eltávoztatását különben fel nem találhattuk, hanem állandó statutumokat magunk és [gyer]mekink javukért egyező akaratb[ól] kellett csinálnunk, melly [végezé]sűnknek consentialván tekintetes és méltóságos Gróf Vesselényi László urunk [...] ezen vég háznak kapitánya. Hasonlóképpen nemzetes és vitézlő, mostani sub[sti]tutus fő kapitánya Fügedi Nagy András urunk consequenter így következnek

1672-ben a **bujdosó kuruc** csapatok több ízben is kifosztották **Szendrő** községet. A felső vár német parancsnoka **Schőning György Vilmos**, ezért úgy döntött, *(igen esztelen módon),* hogy a kevésbé védhető alsó, palánkvárat, a város házaival együtt, egyszerűen felgyújtotta szeptember 28-án, mindent elpusztítva! *(Ahogy Néró Rómát!)*
[9]El lehet képzelni a **Szendrőiek** mennyire fel voltak háborodva, hogy házukat minden javaikkal együtt felgyújtották. Nyilvánvalóan minden fórumon tiltakoztak, lázadoztak.

1673-ban Vifzlaÿ Demetert azért tehették oda református magyarként alkapitánynak, hogy ezzel lecsendesítsék a tiltakozást, mert benne feltehetően bíztak a **Szendrőiek**. *(A Habsburgok feltehetően csak a német várkapitány hűségében bízhattak.)*

Vifzlaÿ demeterről ezt követően már nincs több információk. **1686-ot**, és **Budavárának felszabadulását** talán még megélhette. Fia **Vifʒlaÿ András** is ott harcolhatott, de csak később a Deák huszárezred **1696-os** alapítása kapcsán esik róla szó elsőként.

1682 augusztusában Thököly bevette Eperjest, Lőcsét, Füleket és **Szendrőt (!)** is. *(Ahogy korábban, Bocskai, Bethlen, Rákóczi György és még később Rákóczi Ferenc is.)* Tehát mozgalmas időszakokat érhettek meg a Szendrői katonák.

1683-ban a törökök hatalmas vereséget szenvedtek Bécs alatt, melyet követően pár év alatt sikerült őket kiszorítani Magyarországról. **Thököly** fejedelemsége is összeomlott. **1684 januárjában I. Lipót** amnesztiát hirdetett és ekkor a legtöbb kuruc katona átállt, és részt vett Magyarországnak a törökök alóli felszabadításában.

1696: tulajdonos: Mihályi Deák /Nesztorovics/ Pál ezredes-vezérőrnagy, 1706-ban nemes Viszlay András ezredes, 1706-tól Splényi János László báró ezredes-lovassági tábornok, 1730-tól Csonkabég Ferenc báró ezredes-altábornagy, 1735-től Dessőffy Imre báró ezredes-vezérőrnagy, 1739-től Bodorfalvai Baranyay János vezérőrnagy-

Vifzlaÿ Demeter fiáról **Vifʒlaÿ Andrásról** az első hír, hogy a **Deák huszárezredben** annak **1796-os** alapításától, egyik vezető tisztként részt vett, már akkor is ezredes rangban.

[7] https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/telepulesek_ertekei/Csomor/pages/006_csomor_a_torok_hodoltsag_idejen.htm
[8] Levéltári Évkönyv XI. 2002
[9] Borovszky Samu Szendrővár történelme 1908

I. Lipót 1996 febr. 20-án adta ki a parancsot **Deák Pálnak** az ezred szervezésére. Melyet feltehetően **Deák Pál** Gyöngyösi, és **Vifɜlaÿ András** Szendrői lakóhelyeinek, egymáshoz közeli körzeteiben szervezték valószínűleg, a **Thököly hadaiból** korábban szétszéledt huszárokat is begyűjtve, és már **1696 aug. 26-i Temesvár** melletti **Hetényi csatában** bevetették őket.

[10]Ezt követően a **Deák ezredet** újfent Szendrő környékén vetették be az **1797 jul 1-19-ig** tartó **Hegyaljai felkelés** ellen. Majd egyből a törökök ellen vonultak, és az **1697 szept. 11-i Zentai** csatában kiemelkedő érdemeik voltak a Tisza parti huszár rohamukkal. U tána pedig még **Boszniáig** is elzavarták a törököket. Egészen **1699-es a karlócai békéig** harcoltak, de ezt követően sem pihenhettek sokáig.

Képeink közül az egyik a Deák-huszárokat ábrázolja roham közben. Igy nézett ki a jelenlegi Pálffy-huszárezred kétszáz év előtt, a mikor az ezred első parancsnoka *Deák*, a regimentet felállította. A Deák-huszárok nagyobbára a törökök ellen harczoltak. Mindjárt az ezred felállítása után keresztül ment az ezred a vérkeresztségen s később ott volt Zentánál is Savoyai Eugen herczeg oldala mellett, egyik győzelmet a másik után viva meg a törökön. Ettől kezdve az ezred szakadatlan harczban állott s a legutóbbi boszniai okkupáczióig minden nagyobb háborúban részt vett.

1701-től az ezred a Spanyol örökösödési háború **Itáliai** harcaiban vett részt.

1702-ben érdemeiért megkapta **Vifɜlaÿ András** a *(Bihar megyei)* **Papy praediumot** I. Lipóttól.

1703-tól Vifɜlaÿ András átvette a **Deák huszárezredet** vezetését, mivel **Deák Pált** két ezred közös vezetésével bízták meg, majd **1704 03 30-án Casalnál francia** fogságba is esett.

J/70. Bécs, 1702. dec. 20.

I. Lipót értesíti a pozsonyi kamarát, hogy a Borsod megyei Papy praedtumot Viszlay András alezredosnek – saját, valamint apja, Viszlay Demeter volt szendrői várkapitány érdemeiért – és feleségének, Réthy Erzsébetnek adományozta, és utasítja a kamarát, hogy nevezetteket a birtokba iktassa be.

Moravánka 1705. június 6. Viszlay András levele ifj. Labsánszky Jánoshoz

A levélírók közül is számosan vettek részt a szabadságharcban: pl. Prileszky Pál az Udvari, majd a Gazdasági Tanács tagja, Pyber László címzetes püspök és szenátor, Tersztyánszky György Trencsén vármegye alispánja, Viszlay András kuruc kaptány, Sándor Albert Nyitra vármegye alispánja, Bangya János valamelyik fiscalis birtok tiszttartója volt stb.

[11]Az **1703-ban** kitört **Rákóczi szabadságharcban**, **1705** májusától **Rákóczi fejedelem** kuruckapitányaként is van adat Vifɜlaÿ Andrásról, **Labsánszky Jánosnak** *(Rákóczi fejedelem bizalmasának)* a **Nyitrai** Moravánkából írott levelei által.

(E területen élt a Viszlay család, a nemesítés előtt.)

Tehát a **Rákóczi szabadság** harc mellé állt, amikor a szabadságharc fényes győzelmeket ért el. **Bercsényi Miklós Temetvényi** várának *(lásd rajzait)* és Vág menti uradalmának vezetőjévé nevezték ki.

Sikerült egy levele másolatának egy részletét megszerezni, *(Visglaÿ-ként írt alá, régies „z”-vel)* és a leveleinek a leiratát is. Ebben elsődlegesen a dézsmákról és a Bercsényi **Brunóci kastélyának** *(lásd fényképen)* felújításáról ír.

(Innen menekült el Lengyelországba 1701-ben Bercsényi, akkor felgyújtották a császári csapatok a kastélyt. Rákóczit is ekkor fogták el.)

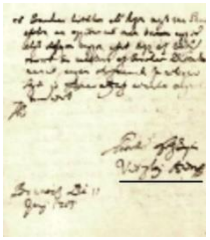

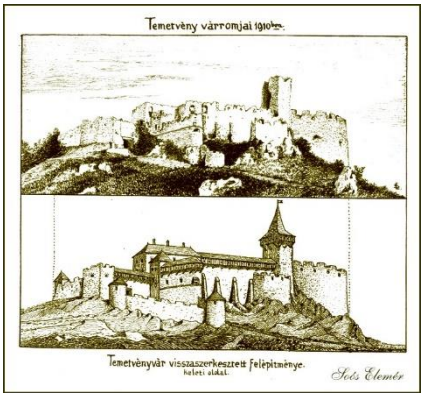

Vifɜlaÿ András tehát békés jellegű ügyekről írt, és nagyon valószínű, hogy a **békepártiak táborát** erősítette. Hiszen az általa irányított terület a Szabadság harc által felszabadított, de a Habsburg csapatok által birtokolt terület határán feküdt.

1705 09 12-10 03 tartott **Széchenyi országgyűlésen** határozták el a béketárgyalás elkezdését, de a megállapodás ellenzői csak húzták az időt, amit a Békepártiak nyilvánvalóan pontosan láttak. A **Vifɜlaÿ** által igazgatott terület a békepárti **Turóc vármegyével** szomszédos volt.

1707 05 31-én megnyitott **Ónodi országgyűlésen** végül „*kenyértörésre került sor*”. **1707 06 6-án** Rákóczi testőreivel **Bercsényi Miklós** és **Károlyi Sándor** lemészárolta **Turóc vármegye** követeit, másokat utólag kivégeztettek, bebörtönöztek.

A vita lényege az volt, hogy a háborús veszteségeik miatt, akkor a Habsburgokkal igen előnyös békefeltételekkel lehetett volna békét kötni, de sok mindent, így az Aranybulla által biztosított ellenállási jogot a Habsburgok nem voltak hajlandóak ekkor sem biztosítani. *(Mivel, akkor a Wesselényi összeesküvés elleni megtorlás jogtalanságát is el kellett volna ismerniük. Ahogy a Magyarok minden további ellenállásának jogát is.)* **Bercsényiék** viszont pontosan ezért ragaszkodtak ehhez az ősi joghoz is.

Végül, a kurucok vesztes harcaikat követően, a **Szatmári béke** nem biztosított semmivel sem jobb feltételeket, viszont addig igen sokat kellett szenvednie, teljesen feleslegesen az országnak. Így a békepártiakat igazolta utólag a történelem.

A Habsburgok feltehetően azzal óhajtották visszatéríteni hozzájuk **Vifzlaÿ Demetert**, hogy a **Deák huszárezred** tulajdonosi jogát kínálták fel neki **1706-ban**.

1703-tól már ő vezényelt azt, de még akkor sem kaphatta meg az ezred tulajdonosi jogát, amikor Deák Pál francia fogságba esve, az ottani magyar huszárezred élére állt. Lehet ez is motiválta, *(meg a sok gond a Deák ezred létszám, utánpótlás és zsold hiányával is)*, hogy „*szabadságot vegyen ki*”, korábbi harcostársa *(lásd Hegyaljai felkelés)* **Bercsényi** hívására.

A felkínált lehetőségnek elfogadta. Ebben szerepet játszhatott az is hogy értesült a Habsburgok sokat javuló hadi helyzetéről is. Bizonyára sok ígéretet is kaphatott arra vonatkozóan, hogy megfelelően segíti az ezredét a Habsburg hadvezetés.

[10] https://hu.wikipedia.org/wiki/Hegyaljai_felkel%C3%A9s
[11] Levéltári Közlemények 79. évfolyam 2008, 32. o.

[12]Német nyelvű dokumentum igazolja, hogy miután **Deák Pál** hadifogságba esett és ott „*foglalkoztatták*” a francia hadseregben.

Ezt követően **Andreas von Viszlayt** kinevezték az ezred tulajdonosává **1706 február 3-án**.

Nem sokkal később azonban a háborúban meghalt.

1706 július 24-én ezért muszáj volt **Ladislaus von Splényi ezredes** kinevezni az ezred tulajdonosának.

Gleichermaßen kam es zum Personenwechsel an der Spitze des Husarenregiments Deák, hier sogar zweimal rasch nacheinander. Der Regimentsinhaber war nämlich in französische Kriegsgefangenschaft gefallen und hatte dort seine Einstellung ins französische Heer akzeptiert,[110] worauf der Obristleutnant seines kaiserlichen Regiments, Andreas von Viszlay, am 3. Februar 1706 zum Obristinhaber ernannt wurde.[111] Er verstarb bald darauf im Kriegslager, deshalb mußte Johann Ladislaus von Splényi schon am 24. Juli 1706 seine Position als Obristinhaber übernehmen.[112]

1706 szept. 7-én a Torinói csatát követően **Deák** is visszatért a Habsburg hadakhoz, de ő is életét vesztette nemsokára a harcokban.

Sokáig úgy tűnt, hogy **Vifʒlaÿ András** túl élte a harcokat, mert egy dokumentum az igazolta, hogy **1718 aug. 5-én** Baján tartott Bács-Bodrog Vármegye közgyűlésén **Vifʒlaÿ András** elnökölt. Azonban e személy, a dokumentumok szerint délvidékről származó, Viszlay család egy másik tagja lehetett.

Mindezekből következően a **Szendrői Viszlay családnak** és így **Juditnak** is szörnyű korszaka kezdődhetett **1706-tól**.

Tudjuk **Deák Páltól** is elvették birtokait a **Rákóczi hívek**, miután ő **Itáliában** folytatta az **1701-ben** a Spanyol örökösödési háború részeként elkezdett harcát a **Franciák** ellen, pedig **Rákóczi** 1703-as felhívásában átállásra hívott fel.

A **Szendrői Viszlay család** is hasonló dolgokra számíthatott. Ugyanakkor, mivel **Vifʒlaÿ András** erre már előre számíthatott. Ezért, mielőtt elutazott a Becsényi birtokokról Itáliába az ezredével újra a harcolni, a családját bebiztosíthatta.

Például megelőzőleg birtokait névleg elajándékoztathatta, vagy családját elköltöztethette. Amennyiben már előtt **Brunócba** is elvitte magához családját, akkor onnét néhány kilométerre már **Habsburg hadak** által ellenőrizett területek voltak.

Így a **Rákóczi hadainak** visszavonulását követően **1710-re** már családja vissza is költözhetett **Szendrőben**, birtokait nyilvánvalóan visszakapva. Így is azonban 4 gyötrelmes éve lehetett **Juditnak**, mely időszakban feltehetően levelezést folytatott **Ivanics Györggyel**, akinek viszont végig kellett harcolnia a **Spanyol örökösödési háború** hátra lévő sok-sok évét.

Nincs adatunk arról, hogy **Ivanics György** elkísérte földiét, **Vifʒlaÿ Andrást** a kuruckodásba.

Amennyiben vele tartott, akkor gyakrabban láthatta valószínűleg **Vifzlaÿ Juditot**, akivel kölcsönösen vonzódhattak egymással, és idővel olyan szerelembe estek, hogy **Judit** végül hosszú ideig várt rá, mire a nem nemes huszárból a **Splényi huszárezred ezredes kapitányává** vált **Ivanics György**. Mely által már méltó lehetett kezére.

Feltehetően **Vifʒlaÿ Andrással** együtt **1705-ban** elment kuruckodni ő is, de **1706 elején** visszatért vele együtt. Amennyiben az ezredénél maradt, akkor végig kellett neki harcolnia *(immáron 1706 nyarától földije Vifʒlaÿ András nélkül)* az **1701-től** zajló **Spanyol örökösödési háborúból** még hátra lévő csatáit, a **Nápolyi hadműveleteket**, majd a **Rajnai fronton** zajlóakat is az **1714-es Rastatti** békekötésig.

Feltehetően **Szendrői Vifʒlaÿ Andrással** együtt ott volt **Ivanics György** *(valószínűleg édesapjával)* még **Buda 1686-os** visszafoglalásánál, majd azt követően a törökök Magyarországról való fokozatos kiűzésénél is. Ez magyarázza azt, hogy a **Deák ezred 1696-os** alapításakor **Vifʒlaÿ András** már ezredes volt, és aktívan részt vehetett az ezred szervezésében. Ennek köszönhetően vihette be ezredébe több megbízható „*földijét*” is **1796 tavaszán** a **Deák ezredbe**, így **Ivanics Györgyöt** is.

[13]**Ivanics György** tehát ott harcolhatott a Szendrői **Vifʒlaÿ Andrással** a **Deák ezredben** az az **1696 aug. 26-i Temesvár** melletti **Hetényi csatában.** Majd télre visszavonultak a lakóhelyük környező településekre. Így az **1797 júl. 1-19-ig** tartó **Hegyaljai felkelés** ellen azonnal bevethetően voltak. *(E felkelés nem volt kellően megszervezve, a nemesség nem támogatta, tehát a Dózsa féle felkeléshez hasonló fosztogatástól félt mindenki, így nem kapott támogatottságot, Rákóczit is hiába kérték. Később **1703-ban**, amikor már **Rákóczi** a kurucok élére állt, attól minden megváltozott, ezért minden másképpen zajlott.)*

Ezt követően pedig egyből a törökök ellen vonultak, és bevetették őket azonnal, az **1697 szept. 11-i a Zentai** csatában, ahol fontos szerepük lehetett a döntő Tisza parti hídfő védelmét áttörő lovasrohamnál is, miután a törökök fejvesztve menekültek.

1701-1714 zajlott a korábban említett **Spanyol örökösödési háború**. Ez idő alatt is igen nagy szerencse és kellő huszár harci tudomány kellett, hogy ezt túlélje. Nem beszélve az előtte lévő harcokat. Ugyanakkor ezáltal jelentős hadizsákmányra tehetett szert és bizonyára zsoldjából is sok megmaradt, melyből **házat** és **birtokokat** vásárolhatott **Ivanics György**. *(A Rákóczi szabadság harc után 1711-től.)* Ennyi harc után, óhatatlanul a rangja a huszár ezredben jelentősen megnőhetett, minimálisa századossá vált.

Ezek már jelentősen javíthatták az esélyeit **Vifzlaÿ Judittal** való házasságához, de még mindig nem eléggé. *(Nemes emberként már rég elvehette volna, de nem volt az, így több kellett hozzá.)*

[12] 1996 Ungariche Jahrbuch http://real-j.mtak.hu/4841/1/1995-96.PDF

[13] Magyarország Vármegyéi és Városai Dr. Borovzsky Samu: Bács-Bodrog Vármegye II. 160.o.

1714-től a 2 év béke ideje alatt bizonyára találkozhatott korábbi harcostársával **Vifʒlaÿ Andrással Szendrőben**, már csak azért is, hogy láthassa **Vifzlaÿ Juditot**. Aki viszont nagyon régóta belehabarodhatott. Miközben a huszár ezredes apja házában igen sok huszár megfordulhatott, de ő mégis kitartott szerelménél.

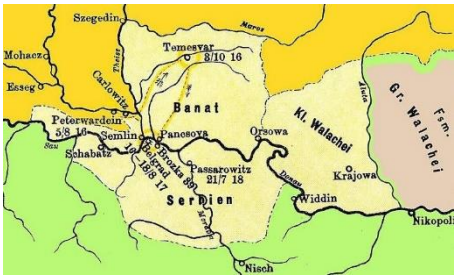

1716-tól újra a törökök ellen kellett már harcolni, így a **1716 aug. 5-i Pétervaradi** nagy csatában is, majd az októberre győztes Temesvári ostromot követően Temesköz felszabadításánál is. Így kerülhetett sor **Ivanics György** részéről **1716 nov. 9-én** a **Pancsovai** bevonulásra a **Splényi lovasezred** egyik kapitányaként.

2016-os évben adta át **Splényi** az ezred parancsnokságot **Terlottinak**. *(Az ő nevét is hiányosan írták.)* A következő évben, tehát már ő vezényelte az ezredet Nándorfehérvár, Szerbia a kis Oláh ország felszabadítására is, az **1718 július 21 Pozserováci békéig**.

vezényelte: 1696-tól Mihályi Deák Pál ezredes, 1703-tól nemes Viszlay András alezredes-ezredes, 1706-tól Splényi János László báró ezredes, 1716-tól Terlotti /?/ ezredes, 1719-től Ivána /?/ alezredes-ezredes, 1720-tól Dessőffy István báró alezredes-ezredes, 1727-től Dessőffy Imre báró alezredes-ezredes, 1735-től Nádasdy Ferenc gróf ezredes,

1719-ben adta át a **Splényi ezred** vezérlését **Tertolli /?/ ezredestől *(Ivána /?/)* Ivanics György alezredes-ezredesnek**, immáron békeidőben. A névbizonytalanságot magyarázza, hogy

Siebmacher, német nyelvű magyar nemesi listákon is több variációban van ősünk neve, közte „**IVÁN**” kezdettel is:

IVÁNICS, **IVÁNCSICS**, de IVANICS, IVANIĆ,

ráadásul még a keresztnevét is elrontották mert „*Francz*”, vagyis Ferenc névvel írták György helyett.

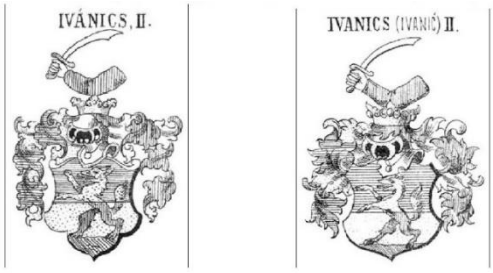

Wappen: In von B. und G. getheiltem Schilde auf gr. Boden, ein von G. und R. getheilter Wolf. – Kleinod: R. bekleideter, gebogener Arm, in d. Faust einen Krummsäbel mit g. Parirstange haltend. – Decken: bg. – rs.
Adels- u. Wappenbrief v. König Karl III. d. d. 1725 für Franz Iváncsics. **FRANZ IVÁNCSICS**
(Adami Scuta Gent. IV).
NB. Der Wolf, sollte richtig von G. v. B. getheilt sein; – die Tingirnng wie hier, ist heraldisch unschön u. uncorrect.

A nemes **Vifʒlaÿ Andrással** való régi fegyverbarátságuk és e kinevezés tehette lehetővé, hogy az amúgy szinte lehetetlennek számító szerelme *(mivel nem volt nemes)* a nemes **Vifzlaÿ Judittal** beteljesüléssel végződhessen.

(Csak a pancsovai bevonulását követően 10 évvel 1726-ban kaphatta kézhez a nemesítő okiratot, de feltehetően a nemesítésének a felterjesztése már 1719-re megtörtént, bekalkulálva, hogy a bürokrácia akkor is lassan haladt. Lásd a nemesi oklevél Bécsi kiállítása és annak Miskolci kihirdetése között is 8 hónap telt el! Tehát 1720-ban annak a tudatában házasodhattak össze, hogy nemes ember lesz nemsokára Ivanics György, és ekkor már vagyonos is volt.)

1720-ban, azért adhatta át **Ivanics György** az ezred vezetését Dessőffy bárónak, hogy az ezred állomásozási helyéről, *(a török határhoz közeli)* délvidékről végre elutazhasson **Szendrőbe** megházasodni.

(Mivel nem volt nemesember, neki minden nehezebb volt, így nem hagyhatta el ezredvezetőként a haderőt. Mely ekkor a törökökhöz közel állomásozott, elrettentésül, és ezért bármikor bevethetőnek kellett lennie. Amennyiben főrangú lett volna, ahogy Splényi is, akkor megtehette volna.)

Splényi János báró 1706-1730-ig volt az ezred tulajdonosa. *(A Tiroli származású Spleni, nevét latinul is így írták a nemesi oklevélen, magyarul ***Splényi*** néven volt ismert.)*

1720-ban házasodhatott meg tehát **Ivanics György** és **Vifzlaÿ Judit**. Mely nyilvánvalóan szerelmi házasság volt, aminek híre Rómeó és Júlia történetként terjedhetett.

Az által, hogy Ivanics György nemes lányt vett el agilisnak számított, és így nem volt még nemes, de részbeni kiváltsággal is járt ez a státusz. Például **Vifzlaÿ Juditnak** járt a nemesi **lánynegyed**, így korlátozott nemesi előjogokat Ivanics György már e házassága által is élvezhetett. Ahogy a hamarosan megszületett János és Bálint gyerekeik is.

1726-ban, pontosan a Temesköz felszabadítását követően **10 évvel** kaphatta kézhez a nemesi oklevelét **Ivanics György** és családja, a Miskolci kihirdetést követően és innentől már saját jogán nemes volt, élvezhette a nemesi kiváltságokat.

1727-es hírből arról értesülhetünk, hogy **Ivanics György** a Szendrői **Diós hegyi szőlős gazdák** között meg van említve. Tehát földbirtokkal is rendelkezett.

Az 1727-es így hangzik:
„Az három hegynek úgymint Diós hegy, Közép hegy és Elő [szőlő] hegyesi nagy [bíróságában]. Mi szendrei Diós hegyesi szőllős gazdák közönségesen ugy [mint], Ivanics György, Deáki István [...] Márton, Német Ferencz Fu[...] Takács György, Tóth An[drás], [...] Márton, Pálinkás Ma[...] Miklós, Mészáros Páln[...] [...]nyi Mihály, Visolyi F[...].

Ami a történelemben **1716-os Pancsovai** bevonulás előtt, és utána történt, az minden magyar ember számára igencsak tanulságos.

Ezért is részletezem továbbiakban a fontosabb események, vizsgálva az **Ivanicsok történelméhez** való kötődésüket.

IVANICS CSALÁD NEMESI OKLEVELE

A nemesi oklevél, a *„**kutyabőr**”*, magyar nyelvű fordításának fontosabb részletei:

„**Mi**, **VI. Károly**, Isten kegyelméből mindig felséges választott **Római császár**, és **Németország**, **Spanyolország**, Kasztília, Aragónia, Legio, mindkét Szicília, **Jeruzsálem**, **Magyarország**, **Csehország**, **Dalmácia**, **Horvátország**, **Szlavónia**, Ráma, Szerbia, Galícia, Lodoméria, Kunország, Bulgária, Navarra, Granada, Toledo, Valencia, Galícia (spanyol tartomány) Majorkák, Hispalis, Szardínia, Kordova, Korzika, Murzia *(Marokkó)*, Gienis, Algiria, Algezirusz, Gibraltár, a Kanári szigetek, **Elő és Hátsó Indiai szigetek és Szárazföld**, **az Óceán tengernek stb. királya**, Ausztria uralkodója, Burgundia, Brabant, Milánó, Stájerország, Karintia, Krajna, Luxemburg, Würtenberg, Théka, Alsó és felső Szilézia, Athén és Neopatria **fejedelme**, Sváborság hercege, Satia őrgrófja, Oristan őrgrófja, Goccean grófja, a Szlavón őrgrófság, Naon kikötő, Biszkája, Molin, Salin, Tripoli és Mechlin stb. ura.”

*(Az aláhúzással jelölt spanyol és a Spanyolországhoz tartozó területek tényleges birtoklásáért harcolt I. Lipót fia **Habsburg Károly**, a szintén Habsburg II. Károly Spanyol uralkodó 1700-as halálát követően kitört 1701-1714-ig tartó spanyol örökösödési háborúban. Ebben támogatta őt apja Habsburg I. Lipót /1658-1705/, majd testvére I. József /1705-1711/ osztrák Habsburg uralkodók is. E háborút „színesítette” a Rákóczi-szabadságharc /1703-1711/ is. A Habsburgok végül szövetségeseik segítségével, óriási áldozatok árán, győzedelmeskedtek a harctéren. Ehhez kellett a Szathmári béke, és ezért volt a teljes amnesztia is, mert szükség volt a magyar katonákra a még mindig folyó harcokhoz. Végül, azonban a békekötésnél lényegében vereséget szenvedtek a Habsburgok, mert I. József váratlan halálát követően nem akarták szövetségeseik sem, hogy az ausztriai birtokain is **VI. Károly** néven hatalomra jutott /1711-1740/ Habsburg király, az osztrák tartományai mellett a spanyol területek uralkodójává is váljon. Így az **1713-as utrechti béke** értelmében XIV. Lajos unokája Anjou Fülöp lett Spanyolország királya. Anglia megszerezte Gibraltárt. **VI. Károlynak** csak Spanyol-Németalföld, Nápoly, Livorno és Szardínia jutott. Ennek ellenére, mint látható, a további spanyol címeket továbbra is használta VI. Károly, mivel e címek használatának jogát haláláig biztosította a békemegállapodás.)*

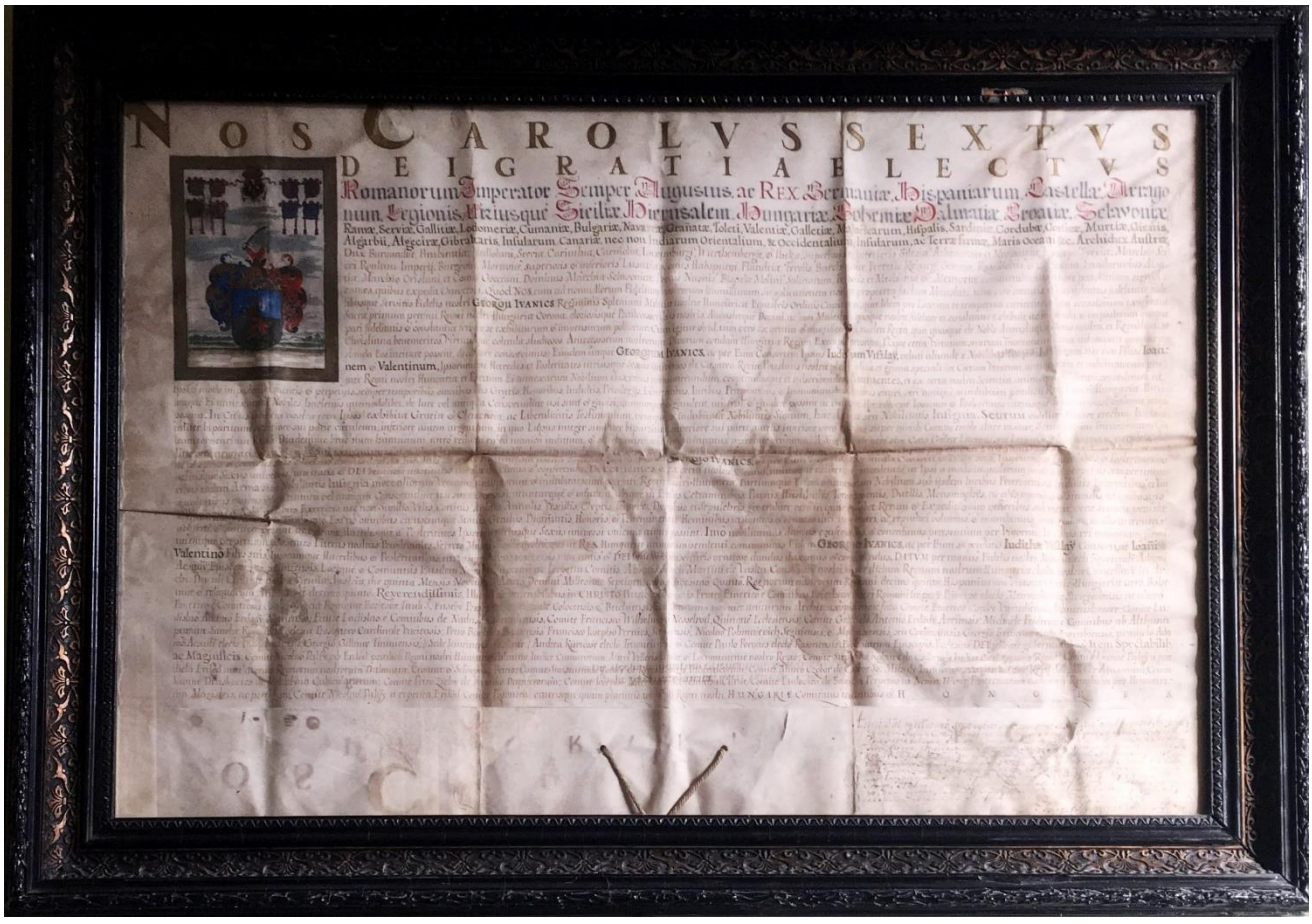

A nemesi oklevél a következőket tartalmazza még:

„Figyelembe véve hívünknek, **I V A N I C S Györgynek**, **magyar katonaságunk Spleni lovas ezrede kapitányának** hűségét, és hű szolgálatait, melyeket Ő különböző helyeken és időben, alkalom adtán, első sorban nevezett **Magyarországunk szent Koronájának**, Dicsőséges elődeinknek, felséges Házunknak és már saját Felségünknek is híven s álhatatosan tanúsított és tett.....

Ugyanezen **IVANICS GYÖRGYÖT** tehát és az ő révén nejét, **VIFZLAŸ JUDITOT**, mint különben is nemes szülőktől származót, valamint fiait **JÁNOST** és **BÁLINTOT** és **mindkét nembeli összes örököseiket s utódaikat** császári-királyi teljhatalmunknál fogva s különös kegyelemből nevezett Magyarországunk s a hozzá csatolt Részek igazi, ősi és kétségtelen **NEMESEINEK RENDJÉBE sorolandónak**, felveendőnek és bejegyezendőnek tartottuk, jelezvén és biztos tudomásunk alapján megfontolt lélekkel megengedvén, hogy **Ők mostantól fogva mindörök időkig mindazon kegyekkel, tisztelettel, engedélyekkel, kiváltságokkal, szabadságokkal, jogokkal, előjogokkal és felmentésekkel**, melyekkel nevezett Magyarországunk és a hozzá csatolt

részek igazi, ősi és kétségtelen **nemesei eddigelé akárhogyan, jog szerint vagy régi szokásból kifolyólag éltek és melyeket élveztek, szintén éljenek** és azoknak örvendjenek, azokkal élhessenek, azokat élvezhessék s azoknak örvendjenek, valamint mindkét nembeli összes örököseik s utódaik.

Mely irántunk tanúsított kegyelmünk, jóságunk és nagylelkűségünk bizonyságául és igaz, kétségtelen nemességük jeléül ezen **címert** vagyis nemesi jelvényt." *(Az oklevélen is látható címer leírása következik.)*

„Ők mostantól mindenütt mindőrök időkig ezen címert vagyis nemesi jelvényt ..... mindenütt a háborúban, csatákon, harcokban, lándzsatöréseken, lovagi tornákon, párbajokon, egyes küzdelmekben ..... nemkülönben pecsétеken, függönyökön, szőnyegeken, gyűrűkön, zászlókon, pajzsokon, sátrakon, házakon, és sírboltokon, általában pedig akármilyen dologban és vállalkozásban..... hordhassák, viselhessék... mindkét nembeli örököseik, utódaik.

Mely dolognak emlékére, örök megerősítésére jelen kiváltság-oklevelünket, hitelesítve rajta függő nagyobb titkos pecsétünkkel, melyet, mint **Magyarország királya** használunk.....

Kelt kedvelt hívünk, tisztelendő Acsády Ádám, veszprémi püspök, Veszprém városa és megyéje örökös főispánja, Vaskai-sz.-mártoni apát, tanácsosunk, nevezett Magyarországban lévő udvarunk kacellárja kezétől, fejedelmi városunkban, az ausztriai **Bécsben**, az Úrnak **1725 esztendejében, november 5-én**, római császári uralkodásunk 15-ik, spanyolországi uralkodásunk 23-ik, **magyarországi**, csehországi, és a többi uralkodásunk **15-ik évében**."

(Felsorolva az akkori fontosabb magyar egyházi és világi tisztségviselőket, közte Erdődi Pálffy Miklós grófot Magyarország nádorát.)

A kihirdetési záradéka:

„Az Úr **1726** esztendejében, **július 9-én**, a tekintetes **Borsod vármegyének Miskolcon** tartott közgyűlésében. A szent, kegyes, császári-királyi felség, a mi urunk, urunk jelen oklevele, kiváltság- és címer- okmánya a kitűnő **Ivanics Györgynek** és az ő révén nemes nejének **Vifzlaÿ Juditnak**, nemkülönben fiainak: **Györgynek**, -aki helyett ugyan **János** van írva,- és **Bálintnak**, szintén **Ivanicsoknak** nemesítéséről. Melczer György által, ugyanazon tekintetes Borsod vármegye esküdt jegyzője által ünnepélyesen felolvastatott és elfogadtatott; Egry György Borsodmegye alispán, Király, Szathmáry, Bühl Ferenc, Gvánj István Borsodmegye ügyésze és több táblabíró együttes jelenlétében. Senki ellene nem szólalt fel.

Melczer József"

A viaszpecsét körirata *(kezdődik fent a koronától jobbra)*: „Carulus VI: Dei gratia electus Romanorum imperator semper augustus, rex Germaniae, Hispanarum, Hungariae, Bohémiae, Dalmatiae, Croatiae, Sclavoniae, Ramae, Serviae, Galiciae, Lodomeriae, Cumaniae, Bulgariae rex, archidux Austrae, dux BurgStir.Carint.Carniol.Wirtenberg.Com/-es/-olis/Goritiae, Burgundia, Stajer, Karinti, Krajna, gófja Trirol, Görz-nek"

Ivanics György nemesítése vonzatában érdekes volt a pragmatica sanctio *(mely dokumentumra, érhető módon, VI. Károly hasonló pecsétje került)* 1723-as magyar rendi országgyűlésének jóváhagyatása is. Az osztrák tartományokban ezt a VI. Károly uralkodói rendelettel el tudta intézni, de Magyarországi életbelépéséhez szüksége volt a rendi országgyűlés jóváhagyására. Ez magyarázza, miért volt számára annyira fontos a magyarországi nemesek „*átrostálására*", *(uralkodása alatt szólítottak fel igazolásra és zártak ki sok nemest, így Ivanicsokat is)* és nemesítettek, hozzá várhatóan hű nemeseket.

A kihirdetési záradék, a hagyományoknak megfelelően, szükséges része volt e nemesítési dokumentumoknak. *(Ez megerősítést jelentett a magyar rendek részéről.)* Erre 8 hónapot kellett várnia Ivanics Györgynek, mivel a bürokrácia akkor sem volt gyors.

Egyúttal a Miskolci vármegyei gyűlés megpróbálta korrigálta azt a hibát is, melyet annak megírásakor Bécsben talán elkövettek. *(Az idősebb János fiú talán György volt. Vagy talán, mégis János? Ez utáni nyomozás külön érdekes része lesz e könyvnek.)*

Hasonló finom eltérés olvasható ki a szövegből. Bécsben: **„Vifzlaÿ Juditot**, mint különben is nemes szülőktől származót" említi.

Miközben a kihirdetési záradékban: „a kitűnő **Ivanics Györgynek** és az ő révén nemes nejének **Vifzlaÿ Juditnak"** szöveg került beírásra.

Nagy Iván:1859-es **MAGYARORSZÁG CSALÁDAI CZIMEREKKEL ÉS NEMZÉKRENDI TÁBLÁKKAL** könyvében ezt írja:

„**Iványics család. Iványics Ferencz 1725-ben III. Károly király** által emeltetett czimeres nemességre."

(Tehát nem Ivanics, lásd „Ivána" 1719-től a Splényi huszárezred kapitánya.)

(A farkasos címert már jól írja le.)

Czimere vizirányosan kétfelé osztott paizs, a felső udvar kék, az alsó arany; a paizs aljáról zöld téren hátulsó lábain áll egy farkas, ugy hogy testének fele része az arany udvarban vörös, a kék udvarban arany. A paizsfölötti sisak koronáján vörös mezü kar kivont kardot villogtat. Fosziadék jobbról arany-kék, balról ezüst-vörös.

Ugyanakkor **Iványics** Györgynek írja le az 1720-ban nemesített névrokonát. Hogy ez a személy csak névrokon abból derül ki, hogy Dr. Borovszky Samu *(1907 körüli)* kiadványában MAGYARORSZÁG VÁRMEGYÉI ÉS VÁROSAI, ESZTERGOM vármegyénél olvasható:

„***Ivaniss (Ivanics) Jakab 1720-ban*** *nyert czimeres levelet III. Károlytól, melyet 1725-ben hirdettetett ki Esztergom vármegyében, Az 1754-55 összeírásban ilyen nevű családból* ***István*** *van felvéve a vármegye nemeseinek névjegyzékébe."*

Ivaniss. (Ivanics). Jakab 1720-ban nyert czimeres nemeslevelet III. Károly királytól, melyet 1725-ben hirdettetett ki Esztergom vármegyében. Az 1754—55. évi összeirásban ilyenvü családból István van felvéve a vármegye nemeseinek névjegyzékébe.

Kempelen Béla 1913-ban kiadott MAGYAR NEMES CSALÁDOK könyvében mind két **Ivanics** nemes **György** keresztnevű.

Sőt ott az 1754-55-ös listában a Nyitra Ivanics is **György**. Felsorolja a többit is.

Borsodban **Bálint** és **György**, Hevesben **György**, **János**, **József**, **Mihály** és **Tamás**.

Ivanics. — Czímeres levelet 1720. ápr. 29. *I.* György nyert. *(LR.* XXXIII/267.; *Nyitram. lt.)* — Vö. *NI.* V/262.; *Siebm.* 261.; *Kősz.* 149.

Ivanics. — Czímeres levelet 1725. nov. 5. *I.* György kapitány s gyermekei kaptak. *(LR.* XXXV/269.; *Borsodm. lt.)* — Vö. *NI.* V/262.; *Siebm.* 261.

Iványics-családbeliek. — Az 1754/55. évi orsz. nemesi összeiráskor *Borsodmegyében* Bálint, György; *Hevesmegyében* György, János, József, Mihály, Tamás; *Nyitrameggyében* György élnek.

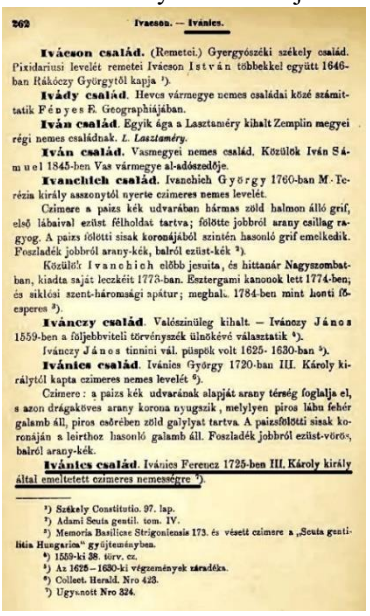

262 Ivacson. — Iványics.

Ivácson család. (Remetei.) Gyergyószéki székely család. Pixidariusi levelét remetei Ivácson István többekkel együtt 1646-ban Rákóczy Györgytől kapja [1]).

Iványi család. Heves vármegye nemes családai közé számítatik Fényes E. Geographiájában.

Iván család. Egyik ága a Lasztaméry kihalt Zemplin megyei régi nemes családnak. *L. Lasztaméry.*

Iván család. Vasmegyei nemes család. Közülök Iván Sámuel 1845-ben Vas vármegye al-adószedője.

Ivanchich család. Ivanchich György 1760-ban M.-Terézia király asszonytól nyerte czímeres nemes levelét.

Czímere a paizs kék udvarában hármas zöld halmon álló grif, első lábaival ezüst félholdat tartva; fölötte jobbról arany csillag ragyog. A paizs fölötti sisak koronájából szintén hasonló grif emelkedik. Fosziadék jobbról arany-kék, balról ezüst-kék [2]).

Közülök Ivanchich előbb jezsuita, és hittanár Nagyszombatban, kiadta saját leczkéit 1773-ban. Esztergami kanonok lett 1774-ben; és siklósi szent-háromsági apátur; meghalt 1784-ben mint honti főesperes [3]).

Iványczy család. Valószínüleg kihalt. — Iványczy János 1559-ben a főjelkbviteli törvényszék ülnökévé választatik [4]).

Iványczy János tinnini vál. püspök volt 1625-1630-ban [5]).

Iványics család. Iványics György 1720-ban III. Károly királytól kapta czímeres nemes levelét [6]).

Czímere: a paizs kék udvarának alapját arany térség foglalja el, s azon drágaköves arany korona nyugszik, melylyen piros lábu fehér galamb áll, piros csőrében zöld galyityat tartva. A paizsfölötti sisak koronáján a leirthoz hasonló galamb áll. Fosziadék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék.

Iványics család. Iványics Ferencz 1725-ben III. Károly király által emeltetett czímeres nemességre [7]).

[1]) Székely Constitutio. 97. lap.
[2]) Adami Scuta gentil. tom. IV.
[3]) Memoria Basilicae Strigoniensis 173. és vészett czímere a „Scuta gentilitia Hungariae" gyüjteményben.
[4]) 1559-ki 38. törv. cz.
[5]) Az 1625—1630-ki végzemények záradéka.
[6]) Collect. Herald. Nro 423.
[7]) Ugyanott Nro 324.

Dr. Áldásy Antal A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM CÍMJEGYZÉKE ÉS CÍMESLEVELEK 1939-es kiadványában: Mindkét **Ivanics** nemes **György**.

[1725 november 5. Bécs.]

III. Károly Ivanics György kapitánynak, feleségének Viszlay Juditnak és gyermekeinek Jánosnak és Bálintnak nemességet és címert adományoz.

Ivanics György n. l. c. i. Bécs 1720 ápr. 29. XXXIII. 267.
Ivanics György kapitány s neje Viszlay Judit és gyerm.: János és Bálint n. l. c. i. f. Bécs 1725 nov. 5. XXXV. 269.

Dr. Illéssy János A Királyi Könyvek 1895-ös kiadványánál minkét nemesített Ivanics **György**, az **1725-en Ivanics György** kapitánynak neje **Vifzlaÿ Judit**, fiai **János** és **Bálint**.

Dr. Illéssy János A KIRÁLYI KÖNYVEK 1895-ös kiadványánál is ez olvasható:

„*Ivanics György kapitánynak s neje Vifzlaÿ Judit, és gyermekei János és Bálint…*"

(***VI. Károly néven Habsburg uralkodó***, *ugyanakkor* ***III. Károly*** *néven* ***magyar király*** *volt, ez helyes.)*

[14]A Magyar Királyi Kancellária könyvében *(mely Bécsből a Kiegyezést követően 1872-ben került Magyarországra)* az Indexben is feltüntetett módon szerepelnek a nemesítések jegyzéke is. *(Litere armales vide nobilitaris.)*

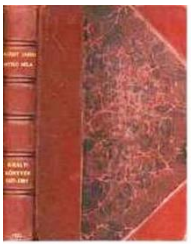

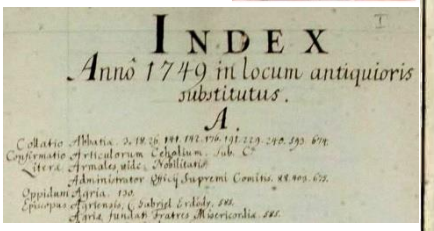

A 269. egész oldalon **1726-os** dátummal írja le az adatokat, kiemelve:

„Armapro **Georgio Ivanics** Regiminis Spleniuni Milicia Hung. Equestris Ordinus Capitaneo clementei vesolara"

(*Mérsékelt latin tudásommal: Ivanics György a Spleni magyar lovas ezred kapitánya.)*

Folytatva: „Nos Carolus VI. Memoria"

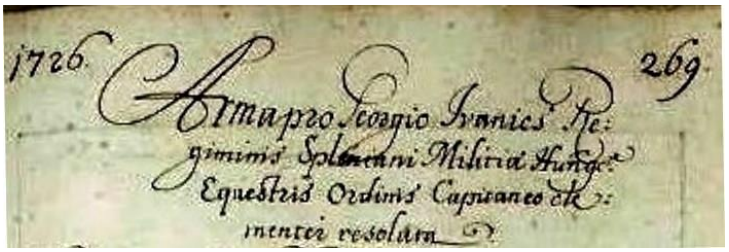

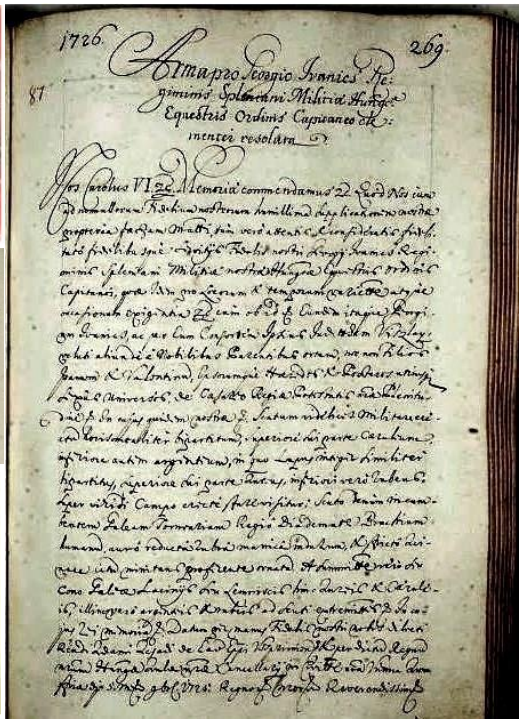

Siebmacher's, Der adel von Kroatien und Slavonien *(Horvátország és Szlavónia nemesei)* című német műben is felsorolták az **Ivanics** ***(Ivanič)*** családot.

Ott van az IVANICS (IVANIČ) címer, és hozzá a szövegben:

Ivanics **Ferenc kapitány**, kinek fiai **János**, **Bálint**: „**5. Nov. 1725** für **Franc Ivanics**, Haupmann, und dessen Söhne **Johan** u. **Valentin**"

(Az 1720-as Ivanics viszont Georg-nak van írva.)

Ez egyértelmű bizonyíték az **Ivanicsok** Szlavon *(és feltehetően horvát nemzetiségű)* származására.

Mivel az **Ivanicsok Szendrőben** laktak ekkor, és már **református magyarok** voltak, ezért ez az adat külön figyelmet érdemel. Ugyanis a **Horvát és Szlavon** nemesi családok gyűjteményében nem a horvát nemzetiségűek szerepelnek.

Attól még lehettek németek, vagy magyarok is, ha ott születtek, vagy, *(mint az Ivanicsok esetében)* onnan származott a családjuk. Ahogy a **Magyarországi nemesek** nyilvántartásában is nyilvánvalóan sok nem magyar nemzetiségű, vagy eredetű család szerepelhetett.

Ivanics (Ivanič) II.

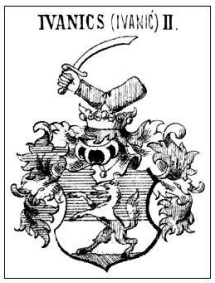

Wappen: In von B. u. G. getheiltem Schilde auf gr. Boden, ein v. G. u. R. getheilter Wolf.
Kleinod: R. bekleideter, gebogener Arm, in d. Faust einen Krummsäbel mit g. Parirstange haltend.
Decken: bg. – rs.
Adels- u. Wappenbrief v. König Karl III. d. d. 5. Nov. 1725 für Franz Ivanics, Hauptmann, und dessen Söhne Johann u. Valentin.
(Lib. Reg. XXXV. 269.)
NB. Der Wolf sollte richtig von G. u. B. getheilt sein; die Tingirung wie hier, ist heraldisch unschön u. uncorrect.

Például a **Zrínyiek** vitathatatlanul magyar hősök voltak. Ugyanakkor az is vitathatatlan, hogy horvát-dalmát származású volt a családjuk. Ugyanis, akkor a Magyar királyságban teljesen természetes volt a sok nemzet együttélése, akik természetes módon keveredtek is egymással. Korábban az egységes katolikus vallás miatt ez még könnyebb volt.

Így nem volt gond például gond, hogy a **Kárpátaljai ruszinok** közt élő **Rákóczi Ferenc** elvegye a **horvátokhoz** kötődő **Zrínyi Ilonát**. Magyarországon élőknek „*magyarországi*" tudatuk volt. Ott élőként oda valósinak *(így függetlenül a használt nyelvüktől)* magyarnak is tartották magukat. A **Rákócziak** nyilvánvalóan a magyaron kívül tudtak **ruszinul** is, a **Zrínyiek horvátu**l is, és persze **németül** meg **latinul** is a műveltségük révén.

Ahogy manapság is valaki Budapestinek tartja magát, ha ott lakik, és nyilvánvaló módon magyarul is tud, hiszen könnyen megtanulhatta a nyelvet már fiatal korában, még akkor is, ha családja német származású, miközben a családjában németül beszél. Amennyiben még a vallásában is hasonló, nem lehet akadálya, hogy egy hasonlóan Budapesten élő horvát, vagy magyar lánnyal házasodjon. A megszületet gyerek, akkor milyen nemzetiségű? Egy biztos Budapestinek fogja magát tartani.

[14] https://archives.hungaricana.hu/hu/libriregii/view/hu_mnl_ol_a057_35_0087/?image=0&pg=128&bbox=-195%2C-1963%2C3203%2C-37

Így volt „*magyar*”, „*magyarországi*” öntudata a Magyarországon lakóknak, miközben nyilvánvalón horvát származásúkkal is tisztában voltak. Ahogy a németek is svábként, vagy bajorként is nyilvántartják magukat manapság is.

A **Nyitra** vármegyében lakó **Viszlay** család is garantáltan tudta az ottani „***tót***” nyelvjárást, miközben magyarnak *(a Magyar Királysághoz tartózónak)* vallotta magát.

Az **Ivanicsok** feltehetően azért tartották fontosnak a **horvát és szlavón** nemesi családok közötti nyilvántartásukat, mert erre büszkék lehettek, és ezzel is ki tudtak tűnni. Ehhez külön procedúraként be kellett oda is jegyeztetniük magukat.
Lásd a tiroli eredetű Spleni/Splényi család, akiknek külön procedúrával lehetett honosítani a nemességet.

(A Kossuth szabadságharcban résztvevő Batthyány-Strattmann Gusztáv például annak köszönhette megmenekülését, mivel Angliában élve honosította főnemességi rangját, felvetette magát az angol lordok közé. Így a nemzetközi, közte angol tiltakozásnak köszönhetően nem végezték ki. Hogy nézett volna ki, ha egy angol lordot kivégeztet egy Osztrák uralkodó!)

Tehát a Szendrőben élő már református magyarrá vált **Ivanics család** is fontosnak tartotta a horvát-szlavón gyökereit. Ahogy manapság az USA-ban élő magyarok is őrzik magyar hagyományukat.
Mint láthattuk Horvátország a trónörökös hercegek külön „*birodalma*” volt. *(Horvátország különállását jelzi, hogy saját nemességi listát vezetett.)* ehet a Bebek korszakból való történetekre is ekkor még emlékeztek. Talán tartották is még ekkor a kapcsolatot az ott maradt családtagokkal.

Iunack (Band: BraA (abgestorbener Adel preußische Provinz Brandenburg), S.: 112, T.: 69)
Ivacich von, Wien 1848 (Band: Dal (der Adel von Dalmatien), S.: 114, T.: 63)
Ivacs (Band: UnE (Der Adel von Ungarn, Nachträge), S.: 133, T.: 97)
Ivancsich (Band: Un (Der Adel von Ungarn), S.: 261, T.: 199)
Ivancsy (Band: Un (Der Adel von Ungarn), S.: 261, T.: 199)
Ivaneo, Lesina (Band: Dal (der Adel von Dalmatien), S.: 51, T.: 34)
Ivanics, 1720 (Band: Un (Der Adel von Ungarn), S.: 261, T.: 199, Nr.: 1)
Ivanics, 1725 (Band: Un (Der Adel von Ungarn), S.: 261, T.: 199, Nr.: 2)
Ivanissevich de, 1868 (Band: Dal (der Adel von Dalmatien), S.: 13, T.: 8)
Ivanka v. Draskocz u. Jordanfölde (Band: Un (Der Adel von Ungarn), S.: 261, T.: 199)
Ivanosich von Küstenfeld, Wien 1824 (Band: Dal (der Adel von Dalmatien), S.: 114, T.: 73)
Ivanossich; Ivanossics, 1790 (Band: Un (Der Adel von Ungarn), S.: 262, T.: 199)
Ivanovich de Schytaro, 1687 (Band: Kro (Der Adel von Kroatien und Slavonien), S.: 73, T.: 52)
Ivanovich di Dobrota, Venedig 1753 (Band: Dal (der Adel von Dalmatien), S.: 13, T.: 8, Nr.: 1)
Ivanovich di Dobrota, Venedig 1753 (Band: Dal (der Adel von Dalmatien), S.: 13, T.: 8, Nr.: 2)
Ivanyi, 1794 (Band: Un (Der Adel von Ungarn), S.: 262, T.: 199)
Ivanyisi, 1713 (Band: Un (Der Adel von Ungarn), S.: 262, T.: 200)
Ivasko v. Thorda, 1702 (Band: Sibü (Der Adel von Siebenbürgen), S.: 172, T.: 110)
Ivasko v. Thorda, 1742 (Band: Un (Der Adel von Ungarn), S.: 262, T.: 200)
Ive, Lübeck (Band: BG (Bürgerliche) 9, S.: 73, T.: 87)
Ivellio de, Spalato 1822 (Band: Dal (der Adel von Dalmatien), S.: 13, T.: 9)
Iven (Band: SH, S.: 27)
Iven, Bergheim 1526 (Band: BG (Bürgerliche) 7, S.: 42, T.: 42)
Iversen, Tondern *1850 (Band: BG (Bürgerliche) 9, S.: 42, T.: 50)
Ivichievich, Macarsca 1398 (Band: Dal (der Adel von Dalmatien), S.: 114)
Ivichievich, Venedig 1776 (Band: Dal (der Adel von Dalmatien), S.: 51)
Ivo (Band: UnE (Der Adel von Ungarn, Nachträge), S.: 69, T.: 46)
Ivsics, 1792 (Band: Kro (Der Adel von Kroatien und Slavonien), S.: 74, T.: 53, Nr.: 2)
Iwan, Ostpreußen *1883 (Band: BG (Bürgerliche) 12, S.: 64, T.: 87)
Iwanicki (Band: Gal (Der Adel von Galizien, Lodomerien und der Bukowina), S.: 138, T.: 166)
Iwanowski (Band: Gal (Der Adel von Galizien, Lodomerien und der Bukowina), S.: 138, T.: 166)
Iwansky von Iwanitz, 1648 (Band: Mä (Mähren), S.: 53, T.: 38, Nr.: 1)
Iwansky von Iwanitz, 1655 (Band: Mä (Mähren), S.: 53, T.: 39, Nr.: 2)
Iwinger, Allgäu (Band: BG (Bürgerliche) 2, S.: 52, T.: 87)
Iwsych, 1600 (Band: Kro (Der Adel von Kroatien und Slavonien), S.: 74, T.: 52, Nr.: 1)
Izbugyay v. Izbugya (Band: UnE (Der Adel von Ungarn, Nachträge), S.: 69, T.: 46)

[15]Az *„**Ivanics**”* név bármelyik hasonló leiratban ugyanazt jelenti: **Iván fia**, vagyis **Ivánffy**. *(Az „ics”, a „szky” „ity” szláv apanév képzők, melynek a magyar nyelvben a „ffy” a megfelelője.)*
[16]Igen sok hasonló név alakult ki, de más név végződéssel. *(Lásd Siebmacher gyűjteményében a környező országokból is begyűjtve az Ivan névből származó nemesek listáját.)*
Így Ivancsich, Ivaneo, Ivanissevics, Ivanovich **Dalmáciában**, Ivanovics **Szlavóniában**, Ivancsich, Ivancsy, Ivanics, Ivánka, Ivanossics, Iványi, Ivanyisi, Ivasko **Magyarországon**, Ivanicki, Ivanowski **Galiciában-Lodoméria-bna-Bukovinában**, Iwansky von Iwanitz Mähren ***(Morvaországban)*** nyilvántartva.

Ivanics (Ivanić) **I.** (Taf. 52).
Wappen: In B. auf gekrönstem g. Boden eine r. gewaffnete u. Taube, im Schnabel einen Oelzweig haltend.
Kleinod: Die Taube, flugbereit.
Decken: rs. — bg.
Adels- u. Wappenbrief v. König Karl III. d. d. Wien, 29. April 1720 für Georg Ivanics.
(Lib. Reg. XXXIII. 267).

Ivanics (Ivanić) **II.** (Taf. 52).
Wappen: In von B. u. G. getheiltem Schilde auf gr. Boden, ein v. G. u. R. getheilter Wolf.
Kleinod: R. bekleideter, gebogener Arm, in d. Faust einen Krummsäbel mit g. Parirstange haltend.
Decken: bg. — rs.
Adels- u. Wappenbrief v. König Karl III. d. d. 5. Nov. 1725 für Franz Ivanics, Hauptmann, und dessen Söhne Johann u. Valentin.
(Lib. Reg. XXXV. 269).
NB. Der Wolf sollte richtig von G. u. B. getheilt sein; die Tingirung wie hier, ist heraldisch unschön u. uncorrect.

Az írásmód is ráadásul gyakran változott a családnevünk leírásánál is. Így több verzió is látható a születési anyakönyvi kivonatoknál is: **Ivanics, Iványics, Ivaniss, Ivanič**. **Ivanits**.
Lehetett volna még **Ivanich** is, a miskolci főlevéltárnok **Ivanyits** nevet is írt.
Tehát a neveknél több helyen is vannak eltérések, nem csak a nemesi oklevélnél, és nem csak Nagy Ivánnál.

A latin és a magyar fordításban szereplő **Vizslay** név sem pontos, mert az eredeti, latin nyelvű iraton ***„Vifzlaÿ”*** név szerepel, „***fz***” együtt *„**sz**”*, tehát **Viszlay**-nak kell írni.
A Google-ba a *„**Vifzlay**”*-t beírva, **Viszlay** nevek jönnek elő.
A Nagy Iván könyvben is így *„**Viszlay**”* szerepel, nincs Vizslay. *(A tartalomjegyzékben lévő Viszlay névnél ugyanakkor nincs senki, ahogy az oldalszám sincs jelezve.)*

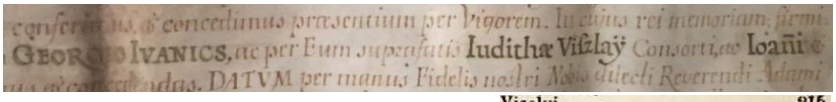

Visolyi 215
Vischy 216
Visó 177
Viszlay . . . . . .
Viszner 216

Viszlay család.
Szintén Trencsín vármegye nemesei között találjuk, és pedig a nemesi összeírások szerint 1688-ban Kis-Sztriczén laktak tagjai. *

Ugyanakkor a 12. kötetben mégis van információ róluk nevezetesen, hogy **1688-ban** a **Trencsin vármegyei** Kis-Sztriczén lakott a család.

[17]Kempelen Bélától még érdekesebbet tudhatunk meg:
Viszlay. Címereslevele kelt **1618. máj. 10**. – Vö. *Csoma* 666.
Tehát az első Viszlay már 1618-ban nemességet kapott.
Ugyanakkor **Vifzlaÿ Judit** nagyapja **Vifzlaÿ Demeter** volt, aki **1657 jan. 7-én** kapott nemességet, tehát **Vifzlaÿ Judit** családja 69 évvel korábban kapta meg a nemességet, mint férje.

Viszlay. Címereslevele kelt 1618. máj. 10. – Vö. *Csoma* 666.
(Másképen **Nagy**). – A címereslevelet 1657. jan. 7. V. Demeter kapta; kihird. Borsodm. – Vö. *Bor.* I 230.
Az 1754–55. évi orsz. nemesi összeíráskor *Nyitram.*-ben József, *Zemplénm.*-ben pedig László vétettek fel az igazolt nemesek közé.

Ezekből is látható. Izgalmas nyomozásra, meglepetésekre lehetett számítani, és sok dolog alapos átgondolására is szükség van.

[15] http://adattar.vmmi.org/cikkek/1791/letunk_2009.02_06_farkas_tamas.pdf
[16] http://www.welt-der-wappen.de/Heraldik/aktuell/seiten2/siebmacher-i.htm
[17] https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Kempelen-kempelen-bela-magyar-nemes-csaladok-1/11-kotet-1517D/viszlay-15C4F/

IVANICSOKRÓL TOVÁBBI RÉGI ÉRDEKES ADATOK AZ

2009-es internetes lekérdezéskor, azt tudhattam meg, hogy az adattár szerint **734 Ivanics** előnevű személy élt Magyarországon, tehát nem nagyon ritka családnévről van szó.

2018-ban lett kész a könyv, de **2020-ban a Covid-19** dühöngésekor időtöltésként rákerestem az **Arcanum** adattárból az **Ivanics** névre, és **20 134 találat** érkezett, 5000 megjelenítéssel ebből. Köztük sok 1527 előtti adat. Tehát **Ivanics György lovasezred kapitány** családja nem a semmiből tűnt fel. Több **Ivanics** nevű személy is híres volt korábban.

IVANICS BOLGÁR FEJEDELEM (CALO-JOANNES)

[18]**1202-ben** van adat **Ivanics bolgár fejedelemről.**

I. Imre *(1174 tr: 1196-1204)* magyar királyunk a lázadó **II. András** *(1176, tr: 1205-1235, lásd Bánk bán)* öccsével volt kénytelen háborúzni. *(Akinek apja jelentős vagyont hagyott rá a célból, hogy Szentföldön harcoljon, de a fegyvereseit belháborúba vitte.)* Felette való győzelmét követően **I. Imre** legyőzte **Némanics István szerb** fejedelmet is, helyébe **Vuk** nevű öccsét nevezte ki fejedelemnek, majd betört **Bolgárországba** *(Macedon területekre)* ahol legyőzte Calo-Joannes, vagy, ahogy népe neveztet **Ivanics bolgár fejedelmet**. *(I. Imre magyar király ezt követően felvette a szerb és bolgár királyi címet is.)*

Ivanics bolgár fejedelem már **1197** óta sürgette a pápát, hogy küldjön neki koronát. *(Azzal nyomatékosítva kérését, hogy Bizánc is ezt már felajánlotta.)* A Pápa **Imre magyar király** és **Ivanics fejedelem** közötti békéjére törekedett ezért. *(A Római Pápa a korona adásával a bolgároknak a Latin egyházhoz való tartozását érhette volna el.)* **1203-ben Ivanics Bolgár fejedelem** *(kihasználva, hogy **I. Imre** német területen háborúzott),* visszafoglalta a korábban általa elfoglalt bolgár területeket és már a szerb területeket is fosztogatta.

IVANICS VÁRISPÁNSÁG (IVANIČ-GRAD)

[19]**1241-es** Tatárjárást után alakult a **Ivanics várispánság** is, mely **1277-től** a **zágrábi püspüké. 1288-ban** János püspök egy **Iwanch-ban** kelt levelében előírta, hogy a Sz.-Máriához czimzett **ivanicsi apácza-kolostornak**, **Ivanics** szabad helység vásárából a vámot megfizessék. Az **Ivanics vár** és oppidium *(városias erődítés)* tehát már jóval korábban létezett. Az itt említett várnépbeliek *(castrenses)* pedig valószínűleg a régi várszolgák utódai voltak.

1393. szept. 29-én kelt oklevélben **Ivanics bán *(Horváth)*** név szerepel. **Horváthi János** nagyhatalmú országos főúr, **macsói bán** volt **Nagy Lajos** uralkodásának végén. A király halálát követően kis **II. Kis Károly királyságát** *(1385 12 31-1365 02 24)* támogatta. *(Kis Károly 1370-től Szlavónia, Dalmácia és Horvátország népszerű kormányzója volt, 1381-1383-ig Nápolyi örökségének megerősítésével volt elfoglalva, de 1385 októrberében már Horvátországba érkezett, majd Mária királyt /jogilag Mária király volt, mert férfiúsították/ félreállítva királlyá választották. Megölését követően délvidéken lázadás tört ki, melynek része volt Erzsébet királyné és Garai megölése és Mária király elfogása, és **Ivanicsvárban** való fogvatartása is. Lásd Ivanicsgrádnál.)*

IVANICS PÁL CSÁZMAI KANONOK

[20]**1445-ben Ivanics Pált Zágrábból** hívta magához udvari papjának Vitéz János. *(Aki Hunyadi János és Zsigmond király korában emelkedett magasra, de ekkor már V. Habsburg László király uralkodott /1444-1457/.)* **Ivanics Pál** nevéhez fűződik Vitéz 78 levelének az összegyűjtése, gondozása, elő- és utószóval, jegyzetekkel való ellátása. Magyarországon ez az első tudományos igényű filológiai munka. Ehhez mintát itáliai utazásai adta, hiszen többször látogatta meg Ferrarában Janus Pannoniust. Hűséges szolgálatai jutalmául kapott kanonikátust, majd váradról a **császmai lectorságba** távozott, miután hazatért. ***(Csázma Ivanič-Grad** mellett lévő, igen régi település.)*

[21]**Ivanics Pálról** még ezen túl azt is megtudhatjuk: „*Mikor a következő esztendőben a **szultán Konstantinápoly** elfoglalását tűzte ki célul, **V. Miklós pápa** hajóhadat készült a Boszporuszba küldeni és, hogy Velence közreműködését kieszközölje, április elején Carvajal bíbornokot a signoriához küldte. Az ő környezetében ekkor egy magyar egyházi férfiú is volt: **Ivanics Pál császmai kanonok**, **Vitéz János** humanista körének egyik kiváló tagja*." *„ ..... későbbiekből kiderül, hogy Carvajal **Ivanics** kíséretében **1453 augusztus hó** elején járt **Ferrarában** s utazásának célja az alkalommal az volt, hogy Venezia és Francesco Sforza között békét teremtsen*." „***Ivanics** részletesen elmondja csodálatos pályafutását. Mikor Vitéz udvarából eltávozott, ... **szülőföldjére** ment, ahol közel három hónapot tartózkodott. Közben egyéb családi vagyonával együtt eladta **Ivanič-Grad** házát is, s utána hirtelen fordulattal rögtön Rómába indult. Ha **Ivanics** ilyen könnyen elhatározta magát a **Rómába** költözésre, akkor minden esetre már előzőleg is kellett Olaszországba járnia. …. **Rómában** elég hosszú ideig tartózkodott már, míg végre a szerencse rámosolygott. A szerencsét a **török nyelvtudása** hozta meg. Mivel annak idején tartósan törökök között élt s nyelvüket írásban is kitűnően elsajátította, a pápa figyelme ráirányult, s ezzel megnyíltak előtte az addig elzárt ajtók. … **Ivanics** felajánlja **Vitéznek** jó szolgálatát arra az esetre, ha valami ügyet sürgősen kellene a **kúriánál intézni**."*

[18]Horváth Mihály Magyarország történelme 1871

[19] Pesty Frigyes: A Mo-i Várispánságok Története, Különösen a XII. században, MTA Történelmi Bizottsága 51-262 o.

[20]FONS (Forráskutatás és Történelmi Segédtudományok) VIII. évf. 2001. 1.szám, Kristof Ilona A Vitézi-affliliatio

[21]Magyar Történelmi Társulat: Századok, 1927 január-márc. 345

IVANICSI ISTVÁN ATYINAI GÁRDIÁN, ERDÉLYI ŐR, 1512 TAVASZÁN HELYTARTÓ

[22]**1533 dátummal** a Rendi Krónika tartalamazza, *(melynek scriptora feltehetően Ivanicsi István, aki egyidejűleg a bidai konvent sekrestyéjében őrzött levéltár consarvatora is volt)* hogy **Ivanicsi István**, aki atyinai gvárdián *(1531)*, erdélyi őr *(1533)*, szentlászlói gvárdián *(1535)* lett. **1512 tavaszán** a helytartó **Ivanicsi Istvánt** küldte maga helyett a **nápolyi káptalanra**, aki aztán Bresciai Márkkal együtt tért haza.

TOVÁBBI FONTOS TISZTSÉGET BETÖLTŐ IVANICSOK

[23] **1693 Ivanics György** Kassai Premontrei Katolikus Gimnázium tanára volt.

[24] **1690-1696 Ivanics Joannes** *(János)* Turócz-Szent-Mihály, **1774- Ivanics Stephanus** *(István)* Szent-Ilona, **1818-1822 Ivanics Sigismundus** *(Zsigmond)* Szécsény lelkipásztorai.

[25] **1720 ápr. 29. Ivanics** Bécs. *(Nemesítése.)*

[26] Nagyon fontos tudni, hogy a honfoglaló magyarság, *(hasonlóan a korabeli népekhez)* egyelemű neveket használt körülbelül a 15. századig.

Gondoljunk az „*Árpádházi*" királyokra: **Géza fejedelem**, **István király** stb. nem használtak családnevet. Helyette emellett valamire utaló, *(ezáltal megkülönböztető)* ragadvány neveket használtak.

Például <u>származás helyére</u>: **Szendrői, Ivanicsi**. <u>Etnikumra</u> **Horvát**, Tóth, Német, Székely, **foglalkozásra**: Szűcs, Szabó.

Hasonló jellegű volt <u>apjára, ősére utaló név</u>: **Árpádházi**, Pálffy, **Ivánfi**, **Ivanics** *(Ivánffy)*, stb.

<u>Alkatra, jellemre utaló</u>, mely lehetett kevésbe előnyös is: Nagy, Gondos, Jámbor, Csonka, Csorba, Balog *(balkezes)*.

Lásd **II. Vak Béla**, **Könyves Kálmán**, **Nagy Lajos** királyaink, vagy éppen az **Ivanicsok** történelme szempontjából külön érdekes **II Kis Károly**, **Nápolyi László**.

Ez a magyarázat **Ivanicsi** Istvánra, **Ivanics** bánra *(aki Horváth volt)*, és feltehetően **Ivanics** Pálra is, aki e területről származott.

A 15. századott követően e ragadvány nevekből alakultak ki a családnevek, de a ragadvány, megkülönböztető név szokása továbbra is megmaradt a már kialakult családnevek előtt. Mi **szendrői Ivanicsok** vagyunk, ahogy nagymamám **tejfalusi Szarka Etelka** volt, tehát e ragadvány név szokása továbbra is fennmaradt a népessé vált családokneveknél, az egyes azonos nevű családok megkülönböztetéseként.

A későbbi időszakból származó információk már tényleges **Ivanics** családnevű személyekről szólnak, akik közül több feltehetően csak névrokonaink voltak, de nem kizárt, hogy valódi rokonaik is.

1720-ban Bécsben nemesített *(melyet csak **1725-ben** hirdettek ki)* **nyitrai Ivanics *(Ivaniss)* Jakab** is ilyen távoli rokon lehetett.

A **Magyar királyság török** alóli felszabadítását követően **III. Károly magyar király** *(VI. Károly Habsburg császár)* által elrendelt nemesi igazolásokat is nehezítette, hogy a jóval régebbi időszakban a nemesítés is a családi név hiányában történhetett, továbbá a törökök okozta pusztítás is a nyilvántartásokban jelentős kárt okozott.

A török alóli felszabadulását követően **1696-ban** elvégezték el az első nemesi összeírást, ekkor még a török portánként *(dikális)*. Azt ezt követően **1715-ben** és **1720-ban** elvégzett összeírások már a vagyonosságra épülő, portánkénti adóról a földadóra való áttárást készítették elő.

1715-ős összeírásban még **22 Ivanics** nemes család szerepelt.

1723-ban Habsburg III. Károly elrendelte ezek felülvizsgálatát, amikor elsődlegesen csak a birtoktalan nemeseket vizsgálták.

1725 és **1731-ben** az **armanistákat**. *(Akik úgy kapták a nemességet, hogy nemesi birtok nem járt hozzá, így jobbágytelken voltak kénytelenek gazdálkodni, ezek után viszont adózniuk kellett.)*

1754-55 évi országos nemesi összeírás alkalmával pedig a **birtokos nemességet** vették fel.

A nemesi igazolásoknál igen szigorúbban jártak el. Ezért sokaknak perrel kellett volna igazolniuk nemességüket, de a „*bocskoros*" nemeseknek erre nem volt pénzük.

1754-55-ös nemesi jegyzékben, így már jóval kevesebb nemes, és így **Ivanics** is lett összeírva.

Borsod vármegyében *(garantáltan az **1725-ben** nemesített **Ivanics György** utódai)* **Ivanics György** és **Bálint**. *(Ők szerepeltek is a nemesi oklevélen.)*

Hevesben *(mely közeli terület volt)* György, **János**, József, Mihály, Tamás. *(Talán szintén az ők is későbbi utódai lehettek, mert az 1715-ös összeírásban nem szerepeltek.)*

Nyitrában is volt egy Ivanics György, de e nyitrai Ivanics feltehetően az **1720-ban Nyitraiként** nemesített **Ivanics *(Ivaniss)* Jakab** leszármazottja.

Az 1715-ös összeírásban lévő Ivanicsokat, gyakorlatilag mind kirostálták, és helyette az újonnan *(1720 és 1725-ben III. Károly által)* nemesített **Ivanicsok** kerültek.

Gyakorlatilag az történt, hogy **III. Károly** kiiktatott igen sok magyar nemest, hogy aztán a nekik szolgálatot tevő személyeket nemességgel jutalmazhassa, anélkül, hogy az adómentes nemesek száma ne növekedjék, sőt csökkenjen az adómentes nemesek száma. Hasonló igazságtalanság történt a „*kirostált*" Ivanicsokkal, mint, a régi ősi birtokaikat visszaszerezni akaró családokkal, akiket örökségük igazolására, és 10% fegyverváltságra kötelezték, mely legtöbbször lehetetlen feltétel volt számukra.

---

[22] Levéltári Közlemények Akadémiai Kiadó 1972, 227. o.

[23] A Jászó-Premonterei Kanonokrend Kassai II. Rákóczi Ferenc-Gimnáziumának Évkönyve 1940-41

[24] Joannis 0uondam Cardinalis Simor: Series Parochiarum et Parochorum (Lelkipásztorok listája)

[25] Dr. Borovszky Samu: Magyarország Városai és megyéi Esztergom Vármegye

IVANICS NÉV ÉS A HORVÁTOK

Az **Ivanics** név horvát eredetre utal. Jelentése Ivanics fia, magyar használatban **Ivánffy**.

Az **Ivanicsok** esetében az egyik kérdés: A sok nemzetiségből álló Magyar királyságban, melyik ősünk, mikortól érezte, vallotta már magát **magyarnak**.

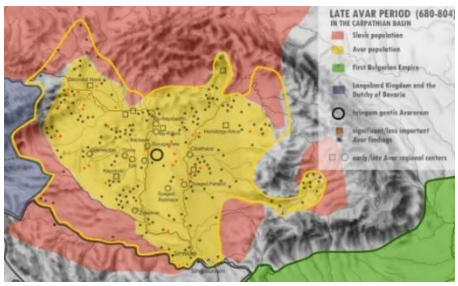

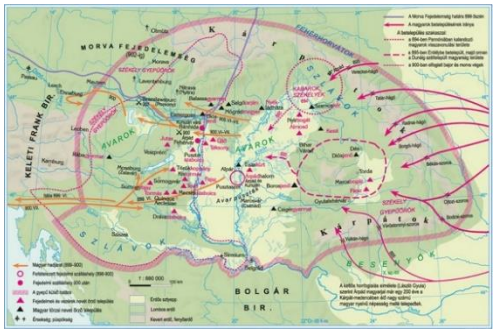

A **szláv** népeket az **avarok** telepítették a gyepű területére.
*(A **szlávok** őshazája a mai **Lengyelország** északi részén volt.)*
[27]**Horvát** területen még a jóval későbbi, **950-es években** is említik az **avarokat**.
Bíborbanszületett Konstantin bizánci császár *(913-959)* arról ír, hogy a **horvátok** megszerezték országukat az **avaroktól** pár év harccal.

795-ben, az **Avar** belviszályt kihasználva, a **Frankok** elrabolták az **Avar kincstárat** és hódoltatták a **Pannóniai Avarokat**.
895-os Honfoglaló őseink 100 év múlva érkeztek keletről a Kárpát-medencébe, és **900-ban** foglalták el teljes mértékben.

1091-ben I. Szent László királyunk *(trónon 1077-1095)* foglalta el *(az akkor a tenger mellékén lévő, ma Dalmáciának számító)* **Horvátországot**, miután a horvát királyhoz feleségül adott húga *(Árpád-házi Szép Ilona)* megözvegyült, és ő a káoszba fulladt országba behívta testvérét, a helyzet megoldására. Ezáltal lett biztosítva a Magyar Királyságnak a tengerhez való kijutása is. **Szlavónia** és benne Zágráb már kezdetektől **Magyarország** része volt!

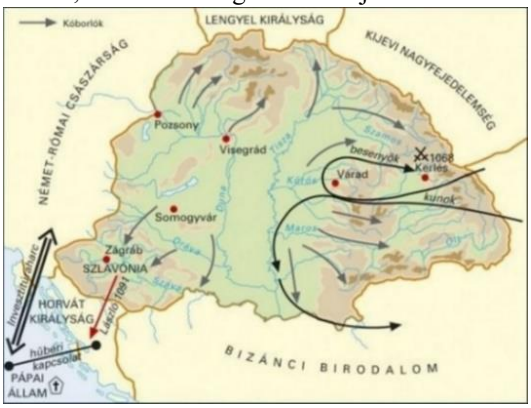

Horvátország és **Szlavónia** önállósággal rendelkezett, mely miatt sokáig viszonylag békés volt a kapcsolata a Magyar királysággal. Később azonban, több esetben is a **katolikus horvátok** inkább a szintén **katolikus Habsburgok** mellé álltak, a **Habsburg ellenes magyar szabadságharcoknál**.

Az **Ivanics név** alapján is **horvát származásúnak** tekinthető a családunk valamikori férfi őse. *(Lásd **Ivanić-grad**-ot a mellékletben.)* Ugyanakkor, amióta ismert az anyakönyvük, **reformátusok** voltak, mely már a **magyar** nemzetiségi tudatot mutatja.

567-es Avar honfoglalástól *(és a szlávok betelepüléstől)* **1526-ig** majd **1000 év** telt el, ez kb. **33 Ivanics** generációt jelent.

896-os Honfoglalástól pedig több, mint **600 év** telt el, ami legalább **20 Ivanics** generációt jelent. Ez nyilvánvalóan hosszú idő, és ez idő alatt sok minden történt. Sok szerencsés körülményt kell feltételezzünk, hogy az Ivanics család nem halt ki, és e hosszú időszakot sikeresen túlélte. Sok érdekes dolog történhetett, amit nehéz rekonstruálni. Magyarország történelmét érdemes megismerni a sorsuk követéséhez. *(Lásd magyar történelmi információkat e könyvben.)*

1526 08 29-i Mohácsi csatáig is igen sok háború dúlt a **Kárpát-medencében**, idővel már az oda betörő **török** csapatokkal is. Nem beszélve a Magyar Királysághoz tartozó bánságok területeit. Ezek *„megmozgatták"* addig is az ország lakosságát, egyúttal alkalmat kínált arra, hogy valaki katonává váljon, kibontakoztassa és megmutassa e téren képességeit.
1526-1726 közötti újabb **200 év** pedig minimum **7 Ivanics** generációt jelent.

Nagy valószínűséggel a **Bebek családdal**, de lehet csak a **Mohácsi csata** okozta nagy népesség mozgás által, jutottak el messze a **Szlavon területektől** az **Ivanicsok**. *(Utóbb a törökök **Horvátország** és **Szlavónia** nagy részét, elfoglalták, de a többi részét is, így **Ivanić-gradot** is feldulták. Amikor 1989-ben családommal ott jártunk, akkor kiderült, semmilyen nyom nem maradt Ivanicsokról ott. A törökök a templomi anyakönyveket, de még a temetőket is megsemmisítették.)*

Feltételezhetően nagyon rég birtokolhatta a területet egy **Ivanić**, és róla nevezték el a települést **Ivanić-grad**-nak.
A sok **Ivanics** nevű személy pedig e területről származhatott, és a XV. században bevezetett családneveknél *(ahogy valakinek Szatmári, vagy Komáromi családnevet adtak származása alapján)*, e családnevük a **Szlavón Ivanics várispánság** területéről való származásunkat jelöli.

Horvát-Szlavón származásunkat egyértelműen megerősíti, hogy **J. Siebmacher's** által összeállított Magyar mellett, a **Horvát & Szlavón nemesi családok** katalógusában is szerepelnek. *(Feltehetően akkoriban, az 1899-ben is még jobban őrződött a régmúlt emléke.)*

[27] Dr. Ivanics György LOVAS TÖRTÉNELEM Magyar Lovas Biblia

1526 ELŐTTI FONTOS TÖRTÉNELMI ESEMÉNYEK

Nyugatról több, a **vaskortól** már történelmileg is ismert hódító is érkezett a **Kárpát-medencébe**. A **hallstatti kultúra** népe *(i.e. 8-5. sz.)*, majd a **kelták** *(i.e. 5. sz.)*, aztán jöttek dél-nyugatról a **rómaiak** *(i.e. 1. sz.)*.

Keletről is tolongtak a népek. *(Kimmerek i.e. 9-8. sz., Szkíták i.e. 7-4. sz., Szarmaták i.sz. 7. sz., Hunok i.sz. 5. sz., Avarok 568-670, Onogurok a Késői Avarok jöttek 670-795.)*

795-ben pedig, nyugatról támadva a **frankok** zúzták szét az **Avar Kaganátust**.

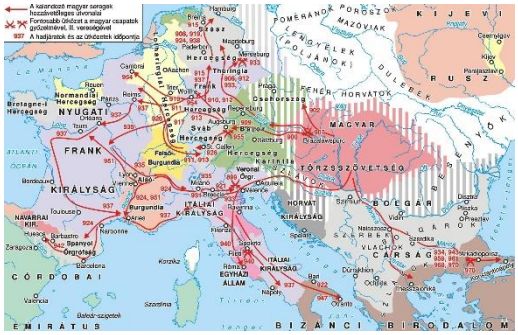

895-ban, tehát **100 év** múlva a **magyarok** nem akármilyen revansot vettek. Nem csak visszafoglalták az egész **Kárpát-medencét**, de a korábbi **Frank Birodalom** egész területén is *„Kalandoztak”*.

907-ben a Keleti-Frankok *(németek)* megpróbálták kiirtani a **Honfoglaló őseinket**, de hatalmas vereséget szenvedtek.

1030-ban II. Kondrád német-római császár támadott, de a felperzselt taktikát alkalmazta ellene **István király**, majd a visszavonuló csapatait **Bécsnél** szétverte.

1044-ben III. Henrik német-római császár *(bajor herceg)* támadt **Aba Sámuel** királyra, akit elárultak a magyar főurak és ezért vereséget szenvedett, és Oseolo Péter visszahelyezték a hatalomba. *(Akit nemsokára újra elüldöztek.)*

1051, majd **1052** is támadott **III. Henrik német-római császár**, de amikor Pozsonyt ostromolta, **Búvár Kund** elsüllyesztette hajóhadát, így vereséget szenvedett, a magyarok pedig revansot vehettek.

Mindezt azért szükséges leírni, hogy egyértelmű legyen, nem a **Habsburgok** voltak az elsők, akik meg akarták kaparintani a **Kárpát-medencét**, de az akkor még túl nagy falat volt a németek számára.

Árpád-házi királyaink, majd a többi uralkodó is a Magyar királyságot, még, mint egy jelentős birodalmat igazgathatták, és **500 évig** a **Magyar királyság regionális nagyhatalomként** virágzott.

1241-42-es Tatárjárást is sikerült, még viszonylag hamar kiheverni.

1342-1382 I. Nagy Lajos Magyar-Lengyel közös királyságakor volt országunk a legerősebb.

1371-1885 között I. *(nagy)* Lajos fiúsított leánya **I. anjou Mária** uralkodott, de **1385-ben** lemondani kényszerült **II. kis Károly** *(Nagy Lajos anjou rokona)* javára, akit a következő évben merényletben hamarosan megöltek. *(Lásd **Ivanić-grad** érintettségét e történetnél!)*

1386-1395-ig Mária újra hatalomra jutott, de **1387-től** már csak férje **Luxemburgi Zsigmond** ***(1387-1437)*** társuralkodójaként.

1433-1437-ig Luxemburgi Zsigmond német és cseh király, valamint német-római császár is volt. Ugyanakkor a hatalmát mindvégig korlátozta saját birtokainak kicsinysége.

1437-1439 Habsburg Albert *(Zsigmond örököseként, aki hálás volt neki korábbi segítségeiért)* választott uralkodónkként uralkodott, de nem sokáig, mert a török ellen elindulva, vérhasban meghalt. *(Utószülött)* **László** fia *(1444-1457)* már csak halála után született meg, és hiába koronázták meg azonnal, csak a várnai csatában meghalt **I. Ulászló** *(1434-1444)* után uralkodhatott.

Utóbbi királyok mellett, főleg a délről fenyegető **törökök** elleni harcokban **Hunyadi Jánosnak**, mint erdélyi vajda és Magyarország kormányzójának *(1445-1453)* volt kiemelkedő szerepe. Ekkor még lehetőség lett volna az Oszmán birodalom visszaszorítása.

OSZMÁN BIRODALOM FELEMELKEDÉSE

A nyugati fenyegetés mellett a délről jövő, igazi fenyegetés csak idővel vált nyilvánvalóvá, mert sokáig csak a **Bolgárok**, majd **Bizánc** ellen kellett harcolni, ami sikerült is. Így hamis biztonságérzet alakult ki. A **törökök** kicsiny országa sokáig csak a nagy **Bizánci Birodalom** egyik szomszédja volt, mely hadierejével a birodalmat segítette. Természetesen ellenszolgáltatás fejében, mely által idővel megerősödött.

Oszmán nevű vezér *(uralkodása 1299-1326)* a **Rúmi szeldzsuk birodalom** ***(Ikóniumi Szultánság)*** romjain katonákat gyűjtött maga köré, és a **Bizánci Birodalom** mellett egy kis saját uralmat szerzett, majd a zsákmányszerzés érdekében sikeres terjeszkedésbe kezdett, így tudott növekedni birtoka.

Ohrán fia *(1324-1360)*, **Nagy Lajos** idejében, képes volt **Bizáncot** is megverni, és az anatóliai **türkmének** leigázásával tovább bővítette területét, sőt **Gallipoli** félszigeten át **európai** területekkel is növelte területét. Ezáltal szomszédságba került a **Török birodalom** a **Magyar királysággal**, pontosabban annak **bánsági** részeivel, és megindultak a **magyar-török** csatározások.

Az **Oszmán birodalom** a működtetésére fizetett **görög-török** közigazgatást hozott létre, valamint a hadizsákmányból az udvart megillető ötödrészből jól felszerelt elit gyalogos, *(janicsár)* és lovas *(szpáhi)* sereget szervezett.

1396-ban Nikápolynál az egyesült **magyar-francia-havasalföldi csapatok súlyos vereséget** szenvedtek **I. Bajazidtól**, amikor megpróbálták visszaszorítani a **Török Birodalmat** a **Balkánról**.

Ekkor **Timur Lenkhez** küldöttséget indítottak, de az elutasította e kérést.

Amikor azonban **Bajazid** volt olyan vakmerő, hogy *(amíg Timur Indiát dúlta)* átkelt az **Eufráteszen** és **birodalmára** tört. Akkor Timur előbb, **1400-ban** szétverte az **egyiptomi Mamelukokat**, majd **1402 06 20-án Ankara** ostrománál megsemmisítő vereséget mért **I. Bajazidra**. Akit elfogott és hátraeső részében szégyenteljes ketreces rabságban tartotta.

Mivel az Európai részre nem voltak hajlandóak az európai szövetségesei *(Bizánc, Velence, Genova, Trapezium)* **Timur Lenk** csapatait átszállítani, ezért a hódító nagy pusztítást követően visszatért **Közép-Ázsiába**. Így a **Török Birodalom** nem semmisült meg teljesen.

A **törököknek** e vereség kiheverése fél évszázadba telt, belső hatalmi harcok is gyengítették őket.

*(Érthető, hogy az Európai hatalmak miért nem akarták **Timur Lenket** Európában látni, ugyanakkor óriási hibát követtek el azzal, hogy ekkor nem támadták meg az **oszmánokat** az Európai területükön. Nyilvánvalóan ekkor kellett volna a **magyaroknak** rátámadniuk a **törökökre**, de akkor a meggyengültek a **törökök** már nem tűntek veszélyesnek. **Luxemburgi Zsigmond** /magyar trónon 1387-1437/ azonban, a korábbi **Drinápolyi 1396-os** nagy csatavesztést követően, sokkal nagyobb erővel igyekezett megszerezni a német-római császári címet, vagy harcolt a husziták, semmint a törökök ellen. Így elszalasztotta e nagy alkalmat. Örököse nem lévén, leánya férjének **Habsburg Albertnek** adta át a hatalmát.)*

I. Mehmed *(1413-1421)* újjászervezte az **Oszmán birodalmat**. Fia **II. Murád** *(1421-1451)* egyre nagyobb területet foglalt el, gyerekadóból felszerelt **janicsár** haderejével. Végül már **Magyarországot** is fenyegette **1434-es** támadásával.

Hunyadi Jánosnak *(szül: Kolozsvár 1407, kormányzó 1446-1453)* sikerült hárítani a támadásait, majd ellentámadásba ment át, és már Drinápolyi fővárosukat fenyegette, de **1443-ban Zlanicánál** vereséget szenvedett. **Hunyadi** újra támadt, de **1444-ben Várnánál** is újabb vereséget szenvedett el. **1456 07 22-én Nándorfehérvárnál** ugyanakkor hatalmas diadalt aratott.

Hunyadi János idejében is **Magyarország** még igen erős hatalom volt, és a **törökkel** ekkor is még csak, mint egy másik erős hatalomként lehetett kalkulálni, amely bármelyik pillanatban összeomolhatott volna. *(Keleti nagy birtokait is még csak ezután szerezte meg.)*

1453-ban azonban **II. Mehmed** *(uralkodása: 1444-1446, 1451-1481)* elfoglalta **Bizáncot**, és további hódításaival jelentősen megerősítette birodalmát. *(Még **Otrantónál Itáliába** is betört, de **1481-ben** meghalt.)*

Hunyadi János 1456-os halálát követően kitört hatalmi harcokban **János fiát** lefejezték, **Mátyás** pedig **Prágában** raboskodott. **1457-ben** ugyanakkor **V. László** váratlanul meghalt, és **1458 januárjában** a Duna jegén **Mátyást királlyá** kiáltották ki.

Hunyadi Mátyás *(szül: 1443 02 23 Kolozsvár, trónon 1458 01 24-1490 04 06)* is megpróbált hasonlóan, mint apja, jól szervezett központi hatalmat, és állandó hadsereget létrehozni, mellyel még esélye volt a törökök megverésére.

Azt tervezte, hogy előbb megszerezi a **Német-Római Birodalom** császári címét, és annak is a támogatásával, igazi eséllyel tör az Oszmán Birodalomra. Nyilvánvalóan látta, csak egy erős birodalom tud ellenállni egy másik nagy birodalom terjeszkedésének.

Mátyásnak sem volt azonban törvényes fia. Halálát követően trónöröklési harc kezdődött. **Corvin János** *(törvénytelen)* fiát tette meg örökösnek, melyre mindenkit felesketett, de a királyné is ellene lépett fel Mátyás halált követően. **Corvin János** erélytelennek mutatkozott, pedig hatalmas vagyont örökölt, és nála volt a korona, és ő bírta **Budát** is.

Miksa Német-Római császár is bejelentette igényét, és a lengyel **Ulászló** is. *(Már Cseh királyként)*.

A magyar nagybirtokos földesurak a központi hatalom meggyöngítésének egyértelmű szándéka okán, egy gyengekezű királyt óhajtottak, mely megbosszulta magát. **Ulászló** köztudottan tunya és gyáva cseh király volt. *(Az „ökör jelzőt Újlaki ragasztotta rá.)*

II. *„dobzse”* Ulászló *(trónon 1490-1516)* alatt e várakozásnak tökéletesen megfelelt. Jellemző gyengeségére, hogy széteresztette a **fekete sereget**, és lemondott **Mátyás hódításairól**.

Miután apja, a lengyel király **1492 júniusában** meghalt, lemondott öccse javára, a Lengyel királyi trónról is.

1506 06 01 született meg fia, a később *(tízévesen)* már királlyá választott, **II. Lajos**. Felesége gyermekágyi lázban meghalt, a király teljes letargiába zuhant. **Szapolyai** meg a többi nagy földesúr kormányzott helyette. *(Elérték céljukat.)*

II. Lajos *(trónon 1516 03 13-1626 08 29)* gyengeségére már az is utal, hogy koraszülötten jött a világra. Bár meg tudták megmenteni életét, de csak a korában zseniális ötlenek számító *„**sertés inkubátor**”* alkalmazásával. *(Egymás után felhasított sertések hasába helyezték, mintegy inkubátorba.)* Mindvégig gyengekezű uralkodó volt ő is.

Az **1514-es Dózsa féle parasztfelkelés** még *(dobzse)* **II. Ulászló** ideje alatt zajlott le, *(jól látható módon ez **Szendrőt** is érintette)* melyet nem ő, hanem **Szapolyai** vert le.

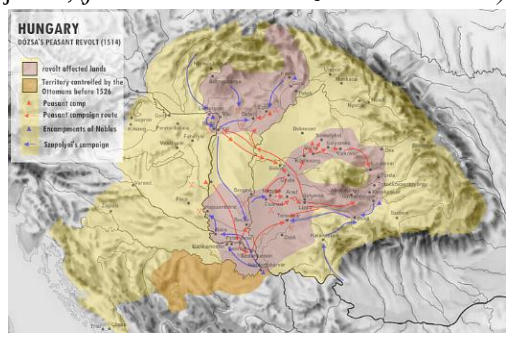

1514 volt valójában a fordulat éve, pedig mindenki **1526-ot** emlegeti. Ugyanis ekkor lehetett volna még reálisan a **törököket** megállítani. Ugyanis ekkor a **perzsákkal** is háborúzott. Nem véletlenül szerveződtek ekkor a szinte minden jelentősebb európai állam által támogatott keresztes hadak. Amennyiben akkor sikerült volna megindítani e **keresztes háborút**, és az **Oszmán birodalomra** törtek volna, akkor megroppanthatták volna erejét.

Csakhogy a szokásos módon, amit e hatalmak szóban támogattak, azt hadakkal már nem. A korábbi években pedig *(a gyengekezű király révén)* a főnemesek által elfogadott törvények jelentősen lecsökkentették a királyi jövedelmeket, a jobbágyságra és a mezővárosi lakosságra pedig hatalmas terheket róttak. A **Fuggerek** pedig a szepességi aranybányák megszerzésén túl, katasztrofális gazdasági helyzetet idéztek elő. Ennek ellenére a felkelés leverését követően mindenki a fellázadt jobbágyokat hibáztatta.

A felkelés leverését követően, elmaradt a törökök elleni támadás, a **perzsák** felett pedig győztek a **törökök**.

1517-ben I. Szelim *(1512-1520)* ezután ráadásul meghódította **Szíriát**, **Palesztinát** és **Egyiptomot** is. Mely által egy teljesen új helyzet jött létre. A **Magyar Királyság** már képtelenné vált egy ekkora **birodalommal** szemben felvenni a katonai versenyt. Így a további történelmi események, mind ennek a következményei voltak.

1521-augusztus 29-én Nándorfehérvárt is már elfoglalta **I. Szulejmán** *(1496 trónon: 1520-1566)*, és Magyarország a belharcokkal is meggyengült hatalmi súlyának csökkenésére jellemző módon, már nem is **Buda** elfoglalását tekintette fő céljának, hanem **Bécs** leigázását, a **Habsburg Birodalom** legyőzését tűzte ki célul, hogy ezután **Róma** ellen fordulhasson.

A térképen jól látható módon az „*olasz csízmát*” is már körbevette hatalmas birodalma.

Egyértelmű, hogy innentől már csak egy másik erős birodalom tudott volna csak ellenállni az **Oszmán Birodalom** hatalmának. Ehhez képest a **Magyar királyság** jelentős *„hódoltsági”* területeit is elveszítette addigra már.

Az **1526-os Mohácsi** vereség tehát törvényszerű volt. **Szapolyai János erdélyi vajda** nyilvánvalóan azért nem ért oda időben a csatához, mert ő jól látta a kialakult katonai helyzetet. Ráadásul tudta, a rendek korábban úgy határoztak, hogy magyar nemzetiségű királyt választanak II. lajos halálát követően.

A csatavesztés és **II. Lajos király** halálával az egész ország káoszba süllyedt.

Az **Ivanicsok** pedig, feltehetően lovas katonaként, már a hosszú idejű, előzetes balkáni háborúkban is kivehették a részüket.

Amennyiben eddig nem is, akkor az **1726-os Mohácsi csatát** következően az **Ivanicsok 7 nemzedéke** már garantáltan részesei voltak a harcoknak. Ugyanis az **1526-os** hadi események, még az addig nyugodtabb területeken is hatalmas felfordulást okoztak, mivel a török had igen széles terület sávon pusztított és rabolt. *(Már ekkor Horvátországba is betörtek és raboltak.)*

Utána pedig a **200 évig tartó**, egész **Magyarországra** kiterjedő **harcok következtek**.

IVANIĈ-GRAD

A **Száva völgyében**, **Zágrábtól 25 km-re** délkeletre van **Ivaniĉ-Grad**, magyar nevén **Ivanicsváros**.

11. sz. végi iratban *„**Insula Ivanich**” (Ivanics-sziget)* néven említik a területet, **Ivaniĉ-Grad**, Križ és **Cloštar Ivaniĉ** területrészekkel. *(Tehát nem csak egy település, hanem és egy tőle messzebb lévő kolostort is elneveztek róla, sőt egy területrészt is jelölt e név.)* Ez okiratban azt **Szent László**, az általa **1094-ben** alapított **Zágrábi Püspökségnek** adta. *(Zágráb már a Honfoglalás óta magyarnak számító, Szlavóniának hívott terület része volt, mely a kezdetekben a Veszprémi püspökséghez tartozott. Miután* **Szent László** *1091-ben elfoglalta el /a ma Dalmáciának hívott/ „**Horvátországot**”, mely akkor csak a tengerparti területeket jelentette, és ekkor nyilvánvalóan szükségessé vált egy közbenső püspökség kialakítása, melyhez már hozzácsatolták a frissen elfoglalt „Horvátországot” is. Ezt fontos tudni a Bebek család itteni történelmi szerepléskor is.)*

1226-ban Babonics István püspök [28]**Cloštar Ivaniĉ-on** felépítette a Szűz Mária Templomot, melyet a **Tatárok 1242**-ben lerombol tak. *(Már akkor is itt folyamatosan harcok zajlottak, tehát szükség volt a katonákra.)*

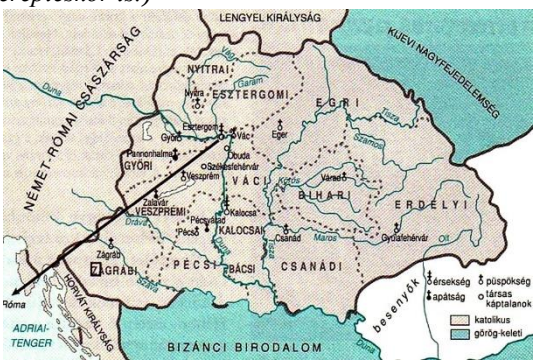

[29]**ATatárjárást** után alakult ki a **Ivanics várispánság** is. *(Később többen, akik e területről származtak Ivanicsi előnevet, majd később így rögzült **Ivanics családnevet** kaptak, mint például a mai Horváth, Horváti, Szatmári, Győri stb. családnevűek.)*

1277-től királyi adomány által a **zágrábi püspöké** lett az **Ivanics várispánság** is, mely vármegyeként fukcionált. ***(László zágrábi püspök 1336 évben Ivanics várnépét** emlegeti. Az **Ivanics várispánság** minőségéről kevés az információ.)*

1288-ban említett **Iván nádor** *(tehát ilyen **Iván** nevű nádor is volt)* **Polinisca várát** vétel útján szerezte meg.

1288-ban János püspök egy **Iwanch-ban** kelt levelében előírta, hogy a Sz.-Máriához czimzett **ivanicsi apácza-kolostornak**, **Ivanics** szabad helység vásárából a vámot megfizessék. Az **Ivanics vár** és oppidium *(városias erődítés)* tehát már jóval korábban létezett. Az itt említett várnépbeliek *(castrenses)* pedig valószínűleg a régi várszolgák utódai voltak.

13. sz-ban, a templom melletti mocsaras területen **Babonics** *(nem meglepő módon az ő neve is „ics”-re végződik, ez megfelel a magyarban használt „ffy”, valakinek a gyerekét jelző utónévvel)* erődítményt építetett, mely a püspöki kúriát is védte.

14. sz-ban ezt megerősítették, nagyszámú jobbágyságával, akik elsődlegesen szőlőműveléssel és disznótartással foglalatoskodtak.

1333-ban Kobol Lászlónak püspöknek pénzre volt szüksége, ezért ősszel maga ment **Ivanics várba**, hogy az ivanicsi, császmai és dubrai birtokokon a hátralékos tizedet beszedje. Erőszakosan lépett fel, mely **lázadást idézett** elő. A **püspök** kénytelen volt **Zágrábba** menekülni. Később egyházi átokkal súlytotta a lázadókat, melytől a lázadás csak nőtt. A püspök útvámmal is próbálkozott, emiatt újabb lázadás tört ki. Ezt újabb kiközösítéssel próbált leverni, mely miatt újabb lázadás tört ki, és a püspöki birtokokat is már elkezdték fosztogatni. A püspök megint **Ivanics várba** menekült, de onnan is menekülnie kellett, mert a felkelők elfoglalták azt is, a püspökség földjeit pedig szétosztották. Végül a **püspök** elmenekült **Horvátországból** és csak a *(Nagy Lajos apja)* **I. Károly király** *(trónon 1308-1342)* segítségével nyugodott meg a helyzet.

IVANICS BÁN (HORVÁTI JÁNOS)

[30]**I. Nagy Lajos** *(1342 06 16 – 1382 09 10)* halála utáni trónharcoknál említik, hogy miután a főurak megölték **Garai Miklós** nádort, akkor rabságba vetették **Erzsébet királynét** és **Mária királyt** is, és először **Ivaniĉ-Grad** várában őrizték őket.

I. Nagy Lajos leánya, **I. Mária** Magyarország királyaként *(nem királynőjeként, mert fiúsították!)* uralkodott **1382-1385 között**. Ekkor le kellett mondania hatalmáról **II. Kis Károly** javára. Annak meggyilkolása után **1386-tól** újra **Mária** uralkodhatott. *(Valójában helyette anyja, I. Nagy Lajos 2. felesége, a bosnyák uralkodói családból származó **Kotromaniĉ Erzsébet** uralkodott régensként.)*

1387-től aztán már csak az őt feleségül vevő **Luxemburgi Zsigmond** társuralkodójaként uralkodott Mária.

E történet adta az egyik lehetséges megfejtést arra, miként kerültek az **Ivanicsok Horvátországból Felső-Magyarországra**. Ugyanis **II. Károly** elleni merényletkor a királyné szobájában többek között ott voltak bizalmasai: Garai Miklós nádor, **Bebek Imre** országbíró mellett **Bebek György** az anyakirályné tárnokmestere, valamint Forgách Balázs étekfogó mester, aki egy hosszú késsel követte el a merényletet. *(Lásd 1366-os Felső-Magyarországi birtokaikat barnára színezve.)*

1383-ban Bebek Detre *(Bebek György fia)* már báni helyettes volt **Horvát-Dalmáciában**. *(Előtte testvére **Bebek Imre** is, 1379-1382 között horvát-dalmát bán volt.)* **1389-1392** között *(tehát már a felkelés leverését követően, bizalmi emberként)* **horváth-dalmát-szlavón** bán, **1392-1393 szörényi bán** is volt. **1394-1397** újra **szlavón** bán. *(Fia Bebek András pedig Zsigmond király lovászmestere volt.)* **Bebek Detre 1392-1402-ig nádor volt**. *(Vagyis a király helyettese, a Lackfiak lázadását és bukását követően, aki 1402-ben kegyvesztett lett, mert ő is lázadt).*

Nyilvánvalóan, amikor a **horvát-szlavon** területekről **1397-ben** elköltözött igen sok hozzá hűséges személyt és közte katonát is elköltöztetett **Felső-Magyarországi** birtokaira. Köztük lehettek az **Ivanicsok** is. *(Lásd részletesen **Bebek család** történeténél.)*

1378 tavaszán korábban, a Velence elleni háborúban **Horváti János** vezette a magyar hadakat Himfi Benedekkel együtt.

[28] https://hu.wikipedia.org/wiki/Ivani%C4%87-Grad
[29] Pesty Frigyes: A Mo-i Várispánságok Története, Különösen a XII. században, MTA Történelmi Bizottsága 51-262 o.
[30] https://hu.wikipedia.org/wiki/Bebek_csal%C3%A1d

1381-ben ő juttatta hatalomra az addig **Nagy Lajos** által istápolt, és **Szlavónia**, **Horvát-Dalmácia** irányításával megbízott **Kis Károlyt Nápolyban**, **I. Nagy Lajos** királyunk által küldött haderővel, megfojtatva I. Johanna nápolyi királynőt. *(Aki korábban a férjét, Lajos király öccsét meggyilkoltatta.)* **Nagy Lajos 1382-es** halálát követően **Erzsébet királyné** is még támogatta **II. Károlyt** nápolyi hatalmában. **1383-ban** még csapatokkal is segítette Anjou Lajos elleni harcában, mely csapatokat szintén **Horváti János** vezetette. Akit később mellőzött **Erzsébet**. *(Helyette ellenlábasa **Garai Miklós nádor** vált fő hatalmi tényezővé.)* Testvére **Horváti Pál** zágrábi püspök pedig azt sérelmezte, hogy nem ő, hanem a pécsi püspök lett Erzsébet királyné fő kancellárja.

Már **1383-ban**, a Nagy Lajos halálát követő trónutódlási viták miatt is voltak lázongások a Szávától dére. **Horvát-Dalmát** területek lázadását **Dabisa bosnyák** király is támogatta.

Amikor a magyar királlyá is megválasztott **II. Kis Károlyt Erzsébet királyné** utasítására megölték **1386 február 7-én**, **Horváti János** *(más leiratban Horváth)* már másnapon **Délvidékre** utazott, ahol vele újra kitört a lázadás. A lázadók **II. Károly 1376-ban** született, fiát **Lászlót** akarták trónra juttatni. *(Nyilvánvalóan főleg, az ekkor 10 éves királyfi a nevében uralkodni.)*

A lázongás lecsendesítésére odaérkező királyi küldöttséggel utazó **Garai nádort** megölték, **Mária királynét** is elfogták, és **Ivaniĉ-Grad**-ban tartották fogva, édesanyjával Erzsébet királynéval. Utóbbit meg is ölték **1387-ben**, amikor megtorló hadak indultak feléjük. A lázadók **Garai** levágott fejét **Nápolyba** szállították, ahol a főtéren közszemlére tették és **Kis Károly fiát Lászlót** hívták a magyar trónra. Az anyakirályné fia nevében ki is nyilvánított magyar királyi címre való igényét, és **Horváti Jánost** pedig megtette, magyarországi helytartójának. Mivel az anyakirálynénak tényleges hatalma nem volt, ezért támogatói különféle rangokat kaptak.

Így kaphatta a **báni** címét **Horváth János** is tőle, akit azért emlegethettek **Ivanics bánként**, mivel a Horváth család **Ivanics Várkapitányságban** régebb óta jelentős hatalommal rendelkezett. **Horváth Pál** zágrábi püspük révén ugyanis e területet uralták régóta. **Horváti János 1377-1381 között macsói bán** volt, de az [31]**1393. szeptember 29-én** kelt oklevél nem véletlenül az **Ivanics bán *(Horváth)*** nevet említi, a lázadó urak sorában testvérével **Horváth Pál zágrábi püspökkel**.

(Ahogy az Ivanics névnek több leirata van, úgy a Horváth, és Horváti névnél is ez előfordult.)

1387-ben Zsigmond, kiegyezett **Velencével**, valamint a magyar főurakkal és sereget gyűjtött. Amivel aztán a lázadók ellen indult, és kiszabadította a Zára várába zárt **Mária királyt**. Ezt követően közösen uralkodtak.

A **Horváth** testvérek **I. Tvrtko** király vezette **Boszniába** menekültek, *(1389-től **I. Tvrtko** Dalmáciát országához csatolta, de 1391-es halálával megint változott a helyzet.)* Horváth testvérek **nápolyi László nápolyi** és **magyarországi** urakodói terveit igyekeztek Boszniából is egyengetni. **László** nápolyi hatalmának megszerzése azonban igen hosszú időt vett igénybe, és csak **1399-re** sikerült neki **Nápolyt** bevennie. Közben a harcokhoz szükséges pénzszerzés érdekében egy szicíliai gazdag családból számazó feleséget vett el, de apósa halála után, már váláson és újabb házasságon gondolkodtak.

Horváth János még azt is tervezgette, hogy **nápolyi László** feleségét elhagyva **Bajazid szultán** lányát veszi el feleségül és azzal szövetségeben szerzik meg a Magyar királyi címet. *(Később **1402-ben Korfu szigetét** is átengedte **Velencének** 30 000 arany ellenében, hogy **ezzel magyarországi** fellépését elősegíthesse. **1403-ban még királlyá** is koronázták **Zárában**.)*

1394-ben, időközben **Zsigmond** megegyezett **Dabisa Bosnyák királlyal**, így **Dalmácia** visszakerült **Zsigmondhoz**, aki azonban nem ért rá azt birtokba venni. Ezért a városok magukat függetlennek tekintették, sőt a **nápolyi László** mellé álltak. E történetnél említett egyik vezérük volt **Horváth János Omisvárban** a **Cetina** torkolatánál.

1394-ben végül **Boszniában** elfogták a **Horváti** testvéreket, és **Horváti Jánost** *(Ivanics bánt)* pécset kegyetlenül ki is végezték.

1401 áprilisában, később **nápolyi Károly** számára felcsillant újra a lehetőség, amikor ***(Bebek Detre** vezetésével)* **Zsigmond** ellen fellázadtak a főurak *(mert Zsigmond Habsburg IV. Albertettel kötött örökösödési szerződést)* és fogságba is vetették a király a magyar főurak, aki az 1397-es, hatalmukat korlátozni szándékozó törvények miatt egyébként is nehezteltek rá. Augusztus második felében **Zsigmondot** a lázadók kénytelenek voltak szabadon engedni, a hívei nyomására.

E lázadás megint **Délvidéken** volt a legerősebb, melybe **Bebek Imre vránai perjel** is bekapcsolódott, és **1403-ban Bihácsnál** jelentős győzelmet könyvelhettek el. A **pápa** is **nápolyi László** mellé állt, akit **1403 augusztus 5-én Zárában** Magyaroroszág királlyává is megkoronáztak. Azonban az onnan elinduló csapatai Zsigmond haderejétől vereséget szenvedtek és ezért **László** visszatért **Nápolyba**, a szervezkedés újra elbukott.

1403-ban tudott, tehát csak véglegesen győzedelmeskedni **Zsigmond**, aki megkegyelmezett **Bebek Detrének** és családjának, de a szlavóniai hatalmukat elvesztették.

*(Ez magyarázza a lázadás vezetőjének **Bebek Detrének** a bukását, valamint családtagjainak a Horvát vidékeken betöltött tisztségéből való eltávolítását, és Felső-Magyarországra való visszavonulása is. Pedig Zsigmond, a szabadulásának feltételeként büntetlenséget ígért, de ezek szerint csak a korábbi régi birtokaikat őrizhették meg Bebekék. Lásd később Huszt János esetét is.*)

[32]**Mátyás *(1458-1491)* király** uralkodása alatt sem voltak még állandó királyi őrségek a végeken. A határok védelme az egyes birtokosokra hárult. **II. Lajos** a horvát végek védelmét sogorára, **Ferdinánd főhercegre** bízta *(1522)*, ki erre már csak azért is vállalkozott, mert országai: „*Isztria, Stájerország és Krajna is veszélyben voltak…… Ferdinánd a törökök elöl menekölő **szerbeket** (uszkok) telepítette le. Ez a határőrség olyan kellemetlen volt a **törököknek**, hogy a békekötésnél külön*

[31] https://hu.wikipedia.org/wiki/Horv%C3%A1ti_J%C3%A1nos

[32] Dr. Margalits Ede: Horvát Történelmi Repertorium első kötet, MTA Történelmi Bizottságának megbízásából 164-532 o-

pontot szenteltek az uszkokra….. vitézül harcoltak ***Zápolya*** *párthívei ellen is Varadnál…… **Ivanicsnál** stb. 1564-ben minden adótól és köztehertől felmentették őket…* ***1563 augusztus 5-én*** *adott utasításból tudjuk, hogy **„Ivanics”** is a **horvát határőrvidékhez** tartozott.*”

Ivanics megkapta a **mezővárosi** rangot. A területnek igen jók voltak a mezőgazdasághoz az adottságai, és a közlekedési lehetőségei miatt az ottani termékek kereskedelmére is, de a **16. sz.** első felétől egyre nagyobb gondot jelentettek a törökök támadásai.

1526 augusztus 29-i Mohácsi csatát követően itt is pusztított a **török**, a lakosság pedig elmenekült biztonságosabb helyre.

*(Lehetséges másik teóriaként az **Ivanicsok** ekkor menekültek el innen, katonaként beálltak valamelyik főúri haderőbe, így kerültek végül át más helyre, és később Szendrőre. Ugyanakkor a Bebek vonal megmagyarázza azt is, miért kerültek éppen Szendrőbe.*

1544-ben Garig várát a török elfoglalta, és ekkor **Ivanics várába** vonultak vissza a várkatonák.

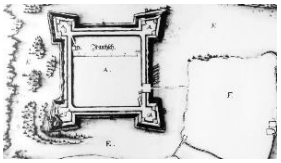

Zágrábot végül a török soha nem tudta elfoglalni, bár Horvátországon át még a szomszédos **osztrák** tartományokat is fosztogatták. Zágráb védelme érdekében **Ivaniĉ-Grad**-ra katonaság is érkezett, akik mély árkokat ástak és megerősítették a várfalakat is, **4 új bástyát** is építve.

1606-ra lettek kész. Ez volt Zágráb utolsó védvonala attól alig 30 km-re.

[33]**Erdődy Tamás horvát bán** *(1558-1624), **(**Péter bán és Tahy Margit fia),* a kereszténység egyik legnagyobb hőseinek egyike volt, aki 6 izben fényes győzelmet aratott a törökön. Már 1581-ben Czerniknál megverte és fokságba ejtette Szkender pasát. 1584-ban nevezték ki horvát bánná, és mindjárt első évében Szluinnál a **Krajinából** visszatérő **Ferhát pasát** legyőzte, megölte. **Ali pasa 8000-res** seregét **800 emberével** szétverte. **1587-ben Kopnan várát** is elfoglalta, majd megverte **Ali béget** is **Ivánicsnál**, akinek fejét elküldte **Károly főhercegnek** ajándékba.

A **18. sz-ban** már jóval később, amikor a törököket messze űzték, a **malária** elleni védekezés érdekében feltöltötték a várárkot, mivel ekkor már nem volt rá szükség. Az egész várat eltüntették, feltöltéshez használták az anyagát.

1831-ben Szent Péter tiszteletére épült a templom, mely mai is áll. Építésének kezdeményezője **Ivan Bartoliĉ** volt.

1989-ben ellátogattunk ide. Elmentünk a templomba is bementünk és érdeklődtünk. Elmondták a törökök mindent, így az anyakönyvi kivonatokat is elpusztították, és a temetőben is csak a török korszak utáni sírkövek maradtak meg, de azokon egyetlen **Ivanics** felirat sem található.

Így csak annyit tudhattunk meg, hogy egy Ivanics nevű lakosa sem volt a török kort követően a településnek. *(Bár annak idején mégiscsak egy Ivaniĉ-ról nevezték el e települést és a környező területrészt. Most megtudhattuk, hogy a sok Ivanics családnév az jelöli, hogy az illető őse az Ivanics várkapitányság területéről származott. Így sokkal jobban érthető miért van annyi Ivanics.)*

1989-ben *(a rendszerváltás hajnalán)* a romos tornyú templom mellett kempingeztünk, mely feltehetően még a II. Világháborúban sérült meg. E látogatásunk még Jugoszlávia szétbomlása, és az azzal járó harcok előtt volt.

A **Titói**, **kommunista Jugoszláviában** nem fordítottak gondot egy ilyen jelentős múltú, nagy templomra.

A mai képeken már jól láthatóan más a helyzet, szépen rendbe tették.

Szocreál dal hallgató még most is youtube-on **Ivaniĉ-Gradról**: https://www.youtube.com/watch?v=s4X4ZdT9Sj8&feature=email

Ivaniĉ-Grad manapság Zágráb *„alvóvárosa”*. Könnyen megközelíthető, mivel a **Zágráb-Belgrád** autósztráda mellett fekszik. Ahogy már a római korban is itt ment el a Pannóniába vezető római út.

Lényeges: **Szendrőt** és az **Ivaniĉ-Grado**t is hosszú ideig birtokoló **Bebek** család között egyértelmű kapcsolat van, és az említett történelmi események magyarázhatják az **Ivanicsok Szendrőbe** költözését.

[33] Pallas Nagy Lexikona VI. kötet 326. o.

Az **Ivanics család Szendrőbe** településének legvalószínűbb magyarázata a **Bebek család** történetében rejlik tehát. Ezért részletesen kell foglalkozni velük.

[34]A **Bebek család** az **Ákos** *(jelentése fehér sólyom)* **nemzetségtől** származtatja magát, mely a **Kraszna folyó** melletti **Ákos** településéről kapta a nevét.

A **Honfoglalásig** visszanyúló múltú nemzettségnek **Borsodban** is voltak birtokai. *(Diósgyőr, Tura, Hartyán, Zsolca.)*

Az **Ákos nemzettség** később több ágra szakadt. Két fő ága a **Cselenfi** és a **Bebek**.

Cselenfi ág őse **Cselen** alispánja volt. Fia **Cselenfi János** Károly Róbert idején **Nógrád vármegyében** szerzett **Zách birtokokat**, miután megvédte a király életét **Zách Felicián** merényletekor. **1346-tól** Gömöri, Csongrádi, majd Nógrádi főispán. Több ágat is megneveznek utódaiból.

Ákos mester *(1235-1240) (Apja Máté)* udvari klerikus, történetíró volt, aki IV. Béla **Kálmán öccsének szlavóniai** *(horvát terület)* hercegségi udvarában nevelkedett. Később **IV Béla udvari káplánja**, **1261-től** a királyné kancellárja, majd a 12 évesen a Margit-sziget kolostorába költöző **Margit leányának** istápolója.

Ákos mester testvérei **Detre ispán** *(1243-1275) (ispán a király által a megye élére kinevezett személy)* az **1241 04 11-i Muhi csatában** hősként küzdött. Kétszer is rátört a tatárokra, kísérői mind elhulltak. Végül IV. Bélával együtt menekült **Dalmáciába**. *(Horvát terület!)* **Fülöp** pedig sikeresen védte a szlavóniai *(horvát terület)* **Kelméki** várat. IV. Bélától ezért **1243-ban Gömöri várat** és a Sajó felsőfolyásának környékén lévő várakat, településeket kapták, közte **Krasznahorkát** is.

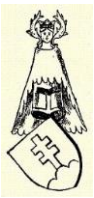

„Szár" Detrének Benedek fia éltette tovább a Bebek-ágat. Fiai apjuk halála után osztoztak a birtokaikon, de mivel János testvérük később kiszabadult **Csák Máté** fogságából, ezért 1320-ban újra osztották azt.

Domonkos *(általa folytatódik a **Bebek** ág, lásd címerüket, és családfájukat)* kapta *(Aggtelektől északra fekvő)* **Pelsőcöt**, az általa emelt várral, és további uradalmakat, közte az ardai ólombányát. *(Bebek horvát jelentése bíborszín.)*

Mikós és **László** *(tőle származik **csetneki ág**)* testvérei kapták **Csetnek** keleti és déli részét, és igen sok települést. János kapta Csetnek egyharmadát igen sok más településsel.

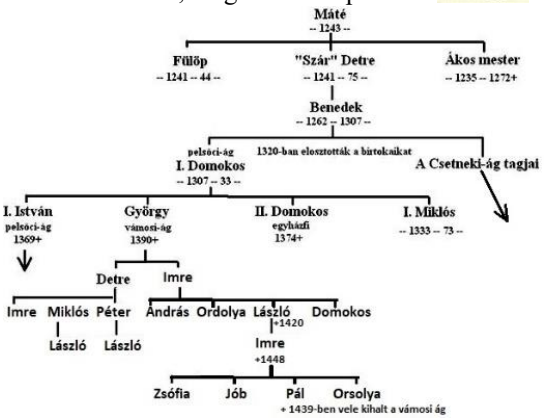

[35]**Pelsőci Bebek Domonkos** fiai közül **Bebek György** *(**vámosi** ág létrehozója)* hevesi főispán, makovicai várnagy, 1359-1390 királynéi tárnokmester. 1382 után Erzsébet királyné híveként már ő is jelentős politikai szerephez jutott.

Bebek György fia volt a híres **nádor Bebek Detre**. **1383-ban** báni helyettes **Horvát-Dalmáciában**. **1391-1392 horvát-dalmát** bán, **1392-ben Szörényi bán**, **1397-1402-ig nádor**, *(vagyis **Luxemburgi Zsigmond király** helyettese)*. *(Detre nádori megbízatása alatt **Imre** nevű fia horvát-szlavón-dalmát bán és vránai perjel, Miklós fia kalocsai érsek. Unoka öccse Bebek Ferenc pedig macsói bán.)*

Másik fia **Bebek Imre** *(1379-1382)* **horvát** és **dalmát bán**, Lodoméria és Galícia helytartója, majd országbíró és **erdélyi vajda**.

Megbízatásuk ideje alatt *(1379 1392)* történt **Nagy Lajos** *(1342-1382)* halála, leányának **Máriának** megkoronázása 1382, majd ***(Durazzoi)* II. Károly** *(Nápolyi és magyar király 1385 02 31- 1386 02 24)* trónfoglalása, és meggyilkolása is **Kotromanič Erzsébet I. Lajos** 2. felesége utasítására.

II Károly elleni 1386 02 07-i merényletkor a királyné szobájában volt többek között Garai Miklós nádor, **Bebek Imre** országbíró, **Bebek György** az anyakirályné tárnokmestere, valamint Forgách Balázs étekfogó mester, aki egy hosszú késsel követte el a merényletet. *(Mivel az 1370-es években II. Károly Nagy Lajos uralkodása alatt Szlavónia, Horvát-Dalmáttország kormányzója volt, és ekkor sok hívet szerzett, ezért onnan indított hadaival is szerezte meg a trónt 1385-ben. A meggyilkolását követően pedig e horvát területek lázadtak fel.)*

Erzsébet királyné e felkelést lecsillapítani utazott le a **horvát-szlavón** vidékre, ahol azonban a lázadók **1386 07 25-én** megtámadták őket, és megölték **Garai nádort**. Levágott fejét és Erzsébet királynét és kiskorú leánya **Mária királyt** szállító hintóba lökték, és elfogták őket. *(Eközben raboskodtak **Ivanič Gradon** is.)* A lázadók megfojtották Erzsébetet, de az 1371-ben született, tehát 14 éves **Mária király** *(fiúsították így nem királynőként nevezték)* életét meghagyták. Akit végül a szintén királlyá választott férje, Luxemburgi Zsigmond szabadította ki **1387 03 31-én.** *(Lásd **Ivanics bánnál** még.)*

A **Bebek família** még **1243-ban IV Béla Királytól** kapta meg tehát Gömör vármegyét, miután hősiesen helytálltak az **1241-es Muhi csatában** és az azt követő **Tatárjárásnál**. A Bebek család tagjai fontos tisztségeket töltöttek be hosszú ideig.

(*Lásd fent Bebek Detre és Imre történetét korábban, de például egy másik Bebek Imre 1446-1448 között még erdélyi vajda is volt.)*

A **Bebek család** hatalma tovább emelkedett, és a **nikápolyi csatát** követően, és a Lackfiak bukását követően válhatott nádorrá Bebek György tárnokmester fia **Bebek Detre 1397-1402** között. *(Ekkor szlavóniai várakat is kaptak.)* Akit végül szintén azért tettek le a tisztéről, mert testvérével **Bebek Imrével** Zsigmond ellen szervezkedtek, és **Nápolyi Lászlót** akarták magyar királynak, de e próbálkozás is kudarc volt. A lázadók 1403-ban behódoltak Zsigmondnak, és kegyelmet kaptak, de rangjukat vesztették.

[34] https://hu.wikipedia.org/wiki/Bebek_csal%C3%A1d

[35] https://www.szadvar.hu/2014/04/szatmari-tamas-a-bebek-familia-i-resz/

(Délvidéki megbízatásaik mellett az ottani birtokait is elvesztették. Ugyanakkor Detre és családja Felső-Magyarországi birtokaikra visszavonulhatott, és fiai II. Miklós 1423-1427 között már újra országnagy, 1430-ban királynéi tárnokmester. Másik fia Péter 1412-1417 között udvari lovag 1424-ben a székelyek ispánja, 1430-ban Borsod főispánja és tárnokmester)

Bebek Detre testvérének **Bebek Imrének** két volt fia **András** és **László**. **Lászlótól** származó fiú **III. Imre** sokáig **Giskra huszita** vezérrel harcolt **Kassáért**, és végül **1448-ban** a **Rigómezei** ütközetben hunyt el **Hunyadi Jánossal** harcolva. **Pál** fia **1439-es** halálával kihalt a vámosi ág, Leányát, **Orsolyát** Korvin Mátyás *(1458-1490)* nádora **Szapolyai Imre szepesi gróf** vette el. *(Utóbbi Szapolyai Istvánnak, Szapolyai János királyunk apjának testvére volt.)*

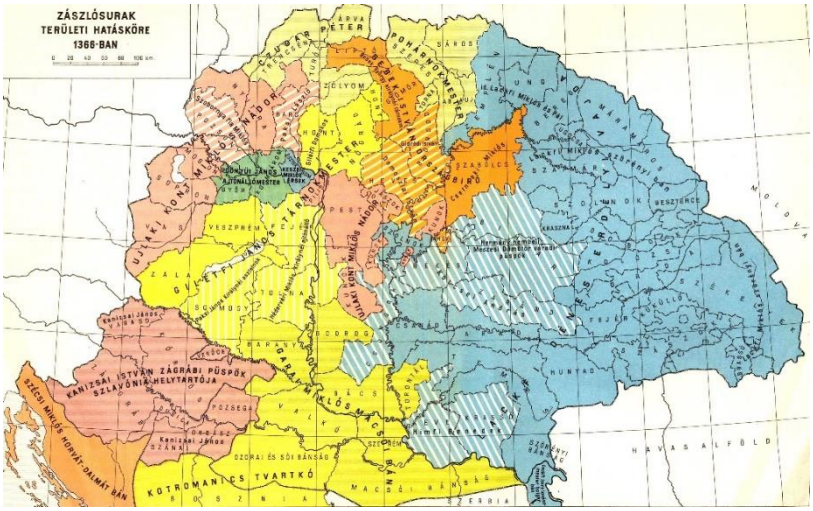

Bebek Imre özvegye, Palóczi Veronika **1455-ben Hunyadi Jánosnak** zálogosította el Kolozs és Doboka jószágait.

Bebek Imre, **Bebek Detre** *(és fiai)* hosszú *(1379-1401)* **horvát-dalmát**, és **szlavóniai** megbízatásaik végeztével ottani birtokaik megszűntek, ezért onnan el kellett költözniük. Ekkor igen sok hozzájuk korábban hűséges személyt és katonát is magukkal vihettek Felső-magyarországi birtokaikra. Köztük lehettek a később **Ivanicsnak** nevezett család tagjai is, akiknek addigi történetét az előbb említett történelmi események között lehet elképzelni, és ezért igen sok délvidéki harcban vehettek részt.

Mivel Bebek Detre és testvére Imre a vámosi Bebek águhoz tartoztak, mely ág 1439-ben Bebek Pál halála után kihalt, birtokaikat a pelsőci Bebek ág örökölhette, vele együtt megörökölve a birtokok lakosságát, így az **Ivanicsokat** is.

Az **Ivanicsok** történetük tehát **1401-et** követően már a Felső-magyarországi Bebek várbirtokokon folytatódik, **1439-et** követően pedig a pelsőci Bebek családhoz köthető módon zajlanak a családhoz köthető események.

Az **Ivanicsok** szempontjából a kulcsfontosságúnak tűnik a **Bebek család** szereplése, akik kevésbe ismertek, de ugyanazt a jellegzetes utat voltak kénytelenek bejárni, mint a későbbi dicső vezérek és uralkodók: **Bocskai István**, **Bethlen Gábor**, **Rákóczi György**, **Thököly** és **Rákóczi Ferenc**. *(Mielőtt a Bebek családot bárki elítélné „ingapolitikájukért", előbb olvassa el e híres fejedelmek történeteit. Az Ivanics család története is, a Bebek család kihaltával, már hozzájuk köthető.)*

Pelsőci „*Bebek*" Domonkos másik fia **Bebek István** volt *(a pelsőci ág folytatója)* hevesi, majd liptói főispán és az országos törvényszék tagja. Ő az, aki **1352-ben BELE** ostrománál hőstettet vitt véghez, 1360-1369-ig országbíró. Két fiú örököse volt **László** és **Ferenc**. Luxemburgi Zsigmond *(1387-1437)* nekik adta a **Szendrő várbirtokot**. *(Lásd Bebek család várai térképét, közte Szendrő és Almás is, utóbbit még 1370-ban I Lajos adományozta pelsőci Bebek György kincstartónak.)*

Bebek Ferenc 1387 és 1395 között királynéi relátor *(iskola vezető)*, ajtónállómester, udvarbíró. 1395-1397 Székelyispánként, 1395-ben Havasalföldön veréséget szenvedett el. **1397-1400 Macsói bán.** 1405 körül halt meg utód nélkül.

Bebek László 1387-1388 királynéi udvarmester, 1390-1393 királynéi tárnokmester és egyúttal abaúji főispán, 1404-ben a pelsőci templomba temették. Fia **Bebek János 1401-ben** főlovászmester, ő szerzi meg Hrussó várát *(†1423)*, akinek fia **II. István** *(†1451)* 1443-ban a királyi sereg főparancsnoka, **1447-1448 között Macsói bán. 1446-ban** a **hrussói várát** a husziták foglalták el. **Hunyadi János** titkos ellensége volt, azonban **1451-ben Hunyadival Giskra** ellen harcol, de titokban a csehekkel is tárgyalt. **II. István 1451-ben** a husziták elleni Losonci csatában halt meg.

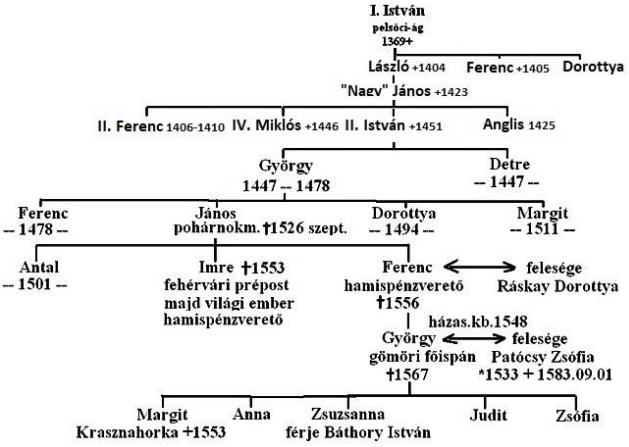

Nem csak a **pelsőci Bebek II. István** harcolt 1446-ban hrussói várnál a huszitákkal *(1541-ben ők ölték meg a Losonci csatában)*, de a korábban említett *(vámosi águhoz tartozó)* **Bebek III. Imre** is a husziták ellen volt kénytelen harcolni Kassáért, az **1448-as Rigómezei** halálát megelőzően.

Nyilvánvalóan e csatákban az **Ivanicsoknak** is ott kellett harcolniuk, ezért a huszitákkal és Giskrával is foglalkoznunk kell.

Husz János *(1371 1415)* a Bajor Johanna királyné *(férje IV. Vencel cseh király, Zsigmond bátyja)* gyóntatója.

John Wycliffe *(1320-1384)* angol előreformátor tanításai *(papság gazdagsága, túlzott hatalma ellen lépett fel, a Bibliát angolra fordította)* rá nagy hatással voltak. Reform gondolkodásúként cseh nyelven is prédikált, elítélte a lelki javakkal való üzérkedést, az egyház túlzott hatalmát, és a bibliában leírt módon a kenyér mellé bort is ihattak áldozáskor a hívei. *(A*

katolikus gyakorlat szerint a 12 sz. második felétől csak a papok ittak a borból. A „drága vér" iránti tiszteletből tartották azt vissza a néptől. Tehát 150 évvel előtti gyakorlat visszatértét akarták a husziták.) Ezért is hívták követőiket kelyheseknek, akiknek zászlóin is ez szerepelt. *(Működése egybe esett a kettős, majd hármas pápasággal.)*

Az ő újításuk volt a „**cs**" betű írásakor használt a „**tsch**" helyett a č írása is. *(Lásd Ivanič.)*

1409-ben a pápa Huszt és a Prágai katolikus érsek vitájában az érsek mellé állt, aki **Husztot egyházi átokkal** sújtotta.

Vencel király közvetíteni próbált, de e próbálkozásai közben Prága érseke meghalt.

Huszt és a pápa közötti vita **1412-ben** újra fellángolt, amikor a pápa a nápolyi király László *(Durazzoi II. Károly fia, akit Bebekék is meg akartak nyerni ellenkirálynak korábban)* ellen akart **keresztes háborút** indítani. *(Huszt elítélte, hogy egy másik keresztény ország ellen hirdessenek keresztes háborút.)*

Huszt **Luxemburgi Zsigmond menlevelével** elment a **Konstanzi zsinatra** megvédeni elveit. **1415 07 06-án** mégis megégették eretnekként, azzal az ürüggyel, hogy prédikált, pedig azt nem lett volna szabad neki.

Huszt máglyahalála csak szította a cseh ellenállást. **IV. Vencel cseh király** és neje hivatalosan elítélték a zsinat tetteit, és **Huszt Jánost vértanúnak** tekintették. Az egyházi terhektől szabadulni akaró szegények, de az egyházi túlzott fényűzését és hatalmát is sérelmező nemesek is tömegesen szakítottak a római egyházzal. *(450 főnemes is.)* Több huszita irányzat is kialakult, **kelyhesek** és a **táboriták**, utóbbiak voltak a radikálisabbak.

Zsigmond római császár *(és magyar király)* tekintélye, azzal is jelentősen csökkent, hogy menlevele ellenére végezték ki Huszt Jánost, de valójában azzal, hogy a vezérletével indított hadak sorozatos vereséget szenvedtek. Sőt 1427-től már a szomszédos országokba is betörhettek a husziták, úgy megerősödtek.

1433-ban a bázeli zsinat igyekezet végül békét hozni, elfogadva több követelésüket, de ezt a **táborita** husziták nem voltak hajlandóak elfogadni, és már Északkelet-Németországba, sőt a Lengyelekkel együtt a Német Lovagrend területére is betörtek. Végül a **kelyhesek** verték meg őket **1434-ben Bródnál**.

1436-ban Zsigmond békét kötött velük, akit elismertek királyukként, ugyanakkor Zsigmond elismerte vallási és polgári szabadságukat is. 1437-ben Zsigmond meghalt utódja Habsburg Albert lett *(1437-1439). (Nagy tragédia, hogy Zsigmond katonai erejét e harcokra és nem a törökök elleni harcra fordította, mely később nagyon megbosszulta magát.)*

Ulászló *(1440-1444)* elismerte megszerzett jogaikat. Valójában a pápák azonban soha nem tudták elfogadni a huszitákkal kötött egyezséget, és több jogukat is megsértették, emiatt pedig forrongások voltak.

1444-ben a kelyhesek kiharcolták, hogy Habsburg László király *(1444-1457)* Pobjebrád Györgyöt nevezze ki kormányzóul. *(Akit László halála után 1458-ban királyuknak is megválasztottak.)*

1465-ben a II. Piusz pápa keresztes háborút hirdetett a husziták ellen, és **Mátyás királyt** *(1458-1490)* is harcra szólította, de Pobjebrád megvédte trónját. A husziták tanai és követői elterjedtek Európában így Magyarországon is. A husziták egy része később **Luther Márton** tanait elfogadva **lutheránussá** vált. *(A husziták harcait mutató térkép jól mutatja, hogy a később lutheránussá vált területekre jelentős hatással bírtak. A modernkori helyzetet még a Habsburgok rekatolicizmusa is erősen befolyásolta.)*

1620 11 08-án a katolikusokkal vívott fehérhegyi csata vérfürdője a huszitizmus végét jelentette, és így a csehek újra katolikusok manapság.

A huszitákat ábrázoló térkép részben mutatja a **Magyarországi** harcaikat is. Leghírhedtebb vezérük **Giskra János** cseh-morva származású zsoldosvezér volt. Habsburg Albert királynak szolgált. Özvegye **Erzsébet**, férje halála után néhány hónappal született fiát, **V. Lászlót** még az évben, **1440-ben** megkoronáztatta. Ezt követően, Győrbe odahívta őt és cseh zsoldosait, és innen az ő kíséretével vonult Pozsonyba. Az özvegy királyné ezt követően régensként a bányavárosok és Kassa főkapitányává nevezte ki őt. *(Miközben a magyar rendek Ulászló királyt választották királyukká.)* Giskra huszita harcmodorával rövid idő alatt egész Felső-Magyarországot elfoglalta, és még a László király nevére arany- és ezüstpénzt is veretett. Erzsébet királyné életében e kis birodalmát meg tudta védeni Ulászló emberivel szemben is.

1442-ben Erzsébet meghalt, de Giskra továbbra is *(2 éves)* László király pártján maradt, és Ulászló szöktette ki az 1444-ben tartott országgyűlésről. **1445-ben** a kassai lengyel-magyar békeszünet létrehozásával nagy szolgálatot tett, ezért Felső-Magyarország egyik főkapitányává nevezték ki. 1446-ban azonban e tisztséget eltörölték, de Giskra cseh zsoldosaival megtartotta e tisztségét, vele hatalmát, senkinek nem engedelmeskedve, és a papokat is a huszita szertartásra kényszerítették.

(1440-1467 változó területnagysággal uralták Felső-Magyarországot a husziták, nyilvánvaló, hogy ez időszak alatt az egyházuk reform gondolatait terjesztették. Igen nehéz volt utánuk újra elhitetni a hívőkkel, hogy a katolikus egyház gazdagsága, jelentős hatalma, és főleg borral való áldozás megszüntetése az egyedüli helyes üdvözítő dolog. Nem véletlenül terjedt el később oly könnyen a protestantizmus e területen is. Ráadásul a huszita, mely később nyomukba a protestáns tanítók az ország más területén is tényekedtek.)

Ez időszakban harcolt **pelsőci Bebek II. István** 1446-ban hrussói várnál a **huszitákkal**.

Bebek II. István fia **Bebek György** *(1447-†1478)* királynéi tárnokmestere volt, Fia **János** pedig pohárnoka volt *(†1526 tehát Mohácsnál halt meg!)*, akinek három fia született. **Antal** még gyerekként meghalt.

A korábban említett módon *(a vámosi ághoz tartozó)* **Bebek III. Imre** is a **husziták** ellen volt kénytelen harcolni **Kassáért**, az **1448-as Rigómezei halálát** megelőzően.

*(**Bebek István** az **1450-ben Mezőkövesden** megkötött béke **Giskra** általi megszegése után indított harcokban, **1541-ben** a **Losonci csatában Hunyadi János** oldalán a **huszitá**k ellen harcolva halt meg.*

*[36]**Hunyadi 1541 08 2-án** indult el Budáról és 5 nap múlva, **augusztus 7-én** már csapataival **Szendrőn** volt. ahonnan Losoncz felé vette útját. **Giskra** a Szentkirályi monostort erőddé építette ki védekezésül, majd az ostrom megkezdődése után, később csapataival felmentésükre sietett. **Hunyadi** hadereje két tűz közé került ekkor, mert a várvédők is támadásba lendültek. **Hunyadi** hadrendje ezért felbomlott, ezért csatát vesztett. A csatában súlyosan megsebesült **Bebek Jánost** /?/ is bűnbaknak kiáltották ki.)*

1449-ben az országgyűlés elrendelte, hogy a cseheket meg kell támadni, és **Hunyadi János** küldték ellene. **1450-ben** Mezőkövesden **Hunyadi** és **Giskra** békét kötött. **Giskra** elismerte **Hunyadi** kormányzói hatalmát felette, ellentételezésül Kassa, Lőcse, Eperjes, Bártfa, Körmös, Selmec, Zólyom **Giskra** birtokába maradhatott, de a **cseh** csapatoknak el kellett hagyniuk az országot. **Giskra** nem tartotta be az egyezséget, újabb **cseh** csapatok érkeztével **Eger** kivételével egész **Felső-Magyarországot** hatalma alá vetette. **Hunyadi** újabb **1451-es** támadását követően újra engedelmességet fogadott.

1452-ben az országgyűlésen azonban nem jelent meg, ekkor **Cillei Ulrikot** bízták meg az ellene folyó harccal, de **1455** körül már vele harcolt a **Hunyadiak** ellen.

Hunyadi János 1456-os halálát követően. **V. László király** *(1444-1457)* **1457-ben Giskra** zsoldosainak segítségével foghatta el és végeztethette ki **Hunyadi Jánost**. **V. László** hamarosan bekövetkező halálát követően **Mátyás** *(1458-1490)* került a hatalomra, akinek meghódolt **Podjebrád** cseh kormányzó javaslatára. Azonban **IV. Kázmér Lengyel király** támogatásával újra lázadni kezdett. Vezéreit leverték, és **1458**-ban békére kényszerítették ugyan, de **Mátyás** és Frigyes közt folyó háborúban utóbbi zsoldjába lépett. Azonban **Szapolyai Imre** sorozatos győzelmei után **Mátyás királynak** esküdött hűséget **1462-ben**. *(1467-ra sikerül teljesen megtisztítani Felső-Magyarországot a maradék **huszitától** is.)* **Mátyás** büntetés helyett még ki is házasította **Giskrát** Ország János leányával, ezért az őt szolgálta élete végéig. **1476-ban** írnak róla utolsóként, amikor **III. István moldvai fejedelem** elleni sereg fővezére volt.

A megismert adatok alapján **Giskra** és **huszita** fegyveresei nyilvánvalóan konkurense volt a Felső-Magyarországi főnemeseknek, ezért a **Bebek család** tagjai is *(például **Bebek István** és **Bebek Imre** és katonái, így az **Ivanicsok** is)* feltehetően ellenük harcoltak *(1440-1467-ig)*, és végül nagy nehézségek árán, de győztek. Az 1451-es hadjárat alkalmával megemlítették, hogy **Hunyadi János** husziták ellen küldött hadaival augusztus 7-én érte el **Szendrőt**.

Bebek II. István fia **Bebek György** *(1447-†1478)* királynéi tárnokmestere volt, annak fia **János** pedig pohárnoka volt, aki 1526-an, tehát Mohácsnál halt meg! Neki három fia született, de **Antal** fia még gyerekként meghalt.

Pelsőci Bebek Imre *(†1553)* és **pelsőci Bebek Ferenc** az **1526-os mohácsi vész** korszakában, és utána a kettős királyság korában éltek. **Bebek Imre** gyulafehérvári prépost és **Lajos király** titoknoka volt. *(Ők voltak a pénzhamisítók, az ezüstpénzt rézzel hígították.)*

A **Bebek család** szerepe különösen felértékelődött újra az **1526-os Mohácsi** csata után, **Felső-Magyarország** várainak *(közte **Szendrővár**)* tulajdonosaként, a kettős királyságtól *(Habsburg-Szapolyai vetélkedésétől, 1526-tól)* kezdődően, mivel a család birtokai és vele várai a két uralkodói rész között, stratégiailag igen fontos helyen voltak. Emiatt mindkét uralkodó igyekezett megnyerni magának a Bebek családot, de a török számára is fontossá vált hovatartozásuk.

Érdemes követni őket, mert az **Ivanicsok** a **Bebek család** haderejében szolgálhattak **Szendrői** magyar lovas katonákként.

1529 tavaszán **Bebek Ferenc** *(?-1558)* **Felső-Magyarország főkapitánya**, Gömör vármegye főispánja *(amikor Ferdinánd volt erős)* **Ferdinánd** pártjára állva Kassánál és Egernél is **megverte Szapolyai seregét**. Ekkor **Szapolyai** birtokokkal növelte területét. *(**Szulejmán** 2 héttel Mohács után, **1526 09 11** vonult be **Budavárba**, majd annak kifosztását követően a mai **Hűvösvölgy u. 82 sz.** alatti **Nyéki vadászkastélyba**. Ugyanakkor már 2 hét múlva, **szeptember 25-én** visszavonult hadereje onnét. **Szapolyai János** erdélyi vajda **1526 november 1-én** vonult be haderejével a Budai várba, majd **1526 november 10-én** Székesfehérváron meg is koronázták **I. Jánosként**. **Bebek Ferenc** ekkor még **Szapolyai** mellett lehetett. Azonban **1526 december 17-én Habsburg Ferdinándot** is királlyá választották Pozsonyban. **1527 augusztus 20-án** pedig bevonulhatott **Budára**, melyet I. János feladott látva a Habsburg hadak jelentős túlerejét. Ez győzhette meg **Bebek Ferencet** is, aki ezért állt át **Ferdinánd** oldalára.*

1529 őszén azonban **már** újra Szapolyai pártjára állt. *(Miután a Bécs elleni hadba induló **Szulejmán**, szimbolikusan **Mohácsnál**, **augusztus 18-án** fogadta **Szapolyai I. János hódolatát**, majd **1529 szeptember 3-8** között, 5 nap alatt visszafoglalta **Budát Ferdinánd** csapataitól, ezt követően **Bécsre t**ámadt. A sikertelen Bécsi ostromot követően **Budánál** kelt át a Dunán, és a várat **3000** fős segédhaderő hátrahagyásával **Szapolyai I. Jánosra** bízta. **1530** őszén Ferdinánd sikertelenül kísérelte megostromolni Budát. 10 évig ezután már nem is próbálkozott vele. **1532-ben** is Bécsnek indult Szulejmán, de **Kőszeg 800** védője /a horvát származású/ **Jurisics Miklós** várkapitány vezetésével feltartóztatta a **80 000 fős török** sereget! **Ferdinánd** semmit nem segített, Bécs alatt várt haderejével. Tehát a Habsburgok láthatóan gyengék voltak.)*

1532-től Bebek Ferenc Gömör megye örökös főispánja, Felső-Magyarország főkapitánya, Krasznahorka, Fülek, Salgó, Boldogkő, Szádvárak örökös ura.

1534-ban Bebek Imre gyulafehérvári prépost a **reformáció** hívévé is vált, sőt meg is házasodott, mely miatt János király rövid ideig el is záratta, de a király halálát követően 1541-ben az Erdélyi kincstárt rábízták.

[36] https://korkep.sk/cikkek/esemenyek/2018/10/02/losonci-csata-ujraertelmezve/

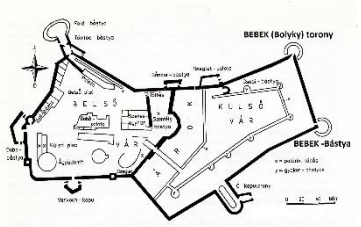

1537-től Bebek Ferenc azonban már az újra megerősödő **Ferdinánd** mellett harcolt, **Egert** is elfoglalta, és a vár két bástyáját is megerősítette, melyeket róla neveztek el. *(Ez időszakra **I. János** király már megöregedett, nem volt képes kellő eréllyel harcolni Ferdinánd ellen. 1537-ben gyengesége jeleként titkos tárgyalásokba is kezdett, majd 1538-ban meg is köttetett a Váradi-béke, mely szerint I. János halála után Ferdinánd megkapja Erdélyt.)*

1555 elején **Bebek Ferenc** és fia **Bebek György** ismét Szapolyai párti. *(Ezt megelőzte a Habsburgok csúfos erdélyi szereplés, és a Habsburg csapatok kiüldözése Erdélyből.)* **Bebek Ferenc** kiskirályként, Krasznahorkán még hamis pénzt is veretett.

1556 január 1-i országgyűlésre hívatja ezért Ferdinánd, de ő nem jelenik meg. *(Levélben vádolta Ferdinandot, hogy nem védte meg az országot, ígérete ellenére sem.)*

Sőt **Bebek Ferenc** a török portához ment küldöttség vezetőjeként elérte, hogy a szultán **1556-ban** a gyerek *(16 éves)* **János Zsigmond** királyfi gyámjává, és **Erdély kormányzójává** nevezze ki. Mindezt Izabella királyné tiltakozása ellenére, mely miatt az őt ellenségének tekintette, és ezért **1558-ban Bebek Ferencet** a két Kendyvel együtt Gyulafehérvárra hívatta, ahol augusztus 31-én, lakmározás közben lemészároltatta őket. *(Azt pletykálták, hogy Bebek Ferenc megpróbált Izabella Királynénak udvarolni is, sikertelenül. „Fuss parázna Bebek, Mert nem szerettelek"- szólt róla a gúnyvers.)*

1558-ban, így érthető módon **Bebek Ferenc** fia **Bebek György** *(?-1567)* **Ferdinánd** pártjára állt. Igen jó harcos hírében állt, **1558-ban Szikszónál** Tekesi Imrével győzelmet aratott a törökök felett.

1559 karácsonyán a **füleki török** hadak pusztítottak a környéken.

1561-ben csellel Balog mellett elfogták, majd Konstantinápolyba vitték. Nem reménykedhetett abban, hogy elengedik, mert sok törököt korábban levágott, akik Gömörben pusztítottak, de évek múltával még is elengedték Szapolyai közbenjárásával, de csak komoly feltételekkel, és onnantól senki nem bízott benne.

1566-ban Svendi Lázár, **Miksa király** *(1564-1576)* császári hadvezére ezért foglalta el **Szendrő várát**, majd Szádvárt is, melyet **Bebek felesége**, **Patóczy Zsófia** hősiesen védett sokáig. *(Zrínyi Ilonának példát mutatva.)* **Bebek** ugyanakkor Kővárt és Nagybányát foglalta el. Végül **Patóczy Zsófia Szádvár** hősi védelmével kieszközölte, hogy Szádvár feladása ellenében szabad elvonulást kapjanak védői, férje **Bebek György** pedig királyi kegyelmet.

[37] **Bebek György** volt az utolsó Bebek férfi családtag, aki már hithű református volt. *(Apja **Bebek Ferenc** még a protestánsok üldözője volt, Fischer András Luther tanainak hirdetőjét még a Krasznahorka bástyáiról vetette le a mélybe. Rimaszombatot elfoglalta, protestáns templomának harangjából ágyút öntetett.)* **Bebek György** ugyanakkor **1555-ben** a gombaszögi pálos monostort is fosztotta ki, melyet még ősei alapítottak.

Ez egyben jelezheti azt is, hogy az **Ivanicsok** is legkésőbb ekkor *(1555 körül)* válhattak **reformátussá**. Amennyiben a Bebek teória helyes, akkor **1401 után** is már horvát területekről áttelepülve **magyarokként** éltek Felső-Magyarországi Bebek birtokokon.

1566-ban a Habsburgok is, *(feltehetően a **Szendrői vár** biztos megtartása érdekében)* a **református** vallású **Zolthay Istvánt**, az **egri vár hős védőjét** nevezték ki **Szendrő** kapitányává.

Bebek család régi híveként, és **szendrői magyar reformátusként** az **Ivanicsok** is inkább az Erdélyi **Szapolyai** hívek lehettek, mintsem a rekatolizáló, osztrák katolikus Habsburgoké. Azonban a **Bebek család** kihalása után, nem lehetett gond számukra egy **református** vallású **egri hős** vezetésével harcolni, és a törököktől védeni a hazát. *(Már hozzá is szokhattak korábban a változásokhoz. A Bebek család „váltásai" „bebekelései" pontosan úgy történtek, ahogy később Bocskai, Bethlen, Thököly és a Rákócziak is tették később.)*

1566-tól, már **királyi várként** nagyarányú építkezések zajlottak az alsó és a felső várban is, és ekkor a török veszély miatt sok család költözött **Szendrő** városába. Amennyiben az **Ivanicsok** nem korábban, akkor ez időszakban már biztos **Szendrőbe** költöztek.

1557-1567-ig *(amnesztiát kapva)* **Bebek György** volt Gömör vármegye főispánja. Ő volt a **pelsőci Bebek** család utolsó férfi tagja, mivel **Patóczy Zsófiától** csak lányai született. *(1567-es halálát követően Krasznahorkára és a többi birtokára a kincstár tette rá a kezét, és a csetneki ág ezt hiába is vitatta.)* **Zsuzsanna** leánya **Báthory Istvánhoz** ment feleségül, a szép **Bebek Judit** pedig 1575-ben **Balassi Bálintot** gyullasztotta szerelemre, aki költeményt is írott neki.

A **Bebek család** története jól példázza a Magyarországi politikai eseményeket, mely gyakran kiváltották a „***Bebek Effektust***" Úgy is mondhatnám kicsit mindannyian **Bebekek vagyunk**. Későbbiekben jól látható módon hasonló dilemmák elé álltak és hasonló módon „***bebekeltek***" nagyjaink is: **Bocskai**, **Bethlen**, **Thököly és** a **Rákócziak**.

[37] https://www.szadvar.hu/2013/11/szatmari-tamas-a-penzhamisito-bebekek/

1526-1664 KÖZÖTTI IVANICS ŐSÖK ÉS TÖRTÉNELMI ESEMÉNYEK

1526 08 29-én volt Mohácsi csatavesztés. A török **Budáig** masírozott, majd a védtelenül hagyott **Budavára** is bevonult. Útközben széles területsávban gyilkolt, fosztogatott, majd a Dunán átkelve, a Duna-Tisza közi visszaúton is ezt tette.

1526 11 10-i Székesfehérvári országgyűlésen I. *(Szapolyai)* **Jánost magyar királlyá** *(1526-1540)* választották, és másnap meg is koronázták szabályosan.

1526 12 17 Pozsonyban megválasztották **I. *(Habsburg)* Ferdinándot** *(is)* **magyar királynak** *(1526-1564)*. Aki haderejével fokozatosan kiszorította **Szapolyai I. János királyt** Magyar királyság területéről. *(Ekkor a török még nem szállta meg az országot, ez nem volt a tervei között, oly váratlanul érhette őt a gyors győzelme. Helyette Szapolyait hűbéresként óhajtotta itt látni. Tehát I. Ferdinánd váratlan gyors győzelme megzavarta a terveit.)*

Kettős királyság alakult ki, mivel **Szapolyai** nem adta fel, és harcot indított hatalma visszaszerzéséért. *(Mely harcokba a török is érthető módon beszállt, Szapolyait segítve. „Természetesen" nem szívességből, ingyen segítette Szapolyait, hiszen a töröknek hódolt országoknak a török felé előírt adót kellett fizetniük. Ez nem csak pénzajándék lehetett, hanem például a török harcokhoz, csapatokkal való csatlakozás, gyerekadó, de ilyen volt a sólymokkal való adózás is.)*

Ez volt a lehető legrosszabb, ami történhetett, mert kettőjük között zajló hosszú polgárháborút **Szulejmán** igen jól kihasználhatta. Aki megpróbálkozott még **Bécs** ostromával is, több alkalommal is, sikertelenül.

1529-ben Szulejmán újra Magyarországra haddal érkezvén, újra elfoglalta Budavárát immáron **I. Ferdinándtól** és visszaadta a neki hűbérességet *(kézcsókkal, ráadásul szimbolikusan pont Mohácsnál)* fogadó **Szapolyai I. Jánosnak**, majd **Bécs** ostromába kezdett, de nem sikerült elfoglalnia azt.

1532-ben Szulejmán Bécs felé törő hadait a **Kőszegi vár** hős védői állították meg.

Szapolyai I. János hűbéres fogadalmának megfelelően átengedte a törököket, *(katonai erejét ismerve nem is tehetett mást, sőt örülhetett neki, hogy Budát visszakapta)* és **I. Ferdinánddal** is csak **török** segédlettel bírt.

I. Ferdinánd is hasonlóan, valójában csak **Bécset** akarta védeni, a többi magyar terület számára csak „*gyepű*" jellegű volt. Gyakorlatilag egyik fél sem tudta a **független Magyarországot** biztosítani.

[38]**1540-1547-ig** tartott a **II. Habsburg-török háború**, mely során sikertelenül próbálták a **Habsburgok** visszafoglalni **Budát**.

1540 július 19, *(vagy 21-én)* ugyanis meghalt **I. Szapolyai János király**, akinek trónörökös fia **János Zsigmond 1940 július 7-én**, tehát csak néhány nappal apja halála előtt született meg. Akit **szeptemberben** már a rákosi országgyűlés királlyá is választott **II. Jánosként**.

1541-ben Ferdinánd, miután a nyugati országrészt előtte elfoglalta, már **Buda várát** ostromolta, sikertelenül.

1541 08 09-én *(Mohácsi csata 15. évfordulóján)* a felmentéshez késve érkezett meg **Szulejmán**, de *(ha már ott járt)* elfoglalta **Buda várát**. Valójában, ezt azért tette, mert nem bízott abban, hogy az újszülött király *(támogatói)* meg tudják tartani a Budai várat, illetve a Bécs felé vezető hadiutat. (*Jól sejtette, ráadásul később Erdély még „bebekelt" is.)*

Szulejmán ugyanakkor megengedte „*kegyesen*", hogy az **özvegy Izabella királyné** a magyar *(csecsemő, immáron hűbéres)* **II. János Zsigmond királlyal**, és a magyar kincstárral, közte az uralkodói jelvényekkel **Erdélybe** távozzon. Az ország így már három részre szakadt, melyből a középső szeletet, a hódoltságot a török vette uralmába.

1543-as hadjáratával **Szulejmán** kiterjesztette még nagyobb területre a hatalmát, már **Székesfehérvárt** is elfoglalta, feldúlva még a templomában lévő királyi nyughelyeket is, szétszórva a királyaink csontjait is a fosztogatások közben.

1550-1558 közötti **III. Habsburg-török háború** alatt az újonnan kialakított végvári rendszer majdnem összeomlott.

1551-ben csúcsosodott ki **Izabella királyné** és **Erdély** tényleges ura **Fráter György** közötti ellentét, melynek végfejleményeként **Fráter György** behívta **I. Ferdinánd** hadait **Castaldo gróf** vezetésével **Erdélybe**, akik már útközben is raboltak.

1551 végén Castaldo embere, **Sforza Pallavicini** kapitány több másik fegyveressel együtt a „*kétkulacsos*" **Fráter Györgyöt alvicini kastélyában** meggyilkolta, és a jellegzetesnek számító szőrös fülét levágták, melyet elvitték **I. Ferdinándnak.** *(Ott hagyták a bíboros holttestét rohadni egész télen.)*

Izabella királynét és **János Zsigmondot** lemondatták a hatalomról, az ekkor még **70%-ban magyar** lakosságú **Erdélybe** Habsburg haderőt, és német közigazgatást igyekeztek bevezetni, megszállóként viselkedve, miközben olyan csekély haderőt áldozott csak Erdély védelmére, hogy a törökök sorozatosan foglalhatták el a várakat. Így érthetően erős ellenállás alakult ki, ezért **1556-ban** menekülniük kellett már a Habsburg hadaknak Erdélyből, **II. János Zsigmond** és **Erzsébet királynét** visszahívták török, francia és lengyel támogatással.

A **Habsburgok** gyengeségét látva a **Felső-Magyarországi** várak is sorra átpártoltak.

1552-es, e korszakban megvívott **Egervári győzelem** lélektanilag volt fontos esemény.

[38] https://hu.wikipedia.org/wiki/T%C3%B6r%C3%B6k_h%C3%A1bor%C3%BAk_Magyarorsz%C3%A1gon

1560-1564 közötti IV. Habsburg-török háborúnál Erdély *(török gyámság melletti)* függetlensége volt a tét.

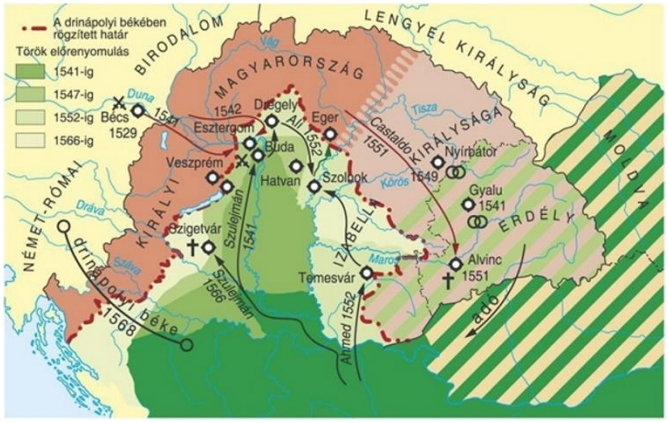

1541 – 1566

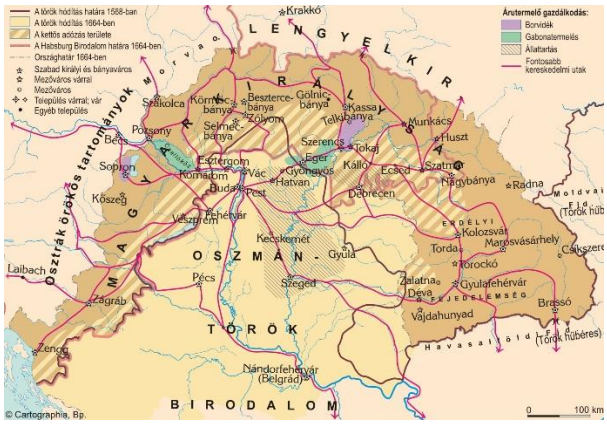

1564 - 1568

1565-1568 között zajló V. Habsburg-török háborút a várharcok jellemezték.

1566-ban ezért foglalták el a **Habsburgok Szendrő várát**, hogy az **Erdély** felé eső határvonalukat erősítsék, továbbá, mert Eger vár sikeres 1552-es megvédését követően várható volt az újabb támadás. ***(1596-ban** később, a török el is foglalta **Eger várát**.)*

1566-ban Szulejmán még egyszer **Bécs** ellen támadt, de azt **Zrínyi Miklós szigetvári kapitány** önfeláldozó, hősies küzdelmével megállította. **Szulejmán** is itt halt meg, a győzelem előtti napokban.

1570-ban a **Speyeri szerződés** zárta le a kettős királyság vitáját. **II. János lemondott** végleg a magyar királyi rangról, **erdélyi fejedelemi** tisztségét megtartva.

E szerződést már **I. Ferdinánd** *(trónon 1526-1564)* halálát követően **I. Miksa** *(trónon 1564-1576)* kötötte meg **II. János Zsigmond** *(uralkodása 1540-1571)* királlyal, aki innentől *(rövid ideig)* már csak erdélyi fejedelemnek nevezhette magát. Az ő utódja **Erdélyben Báthory István** *(1571-1586)* lett. *(A **Speyeri szerződés** értelmében, II. János örökös nélküli halálát követően a Habsburgoké lett volna **Erdély**, azonban **Szulejmán** utódja **II. Selim** ezt megakadályozta athname-jával, melyben Báthory-t nevezte meg fejedelemnek. Báthory azonban hűséget esküdött titokban I. Miksának is. Ez a korra tökéletesen jellemző dolog volt. Az is, hogy ennek ellenére **I. Miksa** sokáig támogatta ellenfelét, **Bekes Gáspárt**. Ekkor tűnt ki ellene való vitézségével **Székely Mózes**. A töröknek csak az volt a fontos, hogy a két magyar rész ne egyesülhessen. „Oszd meg és uralkodj!" Elv alapján.)*

1576-ban Báthoryt Istvánt lengyel királlyá is megkoronázták. *(Felesége Jagello Anna lett.)* Így **Erdély** helyzete idővel sokat javulhatott. *(Lásd térképet, Lengyelország ekkor regionális nagyhatalom volt.)*

Erdély kormányzását bátyjára, Báthory Kristófra, majd annak fiára **Zsigmondra** hagyta, mindvégig segítve, irányítva őket.

Báthoryak katolikus voltak, így a vallásszabadság meghagyása mellett a **jezsuitákat** támogatták.

Báthory István halálát követően unokaöccse **Báthory Zsigmond** lett az örököse. *(Uralkodása: 1588-1594, 1594-1598, 1598-1599, 1601-1602.)* Akinek megválasztásához az erdélyi rendek az ellenreformáción munkálkodó **jezsuiták** kiebrudalását szabták feltételeül. Mint látható uralkodása nem volt egyszerű, többször vesztette el hatalmát.

Katolikusként *(és a Habsburg barát, váradi kapitány nagybátyja **Bocskai István**, valamint jezsuita tanácsadója tanácsára)* a török portával szembefordulva a Habsburgokat akarta támogatni a **15 éves háborúban** *(1591-1606)*, amikor a szultán felszólította a **Habsburgok** elleni harcokra, de inkább testvérének **Báthory Boldizsárnak** adta át a hatalmat, félve a szultántól. Hamarosan azonban **Bocskai István** segédletével *(meggyilkoltatva Báthori Boldizsárt)* visszavette az irányítást.

1595-ben létrejött a török ellenes szövetség. A Habsburg császár elismerte **Erdély** függetlenségét, **Báthori Zsigmond birodalmi hercegi címet** kapott, és augusztus 6-án elvette Habsburg Károly Belső-Ausztria főhercegének leányát **Habsburg Mária Krisztiernát**. *(Azonban a házasságot soha sem hálták el. A pápa 1599-ben felbontotta a házasságot, Mária kolostorba vonult.)*

Báthory erdélyi hadereje, Mihály havasalföldi vajdával **1595 októberében Gyurgyevónál** megverte a törököket. **1596 októberében** viszont **Mezőkeresztesnél** vereséget szenvedtek az egyesül erdélyi és császári csapatok.

Félve, hogy nem tudja megvédeni **Erdély**, hirtelen elhatározásból **Báthory 1598-ban** átadta a hatalmat a császári hadaknak, akit **Habsburg** felesége képviselt **Erdélyben**, de ezt megbánva, katonai puccsal vissza is vette.

1599-ben újra lemondott, **Lengyelországból** visszatérő **Báthory András bíboros** unokaöccse javára, de annak halálát követően **1601-ben** megint fejedelemmé választatta magát, majd a császári hadak rémuralmával torkig levő nemesség mellé állt. Azonban **1601 augusztus 3-án Goroszlónál** a **Székely Mózes** által vezetett erdélyi sereget a **Basta császári tábornagy** és **Mihály havasalföldi vajda** egyesült serege legyőzte.

1602-ben végleg lemondott a **Habsburgoknak** átadva a hatalmat, és távozott **Erdélyből**, *(Prágában halt meg 1613-ban)* amelyet teljesen tönkretett politikájával. Az ausztriai **Habsburgok** ekkor még jóval kisebb terület felett uralkodtak, mint később. Így nem csoda, hogy foggal-körömmel ragaszkodtak magyarországi uralmukhoz, melyet Erdéllyel megduplázhattak. Német-római császárrá választva, befolyásuk azonban már ekkor is igen erős volt.

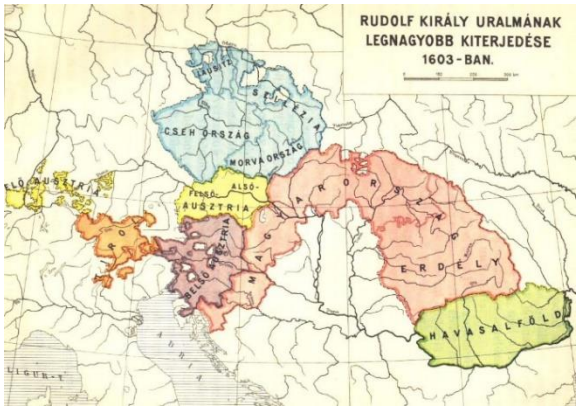

1603 04 15-én az Erdélyi rendek **Székely Mózest** választották fejedelemmé, aki csak 2 hónapig uralkodhatott, mert bár **Erdélyt** felszabadította, de **július 17-én Brassó** mellett haderejét a Habsburgokkal szövetkezve legyőzte **IX. Radu havasalföldi vajda** csapata. *(Aki a fejedelem fejét Brassó főterére állította ki.)* Ezzel véget ért az **Erdélyi** történelem egy fontos szakasza.

A **15 éves** háború azonban ezzel még nem ért végett.

[39]III. Murád szultánnak *(1574-1595),* II. Szelim fiának kedvezett ugyanis, hogy mind az előbb említett módon **Erdélyben Báthory Zsigmond**, mind pedig a **Habsburgoknál II. Rudolf** *(1576-1612)* gyengekezű vezető volt.

A porta csapatai, a fennálló békeszerződés ellenére harcokkal provokálta a **Habsburgokat**. Majd amikor a Habsburgok beszüntették ezért a „*tisztességes ajándék*"-nak nevezett éves szultáni adójukat, **1593-ban Szinán nagyvezér** ultimátumot adott, és **Haszán pasa** megtámadta **Sziszeket**. **Erdődy Tamás horvát bán** a felmentésre érkezett császári hadakkal megverte **1593 június 22-én** a **Haszán pasa** csapatait, és a pasa is meghalt.

III. Murád hadat üzent és **Bécs** ellen indult, de **Sziszek** elfoglalását követően csak **Veszprém** és **Várpalota** bevétele sikerült neki. *(Sziszektől **Ivanič-Grad** mindössze 20 kilométerre van Zágráb irányába. a Mohácsi csatában elszenvedett vereséget követően a lakossága elmenekült, helyükre katonákat telepítettek. Verőce és Csázma elestét követően régi püspöki várát megerősítették.*

A török hadak **Tatáig** vonultak, de ezt követően Kászim nap *(október 26)* után a fő oszmánerő visszavonult. A császári csapatok csak ezután mertek támadni. Ennek eredményeként **Fülek várát** visszafoglalták.

1594-ben folytatták a támadást a **Habsburgok**, de az oszmán haderő megérkeztével újra csak védekezésre jutott erejük, és még **Győr** is elesett. *(1598-ban vissza tudták foglalni.)*

1595-ben létrejött a **nagy törökellenes koalíció III. Murád szultán** halálát követően uralomra került **III. Mehmed** *(1595-1603)* ellen, melyben **Erdély** és **Havasalföld** is részt vett, és a szövetséges hadak **Bocskai István** vezetésével **Gyurgyevónál** vereséget mértek a török hadakra.

E győzelemnek egy súlyos következménye is lett. A korábban *(1562-ben)* jobbágysorba süllyesztett *(gyalogrendű)* közszékelyeket **Báthory Zsigmond** fejedelem csak a felszabadításuk ígéretével tudta hadba vinni. A győzelem után e rendelkezését visszavonta. *(Ezért a **közszékelyek 1596-ban** fellázadtak, melyet **Bocskai István** erdélyi kormányzó vezetésével, a „**Véres farsang**" során vertek le. **Bocskai** gyűlölte vált és később az **1600-as Lécfalvi országgyűlés** kiközösítette Erdélyből. A **székely köznemesség** nem csak Bocskait, de a saját földesurait is utálta, ezért fordulhatott elő, hogy támogatták Basta tábornokot a vele cimboráló havasalföldi **Mihály vajdát is** 1600-ban, aki felszabadította a közszékelyeket, és ezért meg is választották Erdélyi fejdelemmé. Később mivel kifosztotta az erdélyi kincstárat, fosztogatni kezdett hadereje, emiatt hívták vissza **Báthory Zsigmondot**, aki a törökkel tárgyalást kezdett. Ezért **Basta** az elmenekült **Mihály vajdával** összefogva lemondatta, de aztán Basta meggyilkoltatta Mihály vajdát és Erdélyben rémuralmat hozott létre. Ez ellen lázadt fel **Székely Mózes 1603-ban** és lett győzelme után fejedelem.)*

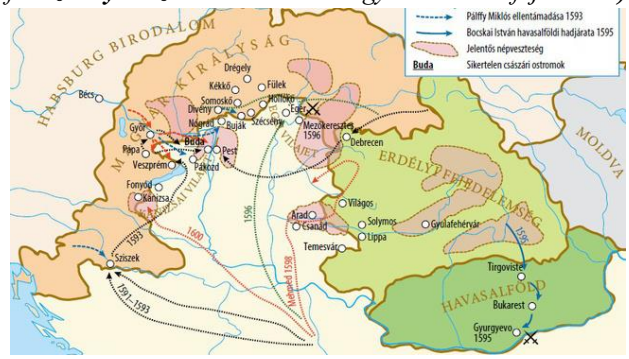

1595-ben ezután indult **III. Murád** vezetésével 150 000 had **Egervár** *(4000 fős védőserege)* ellen, a korábbi vereségeket kiküszöbölni óhajtva és bevette a várat október 13-ára.

Az Eger visszafoglalására indul 40 000 fős császári haderő **október 26-án** ütközött meg a szultáni csapatokkal **Mezőkeresztesen**, *(mely 60 km-re van Szendrőtől)* melyben először a keresztények sikert arattak, de a szultán táborát elfoglalva fosztogatni kezdtek, mely miatt a hadrendjük felbomlott, így a törökök győztek végül, nagy vérveszteséggel.

1596-1604 évek váltakozó sikerrel zajlottak a harcot, melyet **Pálffy Miklós petárdás** kapubetörései, vallon *zsoldosok (zsoldfizetési hiány miatti)* lázadásai, békekötési próbálkozások, **Báthori Zsigmond erdélyi** fordulatai színeztek. A császáriak **Buda** visszavételét többször is megpróbálták sikertelenül. Végül a 15 éves háborút a Bocskai féle felkelés döntötte el. *(Lásd később.)*

***1526** óta eltelt **kb. 80 év** alatt **Ivanics György** 6 felmenőjének első 3 férfi tagja élte életét. (**6. fokú őse, szépapja és ükapja.**)*

Elsőként túl kellett élniük a **Mohácsi csatát** és a vele járó pusztítást. **Szendrőben** élve szerencséjük volt, mert e város elkerülték a harci események. Lehet a harci események vetették őket Szendrőbe. Itt élve ugyanakkor **I. János** és **I. Ferdinánd** harcai is már érintették őket. **Szapolyai 1540-es halálát** követően, majd **Erdély Habsburg** uralmának megszűntét követően a Felső-Magyarországért folytatott küzdelmek kapcsán, amikor **Szendrői váránál** és környékén harcok zajlottak. Részint Erdély és a Királyi Magyarország határának meghatározása érdekében, részint pedig az egyre északabbra hódító török miatt.

[39] https://hu.wikipedia.org/wiki/Tizen%C3%B6t_%C3%A9ves_h%C3%A1bor%C3%BA

BOCSKAI SZABADSÁGHARC (1604-1606) ÉS A TÍZENÖTÉVES HÁBORÚ (1593-1606)

1604-1606-ig zajlott a **Bocskai-felkelés**, mely új fordulatot hozott a **15 éves** háborúban. Az addig Habsburg párti Bocskai felkelt **zsarnokságuk** ellen.

1526-tól eltelt időszak beigazolta, hogy a Habsburgok támogatásával nem lehet kiűzni a törököket, ráadásul a Habsburgok még nagyobb pusztításra és elnyomásra képesek, mint a törökök. Innentől kezdve egyértelművé vált, hogy mindkét nagyhatalom fenyegető, miközben mindkettővel igyekezni kellett jóban lenni. *(Vagy a másik támogatásával harcolni ellene.)*

Bocskai István *(1557, Erdélyi fejedelem 1605-1606)* életútjából megtudhatjuk, hogy **7-8 éves** korától már **I. Miksa** *(trónon 1564-1576)* apródja, majd testőre volt! A leghűségesebb **Habsburg párti** nagyúrként tartották számon, pedig **református** volt. Ő beszélte rá **Báthory Zsigmondot** a **Habsburg szövetségre**, intézte neki a **Habsburg feleséget**. Visszasegítette a hatalomba Báthoryt, utasítására megölette törökbarát testvérét.

1583-ban feleségül vette az egyik leggazdagabb bihari földesúr, Varjocs Miklós özvegyét, **Hagymássy Katát**, ***(aki ns. Ivanics György*** *lovaskapitány fia* ***ns. Ivanics János*** *és* ***ns. szalonnai Hagymási Sára 1799-es*** *házassága révén rokonunk volt)* innentől gyulafehérvári birtokra vonult vissza.

1592-ben Partium urává, váradi kapitánnyá nevezték ki, mely **Erdély** legfontosabb katonai tisztsége volt. Nevéhez fűződik a török ellenes Habsburg koalíció létrehozása, és az általa vezetett hadak **1595-ben Gyurgyevoi** csatagyőzelem. *(Ekkor a megígért Habsburg segítség megint elmaradt.)* Ő volt, aki **1596-ban** leverte a közszékelyek lázadását, akik azért lázadtak, mert Báthory Zsigmond becsapta őket. **Erdély** csatatérré vált, de a török ellen nem segítettek a Habsburgok. Báthory lemondott. Basta tábornok, Mihály havasalföldi vajda rémuralma és pusztítása következett be. Amikor **1602-ben Bocskai István** az udvarnál tiltakozni, mert **Basta** tábornok pusztításai ellen perbe fogták és Prágába internálták, és csak 2 év múlva engedték haza. *(Ekkor már megbukott Basta, nyilvánvalóvá vált, hogy Bocskai jogosan tiltakozott.)* Bihari birtokaira húzódott vissza.

1604-re mindkét nagyhatalom kimerült az **1591 óta** zajló háborútól.A Habsburgok központosító törekvésüknek köszönhetően Bécsből irányítottak mindent. Az udvari kamarának egy magyar tagja sem volt.

Betöltetlenül hagyták a nádori tisztséget is, és **II. Miksa** parancsára az **1569-es pozsonyi országgyűlésen** jogellenesen letartóztatták és börtönbe vetették **Dobó Istvánt**. Állandó gond volt a külföldi zsoldosok, tisztviselők viselkedése.

A legnagyobb gond volt a Habsburg kincstár súlyos eladósodása, emiatt elmaradtak a kifizetések, mely a vallon zsoldos hadsereg lázadását is már kiváltotta.

I. Rudolf király *(trónon 1576-1612)* a magyar arisztokrácia elleni **felségárulási pereivel** és vagyunk elkobzásával óhajtotta az államkincstár helyzetét megoldani. *(Koncepciós eljárás kezdődött Rákóczi Zsigmond, Nádasdy Tamás, Balassa, Kállay, Telekessy, Alaghy családok ellen. 1603-ban Illésházy István ügyében születet ítélet várait és uradalmát elkobozták.)*

1602-ben már **Bocskai Istvánt** *(az egyik leghűségesebb Habsburg párti főnemest)* is perbe fogták és **Prágába** internálták.

Erdély szenvedett a legtöbbet, mert ott **Báthory Zsigmond** ténykedései, a császári, a török és a havasalföldi csapatok ténykedései súlyos pusztításokat eredményezett.

I. Rudolf ráadásul a rekatolizáció durvább módszereit is támogatta, és egyszerűen hatalmi szóval a katolikusoknak adta a protestánsok templomait. **Kassán** hadvezére **ágyúkat** állított a főtérre, hogy kikényszerítse a templom átadást.

1604-ben Rudolf a pozsonyi országgyűlés határozatihoz utólagosan egy hamis cikkelyt hozzáíratott, mely tiltotta, hogy az országgyűlésen vallási kérdéseket tárgyaljanak.

A török területre menekült „***bujdosók***" nevében **Bethlen Gábor** arra bíztatta **Bocskai Istvánt**, hogy álljon át a Habsburg ellenes felkelés élére, és ehhez török szövetséget ígért. A levelezésük **Belgioso Kassai főkapitány** kezébe került *(aki Kassán az ágyúkat állította a templomátadáshoz)*, aki régóta várta, hogy leszámolhasson **Bocskaival**.

Bocskai már régebb óta **hajdúkat** fogadott fel, így amikor le akarták tartóztatni **1604 október 14 éjjelén Álmosd** térségében döntő győzelmet aratott az ellene érkező császári sereg felett, és másnap bevonult **Debrecenbe** és **Váradra**, majd **Tokajnál** a **hajdúk** segítségével megverte **Belgiosot** is.

1604 október végén Bocskai további hadjáratai során **Németh Balázs** vezette **hajdúi** megadásra kényszerítették **Szendrő** vár 180 gyalogos és 50 lovas muskétás őrségét, szabad elvonulást biztosítva nekik. Tehát a Felső-Magyarországi harcok révén **Szendrő** is érintett volt. Így a **Szendrői Ivanicsok** is kivették részüket e harcokból bizonyára.

N**ovember 11-én** bevonult **Kassára**, majd idővel egész Magyarország töröktől el nem foglalt része a kezére került, mivel csatlakozott mindenki hozzá, akit sérelem ért.

1605-ben Básta György császári hadvezér ellencsapásaként **Szendrő** közelében, Edelénynél **1605 november 28-án Bocskai** megverte hadait, ekkor **Szendrő** újra a császáriaké lett.

Kassa elfoglalása után újra **Bocskaié**, egészen a **1606-os bécsi békekötésig**, amikor vissza került a császárhoz.

1605-ben Magyarország és **Erdély fejedelmévé** választották **Bocskai Istvánt**.

1606 06 23-án végül a **Habsburgokkal** is megkötötték a Bécsi békét. **Bocskai** kiegyezett a **Habsburgokkal**, mert máskülönben a töröknek kellett volna behódolnia.

A béke biztosította a **magyar rendi jogokat** és a **vallásszabadságot**. **Bocskai** pedig megkapta az **Erdélyi fejedelemséget**, **3 vármegyével** megnövelve.

Ekkor ért véget a **15 éves háború** is a törökökkel. Végül is szerencsésnek és egyértelműen sikeres volt e harc.

Bocskai győzelmes példája igen sokakat motiválhatott a későbbekben. Ennek ellenére története viszonylag kevésbé ismert.

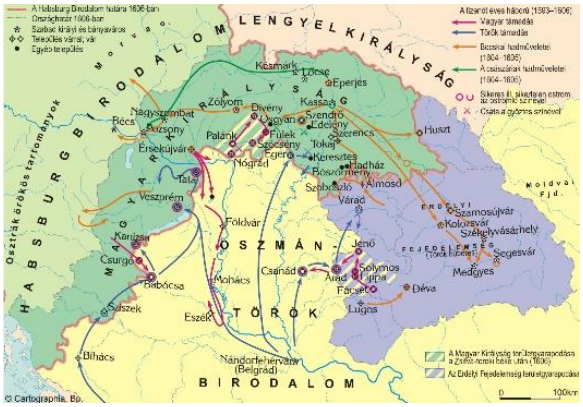

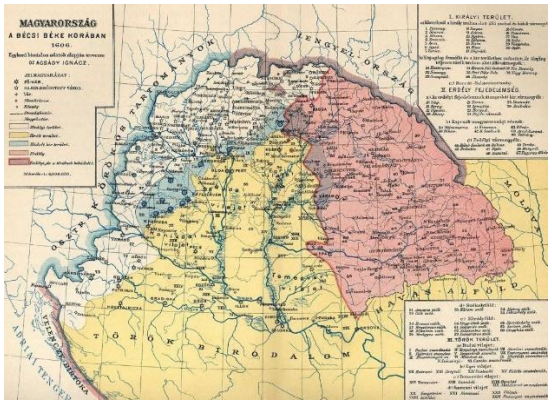

BETHLEN GÁBOR FEJEDELEM URALKODÁSA (1613-1629) HARMINCÉVES HÁBORÚ (1618-1648)

Bethlen Gábor *(szül: Marosillye 1580- 1629 11 15 Gyulafehérvár, erdélyi fejedelem 1613-1629, I. Gábor magyar király 1620-1621)*

Uralkodásának idejét nevezik *„Erdély aranykorának”.* Mindezt csak úgy lehet értékelni, ha tudjuk, ekkor zajlott még a **harmincéves háború** is, melynek szörnyűségeit csak az I. vagy a II. világháború pusztításához lehet hasonlítani.

Bethlen Gábor pályafutása elején, 13 éves korától apródként híven szolgálta **Báthory Zsigmondot** *(Élt: 1572-1613*, majd **Székely Mózest**, **Bocskai Istvánt** és **Báthory Gábort** is, de amikor az romlásba vitte volna Erdélyt, szembefordult vele.

Neki is köszönhetően **Erdély** a magyarság megmaradásának egyik igen fontos menedékhelye lehetett sokáig.

[40]**Bethlen Gábor** apja **Bethlen Farkas**, a mohácsi csatában hatszáz lándzsás vitézzel vett részt. A csatvesztést követően neki is szembe kellett néznie csatavesztés következményével, a helyzetet tovább súlyosbító belháborúval, a megosztottsággal is, mivel **Ferdinánd** és **Szapolyai** között folyt a harc. Végül *(Szapolyai János fia)* **Szapolyai János Zsigmond** *(1540-1571)* hívására **Erdélybe** települt. A **1575-ös kerelőszentpáli csatában Báthory István** *(uralkodása 1575-1586)* erdélyi fejedelem oldalán harcolt. *(Szolgálataiért 1584-ben kapta meg a marosillyei uradalmat.)*

Bethlen Gábor anyja **Lázár Druzsina** gyergyószárhegyi székely lófőből származott. Két fiúgyermekük maradt csak meg, **Gábor** és **István**. Szüleik halálát követően anyjuk bátyja, Lázár András neveltette őket, és a korra jellemzően katonai képzést kaptak.

Báthori Zsigmondnak uralkodási *„idei”* vannak: 1588 12 08-1594 07 vége, 1594 08 08-1598 03 23, 1598 08 22-1599 03 21, 1601 04 03-1602 06 29-ig. Ennél jobban nem is mutatható be jobban **Erdély** igen bonyolult politikai helyzete!

1595-ben Bethlen Gábor részt vett a törökök elleni **havasalföldi hadjáratában**.

1597-ben pedig **Báthori Zsigmond** kíséretével **Prágában** járt, ahol Báthory **Rudolf császárral** való szövetséget igyekezett erősíteni.

Bethlen Gábor harcolt *(1599-1601 között)* **Mihály havasalföldi vajda** *(1593-1601)* ellen is, ekkor már 50 fős lovascsapata élén. Aki **1599-ben**, a székelyeket is *(közszékelyek régi szabadságának helyre állításának ígéretével)* maga mellé állítva, Erdélyi fejedelemmé is megválasztatta magát.

Mihály vajda elfoglalta **Erdélyt**, de katonáit nem tudta féken tartani, akik végig rabolták **Erdélyt**. Még Moldvát is elfoglalta a Lengyelektől. Sőt **Rudolf császár** kegyét is elnyerte, és **Giorgio Basta generálissal** együtt **Erdélyben** garázdálkodhatott, miután közösen győztek, az akkor éppen török pártivá lett **Báthory ellen Goroszlónál 1601 08 03-án**. Ezt követően Basta generális, a fölöslegessé vált szövetségesét, Mihály vajdát, vallon zsoldosaival egyszerűen megölette.

1601 08 03-as Goroszlói csata után ugyanakkor **Bethlen Gábor** élére állt a császárellenes pártnak, és ott harcolt **1602 júniusában Tövis melletti csatában** is amikor Giorgio Basta *(császári generális)* megverte a székelyhadakat, és ezért

[40] https://hu.wikipedia.org/wiki/Bethlen_G%C3%A1bor

Báthory Andrásnak újra le kellett mondania, **Bethlen Gábornak** pedig török területen kellett bujdosnia, és török támogatást kellett kérnie.

1602-1603 telén Székely Mózes, **Bethlen Gáborral** szövetségben *(török támogatással)* hadjáratot szervezett, elfoglalták Karánsebest. **Székely Mózest 1603 április 15-én** fejedelemmé választották, majd **május 9-én** bevonult Gyulafehérvárra is, felszabadítva Erdélyt.

Habsburg támogatással azonban **IX. Radu havasalföldi fejedelem** csapatokat szervezett **Erdély** függetlenségének leverésére, és **1603 07 17-én Brassó** mellett legyőzik **Székely Mózes** katonáit.

Bethlen Gábornak ekkor újra csak a törökök felé volt menekülés útvonala. *(Úgy vélte, hogy a Habsburgok sokkal veszélyesebbek, mint a törökök. A **Habsburgok Erdély** önállóságát veszélyeztették, míg a törökök nem avatkoztak be az ország belügyeibe, ráadásul a vallásgyakorlásba sem avatkoztak bele.)* **Nándorfehérvárra** ment, ahol **1603-ban** a szintén odamenekülő nemesek **Erdély** fejedelemmé választották, de ő még ekkor, fiatal korára való tekintettel visszalépett e rangtól.

Nándorfehérvárról felvette a kapcsolatot **Bocskaival**, és segítette őt, hogy a porta támogassa őt, mert meggyőződése volt, hogy olyan személy kell **Erdély** élére, aki kellő erővel ellent tud állni a Habsburgoknak.

1604 őszén kibontakozó Bocskai felkelés sikerében nem kis része volt tehát **Bethlen Gábornak**, aki **1605-ben** a bujdosó csapatával is támogatta a Medgyes fel tartó hadvezért.

1605-ben vette el feleségül **Károlyi Zsuzsannát**, ezzel rokonságba került még magával **Bocskaival** is, és anyagilag is megerősödött.

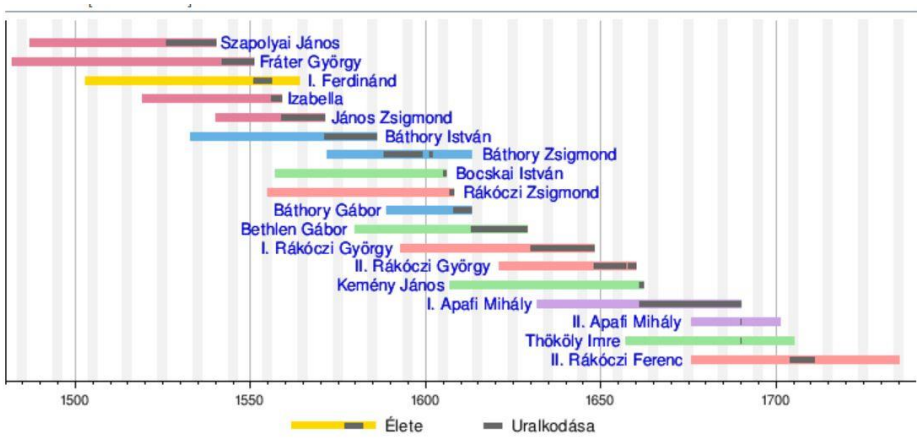

Bocskai halálát követően, a fejedelemmé megválasztott *(1607-1608 között uralkodott)* **Rákóczi Zsigmond** fejedelem helyett az **Báthory Gábort** *(1608-1613)* támogatta, azonban az uralkodó alkalmatlanságát is látnia kellett.

1609-ben Bethlen Gábor a lovasság generálisává vált, és a folyamatos harcok között végül még kiemelendő, hogy ő hívta segítségül a temesvári pasát is **Báthory** megmentése érdekében a **brassói csatához.**

Amikor azonban **Báthory** a **Habsburgokkal** *(II. Mátyással)* való közeledést kezdeményezte, végül ellene fordult,

1612-ban ezért kegyveszetté vált, és megint a törökökhöz menekült, és **török hadak segítségével** vonult be **Erdélybe**.

1613 10 21-én a Kolozsvári országgyűlés felmentette **Báthory Gábort**, és **1613 10 23-án Bethlen Gábort** *(1613-1619)* választották meg fejedelemmé.

Megelőző **25 éve** háborúskodással telt el, a lakosság szenvedett, számaránya lecsökkent.

Bethlen Gábor legnagyobb eredménye azt volt, hogy békét teremtett és türelmesen politizált, keresve a megegyezést.

1616-ban megvédte **Erdélyt** a még többször is betörő **hajdúktól** is. *(Nagyon jellemző, hogy a **hajdúk Bocskai** alatti pozitív szerepükkel, hogyan tudtak átfordulni fosztogató bandákká.)*

Központosított jól működő államszervezetet hozott létre, **Erdély pénzügyi helyzetét** is megerősítette.

1615 05 06-i Nagyszombati, majd a többi egyezménnyel is, végül még **II. Mátyás** *(1612-1619)* **Habsburg** uralkodó is elismerte hatalmát.

A **Harmincéves** *(újabb)* **háború** az **1618-as defenestracio**-val kezdődött. *(Ablakból való kidobással, ami a Huszita felkelés óta meglévő Cseh hagyomány volt.)*

A császár követei egyszerűen kidobták a **Hradzsin ablakán**. Az ok a protestáns és katolikus templomok építési jogának vitája miatt kitört ellentétek voltak. Mivel sok más szemetet is kihajigáltak azon az ablakon, ezért a 18 méteres zuhanást követően a felgyülemlett szemétre esett a kidobott Jaroslav Martinic várgróf. Ezáltal pedig túlélte azt, és elmenekülve még sokáig szolgálta a császárt. A **cseh protestáns rendek** szövetkezek a **Protestáns unióval**. *(Mely **1608-ban** jött étre 8 protestáns fejedelem és 17 birodalmi város között, a katolizációt erőltető I. Miksa bajor választó fejedelem, a katolikus liga vezetője ellenében. Akkor, végül e konfliktus megegyezéssel végződött. A Protestáns Unión belül az evangélikusok és a reformátusok közötti is volt vita. Az **1620 11 08-i fehérhegyi csatavesztést** követően az Unió formálisan szétbomlott.)*

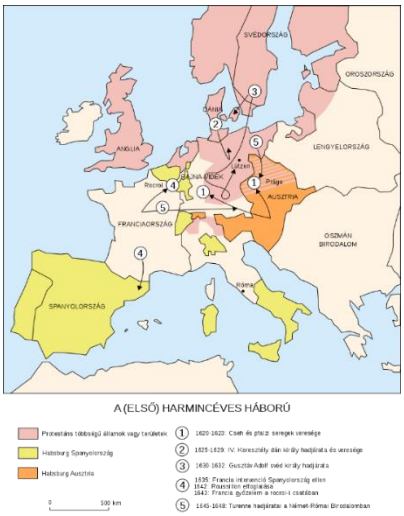

Bethlen Gábor cseh protestánsokkal szövetkezve elfoglalta a **Királyi Magyarországot**, és csapatai *(úgy ahogy Bocskai)* már **Bécs alatt voltak**, azonban Homonnai **Drugeth György** *(aki Bocskai híve volt, de 1610-ben katolizált, és a császár oldalára állt, hogy ezáltal erdélyi fejedelem jelölté válhasson)* Lengyelországban zsoldosokat toborozva hátba támadta.

Mivel első csatákban megverte az Erdély biztosítására hátra maradt **Rákóczi György** seregét, így kénytelen volt **Bethlen** visszavonulni **Bécs ostromától**, és seregével visszaszorította a trónkövetelőt **Lengyelországba**.

1620 08 25-én Besztercebányán megválasztották **magyar királlyá**, és a **szent koronát** is megkapta.

1621 12 31-i Nikolsburgi békében azonban, reál politikusként lemondott a királyi címről, és átadta a koronát, melynek fejében megkapta a német-római hercegi címet *(lásd később **Thököly**, aki hasonló békét óhajtott kötni a **Habsburgokkal**)* és **7 vármegyét Erdélyhez**.

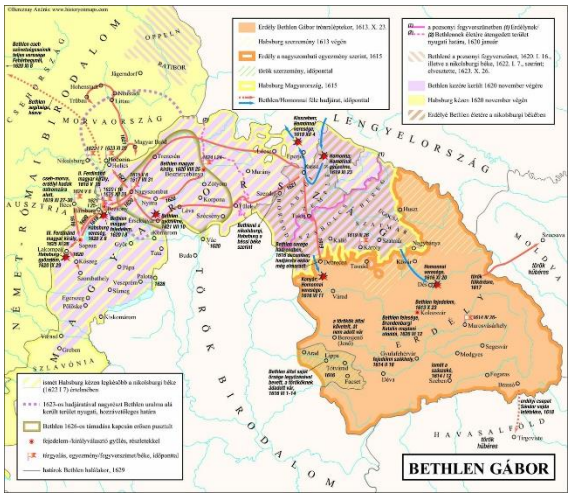

1624-ben, majd **1626-ban** is újabb **Habsburg** ellenes hadjáratot vezetett.

Ez évben vette feleségül **Brandenburgi Katalint** is, és belépett a protestáns **Westmisteri szövetségbe**.

További törekvéseinek megvalósítását, amely a svéd és orosz szövetségben a lengyel korona megszerzése volt, de az **1629 11 15-én** bekövetkezett halála megakadályozta.

Jó gazdasági helyzetben lévő, erős katonai erőt képviselő, virágzó **Erdélyt** hagyott utódaira, *(öccsére és)* özvegyére, **Brandenburgi Katalinra**, akit megválasztottak fejedelem asszonynak, de alkalmatlannak bizonyult uralkodásra.

Bethlen Gábor öccse **Bethlen István** ekkor **Rákóczi Györgyöt** hívta segítségül, de mielőtt ő **Erdélybe** ért volna előbb *(az alkalmatlanná vált Katalint 1630 09 28-án lemondatva)* **Bethlen Istvánt Erdély** kormányzójává választották.

(A törököknek mindegy volt, ezért két kinevezési okiratot is elkészítettek a fejedelem választáshoz.)

Mivel azonban a hajdúk és a székelyek is **Rákóczit** támogatták, **Bethlen István** lemondott *(de alig várta, hogy újra hatalomba kerülhessen)* és **I. Rákóczi György** lett a **fejedelem**.

I. RÁKÓCZI GYÖRGY ERDÉLY FEJEDELME (1630-1648)

[41]Felsővadászi *(öreg)* **I. Rákóczi György** *(Szerencs 1593 06 08-1648 10 11 Gyulafehérvár)* Erdély fejedelme *(1630-1648)*.

Gyerekkorában **Bocskai fejedelem Kassai udvarába** küldte apja ***(Rákóczi Zsigmond, 1572-ben Szendrői** várkapitány, a későbbi fejedelem)*, ahol együtt szolgálta a fejedelmet **Báthory Gáborral**, **Bethlen Gáborral**.

(Előtte már mindketten Erdély fejedelmei voltak.)

1616-ban vette el **Lorántffy Zsuzsannát**, hozzá megkapta **Sárospataki uradalmat**, ami később a Munkácsi mellett a Rákóczi-birtokok legfontosabbika lett.

1619-ben elsőként csatlakozott **Bethlen Gáborhoz**, aki az ő támogatásával a 30 éves háború részeként azonnali támadást indított **II. Ferdinánd** ellen. Ekkor a magyarországi rendek **Kassai gyűlésükön Felső-Magyarország kapitányává** választották **Rákóczi Györgyöt**. Feladat volt, hogy a Bécset ostromló **Bethlen** helyett **Erdélyt** biztosítsa.

1619-ben a **Habsburgokat** megsegítő, lengyel **Homonnai Drugeth György** túrerőben lévő kozák seregétől vereséget szenvedett, ezért **Bocskainak** abba kellett hagynia **Bécs** ostromát. **Rákóczi** mindvégig kitartott **Bethlen** mellett.

1625-ben következtében ő kérte meg **Bethlen**, hogy nevében kérje meg **Brandenburgi Katalin** kezét, és hozza őt Erdélybe.

1630-ben Bethlen Gábor halálát követően, a **kormányzónak** kinevezett idősebb **Bethlen István** mellett **Rákóczi György** is esélyessé vált a fejedelem választáson, és az Erdélyi országgyűlés végül őt választotta fejedelemmé.

1636-ben Bethlen István a budai pasával szövetkezett ellene, de a **nagyszalontai csatában Rákóczi** megverte hadaikat.

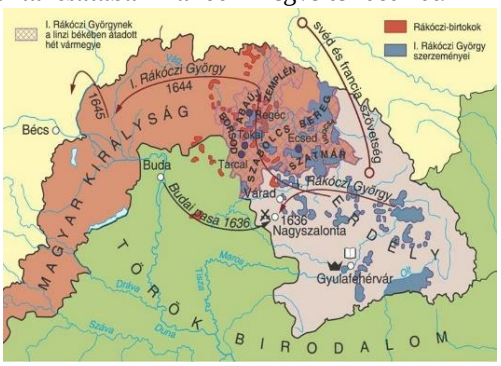

1644-ben, *(a még Bethlen Gábor által elkezdett, majd békekötéssel abbahagyott)* harmincéves háborúban, a protestáns Svéd királlyal szövetkezve, megindította hadait, immáron **III. Ferdinánd** *(1637-1657)* ellen.

A **30 éves háború** lényegében a **protestáns Svéd király** által támogatott **északi protestáns német** területek, és a **katolizációt** erőltető **Habsburgok** között zajlott, de jellemző módon a katolikus francia király ekkor is a régi nagy katolikus riválisa a Habsburgok elleni háborút választotta.*(Rákóczi György is Bécset ellen indult, mint Bocskai és Bethlen, a hagyományokat folytatva.)*

1645-ben, így **XIV. Lajossal** is szövetségre lépett **Rákóczi György**, és Brünn mellett csatlakozott a hadaihoz. A szultán azonban féltékeny lett sikereire, és követelte térjen haza. Így reál politikusként inkább békét kötött, mint, hogy magára húzza a törökök hadait.

A békekötésnél **Rákóczi György** megkapta **Abaúj, Borsod, Ung**, és **Zemplén** vármegyéket, és **III. Ferdinánd** kénytelen volt megerősíteni a szabad vallásgyakorlást.

[41] https://hu.wikipedia.org/wiki/I._R%C3%A1k%C3%B3czi_Gy%C3%B6rgy

TÖRÖK HÁBORÚK 1612-1664-IG

I. Erdélyi-török háború *(1612-1613)* **Báthori Gábor** politikája miatt zajlott, aki miután összeveszet a Havasalföldi vajdával, és az erdélyi rendekkel is. Miután **Báthori Gábor** hadseregét **1611 júliusi Brassói csatában** megverték a magyar-kozák-szász-havasalföldi-lengyel sereg *(láthatóan sokak haragját kivívta)* és beszorították Nagyszeben várába, csak a török felmentő hadaknak köszönhette életét, de a Porta előtt is ezzel lejáratta magát. Ezután Bécshez óhajtott közeledni, segítséget remélve, ezzel pedig a kiváltotta a porta haragját. Végül török hadak segítségével őt megbuktatva, **Bethlen Gábort** választották fejedelemmé az **1613 10 22-i Kolozsvári erdélyi országgyűlésen**.

II. Erdélyi-török háborút *(1636)* **Bethlen Gábor** felesége **Brandenburgi Katalin** váltotta ki, aki **katolikus Habsburg** párti nemesekkel szövetkezett. **Bethlen István** a fejedelem testvére, ezért **Rákóczi Györgyöt** hívta segítségül.

1636-ban Bethlen Istvánt meg is választották fejedelemnek, de **I. Rákóczi György** összefogva a székelyekkel, hajdúkkal megszerezte a fejedelmi hatalmat.

Ezt követően Bethlen István a Budai pasával fogott össze, akinek seregeivel Rákóczi György ellen fordult, de vereséget szenvedett Rákóczitól 1636 10 06-án Nagyszalontánál.

III. Erdélyi-török háborút *(1657-1662)* A Habsburgok kerülték a harcot a törökökkel, ezért Erdély került előtérbe.

I. Rákóczi György fejedelem érdekeltségébe vonta a két román fejedelmet, és hozzá a lengyel trónt is meg óhajtotta szerezni, ami tragédiához vezetetett. Seregét megverték a **krimi tatárok** és rabságba hurcolták, majd benyomultak Erdélybe, melyet feldúltak.

Szejdi budai pasa dúlása újabb szenvedést hozott. Ezt követően a fejedelem meghalt. Ezt kihasználva a pasa elfoglalta Váradot. Habsburgok nem segítettek. **I. Apafi Mihálynak** romhalmazból kellett újraépítenie Erdélyt.

VII. Habsburg-török háború *(1663-1664)* Bécs elfoglalására indult a török had, de Érsekújvár ostroma elhúzódott, bevételére csak ősszel került sor, ezért nem tudták tovább folytatni az évben a háborút.

Téli hadjárat, Vasvári béke *(1664)*

Zrínyi Miklós *(1620-1664) (apja volt a szigetvári hős)* a Dunántúl déli részén igen sikeres harcokat folytatott 1664 január és februárjában.

Kanizsát felmentette **Ahmed nagyvezír** ostroma alól, majd tovább haladva sorozatos győzelmeket ért el. Végül még felgyújtott az eszéki hidat is, a törökök hagyományos felvonulási és utánpótlási útjának fontos részét.

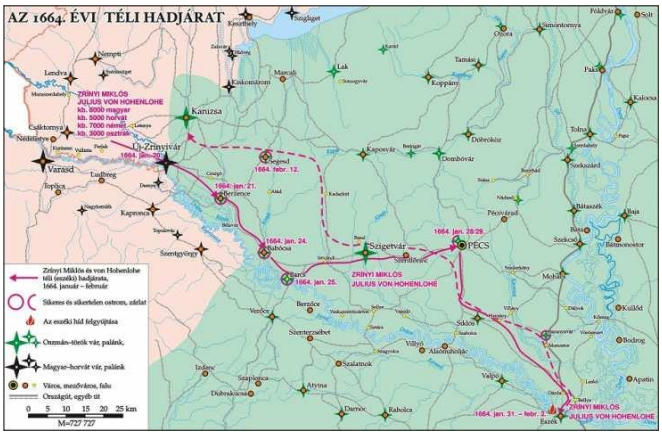

Szentgotthárdnál is sikerült feltartóztatni a törököket egy meglehetősen kis létszámú nemzetközi hadnak.

(Sikeres pályafutását az 1664 novemberi vaddisznó vadászaton bekövetkezett balesete szakította meg.)

1664 08 10-én a **Vasvári békét** a jelentős véráldozattal járó, de sikeres hadakozások ellenére Habsburgok megalázó feltételekkel kötötték meg a törökökkel, melynek jelentős része volt a **Wesselényi összeesküvés** elindulásában.

Ezen események végén már be tudjuk azonosítani a fellelt dokumentumok által **Vifzlaÿ Demetert Vifzlaÿ Judit nagyapját** és **Ivanics György** apjának életútját is lehet valószínűsíteni.

IVANICS & VISZLAY CSALÁD ŐSEINEK TÖRTÉNETE 1526-1726-IG

SZENDRŐI ÉS EGYÉB FONTOS INFORMÁCIÓK

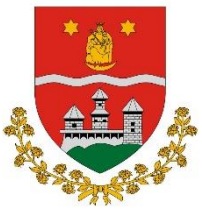

Az **Ivanicsok** tehát végül **Szendrőbe** költöztek a szlavón vidékről.
Ahogy **Ivanics György** felségének **Vifzlaÿ Juditnak** a családja is feltehetően szlavón vidékről származva már itt élt régóta, mielőtt megházasodtak. Tehát az akkori **Szendrői** információk kulcsfontosságúak.

Feltehetően **Bebek** családdal révén **1403 körül** érkezhetett a család ide, *(amikor a Bebek Detre délvidéki megbízatását nádori hivatásra cserélte 1397-1402 között, majd Zsigmond király elleni lázadás miatt Gömöri birtokára kellett visszavonulnia)*, és mivel **Ivanics várkapitányságból** származtak, ezért kapták e családnevet, amikor a XV. sz-ban azt bevezették e szokást.
Az is lehetséges, *(bár jóval kisebb a valószínűsége),* hogy a **1726-os mohácsi vereség**, *(amikor a szlavón vidéket is megtámadták, kifosztották a törökök)* netán **1541-ben** érkeztek, amikor a török három felé osztotta országunkat, megszállva a szlavón vidék java részét is.

Ezért az **1526-tól 1726-ig** eltelt **200 évet** érintő **Szendrő** történelmet külön érdemes vizsgálni, mert az az **Ivanics** *(és a **Viszlay**)* család történéseit is valószínűsíti.
1526-tól Szendrő hamar a kettős királyság hatalmi vetélkedésének egyik ütköző pontja lett, mivel keleti országrészben erős **Szapolyai** és a **Habsburg** uralkodók által birtokolt nyugat-magyarországi területek között feküdt. A két király *(Habsburg-Szapolyai)* vetélkedése miatt tehát fontos háborús erődítménnyé vált **Szendrő**, ahogy a Felső Magyarországi Bebekék által birtokolt terület is kulcsfontosságú volt.

1526-1726 között tehát pontosan **200 év** telt el. Ezt a háborúkban dús időszakot igen sok **Ivanics** *(és **Viszlay**)* generációnak kellett végig harcolnia, túlélve a megpróbáltatásokat. A katonák mindig későn házasodhattak. *(Láthatjuk a későbbi **Ivanicsok** családi adatait is. Legalább 30 év telt el átlagban két generáció között.)* Ezért legalább **Ivanics György lovasezred kapitányt megelőző 7 őssel és annak generációjával** érdemes számolni e **200 év alatt**.

A katonaéletnek nyilvánvalóan voltak előnyei. Adott esetben fegyverével meg tudta védeni magát és családját, de ez egyúttal azt is jelentette, hogy állandó harci készültségben kellett állnia. Háborúk idején pedig életét kockáztatva, akár messze földön is harcolnia kellett nekik. Nem mondhatták, hogy ők csak **Szendrőben** hajlandó küzdeni. *(Bár itt volt a családjuk, tehát erre törekedhettek.)*
A nemesi felkelőknek előjoguk volt, hogy csak Magyarország területét kellett védeniük, de a Viszlay-ak is csak jóval később lettek nemesek. Azért toboroztak a külön huszár ezredekbe, nem nemes személyeket is, melyek külföldön is bevethetőek voltak. Önkéntes alapon nemes katonák is lehettek ezeknek tagjai, *(főleg a tisztek)* de a közlegények döntő része nem volt az. Feltehetően sok **Ivanics** családtag is messzi *„csatamezőn hagyta a fogát”.*

A földesurak nem igazán pártolták, hogy jobbágyaikból katonák legyenek, mert onnantól kikerültek a hatalmuk alól, és ezért kevesebb lett a földesúri adó bevételük, kevesebb a robotoló kéz. Ugyanakkor a harcokhoz katonák kellettek, a törökök elől messzire elmenekülő, harcokban már megedződött jobbágyokat pedig nem lehetett már visszaterelni a földműves jobbágysorba.
A végvárak megvédéshez *„**várjobbágyokat**”* használtak. Ők a király szolgálatában álló vitézek voltak. A szolgálatuk fejében *(nem örökölhető)* kis birtokot is kaphattak. Ami nagyon lényeges, személyükben szabadok voltak. Az ispánok vezetésével vonultak harcba. *(A „**várnép**” ennél eggyel alacsonyabb kategória volt. A vár körülötti teendőket végezték: sáncot ástak, fuvaroztak, utakat javították, börtönöket őrizték.)*
*A „**szerviensek**”* eggyel jobb kategóriába tartoztak. Ők átmenetet képeztek a közvitézek és a birtokosok között. Földbirtokkal is rendelkezhettek. Közszabadságuk biztosítva volt. Ők már nem az ispánnal, hanem a királlyal harcolhattak. *(Ők is egy ősfoglaló elődtől „**de genere**” kezdték nevezni magukat)* Jogaikért később azonban a várjobbágyokkal együtt kellett harcolniuk. A **királyi szerviensek** lettek az **Aranybulla-mozgalom** vezetői.
A királyi hatalom csökkenését követően kialakult egy **magánszerviens** réteg is, akik **familliaritás** kötelékében kerültek. Az ő helyzetük még kedvezőbb lett.
Ők **szabad kisbirtokosok** voltak, közülük többeket *„**kinemesítettek**”*, és onnantól így **kisnemesi réteghez** tartoztak.
*(**Ivanics György lovaskapitány** felmenői is, a Bebek családhoz tartozó **familiáris** lovas harcosok lehettek.)*

A **család nőtagjaira** is igen kemény feladatok hárultak. A katonákat, huszárokat, kurucokat, és bujdosókat is nekik kellett megszülni, felnevelni. A harcok idején át kellett vegyék a család gazdaságának gondozását, megözvegyülve egyedül nevelték fel gyerekeiket, hogy aztán azok is katonának menjenek és ott harci dicsőséget szerezzenek, vagy haljanak.

E könyvben most csak az **Ivanics család** *(beleértve anyai ági hozzátartozóik, így legfőképpen a **Vifzlaÿ** család)* történetéhez kapcsolódó, fontosabb és érdekesebb történéseket érdemes kiemelni. Ezért fontosak **Szendrő** városát érintő történések is.

E kétszáz év alatt szinte végig harcok zajlottak a **törökök** és **Habsburgok** között, hiszen a végvári csetepaték akkor is zajlottak, amikor hivatalosan béke volt a két nagyhatalom között. A Habsburgok nyugati hadjárataiban is részt vettek magyar huszárok, valamint belső polgárháborúk és szabadságharcok is rendszeresek voltak. Ritka kivételnek számítottak a rövid békés időszakok, ilyenkor a következő harcokra kellett felkészülni, például a váratlan török támadásokra.

E korszak fontosabb történelmi eseményeinek, és tanulságainak megismerésével közelebb lehet jutni az **Ivanicsok és Viszlay-ak** történetéhez és életük megismeréséhez.

Azért is szükséges ezt megtenni, mert nagyon tanulságos ismeretekre lehet így szert tenni.
A mai fejjel gondolkodva, úgy vélheti mindenki, hogy a nagy nemzeti hőseink is ***(Bocskai**, **Bethlen G.**, **Thököly**, **Bercsényi**, **Rákócziak)*** örök életükben, egyértelműen mindvégig az osztrákok ellen harcoló **kurucok** voltak, és mindenki más, aki nem így cselekedett, az már valami óriási hibát, vétket, hazaárulást követett el.

E kor dilemmáját, elkeseredett helyzetét legjobban a **Tyukodi pajtás** című kuruc nóta sora mutatja, érzékelteti:

„Két pogány között egy hazáért omlik ki vére!"

A két nagyhatalom közé beszorult, 3 részre feldarabolt ország, lakossága óriási szenvedéseket élt meg.
Az országáért tenni akaró hősei pedig egyszerűen nem tehettek mást, mint vagy az egyik, vagy másik nagyhatalommal szövetkezve, *(valamilyen szinten annak behódolva)* próbáltak a másik hatalmat kiszorítani, vagy legalább annyit elérni, hogy az adott területen élők sorsa kicsit jobb legyen.

Ehhez szükségszerűen „*bebekelniük*" kellett. Vagyis hol egyik, hol a másik nagyhatalommal el kellett hitetni, hogy a leghűségesebb csatlósai vagyunk, *(gyakran kellett „hódolni" a szultánnak, vagy éppen valamelyik Habsburg uralkodónak)* és igen gyakran kellett cserélni a zászlót a várfokon, váltva a „*szövetségest*". Aktuálisan annak a nagyhatalomnak, amely éppen a legnagyobb erejű, vagyis a legutálatosabb, erejét fitogtató birodalom volt. *(Vagy egyszerre mindkettőnek.)*
Volt néhány jó esztendőt, néhány dicsőséges csata, vagy hadjárat, amikor így kijátszva őket, viszonylagos függetlenség illúziójában élhettünk, az egyik, vagy a másik területen. *(Azonban mindkét magyar országrészben gyilkos harcok folytak a hatalomért, és 3 fél között is, óriási szenvedést okozva a lakosságnak.)*

Addig volt nyilvánvaló jobb a helyzet, amíg **Magyarország** független erős térségi nagyhatalom volt, de **1526** után már a függetlenség illúzió volt. Előbb 2 király között álladó harc zajlott, közben a Szultán Bécsre is támadt. 1541 után pedig már 3 felé szakadt az ország.
Ebben a helyzetben muszáj volt tehát a két ártó nagyhatalom közül valamelyiket szövetségesnek választani, ahhoz, hogy erőt lehessen felmutatni a másik rossz ellenében.
Minden nagyhatalom, így a **Török** és **Habsburg Birodalom** is, meghagyta általában *(legalább is egy ideig)*, a helybéli lakosság, behódolt vezetőit funkcionálni, a terület viszonylag békésebb birtoklása érdekében. Így a nagyhatalmak *„hódoltságai"*, és egyéb jelzővel illetett területei, valamilyen fokú önállósággal rendelkeztek, a behódolt vezetők pedig adott terület részleges urának tekinthették magukat.
Ugyanakkor ennek ellentételezéseként vérlázítóan magas adókat, vagy éppen a háborúikhoz katonákat, utánpótlást, ellátást követeltek meg a birodalmak uralkodói. Lásd például az **Oszmán Birodalom gyerekadója**.

A helyzetet tovább súlyosbította, hogy a **Habsburgok** külön harcot folytattak még a *„**lelkekért**"* is, az **ellenreformációjukkal**.
Vallási ügyekben a **törökök** ehhez képest sokkal jobban bántak a leigázott népekkel. A Magyarországon elterjedt **protestantizmust** pedig külön támogatták, mivel tudták ezzel a **Habsburg** befolyást gyengítik.

A **Habsburg Birodalom** uralkodói részéről többször megtörtént ugyanaz a gyalázatos taktika, hogy amikor éppen a **franciákkal**, vagy a **törökökkel** háborúztak, akkor szükségük volt a **magyarokra**. *(Adójukra, katonáira.)* Ilyenkor a *„szebbik orcájukat"* mutatták. Amikor pedig úgy érezték, hogy erős a hatalmuk, *(amikor éppen nem háborúztak)* akkor azonnal nem csak a szabadságunkat, a vagyonunkat, de még a lelküket is el akarták venni. *(Lásd **I. Lipótot**, melynek politikája kiváltotta a **Wesselényi-összeesküvést**, majd az azt követő igen durva és ostoba megtorlás pedig a **Rákóczi-szabadságharcot**.)*

Emiatt aztán, törvényszerűen és rendszeresen jöttek a **magyar lázadások**, **szabadságharcok**. Mert a sok száz éves erős, harcias magyar öntudatot nem lehetett eltüntetni, még jó néhány vesztes csatával sem. *(Ráadásul ezen időszakban sok győztes csatára emlékezhettek. Lásd **Bocskai**, **Bethlen G.**, **Thököly**, **Rákóczi**k sikeres harcait.)*

Amikor pedig a **török** érezte magát erősnek, akkor az támadott, és követelőzött. Ilyekor pedig a **Habsburgokkal** voltunk kénytelenek együtt harcolni a pusztításainak, terjeszkedésének megakadályozása érdekében. *(Hazánk csak felvonulási terület volt e nagyhatalmak szemében.)*
Ebből következően minden ekkor élt nagy **nemzeti hősünknek** meg kellett tennie, hogy e két nagyhatalom valamelyikével szövetség kötött, *(lényegét tekintve valamilyen szinten behódolt)* és csak így tudott a másik ellen harcolni, lázadni.

Ráadásul a helyzettől függően, akár többször is, váltani kellett. *(„Bebekelni")* Mindenféleképpen kétszínűnek kellett lenni. Hiszen mindkét nagyhatalom gyűlöletes volt, de ennek ellenére valamelyik *(vagy minkét fél)* felé mosolyognia kellett. Eljátszva, hogy őt „*szeretik*", de hát vannak kényszerítő körülmények, amit teljesíteni kell a másik fél felé.

*(Lásd **Thököly**, aki **török** szövetséggel valósíthatta meg a Felső-Magyarországi „független" fejedelemségét, miközben végig a **Habsburgokkal** tárgyalt folyamatosan a megfelelő feltételekkel való átállásról.)*

[42]**1312-ben** említik először a **Zundreu** nevét, mint **Szalonnával** határos várost.
*(Mint ismeretes ns. Ivanics János /1721?-1780?/ felesége ns. **szalonnai** Hagymási Sára volt. Tehát onnan származott családja.)*

1317-ben az **egri püspök** és **káptalan** közötti egyházi tized kapcsán támadt vitánál említik **Szendrő** nevét. *(Mely Szend nevű birtokosáról kapta feltehetően a nevét.)* A pervesztes a püspök lett, és a káptalan kapta ezután a tizedet.
1332-1337 között a tizedjegyzék szerint **Szendrő** ez időszakban **27-32 ezüstgarast** fizetett évente. *(Így ekkor már nem falú, hanem mezőváros méretű lehetett.)*
1332-től Szendrőnek önálló plébániája volt, a **templomát Szent István** tiszteletére szentelték.
XIV. században épült a megye első kőváraként **Szendrő vára**, mely **Anjouk** királyi tulajdona volt. *(Nem lehet tudni, hogy előtte kisebb magán vár volt-e ott.)* Ez az alsó vár volt, nem a felső **Bebek** vár, mely később épült a hegyfokon.

[43][44]**1360-1566-ig** *(kb. 200 évig)* a **pelsőczi Bebek** családé a **vár** és a környező terület.
1538 05 01-én Szádvárban *(Szapolyai)* **I. János király** új adománylevelet adott **Bebek Ferencz** gömöri főispánnak **Szendrő várára**, *(bár azt már korábban is birtokolták)*, továbbá Edelény és Vámos városokra, és a sajókeresztúri birtokrészre is.

1540-ben meghalt **Szapolyai**, **1541-től** három részre szakadt az ország. Így még bonyolultabbá vált a politikai helyet. A 3 részre szakadt országban kulcs fontosságú helyen volt **Szendrő**, melyhez a törökök is közel kerültek.

Így a Bebek birtokok még jobban kulcshelyzetbe kerültek, és **Bebek Ferencz** is többször kényszerült „*bebekelni*".
Egy ilyen alkalommal hiába kísérelte meg **I. Ferdinánd** *(az áruló)* **Balassa Menyhért** útján, hogy birtokait és várait elvegye. **1545-ben** is sikertelenül próbálta az ostromolni. *(Később könnyebb volt Bebek átállását jutalommal elérnie.)*
1558-ban meghalt **Bebek Ferenc**. *(Izabella királyné gyilkoltatta meg.)* Fia **György** és leánya Katalin az örökségen sokáig vitatkozott.
1559 december 21-én Verancsics egri püspök panaszkodott a **budai pasának**, mert a **füleki törökök Bebek** birtokait pusztították. **Bebek György** ugyanakkor több birtokot erőszakkal elvett, és **1561-ben** még **Debrecent** is fosztogatta.
1561-ben is a **szolnoki török** sereg fenyegette **Szendrőt**.

1562-ben Bebek György egy csel áldozata lett, amikor rácsapott egy zsákmányoló **török** csapatra, de kiderült tőrbe csalták és mindegyiküket, közte **Bebek Györgyöt** is elfogták.
1563-1564 tárgyalásokkal telt el. **Bebek György** segítséget kért szabadulásához **János Zsigmond** Erdélyi fejedelemtől és **Ferdinándtól** is. Utóbbi azt az utasítást adta követően, hogy az tegyen meg mindent, ami nem jár költséggel. *(Így telt el a 2 év. A fejedelem viszont később hajlandó volt fizetni a töröknek. Azonban Bebek György kiszabadulása feltételeinek része kellett lennie valamilyen mértékű törökhöz való elkötelezettségnek is.)*

1563-ban azért vonult be a várba a császárhű **Zolthay István** huszárjaival és lett **várkapitány**, hogy a török el ne tudja foglalni a várat.
1564-ben Báthori István váradi főkapitány viszont elfoglalta **Szatmár** várát és **Nagybányát** is. Ezért **Miksa király** kinevezte **Felső-Magyarország** főkapitányává **Schwendi tábornokot**, kinek ellentámadásával sikeresen foglalták vissza e várakat, és ezután fegyverszünetet kötöttek **Erdéllyel**.
1565-ben kiújultak a harcok **Erdély** és a **Királyi Magyarország** határán is, melybe a törökök is belefolytak. A Bécsi udvar számára is igen fontos kérdés volt az itteni végvárak ügye. Itt került a képbe **Bebek György** ügye is. A törökök azt javasolták, hogy elengedik, de akkor Bécs adja át várait János Zsigmond fejedelemnek.
Végül **Bebek Györgyöt** hazaengedték pompás paripával, teli erszénnyel, *(igaz közben **30 000 aranyat** kellett neki ígérnie a szabadulásáért, melyért a fejedelem vállalt kezességet)* miután kezet csókolt a **Szulejmán szultánnak 1565 március 6-án**.
Innentől mindenki árgus szemmel kísérte minden lépését, gyanús lett mindenkinek. Ekkor már javában dúltak a harcot Erdély és a Királyi Magyarország között. *(**Bebek György** pedig Gyulafehérváron gyógyíttatta magát.)*

Várnagyok (később kapitányok, főkapitányok):
1370. Debrői Miklós mester.[3]
1549. Lazay István.[4]
1563—1568. Zolthay István.[5]
1578. Menzll Kristóf.[6]
1580—1582. Ruessel Claudius.[7]
1586. Rákóczi Zsigmond.[8]
1588. Serjéni Gábor.[9]
1590—1592. Széchy Tamás.[1]
1599. Rottaler János.[2]
1600. kör. Forber Gergely.[3]
1606—1617. Alsókálosai Korláth István.[4]
1622—1623. Sövényházi Móricz Márton.[5]
1625—1630. Osgyáni Bakos István.[6]
1632—1638. Keresszegi Csáky István.[7]
1639—1643. Jeszeniczei és Budetini Szunyogh Gáspár.[8]
1644. Monaki Ferencz.[9]
1644. Kisserjéni Serjéni Pál.[10]
1645. Bernhardt János.[11]
1645—1649. Csatóházi Móré István.[12]
1650. Osgyáni Bakos Imre.[13]
1656—1659. Hatvani András.[14]
1664—1669. Gróf Wesselényi László.[15]
1668—1671. Rudneby Péter János.[16]
1672—1676. Schöning György Vilmos.[1]
1677—1678. Marzell Ferencz Ferdinánd.[2]
1679. Báró Dufendael Péter.[3]
1681—1682. Strassoldo Horácz Henrik.[4]
1683—1700. Gróf Gvadányi Sándor.[5]
1701—1704. Gróf Malvezzi Alfonz.[6]
1705—1707. Négyesi Szepessy István.[7]

Alkapitányok:
1572. Temesvári Mihály.[8]
1578. Mellétei Barna Ferencz.[9]
1602—1603. Korláth István.[10]
1606. Kis Imre.[11]
1614—1632. Czikó János, a felsővár várnagya.[12]
1625—1637. Roskoványi László.[13]
1639. Móré István.[14]
1641. Szász István, a felsővár várnagya.[15]
1652—1653. Hatvani András.[1]
1658—1660. Széky Péter.[2]
1663—1665. Figedi Nagy András.[3]
1672. Bossányi Gábor.[4]
1673. Viszlai Demeter.[5]
1675—1677. Vadászy Pál.[6]
1681—1683. Vass Sándor.[7]
1684—1687. Kiscsoltói Ragályi János.[8]
1688. Semsey András.[9]
1689. Serédy Gáspár.[10]

1565 őszére **Hasszán temesvári pasa** visszaszorította **Schwendi** csapatait.
Bebek György, hogy hazamehessen birtokaira 2 lányát kellett Erdélybe küldenie tartozásának biztosítékául. *(Akik ennek köszönhetően jó házasságot köthettek.)* Akiket **Schwendi** megpróbált elraboltatni 1566 januárjában.

[42] https://hu.wikipedia.org/wiki/Szendr%C5%91_(Magyarorsz%C3%A1g)
[43] Borovszky Samu Szendrő vára *(1908 Magyar Tudományos Akadémia kiadványa)*
[44] http://mediatar.rfmlib.hu/digitkonyvtar/rudabanya/borovszky_samu_szendro_vara.pdf

1566-ban volt a **Szigetvári csata**, ahol **Szulejmán** meghalt. A törökök bár végül győztek, de a szultán halála miatt hazamentek. Így Szigetvár hősies küzdelemmel megmentette Bécset, a birodalom fővárosát. Ugyanakkor keleten még javában zajlottak a harcok. **Tokajt Schwendi** felmentette és **Szendrőt** is azzal a csellel, hogy az alsó várba 200 királyi lovast állomásoztatott a törökök ellen, kik elfoglalták alkalmas időpontban a felső várat. **Bebek** ekkor a törökökhöz fordult segítségül, de levelét elfogták, és emiatt az összes többi vára ostrom alá került. Egyedül **Szádvárban** Bebek felesége **Patócsi Zsófia** tartotta magát. *(Később Zrínyi Ilonának példát mutatva.)* **Bebek** megpróbált egyezkedni **Schwendivel**, ugyanakkor a **Budai pasával** is.

1567 januárjáig tartott ki **Szádvárban Bebek felesége**. Ekkor a romló körülmények között megegyezéssel távozott, férjével együtt **Erdélybe**. Magyarországi birtokaikat elvesztették. Erdélyben **Bebek György** beállt János Zsigmond főtanácsadójának és nagy szerepe volt a Nagybánya ostromának sikerében. Megpróbált ezután is egyezkedni **I. Miksával**, de **1567 őszén** meghalt, Így a Bebek család férfiága kihalt. Négy lány közül Zsuzsanna **Báthori Istvánhoz** ment feleségül és 7 gyerek közül **Báthori Gábor** *(1608-1613)* Erdély fejedelme lett. *(Akiben így Bebek vér is csörgedezett.)*

1568 02 17 megkötteted a **Drinápolyi béke** a törökök és a Habsburgok között.

1570-ben a **Speyeri** szerződéssel zárult le vita **Erdély** és a **Királyi Magyarország** *(II. János és I. Miksa)* között.

Ez kijelölte Erdély és a Partium határát, ahol **II. János** hercegi rangban Erdély Vajdájaként uralkodhat, *(lemondva királyi rangjáról)* de egyúttal rögzítette azt is, hogy ez a Magyar Királyság része. Az egyezménynek a Birodalmi gyűlés általi ratifikálása után 1571-ben érvénybe kellett volna lépnie, de II. János 4 napra rá meghalt. Így ki sem lett hirdetve.

Ezért fejedelemválasztások következtek I. Szulejmán athaméja alapján, mely szerint **Erdély** szabadon választhatja meg fejedelmét.

Így **Báthory Istvánt** *(1571-1586)* Kelet-Magyarország legnagyobb földbirtokosát választották elsőként fejedelemmé.

Szendrő megmaradt királyi várnak, és a környező terület is a **Királyi Magyarországhoz** tartozott a megállapodás szerint.

1566-1567 között alapították a **Szendrői református** egyházközösséget a **Bebek család** támogatásával.

Szendrő döntően **református**ok lakta település volt. Nem véletlenül **Zolthay Istvánt** küldte oda a császár is, aki szintén református volt, ugyanakkor az **1552-es Egri** török ostrom hős lovaskapitány védőjeként is jó hírnévvel rendelkezett. *(1553-ban egy portyázás során még török fogságba is esett Bornemissza Gergellyel együtt, de végül kiszabadult. 1572 április 12-i haláláig volt Szendrő kapitánya.)*

A leírtak jól szemléltetik, hogy a **Szendrővár vitézeinek** *(közte az **Ivanics** és a **Viszlay** család felmenőinek is)* bőven volt lehetőségük harcolni, és igen sokszor kellett azt tapasztalniuk, hogy pontosan nem is tudják ki az ellenség. Ugyanis igen sokszor történt „***bebekelés***”, ahogy éppen az aktuális hatalmi helyzet azt megkövetelte. Ahogy a Bebek család csak így tudott fennmaradni, úgy az ott élő lakosságnak is ismernie kellett e szomorú hatalmi helyzetből adódó gondokat, és ezzel óhatatlanul együtt járó „*taktikákat*”.

1572-ben a **Szendrői** helyőrség vezetője *(1586-88 várkapitány)* volt **Rákóczi Zsigmond** is, innen **Szendrőből** emelkedett fel a **Rákóczi-család**. *(Rákóczi Zsigmond erdélyi fejedelem volt 1607-1608.)*
*(**101 évvel** rá lett Szendrői vár kapitánya **Vifzlaÿ Demeter**.)*

A **török** pusztítások miatt a **Szendrőt** környező települések elszegényedtek, ezért **1603-ban Rudolf király** *(1576-1612)* **Rákóczi Zsigmond** tornamegyei főispántól 3200 forintot vett fel kölcsön, ennek fejében **Szendrő** körülötti 5 falut részére lekötötte.

Szendrői reformátusokként az **Ivanicsok** *(így **Ivanics György szépapja**, ahogy **Viszlay család** is)* alapvetően a vallásszabadságot hirdető **Erdélyi fejedelmekkel** szimpatizáltak, és feltehetően nem nagyon szívlelték a katolikus Habsburgokat, akiknek védő szárnya alatt zajlott a rekatolizáció. Azonban a „*bebekelések*” kapcsán megszokhatták, hogy a politika igen bonyolult, mint a széljárás. Így Bebek Györgyöt követően egy **református** vallású egri hős *(Zolthay Istvánt)* alatt szolgálni sem volt akkora gond számukra.

1566-tól nagyarányú építkezések zajlottak az alsó és a felső várban is, és ekkor a török veszély miatt sok család költözött **Szendrő** városába. Amennyiben az **Ivanicsok** nem korábban, akkor ez időszakban már bizonyára **Szendrőbe** költöztek.
1572-ben így **Rákóczi Zsigmond** kapitánysága alatt is harcolhattak.
*(1526-tól számítva, már legalább egy-két újabb **Ivanics** generáció is megszületett időközben.)*

1577-ben a **Bécsi haditanács** egy új erősség a **Német-vár** építéséről rendelkezett, melyet a **Bódva folyó** két ága vett körbe.

1578-tól Szendrő Gömör vármegye székhelye lett.
1580-as években kezdték építeni a **felső várat**, mivel az **Alsó-vár** belőhető volt tüzérséggel a közeli **Kálvária-dombról**.
(Itt már jól érzékelhető módon a tűzfegyverek szerepe megnőtt.)

Bocskai, **Bethlen G.**, **Thököly**, **Rákócziak** hadjáratai is mind **Felső-Magyarországon**, át **Szendrőt** is érintve vezettek.

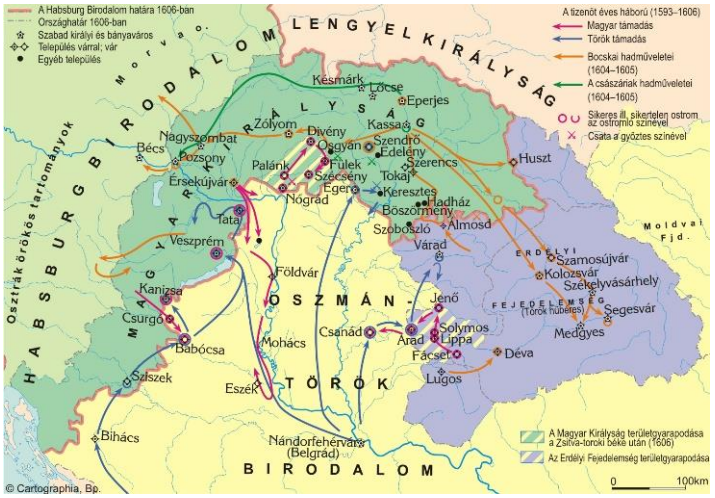

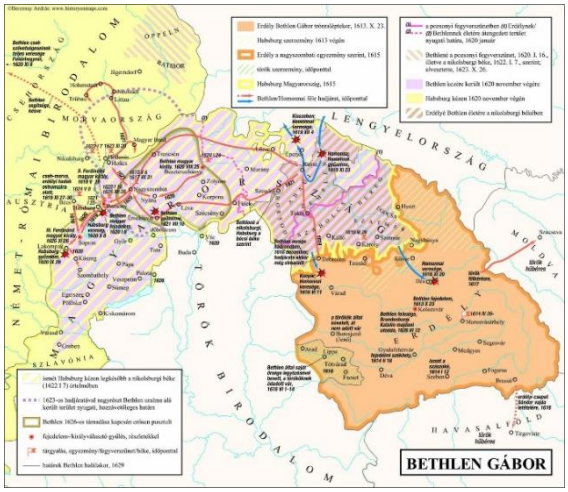

1596-ban Eger vár elestét követően, már **török felé is végvárrá** vált **Szendrő**.

A **16. sz.** utolsó évtizedeiben **magyar** és **német** őrség is volt. Mind a magyaroknak, mind pedig a németeknek külön papjuk volt. A **reformációt Bebek György honosította** meg, de a császári és királyi kapitányok *(Zolthay István, Rákóczi Zsigmond és Széchy Tamás)* is buzgó protestánsok voltak.

A Tisza mellékein szaporodó **hajdúságot** a **szendrői kapitányok** is támogatták.
1599-ben különösen, amikor a rabló **tatárok** Felső-Magyarország városait pusztították. Ekkor **700 hajdút** bíztatott fel **Rottaler János Szendrői** kapitány ellenük, akik **Szendrő** alatt éjszaka támadtak rájuk.
„*Szörnyen lövék őket, az egész tatár tábor elfuta Eger felé előttük; 13000 lovat nyerének tőlük*"

Rákóczi Zsigmond is *(aki 1572-ben a Szendrői helyőrség vezetője, 1586-1588-ig várkapitánya is volt)* csatlakozott a **Bocskai felkeléshez** *(1604-1606),* majd **Bocskai** halálát követően erdélyi fejedelem is volt *(1607-1608)*. Nevéhez fűződik a **Károli Gáspár** féle **református**, magyar nyelvű **vizsolyi biblia** fordításának, és 700-800 példányos *(1590-es)* nyomtatásának a támogatása.
1604 október végén Bocskai további hadjáratai során **Németh Balázs** vezette **hajdúk** megadásra kényszerítették **Szendrő** vár 180 gyalogos és 50 lovas muskétás őrségét, szabad elvonulást biztosítva nekik.
1605 november 28-án Bocskai hadait megverte **Básta György** császári hadvezér **Szendrő** közelében, Edelénynél. Ekkor **Szendrő** újra a császáriaké lett.
Kassa elfoglalása után megint a **Bocskaié**, egészen a **1606-os bécsi békekötésig**, amikor vissza került a császárhoz. *(Bocskai ugyanakkor Erdélyhez még 3 vármegyét is megkapott, de Szendrő a császáré maradt.)*

1606-os bécsi békét követően *(1570-1612)* **felsővadászi Rákóczi Lajos 11 400 frtot** kitevő hátralékos zsoldját nem tudta kifizetni az udvari kamara, ezért **Szendrő** városhoz tartozó Rudabánya, Görömböly, Páskaháza falvakat neki adták, amíg jobbat nem tudnak. *(Ő a hajdúk főkapitánya volt, 1605-ben pedig Bocskaihoz csatlakozott. Rákóczi Zsigmond /1607-1608/ erdélyi fejedelem unokatestvére volt, és Zsigmond 1608-as halálát követően gyerekeit: **Rákóczi Györgyöt**, Zsigmondot, Pált magához vette, mivel neki nem voltak gyerekei, nem is nősült meg.)*

1612-től Szendrő Borsod vármegye székhelye lett, mivel Miskolc nagyon ki volt téve a **török** veszedelemnek, de mivel német katonákat vezényeltek a várba, **1616-ban** ezért **Rákóczi György** főispán inkább Aszalóba tette át a székhelyet. *(Ő Rákóczi Zsigmond gyereke volt. 1615-től lett Borsod vármegye főispánja. 1616-ben elvette Lorántffy Zsuzsannát és vele megszerezte a sárospataki uradalmat /vele **Munkács várát** is/, mely a Rákóczi birtokok legfontosabbja lett. 1630-1648-ig volt erdélyi fejedelem.)*

1614-ben megvizsgálták a végvárakat. **Szendrő** vonzatában a hegyen **felső vár** építését javasolták. Azt javasolják, hogy ki-ki annyi falat építsen, amilyen széles az udvara. A **Szendrői felső vár** tehát kővár volt, az alatta elterülő **város** *(vár)* pedig **palánkkal** volt kerítve.

1619 09 17-én Bethlen Gábor *(1613-1629 Erdély fejedelme)*, átkelt a **Tiszán Kassa** bevételére *(a 1618-1648-ig tartó, Harmincéves háború első Pfalzi szakaszában)*, ekkor a **Szendrői vár** ellenállás nélkül megadta magát. Azonban a fejedelemségre áhítozó **Homonnai György kozák** segédcsapataival ugyanez év novemberében **Szendrő** környékén pusztított, mivel azt bevenni nem tudta.

*(**Dr. Ivanics György** 1971-1975-i a Hódmezővásárhelyi **Bethlen Gábor** Gimnáziumba járt. Ebből látszik az erdélyi fejedelmet Erdélyen túl is sokan tisztelték, főleg az olyan reformátusnak számító városban, mint Vásárhely.)*

NS. VIFZLAŸ DEMETER SZENDRŐ VÁRKAPITÁNYA 1620?-1686?

1620 körül, tehát **Bethlen Gábor** harcainak idején születhetett **Vifzlaÿ Demeter**. Abból következtethetünk erre, hogy komoly harci tetteket kellett véghez vinnie, még jóval **1657 előtt**, hogy nemességre felterjesszék. *(Be kell kalkulálni jó pár év bürokráciai átfutási időt is.)*

A **Vifzlaÿ Demeter feltehetően** Nyitra vármegyéből származhatott.

[45]**1618-ban** már ugyanis itt kapott nemességet már egy Viszlay.

Viszlay.
Címereslevele kelt 1618. máj. 10. – Vö. *Csoma* 666.

[46]Máshol is utalnak erre: „***Viszlay család**. Szintén Trencsín vármegye nemesei között találjuk, és pedig a nemesi összeírások szerint **1688-ban Kis-Sztriczén** laktak tagjai."*

Viszlay család. Szintén Trencsín vármegye nemesei között találjuk, és pedig a nemesi összeírások szerint 1688-ban Kis Sztriczén laktak tagjai.[a])

*(Tehát **1673-ban**, amikor az édesapja **Vifzlaÿ Demeter** már **Szendrői** várkapitány is volt, akkor is éltek még Nyitra vármegyében családjának tagjai. Ahogy még most is élnek Ivanicsok Szendrőn. Ez az információ fontos lesz később, mert **Vifzlaÿ András kuruc kapitányként** Trencsén környékén ügyködött később.)*

In Cotus Ugocsa

Nomina Perszonál	Melyik Város- Városbul vagy Falubul való	Fegyvere vagyone	Lova va- gyone	Szolgája mennyi
Viszlay Ábrahám	Péterfalvi	vagyon	1	-

[47]**1706-os** információ, hogy **Esze Tamás** ezredében szolgált **Erdélyi**, Sászsebes melletti **Péterfalváról** származó **Viszlay Ábrahám** lovas lovával és fegyverzetével.

Az **1754-55 évi** orsz. nemesi összeíráskor **Nyitram.-ben József**, **Zemplénm.-ben** pedig **László** vétetett fel az igazolt nemesek közé. *(Utóbbi, Viszlay László lehetett Vifzlaÿ Demeter fiának, Andrásnak az esetleges utóda.)*

[48]Pest-Pilis-Solt vármegyében is volt egy **Viszlay József**, Zólyom vármegyében pedig egy másik **Viszlay László** is.

[49]**1809-ben** a Napóleon ellen felsorakozó **Zempléni** insurgens nemesek *(nemesi lovas had)* felsorolásban lehet megtalálni egy másik **Vifʒlaÿ András** nevét, mint jóval későbbi utódot.

Tehát a **Viszlay család** tagjai több helyen is élhettek, és eredetükre is van adat.

[50]**1329-i** információ, ahol megemlítik a **Baranya** megyei **Aranyosgadányi Viszlai völgy** nevét a **Viszlai László** és **Dénes** közötti határpernél. *(Ez arra utal, ahogy az Ivanicsok is déli országrészből települtek át az északi Szendrőbe, úgy a **Viszlay család** is onnét származott. Talán Mohács után települt északra Trencsén vármegyébe, onnan pedig Borsod vármegyébe.)*

Viszlai László és Dénes már 1329-ben szerepel egy határperben (Györffy 1:354.).

[51]**Aranyosdagány** *(horvátul Ranjoš)* nevét pedig állítólag onnan származtatják, hogy ariánusok lakták. Arianus püspök a szentháromság tant ellenezte *(a mai Unitáriusokhoz hasonlóan)* idővel eretneknek nyilvánították, de tanait sokan, például a Nyugat-római Birodalom szétesését követő gótok és a *(Pannóniát is birtokló)* langobárdok is felkarolták, így sok követőre talált halála után is, még hosszú ideig.

[52]**1474-ben Mátyás király** idején pedig a **szlavóniai Valkó vármegye** birtokosai között van felsorolva a **Viszlay család**, amely a **Palina kastélyt** birtokolta.

Viszlai cs. Palina kastélyt találjuk kezén 1474-ben. (Tört. társ. letét. – V. ö. Palina helység *a*) a. és I. 1473: DI. 17491.)

[53]**Valkó vármegye** Szerém, Verőce, Pozsega vármegyék egy részét foglalta magába, Valkóvár *(mai Vukovár)* székhellyel, melynek főispánjai a macsói bánok voltak. *(Tehát a Viszlay család is **Szlavóniából** származott.)*

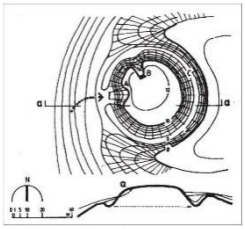

[54]A **Palina kastélyvár** elpusztult a török pusztítás részeként **1541** után, amikor a törökök végleg elfoglalták Magyarország középső részét. Pontos helyét csak valószínűsíteni lehet. A 15-16 sz-i iratokban a Mohácsi csatában elesett Palina György Boszniai püspök is innen kapta a nevét.

[55]Palina vára *(horvátul Stari grad Palina Eszéktől délre 41 km-re lévő, ma 6 ember lakta)* Borovik település határában a Boroviki *(a völgyet feltöltő mesterséges)* tó mellett van.

1480-ban Palina várát **Mátyás király** oklevelében „*Castrum Palyna*" éven említik, melyet Orbán préposti királyi kincstartónak adományozott, mint magban szakadt Bakonyai István birtokát.

Tehát nem sokáig birtokolhatta a **Viszlay család**, melyről szintén régmúltra visszanyúló információval rendelkezhetünk.

---

[45] https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Kempelen-kempelen-bela-magyar-nemes-csaladok-1/11-kotet-1517D/viszlay-15C4F/
[46] https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Nagyivan-nagy-ivan-magyarorszag-csaladai-1/tizenkettedik-kotet-C1EA/viszlay-csalad-D066/
[47] http://www.szabarchiv.hu/drupal/sites/default/files/277-342.pdf
[48] https://adtplus.arcanum.hu/hu/view/Books_10_CsaladtortenetHeraldikaNumizmatika_0630_1754-55_evi_orszagos_nemesi_osszeiras_452/?query=SZO%3D%28benedek%20s%C3%A1ndor%29&pg=90
[49] http://real-eod.mtak.hu/5744/1/Hadtortenet_5101_Zempleni_nemes_hadak_1809_1465.pdf
[50] http://mdh.unideb.hu/helynev.php?c=11-152-51&adatlap=11-152-51/3&v=Aranyosgad%C3%A1ny
[51] http://www.mecsekimezeskorut.hu/news/2018/1/5/araszol-az-aranyosgadnyi-arinus
[52] https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Csanki-csanki-dezso-magyarorszag-tortenelmi-foldrajza-a-hunyadiak-koraban-1/ii-kotet-32A7/valkovarmegye-426B/helysegei-42DC/
[53] https://hu.wikipedia.org/wiki/Valk%C3%B3_v%C3%A1rmegye
[54] https://djnaploja.wordpress.com/2016/10/15/palina-valko-megyeben/
[55] https://hu.wikipedia.org/wiki/Palina_v%C3%A1ra

[56]**1657 01 07-én** kapta meg a nemességet borsodban **Viszlay** *(másképen **Nagy**)* **Demeter**, tehát ekkor már ott élt Szendrőben. ***(Vifzlaÿ Judit** nagyapja, aki feltehetően a nemesítését követően írta már a nevét cifrábban **Vifzlaÿ**-nak.)*

Viszlay. — Címereslevele kelt 1618. máj. 10. — Vö. *Csoma* 666.
(Másképen **Nagy**). — A címereslevelet 1657. jan. 7. V. Demeter kapta; kihird. Borsodm. — Vö. *Bor.* I 230.
Az 1754–55. évi orsz. nemesi összeíráskor *Nyitram.*-ben József, *Zemplénm.*-ben pedig László vétettek fel az igazolt nemesek közé.

1673-ban Szendrő alkapitányi rangjához is ugyanakkor még jó egészségi állapotban kellett lennie. *(Ilyen háborús helyzetben nem lehetett ez csak kitüntető rang, adott esetben harcolnia is kellett!)*

Tehát maximum 53 év körüli lehetett a Szendrői alkapitányi kinevezésekor, vagyis az **1620** körüli **születési dátum** a reális.

1657-ben Vifzlaÿ Demeter *(kb. 37 évesen)* úgy kaphatta csak meg a nemességet, ha előtte 18-33 éves időszakában, a *(1618-1648-ig tartó)* 30 éves háború utolsó részénél jeleskedhetett. Illetve az azt követő időben, még akár a törökök ellen is.

1622 01 07-én megkötött **Nikolsburgi béke** értelmében, amíg **Bethlen** élt *(1629-ben halt meg)* 7 vármegye *(közte Borsod is)* **Erdélyé** lett, de **Szendrő**, *(szokás szerint)*, mint királyi birtok, a Habsburgoknál maradt.

1623 09 21-én *(már 1,5 év múlva)* azonban újra elfoglalták **Bethlen Gábor** hadai, és övék is maradt **1625** márciusáig **Szendrőt**, *(ez időszak alatt a **török** kevésbé háborgatta)* ezt követően megint a Habsburgoké.

1631-ben ezért, megint az **egri törökök** pusztították a környéket karácsony tájt, és amikor a **Szendrői őrség** *(a Szendrőtől délre Miskolc irányába eső település)* **Kondó falu** határában megütközött velük, jelentős veszteséget szenvedett el. *(45 katonájuk vesztette életét.)* Egy év múlva megismétlődtek az események. Ekkor is Kondó falunál ütköztek, és ekkor is vereséget szenvedtek, a jóval nagyobb számú törökkel szemben. *(Ekkor 35 katonájuk esett el, és Rabságba jutott **Korláth Ferenc** híres Szendrői kapitány fia, **Korláth István** is.)*

1633-tól maga **Szendrő** és a körülette lévő birtok a **keresszegi Csáky István** „*szendrei*" főkapitány zálogbirtoka 16 000 rénes forintért, plusz évi 800 rénes censusért. *(Feltehetően, mert úgy sem tudta a császár megvédeni haderejével a birtokát.)*

Így azonban továbbra sem volt megoldva a vár védelme, mivel a császár nem tudta ellátni még a meglévő katonaságot sem, nemhogy *(a kéréseknek megfelelően)* megerősítette volna a várat. Ezért környékbeli lakosság látta el a katonákat.

A **Csákynak** átadott javak listáján szerepelt többek között: Városi malom, 3 kőre forgó kendertörő kölyűvel, két szuszékkal; 3 db. szántóföld; a Boldva folyó melletti nagy füvellő rét; városban lévő pince, mely fölött egy szoba és kamra volt; **Szendrőben** lakó 4 jobbágy; 1 pusztán álló jobbágytelket; Szendrei vámot; Kazincz pusztát; Abod és Kurittyán falvakat. *(Tehát a vár nem volt az alkuban, az császári birtok maradt.)*

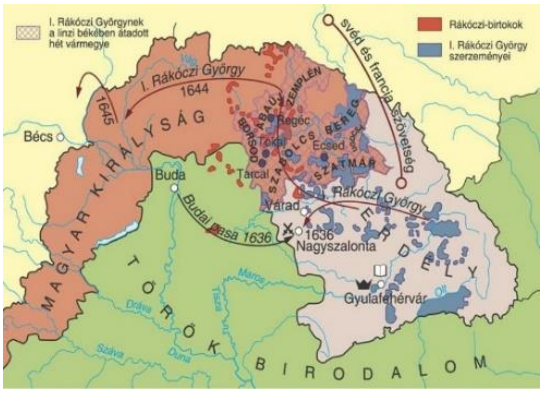

I. Rákóczi György erdélyi fejedelem nevében, hiába tiltakozott Gönczy András az **egri káptalan** előtt, ezen intézkedés ellen.

1634-ben is jöttek az **egri törökök**, és elvitték a **Szendrői csordát**.

Csáky nem igazából védte meg **Szendrőt**. Ezzel függhetett össze, hogy **Borsod vármegye** sürgette, hogy „*őfelsége méltóztassék*" legalább 500 gyalogost és legalább ennyi lovast „*delegálni*" a várba, és a vár megerősítését is javasolták. A királyi kincstár azonban nem fordított nagy gondot erre, a vármegyének maga kellett a védelmét megoldania.

1636-ban nyoma van annak, hogy 100 lovas részére gyűjtöttek ellátmányt. Az ellátmány gyűjtésének egyik módja volt, hogy **Roskoványi László alkapitány** elvette Senyei Páter alispán özvegyét a gazdag Császtai Magdolnát.

1637-ben végre elrendelte a császár, hogy 400 jól felfegyverzett lovast állítsanak be, 4 frt havi zsolddal az Ónodi, **Szendrői** és Putnoki várba, és megerősítették az alsó palánkvárat is, és **1639-ben** a református **Szunyogh Gáspárt** tett kapitánnyá a többségében református vallású városban.

1641-ben is raboltak a **törökök** *„mennyi embert vittenek el Szendrő vidékéről s mennyi lovat, ökör- és tehénféle barmot hajtottak el, Isten tudná annak számát".*

1641-ben, ezért **III. FerdináND király** *(1637-1657)* **Szunyogh Gáspárnak** *(aki **Bethlen Gábor** ideje alatt annak főudvarmestere volt)* adta a várkapitányságot, amit korábban Csáky Istvánnak adott. *(Mivel ő nem tudta megvédeni Szendrőt.)*

Ebből perpatvar lett, mert **Szunyogh Gáspár** protestáns volt, *(Csáky katolikus)* és a jezsuiták tiltakozni kezdtek intézkedései ellen gróf Eszterházy Miklósnál.

1663-ban Vifzlaÿ Demeter már **Szendrőben főhadnagy** volt. **10 évvel** azelőtt, hogy **1673-1775** között várkapitánnyá vált volna.

[57]**1661. jan. 27-én** ugyanis végrendelkezett Budai Bornemissza Pál közeledni érezvén halálát, és rövidesen el is hunyt, mert 1661 márc. 14-én lefolytatták az örökösödési eljárást. **Csömör puszta** ekkor egészen Wattay Pál, Budai leányának Budai Anna férjének a kezébe került. Ez azonban úgy tűnik nem volt elegendő, hogy **Wesselényi Ferenc nádor 1663. jún. 14-én** el ne adományozza a **Csömör**, Alberti és Tétely pusztákat Horváth Mátyás kassai strázsamesternek, **Vifzlaÿ Demeter szendrői főhadnagynak** és még három másik végvári vitéznek.

Wesselényi Ferenc nádor 1663. jún. 14-én el ne adományozza Csömör, Alberti és Tetely pusztákat Horváth Mátyás kassai strázsamesternek, Viszlay Demeter szendrői hadnagynak és még három másik végvári vitéznek.

1663. ápr. 26-án Wattay Pál és sógornője, Géczy Gáborné Budai Sára, PPS vm. tisztújító közgyűlésén tiltakoztak is – többek között- Csömör puszta jogtalan használata miatt.

[56] Ars Hungarica 1978, 83.o.
[57] https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/telepulesek_ertekei/Csomor/pages/006_csomor_a_torok_hodoltsag_idejen.htm

[58]E települések mind török hódoltság területén voltak. *(Csömör Pest melletti település, Alberti /lásd ma Albertirsa Kecskemét mellett/ Tétely puszta Solt mellett található.)* A leírás szerint, ezt cseles módszerrel látogatták a végvári vitézek, a bérleti pénzeket behajtva.

A zsitvatoroki béke (1606) után is még évtizedekig magyar földesúr nem tehette be a lábát az oszmán birodalom végvidékén fekvő birtokaiba sem. Végvári katonákat fogadtak fel a falvak, puszták „gondviselésére", akik pajtásaikkal, csapatosan látogatták meg időnként az elvállalt birtokokat és igyekeztek valami adót, bérleti pénzt beszedni.

E kiadványból tudhatjuk meg azt is, hogy a **150 éves** török hódoltságot követően az **Újszerzeményi Bizottság** a birtokjogait még igazolni is képes birtokosokat is az ún. **fegyverváltságra** kötelezte.

Ez lakott helyen **jobbágyonként 6 forint**, a puszta telkeken pedig **telkenként 15 forint 45 dénár** volt.

A fegyverváltság a lakott helyeken jobbágyonként 6 forint, a puszta telkek után pedig telkenként 15 forint 45 dénár volt. Az 1702. nov. 13-án PPS vm. közgyülésén kihirdetett, fegyverjog váltság alá eső puszták sorában ott találjuk Csömört is.

[59]Újabb adatot tudhatunk meg Hatvani család történetéből:

Hatvani András *(szül: 1610)* **Szendrőn** vitézkedett.

1640-től már **lovas hadnagy** volt ő is. *(30 évesen.)*

1642-ben ő vezette az Abaúj megyében rabló, fosztogató törökök üldözésére indult másfél ezres hadat, de ütközetet vállalni nem nagyon akart.

1653-ban végvári alkapitány.

1656-ban főkapitány. Ekkor vásárolt **Viszlai Demetertől Szendrőn** egy darab földet: *„… a város határában, a Németváros mellett a Malom utcában, a Boldva folyó vize között a Kantrában, a néhai Korláth Ferenc füvelő réte mellett két darab kerthelyemet, melyeket a gaz és tövis felnőtt volt adtam örökben* ***szendrei főkapitány Hatvani Andrásnak****."*

1663-ban Vifzlaÿ Demeter is már főhadnagy. Kérdés mért adta el korábban a földjét?

Alkapitányok:	Várnagyok (később kapitányok, főkapitányok):
1572. Temesvári Mihály.[8])	1650. Osgyáni Bakos Imre.[13])
1578. Mellétei Barna Ferencz.[9])	1656—1659. Hatvani András.[14])
1602—1603. Korláth István.[10])	1664—1669. Gróf Wesselényi László.[15])
1606. Kis Imre.[11])	1668—1671. Rudneby Péter János.[16])
1614—1632. Czikó János, a felsővár várnagya.[12])	1672—1676. Schöning György Vilmos.[1])
1625—1637. Roskoványi László.[13])	1677—1678. Marzell Ferencz Ferdinánd.[2])
1639. Móré István.[14])	1679. Báró Dufendael Péter.[3])
1641. Szász István, a felsővár várnagya.[15])	1681—1682. Strassoldo Horácz Henrik.[4])
1652—1653. Hatvani András.[1])	1683—1700. Gróf Gvadányi Sándor.[5])
1658—1660. Széky Péter.[2])	1701—1704. Gróf Malvezzi Alfonz.[6])
1663—1665. Figedi Nagy András.[3])	1705—1707. Négyesi Szepessy István.[7])
1672. Bossányi Gábor.[4])	
1673. Viszlai Demeter.[5])	
1675—1677. Vadászy Pál.[6])	

[58] http://www.csomor.hu/page/pdf/csomor-puszta-magyar-birtokosai

[59] http://tiberius-genealogy.blogspot.com/2010/10/otto-muzeum-evkonyve-46.html

IVANICS JÁNOS? 1640?-1705? ÉS FELMENŐI

1640 körül születhetett **Szendrőn Ivanics György lovaskapitány édesapja**.

*(**Vifzlaÿ Demeternél** 20 évvel fiatalabb lehetett, és feltehetően annak 1673-1675 is terjedő várkapitányságakor irányítása alá is tartozott huszártisztként.)*

Keresztnevét azáltal valószínűsíthetjük, hogy ekkor is szokás volt az első szülött unokának az apai nagyapja keresztnevét adni. Márpedig a 1526-os nemesi adományleveléből tudjuk, hogy **Ivanics György** idősebb fiának a neve **János** volt.

1644-1645 között, ostromolták **I. Rákóczi György erdélyi fejedelem** seregei a **Szendrői várát**, melyet be is vettek, később azonban a császáriak visszavették.

(Ekkor még csak 4 éves lehetett Ivanics György édesapja.)

A **Habsburgok** elleni harcok eredményeként **7 vármegye Erdélyhez** tartozott. *(Borsod megye is Bethlen Gábor hadakozásának köszönhetően, ahogy **1621-1628** között is már, de Szendrő minden béke megállapodásnál megmaradt a Habsburgoknál.)*

1645-1649 között **I. Rákóczi György** is megkapta haláláig e 7 vármegyét az **1645-ös Linzi békében**, de szintén **Szendrő** nélkül.

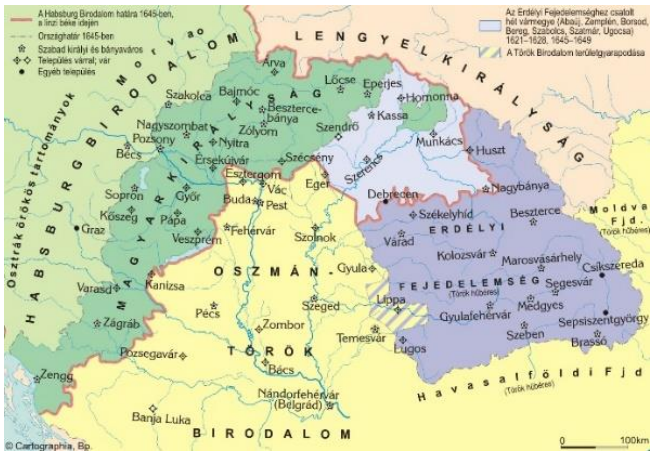

Az ez idő tájt zajló harcok nyilvánvalóan jelentős befolyással voltak **Ivanics János** és a **Vifzlaÿ Demeter** életére is **Szendrőben**.

<u>1618-1648 között zajló harmincéves háború</u> olyan pusztító volt, mint az **I. Világháború**, bár már alig emlékeznek erre.

30 év nagyon hosszú idő. A családoknak élniük kellett az életüket valahogy ezen időszak alatt is, és folyamatosan működnie kellett mindennek. Ennek révén tudott csak az ország lakossága, gazdasága fennmaradni és később regenerálódni.

A háborús időszakban a katona még az éhínségben is tudott élelmet szerezni családjának. Ilyenkor magasabb volt zsoldja, mellyel gondoskodhatott szeretteiről. Ugyanakkor sokszor távol kellett lenniük szeretteiktől.

Ivanics György későbbi lovasezred kapitánnyá válásához, pedig az kellett, hogy a szülői házból jelentős támogatás kapjon. Ezért, azt kell feltételezzük, hogy az Ivanics család korábbi tagjainak harcai ezt biztosították számára.

Például megfelelő pénzügyi háttér is kellett a ló és fegyverzet biztosítására, de legalább ennyire fontos volt a megfelelő képzés is, amit a jobbágyként az „*ökörszarvánál*” nem lehetett a harci tudományokat elsajátítani. Tehát a familiáris családjuk, régóta sok huszár vitézt adhatott a hazának.

Az alábbi táblázatból látszik, hogy **Ivanics György** melyik őse, mikor születhetett, mikor házasodhatott, mikor születhetett első fiú gyereke, *(és, amennyiben nem csatában, fiatalon akkor)* mikor halhatott meg, és így hány évet élhetett, és milyen történelmi eseménynél kellett harcolnia.

született		**házas**		**év es**	**1. fiú**	**év es**		**meghalt**		**élt év**	
1506	?	1533	?	27	1536	30	?	**1568**	?	62	**6.fokú ős**
1536	?	1562	?	26	1566	30	?	**1602**	?	66	**szépapja**
1566	?	1592	?	26	1596	30	?	**1630**	?	64	**ükapja**
1596	?	1616	?	20	1618	22	?	**1659**	?	63	**dédapja**
1618	?	1636	?	18	1640	22	?	**1686**	?	68	**nagyapja**
1640	?	1666	?	26	1670	30	?	**1689**	?	49	**apja János**
1670	?	1720	?	50	1721	51	?	**1736**	?	66	**György**

1526	**08. 9. Mohácsi csata, kettős királyság**
1529	**Bécs, 1632 Kőszeg ostroma**
1540	**I. János halála. Habsburg támadás**
1541	**08. 09. Buda** a "*segítő*" töröké
1551	**-1556 Habsburgok Erdélyben**
1552	**Egri** győzelem, **1566 Szigetvár**
1566	**Szendrő** császáré, **1570 Speyeri** egyezmény
1572	**Rákóczi Zs.** Szendrőben, **1592 Eger** elesik
1575	**-1586 Báthory István**
1604	**-1606 Bocskai** *(15 éves háború 1593-1606)*
1618	**-1648 30 é. háború, Bethlen G. Rákóczi Gy.**
1664	**Zrínyi Miklós téli hadjárata, Vasvári béke**
1664	**-1668 Wesselényi** összeesküvés
1678	**-1784 Thököly-felk., 1683 Bécsi** török vereség
1686	**Budavár** visszavétele, **1697 Zentai csata**
1703	**-1711 Rákóczi szab.harc, 1716 Pancsova**

6. generációs őse *(1506?-1568?)* még az **1526-os mohácsi** csatában vagy azzal kapcsolatos harcokban is részt vehetett.

1526 utáni kettős királyságnál a **Bebek család** területének számító **Szendrő** és környéke kulcsfontosságúvá vált a két király közti harcoknál, ahogy később 1541-ben, amikor a törökök 3 felé osztották az országot. Ez nyilvánvalóan jelentősen befolyásolhatta az életét és harcait.

Szépapja *(1536?-1606?)* akkor születhetett, amikor még **Szendrő** a **Bebek családé** volt. Még **1552-ben az Egervárnál** is harcolhatott. Akkor is harcolnia kellett, amikor **1561-ben török** csapatok voltak **Szendrő** környékét, a Szendrői huszárok

rájuk támadtak, de végül nagy veszteséget szenvedetek. Majd ott lehetett, amikor a császáriak **Bebestől** elfoglalták **Szendrőt** és **Zolthay István** *(1563-1568)* egri hős lett a várkapitány. **1572-től Szendrőben Rákóczi Zsigmond** alatt is harcolhatott, és még megélhette **Eger vár 1596-os elestét** is, ahol idős kora miatt már biztos nem harcolt.

Ükapja *(1566?-1630?)*. **Szigetvár** 1566-os ostromának, hősi küzdelmének *(Szulejmán szultán halálának)* évében születhetett, és még harcolhatott **Bocskaival** is *(1591-1606 között)* a **15 éves háborúban**. Megélhette, hogy **1604-tól Bocskaié** lett **Szendrő**, majd 1606-ben visszakerült a Királyi Magyarországhoz a béke megállapodásnak megfelelően. **1619-1622** között **Bethlen** és a **császári csapatok** váltva birtokolták újra Szendrőt, feltehetően nem kis káoszt okozva Ükapja életében.

Dédapja *(1596?-1659?)* az *(1591-1606 közötti)* **15 éves háború** alatt születhetett, és az *(1616-1648 közötti)* **30 éves háború** *(svéd-francia /1635-1648/ szakaszában **Bethlen Gábor** főudvarmestere)* **Szunyogh Gáspár Szendrő** főkapitánya alatt is szolgálhatott, de gyakran gazdát cserélt a Szendrői vár. Harcolhatott még az 1648-ban elhunyt **Rákóczi György** seregében is.

Nagyapja *(1618?-1690?)* a **30 éves háború** *(1616-1648)* elején születhetett, de még ő is még harcolhatott *(a háború utolsó svéd-francia szakaszában, 1635-1648-ig)* **Rákóczi György** seregében is, vagy éppen ellene.

Apja Ivanics János *(1640?-1705?)* a **30 éves háború** *(1616-1648)* vége előtt született. Ekkor is **Szendrő** gyakran szerepelt a **háborús eseményeknél**, ez nyilvánvalóan befolyásolhatta az ő életét is, még a kezdeteknél is.

1644 03 29-én I. Rákóczi György *(1630-1648 Erdély fejedelme)* seregei **Kassa** bevétele után **Szendrőt** is birtokba vette *(Ivanics János ekkor 4 éves lehetett)* és ő **Monaki Ferenczet** nevezte ki főkapitányává, de már júniusban Eszterházy visszavette. Rákóczi újra ostromolta és a német helyőrség kiéheztetésével visszavette **1645 januárjában**. **Júniusban** azonban újra a királypártiaké, akik kitartottak az újabb blokád alatt is, és a decemberi békekötés után is övévé maradt **Móré István** várkapitány alatt. E sok ostrom megviselte a várat.

A felsorolt harcoknál gyakran elfoglalták a lázadó magyar vezérek, fejedelmek **Szendrőt**, de azt követő béke megállapodásoknál, mindig megmaradt királyi/Habsburg tulajdonban. Még akkor is, amikor a **7 vármegye** és közte **borsod vármegye** is **Erdélyhez**, vagy éppen **Thökölyhez** tartozott. El lehet képzelni milyen ambivalens érzés volt az, hogy a protestáns magyarok függetlenedni óhajtottak a Habsburg elnyomás és a vele járó protestánsok retorzióktól, miközben az Erdélyi fejedelmek és Thököly is mindig beáldozták Erdély békéért *(és az ottani vallásszabadság biztosítása érdekében)* **Szendrőt**.

1646-1666 között Wesselényi Ferenczé lett **Szendrő** vára, **csatóházi Móré István** kapitányságának meghagyása mellett. *(Utóbbi 1648-ban a vagyonát a jezsuitákra hagyta.)*

Így lehet megérteni a korábbi táblázatot. A várnagyok, főkapitányok, vagyis a vár fő birtoklója mellett *(miközben a hivatalos tulajdonosként még a Habsburg király is megmaradt)* az alkapitányok igazgatták valójában a várat. *(Ahogy a huszárezredeknél is volt tulajdonos, de gyakran más személy vezette az ezredet.)*

1646-ban Bécs **Wesselényi Ferencet**, mint **Felső-Magyarország főkapitányát** megbízta hivatalosan is a vár helyreállításával is, azzal hogy a **Szendrei** javakat is megveheti hozzá. *(Kifizette **Szunogh Gáspárnak** a 12 000 frt zálogösszeget is.)*

1646-1666 között **Wesselényi Ferenc**, *(nádor 1655-1667)* amíg a Szendrői felső vár kapitánya volt, jelentős felújításokat, megerősítéseket is végrehajtott rajta. *(1552-ben volt az egervári győzelem, mely után a törökök újabb támadására kellett számítani. Ezáltal Szendrő végvári védelmi jelentősége felértékelődött.)*

1650-ben kapta meg az adománylevelet **Wesselényi** a **Szendrőhöz** tartozó birtokokra, beleértve az alsóvárat. *(Felsővár megmarad hivatalosan a király birtokában.)*

1652-ben a **Szendrői** őrség 760 emberből állt: 86 német gyalogos, 103 hajdú, 557 huszár, 10 tüzér, 4 segédszemélyzet. *(A huszárok között lehetet **Vifzlaÿ Demeter** is, aki 1663-ban már hadnagy lett.)*

1659-ben a király eladta **Wesselényinek Ferencnek** *(aki 1655-1667-es haláláig nádor)* és felségének **Széchy Máriának** *(akinek apja Széchy Tamás 1590-1592-ig várkapitány volt)* az egész **szendrői alsó-**, másként **óvár** mellett, a mészárszéket, hídvámmal és korcsmával együtt, a Boldva folyón lévő két malmot, és néhány szomszédos települést, közte **Szalonnát** is.

1659 decemberében ugyanakkor megint a **törökök** pusztítottak, ezért **Hatvani András** kapitány *(ő az, aki rétet vásárolt **Vifzlaÿ Demetertől**)* rájuk támadt és puszta Kazincig űzte őket, de amikor itt összecsaptak a jóval nagyobb számban lévő törökök győztek és **Hatvanit** lefejezték, fejét Egerbe el is vittek, és csak 130 tallér és egy török rab ellenében adták vissza.

1660-ban Borsod vármegye tiltakozott az ellen, hogy igen sok német katonát telepített **I. Lipót**, akik jobban kegyetlenkedtek, mint a törökök. Ez is tüzelte a Wesselényi összeesküvést.

1660-ban készült metszett őrizte meg a vár alaprajzát. A vár magas dombon állt, szabályos ötször alakú, füles bástyás várként. *(165 m szélesen.)* A közepén egy **16 szögletű** vastag falú, **45m átmérőjű falgyűrű**, mintegy belső vár volt.

1663-1664 között zajlott a török elleni háború. *(A kép az **1664 török elleni háborúhoz** összegyűlt magyar nemesi had **Szendrői táborát** mutatja. Tehát fontos gülekező pont is volt Szendrő vára.)*

Ivanics János ekkor már **24 éves** volt, és e képen ő is szerepel minden valószínűség szerint. (Nyilvánvalóan nem felismerhetően, csak a felsorakozott hadak között ott volt, hiszen e hadakkal *(feltehetően Wesselényi nádor, vagy fia seregében)* ő is harcolt a törökök ellen. Ezért **Wesselényi nádort** és fiát is ismerhette, láthatta személyesen. Ahogy **1667-től Zrínyi Péter** várkapitány alatt is szolgálhatott **Szendrő várában**.

1663-1664 közötti, **hetedik Habsburg-török háborúban Vifzlaÿ Demeternek**, *(immáron **1657 óta** nemesemberként)*, már kötelező jelleggel kellett harcolnia. *(43-44 évesen, már hadnagyként, mint a dokumentum mutatja, 1663 jún. 4-én a Pest melletti 3 birtokot, közte Csömört is neki és két társának adományozta Wesselényi Ferenc nádor. Ez egyértelműen arra utal, hogy **Vifzlaÿ Demeter** a törökök elleni háborúban bizonyára kitüntette magát vitézségével, 3 másik végvári vitézzel együtt.)*

Wesselényi-Ferenc nádor·1663.·jún.·14-én·el·ne·adományozza·Csömör,·Alberti·és·Tetely·puszták·Horváth-Mátyás·kassai·strázsamesternek,·Viszlay·Demeter·szendrői-hadnagynak·és·még·más·három·végvári·vitéznek.

Az **1663-as** török támadásnál Érsekújvár elesett, de az elhúzódó harcokkal megállították a törököket. Az **1664-es téli hadjárattal** pedig **Zrínyi Miklós** jelentős ellencsapást is végrehajtott, amit az **1664-es fényes Szentgotthárdi** győzelem tetézett. Tehát sikeresen harcoltak a magyar katonák, nagy véráldozat árán győzedelmeskedtek is. Ugyanakkor magyarokra nézve a Habsburgok nagyon előnytelen, megalázó békét kötöttek a törökökkel.

E győzelmekkel és nagy áldozatokkal teli háború után megkötött, megalázó 1664-es **Vasvári béke** váltotta ki a **Wesselényi-féle összeesküvést**.

*(A **Wesselényi összeesküvés** is az itt élő Wesselényi nádortól indult, és a megtorlás is ezért az itt élő nemesek között jelentősebb volt. Lásd a fellelt dokumentumokat később, melyet Szendrő és Aszalay történeténél láthatóak.)*

lőiről van itt szó) bíráját vitézlő Sebő Gergely uramat, őkegyelme mellett lévő két esküdtet, úgymint Dési Péter, és Színi Szabó István uraimékat, az Diós hegyi szőllő bíró uramat nemzetes és vitézlő Balog Mátyás uramat, mellette lévő esküdteivel és assessorival, Viszlai Demeter uram, Sebő Gergely és Bodnár György uraimékat, több becsületes fő és közép rendbéli uraimékat ilyen okok végett; hogy mi látván az mi szőllő hegyeinken Isten áldásából adand gyümölcsesinknek és szőllő termésinknek elszenvedhetetlen nagy kárát a sok orvok és tolvajok miatt, kiknek egyéb után, és megzabolázását kárunk eltávoztatását különben fel nem találhattuk, hanem állandó statutumokat magunk és [gyer]mekink javukért egyező akaratb[ól] kellett csinálnunk, melly [végező]sűnknek consentialván tekintetes és méltóságos Gróf Vesselényi László urunk [...] ezen vég háznak kapitánya. Hasonlóképpen nemzetes és vitézlő, mostani sub[sti]tutus fő kapitánya Fügedi Nagy András urunk consequenter így következnek

[60]**1664 06 23**-i feljegyzés szerint a **Szendrői Diós hegyi** „*szőllő bíró*" úr mellett lévő esküdtek és „*accessorival*" *(latin jelentése kiegészítők)* között ott volt **Vifzlaÿ Demeter**. Tehát szőlőbirtokkal is rendelkezett.

[61]**1665-ben** *(már az 1664-es Vasvári békét követően)* készült látképen látható az alsó- és a felső vár is, melyet az Ortelius Redivivus című munka örökítette meg.

1666-os békés időkben **Kis Panna** csapodár özvegy ügye volt napirenden. Akire még **gr. Wesselényi László** is felfigyelt, és elidőzött nála. Tartósabb kapcsolata két nős férfival is volt, és egyesek zöld békából készült szerelmi bájital készítését is rebesgették. A kivégzést Kis Panna megúszta, de a vármegyéből elűzték.

»Néminemű boszorkánysága végett« a vármegye széke előtt per folyt 1677-ben néhai Kálmáncsai Szabó György özvegye, nemes Vályi Dorkó asszony ellen is, ki némely embereket boszorkánysággával, ördögi mesterségével megrontott s megvesztegetett egészségökben és ép állapotukban, úgy hogy némelyek azon nyavalyákban meg is holtanak.[4] Bizonyára őt is hasonló sors érte, mint Kis Pannát.

Nemes Vályi Dorkó asszonyságot meg boszorkányság vádja miatt üldözték el.

[62] Megemlítik **gróf Wesselényi Lászlót** is. *(Utóbbi az 1633-ban született Wesselényi Ferenc nádor és Bosnyák Zsófia gyerekeként, **Szendrői vár kapitánya** 1664-1669-ig.)* Megemlítik még Fügedi Nagy Andrást 1663-1665-ig Szendrő főkapitányát is.

1667-ben Wesselényi László mostoha anyjának *(Wesselényi Ferenc nádor 2. feleségének)* Széchy Máriának adta a várat, aki elzálogosította 22 000 frtért **Zrínyi Péternek**. *(Melynek köze lehetett Zrínyi Ilonának I. Rákóczi Ferenccel történő 1766-os frigyének is.)*

egészen visszabocsátotta anyjának, Széchy Mária asszonynak s e helyett feleségének a trencsénvármegyei Sztrecsen várát kötötte le.[1] Széchy Mária pedig, nem sokkal ezután Zrinyi Péter horvát bánnak zálogosította el Szendrőt és a hozzá tartozó birtokokat 22.000 frtért.[2]

Zrinyi Péter a Wesselényi összeesküvésben életét és birtokait elveszítvén, 1670. július havában a szepesi kamara Szendrőt is lefoglalta. Özv. Wesselényi Ferenczné ez ellen óvást jelentett

Wesselényi Ferencznek fia és örököse László gróf volt, ki a szendrei főkapitányi tisztet is viselte. Atyja azonban »bizonyos contradictio miatt« megharagudott reá, úgy hogy ennek következtében itt hagyta feleségét, Osgyáni Bakos Zsuzsánnát és kiment Lengvelországba.[4] 1664. aug. 22-én panaszos levelet írt atyjának, hogy szendrői jószágának egy esztendőtől fogva immár talán 300 frt ára hasznát sem vette, sőt embereit is, kiktől leveleit küldözgeti, ott kinn visszatartóztatják.[5] Egyébként a vár építésének munkája Wesselényi László távollétében sem szünetelt; bizonyítja ezt az, hogy a vármegye a várhoz 1664-ben a nádor megkeresésére 150 gerendát rendelt.[6]

Ebből az időből való Szendrő várának az a látképe, melyet az *Ortelius Redivivus* című munka örökített meg, s melynek lenyomatát itt közöljük. Rajta jól kivehető a felső- és alsóvár, mely alatt a palánkkal bekerített város értendő.

Wesselényi László, mikor atyjával kibékült és visszatért, 1665. decz. 29-én a szendrei alsóvárat, mely ó-várnak nevezteték, 10.000 frtért részben eladta, részben hitvestársi szeretetből oda ajándékozta feleségének.[7] Azonban 1667. május 5-én

1670-ben bukott el a Wesselényi felkelés. **1671-ben** végezték ki törvénytelenül *(a Rendi alkotmánnyal ellentétesen)* a 3 magyar főnemest. *(Közte a Szendrőt zálogba vevő Zrínyit is. **1670-ben a Wesselényi összeesküvésben** való részvételéért.)*

1671 júliusában **Szendrőt** a szepesi kamara lefoglalta. **Özv. Wesselényi Ferenczné** *(Széchy Mária)* hiába emelt ez ellen óvást, mondván csak zálog volt rajta, valójában ő a tulajdonos.

Ezt követően már a Habsburgok megpróbálták törvényes keretek között végezni a megtorlás, és ekkor még 300 nemes ítéltek birtok elkobzásra. Így igen sok **szendrei nemes** kúriáját és birtokát is elvették a Wesselényi-féle összeesküvés megtorlásakor. *(Mivel a Habsburgoknak éppen nem kellettek a magyar katonák, mert nem voltak háborúban.)*

Ez csak tovább szította a lázadást, a lázadók pedig gyarapították a bujdosó kurucok számát.

---

[60] Levéltári Évkönyv XI. 2002

[61] Borovszky Samu Szendrői vár

[62] Borovszky Samu Szendrői vár

NS. IVANICS GYÖRGY (1670-1736) LOVASKAPITÁNY ÉLETÚTJA

1726-ban kapta kézhez **Ivanics György** a **nemesi oklevelet**, tehát ekkor még nyilvánvalóan élt.

55-60 éves lehetett már ekkor, hiszen harcolhatott nagyon sok csatában **Budavár 1686-os felszabadításánál**, és az **1697-es**, döntő jelentőségű **Zentai csatában**, és a Magyar Királyság felszabadításához vezető csatákban. A Spanyol örökösödési háborúban *(1701-1714),* majd az *(1716-1708-as)* Török-Habsburg háborúban is, melynek részeként a törököket sikerült kiűzni Temesközből is, ennek volt az utolsó momentuma **Pancsova 1716 november 9-i** felszabadítása. Ezt követő balkáni harcoknál még Nándorfehérvárt is felszabadították és tovább űzték a törököket, egészen az **1718 július 21-i Pozseveráci** békekötésig.

1719-1720-ig Ivanics György a Splényi huszárezred kapitánya is volt, tehát még ekkor is jó fizikummal rendelkezett.

Azt is tudjuk, hogy **1727-ben** is még élt, és ekkor szőlőbirtokkal is rendelkezett.

1750-es másik dokumentum ugyanakkor azt bizonyítja, hogy Szintay Mihály keresztelőjénél már biztos nem élt, ahol **Vifzlaÿ Judit** volt a keresztanya. Feltehetően nemesítését követően még 10 évig, **66 éves** koráig **1736-ig** élhetett.

1670 körül születhetett tehát **Ivanics György**, a későbbi **Spleni lovasezred** kapitánya, vagyis pont a **Wesselényi összeesküvés** felszámolása és szörnyű megtorlásainak idején. Apja maga taníthatta 3-4 éves korától lovaglásra, harcra, *(ha nem éppen a bujdosók számát növelte, mint elbocsájtott végvári magyar katona),* majd később valamelyik befolyásos úrhoz adhatta apródnak fiát.

1664-TÓL KEZDŐDŐ WESELÉNYI ÖSSZEESKÜVÉS, 1671-TŐL PEDIG ANNAK MEGTORLÁSA

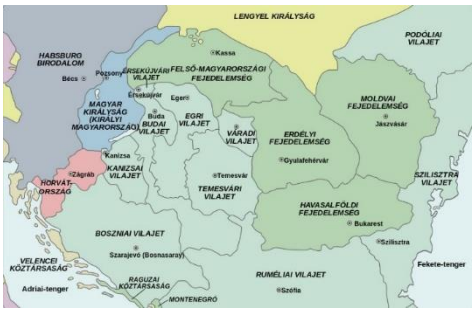

1664 08 10-től kezdődött, az **1668-ra aktívvá váló Wesselényi összeesküvés**, a Habsburg uralkodó elnyomó intézkedései miatt. Vérlázító volt a magyarok számára, hogy a nagy áldozat árán elért török elleni győzelmet követően a Habsburg uralkodó igen előnytelen béke megállapodást kötött a törökökkel, a magyarok kárára. Ezt tetézte a Habsburgok elnyomó politikája és a protestáns üldöztetések is.

Ivanics György ekkor még meg sem született, édesapja **Ivanics János** pedig **24-28 éves** lehetett.

1671-es véres megtorlást családja nyilvánvalóan megúszta, melynek során a három főnemesen kívül **300 nemest** is elítéltek. Sokukat ki is kivégeztek, legfőképpen vagyonukat elkobozták, *(hogy azzal a Habsburg kincstárat gyarapítsák)* így az életben maradt családtagjaik is elszegényedtek, tönkrementek.

[6364]**1670-tól** a megtorlás áldozatai lettek a protestáns lelkészek is. **700 protestáns** *(református és evangélikus)* lelkészt, valamint tanítót idéztek a törvényszék elé, és csak annak kegyelmeztek, aki bűnösnek vallotta magát, és lemondva hitéről, áttért a katolikus vallásra. Ennek eléréséhez gyalázatosan megalázták és megkínozták őket, melyben különösen a **jezsuita papok** jártak elől. Még azzal is külön törődtek, hogy a bajszukat levágják, mert akkor ez borzasztó szégyennek számított. Aki nem volt hajlandó hitét elhagyni, azt végül fej- és jószágvesztésre ítélték. Ezek közül, akik túlélték a kínzásokat, és a bilincsben, étlen-szomjan való gyalogmenetet, azokat végül „*kegyelemből*" **gályarabnak** adták el **Nápolyban**. Mivel ez hasznosabb volt a Habsburg uralkodónak, ezzel ugyanis **fejenként 50 arany** bevételt szereztek a kincstárának.

Sorsuk tökéletesen példázta a Habsburgok mentalitását. Érthetően, ezzel csak azt érték el, hogy még több ember lett kuruc lázadó. Akik kényszerűségből behódoltak „*bebekeltek*", azok is szívből gyűlölték a császárt.

Végül, miután igen sok lelkész meghalt, a kegyetlen és igazságtalan sorsuk diplomáciai üggyé vált.

Ruyter holland *(tehát református)* tengernagy hajóhadával megfenyegette Nápolyt. Így válhatott szabaddá **1676 február 11-én** *(vagyis sok évnyi szenvedés után)* a még életben marad **24 lelkész**, akik református vallás szülőhelyére, **Svájcba** mentek. A diplomáciai gondjai miatt **I. Lipót** ekkor eljátszotta a nagylelkűt. **1676 március 20-án** kiadott rendelete által a még élő itthoni protestáns rabokat szabadon bocsájtották, de olyan feltételekkel, hogy a történtekért revansot nem vehetnek, és gyülekezetükhöz, és otthonukba nem térhetnek vissza. Sokan titokban mégis ezt tették.

1681. évi 25 törvénycikk csak jóval később szolgáltatott végül igazságot nekik, melyben a reverzálisokat *(a kikényszerített katolikussá válást)* is érvénytelennek nyilvánították. Ez azonban már csak a **Thököly felkelés** sikere miatt történt meg, és már nagyon későn, addigra a lázadók már komoly sikereket értek el.

Szendrő vára ekkor is a Habsburgok birtoka volt. ***(Thököly** is előbb **1680-ban** lerohanta Felső-Magyarországot, hogy aztán a 7 vármegyébe visszavonuljon, de Szendrőt megint átadva a Habsburgoknak. Ahogy korábban is, amikor a többi környező területeket Erdélyhez is csatolták.)*

Az **Ivanicsok** nem voltak még nemesek, nagyobb vagyonuk sem lehetett, tehát nem érhette támadás őket, a vagyonuk elkobzásáért. Csak katonák voltak. Ugyanakkor tudjuk, mintegy **8-10 000 végvári magyar katonát** is, mint megbízhatatlant elbocsájtottak. Helyükre idegen zsoldosokat helyeztek, melyeknek jóval magasabb zsoldjához pedig emelték az adókat. Ez is nagy ostobaságnak számított, mivel már az elbocsájtottak javarésze a **bujdosó kurucok** számát növelte, és az adók emelése is fokozta az ellenállás erejét.

Elgondolkodtató, hogy az **1726-ban** nemesi oklevelét kézhez kapó **Ivanics György** miért tartotta fontosnak bejegyeztetni magát a **horvát nemesek** jegyzékébe is. Lehetséges oka ennek az lehetett, hogy a horvátokat Habsburg pártiaknak tekintették. Lehetséges, hogy „*kijátszotta*" máskor is a „*horvát kártyát*" sikeresen, amikor a Habsburgoktól függő előremenetnél ez előnyös volt. *(Miközben református vallású volt családja, mely egyértelmű jelzése volt a családja magyarrá válásának.)*

[63]https://www.parokia.hu/data/attachments/2017/02/18/124700/A_protest%C3%A1ns_g%C3%A1lyarabok_t%C3%B6rt%C3%A9nete.pdf

[64] Romsics Ignác: A WESSELÉNYI-FÉLE ÖSSZEESKÜVÉS

Feltehetően 300 évvel ezelőtt azonban még sokkal jobban számon tartották horvát eredetüket, melyet nekem most csak külön nyomozással sikerült kiderítenem. *(Az nyilvánvaló volt, hogy az Ivanics név délszláv jellegű, de ettől még például szerb, vagy bosnyák származású is lehetett volna az Ivanics férfi ősöm.)*

Ehhez kapcsolódó hír, hogy **Szendrő** környékén is igen aktívak voltak a „***bujdosók***". *(Ne feledjük a környék **Wesselényi** birtok volt!)* A Szendrői alsóvárat és várost is többször el tudták foglalni.

1672-ben a **kurucok** sikeres városfoglalásai miatt, **Szendrői** felső vár **német kapitánya** *(Schöning György)* ezt megelőzendően, (*és brutális megtorlásként is)*, az alsó várat felégette a várossal együtt! *(Mint Néró Rómát!)* Az alsó palánkvár úgy megsemmisül, hogy többet nem is lehet hallani róla. (*Manapság már csak romok jelzik. Lásd mellékelt kép.)*

Szendrő ettőlfogva ismét királyi birtok lett. De 1672-ben a bujdosó kurucz csapatok többízben kifosztották. A felső-vár német parancsnoka, hogy ez állandó fosztogatásoknak véget vessen, ez évi szept. 28-án arra határozta el magát, hogy a várost és az alsóvárat teljesen elhamvasztja.[5]) Ez meg is történt s a város palánkja és házai a tűz martaléka lőnek. Megint évek munkájába

Sokkal nagyobb gond lehetett, hogy a lakosság teljes vagyona és lakóházaik is megsemmisültek, emiatt a **Szendrő** lakosok érthető módon lázonghattak.

Ivanics György családjának is ez nagy veszteséget jelenthetett, hiszen házuk, benne vagyonuk veszhetett oda. Bizonyára igyekeztek megmenteni életükön túl *(ne feledjük ekkor még csak 2-3 éves volt Ivanics György, tehát valakinek segítenie kellett a menekülésében!)* az értékeiket is. *(Közte lovaikat, fegyvereiket is.)*

Ekkor **Ivanics György** még csak kisgyerek volt, apja **Ivanics János** viszont már **32 éves**. Katonaként e harcokból nem maradhatott ki és amennyiben a **Szendrői várban** huszár katonaként szolgált, **1673-tól** már **Vifzlaÿ Demeter** parancsait követte. Később pedig a **Thököly féle felkelés** harcaiból sem maradhatott ki.

Akiket nem bocsájtottak el, azoknak parancsokat kellett teljesíteniük, hogy milyeneket, az jól látható **Vifzlaÿ Demeternél**. Borzalmas korszak lehetett ez mindenki számára.

1673-ban ezért nevezhették ki **Vifzlaÿ Demetert Szendrői alkapitánynak**, hogy a béke helyreálljon, mert benne bízhattak a Szendrőiek. *(1675-ben Vadászy Pál váltja őt.)*

1673-1675-ig volt **Vifzlaÿ Demeter** Szendrő alkapitánya, és ekkor történtek meg a Wesselényi összeesküvésben meggyanúsítottak vagyonának az elkonfiskálása, mely bizonyára megint nagy felfordulást okozott.

Vifzlaÿ Demeter a **Szendrői vár alkapitányaként**, nem maradhatott ki az eljárásból, mivel az alkapitányok végezték a napi teendőket. Nem ő végezte a konfiskálásokat, *(Pethő István írta a jegyéket),* de a hatalmi hátteret hozzá ő biztosította, és aláírásával ő is törvényesítette azt.

1673-ban kobozták el sok szendrői nemes, így **Aszalay Mátyás** vagyonát is. *(Akinek rokona ns. Aszalaÿ Klára /1778 05-1854/ később, 1799-től ns. Ivanics Mihály /1776 07 24-1836/ felesége volt.)*

Konfiskálta a kamara az összeesküvésben részes Fuló Miklós, Farkas Fábián egykori tokaji főkapitány, Király Imre, Aszalai Mátyás, Szuhai Mátyás, Dobóczi Zsigmond, Vadászi Pál szendrei nemesi kuriáit és birtokait.[4])

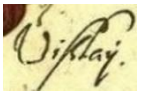

A latin nyelvű, 18 oldalas dokumentum végén lévő aláírások között ott található az ő neve is: *Vifzlaÿ*

*(Az **Aszalai** család tehát már ekkor nemes volt. A mellékletben látható jegyzék érdekessége, hogy tartalmazza a 16 Agteleki jobbágy felsorolása közt **Szegő Mátyás** nevét. Akinek családja ezek szerint csak később vált nemessé.*

Ivanics Bálint második felesége **1883-ban** a már nemes **Szeghő Mária** volt.

Dátum 1676.
Jelleg 78 oldal, latin nyelvű, aláírással ellátott eredeti példány + 27 oldalon 3 fragmentum. (A fragmentum 1679. után keletkezett)
Szöveg Szepessy Pál, Barcsay család, Király Imre, Aszalay Mátyás, Fulo Miklos. Conscriptio et urbarium melyet a szendrői várhoz, továbbá különböző konfiskált javakról készítettek. Szendró Vár, leirása, rebellisek felégették. Malom egykor 3 köre, most vagy a tisztek hanyagsága.

[65]**1676-os**, többek között **Aszalay Mátyás** konfiskálásáról is szóló dokumentumban, Szendrő város felgyújtásának gyalázatos tettét megpróbálták a „*rebellisek*" számlájára írni. A Szendrőiek azonban pontosan tudták ki gyújtotta fel a várost, és ki nem igyekezett a tüzet eloltani.

1676-ban Vifzlaÿ Demeter már nem volt **Szendrő alkapitánya**, mert e tisztséget csak **1675-ig** töltötte be, és ezt követően már nincs is több információnk róla.

1677-ben csatlakozott a lázadó kurucokhoz **Thököly Imre**, mely lendületet adott az addig **Wesselényi Pál** *(akinek a nagybátyja volt Wesselényi László nádor)* által vezetett lázadásnak.

1678-ban már a kurucok vezetőjévé is vált, és sikeres támadásaival elfoglalták **Felső Magyarországot** a **Garamig**, de a Habsburgokkal megkötött fegyverszünet értelmében vissza kellett vonulniuk téli szállásra a **7 vármegyébe**. *(**Szendrő** ekkor is a **Habsburgoké** maradt.)* Melyet már többször **Erdélyhez** csatoltak, de **Thököly** ekkor Erdélytől is független, önálló fejedelemség kialakítását kezdte megvalósítani, így az ország már 4 részre szakadt.

Szendrőn már ebben az időben a reformátusoknak jeles iskolája virágzott. Ezt onnan tudjuk, hogy Borsod vármegye 1679. márcz. 22-én tartott congregatiójában Kaza és Disznós-Horvát falvak lakosait az Önod váránál teljesítendő ez évi ingyenmunka alól azzal a kötelezettséggel menti föl, hogy tartoznak a szendrei ref. egyház leégett iskola-épületét (seminarium seu schola), melyet magyar ifjak látogattak.

1679-es érdekes hír, hogy **Disznós-Horvát falu** lakosairól írnak. *(Korábban volt róla szó, hogy **Ivanič Grád**-nál jellemző volt a disznótartás.)* Tehát Szendrő környékére annyi horvát települt, hogy külön falvaik voltak.

*(Ahogy még az **Ivanics György** is ismerte horvát származását, sőt fontosnak tartották a horvát-szlavónországi nemesei között is bejegyeztetni magukat.)*

I. Lipót *(1657-1705)* ostoba politikája, közte a **1664-es Vasvári béke** váltotta ki a **Wesselényi-felkelést**, majd annak megtorlása és intoleráns, zsarnoki politikája, protestánsok üldözése váltotta ki a kuruc lázadást. A magyarok nem feledtek.

[65] HTTPS://ARCHIVES.HUNGARICANA.HU/HU/URBARIUM/HU_MNL_OL_E156_A_FASC057_NO017/?LIST=EYJXDWVYESI6ICJTWK89KFJFR0VTVFJBVEEGSU4GUKVHKSBBTKQGU1PPSHCIKZHC2MUMDU3XCIGSU4GVELUTEUPIN0

1681-ben meghátrált az uralkodó és az **április 28-ára Sopronba** összehívott **országgyűlésen** sok engedményt tett, *(lásd a lelkészek rehabilitálása is)* de ekkor már késő volt. Ugyanis a törökök is elkezdték komolyan segíteni **Thököly** sikeres Habsburg ellenes harcát és ezáltal **1680-ban** a Vág-völgyéig nyomultak előre, sőt betörtek Morva-országba is, de a novemberi fegyverszünet értelmében visszavonulta Bereg, Ugocsa és Szatmár megyékbe. **1681-es harcokkal** már Ugocsa is szállásterülettévé vált.

A Thökölyvel 1682 nov. 19-én kötött fegyverszünet értelmében Szendrő több más várakkal együtt német kézben maradt,[2]) de őrsége ekkor is nagyon rosszul lehetett fizetve, mert ugyanez időtájt a katonák a balajti lakosoknak mintegy 70 marháját elhajtották s azzal fenyegetőztek, hogy ha nem gondoskodnak

[66]**1682 augusztusában**, ennek is köszönhetően, **Thököly** török és erdélyi hadak segédletével bevette Eperjest, Lőcsét, Füleket és **Szendrőt (!)** is, majd újra a **Garamig** jutottak. A novemberben megkötött újabb fegyverszünet értemében annak ellenére, hogy **Thököly Felső-Magyarországi fejedelemségének Garamig** terjedő határát elismerték a Habsburgok, de néhány bányaváros és erősség *(közte **Szendrő)*** újra **Habsburg** kézre került visszaadásra. A német őrsége viszont nagyon rosszul lehetett fizetve, mert a balajtiak 70 marháját elhajtották.

A **Szendrőiek** tehát azt tapasztalhatták, hogy minden „*rebellió*" után ők császári uralom alatt maradtak. Így akik a lázadókhoz csatlakoztak, azoknak retorzióktól kellett tartaniuk.

Ez magyarázhatja, hogy **Vifzlaÿ Demeter** miért nem állt a **Wesselényi féle összeesküvők** közé sem.

Ennek köszönhetően kimaradt a megtorlásból is, sőt **Szendrői kapitányi** kinevezést is kapott, és e tisztségében meg is maradt **1675-**ig. Nem tudjuk, hogy miért szűnt meg a tisztsége, ahogy azt sem, hogy meddig élt.

1682-ben Ivanics György már **12 éves** volt, apja **Ivanics János** pedig **42 éves**. *(Aki már csak azért is megúszhatta a Wesselényi felkelést követő megtorlást, nem lévén jelentős birtoka.)*

Amennyiben református vallása miatt üldöztetés volt a sorsa, vagy **1671 körül** elbocsájtották, mint végvári magyar protestáns katonát, a többi várkatonával együtt, akkor „*bujdosóként*" a kurucokkal tarthatott, majd a **Thököly felkeléshez**, és így **1682-ben Thököly** katonájaként tért vissza **Szendrőbe**. *(Lehet ő is közte lehetett az 1672-ben a **Szendrői** palánkvárba és városba „visszalátogatók" között, jó helyismerettel rendelkezve, és az alsóvár magyar katonái érthető módon nem harcoltak ellenük. Ez is dühíthette a felső vár német parancsnokát annyira, hogy felgyújtsa az egész várost, vagy egyszerűen nem törődött a felgyulladt tüzek eloltásával. Miáltal leégett az egész város az alsó, palánkos várral együtt.)*

Azonban az is lehetséges, hogy **Ivanics Jánost** nem bocsájtották el harci érdemeire, netán horvát származására tekintettel. Így a **Szendrői** török elleni végvárában szolgálhatott **Vifzlaÿ Demeter** kapitánysága alatt is.

1682-ben ugyanakkor, amikor Thököly az egész Felső-Magyarországot elfoglalta a Garamig döntenie kellett. **Reformátusként** magyarként lehet ekkor állt át **Thököly** haderejéhez. Döntésében segíthetett, hogy a császári zsold kevés volt és gyakran nem is érkezett meg, protestánsként állandóan retorzióktól kellett tartaniuk. **Szendrő** a királyi Magyarországhoz tartozott, ahol durva volt a protestánsok üldözése. A Habsburgok önkény uralmától elegük lehetett nekik, tehát nem véletlenül sokan álltak át önként **Thököly zászlaja** alá. *(Ahogy a többi szabadságharcnál is a lázadók oldalára álltak igen hamar a protestánsok. Ezért is forszírozták a rekatolizációt a Habsburgok.)*

6 éves korukra már a gyerekek **profi lovasok** voltak, és a hasonló korú gyerekekkel együtt apródkodva, fakardjaikkal gyakorolták a harcot is. Az apródok „*menetközben*" lesték el a haditudományt, miközben szolgálták a lovaskapitányokat, vezéreket, akik szinte gyerekükként bántak velük, hiszen saját gyerekük, családjuk távol volt tőlük. Kérdés, hol töltötte e gyerekkorát **Ivanics György**, kivel tudott tartani, lehet idősebben már ő is a bujdosókhoz szökött, apja után ment. Lehet családjával kivárta az **1682-es** fordulatot, és csak akkor csatlakoztak **Thökölyhez**. *(Szendrőiek a Habsburg „kiváltságot" ismerve óvatosak lehettek.)*

1682-ben Ivanics György ekkor már **12 éves**. Egy ilyen idős fiatalember már lóháton való harcot gyakorolta, és igen gyakran a sereggel tartott.

Thököly tehát, fokozatosan külön fejedelemséget alakított ki **Felső-Magyarországon** a Garamig terjedő „*birtokán*", rendszeres harcok árán. *(Ibrahim budai pasa szultáni athname alapján Magyarország királyává nevezete ki, de ő inkább a Felső Magyarország fejedelme címet viselte.)*

1682-ben vette el I. Rákóczi Ferenc özvegyét, *(I. Lipót engedélyét is megszerezve hozzá)* a nála **14 évvel** idősebb **Zrínyi Ilonát**. **Thököly** harcai során, **Zrínyi Ilonával** együtt, ott volt a gyerek **II. Rákóczi Ferenc** is.

*(Ahogy **Ivanics György** is e harcoknál szerezhetett sok hadi tapasztalatot, látva a harci események, taktikákat.)*

Thököly fejedelemsége alatt végre újra élvezhették *(ekkor sem sokáig)* a Habsburgoktól való függetlenséget, a szabadságot, a szabad vallásgyakorlás jogát az ott élő magyarok.

Minden valószínűség szerint, esténként sokszor hallgathatták korábban **Bocskai**, **Bethlen Gábor** és **Rákóczi György** harci diadalainak történeteit, akik Bécsig üldözték a labancokat.

1683 január 11-én már **Thököly** hívott össze országgyűlést **Kassán**, amelyen a nádori tiltás ellenére 20 vármegye képviseltette magát. *(I. Lipót és Ibrahim pasa megfigyelői is!)*

1683 április 1-én megindult a török had Drinápolyból. **Thököly Eszéknél** megegyezett a nagyvezérrel, hogy a fejedelemnek hódoló területeket nem bántják a törökök, ennek hatására még többen csatlakoztak hozzá. Pozsony város is behódolt a vár nem adta meg magát, és Sobieski János Lengyel király hadai megverték Thökölyt, ezért meghátrálni kényszerült.

Több a törökök Dunántúli vonulásába eső birtokkal rendelkező magyar főúr a törököknek is hódolt.

1683 07 14-én kezdődött el **Bécs török ostroma**. Melyhez **Thököly** hadainak is oda kellett volna érnie a szultán felhívására, de ő a Felső-Magyarországi birtokainak növelésével, megtartásával volt elfoglalva.

[66] Borovszky Samu 1908: Szendrő Vára

1683 BÉCS SIKERTELEN OSTOMA ÉS A TÖRÖKÖK KIŰZÉSE

Thököly sikerei elbizakodottá tették a törököket is. Nem vették figyelembe ezért az **Osztrák-Lengyel szövetség** erejét.
1683-ban Bécs megtámadását **Szulejmán** terveinek megfelelően tervezték el, **XIV. Lajos Francia király szövetségében** és haderejében is bízva, aki jelentős **Habsburg haderőt** le tudott kötni.

1683-ban Kara Mustafa nagyvezért felszólította az erdélyieket és a kurucokat is a csatlakozásra, akik azonban a tényleges ostrom alól kihúzták magukat. **Thököly** még Eszéken találkozott a nagyvezírrel, és megállapodott abban, hogy, aki átáll hozzá, annak a birtokait a törökök nem háborgatják, így sokan mellé álltak.
(Ebben a korban igen gyakran kellett ide-oda átállni a török, vagy éppen a labanc oldalára, ha valaki túl óhajtotta élni a következő esztendőt legalább. Nem csak a katonáknak, de a földesuraknak, a városoknak, váraknak is ezt kellett tenniük.)

Magyarországot *(ekkor is)* a Habsburgok egyszerűen martalékul dobták a török seregnek. Melyet a **budai pasa** hadereje is, valamint *(Erdélyen átmenve)* a **Krimi tartárok is** támogattak **30 000 fős** sereggel.
Együttesen legalább **200 000 főt** tett ki e támadó haderő.

Ezért *(és látva, hogy az Habsburgok semmi segítséget nem adnak),* a magyarok ***(Batthyány Kristóf** és **Zrínyi Ádám** is)* behódolva megnyitották az utat a törököknek **Bécs felé**.
Aki tehette inkább, **Thökölynek** hódolt meg, átállva hozzá. Ezért **Lotharingiai Károly herceg** lovas csapatával külön háborút indított **Thököly** ellen, akinek ekkor már **Pozsony** is behódolt, de a várat nem tudta bevenni, melyet végül **Károly herceg** felszabadított, **Thököly** pedig fejvesztve menekült előle. Így nem tudott **Bécs** ostromához egyesülni a törökök hadakkal. A veszteségei miatt pedig inkább a Lengyelekkel kezdett egyezkedni. Továbbá **I. Lipóttal** egyezkedett a külön békéről, mely által ő birodalmi hercegi rangot kapott volna.
*(Ahogy azt pár Erdélyi fejdelem már megkapott korábban, ilyen egyezkedés révén. Ahogy mindig is igyekezett minden lázadó vezér jobb feltételekkel békét kötni velük. Hiszen tudták, addig érdemes a Habsburgokkal megállapodni, addig lehet jó feltételeket kiharcolni, amíg azoknak harcolniuk kell máshol is, másokkal. Lásd később **Rákóczi-szabadságharc** a békepártiak álláspontját. E korban is a törökök és a Habsburgok is állandó fenyegetést jelentettek. A béke mindig csak átmeneti időszak lehetett. A gyakran alkalmazott „**bebek féle taktika**” volt a túlélés záloga. Lényege, tudni a „két pogány” közül éppen, melyik az erősebb, és lehetőleg a kettőt egymás ellen „kijátszani”.)*

[67]**1683 07 14-én** kezdődött el **Bécs török ostroma**, melynek 3 kemény hónap ostromot kellett kibírnia, mielőtt, már csak az utolsó pillanatokban megérkeztek a lengyel és német felmentő seregek.
(A Habsburg uralkodó gyáván elmenekült Bécsből. A fővárosnak az volt a szerencséje, hogy a török taktika a kiéheztetésre is bazírozott, mert megadás esetén minden kincs a szultán illette volna, sikeres ostromnál ugyanakkor a katonák saját hasznukra rabolhattak. Ezért viszonylag kevés, de véres ostrom volt, a török haderő jelentős vérveszteségével, és elhúzódott az ostrom, így pedig odaérhettek a felmentő seregek.)

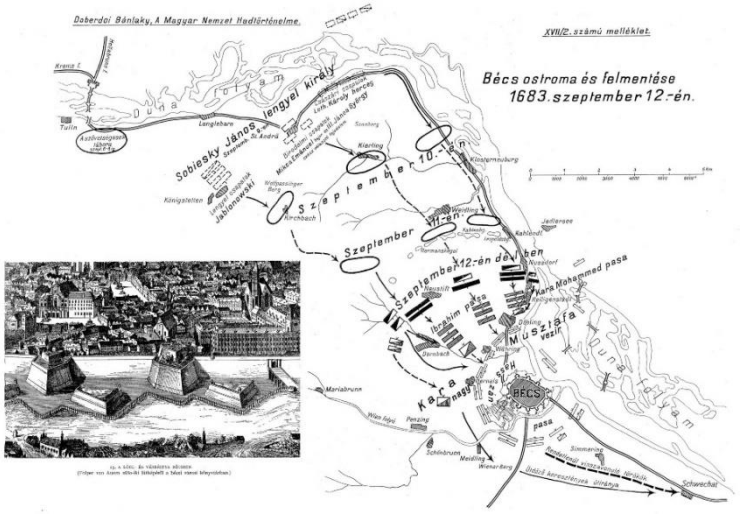

1683 Szeptember 12-én Kahlenbergnél, ***(****az időközben megérkező a felmentő seregek)*, **Lotharingiai Károly herceg** és **Sobieski János lengyel király** vezetésével, támadást intéztek a törökök ostromló erők ellen, és hatalmas győzelmet arattak felettük, mindössze **600 fős** veszteséggel.
A csatában **10 000**, az utána való menekülésben **8000 török** halt meg.
Fejvesztett menekülésük közben **Győrnél**, a keresztény foglyaikat legyilkolták, hogy azok ne hátráltassák őket.
Kara Mustafa a **budai pasát** tette felelőssé a kudarcért, amiért őt megölette. *(Már Győr ostroma ügyében is, még az elején vitájuk volt már.)*
Thökölyt is bűnbakká kiáltotta ki **Kara Mustafa**. Való igaz, ő a Bécsi ostrom segítése helyett, a magyar vármegyéket hódoltatta inkább. **Thököly** valóban megpróbált alkudozni is **Bécs** ostromakor, az onnan udvarával **Passauba** menekült **I. Lipóttal** is, melyhez a lengyel **Sobieski** közvetítését is kérte, de a **Habsburg** uralkodó elutasította a **Thökölyvel** való egyezkedést.

A hatalmas **Kahlenbergi győzelem** ellenére, a **Passauból** visszamerészkedett **I. Lipót** lekicsinylően bánt **Sobieski János lengyel királlyal**, és békeajánlatot küldött a török nagyvezírnek. A békekötés csak a **Kara Mustafa** nagyvezír ellenkezése miatt nem jött létre, mert az még mindig nagyon erősnek érezte magát, és **Thökölyt** is a küzdelemre bíztatta.
Mivel a török nem fogadta el a békeajánlatot, ezért **I. Lipót** kénytelenek volt folytatni a háborút, melyet **Károly herceg** végig sürgetett, és **Sobielski János király** is ezt támogatta, és ennek érdekében tett is.

[67] https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Banlaky-banlaky-jozsef-a-magyar-nemzet-hadtortenelme-2/17-magyarorszag-felszabaditasa-a-torok-uralom-alol-16831699-3D6D/a-a-buda-visszaveteleig-terjedo-hadjaratok-3D6E/1-az-1683-evi-hadjarat-3D6F/b-becs-ostroma-es-felmentese-3D86/

Az udvari haditanács által jóváhagyottakhoz képest, **1683 szeptember 18-án** a sereg elkezdte az előrenyomulást Buda felé. Mivel a Duna másik oldalát a török mindent felélt, ezért inkább a Dunán történő kétszeri átkelést választották, és az északi parton haladtak. Itt **Thököly** elleni védekezésre is gondolniuk kellett, és **Érsekújvár** ostromát is kihagyták, hogy jobban haladhassanak **Esztergom** felé. *(Lengyel csapatban ráadásul vérhas járvány tört ki.)*

Kara Musztafa megerősítette az **Esztergomi** *(mely Budavár védelmének fontos része volt)* és a Duna túloldalán lévő Párkányi helyőrséget, **Thökölyt** pedig magához rendelte.

*(**Thököly** közben továbbra is **Sobieskit** kérlelte, hogy **I. Lipótnál** járjon közbe érdekében, aki egyre nehezebben viselte, hogy a Lengyel király beleavatkozik a Magyarországi ügyeibe, miközben neki köszönhette, hogy megmenekül Bécs, sőt lassan visszakapja az elvesztett Magyar tartományokat is.*

*Mikor pedig meghallotta azt is, hogy Sobieski János király fiát **Jakab herceget** akarják Magyarország trónjára juttatni, **Thököly** segédletével, onnantól szálka lett **Thököly** is a szemében. **Pallavicini** varsói nuncius tájékoztatta erről **I. Lipótot**, mert neki a királyné elmondta, hogy a magyarok nem óhajtanak **I. Lipótnak** hódolni, és inkább **Jakab herceget** szeretnék királyuknak. A pápai diplomácia mindent megtett, hogy e tervről a lengyeleket lebeszélje.)*

Thököly azzal a kifogással hárította a nagyvezírhez való menetelét, hogy neki **Felső-Magyarországon** kell erőt felmutatnia a Dunánál vonuló csapatokkal szemben **Léva váránál**. *(Ez nyilvánvaló engedetlenségnek számított. Thököly jó okkal, nem ment oda, mert a nagyvezír boldog-boldogtalant kivégeztetett.)*

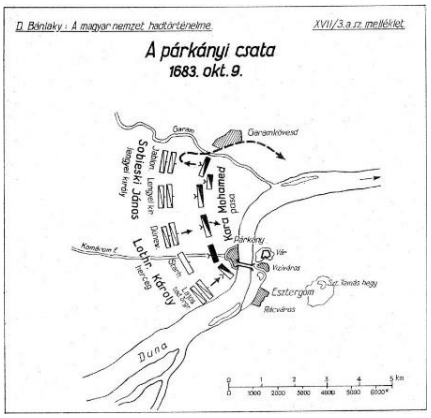

Így **Thököly** mindkét hatalom támogatását elvesztette. Két szék közül a padlóra esett, már csak **Sobieski János** esetleges támogatására számíthatott volna.

Párkánynál 1683 10 07-én János király felderítés nélkül, felelőtlenül ágyúk nélkül menetből támadt, és majdnem odaveszett, a jól felkészült törökök ellenében.

A később megérkező császári lovasság mentette meg a helyzetet. Egy napos szünet alatt minkét oldal felkészült.

Thököly jelezte a törököknek, hogy elindult **Párkány** felé, egyúttal jelezte **Sobieskinek**, hogy elindult, de nem fog beavatkozni.

A másnapi csatában a törökök hátrányos helyzetbe kerültek, megzavarodtak, és egyszerre próbáltak a Duna hídon visszavonulni, mely miatt a hajóhíd elszakadt, így a Dunába estek igen sokan. A **900 török** közül alig **400** menekült meg.

Hatalmas vereség után néhány nappal már **Esztergomot** is elhagyták a törökök **50 ágyújukat** is ott hagyva, szabad elvonulás fejében.

1684 03 25-én, a korábban elért fényes sikereknek köszönhetően, **XI. Ince pápa** közbenjárására létrejött a **Szent Liga**, a törökök kiűzése céljából. Még **XIV. Lajos** is vállalta, hogy **20 évig** nem támadja a **Habsburgokat**.

Kara Musztafa a párkányi csata után **Belgrádba** indult volna vissza, de a szultán már ott volt ekkor, és onnan adta ki a parancsot **Kara Mohammed** budai helytartónak, hogy **Kara Musztafa** nagyvezírt, és **Ibrahim pasát** négy vezértársával együtt öljék meg.

Esztergom bevételével a hadjáratukat befejezettnek tartották a szövetséges erők, de téli szállás ügyében vita támadt.

A **német csapatok** hazamentek, az **osztrákok** azt akarták, hogy a **lengyelek** menjenek tovább egészen **Nagyváradig**, és így a **császáriaké** legyen Felső-Magyarország, de ők is a **Lengyelországhoz** közeli Felső-Magyarországra szavaztak.

Thököly újra alkudozásba kezdett, *(„bebekelt")* **Sobieski** közvetíteni próbált.

A kérdést a korábban késve induló **Litván** csapatok oldották meg, akik az útjukban álló **kuruc csapatokat** félresöpörték, hogy találkozhassanak királyukkal. **Thököly Eperjes** és **Kassa** felé hátrált, azzal fenyegetőzve, ha más utat nem hagynak neki, átáll a törökhöz kurucaival.

[68]**1683**-ban ennek egyik jeleként **Szendrőt** is már elfoglalták a szövetséges csapatok. **Gvadányi Sándor** lett a **Szendrői** őrség parancsnoka, aki megvendégelte **Szobielszki János lengyel királyt**, fiát és kíséretét, útban hazafelé a Bécsi és Esztergomi török elleni győzelem után. *(1886-ban ezért grófi rangra emelte őt a király, és címerét fehér lengyel sassal kiegészítette.)* **Sobieski** ugyanis várt egy ideig, hogy az egyezséget létrehozza, majd kivonult **Lengyelországba**.

Gr. Gvadányi Sándor, miután katonáit másként nem tudta élelmezni, a vármegyével megértetni törekedett, hogy az őrség tulajdonkép a vármegye biztonságáért van ide helyezve s ennélfogva ellátása tisztán a megye feladata. Nem is kérdezte, tetszik-e neki vagy nem, egyszerűen megparancsolta, hogy mennyi élelmi szerre van szüksége katonáinak s ezt a vármegye tartozott havonként beszállítani. Ime a kiszabott mennyiség: 20 köböl zab, elegendő szekér széna, 150 font hús (ezt csakhamar fölemelte 25 fonttal), két hónapra 3 malacz, 20 itcze vaj, 3 hordó bor, lencse, borsó, köles minden hónapra két kassai méró, tyúk havonként 12 (fölemelte 12-vel), lúd 2, 4 kacsa, 100 gyertya, egy hordócska eczet, 150 tojás, 2 juh, hal tetszés szerint, tiszta liszt egy köböl, 3 köböl gabona (vagy e két utóbbi helyett 4 köböl gabona), 1 kósó és dió tetszés szerint.[2])

Immáron az olasz származású, gróffá vált ***(Guadagni)*** **Gvadányi Sándor** magyar honosságot is kért, miután elvette gróf Forgách Ádám leányát is.

1683-1700 között volt **Gvadányi Sándor** a várkapitány. *(Ekkor már csak a felső várról beszélhetünk.)* Várkapitányként egyszerűen megparancsolta mit szállítsanak be neki ellátmányként a várba. *(Amiért persze nem fizetett, ha pedig valaki ellenállt annak „fizetsége" botozás lett. Még a nemes embereket is ezzel bűntette. Természetesen törvénytelenül, de senki nem mert ellenállni neki.)*

Gvadányi kérlelhetetlenül zsarnokoskodott s azzal, a ki nem engedelmeskedett, rövid úton bánt el. Igy pl. Mészáros Mihály szendrei nemest megbotoztatta s hiába keresett ez aztán elégtételt, a vármegye nem segithetett rajta.

1684 januárjában lépett életbe **I. Lipót** amnesztia rendelete, mely megadta a kegyelemdöfést **Thökölynek**.

[68] Borovszky Samu Szendrői vár

(A rendelete /szokás szerint/ még vallásszabadságot is ígért. Amit persze később mindig megszegtek a Habsburgok.)

Látva a császári hadak sikerék, valamint a **Thökölynek** a litván hadaktól elszenvedett hatalmas vereségét, a józanul mérlegelők átálltak. Így **Thökölyinek** alig maradt hadereje. Még ezt követően is bátran harcolt, de **1685-ben** februárjában az **Erdélyi fogarasi országgyűlés** már hűtlenségi pert is indított ellene, és birtokait is elkobozta.

Ivanics Jánosnak, Ivanics György apjának is „*bebekelnie*" kellett, *(ha beállt Thököly haderejébe, mint sokan mások látva egyértelmű fölényét **1683-ban**)* és el kellett fogadnia a felajánlott **amnesztiát 1684 januárjában**. Így az immáron **14 éves György** fiával együtt **Szendrőben** élhette tovább az életét. Pontosabban neki tovább kellett a török ellen harcolnia, hiszen azért hirdetett amnesztiát a császár, mert a magyar katonákra szüksége volt ehhez.

(Nincs információnk róla, hogy hány testvére volt Ivanics Györgynek. Bizonyára több is születhetett, de az akkor igen gyakori gyermekhalálozás mellett, a járványok és a háborús események is ritkíthatták családját. Nagy szerencsének számított, ha a gyerek betegségek nem vitték el még fiatalon. A mai kor embere ezt már nem is tudja felfogni, hiszen a védőoltások e problémát javarészt megoldották. A Kínai Covid-19 vírus azonban a fertőző betegségek veszélyeiből ízelítőt adott számunkra is. Igaz ez pont nem a gyerekekre, hanem a felnőttekre volt veszélyes. Így jobban emlékeztet inkább a harcoknál, hadseregeknél gyakori fertőző betegségekre. Pestisre, Vérhas járványokra.)

A **kurucok** java része *„**bebekeltek**"* hasonló módon, látva a vert helyzetet, elfogadta tömegesen az amnesztiát.

Így a **császári hadakkal** együtt igen eredményesen segítették a törökök kiűzésének nemes célját. Mely méltó feladat volt egy magyar katonának, aki éppen úgy gyűlölte a törököket, mint a Habsburgokat.

*(**Thökölynek** több, mint **18 000 kuruc** katonája állt át. Sokan előbb a törökökhöz menekültek, hogy aztán onnan visszaszökve, „**bebekeltek**" ők is. Hiszen a törökök végleges kiűzése, régóta várt, csodálatos cél volt. Korábban a törökök segítségével akarták kiűzni a Habsburgokat, most a Habsburgok segítségével a törököket. Legjobb lett volna mindkettőt kiűzni. A törökök kiűzését követően a **Rákóczi szabadságharc** e célt tűzte zászlajára.)*

1685 februárjában a fogarasi **Erdélyi** országgyűlés hűtlenségi pert indított **Thököly** ellen, melynek eredményeként, még birtokait is elkobozták. **Májusban Ungvárt** eredménytelenül ostromolták a császári haderők. Szeptemberben azonban Eperjest elfoglalták 2 hónapos ostrommal.

1685 októberében a nagyvezír utasítására a váradi pasához ment **Thököly**, ahol elfogták és végül Belgrád várába szállították vasra verve. *(**Thököly** nem szakított teljesen, és több esetben tárgyalást is folytatott **Béccsel**. Felajánlotta támogatását a török kiűzésére, **birodalmi hercegi cím** ellenében, de Bécs ez elutasította. Ugyanakkor **Bécs** ostromában sem vett részt.)*

Kedvező békefeltételek reményében felajánlották **Bécsnek** még **Thököly** kiadását is, azonban végül ez az egyezség nem jött létre. A bukásának hírére hívei sorra feladták a megmaradt várait is védőik, és végül még több katonája csatlakoztak **I. Lipót** haderejéhez.

1686 január 2-án szabadon engedték végül **Thökölyt** a törökök, *(mivel belátták hasznukra fogsága nem lehet, elengedve az ő segítségével azt remélték a törökök, hogy hadi helyzetük javul)* de ekkor már sikertelenül próbált csapatokat szervezni **Munkács felmentésére**, ahol neje **Zrínyi Ilona 1685 novembere** óta, makacsul ellen állt. *(1688 01 17-én adta fel végül azt, megegyezés révén.)*

Thököly hadereje, tekintélye elveszett, joggal nem bíztak a sikerében már.

1686 09 02-án végre **megtörtént Budai vár** visszafoglalása is. *(**Bercsényi Miklós 3000 magyar huszárral** vett benne részt. **Bottyán János** huszárkapitány is ott volt.)*

A **törökök** uralma ezáltal már messze volt **Szendrőtől**, **Thököly** rég száműzetésbe kényszerült, így a vár szerepe leértékelődött.

1686-ot, **Budavárának felszabadulását**, talán még megélhette **Vifzlaÿ Demeter**. Utódáról **Vifʒlaÿ Andrásról** pedig csak **10 év** múlva, a **Deák huszárezred 1696-os** alapítása kapcsán esik elsőként szó.

1687 aug. 12-én a második mohácsi csatának nevezett **nagyharsányi csatában** nagy győzelmet arattak a török felett és ezt követően **1687-ig** kiszorították a törököket Magyarország területéről.

A harcászati újítások révén is előnybe kerülhettek a császári csapatok. *(Futóárkok, mozsár ágyúk magasabbra lövő, robbanó töltetei, a szuronyos puskák, lovasságnak huzagolt csövű pisztolyok.)*

1687 11 07-én Pozsonyi országgyűlésen I. Lipót megfosztotta a magyar rendeket és az országot igen sok korábbi jogaitól.

(Miután Antonio Caraffa főhadbiztos állítása szerint egy veszedelmes összeesküvés nyomaira bukkant. Uralkodói felhatalmazással rendkívüli törvényszéket állított fel. Kivégezték Radvánszky Györgyöt az egyik leggazdagabb földesurat, Csáky István országbírótól, Felső-Magyarország főkapitányától kínzással akartak, sikertelenül vallomást kicsikarni. Ez akkora felháborodást váltott ki, hogy I. Lipót visszakozott. Feloszlatta a vésztörvényszéket, de Caraffát kitüntette.)

A rendeknek le kellett mondaniuk a **Szabad királyválasztás** és az **Ellenállási jogáról**, el kellett fogadniuk a Habsburg fiú ág örökös jogát a trónra, megszüntették a **3 évente kötelező jellegű országgyűlést**, a **nádor választás hatáskörét**, az **önálló magyar haderőt**, a **végvárak magyar kapitányi kinevezéseinek jogát**, **feloszlatták a hajdúhadakat**, a **magyar végvári katonákat elbocsájtották**. *(Ugyanakkor érvénytelenítették a hatalmas tiltakozást kiváltó vésztörvényszéki ítéleteket, és újra kimondták a protestánsok vallásszabadságát.)*

Hatalmas adókat is kivetettek ugyanakkor, és a régi földtulajdonosok csak akkor kaphatták vissza földjeiket, ha az **adományozásról szóló oklevelet be tudták mutatni** és kifizették a birtok árának kb. 10%-át a **fegyverváltságként**.

(Miközben adóbevételük a török megszállás alatt nem volt lehetséges, tehát fizetésképtelenek voltak. Így a birtokok a császári kincstárra szálltak.)

1687 11 27-i Balázsfalvi paktum révén a császári csapatok bevonultak Erdélybe is. *(Az egyezmény garantálta **Erdély függetlenségét** és **I. Apafi Mihály** fejedelmi hatalmát, amit persze később a Habsburgok semmibe vettek.)* Ezáltal a törökök még roszszabb hadi helyzetbe kerültek.

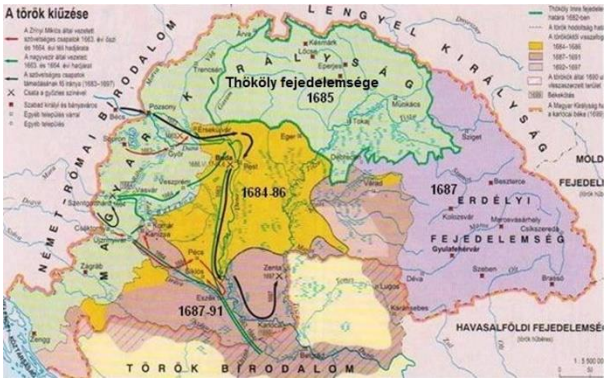

1688 01 17-én Zrínyi Ilona több, mint két év ostrom után megállapodva **I. Lipóttal**, megadta magát, átadva **Munkács várát**.

*(Ekkor már teljes Magyarország, és Erdély is császári hadak birtokába került, ezért **Thököly** képtelen volt segítséget nyújtani. Ugyanakkor **Zrínyi Ilona** hősiességét egész Európa csodálta, még ki is tudta juttatni a várból az ékszereit Lengyelország felé, hogy azt eladva pénzt és segítséget is kapjon, de nem kapott.)*

I. Lipót az egyezséget felrúgva fiát **I. Rákóczi Ferencet** elválasztotta anyjától, **Zrínyi Ilonát** házi fogságban tartották, leányát pedig kolostorba záratta.

1688-ban már **Nándorfehérvárt** és Észak-Szerbiát is elfoglalták már a császári seregek.

Ekkor azonban **XIV. Lajos**, megriadva a **Habsburgok** erejének megnövekedésétől, háborút indított a **pfalzi örökösödési** vita ürügyén. Ennek következtében a **Habsburgoknak** kétfontos harcot kellett folytatniuk, és a törökök ellentámadásba mehettek át.

Ivanics György ekkor már 18 éves volt, és bizonyára már régóta lelkesen harcolt apjával a törökök ellen. Nem volt nemes származású, így ahhoz, hogy később a **Splényi** lovasezred kapitánya legyen, majd nemesítsék, ekkor már garantáltan harcolnia kellett.

1686-ban már apjával együtt ott lehetett már 16 évesen **Bercsényi** huszárjai között a **Budai vár felszabadításánál** is.

Mindehhez a családjától megfelelő támogatást kellett kapjon gyerek korától. Feltehetően nem csak az apja, de sok felmenője is bizonyára huszár katona volt. Egy huszár nem terem csak úgy a fán. Ahhoz gyerekkora óta lovagolni kellett tudnia, melyhez a családjának megfelelő anyagi helyzetben kellett lennie, hogy lovakat tarthasson. Már gyerek korában magába kellett szívnia a harci kedved, készséget, küzdeni akarást, és képeznie magát. Később pedig megfelelő fegyverzethez is kellett jutnia. A lovasság ekkor már pisztolyt is használt, az pedig egy vagyont érhetett, főleg a huzagolt csövű, mellyel jól is lehetett célozni. A katonaság „*veszélyes üzemnek*" számított, aki nem értett hozzá, hamar otthagyhatta a fogát. Az eddigiekből láthatóan, nem volt elég csak jól harcolni, de jó taktikusnak is kellett lennie. Nem csak harci taktikáról van szó, hanem a politikai praktikákhoz is kellett érteniük. Tudnia kellett, azt is, mikor melyik oldalon kell harcolnia, mikor kell „*bebekelni*". *(Valójában mind a török, mind a Habsburg ellenség volt, de adott esetben, e szörnyű kavalkádban, még az ellenfél oldalán harcoló magyar katonával is meg kellett küzdenie.)*

(Mindezekre egy földművelő jobbágy képtelen volt, neki egész nap robotolnia kellett a földeken, és reszketnie az életéért, meg az adószedőktől, töröktől, Habsburgtól, netán a magyar földesura önkényétől is.

Nem véletlenül senki nem akart például falubíró lenni a jobbágyok közül, úgy kellett azokat, törvénnyel és kényszerrel hivatalukba helyezni. Őket „vették elő" legelőször, bármit is követeltek a falujától.)

Nem csak a mai időben kerül sokba egy családnak, amíg a gyerekeik a tanulmányaikat elvégzik, és mire felnőve önállóan képesek ellátni magukat. Ez akkor is így volt. Jelentős áldozattal, költséggel járt az, hogy egy család kiképezzen, és felfegyverezzen egy lovas katonát. Akinek a családjában voltak katonaviselt férfiak, az nyilvánvalóan előnyt jelentett leszármazottainak. Mivel az utódaikat taníthatták kiskoruktól a lovaglásra, fegyverforgatásra, és netán egy hadizsákmányból jól fel is tudták fegyverezni.

Így tanítgathatta **Ivanics Györgyöt** is családja, és legfőképpen édesapja, és amikor vele lehetett, bizonyára a harcokban is. Felmenőinek dicsőséges haditettei is segíthette a katonai előre menetelét.

1688-as év fordulópontot hozott, mivel **XIV Lajos francia király**, megriadva a **Habsburgok** látványos megerősödésétől, felrúgta az 1684-ben, 20 évre megkötött békét. Kitört a **pfalzi örökösödési háború** *(1688-1697)*. Ezáltal kétfrontos harcra kényszerültek a **Habsburgok**. Ekkor **6-7000 magyar huszárt** is a rajnai, vagy itáliai harcokhoz vezényeltek.

*(Ekkor, 18 évesen arra is járhatott huszárkéntl **Ivanics György** is apja kíséretével.)*

[69]A haderő átcsoportosítások miatt a **Habsburgok** keleti hadereje meggyengült. **1691-1696 között** váltakozó sikerű arcok zajlottak, ahol I. Frigyes Ágost választó fejedelem ügyetlensége is sokszor gondot okozott.

A törökök visszafoglalták **Lippát**, **Törökkanizsát** és **Nándorfehérvárt**. **Thököly 15 000 fős** *(kuruc, oláh, tatár)* hadereje utóbbinál jelentős szerepet játszott, amellyel az **1690 április 15** elhunyt *(és a Habsburgokkal korábban kiegyezett)* **I. Apafi Mihály** örökébe óhajtott lépni **Erdélyben**, a porta támogatásával. *(Tervei szerint onnan újra elfoglalhatta volna a Felső-Magyarországi területeit is.)*

[69] https://hu.wikipedia.org/wiki/Th%C3%B6k%C3%B6ly_Imre

1690 augusztus 21-én Thököly a járhatatlannak hitt havasokon átkelve és így hátukba kerülve, a **Zernyesti csatában** legyőzte a **Habsburg** hadakat, elfogva **Heißler** tábornokot. *(Őt később **1692-ben** kicserélte az **1688** óta házi őrizetben tartott **Zrínyi Ilonára**.)*

1690 szeptember 22-én a **kereszténységi országgyűlés** erdélyi fejedelemmé is választotta **Thökölyt**, aki ezt követően megint egyezkedni próbált **I. Lipóttal**, eredménytelenül. Ellene odavezényelte **Badeni Lajos őrgróf** tizenhat lovasezredét **Belgrádból**, mellyel kiüldözték a **Habsburg** hadak **Thökölyt Erdélyből** a **Havasalföldre**.

1690 október 8-án a sorsára hagyott **Belgrádot** viszont a török nagyvezír visszafoglalta.

A mindössze alig 1 hónapos „*incidensnek*" annyi haszna lett **Erdély** számára, hogy **Bethlen Miklósnak** sikerült aláíratnia a **Diploma Leopldiumot I. Lipóttal**, mely garantálta **Erdély** relatív jogait.

1691 februárjában Thökölyt a **havasalföldi vajda** is kiüldözte a területéről, ezért ő **Vidin** környékére húzódott vissza.

*(**Zrínyi Ilona** így férjével együtt ment később a Törökországi bujdosásba, és ott is halt meg **1699-ben**. **Fiát II. Rákóczi Ferencet**, pedig Jezsuiták nevelték tovább Habsburg hűségre. **Thököly** tovább harcolt, és alakja, küzdelmie, jól szimbolizálják a mindent megélt, állandó alkalmazkodásra kényszerített, de mindent túlélő, elpusztíthatatlan kurucot.)*

A **Habsburgoknak** e harcokhoz még nagyobb szükségük volt a magyar katonákra, így **Ivanics György** már 20 évesen, hadi tapasztalatokkal rendelkező huszárként, biztos komolyabb harci szerepet kaphatott. Pláne, ha a szintén már bátorságáról, ügyességétől híres lovaskapitány édesapja beajánlotta, vagy magával vitte őt.

1690-ben gróf Csáky István országbíró *(kinek apja is már egyszer birtokolta **Szendrőt**, és mint említettük **1687-ben** pedig még Caraffa is megkínoztatta)* lett **Szendrő** és a körülötte lévő terület ura.

***(1694-ben** kezdte építeni kastélyát, minden valószínűség szerint az **alsó vár** maradványaiból.*

***Csáki gróf** fürdőt is építtetett, **Gvadányi** rábeszélésére a Boldva partjához közel eredező **gyógyhatású hévíz forrásra**, mely kénes vizének gyógyereje régóta ismert volt, de haszontalanul ömlött a folyóba. Ez elpusztult idővel, és kenderáztatásra és ruha mosására használták a vizet.)*

*(Később az **Ivanicsok** a **Csáky** földesurakkal veszekedtek, aki taksát/adót akart szedni a már nemes Ivanicsoktól.)*

1691 06 19-i Szalánkeméni csatában **Lajos badeni őrgróf** seregei szerencsére győztek, **Köprülü Musztafa nagyvezír** hadai felett, aki el is esett a csatában, mely a század legvéresebb ütközete volt,

*(Sok magyar katona is ekkor elesett, lehet **Ivanics János** is ekkor halt meg, de lehet e csatát is túlélte, ahogy fia biztosan.)*

Fia **Ivanics György** tovább harcolt, földije **Vifȝlaÿ András** ezredes hívására az **1696-ban** alakult a **Deák-**, majd **Viszlay**, majd az új tulajdonosa után újra átnevezett **Splényi-huszárezredben is**. Még **1696-ban** a **Temesvár** melletti győztes Hetényi csatában vettek részt.

1691-1697 között váltakozó sikerű harcok zajlottak. **I. Frigyes Ágost** *(szász fejedelem, 1697-1704-ig Lengyel király)* segédcsapatokkal megerősítette e haderőt, de hibát hibára halmozott, és néha még el is tévedt, a számára teljesen ismeretlen területen. **1697-től** Lengyel királlyá választották, és **Savoyai** vette át a fővezérséget, akkor változott csak meg a katonai helyzet látványosan.

Ezen eseményekről még bővebben lesz szó.

NS. VIFƷLAŸ ANDRÁS HUSZÁREZRED TULAJDONOS & KURUC VÁRKAPITÁNY 1660?-1706

1696-tól van az első információnk **Vifzlaÿ Demeter** fiáról **VifƷlaÿ Andrásról**.

Ugyanis a **Deák huszárezred 1696-os** alapításánál megemlítik, ott volt az alapító tisztek között, ezredesi rangban, segítve is annak megalakulását. Bizonyára a magával hozott több **Szendrői** huszárt is, köztük földijét, **Ivanics Györgyöt** is, aki ekkor már **26 éves** lehetett, komoly korábbi harci tapasztalatokkal.

1660 körül születhetett **VifƷlaÿ András**, lehet még, amikor családjuk **Trencsénben** lakott. ***(VifƷlaÿ** András tovább cifrázta a nevét egy régies „z" betűvel, de sok helyen a leírásokban fonetikusan, **Viszlay**-nak van írva.)*

1663-ban apja **Szendrőben** már hadnagy volt, aki földadományt is kapott ellor. Akinek **1664-ben** már szőllő birtokai is voltak ott. **1672-1675** között pedig **Szendrői vár** magyar kapitánya volt.

[70]A Herman Ottó Múzeum évkönyvéből megtudhatjuk: „*A **possessionátus nemesek** listája **1698-ban, a miskolci járásban** a következő volt: A tapolcai apát, a pálosok, Haller Sámuel, Szirmay István, Dőry András, özv. Szepessy Pálné, Danka Balázs, **Aszalai András,** Nagy Ferenc, Ivocs István, Bük László, özv. Kecskemétiné, Bárczay György, Szentmiklósi György, Kovács Sámuel, Csanády István, Szepessy István, Boldizsár (Ballá) Zsigmond, Papis András, Bátory László, Deák Ferenc, **VifƷlaÿ András**."*

VifƷlaÿ András ezredes tehát középbirtokos **possessionátus nemes** volt.

[71]A **possessionátus** nemesek listájának értelmezéséhez ismerni kell a nemesítések történetét.

Már az államalapítás kezdetén a határ őrzésére kialakultak a földvárak-, erődök-, védőfalak-, sáncok szervezetei, melyek jórészt faszerkezetű keretekbe döngölt földből és kövekből álltak. A gróf, báró, várnagy, várkapitány, vármegye ispánja, azaz főnemesi előkelő tisztségek adományozására csak a király volt jogosult.

II. András *(1205-1235)* király hatalma meggyengült a királyi birtokok és a várszervezetek földjeinek nagymértékű eladományozása miatt. A megerősödött a nagybirtokos nemesség kiváltságait az úgynevezett „*Arany Bullákban*" kellett rögzítenie.

IV. Béla Tatárjárást követően, a várható további támadások ellen, szorgalmazta a védelmi célú kővárak építkezését. **1247-ben** elkezdte a **Budai Vár** megépítését is. A **birtokadományokat** ekkor már oklevéllel igazolták, ami egyben az országos *(nemesi-)* kiváltságok részesévé emelte az adományozottat.

IV Béla és fia**, V. István 1267-ben** kiadott közös törvénye többek közt szólt a nemesek teljes adó mentességéről, a várföldek-, udvarnoki birtokok és nemesi birtokok visszaadományozásáról, a nemesi hadkötelezettségről, a hadjáratban meghalt nemesek birtokának a rokonságára átszállásáról, a nemesek ügyeinek kérvényezés nélküli intézéséről, és a királyi tisztségviselők ***(szerviensek)*** nemesi jogállásáról.

1273-ban született meg **IV. *(Kun)* László király** *(1272-1290)* a **szervienseket** nemesítő oklevelet adott ki.

I. *(Róbert)* Károly *(1308-1342)* már nem volt nagy adakozó. Fő tisztségviselőinek szolgálataiért többnyire már csak „*honor*"-birtokokat adományozott, annak összes jövedelmével, amit a tisztség megszüntetése után visszavont, majd az új tisztségviselőnek adományozott tovább.

Az **Árpádház III. Andással** (1290-1301) kihalt. Ezután már megszűnik a „***törzsökös***", ősnemesi kiváltságok adományozása. *(Mármint az adományozottak örök időre szóló birtokadománya, ill. a király szolgálatában álló főnemesek öröklődő „comes" tisztség adományozása.)* Birtokot szerezni ezután már csak jó házassággal, vagy vásárlással lehetett. Csakhogy a megszerzett birtokokon a tulajdonosi létszám az idő múlásával jelentősen megszaporodott, az egyéni részesedések pedig ennek arányában csökkentek.

A **Habsburg-ház** uralkodói már nem adományoztak földbirtokokat. A főnemességet a nádor *(a király helyettese*), az országbíró, a megyei főispánok *(akiket a király nevezett ki, és akik az Udvarban szolgáltak),* az alispánok *(akiket a főispánok, vagy a megyegyűlés nevezett ki)* és a főpapság képviselte. Az Udvari tisztségviselőknek már birtokot nem, csak címeket adományoztak. A címek családon belül örökölhetőek voltak, és a birtokos nemességgel azonos rangot jelentettek. Ezeket **mágnásoknak** nevezték.

A nemességet a „***bene possessionátus***", vagyis a **nagybirtokosság** képviselte, akik többnyire a vármegyegyűlések fő tisztségeit viselték.

A „***possessionátus***", a **középbirtokosság** a köznemesség széles rétegét képezte, akik a földbirtokuk mellett közhivatali, vagy katonai tisztségeket is képviselhettek.

A **birtokos nemesség alsóbb rétegét** azok képviselték, akiknek **kisbirtokukon** kívül 1-4, igavonó erővel rendelkező jobbágyuk, ill. nagyobb számú zsellérük volt.

Az alsóbb réteghez tartoztak még a „***taksás***" **nemesek** is, akik azonban nagybirtokosoktól bérelt jobbágyföldeken **maguk gazdálkodtak**, földesuruknak pedig a földbérlet díját *(taksát)* pénzjáradékkal kellett rendezniük.

A „***familiáris***" nemesek, azok, akik gazdagabb rokonaik szolgálatában álltak, és bérük azok javadalmazásából származott.

Az „***armális***" nemesség képezte a **kisnemesség legszegényebb** réteget, akik már csak **birtok nélküli** „***címeres nemesi levél***"-lel adományozottak voltak. Ezek közé tartoztak a „***Vitézlő Rend***" tagjai is, akik a törökök kiűzését követően a végvári katonai szolgálatban tanúsított vitézi cselekedeteikért **birtok nélküli nemesi címeket** kaptak a Habsburg-ház uralkodóitól.

[70] https://epa.oszk.hu/02000/02030/00008/pdf/HOM_Evkonyv_08.pdf
[71] http://lehoczkykronika.hu/lehoczkycsaladfa.pdf

Ezek a nemesek már csak a népiesen úgynevezett „***kutyabőrrel***”, vagyis kecske-, bárány-, vagy borjúbőrre írt nemeslevéllel rendelkeztek, a **paraszti** rétegbe tartozóak és ezért **adófizetésre kötelezettek** voltak. *(A jobbágytelek bérlete után éppen úgy kellett adózniuk, mintha jobbágyok.)*

Fenti **nemeseknek kiváltságos joguk** volt a vármegyegyűléseken részt venni, továbbá a **leszármazottjaik is nemesnek számítottak**, ha ezt bizonyítvánnyal igazolni tudták.

A birtokkal is rendelkező nemesség esetén ez adófizetés-mentes kiváltsággal járt a saját nemesi birtok területeikre vonatkozóan.

Az ország lakosságának túlnyomó többségét a mezőgazdálkodási termeléssel foglalkozó **parasztság** *(szabadköltözésű jobbágyok, bevándorló-telepesek)*, a **jobbágyság** és a **zsellérek** alkották.

A **parasztság** a bérelt föld használatáért a földesúrnak kétoldalú szerződésben megkötött éves bérleti díjat tartozott fizetni.

A **jobbágyság** ezt robotmunkával volt köteles leróni.

A földdel nem rendelkező **zsellérek** bérmunkások voltak.

1767-ben Mária Terézia királynő *(1740-1780)* által kiadott „***Úrbéri Rendelet***” szabályozta a birtokos nemesség kiváltságos hatalmának korlátozását a földesúri birtokok bérelt telkein gazdálkodó népességgel szemben. *(A parasztság védelme érdekében)* Ezt „***Úrbárium***”-nak nevezték. Ennek több célja volt: megállapítani a földesúri birtok nagyságát, telekállománya összességét, jövedelmezőségét, az úrbéres népességének számát, ezek föld- és állatállományát, valamint az ezek után kiróható bérleti ellenszolgáltatás pénzbeli díjának *(taksának),* ill. kézi munkavégzésnek *(robotnak)* meghatározását.

A földbéri járadék alapjául a **bérelt telek nagysága**, **jövedelmezősége** szolgált. Az ország különböző területeinek adottsága szerint egy-egy telek nagysága eltérő volt. Egy telek nagysága átlag **16-40 kataszteri hold** *(1 kh=0,575ha, tehát 40kh=**23ha**)* és 6-22 kaszás rét között változott. Egy kaszás rét=egy kaszás ember által egy nap alatt lekaszálható terület, amihez még ¾ kat. hold belterület *(házhely, kert)* is tartozott. Az Alföldön *(a munkaerőben gyérebb népessége miatt)* nagyobb telkek meghatározására volt lehetőség.

1785-ben II. József *(kalapos)* király *(1780-1790)* kiadott rendeletével **eltörölte** az „***örökös jobbágyság***” rendszerének fenntartását és megadta a szabad költözés, tanulás és mesterségek elsajátítási jogát. Bevezette a 6–12 éves gyermekek iskolai oktatási kötelezettségét.

1696-ban, a **Deák ezred** alakulásakor, **Vifʒlaÿ András** már **ezredesi rangban** volt, tehát 20-30 évvel hamarabb kellett születnie, *(1660-ban)* és 18 éves kora óta, *(tehát 1678-tól kezdődően)* már huszárként kellett harcolnia.

*(Ekkortól kezdődött a **Thököly felkelés** inenzívvé válni.)*

1683-as Bécs melletti csatánál, **Budavár 1686-os**, majd **Magyarország 1687-es** felszabadításánál is kellett harcolnia, hogy már ezredesi rangban vehessen részt, **1696-ban** a **Deák ezred** alapításánál.

Ivanics Györgyhöz képest tehát kb. 10 évvel lehetett idősebb. *(1670 között születhetett.)* Ugyanakkor feltehetően mindketten **Szendrői várhoz** és annak katonaságához kötődhettek, mely ekkor még igen fontos királyi vár és település volt.

1673-1675-ig Vifʒlaÿ András apja **Vifzlaÿ Demeter** várkapitányként is igyekezett bizonyára fia előremenetelét segíteni.

Ivanics János is ott szolgálhatott **Szendrőben** huszárként, **Vifzlaÿ Demeter** várkapitány, valamint később még fia, **Vifʒlaÿ András** parancsnoksága alatt is. Sőt valószínűleg ő ajálhatta be fiát **Ivanics Györgyöt** már **Vifʒlaÿ Andrásnak**. Ő vihette fiát magával az első harcokhoz is. Így már lehet **Buda 1686-os** felszabadításánál *(ekkor is már 46 éves volt **Ivanics János**)* is együtt harcolhattak, ahogy a többi török ellenes harcokban is.

iratukat ugyan eleddig nem leltük fel, de az összesítő nyilvántartásokban ezredesként szerepel még 1697–1703 között számos további magyar, ismét csak a teljesség igénye nélkül: Andrássy Pál báró, Batthyány Ferenc gróf, Boronkay István, nemes Ebergényi István, Esterházy János gróf, egy keresztnév nélkül szereplő hallerkeői Haller báró, nemes Imerich Antal, mártonhegyi Martini János György és Károly, csicseri Orosz István, Ragály János, Rátkay Zsigmond József gróf, nemes Stipsicz Ignác, nemes Thavonat Lipót és Viszlay András.

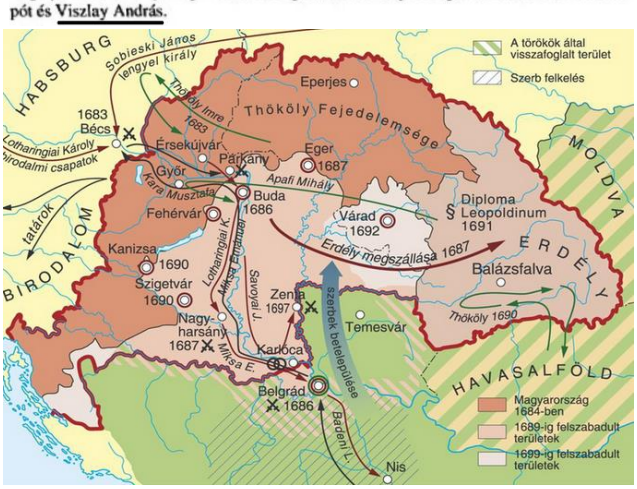

1696-ban a **Deák-huszárezred** alapításakor, **56 éves** volt **Ivanics János**, így már csak fia **Ivanics György** léphetett be oda harcolni, aki 26 éves lehetett. **Vifʒlaÿ Andrással** Szendrőiekként ismerhették és számon tartották egymást.

Vifzlaÿ Demeter unokája, *(**Vifʒlaÿ András** leánya)* **Vifzlaÿ Judit 1690** körül születhetett, tehát ő 20 évvel lehetett fiatalabb **Ivanics Györgyhöz** képest.

DEÁK HUSZÁREZRED 1696 02 20-TÓL

[72]**1696-ban Mihályi Deák Pál** pontosan ezért alapíthatta meg **Deák ezredet**, hogy segítse az **1683-as Bécsi ostrommal** kezdődött, majd Magyarországról való kiszorításával, törökök elleni harcok hadműveleteit.

1696: tulajdonos: Mihályi Deák /Nesztorovics/ Pál ezredes-vezérőrnagy, 1706-ban nemes Viszlay András ezredes, 1706-tól Splényi János László báró ezredes-lovassági tábornok, 1730-tól Csonkabég Ferenc báró ezredes-altábornagy, 1735-től Dessőffy Imre báró ezredes-vezérőrnagy, 1739-től Bodorfalvai Baranyay János vezérőrnagy-

1688-ban Nándorfehérvár visszafoglalását követően, **XIV. Lajos** látva, hogy a **Habsburgok** mennyire megerősödtek, offenzívát indított a **Rajnánál** a **pfalzi örökösödési vita** ürügyén, hogy segítse a törököket.

Ekkor a törökök új erőre is kaptak azonnal, hiszen a Habsburgoknak kétfrontos háborút kellett folytatniuk, és a törökök elleni csapatok egy részét a Rajnához vezényelték.

Tehát új ezredeket kellett kiállítani azok pótlásaként, a törökök ellen.

I. Lipót az 1696-iki esztendő februáriusának huszadikán adta ki a parancsot, a melyben megengedi, hogy *Mihályi Deák Pál* (der gewesene Parteigänger) huszárezredet szervezhessen és e megbízás mellett egyúttal az ezred parancsnokává is kinevezte az ezred felállítóját.

Az első tisztikar a következőkből állott, az ezredparancsnokon kívül: Ebersky István alezredes; Viszlay András ezredes-őrmester; Becsi, Kotán, Kis Balthazár, Farkas Mátyás, Sodány Niklás kapitányok: Kis János, Csizmadia, Kis Niklás, Szamaroty János, Sördőt és Szilágy hadnagyok; Szereniczy Istváu, Toba Mátyás, Horváth György, Hereney János,

[73]**I. Lipót 1696 február 20-án** adta ki a parancsot **Mihályi Deák Pálnak** a huszárezred megalakítására, egyúttal kinevezve az ezred parancsnokának.

1696 02 20-án I. Lipót által kiadott ezredalapítási parancs és ezredparancsnoki kinevezését követően **Deák** megkezdte az ezred szervezését, melynek tisztikarában **Vifʒlaÿ András** a kezdetektől részt vett ezredes-őrmester rangban. Feltehetően a magával hozott több szendrői huszárt is, köztük a 26 éves **Ivanics György** is.

Az ezred, hogy a huszárok önérzetét emelje, bizonyos fajtáját az embereknek, p. o. sintéreket, hóhérlegényeket, szökevényeket stb. nem vett fel kötelékébe. A lovakuak ez időben még nem igen volt rendes abrakjuk, a legelőre voltak utalva. A legénység iszákos volt s nem is igen tiltották a borivást. Eugen herceg hadserege legnagyobbrészt abból táplálkozott, a mit a huszárok szereztek.

A ruházat: zöld dolmány és bundás mente, (az utóbbi a tiszteknél posztóból, a legénységnél bőrből való volt) szűk vörös nadrág, báránybőr kalpag, melynek tetejéről zöld zacskó lógott le, a zacskó egy zsinórral a huszár nyakához erősítve. A tisztek a dolmányon gazdag és sűrű aranysujtást hordtak, a legénység piros és sárga zsinórzatot. A fegyverzet széles, görbe kardból és két hosszu nyereg-pisztolyból állott. Minden huszár tiz tallér készpénzt kapott, a ruháért pedig huszonnégy tallért. Az ezred öt századból állott, a legénység létszáma nyolcszáz volt.

A fölesketés magyar nyelven történt az evangeliumra.

*(Lásd **Deák Pál** is a későbbi elfogásakor ittas volt.)*

Az ezred **zöld dolmányt** viselt, sűrű arany zsinórozással, és **vörös nadrágot**, *(nemzeti színek)*. Fegyverzetük széles szablyából és két hosszú **nyeregpisztolyból** állt. *(Sőt, láthatóan még puskájuk is volt.)* Az ezred létszáma **800 fő** volt **5 századra** osztva.

A **Deák-huszárok** jobbára a **törökök** ellen harcoltak, egyik győzelmet a másik után víva meg a törökön.

[74]**1696 augusztus 16-án**, mindjárt az ezred felállítása után, keresztül ment az ezred a vérkeresztségen, a **Temesvár** melletti **Hetényi csatában**, a Béga folyó mellett. A császári csapatok célja Temesvár elfoglalása volt, de miután híre jött, hogy II. Mehmed szultán felmentő csapatai Pancsovánál átkelve közelednek, Temesvár ostromát abba hagyták.

Már augusztus 15-én a magyar huszárok összecsaptak a törökök előőrseivel, de az igazi véres küzdelem csak azután következett be, hogy a törökök ügyes hadmozdulattal Temesvár és a császáriak közé beékelődtek. A császáriakat erősítette ekkor **Heissler tábornok** is, *(akit **Thököly Zrínyi Ilona** ellenében cserélt ki)*, azonban a csata sok áldozata között ő is életét vesztette.

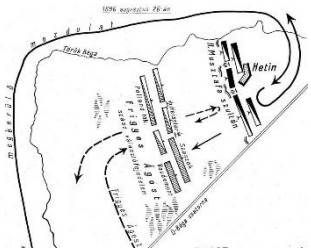

A véres csatateret végül a **törökök** hagyták el, de csak miután céljukat elérve **erősítést küldtek Temesvárra**.

A császáriaknak akkora veszteségük volt, hogy Temesvár ostromát feladták, és téli szállásra vonultak **Felső-Magyarországra**.

Utóbbi igen szerencsés döntésnek bizonyult. ***(Deák Pál** Szerencsi, **Vifʒlaÿ András** Szendrői lakosok voltak, és feltehetően ezen egymáshoz közeli területekről sikerült verbuválni a huszárokat, Thököly korábbi kuruc katonáiból.)* A katonákat nem tudták elhelyezni a végvárakban, mivel nem volt elég pénz, ezért a katonák ellátására a lakosságot jelölték ki, mely komoly feszültséget okozott.

A kieső összegeket koronabirtokok elidegenítésével, elkobzott magyar birtokokra felvett jelzáloggal, a királyi jövedelmekre felvett kölcsönökkel igyekeztek pótolni.[31] Mindezen túl különösen súlyos döntésnek bizonyult, hogy 1697-ben összesen 26 gyalog-, 12 vértes- és 10 dragonyosezredet küldtek téli szállásra a magyar felségterületeken, melyek létszámának alig egyötödét helyezték csak el 26 végvárban kincstári ellátással, a meghatározó többséget illetően az a parancs érkezett, „polgárokhoz és parasztokhoz szállásolják be, akik egyelőre élelmezzék is őket, egyúttal gondoskodjanak a takarmányozásról."[32]

[72] Magyar Huszárság Története Zachar József Huszárok a Nagyvilágban részben 44. oldaltól
[73] Herczeg Ferenc: Új Idők 1896
[74] Vasárnapi újság 1896 37. szám

HEGYALJAI FELKELÉS 1697 07 1-19

[75]**1697 májusában** már összetűzés volt **Vizsolyban** az ott állomásozó **Deák ezred** katonáival.

Tokaji Ferenc, **Thököly** egykori gyalogos hadnagya állt a későbbi felkelés élére, aki igyekezett megnyerni **Rákóczit** is, de ő nem volt hajlandó erre ekkor. Megnyerték ugyanakkor Tokaj várának kapitányát maguknak, Tiszántúlon pedig **Esze Tamás** is.

*(**II. Rákóczi Ferencet** ekkor Bécsbe ment, hogy meg se gyanúsíthassák a felkelők támogatásával, de pár évvel később, amikor 1701-től már zajlott a Spanyol örökösödési háború és a Habsburgok elnyomása fokozódott, levelezésbe kezdett a francia királlyal egy felkelés előkészítése érdekében. **1701 május 29-án** a császáriak ezért elfogták, de sikerült kimenteni őt Bécsújhelyi börtönéből, és **Bercsényi Miklóshoz** hasonlóan ő is Lengyelországba menekült. Onnét hívta **Esze Tamás** hadba őket **1703 tavaszán**. A történelemben tehát igen sok minden megtörténik, akik egymás ellen harcoltak, pár évvel később már együtt harcoltak.)*

1679-ben a császári csapatok már régebben délre vonultak a várható török támadás miatt.

1697 07 1-19 között, tehát igen rövid ideig, mindössze 18 napig zajlott le a ***(Thököly** felhívására kitört)* **Hegyaljai felkelés.**
A felkelés vezetője **Tokaji Ferenc kuruc hadnagy** volt. A felkelők **Sátoraljaújhelyen** megsemmisítették a **császár katonaságot**, majd elfoglalták **Tokajt** és **Sárospatakot** is. *(**Tokaj magyar** helyőrsége egyszerűen átállt.)*
Csatlakozásra szólították fel a nemeseket, vezéreiknek pedig **II. Rákóczi Ferencet** próbálták megnyerni. Egyik ügyében sem sikerült eredményt elérniük, így csak **jobbágyfelkelés** lett belőle.

A megrémült császáriak **július 10-én** már amnesztiát is hirdettek, ha a felkelők leteszik a fegyvert, mivel ők **július 6-án** már **Ónod** ellen is felvonultak. Velük szemben ugyanakkor ott álltak az ott telelő **Deák huszárok**. Így rövid harc utána felkelők visszavonultak.
Július 11-én Bőcs mellett került sor az újabb összecsapásra, ahol a **Deák-Huszárezred** megint győzött ellenük. Akik ezt követően **Tokaj vára** ellen fordultak, mert a haderő délre vonulásához, a tiszai hajóútra szükség volt.
Amikor az odahozott ágyúkkal lövetni kezdték a várat a várvédőt este elmenekültek Tiszántúlra.
Július 22-re már Sárospatakot is feladták és a környező erdőkben szétszóródtak.

A **Hegyaljai felkelés** nem volt messze **Szendrőtől**, és csak a *„pórnép”* lázadása volt, mivel még mindenki emlékében ott volt az **1514-es Dózsa féle felkelés**, melynek hadai gyilkoltak és végig pusztították a nemesek házait.
Bercsényi Miklós vezetésével a felkelés leverésénél és a menekülők üldözésében a hadra kelt nemesi felkelők aktívan közreműködtek ezért. Mivel a jobbágyfelkelés rémtetteitől féltek, mely akkor is a törökök térnyerését segítette elő.
Emiatt a **Hegyaljai felkelés**, bár jogosnak tűnt a Habsburgok elnyomó politikája miatt, de azzal a kockázattal járt, hogy a **törökök** újra uralmuk alá vonhatják **Magyarországot**, ezt pedig nyilvánvalóan nem óhajtották, akik vérüket áldozták a török ellenes harcokban.

*(A felkelés egyik vezetője **Esze Tamás** volt, aki később a Rákóczi-szabadságharc kitörésében is jelentős szerepet játszott. Később **Rákóczi** mellé **Bercsényi** is odaállt az **1701-ben** elindult felkelésekor, amikor a nemzetközi helyzet is már kedvezőbb volt.)*
A felkelők közül sokan elmenekültek, többen **Moldván** át eljutottak **Thökölyhez** is.

ZENTAI CSATA 1697 09 11

A **Thököly** által szított *(Tokaj)* **Hegyaljai felkelést** így nagyon hamar sikerült leverni, az itt állomásozó **Deák huszárezrednek** is köszönhetően. A huszárok pedig ezt követően a törökök ellen mehettek, a Rajnai frontról átvezényelt **Savoyai** vezetésével.

Képeink közül az egyik a Deák-huszárokat ábrázolja roham közben. Igy nézett ki a jelenlegi Pálffy-huszárezred kétszáz év előtt, a mikor az ezred első parancsnoka *Deák*, a regimentet felállította. A Deák-huszárok nagyobbára a törökök ellen harczoltak. Mindjárt az ezred felállítása után keresztül ment az ezred a vérkeresztségen s később ott volt Zentánál is Savoyai Eugen herczeg oldala mellett, egyik győzelmet a másik után viva meg a törökön. Ettől kezdve az ezred szakadatlan harczban állott s a legutóbbi boszniai okkupáczióig minden nagyobb háborúban részt vett.

Thököly a **Hegyaljai felkelést** pontosan azért robbantotta ki, hogy azzal is gyöngítse a **Habsburg** erőket. Ugyanakkor a törökök értesülhettek arról, hogy még mielőtt ők megindították volna az **1697-es hadjáratokat**, a **felkelést** már rég leverték.

1697 Augusztus 28-án, **Titel** bevételét követően értesültek arról is a törökök, hogy egy erős szövetséges sereg érkezik ellenük, ezért nem fogtak bele **Pétervárad** ostromába, hanem *(Thököly Imre tanácsára)* Maros völgyén át **Erdély** megtámadása mellett döntöttek. *(**Thököly 1990-ben**, rövid ideig **erdélyi fejedelem** volt korábban, és abban bízhatott, hogy a Habsburg megszállásból megint elege lehet az erdélyieknek, így boldogan, felmentőként fogadják őket. Erdélyi újra „független” válhat ő meg fejedelemmé.)*

A keresztény hadak fővezéreként azonban **Savoyai Jenő herceg** zseniális tervet eszelt ki.
Miközben szigorúan csak **Pétervárad** védelmével volt megbízva, *(de látta, hogy a törökök továbbvonultak)*, ő a hadiparancsot megszegve a várat elhagyta, és a *(francia hadmérnökök segítségével megácsolt hajóhídon)*, már félig átkelt török hadra rátámadt **Zentánál**.

Savoyai Jenő erőltetett menetben érkezett meg, és már másnap kora reggel támadt is.
A **Zentai** oldalon azonban **100 ágyúval** és **szekérvárral** igen erős **hídfőt** létesítettek védekezésül a törökök.

[75] https://hu.wikipedia.org/wiki/Hegyaljai_felkel%C3%A9s

A **Savoyai** lovas hadereje legyőzte a török lovasságot, parancsnokát **Dzsernák pasát** elfogták, akit kivallattak, és a tőle származó információ főnyeremény jellegű volt.

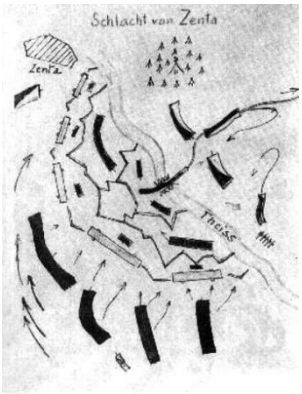

Piano della battaglia di Zenta (1697); disegno del XVII° sec.

A hadtest java része ekkor már átment a szultánnal az élen, de az ágyúk még ott voltak a hídfőben. Ráadásul a hídfőt a Tisza vízparti homokos részen nem tudták rendesen kiépíteni.

Kezdetben a török tüzérség kartácsa távol tudta tartani a császáriakat a hídfőtől.

A törökök ekkor is a **lovasságukkal** próbáltak újra támadni. *(A **török lovasság** vezetését **Thököly** vette át, saját kurucaival is megerősítve őket.)* Savoyai **lovassága** visszaverte őket, és nyomukban, a **Tisza** homokos partján kifigyelt résen át **betörtek a hídfőbe** az ágyúk mögé. Emiatt a török hídfőben hatalmas káosz keletkezett, és ezért összeomlott a védekezésük.

Így hatalmas vérengzést végezhettek a császáriak. Akiket nem öltek meg a császáriak, azok a Tiszába fulladtak.

*(**Thököly** halottnak tetette magát, majd éjszaka átúszta a Tiszát, és a Szultán után Temesvárra menekült néhány emberével.)*

1697 szeptember 11-i Zentai csata képe;

Zentai csata festménye

Savoyai Jenő lovas szobra a Budai várban

Savoyai hadseregének vesztesége **700 fő** és **2000 sebesült**, míg a törökök majd **30 000 főt** vesztettek, és a török haderő mind a **160 ágyúja** is zsákmánnyá vált. Ez olyan megalázó és megsemmisítő erejű győzelem volt, hogy ezt követően a törökök soha többé nem tudták már a **Kárpát-medencét** igazából fenyegetni.

[76]**1697 szept. 11-i Zentai csatánál** is így ott volt tehát a **Deák huszárezred**, mely ettől kezdve **Savoyai** vezénylete alatt szakadatlan harczban állott a boszniai okkupációig. Az ezred jelszava:

„*Renghet a föld s' dülhet, da a magyar hívség nem ingad*"

(A föld nem a villámlástól, hanem az ágyúktól renghetett, na meg a lovaik patáitól.)

Az óriási jelentőségű **Zentai csatát** a **lovas haderők** döntötték el, mert a **törökök** nagyon jól megépített hídfővel biztosították magukat a **Tiszai átkeléshez**. Külön csata zajlott a mozgékony **lovas csapatok** között, és mivel eközben a **török lovas haderő** vezetője elesett, **Thököly** vette át a **török lovas hadtestük** irányítását, de így is veszítettek.

A sorsdöntő pillanat akkor következett be, amikor a **Tisza** folyó vékony **homokos partján Savoyai lovas hadereje** be tudott törni a **török hídfőben** lévő ágyúk mögé, mellyel óriási káoszt váltottak ki a török védők között, akik emiatt a Tiszai hajóhíd felé próbáltak menekülni pánikszerűen. Mivel azonban az szűknek bizonyult a folyóba ugrottak és oda vesztek.

1697-es Zentai csata e **Tisza parti** homoksávon át történt **lovasrohamában** is *(melyet csak könnyű lovas huszárok tehettek meg, nehézlovasok megsüllyedtek volna a homokban)* minden bizonnyal ott volt a Deák huszárezred kötelékében **Vifʒlaÿ András ezredes** és földije **Ivanics György** is a huszárlovasaik élén.

Csak ilyen hatalmas, később is gyakran emlegetett hőstettekkel magyarázható, hogy idővel a Splényi **huszárezred** ezred parancsnokává nevezték ki **Ivanics Györgyöt *(1719-1720)***, egy akkor még **nem is nemes huszárt**.

A Tisza parti huszárrohamnak volt köszönhető tehát a győzelem, de ahogy ez lenni szokott nem a huszárok kaptak szobrot, hanem a császári hadvezér **Savoyai Ernő**.

A történetnek azonban van egy másik érdekes vonzata is. Nevezetesen a **Zentaiak** az általuk jóval később megrendelt szobrot nem tudták kifizetni, ezért végül azt **Ferenc József** vette meg és állíttatta a

[76] 1896 vasárnapi újság 41. évfolyam, 32 sz. 613. oldal

Budai vár elé. Ezzel megelőzte, hogy korábbi vetélytársa **gr. Andrássy Gyuláé** legyen **Budapest** első lovasszobra, ahogy a magyar parlament ezt elhatározta.

Ivanics György és földije **Vifʒlaÿ András** továbbra is ott harcolt a **Deák-huszárezredben Nándorfehérvár** felszabadításánál, és **Boszniában** is. **1697 októberében** ugyanis **Savoyai bevette** újra **Nándorfehérvárt**, felszabadítva **Észak-Szerbiát** sőt **Boszniát** is a haderejével.

*(Feltehetően e csaták hadizsákmányából futotta **Deák Pálnak** arra, hogy többek között a **Zsadányi birtokot** is megvehesse.)*

A **Zentai csata** hatalmas győzelemmel zárult, a **törökök** minden ágyújukat elveszítették, seregük java része a **Tiszába** fulladt. **Magyarország törökök** alóli végleges, biztos felszabadulása ehhez a ponthoz köthető. *(A francia segítségnek köszönhetően, az **1699-es karlócai béke** által, **Temesköz** még marad a törököknek **1716-ig.** Melyet a törökök nyilvánvalóan hídfőnek tekintettek akkor, ahonnét újra elfoglalhatják majd a magyar területeket.)*

Thököly az **1699-es karlóczai békét** követően, élete végéig száműzetésben élt az Oszmán Birodalom távoli területén.

1705 09 13-án Izmitben hunyt el, ott temették el. **200 évvel** később, **1906-ban Késmárkon** temették el újra, immáron magyar földön.

Nem tudjuk **Ivanics János Ivanics György édesapja** mikor halt meg, lehet **1686-ban Budavár** felszabadításánál, vagy az azt következő harcokban, talán **1689-ben** a század legvéresebb harcában **Szalánkenénél**, de lehet megélte még a **Rákóczi-szabadságharc** kitörését, igaz már ekkor nem harcolhatott. **1725-ben** már biztos nem élt, mert akkor megemlítették volna őt is a nemesi okiratban.

*(Megemlíthették volna a nemesítési okiratban apját halála után is, de lehetséges, hogy túl sok olyan esemény volt az életében, mely Habsburg ellenesnek tekinthető volt, ezért inkább őt meg sem említették. Lásd később, a Papy praedium Vifʒlaÿ András nak történő 1702-es adományozásakor, jelezték apja **Vifzlaÿ** Demeter érdemeit is.)*

Ivanics György számára e távoli harcok is újabb lehetőségeket biztosítottak. *(Lásd a Deák-, Viszlay-, Splényi-huszárezred történetét, harcait.)* Nem csak dicsőséget szerezhetett magának, de egy-egy csatagyőzelem után a katonák is kiemelt zsoldot, szabadrablás lehetőségét, és a zsákmányból való részesedést kaptak, a harci morál javítása érdekében.

Vagyis családja **Szendrőben**, ***(****már távol a török ellenes harcoktól),* biztonságban, jólétben élhetett és gyarapodhatott.

1699-ben Vifzlaÿ Judit ekkor még csak **9 éves**, de feltehetően feltűnhetett neki a délceg huszár, aki apjával egy időben érkezhetett haza Szendrőbe, akinek hősteteiről már értesülhetett korábban egész Szendrő, *(így Judit is)* és akit az ottani fiatal lányok is nagyon kerülgethettek bizonyára.

A Deák-, Kollonits-, Pálffy-huszárezredet a déli határra vezényelték, Szeged, Pétervárad és Zenta körzetébe,

[77]**1699-ben**, a török fenyegetés miatt a Kollonits-, Pálffy-, és **Deák-huszárezredeket** *(utóbbi válik később **Viszlay**, majd **Splényi**-huszárezreddé)* a déli határ mellé vezérelték Szeged, **Pétervárad**, Zenta körzetébe. *(Ilyenkor azonban, főleg télen, szabadságolásokat adtak felváltva a huszároknak. Akik a Szeged-Szendrő, /légvonalban 230km-es, akkori földutakon kb. 330 km-es/ távot feltehetően 3 nap alatt megtették, váltott lovakkal, hiszen még a Tiszát sem kellett átkompolniuk.)*

A béke miatt több huszárezredet, így a **Deák Huszárezredet** is felszámolásra ítélték. Azonban **1700 november 1-én** váratlanul meghalt *(Habsburg)* **II. Károly spanyol király**, és mindenki tudta, hogy újabb **Francia-Habsburg háború** lesz, ezért a felszámolás helyett, újra toborzásba kezdhetett a **Deák-Huszárezred**.

[77] Hadtörténeti Intézet és Múzeum: Hadtörténeti Közlemények 2003 március 1.sz.

1701-1714 SPANYOL ÖRÖKÖSÖDÉSI HÁBORÚ

1701-ben, *(alig másfél év pihenőt követően)*, vezérelték a **Deák Huszárezredet** a **Spanyol örökösödési háborúban** az **itáliai** frontjára. Majd annak **1714-es** befejeztével, *(megint 2 rövid békeévet követően)*, az újabb *(1716-1718 között zajló)* **Habsburg-török háborúban** vehessenek részt, melynek döntő ütközete a **1716 augusztus 5-i Pétervárad**i csata volt.)

[78]**1699 január 26-i Karlócai béke** után a harcot elmúltával többet feloszlattak, de az **1696-ban** a törökellenes harcokhoz alapított **Deák Pál huszárezred** tovább élt, bár már elrendelték feloszlatását is. A fenyegető **Spanyol örökösödési háború** miatt leállították azonban a **Deák huszárezred** feloszlatását, és 5 új huszárezred szervezésébe is belekezdtek.

1697-ben még **6597 fő** szolgált a magyar huszárezredekben, de **1699-re** már csak **1974 fő** maradt állományban.

(Melyben az is közrejátszott, hogy 2400 főre redukálták a béke időbeni létszámot. Tehát békeidőben szabadságolás helyett elbocsájtották a létszám javarészét. Feltehetően az értékesebb tiszteket, és a kiképzésnél is fontos altiszteket hagyták csak meg.)

1701 június 9-én következtek be a **Spanyol örökösödési háború** első harci eseményei Itáliában, melyekben az Ebergényi- *(volt **Pálffy**)* és a **Deák-huszárok** vettek részt. ***(Páviánál** és **Milánónál** említik nagy győzelmeiket.)*

1702 január 2-i legkorábbi jelentés szerint ugyanakkor már **40-nél** is több huszár állt át a francia hadseregbe.

1702 áprilisára *(a 400 fős előírt létszám helyett)* **331 főre** olvadt **Deák-huszárezred** *(335 lóval,.* A jelentős létszámhiányt jól mutatja, hogy az év **decemberére 192 fő** és **187 ló** maradt az Itáliában szolgáló **Deák-ezredben.** *(Több huszár ló nélkül volt.)* Ugyanakkor intézkedés történt az 1000 fős létszám elérése érdekében.

A fenti krónikus pénzhiány és a magyarságot mértéktelenül megterhelő anyagi tehertétel következtében az állandó hadseregbeli magyar kiállítású ezredekben 1697-ben csak 6 592 fő szolgált ténylegesen.[53] 1699-re a 2 400 fős békelétszám ellenére alig 1974 huszár maradt állományban, a hajdúkra vonatkozó adat még hiányzik.[54] Elsődlegesen ez indokolta, hogy Császári Udvari Haditanács, a fenyegető spanyol háborúra tekintettel, leállítsa a Deák-huszárezred feloszlatását és visszavegye a korábban irregulárissá visszaminősített Molnár-hajdúezredet, amint ez már említésre került.[55] A jelentős létszámhiányt jól mutatja, hogy az őt új huszárezred szervezése elrendelésének időpontjához közeli 1702 áprilisában az egyenként 1000 fősnek előírt Kollonich- és Ebergényi-huszárezredben 853 fő és 862 ló, illetve 767 fő és 671 ló szolgált, míg a 400 fős Deák-huszárezredben 331 fő és 335 ló.[56] Itáliában az év decemberére az Ebergényi-ezredben 557 fő és 300 ló, a Deák-ezredben 192 fő és 187 ló maradt.[57] A régi és új egységek 1000 főre fejlesztésének elrendelésével együtt eljuttatott kiegészítés eredményeként 1703 júniusára a Deák-ezred létszáma 859 főre és 776 lóra nőtt, ugyanakkor a régebbről fennállt Kollonich- és Ebergényi-huszárezredben még mindig csak 509 fő és 435 ló, illetve 462 fő és 376 ló szolgált.

1702 október 7-én a Császár Udvari Tanács elrendelte *(nyilvánvalóan a Spanyol örökösödési háború miatt)*, hogy a meglévő 2 huszárezred mellé sürgősen kerüljön felállításra a magyar felségterületről 4 újabb hajdú és 6 új huszárezred.

Vifʒlaÿ András ezredes érdemeiért ugyanakkor, **1702** decemberében már jutalmat is kapott feleségével **Réthy Erzsébettel** együtt **I. Lipóttól** a Borsod megyei **Papy preadiumot**. *(Megemlítve apja* **Vifzlaÿ *Demeter*** *korábbi **Szendrői várkapitányi** érdemeit is.)*

J/70. Bécs, 1702, dec. 20.
I. Lipót értesíti a pozsonyi kamarát, hogy a Borsod megyei Papy praedíumot Viszlay András alezredesnek – saját, valamint apja, Viszlay Demeter volt szendrői várkapitány érdemeiért – és feleségének, Réthy Erzsébetnek adományozta, és utasítja a kamarát, hogy nevezetteket a birtokba iktassa be.

[79]**1703-ban** még nehezebb volt feltölteni az ezredet, *(mely csak **836 fő** volt)* a Rákóczi szabadságharc kitörése miatt, az újra az **Itáliai** harcokhoz rendelt feltöltés révén **júniusra** a **Deák-ezred** létszáma **859 főre** és **776 lóra** nőtt. *(Vagyis **83 huszár** ekkor is csak „gyaloggalopp" tudta követni ezredét. Mivel a hadtápszekérhez is kellettek lovak, így valójában még kevesebb huszár tudott csak lóra ülni. 1703-tól még Deák az ezred tulajdonosa, de már **Vifʒlaÿ András** az ezred vezetője, ezért e létszámfeltöltésben neki is szerepe lehetett.)*

a Deák-huszárezred pedig 836 fővel az előírt 1000 fő helyett Itáliába.[54]
vezényelte: 1696-tól Mihályi Deák Pál ezredes, 1703-tól nemes Viszlay András alezredes-ezredes, 1706-tól Splényi János László báró ezredes, 1716-tól Terlotti /?/ ezredes, 1719-től Ivána /?/ alezredes-ezredes, 1720-tól Dessőffy István báró alezredes-ezredes, 1727-től Dessőffy Imre báró alezredes-ezredes, 1735-től Nádasdy Ferenc gróf ezredes,

1704 elején 400 főre és **300 lóra** csökkent az állomány. A jelentős fogyatkozást, és a veszteségeiket jól jelzi, hogy **1704 júliusára** már megint csak **76 fő** és **33 ló** volt a létszámuk.

Deák-huszárezred	1000 fő és ló	400 fő, 300 ló

a Deák-ezredben 76 fő és 33 ló, de harckés közülük is csupán 134, illetve 65 fő volt.[58] Ugyanígy az Elő-Ausztriában állomásozó

(A veszteség rovatban bizonyára sok volt a harcokban elesett katona is, azonban a Magyarországra szököttek /és szabadságoláskor ott maradtak/, valamint a franciákhoz átálltak is jelentősen növelhették a fogyatkozást.

*A veszteségek pótlása szinte lehetetlen volt, mivel a magyarok közötti toborzás érthető módon szinte lehetetlenné vált a **Rákóczi szabadságharc 1703-as** megindulásától kezdődően, és főleg annak **1704-1705-ös** sikerei által.)*

RÁKÓCZI-SZABADSÁGHARC (1703-1711)

I. Lipót *(1658-1705)* semmit sem tanult a korábbiakból.

1687-ban a **Pozsonyi országgyűlésen** a magyar rendeknek nagyon sok jogáról le kellett mondaniuk. A **szabad királyválasztás** és az Aranybulla által biztosított **ellenállási jogról**, a magyarok ügyeinek magyarok általi intézéséről, a **nádor választásról** is. Az uralkodó ráadásul **megtiltotta a magyar haderő felállítását**, a korábbi **végvárakat felrobbantatta**, a **végvári katonaságot** feloszlatta, a **hajdúkat**, **kurucokat** megfosztotta kiváltságaiktól. Visszavonta a **vallásszabadságot**, és erős **rekatolizációba** kezdett.

Horvátország, **Erdély Habsburg** irányítás alá került, kikerülve Magyar királyság hatásköréből, ahogy a **déli határőrvidékek** is, ahova **szerbeket**, **horvátokat** telepítettek, és persze növelték az **adóterheket**.

A Hegyaljai felkelés is **1697-ben** mindezek miatt is tört ki, *(a Deák huszárok és Bercsényi aktív közreműködésével ezt leverték)* melynek vezetőjéül **Rákóczit** akarták megnyerni, aki ezt elutasította, mert az csak parasztlázadásnak tekintette, és Bécsbe ment tisztázni magát az udvar előtt.

---

[78] Hadtörténeti Intézet és Múzeum: Hadtörténeti Közlemények 2003 március 1.sz.

[79] Hadtörténeti Intézet és Múzeum Hadtörténeti közlemények 2003 március i.1sz.

[80]**Felsővadászi II. Rákóczi Ferenc** *(Borsi, 1676 03 27-Rodostó 1735 04 08)* családjában **Rákóczi Zsigmond**, **I. Rákóczi György**, **II. Rákóczi György** és apja **I. Rákóczi Ferenc** is *(gyerek korában 6 évig, amíg apja még uralkodott,)* erdélyi fejedelem volt.

1705-ben a **Szécsényi** országgyűlésen később őt is **Erdély** és **Magyarország fejedelemmé** választották, így ő volt az **utolsó erdélyi fejedelem**.

Anyja a Munkácsi várvédő hős **Zrínyi Ilona** volt. *(A Wesselényi összeesküvés miatt kivégzett **Zrínyi Péter bán** és **Frangepán Katalin** leánya, Zrínyi Miklós a szigetvári hős dédunokája.)*

Nem sokkal az **ifjabb Rákóczi Ferenc 1676-os** születése után meghalt apja **I. Rákóczi Ferenc**. *(Aki a Wesselényi összeesküvésben is részt vett, de akit anyja /Báthory Zsófia, Báthory Gábor fejedelem unokahúga/, kimentett a büntetése alól.)* **Zrínyi Ilonának** küzdenie kellett, hogy **I. Lipót** ne vegye el fia neveltetéséti jogát. **Rákóczi Ferenc** már 3 éves korában megtanult lovagolni, 5 éves korában már megkezdődött a további oktatása.

1682-ben, a nála **14 évvel** fiatalabb **Thököly Imre fejedelem** felesége lett **Zrínyi Ilona**.

1685-ben a **Thököly felkelés** bukását követően **Munkács várában Zrínyi Ilona** még 3 évig tartotta magát, ahol vele volt fia is. A **12 éves Rákóczi** ott forgolódott a bástyákon, bátorítva a vitézeket. Végül **Buda** *(1686)*, **Erdély** *(1687)* és **Magyarország** *(1688)* **visszafoglalását** követően, **Zrínyi Ilona 1688 január 17-én** kénytelen volt visszaadni a várat, amnesztia ellenében. **Lipót megszegte** a megállapodást, elvették gyerekeit, őt pedig Ausztriában lényegében fogva tartották, házi őrizetben. Nővérét Juliannát pedig a Szent Orsolya kolostorba vitték.

II. Rákóczi Ferencet a csehországi Neuhausba, jezsuita iskolába adták, anyjával soha többet nem találkozhatott.

Thököly az **1690-es Zernyesi győzelmekor** elfogott **Hessler császári altábornagy** ellenében kiválthatta szerelmét, **Zrínyi Ilonát**, és végül együtt élték le életüket **Törökországban**. *(**Thököly** Nikomédiában halt meg **1703 február 18-án**, a Rákóczi-szabadságharc évében, de még annak megkezdése előtt.)*

II. Rákóczi Ferenc a prágai egyetemi tanulmányát befejezve, a **Kölni dómban 1694 09 26-án**, elvette **Sarolta Amália hessen-wanfieldi hercegnőt**, mely által rokonságba került a nyugati udvarokkal, így **XIV. Lajos francia királlyal** is, és **birodalmi hercegi** rangot is szerzett.

1696-ban született meg fiúk **György**, akinek keresztapja **I. Lipót** lett. Ugyanakkor **Lipót** abszolutisztikus uralkodása, és **Kollonics Lipót** bíboros ellenreformációs intézkedései miatt is, az országban az elégedetlenség egyre csak nőtt.

Kolonics jelmondata igen jellemző erre az elnyomó politikára:

„Magyarországot előbb rabbá, aztán koldussá, végre katolikussá fogom tenni."

1697 07 01-én a **Hegyaljai felkelést Thököly Imre** felhívására, nem véletlenül éppen **Rákóczi birtokán** indították el. **Rákóczit** meg is akarták nyerni ügyüknek, de ő ekkor még ő nemet mondott.

A felkelés leverésében a császári csapatoknak **Bercsényi Miklós** Rákóczi birtokszomszéd barátja is segített.

1697-es döntő jelentőségű **Zentai csata** után még voltak csatározások, végül azonban az **1699-es Karlócai Béke** után a törökök kiszorultak az országból, ugyanakkor még **Temesközt** birtokolták. Sejthető volt, hogy azért még szeretnének visszajönni, de legalábbis az itteni politikába beleszólni valamilyen módon.

Igen fontos tényező volt a korábban említett, **1701-1714**-ig tartó **spanyol örökösödési háború**.

1700 11 01-én *(Habsburg)* **II. Károly spanyol király** bekövetkezett halálát követően. *(Habsburg)* **I. Lipót** *(harmadik feleségétől származó 1 gyereke József mellett, a még életben maradt 7. gyerekének született)* fiatalabbik fiát **Károlyt** óhajtotta a spanyol királyi trónra ültetni.

Ugyanakkor **II. Károly** *(akit a spanyol főnemesek rábeszélték, /a korábbi Spanyolországot felosztó francia/Habsburg terv ellen küzdve/, hogy a francia, Bourbon származású XIV. Lajos unokáját, anjou)* **V. Fülöpöt** jelölte trónörökösnek.

I. Lipót fia **Károly** örökségéért harcba szállt, de a helyzetet tovább bonyolította, hogy ő is *(1658-1705)* és helyébe az Osztrák trónra lépő **I. József** *(1705-1711)* is meghalt „*menetközben*". Így **Károly** az Osztrák Habsburg tartományok mellett, a spanyol birtokok uralkodójává is vált volna. Ez pedig nagyon sérelmes lett volna **Angliának** és **Hollandiának** is, mely államok sokáig támogatták harcát, **Franciaország** dominanciája ellenében.

*(**VI. Károly** néven került német-római császárként hatalom 1711-ben, de **III. Károly** magyar királyként uralkodhatott a magyar trónon, miután 1711 április 17-i a Szatmári békemegállapodás aláírása előtt elhunyt testvére **I. József**.*

*Mivel ő adta a nemességet **Ivanics Györgynek**, ezért ő is a harcai, cselekedetei is fontosan lehetnek.*

„NOS CARULUS SEXTUS" kezdetű okmányon ott szerepelnek az osztrák Habsburg birtokok mellett a spanyol birodalom országai is, mely utóbbi rangokat végül csak névleg viselhetett haláláig a béke megállapodás feltételeként.)

1701-től ezért tört ki a háború a franciák és az osztrákok között, melybe bekapcsolódtak az angolok, portugálok és a hollandok is a Habsburgok oldalán, Spanyolország és Franciaország együttes hatalmától félve.

A **Habsburg hadakat a Rajnához és Itáliába** irányították, a magyar korona területén csak **30 000 fős császári haderő** maradt.

A bajorok ugyanakkor a franciák mellett léptek a harcba, és együttesen, kezdetben többször is győzedelmeskedtek, így az **1703 09 20-i első Höchstadt csatában** is, és már Tirolba is betörtek csapataik.

[80] https://hu.wikipedia.org/wiki/II._R%C3%A1k%C3%B3czi_Ferenc

1700 őszén a **Spanyol örökösödési háború** *(1701 1714)* küszöbén **XIV. Lajos király** felszólította **Rákóczit**, hogy álljon a magyar lázadozók élére, és ő támogatni fogja pénzzel, fegyverrel. Ő és **Bercsényi Miklós** ezért elérkezettnek látta az időt a felkelés kirobbantására. A levelezésről azonban a Habsburgok tudomást szereztek. Rákóczi elmenekülhetett volna, de beteg *(várandós)* felesége mellett maradt. *(Bercsényinek sikerült elmenekülnie.)*

1701 04 18-án Rákóczit letartóztatták, és végül abba a **Bécsújhelyre** börtönbe szállították, ahol **30 évvel** korábban *(anyai)* nagyapját is kivégezték. Megint ugyanazt az eljárást kezdték vele is, mely az ősi magyar jog szerint törvénytelen volt. *(Igaz azóta a Habsburgot kierőszakoltak sok változást a magyar jogrendben.)* Megint osztrák urakból álló törvényszéket alkottak, és halálos ítélet várt rá is. Magas hercegi rangú felesége *(aki Bécsben szülte meg 2. fiú gyerekét Györgyöt augusztus 11-én)* diplomáciai akcióinak is köszönhette végül a megmenekülését. Nagykövetek, de még a jezsuiták is támogatták **Rákóczi** ügyét.

Végül pont az őrzésével megbízott **Gottfried Lehmann** porosz származású katonatiszt volt, aki segített neki a szökésében.

1701 11 07-én, kalandos úton, dragonyos közlegényi ruhában megszökött **Rákóczi**, és a **Lengyelországi Brezdáni várba** menekült, ahol már **Bercsényi** várta. *(Gottfried Lehmannt kínvallatásnak vetették alá, lefejezték, és felnégyelték. 1705-ben tudták a kurucok Kőszegen becsülettel eltemetni, melyet Nemzeti Sírkert részévé nyilvánítottak. Emlékét, még kuruc dal is megörökítette.*

Még ott is rejtőzködnie kellett, mert **10 000 forintnyi** vérdíjat tűztek ki a fejére. Onnan szervezte a felkelés **Bercsényi barátjával**, **XIV. Lajossal** is újra felvéve a kapcsolatot.

1701-ben I. Lipót az önállósodni próbálkozó **II. Apafi Mihályt** is elfogatta és lemondatta erdélyi fejedelmi címéről.

A magyar nemesség részéről igen nagy sérelem volt szintén, hogy nem kaphatták vissza a töröktől visszaszerzett területeken a földjeiket, 150 év török uralom után. E hosszú idő alatt megsemmisültek az iratok, nem működött sok helyen a közigazgatás, miközben írásos dokumentumokkal kellett volna igazolniuk a jogosultságukat. Amennyiben mégis képesek voltak erre a leszármazottak, akkor újabb akadályként 10%-os fegyverváltságot írtak elő a Habsburgok. Ezt nyilvánvalóan nem tudták megfizetni, hiszen a török által megszállt területeken nem keletkezhetett jövedelmük. E módszerrel az udvar, és a hozzá hű idegenek szerezték meg e területeket.

*(Mi naivan azt hisszük, hogy csak az **1989-es rendszerváltás** után történtek hasonló „**vagyonátrendeződések**”. Pedig a magyar történelemben igen sokszor előfordult ilyen, igaz nem mindig ilyen nagy volumenben, és ilyen igazságtalan módon.)*

1703 05 06-i Rákóczi által megfogalmazott **Breznai kiáltvánnyal** kezdődött el a szabadságharc. A felkelők a hónap végére már el is foglalták a tiszaháti síkságot, de Rákóczi még ekkor a francia pénzsegélyre várt, így a lendület megtört, és majd 2 hónapot veszítettek.

1703 06 16-án végül átlépte a magyar határt **Vereckénél**.

Esze Tamás *(korábbi Hegyaljai felkelő),* **200 rossz puská**val felszerelt **gyalogos**, **50 lovas** seregével indította el a felkelést, elébe menve Rákóczinak.

Már akkor a magyar huszárokat is csatlakozásra szólította fel Rákóczi, de kezdetben a **Hegyaljai felkelés** szelleme kísértette őket.

A nemesek nem akartak mellé állni, mert hasonlónak tekintették ezt is. Sőt egy részük Tiszabecsnél a kuruc hadsereg elé is állt, de vereséget szenvedett. Végül elsőként a **hajdúk rendje** csatlakozott hozzá, mely után egyre több követőre talált.

Júliusban csatlakozott hozzájuk **Bercsényi 600 lengyel** és **román zsoldossal**, majd több **felkelővel** is, mely által már sikerre vihette a felkelést.

Komoly gondot jelentett **Rákóczi** számára, hogy a főleg jobbágyokból álló hadserege mellé a **nemességet** is felsorakoztassa a **Habsburgok** elleni harcokhoz, de végül ezt is sikeresen megoldotta. Ebben nagy szerepet játszhatott **I. Lipót** korábban leírt népszerűtlen, szörnyen felháborító, igazságtalan döntéseinek.

Ivanics György Szendrői reformátusként, nyilvánvalóan szívesen csatlakozott volna a felkelőkhöz, azonban a **Deák-huszárezred** már **1701-től** Itáliában harcolt a **franciák** ellen.

1704-ben nyílt esetleg lehetősége, hogy csatlakozzon, mivel a **Szendrő**i származású **Vifɜlaÿ András kuruckapitánnyal** együtt harcolt. **1706-ban** a **békepártiakat** ért atrocitások és a **Habsburgok** igen előnyös ajánlatai miatt „*bebekelhettek*” többen visszatérve a **Deák-ezredhez**, mely 1706 év második felétől **Splényi báró** vezetése alá *(és tulajdonába is)* került.

Ivanics György édesapja, *(ha nem esett el korábban a harcokban),* ekkor már **60 év feletti** korú lehetett, és így már nyilvánvalóan idősnek számított a harchoz, és **1725-ben** a **nemesi oklevél kihirdetésekor** már **85 éves** lett volna. *(Amit nyilvánvalóan nem élt meg, hiszen akkor említették volna a nevét a nemesi dokumentumokban.)*

1703-ban a **Rákóczi-szabadságharc** kitörésekor, tudjuk **Mavezzini Alfonz** császári várkapitány igyekezett a **Szendrő várát** jó állapotba hozni.

1704-ben azonban fel kellett adja a várat, és **Szepessy István kuruc** vezér lett a várkapitánya. *(Később, **1707-ben** maga a fejedelem rendelte el a vár megsemmisítését visszavonulásakor. A Habsburgok ugyanakkor már 1702-ben elhatározták a vár lerombolását, amit **Rákóczi-szabadságharc** akadályozott meg akkor.)*

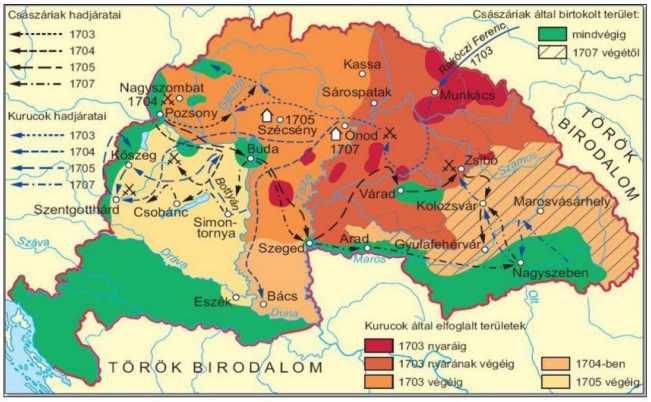

A **Rákóczi-szabadságharc 1703-as** kitörése tehát egyértelműen összefüggött azzal, hogy a franciák *(a bajorokkal együtt)* **1701-1703 között** bebizonyították erejüket a Habsburgok elleni sorozatos győzelmeikkel. A szabadság harc első gyors győzelmeit pedig szintén az is magyarázza, hogy a Habsburgoknak a franciák *(és bajorok közös hadereje)* ellen kellett küldeniük a csapataikat. Elsődleges cél lehetett Ausztria védelme, és csak utána egy éppen korábban visszaszerzett birtokuk biztosítása, mint Magyarország.

1703 09 26-ra már a **Dunáig** terjedt **Rákóczi** hatalma.

1703-ban Szendrőben *(mely már messze került a török harcoktól)* Gvadányi utódja **Mavezzini Alfonz** a **Rákóczi-szabadságharc** kitörésekor igyekezet a várat jó állapotba hozni.

1704 08 23-án mégis kapitulált, azzal a feltétellel, hogy a német és a magyar katonák is szabadon elvonulhatnak, de a magyar vitézek mind maradtak és hűséget esküdtek **Rákóczinak**. **Szepessy István kuruc** vezér lett **Szendrő** utolsó várkapitánya.

1704. augusztus hó 23-án írta alá a capitulatiót, melynek értelmében Rákóczi Ferencz teljhatalmu biztosa, Szentpéteri Imre borsodvármegyei alispán szabad elvonulást biztosított mind a magyar, mind a német katonaságnak. Az őrség magával vihette minden javait, de a várhoz tartozó hadiszereket és munitiókat át kellett adnia a fejedelem biztosának. A capitulatio egyik pontjában kikötötte Malvezzi, hogy a várbeli kápolna, melyet a ferenczrendi atyák gondoztak, továbbra is a katholikusok birtokában meghagyassék. A német katonaság elvonulása után a magyar vitézek egytől-egyig hűséget esküdtek Rákóczinak.[7])

Eger és Kassa hadászati fontossága mellett utóbb úgyszólván egészen elvesztette jelentőségét, II. Rákóczi Ferencz fejedelem az 1707. év elején elhatározta, hogy le fogja rontatni. 1702. febr. 7-én már a bécsi haditanács is kimondta rá a halálos ítéletet; de a spanyol örökösödési háború előkészületei miatt akkor elmaradt a vár lerombolása.[5]) Rákóczi a demolitio feladatát Bertóti Ferencz viczegenerálisra, illetőleg Darvas Mihály provincialis commissariusra bízta s ez utóbbi a vármegyét szólította fel, hogy adjon e czélra megfelelő munkaerőt.[6]) A falak felrobbantását, úgy látszik, Lemaire franczia mérnök végezte; március 27-én maga a fejedelem sürgette gróf Bercsényi M

Bertóti április 12-én nyolcz napon belől a szükséges munkások kirendelésére kérte a vármegyét; a munka sietve folyt s nem telt bele néhány hét, Szendrő vára bevégezte hivatását.

1702-ben már a **Habsburgok** elhatározták a vár lerombolását, *(mivel Eger visszafoglalását követően, és a törökök messze űzésével jelentőségét vesztette)* de a Spanyol örökösödési háború miatt inkább mással voltak elfoglalva.

1707-ben ugyanakkor maga a visszavonuló fejedelem rendelte el a vár megsemmisítését, ami meg is történt április végéig.

A **törökök** végleges kiszorításával a fontos végvári szerepe megszűnt, a vár lerombolásával erődítés szerepe is, így **Szendrő** település jelentősége megszűnt.

1704 08 13-án azonban a második **höchstádti csatában**, **angol segítséggel** győztek az **osztrákok**. Ezzel azt is elérték, hogy **Rákóczi kuruc serege** ne tudjon egyesülni a **bajor-francia** sereggel. Ez igen rosszul érintette a felkelést.

A francia pénzügyi segély is megcsappant, a haderejéhez azonban pénz kellett, adót nehéz volt kivetni, ezért **Rákóczi** rézpénzt veretett, mely nehezen volt forgalomba tartható. Alig **7000 fős**, de jól felszerelt saját hadereje volt, **tízszeres** volt viszont a néphad és a köznemesi csapatok száma.

1704 06 13-án Frogách Simon hadvezére nagy csatát veszített el, és a **rácokat Rákóczi** hiába próbálta maga mellé állítani. A **horvátok** és az **erdélyi szászok** is a császár mellett maradtak. Az **osztrákoknak** ugyanakkor volt pénzük *(feltehetően kölcsönből, hiszen már máskor is volt erre sok példa)* **dán**, **porosz**, és **bádeni zsoldos csapatok** bevetésére is.

Amilyen szívósan küzdöttek **Rákóczi** mellett a **ruszinok** és a **tótok**, olyan elánnak harcoltak ellene a **horvátok** és a **rácok**.

Sokáig emiatt csapatai el is kerülték a délvidéket.

[81]**1704 nyarán** indult csak a **Rácz háború**, melynek során **Bácskát**, **délvidéket** felszabadították.

A fejedelem innen **július 4-én** kilenc zászlót küldött győzedelme jeléül a solti táborba, s azután szélvész gyanánt csapott le **Titelre**, ahonnan **július 12-én** már szintén sikereiről számolhatott be.

Komoly ellenállással sohasem találkozott, a **rác hadak** átmenekültek a **Szerémségbe** vagy a **temesvári basaságba**. Oda küldöttséget küldött a **pasához**, hogy az oda menekült rácokat ne engedje vissza a Magyar határhoz.

1604 07 20-án körülvette **Szeged belvárosát,** az **úgynevezett palánkot**, a **rácok** egyik főfészkét.

A kurucok a várost bevették, és a rácok házait kirabolták. Tehát alig három hét alatt, így hallatlan gyorsasággal dicsőségesen befejezhette a rácok ellen intézett hadjáratát.

[81] https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/MagyarTortenetiEletrajzok-magyar-torteneti-eletrajzok-BE5D/ii-rakoczi-ferencz-16761735-760E/elso-kotet-760F/iii-konyv-a-szabadsagharcz-kezdete-778E/xi-a-dunantuli-es-a-racz-hadjarat-1704-781C

A szegedi várat is be akarta venni ostrommal, de a **temesvári basa küldötte** az a hírt hozta, hogy Szegedet a bevétel után át kellene adnia a szultánnak, mert ő azt a karlóczai békében csupán a királynak engedte át. Ezért Rákóczi azt nem foglalta el.

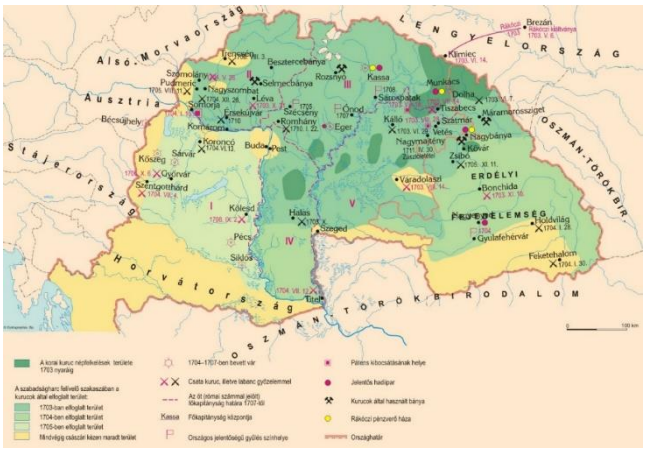
Alsó-Morvaország
Ausztria
Stájerország
Horvátország
LENGYELORSZÁG
OSZMÁN-TÖRÖKBIR.
ERDÉLYI
FEJEDELEMSÉG
OSZMÁN TÖRÖKBIRODALOM
Pozsony
Kassa
Eger
Szeged
Pécs
Buda
Kölesd
Siklós
Tihany
Gyulafehérvár
Fehértemplom
Munkács
Nagybánya
Zsibó
Bonchida
Tasnád
Szatmár
Nagymaros
Kőszeg
Győr
Sárvár
Szentgotthárd
Kőrösmező
Kőrösmező
Kőrösmező

Tehát valóban tényleges volt az amnesztia, Így mindenki, aki korábban szabadságharc mellett harcolt, beállhatott a császári haderőbe és előbb a **franciák** (még 1714-ig), majd *(1716-1718 között)* a **török ellen** is kitüntette magát harci érdemeivel, sőt akár a nemességet is megkaphatott, annak ellenére, hogy előtte **Rákóczival harcolt**. *(Lásd **Aszalay Ferenc** példáját.)*

III. Károly *(1711-1740) (I. Lipót 3. felesége 7. gyerekeként)* véletleneknek köszönhette, hogy magyar király és német-római császárrá válhatott. *(Eredetileg a spanyol trónra szánták őt, de azt a spanyol örökösödési háborúban elvesztették a Habsburgok.)*

I. Lipót *(1658-1705)* halálakor bátyja **I. József** *(1705–1711 04 17)* lett Ausztria és tartományai *(így Magyar Királyság)* uralkodója, és ő vált Német-Római császárrá is, de végül ő a Szatmári békekötés előtt néhány nappal, *himlőben* váratlanul meghalt.
III. Károly hatalomra jutásakor mindennél fontosabb volt számára, hogy birodalmát megvédje és növelje, ehhez pedig szükségük volt ekkor a magyar katonákra. *(Vagy legalább Magyarország békéjére.)*

A **szatmári béke** ezért igen kedvező feltételeket biztosított mindenki számára. Még **Rákóczinak** is kegyelmet biztosított, vagyonát is megtarthatta volna, ha felesküszik 3 hét alatt a császárra. Még azt is választhatta volna, hogy az eskü letételét követően **Lengyelországba** távozik.
*(Rákóczi azonban a **Habsburgok** ígéreteiben joggal nem bízott. Pontosan emlékezhetett még a Wesselényi összeesküvőknek tett hamis ígéreteikre, ahogy anyjának is tett ígéretüket is megszegték, és ne feledjük ő már ott volt a Habsburg börtönben is halálos ítéletét várva.)*

Végül azonban valóban, aki átállt, annak bántódása nem esett, és teljes vagyoni és politikai rehabilitációt kaptak.
A **Szatmári béke** előnyös feltételeinél senki ne gondolja, hogy az az osztrákok jóindulatán múlt. A véres megtorlást az akadályozta meg, hogy a **Spanyol örökösödési** háború ekkor még javában zajlott, és a Habsburgoknak szükségük volt a magyar katonákra. Így a **III. Károlyra** felesküdtetett magyar katonákat oda irányíthatták, a Magyar Királyságban harcoló osztrák csapatokkal együtt.

*(A Szatmári békének köszönhetően **Károlyi Sándor kuruc generális** is később császár-királyi tábornagy lett. Nagyon fontos tényező volt, hogy VI. Károly ellen már nem harcoltak a kurucok, hiszen pont akkor halt meg I. József. Így VI Károlyt már csak az érdekelhette elsősorban, hogy ki milyen érdemeket szerzett az ő uralma alatt Magyar birtokainak visszaszerzésében.)*

A nagy európai **Spanyol örökösödési háborút** lezáró **békekötésekkor Rákóczit** meg sem említették, még arról sem intézkedtek, hogy Bécs kiadja *(József és György)* fiait számára.

Rákóczinak felajánlották a **lengyel koronát** kétszer is, még az orosz cár is támogatta ebben, ő még sem fogadta el. **Lengyelországba**n maradt egy ideig, remélve, hátha javul a Magyarországi helyzet. **Angliába** is elutazott, de ott nem fogadták. **XIV. Lajos halálával** Franciaországban sem volt maradása.
Török szövetséggel is próbálkozott, de a **pétervaradi ütközetnél** már a háború elején katasztrofális veszteséget szenvedett el a török haderő, mely **Nándorfehérvárat** is elvesztette.
1718 07 21-i pozsareváci béke részeként a Porta megtagadta a bujdosók kiadatását, de messzebbi lakhelyet **Rodosto**-t jelölték ki számukra. *(Ide szökött ki fia **György** is később egy időre. Aki kétszer is megnősült végül Párizsban, de az egyetlen fia már 3 évesen meghalt. **György** pedig 1756-ban halt meg. **József** fia soha nem nősült meg, egy francia nemes lánnyal folytatott viszonyából pedig csak egy lánya született, 1738-ban halt meg egy Erdélyi fejedelemségért indított, törökök által támogatott háborúban, mely nagyon erőtlen és sikertelen volt, a kihalt kuruceszme miatt is. Fiaival kihalt a **Rákóczi család** fejedelmi ága.)*
1735 04 08-án hunyt el **Rákóczi fejedelem**. Konstantinápolyban temették el **Szent Benedek** templomban, **Zrínyi Ilona** mellé.
1906 10 29-én Kassán a **Szent Erzsébet**-székesegyházban helyezték el végső nyugalomba.

[82]A **Thököly féle** felkelés alatt és bukását követően is, sok **bujdosó kuruc** a **francia hadseregben** talált magának helyett, ahol szívesen fogadták a **magyar huszárokat**, már csak a harcokban szerzett tapasztalataik okán is.

A **Rákóczi-szabadságharc 1703-as** kitörését megelőzően **magyar huszárok** szolgáltak az **1701-ben** kezdődő **Spanyol örökösödési háborúban** a Habsburg haderőben, de a korábbi szövetségesük *(lásd **Thököly szabadságharc**)* a **franciák** ellen nem szívesen vetették be őket, már akkor sem.

Rákóczi felszólítását követően pedig igen sokan *(főleg az **1703-1704-es** téli harci szünetnél, lásd **Deák huszárezred** állomány csökkenése)* a Habsburg alakulataikat elhagyva beálltak a **kurucok** közé.

Később **Rákóczi** azt is javasolta, hogy aki nem tud elszökni az ő haderejébe, mert messze harcol, az **álljon át a franciákhoz.**

1703 augusztus végére már a **Dunáig** értek **Rákóczi** hadai.

1703 novemberében a Habsburg hadvezetés „*felfogó osztagokkal*" igyekezett a Magyarországra való szökést megakadályozni, kevés sikerrel.

1704-es adatok szerint például a tervezett **1000** létszámból, végül útnak indított **896 Andrássy-hajdúból** csak harmada, **333** érkezett meg **Itáliába**, azok közül pedig többen onnan dezertáltak.

1704-ben Rákóczi „*pátenst*" bocsájtott ki, melyben a dezertálásra szólította fel a huszárokat. *(1704. Efztend. nyomtatott MANIFESTUM nyelvezete is érdekes!)*

Így végül már külön magyar huszárezred harcolt a franciák oldalán, az **1705-től** már **Deák Pál** huszárezredes vezetésével.

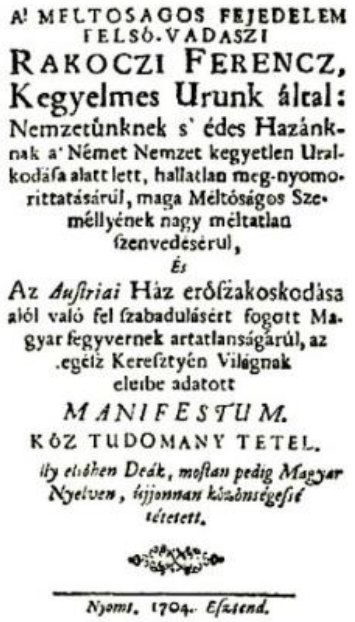

A' MELTOSAGOS FEJEDELEM
FELSŐ-VADASZI
RAKOCZI FERENCZ,
Kegyelmes Urunk által:
Nemzetünknek s' édes Hazánknak a' Német Nemzet kegyetlen Uralkodása alatt lett, hallatlan meg-nyomorittatásáról, maga Méltóságos Személyének nagy méltatlan szenvedéséről,
És
Az Auſtriai Ház erőſzakoskodása alól való fel szabadulásért fogott Magyar fegyvernek artatlanságáról, az egéſz Keresztyén Világnak eleibe adatott
MANIFESTUM.
KÖZ TUDOMANY TETEL.
Ily elébben Deák, mostan pedig Magyar Nyelven, újjonnan közönségessé tétetett.
Nyomt. 1704. Eſztend.

Ez alapozta meg az újabb francia uralkodói döntést a spanyol „örökösödési" háború és az azzal időben egybeeső Rákóczi-szabadságharc idején, amely szerint a Habsburg-hadaktól elmenekült magyarok nagy számára tekintettel az itáliai hadszíntéren egy, míg a Rajna-menten két új huszárezredet kell felállítani. 1705-ben Itáliában főleg a császári Ebergényi- és Deák-ezredbeli huszárok élén a francia fogságba esett és a francia szolgálatvállalásra ráállt, már említett Deák Pál ezredes került a végül 600 fős magyar egység élére, amelynek 56 fős tisztikarában bizonyosan legalább 32 magyar szolgált, köztük őt honfitársa mellett Kubinyi András kompániáskapitány. Miután a távollétében császári generálissá kinevezett Deák már a következő esztendőben visszaszökött Habsburg-szolgálatba, előbb német, majd francia vezénylőt nevezett ki a hadvezetés. Végül 1709-ben ezt, az akkor már csak 246 főnyi egységet a francia uralkodó átengedte a spanyol királlyá koronázott unokájának, V. Fülöpnek.

Pálffy, (később) Ebergényi huszár

[83]1704 03 30-án Casalnál Mihályi *(Nesztorovics)* **Deák Pál** ezredesvezérőrnagy ugyanis **francia** fogságba esett. *(Jelentős emberveszteséget is elszenvedve.)*

*(Nagyon érdekes információ, hogy **Deák Pált**, miközben már 600 fős, átállt magyar huszár egységével a Habsburgok ellen harcolt a franciák oldalán, távollétében kinevezték császári generálissá! Ezzel óhajtották visszacsábítani, melynek meg is lett az eredménye 1 év múlva, mivel visszaszökött 70 emberével.*

*Hasonló lehet a magyarázata annak is, amikor **Vifʒlaÿ András** már Bercsényi emberekéntt, **1705-től** Temetvényi **kuruc-kapitány**, ezt követően mégis **1706-ban** kinevezték a **Deák ezred** új tulajdonosának, hogy e kinevezéssel visszacsábítsák!)*

1704-ben Vifʒlaÿ András gondja már az lehetett, hogy ezredét újra kellett szervezni, mivel már **1703** óta ő volt az **ezredparancsnok**. *(**Deák Pál** az **Ebergényi** és a **Deák** ezred együttes vezetőjévé vált.)*

*(**1706-tól** lett csak **Vifʒlaÿ András** már a **Viszlay ezred tulajdonosa** is.)*

1704-es évben az ezredének a létszáma az **1703-as 859-es** létszámról már **76** főre csökkent!

Deák Pál elfogatásának körülményeiről részletes jelentést tett **Gyulai** naplójában.

39 Deák Pál ezredes fogságba esését *Gyulai* naplójában így örökítette meg: „30. Marty. Három ezerig való lovas és gyalog franczia Casálnál a hídon általjövén circiter 60 kuruczczal, az mi mezei strásánkat béhajtotta és el is fogott bennek. Ebergényi óbester uramnál lévén, óbester Pál Deák, óbester Bagossi Pál és az itt való német commendáns is, Martini uram, ki is már tituláris óbesterré lett, az lármára az óbesterek kinyargaltanak, mivel éppen délben volt az lárma, hozzájok érkezvén Generál Vauban is, az óbesterekkel edgyütt az mi mezei strásánkat viszsza helyben viszik. Érkezvén a körüllevő falvakban való quartélyban levő német regementek, a francziát viszszanyomják. Óbester Pál Deák és Ebergényi magyar óbesterek utánna rugaszkodván a franczziáknak s kuruczoknak, Pál Deák óbester alatt az lovat ellővik, kit más lóra akartak felvenni, de félittas lévén, fel nem ülhetett más lóra, rajta csoportozván a franczia és az kurucz, elfogták Pál Deák óbestert és rabul Casálban az franczia armada commendánsának, Dux de Vandomnak béviszik. Azzal a franczia viszsza ment." (205. o.) Megjegyezzük, annak ellenére, hogy az 1696 óta önálló huszárezred élén Habsburg-szolgálatban állt Deák Pál ezredest már 1702-ben méltánytalanság érte a bécsi udvar részéről, mivel a szolgálataiért korábban nyert birtokaiból távollétében kiforgatták, nehezen szánta el magát a francia szolgálatvállalásra. Csak miután a Habsburg-hadvezetés hiábavalóan fáradt kicserélése érdekében, akkor döntött a fogolystátus helyett a kényszerű fegyverfogás mellett. (*Feldzüge*, IV. k. 352. skk. o., VII. k. 2. r. 362. o.)

*(A franciák 3 ezreddel támadtak 60 kurucra, akiknek segítségére voltak német regimentek, ezért a franciák visszavonultak, **Deák** csapatával üldözőbe vette őket, de kilőtték a lovát alóla, „de **félittas lévén, fel nem ülhetett más lóra**", így fogták el a franciák és a /francia haderőben más ekkor is szolgáló/ **kurucok**. Aki végül beállt francia szolgálatra, melyben az is szerepet játszott, hogy fogolystátuszában nem segítettek neki, és 1702-ben, amíg ő harcolt, még vagyonából is kiforgatták.)*

Itáliában 1705 derekára a kezdeti két század helyett már nyolc századnyi huszár szolgált a francia hadak soraiban. Ezekből 1705. szeptember 25-i hatállyal szerveztek önálló huszárezredet.[38] A mintegy négyszáz magyar és más nemzetiségű huszár élére az 1704. március 30-án Casalnál francia fogságba esett mihályi Deák Pál huszárezredest állították.[39] A harcokban ezek a huszárok nagy veszteségeket szenvedtek. Magyar vezénylet alatt is csupán 1706. szeptember 7-ig állottak. Akkor ugyanis a turini csatát követően az ezredtulajdonos visszaszökött a Habsburg-hadakhoz. Vele tartott vagy hetven harcosa is.[40]

1705-re már **8 magyar század** szolgált **franciák** mellett, melyből önálló magyar huszárezredet szerveztek és *(van ahol 600, máshol 400 főnek jelzett ezred élére)* állították **Deák Pál ezredest**.

1706 09 07-én a **Savoyai** által vezetett Habsburg hadak győzelemével zárult **Turini csata**.

40 *Feldzüge*, VIII. k. 271. o., *Gräfer*: Geschichte der k.k. Regimenter, II. k. Wien, 1812. 132. o. Megjegyezzük, hogy a Habsburg-hadvezetés kényszer hatása alatt vállalt szolgálatnak minősítette Deák Pál ezredes rövid francia hadseregbéli szerepét. Nemcsak teljes büntetlenséget nyert, hanem Savoyai Jenő herceg, mivel Deák ezredét addigra Viszlay András ezredes kapta meg, azt indítványozta, hogy az uralkodó Deákot nevezze ki generális-főstrázsamesterré és állítsa az itáliai hadszíntéren a Viszlay- és az Ebergényi-huszárezredből létrehozandó csoportosítás élére. (Feldzüge, VIII. k, 2, r, 291. o.). Deák Pál további sorsára vonatkozó adatra eddig még nem bukkantunk.

[82] 1982 Hadtörténelmi közlemények
[83] Hadtörténeti Közlemények 1982, 362. o.

Ezt követően **Deák Pál** ezredtulajdonos **70 harcosával** „*visszaszökött" (visszaállt: „**bebekelt**")* a **Habsburg hadakhoz**.
Ezért szóba került, generális-főstrázsamesterré való kinevezése és, hogy visszakapja az **1706-ban** már **Vifʒlaÿ András** ezredesnek adott ezredét.

Helyette végül az a javaslat fogalmazódott meg, hogy nevezzék ki a **Viszlay** és az **Ebergényi** ezredek közös vezetőjévé
Nem tudjuk, hogy végül ez a javaslat megvalósult-e, és **Deák Pál** a Viszlay és az Ebergényi ezredből létrejött „*csoportosítás*" élére került-e.

[84]Értékes hír lelhető fel ugyanakkor **Deák Pálról**, mely magarázhatja e dolgot. Nevezetesen **1630-ban** kapott nemességet és többek között **Gyöngyös** környékén voltak birtokai. A **Rákóczi szabadságharcban** elkobozták **Deák Pál** birtokait. Többek között a **Zsadányi** birtokot is, melyet **1701-ben** közösen vásároltak az **Almásy Jánossal**, aki **1677-ben** kapott címeradomány.
(Az Almásy család feltehetően korábban is nemes lehetett, de nem tudták igazolni Erdélyi nemesi származásukat.)
A közös vásárlás bizonyára szerepet játszhatott az a tény, hogy **Almási Ágnes** *(**Gyöngyös** 1681-1721)* volt a felesége, aki miután megözvegyült Steössel Kristóf alispánnal házasodott meg. Tehát **Deák Pál** meghalt, feltehetően az Itáliai harcokban, nem sokkal az igazolásáról szóló iratok megszületése után még **1706-ban**.

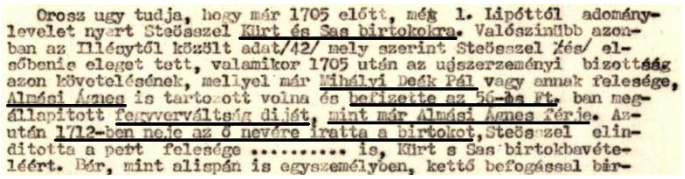
Orosz ugy tudja, hogy már 1705 előtt, még I. Lipóttól adománylevelet nyert Steösszel Kürt és Sas birtokokra. Valószinübb azonban az Illésytől közölt adat/42/ mely szerint Steösszel Zés/ elsőbenis eleget tett, valamikor 1705 után az ujszerzeményi bizottság azon követelésének, melyel már Mihályi Deák Pál vagy annak felesége, Almási Ágnes is tartozott volna és befizette az 56-ba Ft. ban megállapitott fegyverváltság díját, mint már Almási Agnes férje. Azután 1712-ben neje az ő nevére iratta a birtokot, Steösszel elinditotta a pert felesége ..... is, Kürt s Sas birtokbevételéért. Bár, mint alispán is egyszemélyben, kettő befogással bir-

[85]Erre utal egy adat is, mely szerint valamikor **1705 után** *(feltehetően 1706 09 07 után, mert ekkor még élt Deák)* Steössel Kristóf fizette be 56 ft-ot, felesége **Almási Ágnes**, *(itt is „i"-vel írták Almásit)* vagy még inkább annak korábbi férje **Mihályi Deák Pál** birtokai utáni fegyverváltság díját. 1712 után pedig neje nevére iratta a birtokot. *(Tehát Deák miután 1706-ban visszaszökött, azt követően meghalt, csak így tudott felesége újra nősülni.)*

[86]A rejtvényt az **Új Idők 1896-os** száma oldotta meg, mely a **Deák ezred 1696-os** alapításának 200. évfordulóján jelent meg. Az ezredet ekkor már **Pálffy-Huszárezrednek** hívták. Ebben szó van arról is, hogy milyen nehézségeket kellett megoldaniuk. Volt, amikor az ezred száz emberre olvadt le. Az ellátásukhoz lóhúst kellett enniük.

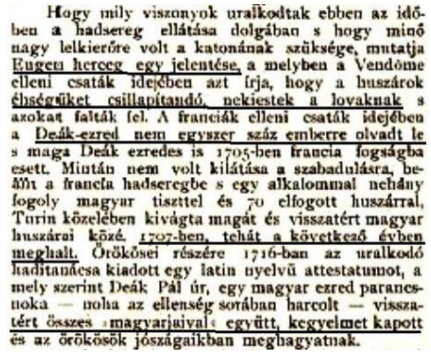
Hogy mily viszonyok uralkodtak ebben az időben a hadsereg ellátása dolgában s hogy minő nagy lelkierőre volt a katonának szüksége, mutatja Eugen herceg egy jelentése, a melyben a Vendôme elleni csaták idejében azt irja, hogy a huszárok éhségüket csillapitandó, nekiestek a lovaknak s azokat falták fel. A franciák elleni csaták idejében a Deák-ezred nem egyszer száz emberre olvadt le s maga Deák ezredes is 1705-ben francia fogságba esett. Miután nem volt kilátása a szabadulásra, beállt a francia hadseregbe s egy alkalommal néhány fogoly magyar tisztttel és 70 elfogott huszárral, Turin közelében kivágta magát és visszatért magyar huszárai közé. 1707-ben, tehát a következő évben meghalt. Örökösei részére 1716-ban az uralkodó haditanácsa kiadott egy latin nyelvü attestatumot, a mely szerint Deák Pál úr, egy magyar ezred parancsnoka — noha az ellenség sorában harcolt — visszatért összes magyarjaival együtt, kegyelmet kapott és az örökösök jószágaikban meghagyatnak.

[87]Az is kiderült, hogy miután visszatért a Habsburg csapatokhoz **Deák** kegyelmet kapott, 1706 április 5-i hatállyal császári generális-főstrázsamesterré nevezték ki. *(Külön rendelkeztek, hogy családja és visszatért huszárjai visszakapják minden vagyonukat.)* Azonban **1707-ben** a téli szállásra vonulás idején, a táborban érte a halál.

Az **Almási** név újra felbukkan később, mivel *(Ivanics György ükunokája)* **Ivanics Bálint** *(1845-1912)* első felesége volt **Almási Julianna** (1848-1882)

1706 után **Vifʒlaÿ András ról** sincs hírünk, nem tudjuk mi történt vele pontosan. Történetéből azonban az igen feltűnő, hogy miközben már **1703-tól** már a Deák huszárezred vezetője volt, de nem lett annak tulajdonosa. *(Miután a Deák Pál elfogásának körülményeiből is kiolvasható, hogy **Deák Pál** már akkor is a két ezred közös felettese, vezetője volt, tehát előtte átadta az ezredének a vezetését **Vifʒlaÿ Andrásnak**.)*
1706-ban vált csak **Vifʒlaÿ András** az ezred tulajdonosává. Pedig **Deák Pál 1704 03 30-én** esett fogságba, aki **1705-ben** pedig már a **Habsburgok** ellen is harcolt a **franciák** által szervezetett **magyar ezrede** élén, de még akkor sem kapta meg az ezred tulajdonjogát **Vifʒlaÿ András** .

Vifʒlaÿ Andrásnak az ezred alapításától vezető szerepe volt ezredes-őrmesteri rangban. Már az elején a törökök elleni háborúban is nagy vérveszteséget szenvedett az ezred, azonban nagy győzelmeik mindezt valamelyest kompenzálhatta.

1701-től, az **Itáliai** fronton harcoló magyar huszár alakulatoknál jelentős új gondként keletkezett, hogy a korábbi szövetséges **franciák** ellen, nem óhajtottak a korábbi **magyar kurucok** harcolni. Ezért még elszöktek a bevonulásnál otthon, majd szöktek Itáliában is a katonái. Bizonyára ez komoly gondokat okozott, nem csak a létszámvesztés, hanem a fegyelmezés érdekében használt módszerek miatt is.
*(Szökevények halálbüntetéssel is kellett számolniuk. Tehát saját katonáit kellett büntetnie. Igaz egy ideig e feladat **Deák Pálra** hárult, de pontosan a legrosszabb időszakban **1703-ban**, amikor a **Rákóczi szabadságharc** kitört és **Rákóczi** a szökésre biztatta a katonákat, már **Vifʒlaÿ András** az ezred parancsnoka. A Habsburgok külön csapatokat szerveztek a szökevények elfogására.)*

A **Rákóczi szabadságharc** kitörése után tehát rosszabbá vált tehát a helyzet, különösen a téli szünet ideje alatt, amikor az ezred szétszéledt.
Utána újra összegyűjteni és megtartani az embereit szinte lehetetlen küzdelmet jelenthetett számára. Nem beszélve arról a lelki vívódásról, melyet katonáival együtt át kellett élnie.

---

[84] https://hu.wikipedia.org/wiki/De%C3%A1k_csal%C3%A1d_(mih%C3%A1lyi) és Szabó István 1974: Szolnok megye vázlatos története a XVIII.-XIX. században. In: Szabó László – Csalog Zsolt (szerk.): Szolnok megye néprajzi atlasza I.1, 56.
[85] https://library.hungaricana.hu/en/view/MEGY_JNSZ_TiszazugiMuzeum_0053-1964/?pg=8&layout=s
[86] Herczeg Ferenc: Új Idők 1896
[87] https://hu.wikipedia.org/wiki/De%C3%A1k_P%C3%A1l

Miközben ők **Itáliában** a **Habsburgok** érdekében harcoltak, addig otthon a **Habsburgok** lehet, éppen a szeretteiket **gyilkolták**. Ugyanakkor **Rákócziék** sem bántak sokkal jobban a franciák ellen harcoló alakulatok vezetőivel, például **Deák Pál** birtokait is feltehetően elvették. *(Igaz csak arról van információ, hogy amikor a Habsburgok tették ezt, amikor fogságba esve a franciák oldalán harcolt.)* Sorsában valószínűleg **Vifʒlaÿ Andrásnak** is osztoznia kellett. Azonban itt kalkulálni kell **Bercsényivel** való korábbi szoros fegyverbarátságra is. *(Lásd a **Hegyaljai felkelés** közös leverése!)*

Ezért érvelhetett a **békepártiak** a Habsburgokkal való kiegyezést mellett. *(Akkor a Habsburgokkal való békekötéssel sokkal jobb feltételeket lehetett volna kiharcolni, mint a vesztes szabadságharc után **Szatmári békével**, és a lakosság is megúszhatta volna a még hosszú évekig tartó háborúval járó szenvedéseket.)*

Bizonyára ezért sokan támogatták a békepártiakat. Egy „*kiegyezés*" akkor is hasznos lehetett volna mindenkinek és az országnak is. Egy biztos, igen sokan ingadoztak a téren, mi lenne helyes az országnak és családjuknak. Ez magyarázhatja Bercsényi tettét az Ónodi országgyűlésen, ahol drasztikus, elrettentő lépésre szánta el magát a békepártiak ellen.

Ennek fényében érdekes vizsgálni minden adatot.

1705 június 6-án tehát **Vifʒlaÿ András** „***kuruc kapitány***"levelet írt **ifj. Labsánszky Jánosnak**, aki ekkor **Rákóczi Udvari Tanácsának** tagja, később a **Széchényi országgyűlés** *(1705 09 12-10 03)* szenátora. ***(1706-tól** pedig a szenátusi kancellária igazgatója.)*

Moravánka 1705. június 6. Viszlay András levele ifj. Labsánszky Jánoshoz

Labsánszky János Trencsén megye hites jegyzője, 1705-ben az Udvari Tanács tagja, Trencsén, Árva, Nyitra, Liptó, Bars, Turóc, Zólyom és Pozsony megyékben a dézsmabérletek főadminisztrátora, a szécsényi országgyűléstől szenátor, 1706-tól a szenátusi kancellária igazgatója.[10] Mindez azt jelenti, hogy a fejedelem bizalmas embere, közeli munkatársa volt. Hogyan, miért jutott erre a rangra, nem tudjuk, talán Bercsényi révén, hiszen a főgenerális ezen a tájon is tekintélyes birtokokkal rendelkezett. A levélírók közül is számosan vettek részt a szabadságharcban: pl. Prileszky Pál az Udvari, majd a Gazdasági Tanács tagja, Pyber László címzetes püspök és szenátor, Tersztyánszky György Trencsén vármegye alispánja, Viszlay András kuruc kaptány, Sándor Albert Nyitra vármegye alispánja, Bangya János valamelyik fiscalis birtok tisztartója volt stb.

Bizonyára **Vifʒlaÿ Andrásnak** is anyagi gondjai is lehettek, ahogy **Deák Pálnál** olvashattuk. Ugyanis, az **Habsburgok** fukarok voltak, ezért sokszor az ezredparancsnoknak magának kellett saját költségére gondoskodnia ezredéről. *(Ahogy **Kőszeg** ostrománál is történt, amikor Jurisics Miklós semmi segítséget nem kapott 1532-ben a Bécsnél állomásozó Habsburg seregtől, miközben magára hagyatva védte várában a törökök ellenében Bécset!)*, Amikor egy ezred hódításban volt, akkor az így megszállt területről „*összeszedhette*" az ellátmányt, de ha lemerevedtek a harcok színterei, akkor erre kevés lehetősége volt. Feltehetően ezért **Deák Pál** is, jelentős kölcsönt vehetett fel birtokaira, *(bízva, hogy csak megérkezik a kincstári zsold, melyből azt visszafizetheti azt)* de a birtokait feltehetően lefoglalták **Rákócziék**, miközben a **Habsburgok** is árulás címén megfosztották mindenétől, amikor hadifogságba került.

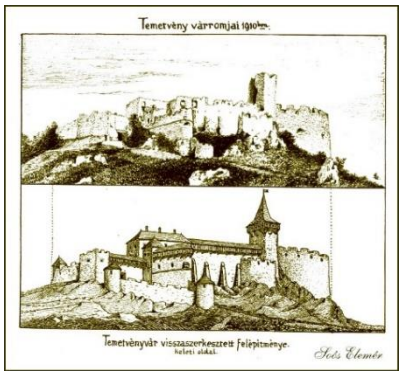

[88]Nagyon fontos dokumentumhoz sikerült jutni egy 10 évvel korábbi árverési katalógusban, ahol *(nagyon rossz másolatban, lásd lejjebb)* betették **Vifʒlaÿ András 1705 jún. 11-i Labsánszky Jánosnak** írott levelének másolatát is, melyből csak annyi vehető ki, hogy a régiesen írt „ʒ" betűvel írta alá a család nevét: **Visʒlaÿ**

[89]Szerencsére sikerült ezt és több hasonló levél **leiratát** is megtalálni Bánkúti Imre Lymbus kötetek 2 könyvében, *(lásd mellékletben másolatokat)* melyet **Vifʒlaÿ András Bercsényi Miklós** főgenerális **temetvényi kapitányaként** írt **Labsánszky Jánoshoz**, mint a dézsmaügyek főfelügyelőjéhez.

Elsőként egy utalás található **Labsánszky** részéről **1705 május 15-i** *(Horóc)* dátummal, azoknak a nevei, akikkel ügyeit intézte, akinek válaszolni óhajtott, és itt szerepel **Vifʒlaÿ András** neve is kihúzva, mint, amit elintézett.

1705 május 30-án ***(Moravánkáról)*** saját kézzel íródott **Vifʒlaÿ András** első fellelt levele Dézsmabérletek ügyében. Melyben leírta, hogy **Bercsényi Miklós** részére biztosította a jegyzék szerinti helyeket, de magának **Brezova**, **Lopassó** és **Rakovic** dézsmabérletét kéri. Egyúttal leírta, hogy egy Trencsén megyei **oroszlán** *(?)* a Hubinai hegyekben *(lásd Hubafalva)* egy 12 éves lányt megölt, a combját mind megette, csak a csontja maradt.

1705 Június 6-án *(Moravánkáról)* levelében felsorolja azon helyeket, amelyeknek dézsmáját **Bercsényi Miklós** és felesége igényli, udvaruk kenyér és borbeli ellátása érdekében.

1705 június 11-án *(Brunócról)* írt a **Bercsényi Miklós** udvartartásához szükséges bort és gabonát biztosító dézsmák helységeinek kijelölése körül támadt bonyodalmakról. Valamint, hogy a főgenerális **brunóci kastélyának** az építéséhez faanyagot, eszközöket kell biztosítani. **Jókőből** a bort és szalonnát pedig kiadta, a szekerekről rendelkezett.

(Eredeti nyelvezetét érdemes figyelni!)

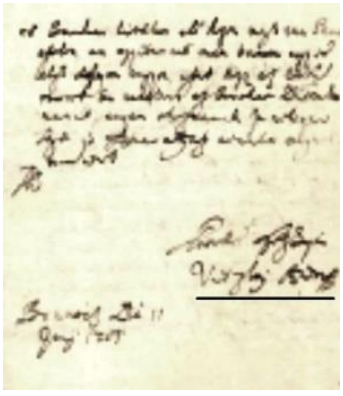

„*Mivel mar az szekerek irant es tette(m) dispositiot, meltosaghos Ur(am) penighlen maga es mondotta, hogy megh parancsolta, sott K(e)g(yelme)d es Bankan litekor elő hozta, megh van parancsolva, en egjebarant nem banom, ugy es eligh dolgom vagyon, csak hogy az Urtúl tartok, ha mashova az borokat distrahalnanak, engem okoznanak. In reliquo K(e)g(yelme)d jo akarattyab(a) aianlom magam es maradok*

Kk" jelentése=K(egyelmedne)k

Kotolles szolghaja
Vifʒlaÿ András m.p.

[88] http://www.kozpontiantikvarium.hu/aukcio/133/tetelek/160
[89] https://mek.oszk.hu/06800/06861/06861.pdf

Brunócz Die 17
Junii. 1705.

[90]Ehhez tartozó információ, hogy **Bercsényi Miklós 1701 április 21-én Brunóci kastélyából** menekült el a temetvényi erdőség felé **Rákóczi** letartóztatásának hírére.

Másnap reggel még láthatta, hogyan rohamozzák meg az elfogására érkezett Habsburg csapatok a kastélyát, melyet ekkor azok fel is gyújtottak. Ezt követően menekült Lengyelországba **Bercsényi**. A birtokait a **temetvényi várral** és uradalommal együtt ekkor azonnal hűtlenségi váddal azonnal el is kobozták.

1705 június 13-án *(Brunócról)* jelzi **Vifȝlaÿ András**, hogy *(Labsánszky)* levelét megkapta. Szeretné tisztázni a dézsmabérletek körül támadt félreértéseket. Ura, **Bercsényi Miklós** nevében megelégszik azokkal a falvakkal, amelyeket Labsányszky ki fog jelölni. Örül, hogy az udvarmester *(Ottlyk György)* az udvarhoz rendelte a szalonnákat, mert neki a táborra kellett volna küldenie. A faeszközökért a tiszttartót elküldte Madocsányi Miklóshoz.

(A levél másolaton jún. 17-i dátum van, tehát még a levelezés folytatódott. Kérdés meddig levelezett, meddig tartott Bercsényivel? Azt tudjuk, hogy 1706 februárjában már megkapta a Deák ezredét a Habsburgoktól..)

A melléklet térképből jól látszik, hogy **1704-ben** sikerült visszafoglalni a Vág völgyi területeket a Habsburgoktól, *(1709-ben szorulnak csak ki innét Rákócziék)*, közte a **Bercsényi Temetvényi** várát és körülötte lévő uradalmának településeit is. E várnak és uradalomnak a kapitánya lett **1705-ben Vifȝlaÿ András**.

Akinek az ezzel járó Dézsma és helyreállítási ügyekkel kellett foglalatoskodnia.

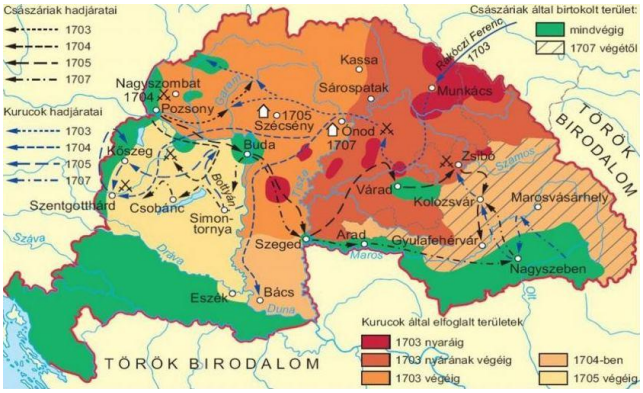

A levélírók közül is számosan vettek részt a szabadságharcban: pl. Prileszky Pál az Udvari, majd a Gazdasági Tanács tagja, Pyber László címzetes püspök és szenátor, Tersztyánszky György Trencsén vármegye alispánja, Viszlay András kuruc kaptány, Sándor Albert Nyitra vármegye alispánja, Bangya János valamelyik fiscalis birtok tiszttartója volt stb.

Korábban volt róla szó, hogy a Viszlay család itt **Trencsén** környékén volt honos. **Vifȝlaÿ András** is lehet még itt született.

Nagyon fontos ugyanakkor az az információ is, hogy Bercsényivel szoros fegyverbarátságban lehettek, még Buda 1686-os felszabadításától kezdve. A Hegyaljai felkelés leverésénél is segítették egymás.

Egyértelmű, hogy **Bercsényi** hívta oda **Vifȝlaÿ Andrást**, és fel kell tételezni, hogy egyszerű meghívásnál többről volt szó.

Az sem lehet véletlen, hogy a levelezés nem harci feladatokról szól. Lehetséges, hogy a megállapodásukban az is szerepelt, hogy **Vifȝlaÿ Andrásnak** nem kell harcolnia korábbi régi munkaadója a Habsburg csapatok ellen. Így Vizslay András úgy szabadságolhatta magát, hogy árulással nem vádolhatták. Ezért is csábíthatták és kaphatta vissza könnyen az ezredét.

1703-ban, amikor **Rákóczi** hadai elfoglalták **Szendrőt** családja kritikus helyzetbe kerülhetett. *(Mint minden hasonló „Bebek" szituációban.)* Hiszen **András Habsburg** hadakkal a franciák ellen harcolt. Azonban önmagában ezért még nem bánthatták a családját, hiszen e harcot akkor kezdte, amikor még ezt nem sértette a kurucok érdekét, hiszen akkor még a többi kuruc is a Habsburg zászló alatt harcolt. Ugyanakkor Rákóczi kiadta a parancsot, hogy vagy szökjenek haza, vagy álljanak franciákhoz át. Ugyanakkor azt mindenki tudta, hogy ezt megvalósítani nem könnyű.

A gondok akkor jelentkezhettek, amikor az első szökevények büntetésére kerülhetett sor. **1703-tól** viszont már az ezred parancsnoka volt. *(Deákot több ezred közös vezetőjévé nevezték ki, 1704-ben pedig elfogták a franciák, majd a franciákkal harcoló magyar huszárok élére került, ami serkenthette a szökési kedvet.)* **Vifȝlaÿ András** nem hagyhatta büntetés nélkül a szökéseket, mert úgy szétszéledt volna az egész ezred. Ennek pedig híre mehetett, és ekkor már **1704-ben** családját atrocitások érhették.

Ekkor léphetett közbe **Bercsényi**, és régi fegyverbarátjának családját az általa felszabadított **Temetvényi** birtokára menekíthette ki, és ezt levélben meg is írhatta **Vifȝlaÿ Andrásnak**, vagy ami diplomatikusabb lehetett, felesége, leány megírta e jó hírt. Ez egyúttal alkalom lehetett arra, hogy *Bercsényi* átpártolásra biztassa barátját, melyhez érvként hozzátehette, hogy éppen nincs, aki igazgassa birtokát. *(Mivel feltehetően **Vifȝlaÿ András** elutasította, hogy fegyvereseivel a Habsburgok ellen harcoljon, ergo békepárti volt.)*

A Deák-Huszárezred kapitányaként rendszeresen be kellett számolnia minden harci eseményről a **Habsburg haditanácsnak**. Ugyanakkor télen, a harcok szünetelésekor feltehetően elhagyta ezredét *(megfelelő helyettes hátrahagyva)* és személyesen is jelenthetett **Bécsben**, valamint *(amikor még megtehette)* meglátogathatta családját **Szendrőben**.

1704-1705 telén is feltehetően így járt el, de ekkor a **Bécsi kitérő** után nem utazhatott **Szendrőbe**. Ugyanakkor, amennyiben családja **Temetvényi birtokon** volt, megbeszélhetett családjával találkozót az onnét nem messze lévő, Habsburg fennhatóságú területen. Bercsényivel feltehetően, így családjával üzenhetett, majd így egyeztethetett, mely megállapodás része lehetett, hogy ő csak szabadságoltatja magát, intézi Bercsényi birtokügyeit és nem fog harcolni. *(Rákócziéknak ez így is nagy diadal lehetett, hiszen kivonták a francia frontról annak egyik tehetséges és sikeres ezredesét, mely jó hírt bizonyára megírták a franciáknak is.)*

Van még egy érdekes tényező. Hogyan juthatott el oda **Ivanics György** is? Egy huszárezredes soha nem utazhatott egyedül, pláne ilyen háborús helyzetben. A haramiákat jól megfizethette az ellentábor, ha egy fontos személlyel végeztek. Így csak megfelelő kísérlettel és persze az útra való ellátmánnyal indulhatott el. *(Na meg a hadi zsákmánnyal is, melynek java része a Habsburg kincstárat illette.)* Utóbbi még inkább indokolhatta, hogy jelentős huszár csapat kíséretével utazzon. (Nem nagyon kellett ehhez

[90] https://hu.wikipedia.org/wiki/Brun%C3%B3c

bíztatni őket, hogy hazafelé tartsanak.) Melynek vezetője lehetett Ivanics György hadnagy, aki ekkorra, a már jelentős haditettei és harci gyakorlatai által, erre tökéletesen alkalmassá vált.

Amikor pedig **Vifʒlaÿ András** a "*szabadságolása*" mellett döntött, *(és ezt bizonyára hivatalosan be is jelentette, ahogy azt is, hogy harci tevékenységben nem vesz részt)* akkor e saját testőr regiment elkísérte őt oda is a **Temetvényi Bercsényi birtokra** is. Vagyis „*hivatalosan*" senki nem volt szökevény. *(A Habsburgok elkönyvelhették maguk oldalára legalább azt, hogy nem fog ellenük harcolni. Amennyiben durván megfenyegették volna, azzal csak azt érték volna el, hogy ellenük a harcot is felvegye. Ezen árnyalt diplomáciával, és a Deák-Huszárezred tulajdonának átadásával pedig, mint később látható vissza is csábíthatták.)*

1705-ben, ez idő alatt a Deák huszárok **Dél-Tirolban** harcoltak, **Madonna della Barzola**, és **Bergamo** mellettt. *(Nyilvánvalóan Vifʒlaÿ által kinevezett helyettes ezredparancsnok vezetése alatt.)*

Pótlásokkal **3 escadronra** kiegészülve **Cassano** menti csatában is részt vettek. *(Vagyis pótlásokkal együtt is csak 3 század volt ekkor a létszámuk, ami jelzi mennyire szétesett az ezred **Vifʒlaÿ András** nélkül.)*

1703-ban kezdetben a Veronánál álló hadtesthez tartozott, majd később 2 eskadronja a Piémont ellen indított hadtestbe osztották be. Ez a két eskadron, melyeket maga Deák Pál óbester vezetett, 1704-1705-ben tevékeny részt vett a piemonti hadműveletekben. Egy portyázásnál – Casale mellett – Deák óbester hadifogságba esett. A bécsi kormány igazságtalanul bánt vele, mert magyarországi jószágait elkobozta, amiért Deák méltán megharagudott és francia szolgálatba lépett. Később Lipót császár megbánván a Deákkal szemben elkövetett méltánytalanságokat, őt kiengesztelte, mire visszatért a császári hadseregbe.

Az ezrednek Veronánál maradt részei a folytonos veszteségek következtében igen megfogyatkoztak. 1705-ben Dél-Tirolba rendeltettek és részt vettek a Madonna della Balzola és a Bergamo melletti ütközetben,- hol egy ellenséges hadtest elfogatásában hathatósan közreműködtek. Később pótlások által 3 eskadronra kiegészíttetvén, a Cassano melletti csatában harcoltak.

1706-ban Viszlay András ezredes, majd még ugyanazon évben báró miháldi Splényi János ezredes lett a tulajdonosa. Ezen évben a turini felmentő csatában harcolt.

Ez magyarázhatja, miért próbálták **Vifʒlaÿ András** visszatéríteni, ezért kaphatta meg **1706-ban** a **Deák huszárezred** tulajdonosi jogát. *(Mely által az ezred neve is **Vifʒlaÿ huszárezredre** változott!)*

1703-tól már ő vezényelte a **Deák ezredet**, mivel **Deák Pált** két ezred együttes vezetésével bízták meg. **Deák Pál 1704-ben** fogságba is esett, majd francia szolgálatba is állt. *(1704-ban foglalták és vehették el birtokait Rákócziék is, miután pedig 1705-ben franciákhoz beállt visszakaphatta azokat. Akkor meg a Habsburgok fosztották meg mindenétől.)* Később azonban **I. Lipót** visszaadta a birtokait **Deák Pálnak**, miután visszaállt **1706-ban** és leigazolták. *(Kérdés persze, hogy azt visszaszerezhette-e ténylegesen, mert ez attól függött, hogy az éppen birtokolták-e Rákóczi hadai. Ráadásul **Deák** még az évben a harcokban meghalt.)*

A levelezésekből az látható, hogy **Vifʒlaÿ András** a kuruc oldalon nem harcolt a **Habsburgok** ellen, birtokügyeket intézett, és nagyon valószínű, hogy a **békepártiak táborát** erősítette. *(Ami a Habsburg oldalon érdemnek is számíthatott.)*

Az **Itáliai** harcoknál pedig nem kellett a kurucok ellen harcolnia. *(Úgy tűnik finom diplomáciával mindezeket figyelembe vették, hiszen a Habsburgok számára az elhúzódó harcok megnyerése volt a legfontosabb.)*

Békepártiságát *(mely lényegében az 1867-es kiegyezéshez hasonló jellegű lehetett volna)* több dolog is indokolhatta.

Az általa **1705-ben** igazgatott terület a **Rákóczi Szabadságharc** által felszabadított, de a **Habsburg** csapatok által birtokolt terület határán feküdt.

1705 09 12-10 03 tartott **Széchenyi országgyűlésen** határozták el a béketárgyalás elkezdését, de a megállapodás ellenzői csak húzták az időt, amit a Békepártiak nyilvánvalóan pontosan láttak. A **Vifʒlaÿ** által igazgatott terület a békepárti **Turóc vármegyével** szomszédos volt.

1707 05 31-én megnyitott **Ónodi országgyűlésen** végül „*kenyértörésre került sor*". **1707 06 6-án** Rákóczi testőreivel **Bercsényi Miklós** és **Károlyi Sándor** lemészárolta **Turóc vármegye** követeit, másokat utólag kivégeztettek, bebörtönöztek.

A vita lényege az volt, hogy a háborús veszteségeik miatt, akkor a **Habsburgokkal** igen előnyös békefeltételekkel lehetett volna békét kötni, de sok mindent, így az Aranybulla által biztosított ellenállási jogot a Habsburgok nem voltak hajlandóak ekkor sem biztosítani. *(Mivel, akkor a Wesselényi összeesküvés elleni megtorlás jogtalanságát is el kellett volna ismerniük. Ahogy a Magyarok minden további ellenállásának jogát is.)* **Bercsényiék** viszont pontosan ezért is ragaszkodhattak ehhez és a többi ősi joghoz is.

Végül, a kurucok vesztes harcaikat követően, a **Szatmári béke** nem biztosított semmivel sem jobb feltételeket, viszont addig igen sokat kellett szenvednie, és sokaknak meghalnia, teljesen feleslegesen az országban.

Így a béke és kiegyezés pártiakat igazolta utólag a történelem.

1706-ban Vifʒlaÿ Andrást a **Habsburgok** azzal óhajtották visszatéríteni, hogy a **Deák huszárezred** tulajdonosi jogát kínálták fel neki.

1703-tól már ő vezényelt azt, melynek tulajdonosi jogát még akkor sem kaphatott meg, amikor **Deák Pál** francia fogságba esve, az ottani magyar huszárezred élére állt. Lehet ez is motiválta, *(meg a sok gond az álladó létszám, utánpótlás és zsold hiányával is)*, hogy „*szabadságot vegyen ki*", korábbi harcostársa *(lásd Buda ostroma, Hegyaljai felkelés)* **Bercsényi** hívására.

Látva, hogy a béketárgyalásokat készakarva elhúzzák a kuruc vezetők, és feltehetően a semmittevést is megunva, a felkínált lehetőséget elfogadta. Ebben szerepet játszhatott az is hogy értesülhetett a **Habsburgok** sokat javuló hadi helyzetéről is. Bizonyára több ígéretet kaphatott arra vonatkozóan is, hogy megfelelőbben segíti az ezredét a Habsburg hadvezetés.

[91]Német nyelvű dokumentum igazolja, hogy miután **Deák Pál** hadifogságba esett és ott „*foglalkoztatták*” a francia hadseregben. Ezt követően **Andreas von Viszlayt** kinevezték az ezred tulajdonosává **1706 február 3-án**.

Gleichermaßen kam es zum Personenwechsel an der Spitze des Husarenregiments Deák, hier sogar zweimal rasch nacheinander. Der Regimentsinhaber war nämlich in französische Kriegsgefangenschaft gefallen und hatte dort seine Einstellung ins französische Heer akzeptiert,[110] worauf der Obristleutnant seines kaiserlichen Regiments, Andreas von Viszlay, am 3. Februar 1706 zum Obristinhaber ernannt wurde.[111] Er verstarb bald darauf im Kriegslager, deshalb mußte Johann Ladislaus von Splényi schon am 24. Juli 1706 seine Position als Obristinhaber übernehmen.[112]

Nem sokkal később azonban a háborúban meghalt.

1706 július 24-én ezért muszáj volt **Ladislaus von Splényi ezredes** kinevezni az ezred tulajdonosának.

Itt nagyon pontos adat van **Vifʒlaÿ András** kinevezésének dátumára és arra, hogy miért váltotta őt **Splényi**.

1706 szept. 7-én a Torinói csatát követően **Deák** is visszatért a Habsburg hadakhoz, de ő is életét vesztette nemsokára a harcokban.

A közgyűlésen leginkább az örökös főispán helyettese elnökölt, a ki a tisztújításokat is vezette. Így az 1718 aug. 5-én tartott tisztújító közgyűlésen Viszlay András, 1730 nov. 4-én pedig Száraz György királyi személynök elnökölt a főispán megbízásából.

Amíg e dokumentumra nem leltem, sokáig úgy tűnt, hogy **Vifʒlaÿ András** túlélte a harcokat, mert egy másik dokumentum az igazolta, hogy **1718 aug. 5-én** Baján tartott Bács-Bodrog Vármegye közgyűlésén **Vifʒlaÿ András** elnökölt. Azonban e személy, a délvidékről származó, **Viszlay család** egy másik tagja lehetett.

[92]A Perényi család levéltárából tudhatjuk volt egy korán elhunyt másik névrokona is: Viszlay András 1722–1723

[93]Egy másik **Vifʒlaÿ András** pedig a **Napóleon** elleni **Győri csatában** harcolt **1809 jún. 14-én** lovas huszárként.

A **Szendrői Vifʒlaÿ családnak** és így **Juditnak** életének is új korszak kezdődhetett **1706-tól**.

Tudjuk **Deák Páltól** is elvették birtokait a **Rákóczi hívek**, miután ő **Itáliában** folytatta, az **1701-ben** a Spanyol örökösödési háború részeként elkezdett harcát, a **Franciák** ellen, annak ellenére, hogy **Rákóczi** 1703-as felhívásában átállásra hívott fel. Amikor pedig francia fogságba került, akkor a **Habsburgok** foglalták le a vagyonát. *(Feltehetően több helyen is voltak birtokai, vagy biztosítékként más vagyona.)*

A **Szendrői Viszlay család** is hasonló dolgokra számíthatott. Ugyanakkor **Vifʒlaÿ András** erre már tanulhatott **Deák Pál** esetéből. Ezért, mielőtt elutazott a **Becsényi** birtokokról **Itáliába** az ezredével újra a harcolni, a családját bebiztosíthatta. Például azt megelőzőleg birtokait névleg elajándékoztathatta, családját elköltöztethette. Amennyiben már előbb **Brunócba** is elköltözött családja, akkor onnét néhány kilométerre már **Habsburg hadak** által ellenőrzött területekre menekíthette őket..

A **Rákóczi hadainak** visszaszorulását követően pedig **1710-re** családja már vissza is költözhetett **Szendrőbe**, birtokait nyilvánvalóan visszakapva. Így is azonban 4 gyötrelmes éve lehetett **Juditnak**, messze otthonától, mely idő alatt feltehetően levelezést folytatott **Ivanics Györggyel**, akinek viszont végig kellett harcolnia a **Spanyol örökösödési háború** hátra lévő sok-sok évét.

A nagy kérdés mi tett **Ivanics György**? Vajon ő is **Vifʒlaÿ Andrással** tartott a kurucokhoz és **Brunócba** is?

Fel kell tételezni, hogy **Vifʒlaÿ András** magával vitte több hozzá hű huszárral együtt. Ugyanis Bercsényi nyilvánvalóan ezt tanácsolta neki, amikor elhívta a kurucok közé. Így megbízható emberekkel vehette magát körbe.

Miután pedig családja is ott volt, így **Ivanics György** minden valószínűség szerint már itt **Brunócba** újra találkozhatott az akkor már 15 éves **Judittal**, *(aki már olyan korú hölgy volt, akinek már bókolni is lehetett, az illő etikettet betartva.)*

*(Ne feledjük **Ivanics György** már vagy 20 éve harcolhatott, nyilvánvalóan így a hadnagyi rangig el kellett jutnia 35 évesen. Korábbi csodás hőstettei pedig közszájon terjedhettek.)*

Vifzlaÿ Judit szívét nagyon elrabolhatta a hadnagy úr sármja, ha képest volt még 15 évet várni rá. Ugyanis, miután **Ivanics György 1706-ban Vifʒlaÿ Andrással** visszatért a **Spanyol örökösödési háborúba, ott meghalt még az évben, így Judit árvává vált. Ivanics György** pedig legközelebb 1714-ben térhetett csak haza.

Feltehetően rendszeresen leveleket válthattak egymással, úgy szövődött tovább a szerelem.

SPLÉNYI JÁNOS BÁRÓ EZREDES

[94]Mindig a tulajdonosról nevezték el az ezredeket, így amikor **1706 február 3-án Vifʒlaÿ András** tulajdonossá vált, onnantól **Viszlay-Huszárezred** volt a neve.

Sajnos **Vifʒlaÿ András** hamar elesett az Itáliai harcokban.

1706 július 24-től pedig már **báró Splényi János László** *(1656-1730)* vezette az ezredet, *(50 évesen!)*, onnantól *(1706-1730-ig)* így **Splényi huszárezrednek** hívták.

[91] 1996 Ungariche Jahrbuch http://real-j.mtak.hu/4841/1/1995-96.PDF

[92] https://library.hungaricana.hu/hu/view/MolDigiLib_LevLelt_75/?pg=69&layout=s

[93] Dongó Gyárfás Géza szerkesztette: Adalékok Zemplén-vármegye Történtéhez 1909

[94] https://nepszava.hu/1095870_baro-splenyi-lajos-a-hasis-aldozata

*(A Splényi név latinul **Spleni**, így szerepelt **Ivanics György nemesi oklevelén**, ahogy a tiroli származású családnevét eredetileg is írták. Sokáig ezért nem találtam információt az ezredről, mert **Spleni** néven kerestem, végül a **Viszlay** névre rákeresve juthattam a Deák, illetve a Splényi ezredről szóló információkhoz is.)*

[95]**Splényi** ott vitézkedett **1686-ban** is már **Buda** visszavételénél.

*(Ez még **20 évvel** korábban volt, tehát még csak 30 évesen, és neki is sok csatát kellett megharcolnia és túlélnie.)*

*Ahogy **Ivanics Györgynek** is, aki feltehetően az **1686-os Budavári ostromnál** kezdte pályafutását, majd végig harcolta a törökök kiűzésével járt csatákat, utána pedig a Deák ezred csatáit a megalakulásától kezdődően, ahogy még akkor is ott harcolt, hogy azt átvette Splényi báró.*

Nem lehet véletlen, hogy Splényi báró egy nem nemes huszár tisztre bízta a regimentjét. Ehhez személyesen jól kellett ismernie régóta Ivanics György huszárkapitányt, és garantáltnak érezhette, hogy ő jól tudja vezetni az ezredét.)

1704-ben előbb Ebergényi Lászlótól vette át *(Pálffy által alapított)* ezredet Splényi, amelyet **1706-ban** Gyulai Ferencnek adott át, amikor **Vifȝlaÿ András** helyébe lépett. *(A korábbi Deák ezredet, melyet addig már **Viszlay-Huszárezrednek** hívtak.)*

[96]Ezredével **Splényi** részt vett már a **Spanyol örökösödési háború 1706 09 07-i Torinói, Savoyai** győzelmével zárult ütközetében. Ennek érdekessége, hogy ebben részt vett **Deák Pál** is, de az ellenoldalon a magyar huszárjai élén. **Deák** el tudott menekülni, de 11 huszárját elfogták és dezertőrként kivégezték. ***(Deák** e vesztes csata után állt vissza a Habsburgokhoz megcsappant seregével.)*

Az Itáliai helyszínről idővel átvezényelték ezredét a Rajna menti harcokhoz, és itt harcoltak egészen az **1714 március 6-i Rastatti békéig**.

1716-től azonban már újra a **törökök** ellen kellett harcolniuk a magyar, illetve a balkáni hadszíntéren.

Splényi ekkor már **60** éves volt. Fel kell tételezzük 60 évesen az egészségi állapota nem tette lehetővé, hogy a hadak élén harcoljon.

1716-ban ezért adhatta át az ezrede vezénylését **Terlottinak**.

vezényelte: 1696-tól Mihályi Deák Pál ezredes, 1703-tól nemes Viszlay András alezredes-ezredes, 1706-tól Splényi János László báró ezredes, 1716-tól Terlotti /?/ ezredes, 1719-től Iványa /?/ alezredes-ezredes, 1720-tól Dessőffy István báró alezredes-ezredes, 1727-től Dessőffy Imre báró alezredes-ezredes, 1735-től Nádasdy Ferenc gróf ezredes,

[97]**1717 aug. 1-i Karlócai rajtaütésnél** és az **aug. 16-i Nándorfehérvári győzelemnél** tehát már garantáltan **Terlotti** vezette az ezredet, és **Savoyai** őt küldte **Orsova** elfoglalására is, majd Bukarest, Jászvár felé is, ahol fényes győzelmet arattak.

1716-ban vezérőrnagy, **1720-ban** altábornagy lett **Splényi János**. *(Ezzel ezrede harci dicsősége miatt jutalmazták.)* Fia, unokája és dédunokája is katonai pályára lépett.

1730-ban halt meg, ekkor az ezred új tulajdonosa a Buda ostrománál fogságba esett, majd kikeresztelkedett Csonkabég fia *(Zmegerberg báró)* lett.

A Deák-ezred valóságos arisztokrata huszárezred volt ez időben a többi lovasezredek között. Bizonyos meghatározott foglalkozásu emberek és szokevények nem lehettek tagjai. Az ezred *Neipperg* gróf vezetése alatt sok véres csatában nyert a franciák ellen kitüntetést, *Deák* Pál halála után tulajdonosa *Zmegerberg* báró altábornagy lett, a ki a Buda ostrománál fogságba esett *Conka* bég fia volt. Az ezred ő alatta is annyiszor adta bátorságának és vitézségének tanujelét, hogy a mikor meghalt, az uralkodó Bécs-Ujhelyen templomot épittetett az emlékére.

[98]**Miháldi Splényi Ignác báró** *(1772-1840)* nevű családtagja később még híresebbé vált. Aki lovassági tábornok és **Ferdinánd főherceg**, magyarországi seregek főparancsnokának oldalas segédjévé, **I. Ferencnél** pedig a magyar nemesi testőrség főkapitányává vált. Fia **Splényi Lajos** azonban az **1848-as forradalom és szabadságharc** kapitánya lett.

Splényi Ignác Mária leánya pedig felesége lett **Guyon Richárdnak** *(1812-1856),* aki a 48-as szabadságharc híres honvédségi tábornoka volt. Ezért a **Splényi család** kegyvesztetté vált.

*(Az **1696-os** alapításától számítva több, mint **200 évig** sok hősi harcban állt helyt Deák, majd sok tulajdonos nevét, közte **Pálffy** nevét is felvéve, 1913-tól utolsó neve Nádasdi **Tersztyánszky** volt, majd 30., végül pedig csak **8. huszárezred** néven említették, miután 1915-ben az ezredek nevét megszüntették és csak számot kaptak.)*

[95] https://www.adontes.hu/alkotasok/magyar-hosok-arckepcsarnoka/splenyi-laszlo

[96] https://hu.wikipedia.org/wiki/Cs%C3%A1sz%C3%A1ri_%C3%A9s_Kir%C3%A1lyi_8._Terszty%C3%A1nszky_K%C3%A1roly_Husz%C3%A1rezred

[97] Akadémiai Kiadó: Történelmi szemle 87-88

[98] https://nepszava.hu/1095870_baro-splenyi-lajos-a-hasis-aldozata

NS. IVANICS GYÖRGY (1670-1736)

1719-1720 IVÁNA (?) ALEZREDES EZREDES A SPLÉNYI LOVAS EZREDE KAPITÁNYA

IVANICS GYÖRGY REMÉNYTELEN SZERELME & BETELJESÜLT HÁZASSÁGA VIFZLAŸ JUDITTAL

Érdemes idézni **Ivanics György** nemesi oklevélben leírtakat:

Ivanics György ősünk az **1725 november 5-én, Bécsben** kelt, nemesi okiratából tudhattuk meg már korábban:

„Figyelembe véve hívünknek, **I V A N I C S Györgynek**, **magyar katonaságunk Spleni lovas ezrede kapitányának** hűségét, és hű szolgálatait, melyeket Ő **különböző helyeken** és **időben,** alkalom adtán, **első sorban** nevezett **Magyarországunk szent Koronájának**, Dicsőséges **elődeinknek**, felséges Házunknak és **már saját Felségünknek** is híven s álhatatosan tanúsított és tett....."

„Ugyanezen **IVANICS GYÖRGYÖT** tehát és az ő révén **nejét, VIFZLAŸ JUDITOT**, mint különben is **nemes szülőktől származót**, valamint fiait **JÁNOST** és **BÁLINTOT** és **mindkét nembeli összes örököseiket s utódaikat** császári-királyi teljhatalmunknál fogva s különös kegyelemből nevezett **Magyarországunk** s a **hozzá csatolt Részek** igazi, ősi és kétségtelen **NEMESEINEK RENDJÉBE sorolandónak ....."**

E sorokból nem csak a **Spleni huszárezred** kapitányi rangja olvasható ki, hanem az is, hogy ezek szerint, nem csak **III. Károlynak**, *(1711 10 27-1740 10 20, VI. Károly német-római császár)* de „***elődeinél***" *(I. Lipót 1657-1705, I. József 1705-1711)* is „*szolgált*", a **Magyar Királyság** területén, de **más különböző helyen**, és **különböző időben** is harcolt.

Tehát garantáltan még 1705 előtt lépett be a huszárok közé, és elsődlegesen Magyar királyság területén, de külföldön is harcolt. *(Mint ez később látni fogjuk az Itáliai és a Rajnai harcokat jelenti a Spanyol örökösödési háború, valamint a balkáni török ellenes harcok hadszíntereit.)*

Továbbá **nemes szülőktől** származó volt felesége **Vifzlaÿ Judit**, akitől **1725-ben** már **két gyereke** is volt.

[99]A Google segített egy kicsit a **Spleni** névvel.

A metszet oldalán németül a következő jegyzet van: Pancsova várának pontos tervrajza, mely a Temes folyó partján, Belgrád átellenében fekszik, mellvédő palánkkal, árokkal és különleges, négyszegletű várral; Temesvár szerencsés elfoglalása után - 1716 november 9-én - gróf Mercy úr, a császári lovasság generálisa elfoglalta és Spleni császári generalwachtmeister néhány huszárezreddel megszállta, a török őrség pedig Belgrádba vonult vissza.

[100]*„**Pancsova** várát Temesvár szerencsés elfoglalása után – **1716 november 9-én – gróf Mercy**, a császári lovasság generálisa elfoglalta, és **Spleni** császári generalwachtmeister néhány **huszárezreddel** megszállta."*

Felesége **Vifzlaÿ Judit** családja utáni kutatással sikerült eljutni a Deák-, **Viszlay**-, majd a Splényi-Huszárezredhez.

Tehát, a **Spleni** név magyarul **Splényi**, és Deák-Huszárezred történetének kutatásával nagyon új értékes nyomra lehetett bukkanni. Kiderült, hogy ennek egyik kapitánya **Vifzlaÿ András** volt, ahogy később pedig az **1718 július 21-i Pozsarevaci békét** követően vezette [101] **1719-1720-ig** pedig „**Ivána**"(?) **alezredes-ezredes**.

vezényelte: 1696-tól Mihályi Deák Pál ezredes, 1703-tól nemes Viszlay András alezredes-ezredes, 1706-tól Splényi János László báró ezredes, 1716-tól Terlotti /?/ ezredes, 1719-től Ivána /?/ alezredes-ezredes, 1720-tól Dessőffy István báró alezredes-ezredes

E névvel, pontatlanul jegyzeték fel **Ivanics György** ősünket, akinek még a keresztnevét sem jegyezték fel, hiszen ekkor még nem volt nemes, „*csak*" egy feltörekvő huszár főtiszt, hiszen majd csak **1726-ban** kaphatta kézhez a nemességet.

A nemesítő iratban viszont egyértelműen hivatkoztak a **Spleni huszárezredre**, melynek **kapitánya** volt. E két adat együtt egyértelművé teszi e tényt. (*Érdekes, hogy elődje **Terlotti** /?/ is kérdőjellel van feljegyezve, szintén keresztneve nélkül. Vagyis annak a pontos nevét sem ismerte e feljegyzés készítője.)*

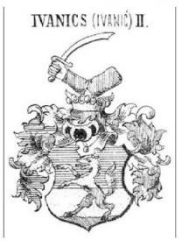

Wappen: In von B. und G. getheiltem Schilde auf gr. Boden, ein von G. und R. getheilter Wolf. – Kleinod: R. bekleideter, gebogener Arm, in d. Faust einen Krummsäbel mit g. Parirstange haltend. – Decken: bg. – rs.
Adels- u. Wappenbrief v. König Karl III. d. d. 1725 für Franz Iváncsics. **FRANZ IVÁNCSICS** (Adami Scuta Gent. IV).
NB. Der Wolf, sollte richtig von G. v. B. getheilt sein; – die Tingirnng wie hier, ist heraldisch unschön u. uncorrect.

A nevet illető bizonytalanságot megmagyarázhatja, hogy a Siebmacher, német nyelvű magyar nemesi listákon is több variációban van ősünk neve, közte „**IVÁN**" kezdettel is. *(Téves keresztnévvel!):*
[102]**IVÁNICS**, **IVÁNCSICS**, de [103]IVANICS, IVANIĆ

(Például a Széchenyi/Szécshényi család nevét is több verzióban lehet fellelni, ahogy a Korábban említett Módon a Viszlay/Vifzlaÿ család nevét is.)

---

[99] Borovszky Samu: Magyarország Vármegyéi és Városai 598. o.
[100] http://adattar.vmmi.org/?ShowObject=telepules&id=139
[101] 2004 A Zürichi Magyar Történelmi Egyesület és a Heraldika Kiadó Kiadványa: A Magyar Huszárság Története 292.o.
[102] https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Siebmacher-siebmacher-wappenbuch-1/der-adel-von-ungarn-magyarorszag-2/csaladok-29/ivanics-i-329E/?list=eyJmaWx0ZXJzIjogeyJNVSI6IFsiTkZPX0tPTllfU2llYm1hY2hlcl8xII19LCAicXVlcnkiOiAiaXZhbmljcyJ9
[103] https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Siebmacher-siebmacher-wappenbuch-1/der-adel-von-kroatien-und-slavonien-horvatorszag-es-szlavonia-E25A/csaladok-E277/ivanics-ivanic-ii-F35E/?list=eyJmaWx0ZXJzIjogeyJNVSI6IFsiTkZPX0tPTllfU2llYm1hY2hlcl8xII19LCAicXVlcnkiOiAiaXZhbmljcyJ9

Ráadásul még a keresztnevét is elrontották, mert „*Francz*”, vagyis Ferenc névvel írták György helyett, miközben itt pedig a címer és a nemesítés dátuma igazolja az azonosságot.

Tehát egy kevésbé közismert család esetében előfordult, hogy egyszerűen a szerző nem tudta, mi volt pontosan a neve.

Ivanics György a Pancsovai bevonuláskor **46 éves** lehetett. Ereje teljében volt, és valószínűség szerint regimentjében mindenki csodálta a korábbi haditetteit, bátorságát. Ezek nélkül nem lehetett volna pár évvel később egy egész **lovasezred kapitánya**, 1719-1720 között.

Ezt úgy érhette el feltehetően, hogy a szintén **Szendrői Vifjlaÿ Andrással** már az **1696-os** alakulásakor belépett a **Deák huszárezredbe**.

Ahhoz, hogy oda felvegyék, már képzett huszárnak kellett lennie. Tehát már **Buda 1686-os** visszafoglalása óta harcolnia kellett már 16 éves korától.

[104]**Splényi** is ott vitézkedett **1686-ban** is már **Buda** visszavételénél, és nincsenek véletlenek!

Splényi báró 1716-ban adta át az ezrede vezetését először **Terlotti /?/ ezredesnek**. **1719-1720** között pedig, az akkor 50 éves **Ivanics Györgynek.**

Vagyis **Buda 1686-os** ostromát követően **Splényi** is még **20 évet harcolt** egészen **60 éves** koráig, és csak ilyen idősen adta át a parancsnokságot.

Tehát neki is sok csatát kellett megharcolnia és túlélnie. Ez idő alatt bizonyára feltűnt neki **Ivanics György** huszártisztjének bátorsága, rátermettsége, megbízhatósága. Lehet az életét megtette meg, vagy több csata diadala múlott rajta. Amire biztos emlékezett.

Hasonlóan **Ivanics Györgynek** is, *(aki feltehetően az 1686-os Budavári ostromnál kezdte pályafutását)*, hosszú évtizedeket kellett végig harcolta a **Budavári győzelemnél**, majd a Deák ezred csatáiban, a megalakulásától kezdődően, végig, még Splényi báró alatt is, majd a *(1716-1718)* között törökök elleni harcoknál is.

Nem lehet véletlen, hogy **Splényi báró** Ivanics György huszárkapitányra bízta az ezredét, aki pedig az nem is volt nemes. Ehhez személyesen jól kellett ismernie régóta, annak fontos érdemeivel együtt, és ez számíthatott neki.

Az **1683-as** sikertelen **Bécsi ostromot** követően a törökök fokozatosan kiszorultak Magyarországról, hosszú harcok árán, ahol a sikeres **1686-os Budai ostromot** követően, a **Zentai csata** volt a legfontosabb tényező, melyet már a Deák-Huszárezreddel harcolt meg.

Ennek megalakulásához **Ivanics György** feltehetően földije **Vifjlaÿ Andrással** érkezhetett, aki aktívan részt vett az ezred megalakításában, és aki már ekkor ezredes, tehát igen sok, korábban vele harcolt huszár katonája érkezhetett vele együtt.

A megalakulásukat követően vettek részt **1696 júl. 1-én** a **Temesvár** melletti **Hetényi csatában**.

A téli szállásra Felső-Magyarországra vonultak vissza. Lehet ez alkalommal találkozhatott elsőként **Ivanics György** az akkor **6 éves Vifzlaÿ Judittal**, felettesét **Vifjlaÿ András**t kísérve.

[105]**1697 júl. 1-én** a **Thököly** felhívására kitör **Hegyaljai felkelést** 20 nap alatt leverték, az ott állomásozó **Deák Huszárezrednek** *(és a nemesi felkelőket vezető Bercsényi Miklósnak is)* köszönhetően. Ezt követően gyorsan átvonult délvidékre ezredük.

A kiesõ összegeket koronabirtokok elidegenitésével, elkobzott magyar birtokokra felvett jelzáloggal, a királyi jövedelmekre felvett kölcsönökkel igyekeztek pótolni.[51] Mindezen túl különösen súlyos döntésnek bizonyult, hogy 1697-ben összesen 26 gyalog-, 12 vértes- és 10 dragonyosezredet küldtek téli szállásra a magyar felségterületeken, melyek létszámának alig egyötödét helyezték csak el 26 végvárban kincstári ellátással, a meghatározó többséget illetően az a parancs érkezett, „polgárokhoz és parasztokhoz szállásolják be, akik egyelőre élelmezzék is őket, egyúttal gondoskodjanak a takarmányozásról.”[52]

1697 szept. 11-én a döntő jelentőségű hatalmas győzelmet jelentő **Zentai csatánál** is már ott harcolhattak **Savoyai herceg** vezérlete alatt. Feltehetően a török hídfőt tönkretevő **Tisza parti betörésben** is részt vett **huszár alakulatával**. A képeken jól látható módon a huszárok felszereléséhez tartozott a nyereg mellé helyezett kép pisztoly is, mellyel igen nagy előnyben voltak a török lovasokkal szemben, akiknél ez nem volt rendszeresítve.

Az 1696-iki Deák-huszárok tisztje.

Ezt követően visszafoglalták **Nándorfehérvárt** és egész **Boszniáig** nyomultak.

[104] https://www.adontes.hu/alkotasok/magyar-hosok-arckepcsarnoka/splenyi-laszlo
[105] https://hu.wikipedia.org/wiki/Hegyaljai_felkel%C3%A9s

1699 január 26-os Karlócai békekötést követően mindössze 1,5 éves békésebb időszak volt. Ez idő alatt csak haza tudott jutni Szeged környékéről, ahol állomásoztak, hiszen csak 3 nap a távolság, váltott lóval. Így feltehetően téli szünetben talán találkozhatott **Ivanics György Vifzlaÿ Judittal**, aki ekkor is még csak **9-10 éves** volt, de bizonyára feltűnt a leánynak a daliás, akkorra már híres, bátor ifjú huszár, aki apjával tarthatott **Szendrőbe**. Ő azonban, feltehetően udvariasan, de még nagyon kimérten, kislányként bánt vele, mint az ezredes felettese nemes leánykájával.

A Délvidéken állomásozott a **Deák huszárezred** majdnem felszámolták, de a fenyegető Spanyol háború miatt a fejlesztése mellett döntöttek.

A fenti krónikus pénzhiány és a magyarságot mértéktelenül megterhelő anyagi tehertétel következtében az állandó hadseregbeli magyar kiállítású ezredekben 1697-ben csak 6 592 fő szolgált ténylegesen.[53] 1699-re a 2 400 fős békelétszám ellenére alig 1974 huszár maradt állományban, a hajdúkra vonatkozó adat még hiányzik.[54] Elsődlegesen ez indokolta, hogy Császári Udvari Haditanács, a fenyegető spanyol háborúra tekintettel, leállítsa a Deák-huszárezred felosztását és visszavegye a korábban irregulárissá visszaminősített Molnár-hajdúezredet, amint ez már említésre került.[55] A jelentős létszámhiányt jól mutatja, hogy az öt új huszárezred szervezése elrendelésének időpontjához közeli 1702 áprilisában az egyenként 1000 fősnek előírt Kollonich- és Ebergényi-huszárezredben 853 fő és 862 ló, illetve 767 fő és 671 ló szolgált, míg a 400 fős Deák-huszárezredben 331 fő és 335 ló.[56] Itáliában az év decemberére az Ebergényi-ezredben 557 fő és 300 ló, a Deák-ezredben 192 fő és 187 ló maradt.[57] A régi és új egységek 1000 főre fejlesztésének elrendelésével együtt eljuttatott kiegészítés eredményeként 1703 júniusára a Deák-ezred létszáma 859 főre és 776 lóra nőtt, ugyanakkor a régebbről fennállt

Képeink közül az egyik a Deák-huszárokat ábrázolja roham közben. Így nézett ki a jelenlegi Pálffy-huszárezred kétszáz év előtt, a mikor az ezred első parancsnoka *Deák*, a regimentet felállította. A Deák-huszárok nagyobbára a törökök ellen harcoltak. Mindjárt az ezred felállítása után keresztül ment az ezred a vérkeresztségen s később ott volt Zentánál is Savoyai Eugen herczeg oldala mellett, egyik győzelmet a másik után viva meg a törökön. Ettől kezdve az ezred szakadatlan harczban állott s a legutóbbi boszniai okkupáczióig minden nagyobb háborúban részt vett.

Meg is tettszettek nyomban a nagy hadverő Szavojainak úgy, hogy mikor a francziák ellen először készülődött 1701 januárjában, 400 válogatott Deák-huszárt szemelt ki magának, mint seregének szine-javát, hogy bemutassa velök a hatalmas hadakozó félnek is a magyar katona erényeit.

Ott is voltak a derék fiúk mindenütt, a hol a veszély legfenyegetőbb volt. Az Ebergényi-huszárokkal ők hajtották végre *Deák* és *Davia* vezetése alatt Paviánál és Milanónál azt a hires fegyvertényt, mikor *Eszterházy* gróf 60 hu-

1701 június 9-én a **Spanyol örökösödési háború** első harci eseményeitől kezdve is ott kellett lennie a Savoyai által kiválogatott 400 **Deák-huszár** közt. Milánói huszáros tettükkel világhíresek lettek. A Franciák által megszállt városba főterére huszáros rohammal váratlanul bevágtattak, a franciák legnagyobb meglepetésére, szétzúzva az őrséget, és a végén 20 000 Lajos arannyal távoztak. *(Deáké ebből jutalomként 100 arany lett, tehát pontosan mindennel el kellett számolnia.)*

1702-ben 331 főre, majd mindössze **192 főre** olvadt az ezred létszáma, és már az ezred visszavételéről is írnak, de végül 1703 júniusára 859 főre és 776 lóra sikerült feltölteni az ezredet.

Molnár-hajdúezrednél pedig ez addigra már be is következett, 1702. október 7-én fontos döntést hozott a Császári Udvari Haditanács. Elrendelte, hogy a meglévő 32 gyalog-, 20 vértes-, 10 dragonyos- és 2 huszárezred mellé sürgősen kerüljön felállításra a magyar felségterületről 4 új hajdú- és 6 új huszárezred. Elsőként az addigra 331 főre leolvadt Deák-huszárezred azonnali visszavételéről és az 1539 főnyi Molnár-hajdúezred reguláris egységként való helyreállításáról történt intézkedést. Ezen túlmenően a dunáninneni, a

1702-1703-as téli időszak még Magyarországon békésnek számított, így talán haza is mehettek a huszárok, vagy egy részük, felváltva. Ekkorra a **13 éves Vifzlaÿ Judit leányzó** már komolyabb tekintéllyel bírhatott, és feltehetően alaposan megnézhették egymást, de sokkal több nem történhetett, az akkori szokásjog szerint.

1703 június 7-től kezdődött el a **Rákóczi-szabadságharc** is, de nagyon hamar még az évben elfoglalták **Szendrő** környékét a lázadók.

Ekkorra már *(ennyi sikeres harc után)* **Ivanics Györgynek** jelentősebb ragja lehetett, a Deák huszárezredben, főleg azután, hogy **Vifzlaÿ András** *(később kuruc-kapitányként említett földije)* lett ez évben az ezred parancsnoka. Bizonyára szóba került köztük, hogy **Szendrőt** *(ahol családjuk, közte **Vifzlaÿ Judit** is lakott)* már rég elfoglalták a **kurucok**.

[106]**1704-tól Piemontban** harcolt az ezred. *(1704 03 30-án Casalnál elfogták Deák Pált. **Deák Pál** idővel, már a Franciáknál harcolt a franciák magyar huszárezredének vezetőjeként.)*

Otthonról is arra bíztatták őket, hogy menjenek haza harcolni, vagy álljanak át a franciákhoz.

Ivanics György is legszívesebben hazament volna családjához, de számára ez sokkal nehezebb volt, mivel nem volt nemes és a ranglétrán jóval lejjebb volt, mind parancsnoka.

Vifzlaÿ András borzasztó nehéz helyzetben lehetett, neki kellett biztosítani az ezred létszámát, ellátását és harcképességét **Itáliában** a franciák ellen, miközben a huszárjai vagy eleve még Magyarországon dezertáltak, vagy már Itáliában szöktek át a franciákhoz **Rákóczi** parancsának megfelelően. Ezért is álhatott át **Vifzlaÿ András** is a lázadókhoz

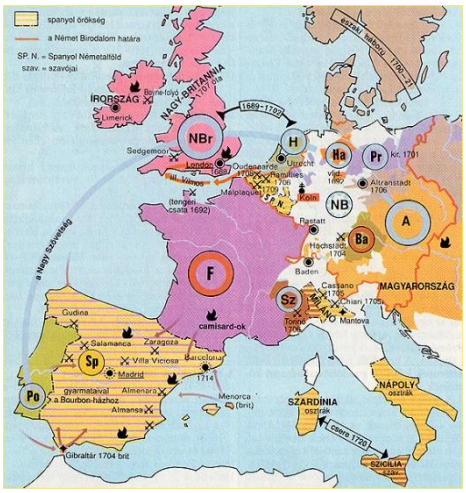

1705 májusától írta leveleit **Vifzlaÿ András Labsánszky Jánosnak**, aki ekkor **Rákóczi Udvari Tanácsának** tagja volt. *(Ettől az időponttól van rá információ). (Feltehetően a téli szünetben Bercsényi Miklós beszélte erre rá. Óriási botrány lehetett, amikor nem jelent meg Itáliában, mint ahogy korábban Deák átállása is, de ekkor nagyon sokan tették ezt.)*

1705-ben Dél-tirol megszállásánál vett részt az ezred. *(Ekkor már **Vifzlaÿ András** nélkül.)*

1704 augusztus 13-án a második **höchstädti csatában** már győztek a Habsburg csapatok, ezért is **1705 október 27-én** már megindultak ennek ismeretében a **béketárgyalások** a Habsburg és a Rákóczi képviselői között.

1705 november 11-én Zsibó mellett jelentős vereséget szenvedtek **Rákóczi** csapatai is a Habsburgoktól.

[106] https://hu.wikipedia.org/wiki/Cs%C3%A1sz%C3%A1ri_%C3%A9s_Kir%C3%A1lyi_8._Terszty%C3%A1nszky_K%C3%A1roly_Husz%C3%A1rezred

1706-ra jelentősen tovább romlott a kurucok katonai helyzete, és ezért nagyon sokan álltak a **békekötés** mellé. Azért is, mert a Habsburgok igen előnyös feltételeket kínáltak. *(Mint ilyen helyzetben mindig, hogy aztán később mindent megpróbáljanak visszavonni ígéretükből.)* Hiszen a Spanyol örökösödési háborúban el akarták kerülni a kétfrontos harcot.

Azonban, főleg **Bercsényi** vezetésével, *(akinek a Rákóczi-szabadságharcban szerzett érdemes egyébként vitathatatlanok, de ekkor)* ige durva módszerekkel léptek fel a **békepártiak** ellen, egyszerűen lemészárolták őket az **Ónodi országgyűlésen 1707 június 6-án**.

Nincs adat arról, hogy **Vifʒlaÿ András** és **Ivanics György** hol volt ekkor. Ők is feltehetően **békepárti** lehetettek. *(A magyar haza érdekében is. Azonban Bercsényi embereként ez nem nagyon hangoztathatta **Vifʒlaÿ András**, ahogy az otthon maradt családtagjai miatt is. **Ivanics György** esetében pedig valószínűbb, hogy nem tudott hazajutni, ezért a **Deák ezreddel** hatalmas utat tett meg és számtalan csatában vett részt.)*

Mivel mindkét fél magának akarta a jó katona hírében álló **Vifʒlaÿ András** huszár ezredest, ezért **Rákócziék kuruc kapitánnyá** nevezték ki. A Habsburgok is megpróbálták lekenyerezni, ennek is köszönhetően **1706-ban** megkapta **Deák Pál** ezred tulajdoni jogát, de ezzel a lehetőséggel nem élt **Vifʒlaÿ András**. *(Vagy a másik hír szerint nem sokáig, mert harcban meghalt.)*

Így még **1706-ban Splényié** lett az ezred. Akiről tudjuk, hogy **20 éve**, már **Buda 1686-os** ostrománál is harcolt.

[107]A **Béke pártiak** jogos érveit igazolta az, hogy a **Rákóczi-szabadságharc** csatáiban **80 000** katona halt meg összesen, de a nélkülözésében legyengült szervezetű lakosság közül legalább **400 000** ember halt meg **1708 után már pestis járványban** is. Mert a nagy felfordulásban nyilvánvalóan kevésbé tudtak egészségükkel, jó tápláltságukkal foglalkozni. Ez a nagy emberáldozat elkerülhető lett volna, ha **1705-ben**, vagy később megtörténik a békepártiak által kezdeményezett, és a Habsburgok által engedményekkel is támogatott kiegyezés és békekötés. *(Semmivel sem értek el később többet, már veszteségként a Szatmári békében.)*

Sok szenvedéstől óvták volna meg tehát a hazát és lakosait e kompromisszumos békével, de az **ellenállási záradék visszaállításában** a **Habsburgok** nem óhajtottak beleegyezni, hiszen akkor a **Wesselényi összeesküvés** után kivégzések és az elkobzások is *(!)* utólag törvénytelenné váltak volna. A felkelők pedig pontosan ezért ragaszkodtak e feltételhez, mely egyúttal az akkori lázadásuk alóli felmentést is megadta volna az számukra.

1705-ben nem csak **Vifʒlaÿ András** írhatott levelet **Labsánszkynak**, de **Ivanics György** is levelet válthatott *(kellő illedelemmel, és csak diszkrét dolgokról)* a már **15 éves Vifzlaÿ Judittal**. *(Kérdéses, hogyan érkezhetett meg a posta Itáliából. A Trencsén vármegyei Temetvényi várból viszont könnyen mehetett, ha ott volt Vifʒlaÿ András mellett.)*

Judit szépségével és a fiatal lányok kellemével bizonyára elbűvölhette a fess hadnagyot, ő azonban ekkor nem is merészelhetett komolyan udvarolni a nemes lánynak, akinek apja ráadásul a parancsnoka is volt. A küzdő erejét viszont ez fokozhatta.

Valójában azért, ami **Vifʒlaÿ András** leveleiben van, ezért a Habsburgok nem ítélhették el, hiszen itt semmi harci tevékenység nem volt leírva. Az adókat igyekezett beszedni és a birtokon helyreállítást folytatni. Ugyanakkor az, hogy elhagyta ezredét, az már főbenjáró bűn volt. Ezen ugyanakkor az **1711 április 29-i Szatmári béke** általános amnesztiája segíthetett.

Kérdés, vajon **Ivanics György** is vele tartott-e. Mivel ő nem utazhatott olyan szabadon haza, mint **Vifʒlaÿ András** ezredes, ezért feltehetően a **Splényi ezreddel** végigjárta az **Itáliai**, **Rajna**, **Németalföldi**, **Franciaországi** hadszíntereket, szinte megismételve honfoglaló őseink Kalandozásának útvonalait Nyugat-Európában.

1709-ben a malplaqueti csatában, 1910-ben Douay és Béthune ostromában vett részt.
1711-ben eleinte a Rajnánál volt alkalmazva, majd 1712-ben ismét Németalföldre vonult, hol le Quesnoynál állott, egy különítménye azonkívül Splényi ezredes vezetésével Fampouxnál harcolt Egy másik különítménye egy, Franciaországba indított portyázásban vett részt.
1715-ben ismét a Rajnánál találjuk.
1714-től 1716-ig Hildesheimben állomásozott. 1714-ben az akkor feloszlatott Nádasdy huszárezred ezen ezredbe olvasztatott be.
1707-ben egy különítménye a Nápoly elleni vállalatban, többi részei pedig a Provenceban folytatott hadműveletekben vettek részt.
1708-ban Németalföldre vonult, hol Lille ostrománál alkalmaztatott. Splényi ezredes itt különösen kitünt mint körültekintő, ügyes és az ellenség által rettegett csapatvezér.

1707-ben Nápoly bevételére vezényelték a Splényi ezred egy részét, míg a másik része **Toulon** tartományban maradt.

1708-ban Németalföldön Lille ostrománál voltak.

1709-ben győztek **Franciaországban** a malplaqueti csatában, azonban csak óriási vérveszteséggel.

1910-ben Douay és Béthue ostromában vettek részt.

1710-ben Douai és **Béthue** megszállásában vettek részt. **1711-ben** a **Rajna** mellett szolgáltak a Splényi huszárok.

1711 04 29-es Szathmári béke teljes amnesztiájával élve sok korábbi kuruc katona és családjának helyzete rendeződhetett, még akkor is, ha végig kuruchadnagyként harcolt. Az amnesztiával sokan harcolhattak újra az osztrák seregekben.

Ebergényi- és Splényi-huszárezrednek 600-600, míg a Nádasdy- és Eszterházy József-huszárezrednek 500-500 főt szabott meg.[108] Bár ezt sem sikerült egészen elérni, az adott létszámokat mégis sikerült stabilizálni. Ezt tanúsítja, hogy a Kollonits-huszárezredben 559 fő és 431 ló, a Splényi-huszárezredben pedig 586 fő és 462 ló volt 1712 novemberében,

1712-ben a **Németalföldön**, majd **Franciaországban** portyáztak a **Splényi huszárok**. Itt is a szokásos létszámhiánnyal is kellett kalkulálniuk, ráadásul az **586 huszárra** csak **462 ló** jutott.

1713-ban visszakerültek a **Rajnai melléki** hadakhoz, egészen az **1714 március 6-i Rastatti békéig**.

A **franciákat** végül az mentette meg, hogy az **angolok** és a **hollandok** a **Habsburg** dominanciát sem óhajtották. Ezért látva győzelmeiket, kihátráltak a támogatásukból. **1713 04 11-én Utrechben** ezért külön békét kötöttek a Bourbonokkal. Spanyolországot megtarthatta Fülöp, de megtiltva Spanyolország és Franciaország egy uralkodó alatti egyesülését, ugyanakkor a Németalföldi, és Itáliai spanyol tartományok *(Szicília kivételével)* a Habsburgoké lett.

[107] https://hirmagazin.sulinet.hu/hu/civilizacio/pestis-magyarorszagon

A **Habsburgok** nem akarták elfogadni Spanyolország elvesztését és még tovább folytatták a küzdelmet, de a szövetségeseik nélkül végül az **1714 március 6-i Rastatti béke megállapodásba**n nekik is el kellett fogadniuk a kompromisszumot, az utrechti megállapodásban foglaltak szerint.

A győztes csaták hadizsákmánnyal is jártak, nem csak nagy dicsőséget hoztak számára. „*Szerencsére*" **Ivanics György-nek** volt „*munkája*" és jelentős jövedelme lehetett a franciák elleni harcok zsoldja és zsákmányai révén, mely harcok **1714-ig** eltartottak.

Egy huszár katona számára valójában a béke nem annyira előnyös. Békeidőben kevesebb a zsold és fel is oszlatták régebben az ezredeket. Ez idő után azonban már békeidőben is fenntartották a huszárezredeket.

Feltehetően ez idő alatt **Ivanics György** levelezhetett **Vifzlaÿ Judittal**, és ebből egyértelműen egy **reménytelennek tűnő szerelem szövődhetett**, mivel egy nemes leányt, *(akinek ráadásul családja gazdag és híres, akinek apja huszárezred tulajdonosa, nagyapja meg Szendrő várkapitánya volt)* mégsem vehetett el egy huszár, aki nem nemes. *(Bár feltehetően felmenői és legfőképpen ő is híresen bátor huszár volt már ekkor, és e nyugat-európai harcaiból is jelentős jövedelem áramolhatott haza a családjához, tehát módossá is vált családja.)*

1714 március 6-i Rastatti békekötésig tartott a **Spanyol örökösödési** háború, mely után hamar visszarendelték a **Splényi ezredet Magyarországra** a fenyegető török támadás miatt. Ekkor azonban 1,5 **év** béke következett.

Hazaérkezve bizonyára **Ivanics György** találkozhatott családjával **Szendrőben**. Találkozhatott volt felettesével **Vifʒlaÿ András**sal, és *(hosszú levelezést követően)* végre **Vifzlaÿ Judittal** is, aki ekkor már **24 éves** volt. **Ivanics György** a sok éves bátor, sikeres és véres küzdelmével érdemelhette ki e találkozás lehetőségét, de házasságot ekkor sem köthettek.

Vifzlaÿ Judit már korosnak is számított **24 évesen**, de talán a szabadságharc miatt más leányok is nehezebben házasodhattak, *(bizonyára sok korai özvegy is volt)* ezért nem lehetett még ez olyan feltűnő, és ezzel indokolhatta is még.

Vifzlaÿ Juditnak nagyon szerelmesnek kellett lennie **Ivanics Györgybe**, ha ez idáig nem házasodott meg mással. Talán már **1714-ben Ivanics György** odáig juthatott, hogy bókolhatott is **Juditnak**, és rendszeresen levelezhettek is egymással a további harcok alatt. *(Feltehetően idővel apja **Vifʒlaÿ András** szigora is enyhülhetett, hiszen **Ivanics György** a harcok során bizonyíthatta a bátorságát és hűségét, lehet még az életét is megmentve. Azonban a társadalmi elvárás és erkölcs még ellenük szólt.)*

1716-1718 HABSBURG TÖRÖK HÁBORÚ

PÉTERVÁRADI CSATA ÉS TEMESKÖZ FELSZABADÍTÁSA 1716

[108] **1716-tól** kezdődött a Habsburg-török háború. *(Az **1711-es Szathmári béke** amnesztiájával élve és a Habsburg haderőbe belépve, sok magyar huszár derekasan helytállt itt is.)*

A szűk két békeév lehetőséget biztosított arra, hogy Ivanics György rendezze otthoni dolgait. Ebbe bizonyára beletartozott, hogy a sok éves harcok eredményeként megkapott zsoldból és hadizsákmányból szerzett vagyonát rendezze.

Minden valószínűség szerint hasonló módon rendezni óhajtotta az árván maradt Vifzlaÿ Judittal való kapcsolatát is, de magasabb katonai rangja ellenére szerelmük nem teljesedhetett be ekkor még, mivel nem volt nemesember.

Ugyanakkor olyan szerelmesek lehettek, hogy Judit is megígérhette vár rá, amíg a törökök elleni harcban szerzett érdemei után nemesi rangot is megkapja.

A **Török Birodalom** ugyanis nem volt képes elfogadni a magyar és erdélyi területek elvesztését, ezért készült az újabb háborúra. Azonban amíg a **Habsburgok** a **Rákóczi-szabadságharc harccal** voltak elfoglalva, addig a törökök az oroszokkal háborúztak, és **1710-1714** között vereséget tudtak mérni **Nagy Péter cár** csapataira **Moldvában**. Ez nyilvánvalóan fokozhatta az önbizalmukat.

1714-től Velence újra háborúban állt a **törökkel**, akik **1715-ben** Velencétől visszafoglalták a Peloponnészoszi félszigetet.

A **Habsburg Birodalom 1716-ban** szövetséget kötött a **törökök** ellen Velencével, és hamarosan a Duna mellett elkezdődtek az újabb harcok.

[109]Fontos információ **Splényi János László ezrede**s **1706-1730** között volt ezredtulajdonos, de csak **1716-ig** vezényelte ezredét. Mivel ekkor már 60 éves volt ,ezért feltehetően még a harcok kezdetén átadta az ezredének vezetését **Terlottinak**, aki **1719-ig** vezényelte **Splényi huszárezredet**.

[110]**1716-ban** a **Habsburgok** olyan hadvezéreket küldtek a térségbe, akik jól ismerték az ottani helyzetet, és korábban már bizonyítottak.

Savoyai Jenő Herceg 80 000 katonával *(közte 6300 magyar hajdúval, huszárral)* érkezett meg.

[108] MTA Történettudományi Intézetének Értesítője, Történelmi szemle 87-88

[109] Huszárság Története könyvből Zaczhar József: Magyarország huszárezredei… http://mek.niif.hu/06800/06824/06824.pdf

[110] https://blog.oszk.hu/foldabrosz/petervaradi-csata-1716-augusztus-5-en

1717 aug. 1-én alvezére **Pálffy János tábornagy** rajtaütése a **karlócai török táboron** kiemelést érdemel, amikor a Babocsay, Ebergényi, Esterházy, Nádasdy és **Splényi huszárezred** *(már Tertolli vezetésével)* nagy veszteséget okozott az ellenségnek, egyúttal azonban a véres közdelemben 400 huszár is elesett.

Másrészt viszont derekasan helytálltak a magyarok a Habsburg-hadak kötelékében. Kiemelést érdemel Pálffy tábornagy 1717. augusztus 1-i rajtaütése a karlócai török táboron, amikor a Babocsay, Ebergényi-, Esterházy-, Nádasdy- és Splényi-huszárezred nagy veszteségeket okozott az ellenségnek, egyúttal négyszáz huszár is elesett. Ez az öt huszárezred az augusztus 5-i pétervárad csatában is jeleskedett.[24] Ugyanakkor kitűntek – az irreguláris magyar erőkkel együtt – az augusztus 16-i belgrádi döntő csatában.[25] Majd azzal hívták fel magukra a figyelmet, hogy a havasalföldi és moldvai betörés során Bukarestig és Jászvásárig portyáztak.[26]

Ide érkezett **Mercy tábornok** is, a később felszabadított Bánság parancsnoka is.

A törökök **120-150 000 fős** haderővel kezdték el **Pétervárad ostromát**, melyet előzőleg a császári csapatok megerősítettek.

Savoyai herceg felmentő seregével az **1716 augusztus 5-én** átkelt a Dunán és rátámadt **Péterváradnál** az ostromló **török** seregre, mely támadása azonban elakadt. **Savoyai** személyesen avatkozott közbe, és a császári lovassággal oldalba kapta a janicsárokat, felmorzsolta a török csapatokat, majd a török tábort is elfoglalva. Délre már véget is ért a küzdelem. **Ali Damad** nagyvezír is elesett. Sorsdöntő, hatalmas győzelmet arattak, mint annak idején **Zentánál**.

Ennek következtében lehetővé vált **Temesvár** felszabadítása is.

A **Temesvári** harcokban is kivették részüket **Pálffy János** tábornagy **magyar huszárjai**.

E csapattesteknek lehetett tagja **Ivanics György lovaskapitány Splényi-Huszárezrede** is, akik többek között egy tartár felmentő sereget is szétvertek, majd a **Nándorfehérvárból**, **Kurd pasa** vezénylete alatt érkező **20 000 mozlim** lovast is.

1716 10 13-án, heves ostrom ágyúzásokat követően tűzték ki a török várvédők a fehérzászlót a **Temesvári várra**. Majd a megegyezéseknek megfelelően, szabadelvonulást kapva, **1000** szekér segítségével ürítették ki a várat. Csak a fegyvereiket hagyták hátra. **Pancsován** át távoztak **Nándorfehérvárra**, melynek elfoglalása lett a császáriak újabb célja.

PANCSOVA VISSZAFOGLALÁSA 1716 11 09

1716 11 04-én indult el **Mercy tábornok Pancsova** bevételére, az ostromgyűrű kiépítése érdekében. Amikor a hada odaért, már másnap **Pancsova** török védői kitűzték a fehér zászlót. Újabb több napos alkudozást követően hasonló feltételekkel, szabad elvonulást kaptak.

1716 11 09-án került így sor **Pancsova** visszafoglalására, amikor **Spleni lovasezred** is, bevonul a törökök által kiürített várba.

E vár a következő **1717-es évre** tervezett **Nándorfehérvári ostromhoz** kulcsfontosságúvá vált. Itt halmozták fel a szükséges ételt, valamint felszerelést a következő ostromra, és itt **Pancsovánál** kelt végül át a haderő is később. Ez rövidebb átkelési lehetőséget biztosított az **Erdélyből** érkező haderőknek.

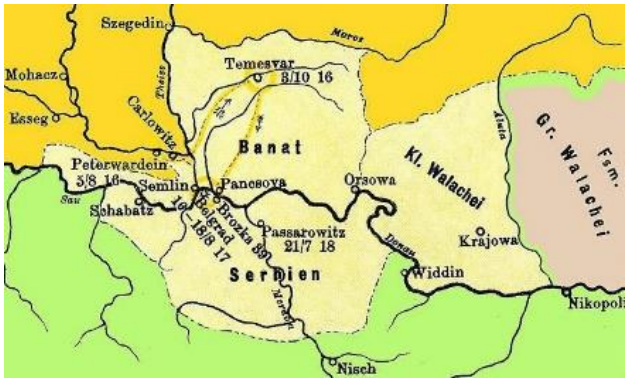

Ez az öt huszárezred *(közte a **Splényi-huszárezred** is)* korábban sz **1716 augusztus 5-i Pétervárad csatában** is jeleskedett. Majd azzal hívták fel magukra a figyelmet, hogy az **1717 08 16-i Nándorfehérvári döntő csatában** is részt vettek, ezt követően pedig a havasalföldi és moldvai betörés során **Bukarestig** és **Jászvárig** portyáztak.

Mire a spanyol király és az orosz cár által hitegetett **II. Rákóczi Ferenc 1717 október 10-én** török földre érkezett, hogy majd az onnan szervezett csapataival újra harcba szálljon, addigra a háború már lényegében el is dőlt. Olyan meghatározó győzelmeket ért el a **Habsburg haderő**, *(felszabadítva a törököktől Nándorfehérvárt, Szerbiát, Kis Oláhországot, de még Boszniába is betörtek)*, hogy a porta kénytelen volt békét kérni, melyet **1718 július 21-én** kötöttek meg **Pozserovácon**.

1719-ben adta át az ezred vezetését Terlotti **Ivanics Györgynek**, tehát a **Pozsaveráci békét** *(1718 július 21)* követően, már béke-időben. Ugyanakkor az ezred ott maradt délvidéken, mert a törökök újabb támadásával számolni kellett.

vezényelte: 1696-tól Mihályi Deák Pál ezredes, 1703-tól nemes Viszlay András alezredes-ezredes, 1706-tól Splényi János László báró ezredes, 1716-tól Terlotti /?/ ezredes, 1719-től Iványa /?/ alezredes-ezredes, 1720-tól Dessőffy István báró alezredes-ezredes

Ivanics Györgynek tehát végig kellett harcolnia **Buda felszabadításának 1686-os ostromától** az **1699 január 26-os Karlócai békekötésig Magyarország törökök alóli felszabadításának** hosszú harcait. Majd **1701-1714** közötti **Spanyol-osztrák örökösödési** háború nyugat-európai csatáit, de még az azt követő újabb **1716-1718** közötti újabb **török háborút** is derekasan ahhoz, hogy végül a **Splényi ezred parancsnoka** lehessen. Ehhez nem csak bátorság, de kellő tehetség, katonai tudás és legfőképpen **hihetetlen szerencsére** is szüksége volt. Sokan nem élhették túl e háborúkat társai közül.

1719-1720 között volt **Ivanics György** a **Splényi huszárezred** kapitánya, mely ezred **1723-ig Szerbiában** állomásozott, a törökök elriasztása céljából. Ez idő alatt nyilvánvalóan nem utazhatott volna haza, és feltehetően **1720-ben** azért mondott le a tisztségéről, hogy meg tudjon házasodni.

1720-ban, tehát csak hosszú *(34 év!)* katonai szolgálata után házasodhatott meg **Ivanics György** lovaskapitány, amikor már vége lett a harcoknak, miután ezredparancsoknak is kinevezték, de házasságához lemondott ezredparancsnoki rangjáról.
(Kalkulálni kell több dolgot is. Sokáig levelezhettek, de csak ritkán találkozhattak egymással. A házasság előtt eljegyzésnek is meg kellett történnie, az 1720-as a házasságuk után pedig legalább 9 hónap, míg gyerekük megszülethetett.)

1718 után már békés időszak volt. Ez pedig döntően megváltoztatta a szerelmesek helyzetét. **Ivanics György** már végre a harcok helyett családalapításon gondolkodhatott. A harcokban szerzett jövedelmeiből megvásárolt birtokok révén már feltehetően régebb idő óta tehetős emberré válhatott, **Szendrőben** földbirtokokat vásárolhatott. *(A Diósi szőlőről konkrétan tudunk 1727-es dátummal.)* Melyek vásárlásában bizonyára **Vifʒlaÿ Judit** is segédkezhetett. *(Valószínűleg az ő hozománya sem lehetett kevés.)*
1719-től ezredkapitányi rangja, és ezzel várható nemesítése által a **Vifzlaÿ Judittal** való házassága is realizálódhatott. E kinevezését követően már megházasodhattak volna, szülői beleegyezéssel.
Amennyiben főnemes lett volna **Ivanics György**, akkor könnyen hazautazhatott volna megházasodni. azonban ekkor még nem nemes, így örülnie kellett a kinevezésének, és nem hagyhatta el a török határ menti ezredét, mivel a török bármikor támadhatott. Ez magyarázhatja azt, hogy csak rövid ideig töltötte be az ezredparancsnoki tisztségét.

*(**Judit** ekkor már korosnak számíthatott, 29 éves lehetett. **Dr. Ivanics György** nemesi származású feleségével megházasodva családja már **agilisnek** számíthatott volna, ezáltal már legalább nemcsak hírneve, vagyona, és családja is előnyösebb helyzetbe is kerülhetett volna, és részlegesen jogilag is kiváltságosnak is tekinthető lett volna **Ivanics György**.)*

Vifzlaÿ Judit édesapja **1706-ban** meghalt, ezért kérdéses kitől kellett megkérni leánya kezét.
Biztos, hogy jó barátság alakult ki korábban a közös Szendrői származás, és harcok által is **Ivanics György** és **Vifʒlaÿ András** között. Így feltehetően már apja **1706-os** halála előtt, *(feltehetően az **1705-ös Temetvényi** kuruckodás ideje alatt)* találkozott **Vifʒlaÿ András Judit leányával Ivanics György**, de akkor még csak az ismeretség jöhetett létre közöttük. *(Hiszen még csak 15 éves volt a leány.)* Ezután sokáig nem találkozhattak, csak levelezhettek a Spanyol örökösödési háború lezárultáig, 1714-ig.
Az ezt követő másfél békeév alatt mélyülhetett el szerelmük. *(Judit ekkor már 24 éves volt, tehát már korábban romantikus szerelem alakulhatott ki kettejük közöttük, ha eddig is várt a huszárkapitányra.)* Azonban még ekkor sem házasodhattak meg, és jött újabb 2 év török háború!

Alapvető gond a lehetet, hogy Judit nemes leány volt, a **Szendrői várkapitány Vifʒlaÿ Demeter** unokája, a **Vifʒlaÿ András ezredkapitány** leánya. **Ivanics György** pedig még ekkor nem volt nemes, bár bizonyára a harci sikerei, előremenetele biztató volt, ahogy a vagyoni helyzete is. Miután pedig, feltehetően a Habsburg-török háborúban a **Splényi ezred kapitánya** lett, ezzel elérhette, hogy megkérhette **Judit** kezét. *(Valamelyik férfi családtagjától, Judit gyámjától?)*

Splényi báró ezredtulajdonos belegyezése is szükséges volt ugyanakkor a házasságukhoz, és lehet pont ő volt, aki mindezekben segítette, már az ezredparancsnoki kinevezésével is! E kinevezés nyilvánvalóan csak úgy jöhetett létre, ha személyesen ismerte **Ivanics Györgyöt** bátorságáról megbízhatóságáról. Lehetséges, hogy a harcokban életét is megvédte, oly sok minden megtörténhetett **1706-1716-ig** terjedő **10 év** alatt, amíg **Splényi báró** ezredében szolgált.

Ivanics György nemesítését is feltehetően korábbi felettese, **Splényi báró** kezdeményezhette, jutalmul hosszú évek szolgálatai érdeméül. Ugyanakkor nemesítésében feltehetően közrejátszottak **Viszlay Demeter** és **András** érdemei is, miután feleségül vette **Vifzlaÿ Juditot**, akinek pontos nevét nem véletlenül írták le a nemesi dokumentumban.

Ugyanakkor a bürokratikus folyamat ekkor is lassabban haladhatott a kelleténél.

Ekkor még tévé, internet nem volt, de a hírek azért gyorsan terjedtek az akkori módszerekkel, és ekkor is voltak sztárok, akik a harci hőstetteikkel kiérdemelhették ezt.

Szendrő egyik igen híres embere lehetett **Ivanics György ezredparancsnok**, különösen **Vifzlaÿ Judittal** való romantikus szerelmük és **nemesítése** által is.

1720-as lemondása után mehetett haza **Szendrőbe Ivanics György ezredkapitány**, megházasodni **Vifzlaÿ Judittal**.
Az **1725-ben** íródott nemesi oklevél pedig már két gyerekük is megemlíti. *(A felterjesztés már évekkel előtte megtörténhetett, de feltehetően nem haladt az ügy nagyon gyorsan. Idővel a döntés csak megszületett és ekkor elkezdték megfogalmaznia bürokraták az iratot, melyhez friss információkat kérhettek, hogy aktuális legyen az.)*

Így első gyereke **János** leghamarabb 1721-ben születhetett meg, mikor Judit már 31 éves lehetett.

A **Rákóczi-szabadságharc** után, **1725-től** kezdett az állandó hadsereg szükségességnek gondolata kialakulni, mikor a VIII. t.c. kimondta: „*A nemesi felkeléssel nem lehet az országot védeni; és állandó hadsereg felállítása szükséges.*"
Ezért egyes nagyurak által toborzott és felállított ezredek sorra jöttek létre. Miközben a **nemesi insurrectio** intézménye is fennmaradt. *(A nemesi felkelés és az által létrejött haderő már csak kiegészítő jelleggel.)* E haderőknél a francia mintákat követték, de német vezényszóval kormányozták, és végül már csak annyi magyaros jelleget hagytak meg, hogy a magyar tulajdonos nevét meghagyták. Így maradhatott több, mint 200 évig a **Deák huszárezred** is mindig változó tulajdonosa alapján kapott nevével.

Érdekes, hogy a **Splényi huszárezredet** végül 1723-ban kivonták a déli területről Borsod és Szathmár vármegye területére. *(Annak idején e környékről voltak tobozozva is a huszárok.)*
Tehát **Ivanics György** könnyen találkozhatott korábbi huszár bajtársaival.

[111] **Ivanics Györgyről** ugyanakkor már békésebb hírek is vannak **1727-ben**. Ekkor mint a **Szendrői három hegy** *(Diós, Közép és Elő szőlőhegyek)* nagybíróságában a **Szendrei Diós hegy** elsőként megemlített szőlős gazdája *(tehát az egyik szőlő birtok tulajdonosa)* **Ivanics György.**

Az 1727-es így hangzik:

„Az három hegynek úgymint Diós hegy, Közép hegy és Elő [szőlő] hegyesi nagy [bíróságában]. Mi szendrei Diós hegyesi szőllős gazdák közönségesen ugy [mint], Ivanics György, Deáki István [...] Márton, Német Ferencz Fu[...] Takács György, Tóth An[drás], [...] Márton, Pálinkás Ma[...] Miklós, Mészáros Páln[...] [...]nyi Mihály, Visolyi F[...].

Érdekes táblázat állítható össze **Ns. Ivanics György** felmenői és utódainak már pontosabban ismert adataiból. Melyik utód mikor házasodott, mikor született első gyereke és meddig élt

szüle-tett		**há-zas**		év es	**első fiú**	év es		**meg-halt**		**élt év**	
1506	?	1533	?	27	1536	30	?	**1568**	?	62	**6.fokú ős**
1536	?	1562	?	26	1566	30	?	**1602**	?	66	**szépapja**
1566	?	1592	?	26	1596	30	?	**1630**	?	64	**ükapja**
1596	?	1616	?	20	1618	22	?	**1659**	?	63	**dédapja**
1618	?	1636	?	18	1640	22	?	**1686**	?	68	**nagyapja**
1640	?	1666	?	26	1670	30	?	**1689**	?	49	**apja**
											János
1670	?	1720	?	50	1721	51	?	**1736**	?	66	**György**
1721	?	1739	?	18	1740	19	?	**1791**	?	70	**GyörgyJ**
1740	?	1772		32	1772	32		**1807**	?	67	**János**
1776		1799		23	1805	29		**1836**		60	**Mihály**
1808		1839		31	1845	37		**1867**		59	**Károly**
1845		1870	?	25	1874	29		**1912**		67	**Bálint**
		1883		38	1887	42	Bálint 2. házassága				
1887		1917		30	1918	31		**1970**		83	**Bertalan**
1920		1949		29	1957	37		**1997**		77	**György**
1957		1987		30	1996	39					**György**
1996											**Leonárd**

1526	**08. 9. Mohácsi csata, kettős királyság**
1529	**Bécs, 1632 Kőszeg ostroma**
1540	**I. János halála. Habsburg támadás**
1541	**08. 09. Buda** a "*segítő*" töröké
1551	**-1556 Habsburgok Erdélyben**
1552	**Egri** győzelem, **1566 Szigetvár**
1566	**Szendrő** császáré, **1570 Speyeri** egyezmény
1572	**Rákóczi Zs.** Szendrőben, **1592 Eger** elesik
1575	**-1586 Báthory István**
1604	**-1606 Bocskai** *(15 éves háború 1593-1606)*
1618	**-1648 30 é. háború, Bethlen G. Rákóczi Gy.**
1664	**Zrínyi Miklós téli hadjárata, Vasvári béke**
1664	**-1668 Wesselényi** összeesküvés
1678	**-1784 Thököly-felk., 1683 Bécsi** török vereség
1686	**Budavár** visszavétele, **1697 Zentai csata**
1703	**-1711 Rákóczi szab.harc, 1716 Pancsova**
1725	**Ivanics nemesítése, 1723 Pragmatica Sanctio**
1740	**-1780 Mária T.,**1740-1748 örökösödési háború
1789	**Francia forrad.; 1804-1805 Napóleoni** harcok
1821	-1831 **Itáliai** harcok, **1848-49 forradalom**
1859	**Itáliai, 1866 Porosz** vereség, **1867 Kiegyezés**
1878	"**-1914 Balkáni harcok, 1808 Bosznia** annexio
1914	**-1919 I. Világháború, Kun Béla, Trianon**
1939	-1945 **II. Világháború, 1956 forradalom**
1989	**Rendszerváltás**
2020	**Kínai Covid vírus járvány**

A már ismert adatokkal rendelkező utódai átlagosan **69 évet** éltek, **32 éves** korukban házasodtak, és **37 éves** korukban született meg az első fiú gyerekük. Tehát egy-egy új Ivanics fiú generáció **37-37 év** után jött létre.

[112]Ebből következően **100 év** alatt **3 generációt** számolhatunk, ebből következően 500 év alatt 2^{15}=**32 768** ősünk volt.

Még meghökkentőbb adat jön ki, ha az államalapítástól 1000-től kalkuláljuk, akkor **1 073 741 824**, vagyis egy milliárd. *(Ebből csak **30 ős** volt „**Ivanics**”. Mely jól mutatja, hogy milyen mértékben keveredhettek az emberek, és mily kevés a férfi egyenes ág.)*

Miután **Ivanics György Spleni-lovasezred kapitánya** jelentős katonai jövedelméből földeket vásárolhatott. Szendrő pedig messze került a török harcoktól, ezért feltehetően idővel egyre kevésbé foglalkoztak már a katonáskodással. *(Már csak azért is, mert a későbbiekben már az állandó hivatásos hadseregek korszaka következett.)* Nemes emberekként inkább a földjük jövedelméből élhettek, *(adómentesen)*, bár a nemesi felkelésekben *részt kellett vállalniuk. (A nemesi felkelők adták a segédhaderőt a hivatalos állandó császári ezredek mellett)*

Így az **Ivanics család** tagjai földbirtokos nemesekként élhették tovább, jóval kényelmesebben életüket.

Meg lehet nézni az Ivanics családfát. Akik már feltehetően nem voltak katonák, mégis idősebb korukban nősültek, feltehetően ebben egzisztenciális okok is szerepelhettek. Addigra sikerült megfelelő anyagi feltételeket biztosítaniuk.

Tehát elmondható. Átlagosan, **bőven 30 év feletti idő szükségeltetett a fiú örökös gyerek** megszületéshez később is.

A földbirtok ugyanakkor nem szaporodott olyan mértékben, ahogy egy akkori család erre képes volt, tehát feltehetően utódaiknak huszárként továbbra is küzdeniük kellett a gyarapodásért, családjuk eltartásáért, fennmaradásukért.

Az **Ivanicsok** sokáig ott éltek **Szendrőben**. Odakötötte őket őseik sírjai és azok történetei, a házaik, a földjeik, így a megélhetési lehetőségük is e településhez.

[111] Levéltári évkönyv XI. 2002

[112] https://infojegyzet.hu/webszerkesztes/javascript/2_hatvanyai/

Többen lehettek később lelkészek, tanítók és más magasabb iskolás végezettek is.

Mint **Ivanics Bertalan** nagyapám is, aki ott született **Szendrőben 1887-ben**, majd 1910-1916 között **segédlelkész** volt **Szendrőn** és más környéki településen is.

*([113]E fénykép ez időszakban készülhetett **Szendrői várdombról**, melyen jól látható, akkor még ott állt az **1690-ben**, az **alsó várra** épült nagy **Csáky kastély**)*

1916-ban költözött le **Ivanics Bertalan** nagyapám az Alföldre, **Kunágotára**.

A népes **Ivanics család** tagjai közül mások is sokan elköltöztek, de a kitartóbbak még most is ott élnek.

Apám, **Ivanics György** tovább is költözött **Hódmezővásárhelyre**, én pedig **Budapestre**.

Ugyanakkor **Ivanics György ezredes** a **Viszlay-Huszárezred kapitányának**, és persze **Vifzlaÿ Demeter Szendrői várkapitány** és fia **Vifʒlaÿ András Viszlay-Huszárezred tulajdonos** őseink emlékének megőrzése számunkra is fontos, és példamutató marad mindörökké.

Ahogy e könyv, úgy a **MAGYAR LOVAS BIBLIA** könyv sem véletlenül született meg.

Ivanicsként nem lehetünk gyávák, és huszár őseink **lovak** iránti szeretete is annyira belénk ivódott, hogy apám és én is lovasklubot szerveztünk. Remélhetően pedig utódaink is sok mindent fognak tanulni e könyvekből is.

[113] Ma Szendrőn lakó Ivanics Bálinttól kapott információ

1723 PRAGMATICA SANCTIO & IVANICS GYÖRGY TOVÁBBI ÉLETE

VI. Károly német-római császár ***(III. Károly*** *néven magyar király)* erejét gyöngítette, hogy 1716 04 13-án született Lipót János fia 1716 11 04-én meghalt, így neki is csak **leány utódai voltak**.

(Ahogy korábbi uralkodónak, ***I. Józsefnek*** *is, sőt rajta kívül már* ***I. Lipótnak*** *is csak a leány utódai éltek, tehát* ***nem volt fiú örökös*** *a* ***Habsburg*** *családban.)*

Ezért csak **Mária Terézia** leány gyerekét tudta örökösként felmutatni. Ezt viszont el kellett fogadtatni a külföldi országokkal és a magyar rendekkel is. Melyet végül az **1922-es Pozsonyi országgyűlésen** szavaztatták meg a magyarokkal, és az **1723 évi I. törvénycikként** lett kihirdetve.

(Lásd a ***1723-as****Pragmatica sanctio okmányán látható* ***VI. Károly császári nagypecsétje****, mely érthető módon éppen olyan, mint ami az* ***Ivanics György nemesi oklevélen*** *is látható.)*

III. Károly engedményekre kényszerült azért, hogy a magyar rendek elismerjék **Mária Teréziát** örökösének, ugyanakkor más intézkedéseivel is *(például német telepesekkel)* igyekezett hatalmát bebiztosítani.

Nem lehetett tudni, hogy halála után a magyar rendek valóban eszerint járnak el királyválasztásnál. *(Pontosabban királynő választásnál.)* Emiatt jóban kellett lennie a magyar rendekkel, így politikájának része volt, hogy a császári hadakkal harcolt *(így hozzá hűségesnek vélt)* magyar főtiszteknek is nemességek adott.

1725-ben, **III. Károly Bécsi** kancelláriáján, e politika részeként állíthatták ki **Ivanics György nemesi oklevelét**.

Ivanics György ekkor már **55 éves** lehetett, és már az **1718-as Pozseveráci békekötés** óta, tehát **7 éve** aktív harcokban nem vett részt, már csak azért sem, mivel nem is voltak ekkor háborúk.

1720-ban 50 évesen házasodhatott meg **Vifzlaÿ Judittal.** *(Ki már 30 éves volt, vagyis mindketten abban a korban voltak akkor, amikor már a biológiai okok is sürgették őket ebben, igaz a férfiak előnyösebb helyzetben vannak ilyen szempontból. Ez is magyarázhatja, hogy miért ment Judit hozzá, még mielőtt nemessé nyilvánították volna. 1720 és 1725 között pedig már 2 gyerekük is megszülethetett.)*

1726-os Miskolci vármegyegyűlésen hagyják jóvá, és látták el záradékkal a nemesi oklevelet, és ezt követően adták át **Ivanics Györgynek** az oklevelet, aki ekkor már 56 éves lehetett.

Ez már idősebb kornak számított abban az időben, főleg, ha valaki egész életében lóháton harcolt, hóban, fagyban, nyári hőségben, mely sok sebesüléssel is járhatott. Ugyanakkor pontosan emiatti edzettsége, miatt viszonylagosa jó fizikai állapotban lehetett még, ha valamilyen súlyosabb betegség nem gyötörte. *(49 évesen ilyen biztos nem volt, mert akkor nem nevezték volna ki ezrede kapitányának.)*

Hozzá képest jóval fiatalabb feleségétől, további gyerekei is születhetett. *(Az okmányon feltüntetett 2 fiú gyereken túl.)*

A hadjáratok zsoldjából, hadizsákmányból jelentősebb vagyonra tehetett szert, melyből földterületeket is vásárolhatott. A termőföld számított ekkor biztos befektetésnek, mely biztos megélhetésről gondoskodott a családjának, halálát követően is. Ráadásul nemesség megszerzését követően adómentes is volt.

Nem tudjuk mikor halt meg **Ivanics György**. Az biztos, hogy 1750, tehát 80 éves kora előtt.

(Egy ***1750-es*** *dokumentum arról tanúskodik ugyanis, hogy ekkor kérték fel keresztanyának* ***Ivanics Györgynét****, és férje már nem élhetett, mert akkor ő lett volna a keresztapa.*

Ez azt is jelenti, hogy férje legalább 1 évvel hamarabb meghalt, mert a gyászévet is kalkulálni kell, amikor nem vállalhatott özvegye ilyen tisztséget.

Ebből az is következik, bár férje már nem élt, ***özvegy Ivanics Györgyné*** *módosabbnak, tehetősebbnek számított ezek szerint, aki így segíthette a keresztgyerekeit.)*

A dokumentumokból azt is megtudhattuk **Ivanics Györgyné 1753-ban** halt meg. 1690 születési dátumot feltételezve **63 évesen.**

1719-ben Ivanics György tehát, legalább **33 év katonai szolgálattal** *(1686-1719 között)* érhette el, hogy **lovasezred kapitánya** lehessen. Bátorságának, kitartásának és feltehetően annak is köszönhetően, hogy felmenői is már huszárként harcoltak, így segíteni tudták őt.

Ezredkapitányi rangjával érhette el, hogy megházasodjon egy olyan tekintélyes ember leányával, mint amilyen **Vifzlaÿ Judit** volt. Ezért, viszonylag későn születhettek fiú gyerekei.

Ns. Ivanics György lovaskapitánynak e háborúkban, harcokban gazdag időszakban kellett tehát helytállnia. Nem véletlenül a **Spleni magyar lovas ezred kapitányaként** lett megemlítve a nemesi oklevélben, hiszen a törökök végleges kiűzésében való részvétel minden magyar nemes ember számára *(pártállástól függetlenül, de értelemszerűen még a Habsburgoknál is)* egyértelmű dicsőségnek számított.

Ns. Ivanics György ezred lovaskapitány dicsősége minden utódnak kötelező hagyománnyá tette a lovas tudás elsajátítását.

A NEMESSÉ VÁLT IVANICSOK REFORMÁTUS MAGYAROK VOLTAK

1726-ben, amikor **Ivanics György** a nemesi oklevelét kezébe vette, már garantáltan **református magyar** volt.

Aki azonban ismerte származását és kérte a szlavón-horvátdalmát nemesek jegyzékébe való felvételét is.

Erre magyarázatul szolgálhat a korábban leírt, igen érdekes történelmi események, melyek azt mutatták, hogy igen sok dolgot meg kellett tenni a győzelemhez, melyhez megfelelő taktika és stratégia megválasztása is fontos volt, látva a változó politikai helyzetet. A Habsburgokkal és a törökökkel is el kellett hitetni, hogy a legnagyobb hívük, miközben mindkét „*pogányt*" szívből gyűlölték. Protestáns magyarként szívesen a lázadók pártjára álltak volna, de mindig azt tapasztalhatták, hogy a végén Szendrőt cselben hagyva az a császáré maradt. Mit lehet ilyenkor tenni, a horvát származást lehetett felmutatni, mivel a horvátok Habsburg pártiak voltak. *(Igaz katolikusként.)*

Mielőtt valaki pálcát törne felettük, olvassa el, előbb olvassa el **Bocskai István**, **Bethlen Gábor**, **Rákóczi György**, **Thököly Imre** és **Rákóczi Ferenc** híres fejedelmek történetét, akik hasonló taktikát kellett követniük!
Nagy magyar hősök korábbi későbbi történetében is sok hasonlót lehet találni.
Sőt manapság is e taktikára szüksége lehet bárkinek.

Ivanics Bertalan nagyapám *(1887-1970)* az 1930-as években megszerezte az **Ivanicsok** anyakönyvi kivonatainak másolatait. Ekkor éppen hetedízig igazolnia kellett valakinek a származását ahhoz, hogy felvételt nyerje egyetemre, mint ahogy Ivanics Pál nagybátyámnak is. Így tudta igazolni magát és fiait, az akkori világégésben.
(Sok „világégést" kellett korábban is megélni a családunknak, ahogy akkor is igazolási eljárások is voltak.)

E dokumentumok azt igazolták, hogy **ns. Ivanics György lovaskapitány** leszármazottai mind **református vallásúak** voltak. Ahogy a házastársaik legtöbbje is. *(Esetleg a felvidéken még divatos evangélikus, de egy katolikus sem volt köztük, mint a echte horvátok.)*

Tehát hosszú idő alatt, igen messzire jutott onnét az **Ivanics család**. Akik a házasságiak révén is magyarosodtak, hiszen a házastársaik is mind református magyarok voltak.

Vifzlaÿ Judit feleség családról sok információ derült ki, ráadásul úgy tűnik ők is a szlavón vidékről származtak.
Ebből is látszik, hogy igen relatív az, hogy ki volt magyar. A Magyar királyság összes állampolgára magyarnak érezhette magát. Volt, aki csak kicsit, volt, aki jobban.
Valójában az a magyar, aki annak érzi magát. 1000 év alatt akkora keveredés volt, hogy genetikai alapon senki, vagy bárki mondhat annak magát. Mert a Kárpát-medencei nemzetiséget genetikája igencsak hasonló lett.
Így maradt megkülönböztetésül a nyelv, vagy a vallás, vagy egyszerűen ki minek érzi magát.

Azt pedig Bebekék óta tudjuk, hogy igen gyakran változik, hogy valaki Habsburg, vagy Szapolyai párti.
Aki Felső-Magyarországon *(Szlovákiában)* él, ismeri mindkét nyelvet, az hasonló módon most is bármikor lehet magyar, vagy épen szlovák is.

Nem szeretik a statisztikusok, meg a politikusok azt, ha az ember azt mondja, ő kicsit szlovák kicsit magyar, kicsit ruszin, kicsit német, kicsit még török is. Pedig ez az igazság. Sőt kicsit hun, avar, gepida, római vagy és sok más is lehet.

Érdemes ehhez egy matematikai számítást végezni. Amennyiben 100 év alatt 3 generációt tételezünk fel, akkor a **Bebekek horvátországi** korszakától **1401-1726-ig** számítva, *(az eltelt 325 év alatt)* kb. **10 generációval** kell számolni, mely **512 felmenő** családtagot jelent, melyből csak **10 volt Ivanics**, a többi már feltehetően, elsődlegesen Felső-Magyarországi származású. Ennyire tudott „*hígulni*" a származásuk.
Amennyiben csak a **896-os Honfoglalástól** számítjuk is ki az őseimet, akkor már 33 generációval és kb. **4 milliárd ősömmel** kell kalkulálni. Ennyi ember nem is élt ez idáig a Kárpát-medencében. Persze a népvándorlásokkal is kalkulálni kell. Azonban csak az időszámítástól eltelt **2000 évvel** és 60 generációval kalkulálva **$5*10^{17}$ őst** ad ki a számítás. Ez alapos átgondolást igényel, ugyanis a homo sapiens felbukkanása /i. e. 80 000/ óta nem élt **$1*10^{8}$** számú embernél több összesen.

1 000 000 i.e. 50 000 élt Homo sapiens
107 000 000 a valaha élt & halt max. ennyi ősünk

felmenő szülők száma	év	gene-ráció
	0	1
2		2
4	100	3
8		4
16		5
32	200	6
64		7
128		8
256	300	9
512		10
1 024		11
2 048	400	12
4 096		13
8 192		14
16 384	500	15
32 768		16
65 536		17
131 072	600	18
262 144		19
524 288		20
1 048 576	700	21
2 097 152		22
4 194 304		23
8 388 608	800	24
16 777 216		25
33 554 432		26
67 108 864	900	27
134 217 728		28
268 435 456		29
536 870 912	1000	30
1 073 741 824		31
2 147 483 648		32
4 294 967 296	1100	33
8 589 934 592		34
17 179 869 184		35
34 359 738 368	1200	36
68 719 476 736		37
137 438 953 472		38

Tehát, ha nem is az unokatestvérek, de sok távolabbi ősöm egymással házasodott, feltehetően távoli rokonságáról nem is tudva.

13-15 sz-tól már sok *„előreformátor", „eretnek"* menekült Magyarországra, *(lásd például a **Huszitákat**)*, akik a protestáns eszméket terjesztettek már akkor is itt. *(**Husz János** már **1402-től cseh nyelven** prédikált. A **katolikus egyház** és a pápaság túlzott fényűző uralmát szembeállította **Jézus** életével, és az egyház **megreformálását** óhajtotta. **Luxemburgi Zsigmond** az általa kiadott menlevele ellenére nem akadályozta meg, hogy a Konstanzi zsinaton elítéljék, és **1415 07 06-án** eretnekként megégessék **Husz Jánost**. Halálával nem tudták megakadályozni, hogy sok követője legyen, ahogy annak idején **Jézus** kivégzésével sem a kereszténység elterjedését. A **huszita** tanokat **Magyarországon** is igen sokan terjesztették, azonban leghatásosabb **Giskra** volt, akik hadvezérként **1440-1461-ig** megszállva tartotta **Felvidék** jelentős részét.)*

Luther Márton nézetei ***(1517 11 31 Wittenbergi 95 tétel)*** már **1521-ben II. Lajos** és felesége **Habsburg Mária** udvarában is jelentkeztek. *(1521 12 11-én koronázták meg őket Székesfehérváron.)*

1521-ben rendelte el az **Esztergomi érsek**, hogy minden templomban olvassák fel a **Luthert kiközösítő bullát**.

1523-ban a **Budai országgyűlés** vagyonelkobzást és halálbüntetést helyezett kilátásba a **lutheránusokkal szemben**.

Azonban a mohácsi csatavesztésnél két érsek és öt püspök is odaveszett, nem volt, aki a protestánsokkal felvehette volna a versenyt.

1526-ban ráadásul az ország védelméhez vagyonra volt szükség, ezért a novemberi országgyűlés úgy rendelkezett:

„A háborúban elesett főpapok hagyatékai, megürült székeik jövedelmei az ország védelmére fordíttassanak"

Szapolyai I. János király maga is **protestáns** volt, így nem csoda, ha nem támogatta a **katolikus** érdekeket, de **I. Ferdinánd** is, a saját hatalmi érdekei céljából, *(támogatók szerzése érdekében)* a főpapi birtokokat világi urak kezébe adta, azok pedig jövedelmeiket a **reformáció támogatására** fordíthatták.

16. sz. végére a legtöbb országos tisztség viselője **protestáns főúr** lett, még a **katolikus** papok közül is sokan **protestánsokká** váltak.

Csak annyi változás történt, hogy a német **Luther Márton** *(1483-1546)* tanai helyett, a **magyarok** között inkább a francia ajkú, svájci **Kálvin János** *(1509-1564, **1536 Katekizmus**)* teológus tanai terjedtek el. Ebben feltehetően jelentős szerepe volt annak, hogy a **református vallás** sokkal jobban illett a **magyarság szabadság szeretetéhez**. *(Nem kell például **soha** megalázkodva **térdepelni**, vagy **gyónni**!)*

Ráadásul a **magyarok** a **svájciaknak** az **osztrákok** elleni **szabadságharcával** nyilvánvalóan **szimpatizáltak**.

***(1291-ben** létrehozott **Svájci konföderáció 1500** emberből álló csapata, **1315 11 15-i Morgantan-hágói csatában 15 fős veszteséggel** győzte/vágta le a **2000 lovasból** és **7000 gyalogosból** álló **osztrák sereget**. Nyilvánvalóan példát mutatva ezzel minden elnyomott népnek. Ehhez kötődik, a **magyar kártyán** is ábrázolt, **Tell Vilmos** legenda, aki megölte a zsarnok **Heinrich von Gessler Habsburg** helytartót.)*

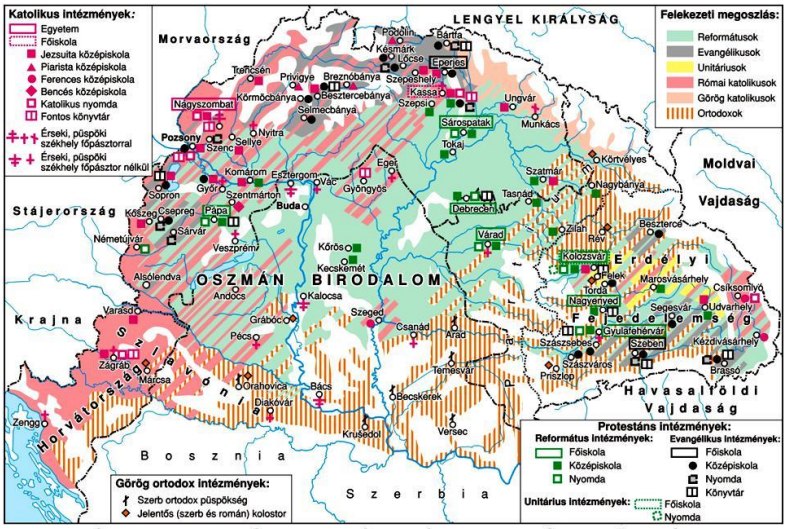

AZ ORSZÁG FELEKEZETI ÉS KULTURÁLIS KÉPE A 17. SZÁZAD KÖZEPÉN

A térkép jól mutatja, hogy a vallási különbséget mutatják az ország nemzetiség tagolódását.

Horvátok a katolikusok, Délvidéken a szerbeket, Erdélyben az oláhok az ortodox vallást követték. Máramarosban a ruszinokat a görög katolikus vallás, Felvidéken a tótokat *(ekkor ezt senki nem vette sértésnek)* pedig az evangélikus vallás jelzi.

Középen pedig ott volt a nagy református magyar tömb. Természetesen nem volt ennyire egyszerű a kép, mert sok katolikus magyar is volt mindenhol. A németek a nyugati részen katolikusok voltak döntőnek, de például a felvidékiek, vagy a Brassó környéki németek evangélikusok. A Székelyek egy része is katolikus vallásnál maradt, de közöttük voltak unitárius, görög katolikus és ortodox vallásúak is.

Felső-Magyarországon élve az **Ivanicsok** már **1526-ban** is **protestánsok** lehettek, *(e terület egy részét is elfoglalta 1440-1461-ig Giskra és a huszitizmus elterjedt)* de **1558-tól** a **református** vallású **Bebek György várkapitánnyal** együtt már **református magyarokként** élhettek.

Szendrőt elfoglaló császári csapatok kapitányai *(1566-tól **Zolthay István**, **Rákóczi Zsigmond** 1572-ben **Szendrői várkapitány**, később erdélyi fejedelem, és Széchy Tamás is)* buzgó **protestánsok** voltak.

1750-től meglévő **magyar** nyelvű anyakönyvi kivonatok jelzik az **Ivanicsok** egyértelműen **református magyarok** voltak.

NS IVANICS GYÖRGYNÉ NS. VIFZLAŸ JUDIT 1690?-1753 02 07 ÉS A VISZLAY CSALÁD

Ivanics György nemesi okleveléből tudhattuk meg, hogy felesége **VIFZLAŸ JUDIT** volt. Ugyanakkor finom eltérés olvasható ki a Bécsben írt szövegtől, mely **„VIFZLAŸ JUDITOT**, mint különben is nemes szülőktől származót" említi, míg a kihirdetési záradékban „a kitűnő **Ivanics Györgynek** és az ő révén nemes nejének **Vifzlaÿ Juditnak"** információt írtak.

*(**Vifzlaÿ Judit** vagy eleve nemes szülőtől származó, nemes leány volt, vagy Ivanics György révén lett nemes. A kettő egymásnak ellentmond.)*

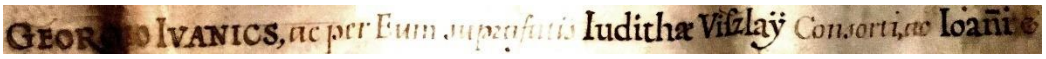

A később legépelt *(melyet feltehetően Ivanics Bertalan nagyapám az 1930-as években forszírozott)* latin és annak a magyar nyelvű fordításában szereplő „***Vizslay Judit***" név sem pontos, mert az eredeti, latin nyelvű iraton ***„Vifzlaÿ"*** név szerepel, amit **Viszlay**-nak kell írni „***fz***" együtt „***sz***"-nek is hangzik. *(Ez később sokszorosan még beigazolódott.)*

[114]A Királyi Könyvek **1895-ös** kiadványnál is ez olvasható:

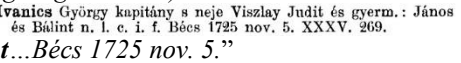

„*Ivanics György kapitánynak s neje **Vifzlaÿ Judit**, és gyerm.: **János és Bálint**...Bécs 1725 nov. 5.*"

Ahogy a **Nagy Iván** féle **1857-es** könyvben is így „***Viszlay***" szerepel, és nincs Vizslay. *(Külön érdekesség ugyanakkor, hogy a tartalomjegyzékben szereplő **Viszlay** névnél nincs oldalszám adat, és a szöveges résznél nincs Viszlay.)*

Az **1865-ős Nagy Iván** könyvben viszont már ott vannak a kimaradt adatok.

[115]„***Viszlay család.*** *Szintén Trencsín vármegye nemesei között találjuk, és pedig a nemesi összeírások szerint **1688-ban Kis-Sztriczén** laktak tagjai."*

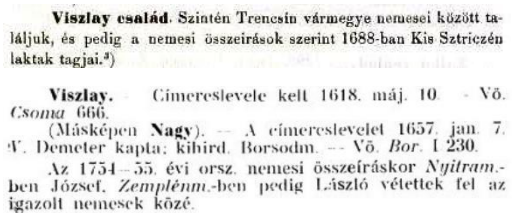

[116]**Kempelen Bélától** még érdekesebbet tudhatunk meg:
Viszlay. Címereslevele kelt **1618. máj. 10**. – Vö. *Csoma* 666.

Viszlay *(Másképen Nagy)* **Demeter** a címeres levelet **1657 jan. 7-én** kapta, mely **Borsodban** lett kihirdetve. **Vifzlaÿ Demeter** fia volt **Vifȝlaÿ András**, annak leánya **Vifzlaÿ Judit**.

Az **1754-55 évi** országos nemesi összeíráskor Nyitram.-ben **József**, Zemplénm.-ben pedig **László** vétetett fel az igazolt nemesek közé. Tehát **Vifzlaÿ Judit családja** jóval korábban kapta a nemességet, mint későbbi férje **Ivanics György**.

[117]Magyar nemes családok 11. kötet, Vaál-Zsyska *(1932)* névjegyzékénél is szerepel: **Viszlay** *(másképpen Nagy)*

[118]A Perényi család levéltárából tudhatjuk **Vifzlaÿ Juditnak** volt egy korán elhunyt fiú rokona: Viszlay András 1722–1723

[119]**1673-1675-ig** volt **Szendrői vár** magyar **alkapitánya Vifzlaÿ Dementer**, a német főkapitány mellett, vagyis a **Wesselényi összeesküvés 1670-es** lelepleződését, és Széchy Mária 1671-es Szendrő elvétele elleni tiltakozását nem sokkal követően.

1673. Viszlai Demeter.[5])
1675—1677. Vadászy Pál.[6])

1686-ban visszafoglalták Budát, de folytak a harcok még a törökök ellen, és **Thököly** ellen is annak bukásáig is.

1790-ben született meg **Vifzlaÿ Judit**, amikor végre a törököket sikerült messze űzni, *(Thököly fejedelemsége is már csak emléknek maradt)* így **Szendrő** már békés városnak számított.

Ugyanakkor **Judit** édesapjával **Vifȝlaÿ Andrással** nem sokat lehetett, hisz az ment az egyik csata után ment a másikba a török elleni *(1683-1899)* háborúban, így viszont **1696-ra** már ezredesi rangja volt.

[120]**1696-ban** alapították meg a törökök elleni harcokhoz a **Deák-Huszárezredet**, melynek alapításának is a részese volt **Vifȝlaÿ András** ezredes, aki magával vihette ez által az ezredbe a bevált embereit, így **Ivanics Györgyről** is. Lehet **Vifzlaÿ Judit** ekkor 6 évesen látta elsőként a jövendőbelijét e csapat gyülekezésekor.

Képeink közül az egyik a Deák-huszárokat ábrázolja roham közben. Így nézett ki a jelenlegi Pálffy-huszárezred kétszáz év előtt, a mikor az ezred első parancsnoka *Deák*, a regimentet felállította. A Deák-huszárok nagyobbára a törökök ellen harczoltak. Mindjárt az ezred felállítása után keresztül ment az ezred a vérkeresztségen s később ott volt Zentánál is Savoyai Eugen herczeg oldala mellett, egyik győzelmet a másik után viva meg a törökön. Ettől kezdve az ezred szakadatlan harczban állott s a legutóbbi boszniai okkupácziói minden nagyobb hadjáratban részt vett.

1696: tulajdonos: Mihályi Deák /Nesztorovics/ Pál ezredes-vezérőrnagy, 1706-ban nemes Viszlay András ezredes, 1706-tól Splényi János László báró ezredes-lovassági tábornok, 1730-tól Csonkabég Ferenc báró ezredes-altábornagy, 1735-től Dessőffy Imre báró ezredes-vezérőrnagy, 1739-től Bodorfalvai Baranyay János vezérőrnagy-

[121]**1696 augusztus 16-án**, mindjárt az ezred felállítása után, keresztül ment az ezred a vérkeresztségen, a **Temesvár** melletti **Hetényi csatában**, a Béga folyó mellett. Ezt követően 1696-1697 telére hazamentek telelni. Ekkor láthatta **Judit Ivanics Györgyöt** újra, aki nemsokára a Deák-ezreddel ott a közelben harcolva fékezte meg a **1797 július 1-19** között **Hegyaljai felkelés** nevű jobbágylázadást, melytől bizonyára tarthattak a nemes leányok a korábbi **Dózsa** féle rémtettek okán. Majd a **1797-es** döntő jelentőségű **Zentai diadalról**, és abban **Ivanics György** szerepléséről is értesülhetett.

1699 január 26-án megkötötték a törökkel **karlóczai** békét, mely után feltehetően rövid ideig, felváltva megint otthon lehettek a huszárok.

J/70. Bécs, 1702. dec. 20.
I. Lipót értesíti a pozsonyi kamarát, hogy a Borsod megyei Papy praediumot Viszlay András alezredesnek – saját, valamint apja, Viszlay Demeter volt szendrői várkapitány érdemeiért – és feleségének, Réthy Erzsébetnek adományozta, és utasítja a kamarát, hogy nevezetteket a birtokba iktassa be.

Röpke békeidőt követően **1701-ben** megkezdődő **Spanyol örökösödési háború**, melyhez hosszú időre Itáliába költöztek a huszárok. Melynek eredményeként [122]**1702-ben I. Lipót** a Borsod megyei **Papy preadiumot Vifȝlaÿ András alezredesnek** –saját, valamint apja, **Vifzlaÿ Demeter**

[114] Dr. Illéssy János: A Királyi Könyvek 95.o.
[115] https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Nagyivan-nagy-ivan-magyarorszag-csaladai-1/tizenkettedik-kotet-C1EA/viszlay-csalad-D066/
[116] https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Kempelen-kempelen-bela-magyar-nemes-csaladok-1/11-kotet-1517D/viszlay-15C4F/
[117] https://regi.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/arcanum2/Csaladtortenet_2_Sokkotetesek_Kempelen_MagyarNemesCsaladok_11/adatok.html
[118] https://library.hungaricana.hu/hu/view/MolDigiLib_LevLelt_75/?pg=69&layout=s
[119] Borovszky Samu Szendrővár történelme 1908
[120] 1982 Hadtörténelmi közlemények
[121] Vasárnapi újság 1896 37. szám
[122] Tímár Árpád 1978-ban szerkesztett ARS HUNGARICA

volt **Szendrői várkapitány** érdemeiért- és felségének, **Réthy Erzsébetnek** adományozta, és utasítja, hogy nevezetteket a birtokba iktassa. [123]Tehát a **Borsod** megyei Papy paedium vonzatában voltak jogos követeléseik. *(Lásd a Papy család preadiumainak /szabad nemesi birtokainak/ említését Borsodi és Szendrői területként, valamint a **Papy címert**.)*

Vifzlaÿ Judit családjának anyagi helyzete ezáltal is nyilvánvalóan sokat javult, amellett, hogy volt Szendrői várkapitány nagyapával és Itáliában huszár ezredesként harcoló apával is a társadalmi ranglétra igen magas fokán álhatott. Ekkor már **12 évesen** bizonyára a környékbeli férfiak számot tarthatták, sok bókot kaphatott, akik igen szerencsésnek érezhették volna magukat, ha idővel eljegyezhették volna őt.

1703-től már **Vifzlaÿ Judit** édesapja **Vifʒlaÿ András** lett a **Deák-Huszárezred** parancsnoka. **1704-ben** pedig fogságba esett **Deák Pál** huszárezredes is, aki a franciákhoz átszökött magyar huszárok élére állt. Mindez óriási teher lehetett **Vifʒlaÿ András** számára, miközben otthon Szendrőben maradt családját is retorzió érhette, amiért ő még mindig Habsburg zsoldban harcol.

Még a **Rákóczi-szabadság** harc **1703-as** kitörését megelőzően sok magyar huszár szolgált **1701-től** a **Spanyol örökösödési háborúban** *(1701-1714)* a **Habsburg** haderőben, de *(a korábbi szövetségesük)* a franciák ellen nem szívesen tették ezt.

1703 végére már jelentős területek kerültek **Rákóczi** kezére. [124]**Gróf Malvezzi Szendrői** várkapitány 1703 június 23-án még sietve javította a várat, **1704 augustus 23-án** azonban már kapitulált. Fel kell tételezni, hogy Szendrő városát már hamarabb megszállták a kurucok, melyet ekkor már az alsó palánkvár nem védett. A német katonaság szabad elvonulást kapott, a magyar várvédők maradtak. *(1704 november 23-án teljesen lepusztultnak látta a város régi jegyzője.)*
1704 decemberétől Szepessy István lett **Szendrői vár** utolsó kapitánya Rákóczi döntésével.

1704-ben maga **Rákóczi** „*pátenst*" bocsájtott ki, melyben a dezertálásra szólította fel a huszárokat. Mely nyilvánvalóan az Itáliában harcoló ezred fegyelmére is jelentős hatással volt A jelentős fogyatkozást, és a siralmas helyzetet jól jelzi, hogy **1704 júliusára** már megint csak **76 fő** és **33 ló** volt az „*ezred*" létszáma.

Feltehetően **Vifʒlaÿ András** vagyonát elkobozhatták, *(feltehetően háza is nagyon megrongálódhatott, netán kifosztották)* mivel ő még mindig Habsburg zsoldban szolgált, és nagyot fordulhatott a kocka így, mert **Vifzlaÿ Juditék** nem csak mert elszegényedtek, de a társadalmi megbecsülés helyett, retteghettek a még nagyobb büntetésektől is.

[125]Így nem csodálkozhatunk, hogy végül **1705 tavaszán Vifʒlaÿ András** *„szabadságolta magát"* ezredétől, minden bizonnyal, régi fegyverbarátja **Bercsényi Miklós** kuruc főgenerális hívására, és annak **Temetvényi** birtokára ment, azt igazgatta. Ide menthette át már korábban családját is, így rövid ideig, de biztonságban tudhatta már azt. Az innen íródott **Labsánszky Jánoshoz** írott leveleiben semmilyen harci jellegű esemény nem olvasható ki. Ebből is arra lehet következtetni, hogy a **Békepártiak** táborához tartozhatott, mivel pontosan tudhatta, hogy a **Habsburg haderő** még erős.

Labsánszky János Trencsén megye hites jegyzője, 1705-ben az Udvari Tanács tagja, Trencsén, Árva, Nyitra, Liptó, Bars, Turóc, Zólyom és Pozsony megyékben a dézsmabérletek főadminisztrátora, a szécsényi országgyűléstől szenátor, 1706-tól a szenátusi kancellária igazgatója.[10] Mindez azt jelenti, hogy a fejedelem bizalmas embere, közeli munkatársa volt. Hogyan, miért jutott erre a rangra, nem tudjuk, talán Bercsényi révén, hiszen a főgenerális ezen a tájon is tekintélyes birtokokkal rendelkezett. A levélírók közül is számosan vettek részt a szabadságharcban: pl. Prileszky Pál az Udvari, majd a Gazdasági Tanács tagja, Pyber László címzetes püspök és szenátor, Tersztyánszky György Trencsén vármegye alispánja, Viszlay András kuruc kaptány, Sándor Albert Nyitra vármegye alispánja, Bangya János valamelyik fiscalis birtok tiszttartója volt stb.

1705-ös év tehát békében telhetett el a **Temetvényi Bercsényi** birtokon **Vifzlaÿ Judit** és családja számára. Itt találkozhatott az apja kíséretével ide érkező hős hadnaggyal, **Ivanics Györggyel**, és ez az időszak döntőnek bizonyulhatott kettőjük szerelmében.
15 éves volt már ekkor **Vifzlaÿ Judit**, akinek bizonyára nagyon megtetszhetett a huszár tiszt, ha később annyi időt volt képes rá várni, még jó ideig reménytelenül is. Hiszen **Ivanics György** nem volt nemes ember. Márpedig egy Szendrői várkapitány unokájához, az ezredes leányához **Vifzlaÿ Judithoz** *(akivel szép hozomány is járt)* nem szánhattak akárkit.

1706-ban a Habsburgoknak sikerült **Vifʒlaÿ Andrást** visszaszerezniük azáltal, hogy **Deák Pál** ezredének tulajdonosi jogát neki adták. Minden bizonnyal ekkor létszám és ellátottság vonzatában is segítette őt a Habsburg vezetés, és családját kimenekíthette a császáriak által ellenőrzött területre. Így **Vifzlaÿ Juditnak** sem kellett már újabb retorzióktól félnie, apja ezred kapitányi jövedelméből támogathatta is a családját.

Ezt követően azonban néhány hónappal az itáliai harcokban hamarosan meghalt apja. **1706 augusztusától** már **Splényi báró** vette át az ezrede irányítását.
Vagyis nagyon hamar újra gondok támadtak **Vifzlaÿ Judit** életében, hiszen jövedelmező birtokaik **Rákóczi** fennhatósága alatt voltak, *(elkonfliskálva)* apjától származó kapitányi jövedelemre pedig nem számíthattak. Tehát újabb nehéz évek jöttek, és lehet pont **Ivanics György** huszár hadnagy segítetett családján. Aki „*hivatalosan*" azáltal is tehette ezt, mert nyilvánvalóan sokat köszönhetett korábbi felettesének **Vifʒlaÿ Andrásnak**. Ettől pedig a szerelmük csak erősödhetett, még, ha továbbra i reménytelennek tűnt a házasságuk.
1707 áprilisában Rákóczi felrobbantatta a Szendrői várat Bercsényinek adott utasításával, így Szendrő város stratégiai helyzete megszűnt bár ennek akkor nem volt jelentősége **Vifzlaÿ Judit** életére, aki ekkor Szendrőtől messze élhetett.
1710 végére szorultak ki a **Rákóczi hadak Szendrő** környékéről is. Ezt követően bizonyára visszakapták a **Szendrői** birtokaikat és otthonukat, mely utóbbit még helyre kellett állítaniuk. Anyagi helyzetük is idővel így rendeződhetett birtokaik jövedelméből.

Az **1711-es Szathmári béke** után nyilvánvalóan visszakapták a társadalmi megbecsülésüket is.

---

[123] https://archives.hungaricana.hu/hu/urbarium/search/results/?list=eyJmaWx0ZXJzIjogeyJEQVRBQkFTRSI6IFsiVVJCQVJJVU0iXX0sICJxdWVyeSI6ICJTWk89KHVuZy4gbS4pIn0&page=34
[124] Borovszky Samu Szendrő vár története 31.o.
[125] Levéltári közlemények 79. évfolyam 2008

A társadalom azonban nagyon megosztott lehetett annak vonzatában, hogy melyik családtag, melyik oldalon harcolt.

Ugyanakkor **Ivanics Györgynek** még tovább kellett harcolnia a **Spanyol örökösödési háborúban** az **1714 március 6-i Rastatti békekötésig**, csak utána térhetett haza. Ekkor is csak rövid időre, mert a törökök délről fenyegettek.

Alig röpke másfél év idejű béke volt, mely időszak alatt találkozhattak újra egymással. **Vifzlaÿ Judit** már **24 éves** volt ekkor, tehát már rég meg kellett volna házasodnia! Bizonyára szóbeszéd tárgya volt, hogy a nem nemes huszártiszt rabolta el a szívét, ezért nem házasodott meg. Talán az apai szigor hiányának *(hiszen apja 1706-ban meghalt)* köszönhetően tehette ezt meg.

Nincs hír arról, hogy anyja **Réthy Erzsébet** élt-e még ekkor. Ahogy nem tudjuk ki volt a hivatalos gyámja sem eddig.

24 évesen már ugyanakkor felnőtt korúnak számított, tehát nehezen volt kényszeríthető.

Ivanics György vagyoni helyzete ugyanakkor a sok-sok év sikeres harcai által valószínűleg jónak volt mondható. Nehéz időkben volt miből támogatnia családját, sőt még **Vifzlaÿ Judit** családját is. A hozzá illő ranggal és a nemességgel volt gond, ugyanis e nélkül „szájukra vették volna az emberek" őket.

Ezért kellett szerelmétől újra elválnia Juditnak, és ezért kockáztatni újra életét Ivanics György az 1716 augusztus 5-i Pétervaradi csatával kezdődő és 1718 június 21 Pozseveráci békével végződő törökök ellenes háborúba, ahol újra fényes diadalokat vívott.

Ezt követően nevezte ki Splényi báró **Ivanics Györgyöt 1719-ben** a Splényi-Huszárezred kapitányává, mellyel igen sokat segített a szerelmes párnak.

Viszonylag rövid ideig volt csak az ezred kapitánya, de e rang már elég lehetett ahhoz, hogy elvegye **Vifzlaÿ Juditot feleségül.** Ugyanis bizonyára már a nemesítésre is Splényi báró terjeszthette fel őt, aki nyilvánvalóan okkal nevezte ki kapitánynak is, lehet életét is, vagy ezredét is megmenthette ehhez **Ivanics György**. Ugyanakkor ezredének Délvidéken kellett állomásoznia a török veszély miatt, tehát nem utazhatott haza megházasodni. Ezért felettesétől engedélyt kérve mondhatott le 1720-ban az ezred vezetéséről és házasodhatott meg **Ns. Vifzlaÿ Judittal Szendrőben**, mely lakodalmon feltehetően **Splényi báró** is jelen lehetett.

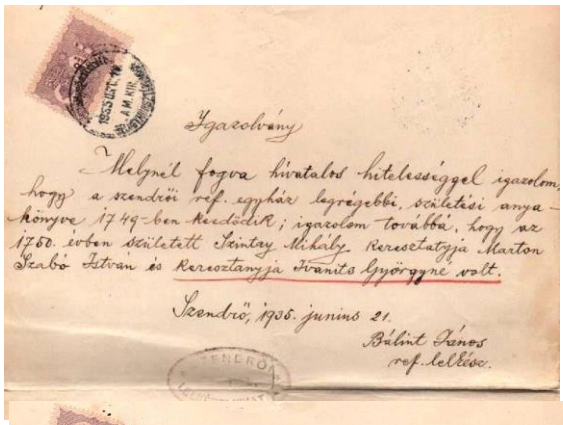

Igazolvány

Mellnél fogva hivatalos hitelességgel igazolom, hogy a szendrői ref. egyház legrégebbi, születési anyakönyve 1749-ben kezdődik; igazolom továbbá, hogy az 1750. évben született Szintay Mihály keresztatyja Marton Szabó István és Keresztanyja Ivanits Györgyné volt.

Szendrő, 1935. junius 21.

Bálint János ref. lelkész.

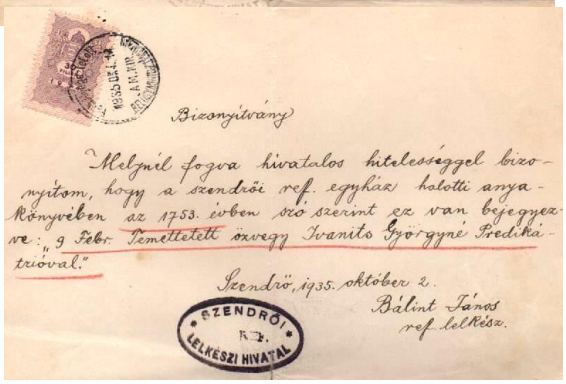

Bizonyítvány

Mellnél fogva hivatalos hitelességgel bizonyítom, hogy a szendrői ref. egyház halotti anyakönyvében az 1753. évben ezo szerint ez van bejegyezve: „9 Febr. Temettetett özvegy Ivanits Györgyné Predikátióval."

Szendrő, 1935. október 2.

Bálint János ref. lelkész.

SZENDRŐI R. L. LELKÉSZI HIVATAL

A Szendrői házassági anyakönyvi kivonatukat nem lelhettük fel, mert kiderült a Szendrői református templomot ért tűzben megsemmisült minden irat, és így csak 1750-től vannak meg a Szendrői református egyház anyagkönyvi dokumentumai.

Ns. Vifzlaÿ Judit *(1690?-†1753 02 09 Szendrő)* és az **Ivanics** családunk későbbi tagjainak a Szendrői **református templom** anyakönyveiben fellelhető adatait, 1935-ben **Ivanics Bertalan** nagyapám **Kunágotai** lelkészként, „*protekciósan*" kerestette ki.

(Később ott jártam családommal, és ekkor eredetiben is láthattuk, láthatóak is az adott személynél és mellékletben is mind.)

E dokumentumok igen sok, használható adatot tartalmaznak, melyekből érdekes következtetéseket is le lehet vonni.

Első fellehető **1750-es** dátumú dokumentum azt igazolta, hogy **Ivanics Györgyné** Szintay Mihály keresztanyja volt. *(Igaz nevét nem özvegy Ivanics Györgynéként írták oda! Ivanics Györgyről még egy 1727-es dokumentum tett említést, nem tudjuk végül mikor özvegyült meg, a Keresztapa itt ugyanakkor Szabó István volt.)* Vagyis férje, az **Ivanics György** már nem élt, vagy nagyon beteg lehetett, hiszen máskülönben ő lett volna a keresztapa. Özvegye viszont még jó egészségben és jó módban élhetett, máskülönben nem kérték volna fel, és nem vállalhatta volna a keresztanyaságot. Mely azzal járt, hogy a keresztgyerekének hosszabb idejű támogatását még reálisan vállalhatta. Ezért a 3 év múlva **1753 februári** halála feltehetően váratlan lehetett, 1750-ben nem volt még nagyon idős *(60 éves)* és nem látszott nagyon betegnek.

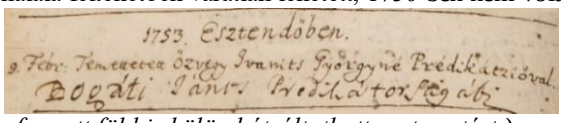

1753. Esztendőben.

9. Febr: Temettetett özvegy Ivanits Györgyné Predikátzióval.

Bogáti János Predikátor Ség ab.

„1753 Esztendőben 9 Febr. Temettetett özvegy Ivanits Györgyné Prédikációval Bogáti János Predikátorság által".

(Feltehetően 2-3 nappal előtte halhatott meg. E téli hónapban még a fagyott föld is külön hátráltathatta a temetést.)

Amennyiben feltételezzük **Ivanics Györgyné 1680-ban született**, akkor **73 éves** idős korában halt meg **1653 februárjában**. Ez esetben viszont **45 éves lett volna 1725-ben**. Vagyis már menopauza közelében járt volna.

Mint a következőekben tárgyaljuk, az **1725-es** oklevélen már szereplő 2 gyereken kívül még további **1-2 gyereket** is szült.

Amennyiben 10 évvel később, **1690** körül született *(vagyis 20 évvel fiatalabb volt, mint férje),* akkor 1725-ben még csak **35 éves** volt, és akkor még megszülhette, és fel is nevelhette a másik 2 gyerekét is, mielőtt **63 éves** korában meghalt.

Így is viszonylag, *(az akkori szokáshoz viszonyítva),* **30 éves** korában, nagyon későn házasodhatott, **1720 őszén**. (Mivel már a 16 éves kortól illendő volt jegyest keresnie, 18 éves kortól pedig házasodnia kellett a leányoknak. Ez egyben magyarázhatja, miért fogadták el, hogy egy nem nemes emberhez menjen feleségül, aki azért huszárezred lovaskapitánya volt, bár igaz híres hő katona, és kellő vagyonnal is rendelkezett.

Az első gyerekét **Jánost 1721-ben** szülhette leghamarabb, a másodikat, **Bálintot** az **1722-as**, vagy **1723-as** évben.

Ivanics György a hős Splényi-Huszárezred kapitány és **Ns. Vifzlaÿ Judit** házassága bizonyára messze földön híres lehetett.

NS. IVANICS GYÖRGY JÁNOS 1721? -1791?
NS. IVANICS BÁLINT 1723?-1785?
NS. IVANICS JÁNOS 1740?-1807?
NS. IVANICS PÁL 1742?-1812?

E fejezett egy 5 ismeretlenes matematikai feladathoz hasonlít. Több adtunk van, de azok nem tökéletesen beazonosíthatóak, így meg kell találni azok helyes logikáját, csak úgy lehet a valósághoz hozzájutni.
Mire e fejezet végére érünk már talán érthetőbb lesz minden, de menetközben csak nagy káosz a sok részleges adat.

Tudjuk egyenesági ősünk **Ns. Ivanics János 1772-ben** házasodott meg **ns. szalonnási Hagymássy Sárával**, de bizonytalan mikor, kitől született **János**. *(Ivanics Bertalan nagyapám a házassági anyakönyvi kivonatuk másolatát megszerezte 1935-ben.)*

Ugyanis a **János** nevet az eredeti **Bécsbe**n **1725 11 5-én** kiállított nemesi oklevél is említi **Ivanics György** idősebbik fiaként.
Azonban e **János** név kapcsán, van egy igen zavaró tényező. Az **1726-os** vármegyei jóváhagyáskor odaírták:
„....a kitűnő Ivanics Györgynek, és az ő révén nemes nejének Vifzlaÿ Juditnak, nem különben fiainak: **Györgynek –aki ahelyett ugyan Jánosnak van írva,-** és Bálint, szintén Ivanicsoknak nemesítéséről, "

1725 előtt kellett születnie, tehát **Jánosnak**, sőt jóval hamarabb, mert megemlítették ezen iratban még **Bálint** nevű öccsét is.
A 2. gyerek születési dátumához kalkulálni kell még azt az időt is, míg a nemesi felterjesztéshez szolgáltatott adatok odaértek Bécsbe, azt jóváhagyták, és még mielőtt megírták az oklevelet 1715 november 5-én. Erre minimum egy évet kell kalkulálni.
Vagyis a 2. gyerek **Bálint** 1724-ben vagy még inkább az előtt **1723-ban** meg kellett szülessen. Így az 1. gyerek pedig **1721-ben**.

A kérdés viszont továbbra is, hogyan hívták az első gyereket?
György *(ahogy a Szendrőiek ismerték)* vagy **János** (ahogy Bécsben írták.)

Ez egy újabb nagy nyomozást indokolt, melyhez az alábbi adatokat **1936-ban Ivanics** Bertalan nagyapámnak a **miskolci főlevéltárból**, majd nekem az internetről sikerült még megszerezni.
Ezek alapján feltételezhető, hogy **1726 után is született** még egy Ivanics **János**, sőt később még egy Ivanics **Pál** nevű gyerek is.

A vármegyei beszúrásnak a megfejtését végül e korabeli időkből származó információk szolgáltatták.

A Szarka családfán látni fogjuk később, hogy minden gyereküknek két keresztneve volt, melyből a ténylegesen használt nevet külön fontosnak tartották aláhúzni: Erzsébet Ilona, Lajos István, Endre Vidor, Ida Lenke stb.

Tehát a megoldást a **János** vagy **György** dilemmára, hogy két nevet adtak neki, **Ivanics György Jánosnak** keresztelték, melyből az előbbi logika alapján a György nevet kellene aláhúzni, mert azt használták. Így a környezetében mindenki csak az **ifjú Ivanics György** néven tartotta számon, a János névvel nem is foglalkoztak, akik ismerték. Feltehetően már csak azért is, mert az Ivanics György név igen jól csenget, azonos nevű, messze földön híres apja miatt. *(Lásd a híres sokadik Lajos francia királyok.)*

Csak az a kérdés, hogy került a nemesi oklevélre mégis a **János** név, ha annyira nem volt fontos és közismert?
Nos, erre is a korabeli történelem ismerete adhat magyarázatot.
I. János magyar király *(trónon 1526-1540)* fia ugyanis **II. János** király *(trónon 1540-1571)* volt. Akinek a tényleges neve **Szapolyai János Zsigmond** volt, de a királlyá választásakor csak az első **János** keresztnevét használták.
*(Ebből is látható a **János** név divatos lehetett, és a György János keresztnévből következtethetünk arra, hogy Ivanics György apjának keresztneve János lehetett, ezért kaphatta e két keresztnevet az első fiú gyerek. Kérdés Bálint e nevet ki után kapta?)*

Amikor a latin nyelvű nemesi oklevélben **Ivanics György** gyerekeinek a nevét, **Jánost** és **Bálintot** beírták az oklevélbe, szintén csak az első keresztnevüket jegyezték fel, és a családi nevet sem írták hozzá. *(Hiszen, ha Ivanics György fiaiként voltak említve, akkor nekik is ez a családi nevük evidensen.)* Igen ám, de az ő első keresztneve a **György** volt, akkor miért írták mégis a **Jánost** oda?

A magyarázathoz ismerni kell az adott kor szokásait. A Bécsbe menő levelek mely a nemesi felterjesztés, vagy ahhoz szükséges adatokat tartalmazó is **latin nyelven** íródott, márpedig azt *(mi magyarok)* tudjuk, hogy a nyugati nyelvekben a neveket a magyarhoz képest fordítva írják, tehát a felterjesztésen **Joannes Georgius Ivanics** és **Valentinus Ivanics** szerepelhetett.
(E logikájából adódóan Bálintnak nem volt másik neve.)
Így aztán Bécsben az írnok, *(aki a nemesi levelet megfogalmazta és megírta, aki nem magyar volt, így fogalma sem volt a magyarok különcködéséről a nevüket is illetően)* ezért egyszerűen beírta az oklevélre a **Joannem** és a **Valentinum** első keresztneveket jóhiszeműen, és persze tudatlanul, ostobán.

Ezt kellett a **Borsod vármegye Miskolci közgyűlésnek** korrigálni a nemesítés kihirdetéskor a „*széljegyzeten*".
Azt mégsem írhatták, hogy a Bécsi írnok ostoba német *(labanc)* volt, akinek fogalma sem volt a magyarok névhasználatáról.
Szó nélkül sem hagyhatták, mivel úgy az **ifjabb György** nem igazolhatta volna nemességét ezzel az okirattal. *(Hisz azon **János** szerepelt.)* Feltehetően máskor is megtörtént már ez, másnak is volt két keresztneve, amit Bécsben hasonlóan megkevertek.
Mit tehettek? Minden esetben, *(már rutinosan)* pontosították, amit Bécsbe elrontottak. Sok Bécsben elrontott dolgot kellett feltehetően egyébként is helyben helyrehozni, így nagyon meg sem lepődhettek rajta! Csak most mi furcsálljuk ezt, mert manapság ilyen gonddal nem szembesülünk. *(Azért manapság is vannak gondok a fordítva írt nevekkel. Angol verzióban máshogy kell írjam a nevemet, hogy megértsék: Georg Ivanics MD. Pedig igen egyszerű megoldás lenne, ha a családnevet mindenki aláhúzná. Dr. Ivanics György. A Japánok újabban már nem hajlandóak megfordítani a nevüket angol nyelvű iratokban sem.)*

Ezzel e dolgot megoldották tehát Miskolcon, nekünk pedig ennek ismeretében kell átgondolni Ivanics György fiainak életét, az alábbi információkat is figyelembe véve.

[126] „A **Borsod vármegyei levéltárban Ivanics család** vonatkozóan van adat, és pedig **1748 György**, **1751 Bálint**, **1773 György**, **1781 Pál**, **1790 Pál** és **János,** de csaknem minden esetben a földesúrral **gr. Csáky Jánossal** volt bajuk, mint az egész **Szendrőnek**, mert a földesúr a földesúri taksát követelte tőlük, jóllehet nemesek voltak."

„Tudjuk azt is, hogy **Ivanics Bálint** saját birtokán élő nemes, **János** pedig, mint nemes ember **1765-ben káromkodásért 6 forint büntetést** fizet. "

Az **1748-ban**, majd **1773-ban** is említett **György** a nemesi okiraton eltévesztett nevű **Ivanics György János**, de így nagyon zavaró, hogy külön-külön **Györgyöt** *(1748, 1773)* és **Jánost** *(1765, 1790)* említenek, ráadásul hasonló időtartományokban.

Az itt *(1748, 1773 dátumokkal)* említett **György** már Ivanics György huszárkapitány fia kellett lennie, mert apja ekkor már feltehetően meghalt. *(1749-es dátummal már özv. Ivanics Györgynéként említik anyját, mint keresztszülőt.)*

János még az ifjabb György gyereke is lehetne, ha azonban az **1721-es** születésű **György** esetében fel kell tételezzük, hogy 24 éves kora előtt nem házasodott meg, és fiának **János**nak is szintén már 24 éves nagykorúnak kellett lennie a káromkodásakor, hogy őt büntessék ne apját. Akkor matematikailag 1721 + 24 +24= 1769 előtt nem büntethették meg. Márpedig tudjuk 1765-ben megbüntették, tehát már 24 évesnél idősebb volt. Azt is tudjuk János és Pál 1772-ben egyszerre házasodott, 1790-ben pedig együtt perlekedett Csáky földesúrral

Tehát a **János** és a **Pál** valószínűleg a nemesítését követően született gyerekei voltak **Ivanics György** huszárkapitánynak. *(Hacsak nem jóval korábban házasodott szülői engedéllyel az ifjabb György.)*

A közelben élők pontosan tudták, hogy ki **György**, és ki a **János**. Tehát lennie kellett egy Ivanics **Györgynek**, ahogy egy Ivanics **Jánosnak**, ahogy Ivanics **Pálnak** is.

Megfigyelhető, hogy utóbbi kettőt csak később említik, tehát később születtek, nyilvánvalóan **1726 július 9-e** után.

A nemesítő okiratot **1715 november 5-én** Bécsben írták meg, amennyiben a kettő időpont között eltelt 8 hónap alatt gyereke született volna Ivanics Györgynek, akkor még azt is korrekcióként a „*széljegyzetre*" felvezették volna, hasonló okból.

Az **1748-ban** megemlített **Györgynek** idősebbnek kellett lennie, *(1751-ben tiltakozó Bertalannak is)* ha akkor adót követelt tőle Csáky János gróf. Amennyiben feltételezzük, hogy 1721-ben született akkor 1748-ban már **27 éves** *(tehát már nagykorú)* volt. Ő lehetett **ns**.▫**Ivanics György** lovaskapitány első Ivanics György János nevű fiú gyereke.

(Bálint 1723-as születését kalkulálva 1751-ben 28 éves, tehát már ő is 24 év feletti volt.)

Tudjuk **Ivanics János 1772-ben** kötött házasságot **ns. Hagymási Sárával**.

1721-es születését is kalkulálva, akkor **51 éves** lett volna, ami igen idős kornak, akkor még inkább. *(Igaz apja is későn kb. **50 évesen** házasodott, de az akkori háborús idő még valahogy ezt indokolhatta. Az ezt követő időszakban már jóval messzebb zajlottak háborúk, ahogy a törökök is.)*

János a „*taksa*" vita alapján **1790**-ban is, *(ha az 1721-ben született György János volt akkor)* 69 évesen is még élt. Azonban képtelenség, hogy azt **János** néven nevezzék otthonában, ha a ott a **György** neve volt az ismert. Tehát e **János** egy másik **1726** után született gyerek volt.

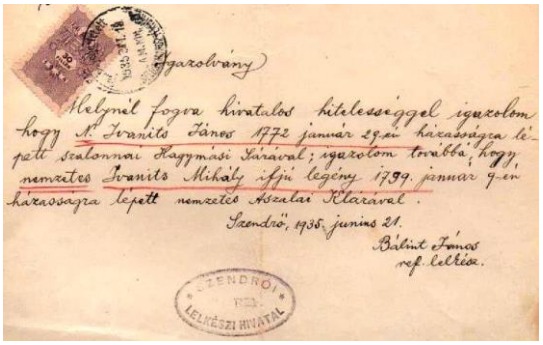
Igazolvány

Helyről fogva hivatalos hitelességgel igazolom hogy N. Ivanits János 1772 január 29-en házasságra lépett szalonnai Hagymási Sárával; igazolom továbbá, hogy nemzetes Ivanits Mihály ifjú legény 1799. január 9-en házasságra lépett nemzetes Aszalai Klárával.

Szendrő, 1935. junius 21.

Bálint Tamás ref. lelkész.

SZENDRŐI ... LELKÉSZI HIVATAL

Ugyanakkor nagyon fontos információ, hogy e **János** és testbére **Pál** egyszerre házasodott **1772-ben**. Tehát még egy Ivanics **Pál** nevű gyerek is még garantáltan született. Ezért valószínű, hogy e **Pál** és **János** is nem a huszárkapitány Ivanics Györgytől származó fiú volt, és a két fiatalabb fiú gyerek jó barátként összetartva egyszerre házasodott.

Amennyiben **Jánost 1727-es**, **Pált 1729-es** születéssel valószínűsítjük, akkor ők **1772-ben 45** illetve **43 évesen** házasodtak, mely kor mégis reálisabb, mint az **51 éves** kor a házasságra, de még így is időseknek számítottak volna a házasságra.

Kezdetben csak **ns. Ivanics Bertalan** nagyapám által kikért és megkapott, fenti adatokat ismerhettem.

Később általam beletekintve az eredeti anyakönyvbe kiderült, csak **1749-től** van meg az anyakönyvi nyilvántartás a **Szendrői református templomban**. *(A többi egy tűzvészben elpusztult.)* Ilyen kevés adatból nehéz pontosan megítélni, hogy egy **János**, vagy **Pál**, vagy **György**, az egyenes ági, vagy oldalági **János**, **Pál**, vagy **György**.

Nagyapám által megszerzett anyakönyvi információ **János** vonzatában:

„*Nemzetes **Ivanits János 1772 január 29-én** házasságra lépett **szalonnai Hagymási Sárával.**"*

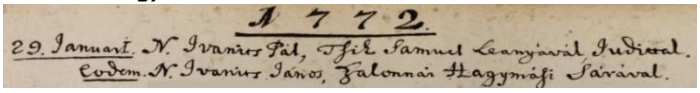
1772.

29. Januar. N. Ivanits Pál, Ifik Samuel Leányával Judittal.
Eodem. N. Ivanits János, Zalonnai Hagymási Sárával.

A **szendrői református templom** eredeti anyakönyvéből még sok érdekes információt sikerült megszereznem.

Kiderült az is, hogy az **1935 június 21-i** „*Igazolvány-ban*" tévesen írták „*ts*"-sel a nevét, mert az eredeti dokumentumban „***cs***"-vel volt írva.

[126] Miskolci levéltárból 1936 jul. 18-án Dr. Klein Gáspár levéltárnoktól Ivanics Bertalan nagyapám által megszerzett levélből

Látható az is, hogy **1772 január 29-én** kettős esküvő volt, **N. Ivanics Pál** Tzik Sámuel leányával Judittal. **N. Ivanics János** pedig **szalonnai Hagymási Sárával** házasodott.

Tehát, ez egy újabb adat Ivanics **Jánosról** és **Pál** nevű testvéréről, akik nyilvánvalóan az **1726**, a nemesi oklevél kiállítása és kihirdetése után születettek.

A kettős **januári** esküvőt követően pedig azonnal hozzáláthattak a férfiúi feladatukhoz, mert a születési anyakönyv szerint:

1772 11 30-án már meg is született **Pálnak Susanna** nevű lánya.

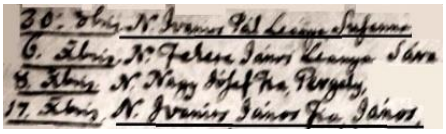

1772 12 17-én, év végére pedig **Ivanics Jánosnak** is megérkezett a fia, **ifj. Ivanics János**. Ő feltehetően nem élte meg a felnőtt kort, vagy nem volt fiú gyereke, hiszen mi csak a későbbi **ns. Ivanics Mihály** fiáról tudunk, aki tovább vitte az **Ivanics családot**. *(Ahogy a Bálint János lelkész által küldött dokumentumon is együtt szerepelnek János és Mihály.)*

Ugyanakkor sajnos sokáig nem volt meg az anyakönyvi kivonatunk **Ivanics János** fia **Ivanics Mihály** születési dátumáról, *(akik együtt szerepeltek az 1935-ös „Igazoláson", amelyen ugyanakkor nem említették meg, hogy apa és fiáról van szó)* ahogy további gyerekeiről sem. Pedig minél később született, annál kevésbé lehetett valószínűsíteni, hogy az ő gyereke legyen.

Így csak becsülni tudtuk, hogy **Ivanics János** újabb fiaként **1776** körül születhetett **Mihály**.

(A becslés igaznak bizonyult ugyanis 2020 Szilveszter estélyén 20h30'-kor ezt sikerült megtalálni:)

[127]**N. Ivanics János fiát, Mihályt 1776 júly 24-én** keresztelték *(általában születését követő napon, ezért az anya soha nem volt jelen, mert még gyerekágyban feküdt)* a **Szendrői református** anyakönyv nyilvántartása szerint. *(K.Attya Dema József, K.annya felesége.)*

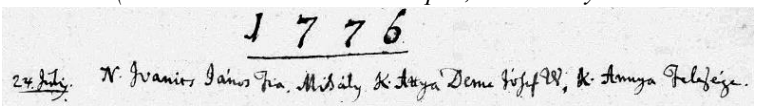

Amennyiben **János 1727 körül született**, akkor **45 éves** volt az **1772-es** házasságkötésénél, és **49 éves** korában született **1776-ban Mihály** fia!

Megházasodhatott hamarabb is, és **1772-ben** már újra is házasodhatott, mint a jóval későbbi, az **1845-ben** született **Bálint** ősünk. Vagy ő is katonaként, csak később házasodhatott, mint a **Szendrőben** feltehetően nagyon híres apja **ns. Ivanics György**.

Férfiaknál nem volt akkora gond, ha idősebb korában házasodott, hiszen élete végéig termékeny lehetett. Főleg, ha volt vagyona, *(jelen esetben még bizonyára még jelentős vagyona lehetett, amit apja szerzett)* mely halála után az özvegyét és családját eltarthatta. Akkoriban nem volt árvasági segély, nyugdíj és egyéb, a földtulajdonok adták e biztosítékot. *(30 hold, kb. 15 ha, az már elfogadhatónak számított, jól lehetett élni belőle özvegyként, gyerekeit is eltartva.)*

Ns. Ivanics György pontos vagyonát nem tudjuk megfelelő adatok híján, azonban sejthető, hogy ennyi győztes csata után egy ezred lovaskapitány jelentős vagyon tudhatott magáénak. *(A győztes hadvezére, Savoyai grófról köztudott, hogy akkora vagyona és kastélya volt, mely egy királynak is dicsőségére lehetett volna.)*

Jóval később **Ns. Ivanics Bálint** *(1845-1912)* végrendeletében **81 földingatlan** szerepel. *(Lásd nála.)* E vagyont nyilvánvalóan **Ivanics György** huszárezredes kapitány alapozta meg a sok harcban szerzett zsoldból, és harci zsákmányból, valamint ezekből vásárolt javak hasznából is vásárolva. *(Ez magyarázhatja, hogy miért maradtak az Ivanicsok Szendrőbe azután is, hogy Szendrő város kiemelkedő szerepe megszűnt.)*

Ivanics János és **Pál** késői házasodására magyarázatot adhatnak a történelmi adatok.

Ugyanis **VI. Károly** *(1711-1740)* uralkodása végén belefutott egy vesztes **orosz-osztrák-török** ***(1735-1739)*** háborúba, **1737-től**. Melynek során a **Habsburgo**k elveszítették a korábbi balkáni hódításaikat. A törökök ugyanis a Kárpát-medencéből gyorsan kiszorultak a **Bécsi 1683-as** vereségük után, de a Balkánon stabilizálni tudták sokáig a hatalmukat.

Ns. Ivanics János 1727-ben születve már az **1737-1739-es** török háborúban még nem vehetett részt.

1740-ben, amikor **VI. Károly meghalt**, nem hagyott maga után volt fiú örököst, **Mária Terézia** örökölte a trónját.

Mária Terézia uralkodása *(1740-1780)* alatt, a már megszokott módon, amikor a magyarok segítségére volt szükség, jelentős engedményeket tett a magyar rendeknek. Ugyanis apja **VI. Károly császár** hiába ismertette el a **Pragmatica sanctiot** a szomszédos országokkal. Poroszország, Franciaország, Bajorország, és Szászország hamar elkezdte az **1740-1748-ig** tartó **Osztrák örökösödési** háborút. Ezért **12 évi** szünet után **Mária Terézia** kénytelen volt összehívni **1741 09 11-én Pozsonyban** az országgyűlést, hogy a magyar rendek támogassák.

[128] **Mária Terézia** is engedményeket tett a magyaroknak, ahogy már megszokott volt a Habsburgok részéről a háborús helyzetben. *(Amit aztán később mindent visszavonjanak, szavukat szegve.)*

Érvénytelenítette **VI. Károly** néhány magyarellenes intézkedését, törvénybe rögzítette a nemesi birtokok adómentességét, engedélyezte a hadseregben a magyar nyelvű vezényletet. Cserébe 10 magyar huszárezred, és 10 sorgyalogezred szolgált a császári-királyi hadseregben az osztrák örökösödési háborúban.

[127] https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:939K-RS3W-J?personaUrl=%2Fark%3A%2F61903%2F1%3A1%3AVKX8-CPH
[128] https://hu.wikipedia.org/wiki/1741-es_pozsonyi_orsz%C3%A1ggy%C5%B1l%C3%A9s

A megvalósított haderő reform alapján, zsoldosok alkalmazása helyett, állandó haderőt hoztak létre, mely katonai állományt *(a korábbi szétszórtan a lakosságra terhelt ellátás helyett)* békében kaszárnyákban állomásoztatták. E háborúban Ausztria elvesztette **Sziléziát**, amit a második **1756-1763-**i tartó háborúban sem sikerült visszafoglalnia. A háborúk elmúltával aztán **Mária Terézia** is egyre inkább központosította a hatalmát Magyarország kárára.

Mária Terézia 1760-ban állította fel a híres **magyar királyi nemesi testőrséget**. *(Sajnos Mária Terézia nevéhez, uralkodásához kötődik az **1763-as** székelyek megtörésére elkövetett **Mádéfalvi vérengzés/népirtás** is. **1765-66-ban Dunántúlon jobbágyfelkelés** is zajlott a hatalmas jobbágyterhek miatt. Ebben azonban a jobbágytartó uraságok voltak a hibáztatóak. Mindezen gondok is közrejátszhattak abban, hogy **1765-ben II. József** fiát megtette társuralkodónak, aki ekkora már elnyerte a német-római császári címet is. Ezzel a Habsburg Monarchia jelentősen megerősödött.)*

Az első **8 éves Sziléziai háború** végén már ott lehetett **Ivanics János** a **10 huszárezred** egyikében. Ahogy az második **1756-1763** közötti **7 éves** háborúban is, amikor megpróbálták **Sziléziát** visszaszerezni. **1763-ot** követően ugyanakkor már békésebb korszak volt. Lehet ugyanakkor még tovább szolgált **János**, az állandó huszárezredek képzési tevékenységét segítve, és csak később szerelt le és házasodott meg 45 évese, ahogy **Pál** testvérével együtt **1772-ben**. *(Ők úgy tűnik végig együtt voltak.)*

[129]Jóval később, az Arcanum adattárából sikerült megszerezni az **1754-55-ös nemesi összeírás** **Borsod**, Nyitra és Heves és Külső-Szolnok vármegye adataid.

*(Ekkor a Mária Terézia hatalomra jutását követően kitört **1740-48-ig** tartó **Osztrák örökösödési** háborúban elvesztett **Szilézia** visszafoglalására készülő, **1756-1763-**i tartó háború miatt hívták össze előtte az országgyűlést.)*

Ivanics Bálint, György,

Ekkor **1754-55-ben**, *(30 évvel Ivanics György nemesítése után)* **Borsodban** csak **Ivanics Bálint** és **György** volt összeírva.

(Ezen adatok a Miskolci levéltárból Ivanics Bertalan nagyapámnak érkezett információk között nem szerepelt érthetetlen módon. Igen feltűnő, hogy se János se Pál nem szerepel ekkor itt! Pedig, ha ők Vifzlaÿ Judittól születtek volt az 1720-as években, akkor már 1754-55-ben, katonakorúak voltak, tehát szerepelniük kellett volna a nevük az összeírásban!!)

Nyitrában, messze ugyanakkor volt egy **Ivanics György**. *(1720-ban is kapott nemességet ott egy másik Ivanics ág.)*

Heves és Külső-Szolnokban pedig **Ivanics Bálint**, **György**, **János**, **Mihály** és **Tamás** is volt. *(Ezek között se szerepel **Pál**, aki pedig tudjuk sülve-főve együtt volt **Jánossal**.)*

Ivanics György, János, József, Mihály, Tamás,

Tehát az **1765-ban** káromkodásért 6 forintra büntetett **Szendrői Ivanics János**, az **1721-es** születésű ifjabb **Ivanics György János** fia volt, és viszonylag igen fiatalon *(18-19 éves)* korában, szülői engedéllyel házasodott. *(Mondván ő ne öregen házasodjon, mint apja, és legyen garantált fiú örökös a családban, hogy apja által szerzett jelentős vagyon nehogy a kincstárra szálljon.)*

6 forint nem kis pénz. Vajon, manapság hányszor kellene ezt a bírságot kiróni reánk, amikor szinte teljesen természetes része beszédünknek a ba…meg és a többi káromkodás. *(Akkoriban is feltehetően előfordult hasonló, de „hivatalosan" az számított csak súlyosan büntetendő káromkodásnak, ahol e szitok szavakba az Isten nevét is megemlítették.)*

Amennyiben **Ivanics György János** 18-19 évesen, már **1739-ben** megházasodott és **János** nevű gyereke **1740-ben** megszületett, *(majd később **Pál** is nemsokára)* akkor **1765-ben**, **25 évesen** már felnőttként meg is büntethették káromkodásért. *(Nagyon szűk időpontokra szorított ez a lehetőség, de egyedül az lehet a magyarázata annak, amit az **1754-55-ös** nemesi összeírást is figyelembe véve, kalkulálni lehet.)* Így már az is érthető, hogy e két gyerek felnőve, 1772-ben együtt házasodhatott.

Tehát, el kell fogadjuk, hogy **Ivanics György János 1721-ben** született, **Ivanics György** és **Vifzlaÿ Judit** gyerekeként, és őt nevesítette a latin nyelvű nemesi oklevél **János** néven. *(Amit Miskolcon **1726-ban** korrigáltak **Györgyre**).*

Aki igen korán 18-19 évesen házasodhatott, és így **1740-ben** megszületett **János** nevű fia. *(Majd később **Pál** nevű fiúk is.)*

Így érthető az is, hogy **1781-ben Pál** és **1790-ben Pál és János** vitatkozik Csáky Jánossal, hiszen ekkor már 40 év felettiek voltak.

*(Emlékezzünk apjuk **György János** 1748-ban és 1773-ban, **Bálint** 1751-ben, tehát csak jóval régebben vitatkoztak Csáky Jánossal. Tehát ők már vagy nem is éltek 1781-ben, vagy korábbi vitájuk lerendezése után őket már Csáky földesúr békében hagyta, és csak az „újabb" Ivanicsok **János** és **Pál** nemességét próbálta megkérdőjelezni 1781-ben és 1790-ben.)*

Milyen jó előrelátó dolog volt, hogy 1726-ban Miskolcon odaírták azt a pontosítást az oklevélre: ***János** az valójában **György**.*

Ugyanakkor a **Bécsben** elkövetett név hiba adhatott okot Csáky Jánosnak, hogy megkérdőjelezze **György János** nemességét!

Ahogy nem tudjuk azt sem **Ivanics György** huszárezredes kapitány mikor halt meg, ugyanúgy nem tudjuk, **Ivanics György János** halálának az időpontját sem. *(1721? -1791?, vagy még 1781 előtt, vagyis 60 évesnél fiatalabban?)*

1748 és **1773-ban** még van adat, hogy gr. Csáky Jánossal taksa vitája volt **Györgynek**. *(Feltehetően **György Jánosnak**.)*

Az **1754-55-ős** lajtromban is szerepel. Tehát **1773-ban** még élt garantáltan, amikor **52 éves** lehetett. **1809-es** összeíráskor már biztos nem.

Ns. Ivanics Jánosról *(1740?-1807?)* immáron igen sokszor beszéltünk, ugyanakkor az ő esetében se tudjuk mikor halt meg. *(Pedig az ez időszaki Szendrői anyakönyv már meg van. Az 1809-es összeíráskor már nem élt, az adatokból tudjuk.)*

[129]Dr. IlLéssÿ János 1902: Az 1745-55 évi országos NEMESI ÖSSZEÍRÁS

Ivanics Bálintról *(1723?-1785?)* tudjuk, **1765-ben** saját birtokán élő nemes volt, akinek **1751-ben** szintén **gr. Csáky Jánossal** volt taksa vitája, és az **1754-55-ős** lajtromban is szerepel, de **Ivanics Bálint** halálának az időpontját nem tudjuk.

Ns. Ivanics Bálint is megházasodott. Erről feleségének **Ivanics Bálintnének 1771 május 29-i** halotti anyakönyvi kivonata is tanúskodik. Más anyakönyvi információt nem sikerült begyűjteni róla.

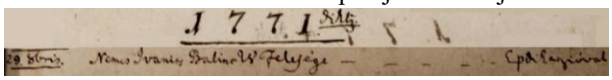

1780-ben és **1781-ben** is **N. Ivanics Pál** is gr. Csáky Jánossal a taksán vitatkozott.

1772-ben egy időben házasodott **Jánossal** egy időben. Még **1772-ben** megszületett **Suzanna leánya**. Később megtudhatjuk,

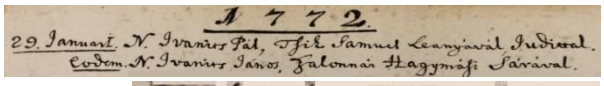

1809-ben Ivanyits Pál *(1742?-1812?)* maga **öreg**, *(67 éves)* **fia tört idejű, nyomorék, gyermekei** is vannak. Nem tudjuk mikor halt meg.

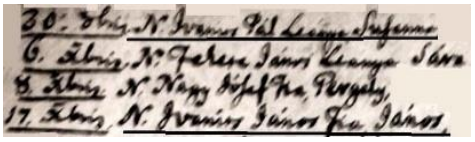

1772-ben házasodott meg **János**, egyszerre **Pál** testvérével. **Ivanics Jánosnak** is még az év, **1772 végén** megszületett **János** nevű fia, aki örökös nélkül halt meg, mert végül fiú örököse **Ivanics Mihály** lett. Aki tovább vitte az **Ivanics családot**.

Visszatérve a „*családi keresztrejtvény*", miskolci főlevéltári adatihoz, azok további örökösökre utalnak:

„Az insurrekcionális lajstromban nem szerepel egyik ős sem, mert **1809-ban Ivanyits Mihálynak** 4 neveletlen gyereke van és 5 rénes forintot ajánl.*"*

„Ugyanekkor **Ivanyits Pál** a bejegyzések szerint maga **öreg**, **fia tört idejű, nyomorék**, **gyermekei** is vannak."

„Az **1813. nemesi összeírásban** szerepel
Ivanits János, fia és veje Kisbarcon,
Ivanics Mihály és fia **Sámuel** és fia **Szendrőben**."

„1825-ben pedig **Ivanics Sámuel**, **György** és **Mihály Szendrőben**.
János, Sámuel és György Kisbarcán."

„Az **1825 év követküldés nyugtái** nincsenek meg, csak a taxa melyik község mennyit fizetett,
Ugyanígy állunk az **1830. évi koronázási ajándék hozzájárulási** jegyzékével. Hogy ki menyit adott, ismeretlen, mert községenként szerepel a befizetett összeg.

„Amennyiben az **1809-ben** kéer **János** és **fia Mihály** közül az itt közölt **Mihály** a keresett, akkor egy adat van, de hogy kielégítő-e nem tudom?"
Így kérésének a legjobb akarat ellenére sem tehetek eleget és bár alapos kutatást végeztem .....
Fogadja Nagytisztelendőséged őszinte tiszteletem és nagyra becsülésem nyilvánítását, mellyel maradok.
Miskolc, 1936. Julius 18. **Dr. Klein Gáspár** vm. főlevéltárnok"

1809-ben Napóleon elleni háború miatt volt az insurrekció, melynek a nagy emberveszteséggel járó **1809-es vesztes Győri csata** lett a végeredménye.

Az **1813-as** nemesi felkelés *(insurrekció)* is **Napóleon** ellen lett meghirdetve, végeredménye pedig az **1813-as Napóleon** vereségével végződött **Lipcsei „*népek*" csatája** lett.

1825-1827 között zajlott a **Pozsonyi országgyűlés**. **Széchenyi** itt ajánlotta fel éves jövedelmét a **Tudományos Akadémia** céljára.

1830-ban volt **V. Ferdinánd** megválasztása, aki azonban csak **1835-től**, apja halála után uralkodhatott.

1809 nemesi összeírásban az **1776-ban Jánostól** született *(az ekkor 33 éves)* **Ivanics Mihályt** említik, akinek ekkor 4 gyereke volt. *(Akik kiskorúak lehettek, mert nevüket nem említik.)*

1813-ban megemlítik **Mihályt** és fia **Sámuel** és fiát **Szendrőben**.

1825-ben pedig **Mihály** mellett *(feltehetően fiait)* **Sámuelt** és **Györgyöt** említették, de sehol nem említik **Károlyt**.

Ezekből arra lehet következtetni, hogy **Ivanics Mihály Sámuel** fia **1813-ban** már elérte a felnőtt kort, **1825-ben** pedig már **György** fia is. Nincs név szerint még megemlítve ugyanakkor Ivanics **Mihály Károly** nevű fia, aki **1808** körül születhetett, így közte volt a **1809-ben** említett 4 gyereknek, de még nagyon fiatalként se ekkor se 1813-ban, se 1825-ben *(még csak 17 évesen)* nem említik.

Két idősebb bátyja **Sámuel** *(1813-ban már megemlítik, tehát ő volt a legidősebb fiú utódja)* és **György** *(1825-ben már megemlítik)* betegségekben, vagy lehetséges a harcokban elhaláloztak fiú utód nélkül.

Így Ivanics Mihály **Károly** nevű fia „*vitte tovább a családfát*" és a kutyabőrt.

Ugyanakkor a **Szendrőtől** nem messze lévő **Kisbarcán 1813-ban** megemlítenek egy Ivanics **Jánost** fiával és vejével. Majd **1825-ben** is **János**, **Sámuel** és **György** nevű Ivanicsot. Nem tudjuk azonban, hogy ők kinek a leszármazottai. *(Talán az 1723-ban született, és még 1865-ben saját birtokán élő nemesként említett Bálinté. Így már csak oldalági rokonnak kell tekinteni őket.)*

A '*kéer*" fenti szó talán „*kérdéses*" jelentésű. Nagyon fontos, hogy az oklevélben említett **János** *(valójában **György**)* és az **1776-ban** született **Mihály** közötti kapcsolat kérdése itt meg van említve, de valószínűbb, hogy az 1726 után született ***(1772-ben Pál** testvérével egy időben házasodott)* **Ivanics János** utódja **Mihály**.

Egy kicsit bonyolultak a fent leírt információk, és sajnos az idézett szövegben a nevek mögött sincs születési dátum, csak az, hogy e dátumnál meg vannak említve a nevük. A meglévő *(születési, házassági, halotti)* anyakönyvi kivonatokkal együtt ezen adatok egy nagyon érdekes keresztrejtvényt adnak, melynek megoldása ránk várt.

[130]Az „***insurrekcionális lajstromról***” érdemes tudni, hogy ez a nemesek összeírása volt. A nemes ember nem adózott a nemesi birtok után, ezért is itt minden felnőtt nemes embert szigorúan feltüntettek, *(csak ők adóztak a gyerekek értelemszerűen nem)* a gyerekeiket csak akkor említették név szerint, ha már az is adókötelessé vált. Feltehetően csak azért megemlítik hány gyereke van, hogy a későbbi összeíráshoz már ekkor adatot szolgáltassanak. Tehát értékes adatokat lehet belőle nyerni.

Valójában mégis adóztak a nemesek is, mert az országot fenyegető háborúk esetén, az országgyűlés határozataival összhangban, a vármegye részére előírt lovas és gyalogos insurgens csapatok felszerelési költségeit a „***hadisegélynek***” *(subsidium)* nevezett hadiadót a nemességnek kellett viselnie, ehhez pedig minden felnőtt nemes embernek hozzá kellett járulnia. *(Ahogy az országgyűlés, és a királyi koronázás költségeihez is.)*

Az egészségügyi állapot is fontos adat lehetett. Nem véletlenül tüntették fel **1809-ben Ivanits Pálra** és gyerekére vonatkozó alábbi adatokat. Rokkantak részére bizonyára kedvezmény járt. *(Háborúban harcolniuk bizonyára nem kellett.)*

„Ugyanekkor **Ivanyits Pál** a bejegyzések szerint **maga öreg, fia tört idejű, nyomorék**, gyermekei is vannak.”

Ezzel konstatálhatták, hogy se **Pál** se a fia nem tud beállni a nemesi hadba.

Az összeírás egyik érdekessége, hogy ide a vagyoni helyzetet is fel kellett tüntetni, *(tehát elméletileg a nemesek vagyoni helyzetéről is pontos adatok vannak)* de ez már akkor is kényes kérdés volt. A nemesi lajstromok összeíróinak célja a nemes férfiak kétségtelen nemességének, a katona kötelezettségének, és a vele járó terhek megállapítása volt a cél.

*(Külön kategóriát jelentettek az **agilisek**, a nemes lányt elvett nem nemesek, és leszármazottaik. Lásd **Ivanics György** és gyerekei is ilyennek számítottak a **Vifzlaÿ Judittal** kötött házassága után **6 évig**, míg Ivanics György nem kapott nemességet.*
*Érdekes adat, hogy **Vámos község** birtokosainak **41%-a** volt **agilis** ez időben, a **XVIII. sz-ban**, mivel a református nemesek gyakran házasították ki leányaikat módosabb jobbágyokkal.)*

A jó módú, közismert nemes személyek származását nem is vizsgálták, ezért az ő rovataik hiányosak. A nemesi községek esetén sem volt részletes az összeírás. A nemes ember az efféle összeírások hátterében nyomban adóztatási szándékot látott, s a nyilatkozatott megtagadta. A vármegyének pedig ellenőrzési lehetősége nem volt. Mérnöki felmérés és térkép sem volt még ekkor. Így a községi elöljáró „*bevallásából*” állapították meg az adókat.
Az adózás szempontjából a birtok és annak jövedelme szolgált alapul. Az egy telkes és címeres nemesek, mivel csekélyebb vagyonuk volt, többen összefogva állíthattak ki egy-egy lovas nemesi felkelőt.

Aprólékos munkával, láthatóan nagyon sok érdekes adatot sikerült a történelmi háttérből *„előhalászni”.*

Sok adatból jól lehet következtetni.
Például „**Ivanyits Mihálynak** 4 neveletlen gyereke volt”. *(Vagy a későbbi **Szarka Samunak** is 10. gyereke.)* Úgy másoknak is sok gyereke lehetett, ezzel pedig igen sok **oldalági Ivanics** „*termelődött*”, sok hasonló nevű gyerekkel.

Az Ivanicsokat nemesítő okirat külön részletezi, hogy élhetnek a nemesi jogaikkal: „**Ők mostantól fogva mindörök időkig** mindazon kegyekkel, tisztelettel, engedélyekkel, **kiváltságokkal**, szabadságokkal, jogokkal, előjogokkal és **felmentésekkel**, melyekkel nevezett Magyarországunk és a hozzá csatolt részek igazi, ősi és kétségtelen nemesei eddigelé akárhogyan, jog szerint vagy régi szokásból kifolyólag éltek és melyeket élveztek, szintén éljenek és azoknak örvendjenek, azokkal élhessenek, azokat élvezhessék s azoknak örvendjenek, valamint mindkét nembeli összes örököseik s utódaik.”

Közismert a nemes ember nem fizetett adót, „*vérével*” adózott.

Azonban voltak „*armalista nemesek*” is, akik a Habsburg-korban kaptak nemességi és címeradományozás úgy, hogy az nem járt nemesi kiváltságokkal így adómentességgel.
Ezért gyakran jobbágytelken gazdálkodtak, vagy hivatalnokok, iparosok, tanárok, orvosok, ügyvédek, papok voltak, de a nemesi öntudatuk meg volt, és nem úgy adóztak, mint a jobbágyok, *(földesúri kilenced, robot stb.)* hanem a kuriális nemesekkel együtt az államnak, vármegyének taksát fizettek a földesúron keresztül. Közéjük sorolták az erdélyi nemesített városok teljes lakosságát is. Ezért merülhetett fel, hogy egy nemestől lehet taksát követelni a földesúrnak, de ezek szerint az Ivanicsok „***valódi***” nemesek voltak, és így tőlük jogtalan volt Csáky földesúr követelése.

Kérdés, hogy ilyenkor milyen eljárási móddal lehetett igazolni a nemességet. Manapság nálam van a „*kutyabőr*”, de igen sok Ivanics van szerte az országban, ugyanakkor csak a Kunágotára költözött **Ivanics Bertalan** nagyapán közvetlen leszármazottairól tudtam korábban csak én is.

A **szendrői** kirándulásunkkor is igen sok **Ivaniccsal** találkozhattam, akik megemlítették, tudnak más településen élőkről is.
Ők hogyan tudták volna igazolni a nemességüket, hiszen rólam nem is tudtak, csak hírből ismerhették a nemesi voltukat.
Akkor még nem lehetett ilyen egyszerűen másolatot készíteni. Ezért úgy vélem, ha a nemesi oklevél nem volt birtokukban, akkor hivatalos másolatot készíttethettek, *(korábban kézírással, utóbb gépírással)* mint, amit e könyvben hátul is lehet látni.
Az anyakönyvi iratokban is feltüntették a nemesi előnevet.

Ugyanakkor a nemességi irat vármegyei utóirata nem véletlenül volt az okmányon. E procedúra a menesítés része volt. Ilyenkor felkerültek a megye nemeseinek listájára. Amely nem véletlenül volt. Ugyanis a nemesi felkelések alkalmával is insurrekciós listákat készítettek a hadkötelezettekről és a hozzájárulásokról. Hasonlóan az országgyűlések és a királyválasztás költség hozzájárulásokról. Ezek is igazolhatták a nemesi származásukat.

[130] https://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/telepulesek_ertekei/nemesvamos/pages/n_05_4.htm

NS IVANICS JÁNOSNÉ NS. SZALONNAI HAGYMÁSY SÁRA 1754?-1820?

1772 január 19-én házasodott meg **n. Ivanics János ns. szalonnai Hagymássy Sárával**.
Egyidejűleg házasodott meg **n. Ivanics Pál** is **Tzik Samuel** leányával **Juditttal**.

Sárának 18 évesnek kellett legalább lennie, vagyis **1754-ben**, vagy még előbb született.

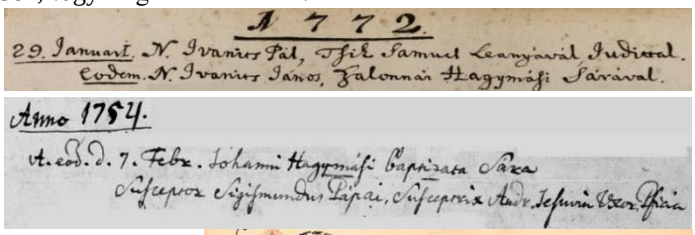
1772.
29. Januarii. N. Ivanics Pál, Tzik Samuel Leányával Judittal.
Eodem. N. Ivanics János, Szalonnai Hagymási Sárával.

Anno 1754.
A. eod. d. 7. Febr. Szalonnai Hagymási Baptizata Sára
Susceptor Sigismundus Lapai, Susceptrix Andr. Jesmini Uxor Judita

A **Hagymássy** család igen híres volt, ugyanakkor igen virágzó família is lehetett, hiszen az adattárból sok, e körül született **Hagymássy Sárára** bukkanhatunk, ráadásul mind református vallású volt: 1734, 1740 Kecskemét, 1741 02 21 Nagykőrös, 1753 04 17 Hajdúböszörmény, **1754 02 07 Sárospatak**, *(ez tűnik reálisnak, a dátum és a közeli hely miatt is, de a kísérő nevek nem azonosak)*, 1755 02 27 Túrkeve, 1763 Sárospatak. *(Ebből is jól látható, igen népessé vált a Hagymási család, ha csak Sárából ennyi a választék.)*

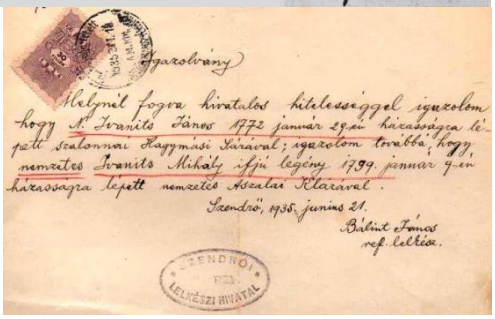
Igazolvány
Helynél fogva hivatalos hitelességgel igazolom hogy N. Ivanits János 1772 január 29-én házasságra lépett szalonnai Hagymási Sárával; igazolom továbbá, hogy nemzetes Ivanits Mihály ifjú legény 1799. január 9-én házasságra lépett nemzetes Aszalai Klárával.
Szendrő, 1835. június 21.
Bálint János ref. lelkész.
SZENDRŐI FEJ. HELYISZÉTI HIVATAL

A **Hagymássy Miklós** nevű ősük **szörényi bán** és **erdélyi alvajda** volt.
[131]Miklós 1. fiának **Lászlónak** Lestár nevű fia leánya volt **Hagymási Kata**, akinek a második férje volt **Bocskay István** erdélyi fejedelem.

Bocskai István erdélyi fejedelemnél *(1557-1606)* olvasható adat:
[132]*„Az udvarból idővel eljőve,* ***1583-ban elvette*** *a leggazdagabb bihari főúrnak, Varkocs Miklósnak özvegyét,* ***Hagymássy Katát****.”*
Ezek szerint **Bocskai fejdelem feleségének családjával rokonok vagyunk!**

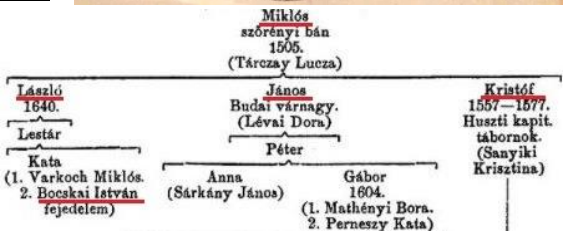

Miklós 2. fia János **Budai Várnagy** volt.
Miklós 3. fia **Hagymási Kristóf Szapolyai** szolgálatában kezdte a pályafutását és **Huszt várkapitányaként** vált hírnevessé.
(Lásd a vár rekonstruált képét.)
Amikor **Kölcsey** írta a művét az már romos volt:
„Bús düledékeiden, Husztnak romvára megállék.”

[133]**Huszt** vára a **tatárjárást** követően épült ki egy régi őrtorony köré a **Tisza** és a **Nagyág** összefolyásánál emelkedő kúpos sziklán. E vár látta el a **Toronyai-**, a **Légiós-**, és a **Tatár-hágók**, valamint a **máramarosi só** szállítmányok védelmét. Melynek fontossága miatt **Hunyadi János** és **Mátyás király** is a birtokosai között volt.
Az alsó és felső vár védműveit a terepadottságok figyelembevételével alakították ki.

1541-ben a **Habsburgok** elfoglalták és **Erdély** irányból várható ellentámadás miatt tovább építették **Huszt várát**. **1555-ban Báthori András** 800 fős csapata visszafoglalta Erdélynek.
1556-ban Izabella tanácsossá választotta **Hagymási Kristófot**, mely tisztségét **1578-ig** betölthette.
1560-ban János Zsigmond nevében tárgyalt **Bécsben** a békéről **I. Ferdinánddal**.
1566-ban országos főkapitány, az **Erdélyi hadak fővezére**. **1567-től** néhány évig **váradi főkapitány**. *(János Zsigmondtól jelentős* ***Erdélyi birtokokat*** *kapott.)*
1567-ben megkapta az **I. Miksától** visszafoglalt **Kővárat**, *(lásd képét),* valamint **Tasnádot**. Kezdetben református vallású volt, de János Zsigmond által preferált unitárius hitre is áttért, és ő volt a király végrendeletére kijelölt 4 „*testamentumos úr*” egyike.

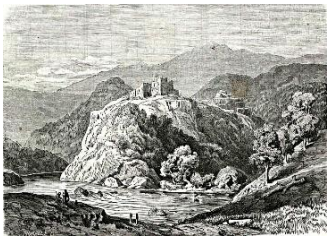

A fejedelem halála után a székelyek fejedelemnek jelölték, de nincs nyoma annak, hogy e jelölést elfogadta volna.

[134]Az **1570-es speyeri egyezmény** révén **Huszt** újra a **Habsburgoké**. Azonban János Zsigmond gyors halálával és az Erdélyi szabad választáshoz biztosított török támogatásnak köszönhetően nem valósult meg az újabb Erdélyi Habsburg uralom. A két terület határán lévő **Huszt várát** pedig **1572-ben Hagymási Kristóf** várkapitánykánt Erdélynek juttatta, így megőrizve annak kapitányi rangját is. Az utódlási harcban végül **Báthoryt István** mellé állt, így győzedelmeskedhettek Bekes Gáspár ellen. Ezért a fejedelem megtette **Közép-Szolnok megye** örökös ispánjává és neki adta **Marosvécset**, **1573-ban** pedig **Dés** városát és **Désaknát**. Így aztán amikor Báthoryt lengyel királlyá is megválasztották egy ideig **Hagymási Kristóf** neve is felmerült **Erdélyi** vajda jelöltként. **1577-ben** hunyt el **marosvécsei várában**.

Huszt vára többször volt a császáré, de a lázadó kurucok sorozatosan elfoglalták. Így a **Rákóczi-szabadságharc** elején csellel vették be és utolsóként adták vissza a **1711-es Szatmári békemegállapodás** részeként. A **törökök** kiűzése és **Erdély** elfoglalása után a vár jelentősen vesztett stratégiai értékéből, végül egy villámcsapás pecsételte meg a sorsát, amelytől a vár felgyulladt, és a lőpor is felrobbant.

---

[131] https://www.arcanum.hu/hu/online-kiadvanyok/Nagyivan-nagy-ivan-magyarorszag-csaladai-1/otodik-kotet-356E/hagymassy-csalad-szent-girothi-es-beregszoi-35D5/
[132] https://hu.wikipedia.org/wiki/Bocskai_Istv%C3%A1n
[133] https://hu.wikipedia.org/wiki/Huszti_v%C3%A1r
[134] https://hu.wikipedia.org/wiki/Hagym%C3%A1si_Krist%C3%B3f

[135]**Szalonnai Hagymásy Sára** nevében szereplő **Szalonna** település **Szendrővel** szomszédos, 5 km-re van tőle. A település gyöngyszeme egy **XI. sz-ban** épült **árpádkori templom**. **1332-ben** említik elsőként írott források, és a törökdúlást követően lett a **református**.

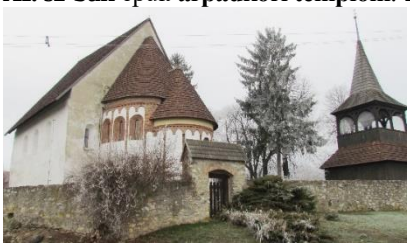

*(A **Fülek vár** is **Bebek család** tulajdona volt. A törökök **1554-ben** foglalták el, és onnan sok „portyát" indította, rabolva, pusztítva a környéket.*

*Az egyik ilyen pusztításuk alkalmával **Bebek György Szendrői** várkapitány rájuk tört, azonban végül őt fogták el. Lásd Szendrő történeténél.*

***1562-ben Zangzacchus füleki bég** lovasai **Szalonna** falut égették fel. 50 forint adót is fizettek a töröknek, és a lakosság egy részét el is hurcolták.*

*Később, **Ivanics Mihály** feleségeként említett **Aszalay család** tagja [136]**Aszalay Erzsébet** volt a Füleki vár **1675-ben** alkapitányának, Iványi Fekete Lászlónak felesége. Jellemző mennyire összefonódott e családok élete.)*

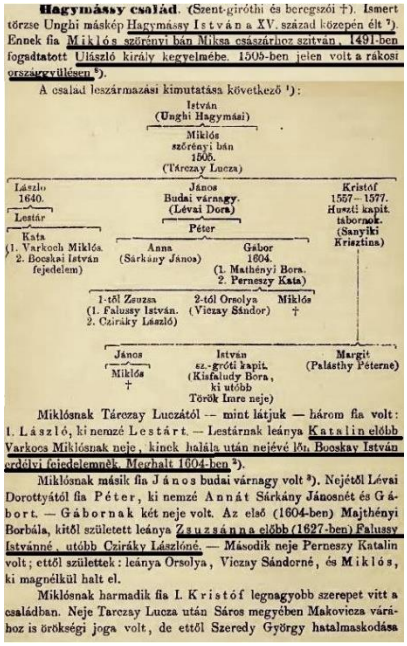

Hagymássy család. (Szent-gróthi és beregszói †). Ismert törzse Unghi másképen Hagymássy István a XV. század közepén élt [7]). Ennek fia Miklós szörényi bán Miksa császárhoz szintén, 1491-ben fogadtatott Ulászló király kegyelmébe. 1505-ben jelen volt a rákosi országgyűlésen [8]).

A család leszármazási kimutatása következő [1]):

István (Unghi Hagymási)
Miklós szörényi bán 1505. (Tárczay Lucza)

László 1640. Lestár	János Budai várnagy. (Lévai Dora)	Kristóf 1557–1577. Huszti kapit. tábornok. (Sanyiki Krisztina)
Kata (1. Varkoch Miklós. 2. Bocskai István fejedelem)	Péter: Anna (Sárkány János) — Gábor 1604. (1. Mathényi Bora. 2. Perneszy Kata)	
	1-től Zsuzsa (1. Falussy István. 2. Cziráky László) — 2-től Orsolya (Viczay Sándor) — Miklós †	
	János Miklós † — István sz.-gróti kapit. (Kisfaludy Bora, ki utóbb Török Imre neje) — Margit (Palásthy Péterné)	

Miklósnak Tárczay Luczától — mint látjuk — három fia volt: I. László, ki nemzé Lestárt. — Lestárnak leánya Katalin előbb Varkocs Miklósnak neje, kinek halála után nejévé lőn Bocskay István erdélyi fejedelemnek. Meghalt 1604-ben [2]).

Miklósnak másik fia János budai várnagy volt [3]). Nejétől Lévai Dorottyától fia Péter, ki nemzé Annát Sárkány Jánosnét és Gábort. — Gábornak két neje volt. Az első (1604-ben) Majthényi Borbála, kitől született leánya Zsuzsánna előbb (1627-ben) Falussy Istvánné, utóbb Cziráky Lászlóné. — Második neje Perneszy Katalin volt; ettől születtek: leánya Orsolya, Viczay Sándorné, és Miklós, ki magnélkül halt el.

Miklósnak harmadik fia I. Kristóf legnagyobb szerepet vitt a családban. Neje Tarczay Lucza után Sáros megyében Makovicza várához is örökségi joga volt, de ettől Szeredy György hatalmaskodása által elüttetett, s e miatt sikeretlenül perlekedett. Mint katona Szapolyay pártján állván, előbb Huszt kapitánya [1]) (1557—1564.), utóbb Erdélyben János Zsigmond hadseinak főkapitánya (1566-ban), volt. 1560-ban Csáky Mihály kancellárral ő küldetett Bécsbe követségbe I. Ferdinand királyhoz béke-alkudozásra, de sikeretlenül jártak. Ez évben kapta Arad megyében János Zsigmondtól adományban Csúcsfalut [2]). Birtokai azonban nagyrészt Erdélyben feküdtek, hol 50 helységet birt [3]). János Zsigmond halála után egy ideig Békesi (vagy jobban Békes) Gáspárral tartott, utóbb Báthoriboz csatlakozott; a székelyek pedig őt ohajták fejedelemnek, de nincs nyoma, hogy ezt hajhászta volna. Még 1577-ben ő vezérlé az erdélyi hadakat Váradra; valószínűleg nemsokára meghalt. Nejétől Sanyiki Krisztinától [4]) három gyermekét ismerjük: Jánost, Istvánt és Margitot.

János (I. Kristófnak fia) Nádasdy Pálnak és Thurzónak udvarnoka, 1632-ben Sz.-Péternél a török foglyokat kiszabadítá. Vitézül harczolt Kapornaknál is. Elesett Kanizsánál. Hadi vitézségeért arany láncczal jutalmaztatott. Birt Huszton, Déván, Kőváron, Telegdon, Kerekiben, Lugoson, Karánsebesen [5]). Fia Miklós Kővárnál lováról lecsúszván, családja fi-ágát megszakasztá [6]).

István, ki 1614-ben Szathmár megyében Ecseden Báthori Gábor végrendelete folytán egy telket kapott [7]), sz.-gróthi kapitánynak iratik [8]). Neje Kisfaludy Borbála volt, ki utóbb Török Imréhez menvén férjhez, ettől leánya Katalin Szegedy Pálnak lőn nejévé.

Ezeken kívül — ámbár a családfán nem állanak — még több tagja is volt a Hagymássy családnak, kikről a történelem emlékezik. Ilyenek a következők:

Hagymássy Kelemen, ki — ugy látszik — I. Kristófnak testvére lehetett. Kelemen szintén Erdélyben szerepelt, és a maros-vásár-

[1]) Forgách: Comment. 332. 339. — Kemény: Not. Capituli Albensis II. pag. 91.
[2]) Fábián: Arad vármegye 7.
[3]) Lehoczky: Stemmatogr. II. p. 165.
[4]) Geneal. auth. tom. II. és Deductiones et Tabellae geneal. Nemz. Muz. fol. 213. sz. kézirat. — Ellenben Lehoczky id. helyen nejéül Staniszló Báthori Erzsébetet irja.
[5]) Ha való, mint Lehoczky Stemmat. II. p. 165. irja.
[6]) Ugyanott.
[7]) Szirmay Szathmár vára. II. 70.
[8]) Lehoczky Stemmat. II. 166.

helyi országgyülés Petrovits Péterhez őt küldé követségbe, hogy azt és Izabellát az országba visszahivják [1]).

Hagymássy Kristóf 1605-ben Bocskai részére állván, ennek serege egy részét vezérlé Sopron városa ellen, de sikeretlenül. 1620-ban Kőszegh vára kapitánya volt, midőn Batthyány Ferencz a várat véletlenül megtámadván, elfoglalta, s Hagymássy Kristófot fogva Pozsonyba küldötte [5]).

A család előnevét adó helység Beregszó Temes vármegyében, Sz.-Gróth pedig (most Szent-Grót) Zala megyében fekszik.

A család czimere: a vért udvarában nyillal nyakán átlőtt hattyú. A vért fölötti sisak koronáján ugyan oly hattyú áll, s a háttérben három zászló leng.

Hagymássy család. Zemplén vármegye armalista családainak egyike [3]).

*A térképek jól látható **Szendrő** és környéke. **Szalonnáról**, **Aggtelekről**, és **Ládbesnyőről** is érkeztek **Ivanics** családtagok. **Eger** vára légvonalban csak **60 km**-re van.*

*A Salgótarján felett lévő **Füleki vár** is csak kb. **70 km** a fenti Sajó völgyén át.)*

[135] http://turizmusonline.hu/belfold/cikk/az_arpad_kori_kortemplom_a_fo_turisztikai_latvanyossag_szalonnan
[136] http://mek.oszk.hu/09300/09379/pdf/mo_csaladai_04.pdf

NS. IVANICS MIHÁLY 1776 07 23-1836?
1799 NS. IVANICS MIHÁLYNÉ NS. ASZALAI KLÁRA 1778 05-1854?

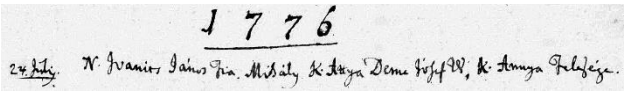
1776
24 July. N. Ivanics János fia. Mihály K. Anya Dem. Józs. V., K. Anyja Feleje.

N. Ivanics Mihály N. Ivanics János fiaként született. **1776 július 24-én Szendrőben** keresztelték meg a **református** anyakönyv bizonyság szerint.

Korábban megismerhettük, hogy **1772 januárjában** házasodott apja **János**, és még az év végén megszületett első fia János. Ő valószínűleg még gyerekkorában meghalt, így válhatott **Mihály** az egyenes ág folytatójává. Korábbi őseihez képest igen hamar, **22 éves** korában házasodott **1799 január 9-én.** *(Tehát ő is még 24 éves kora előtt.)*

1935
Kivonat
a szendrői református egyház házassági
anyakönyvéből az 1799-ik év január
9-ik napjáról, azaz Szendrőn lakó ifjú Legény Rftus Nstes
Ivanits Mihály össze adatott ugyan Szendrei
lakos Nstes Aszalai Gábor Rfta Hajadon
Leányával Klárával. Tanuk: Legény részéről,
Ns Beregszászy János; Leány részéről, Rector
Aszalai György; Préd. részéről, Ns Aszalai Ferenc.
A másolat hiteléül
Szendrőn, 1935. dec. 8-án
Bálint János
ref. lelkész
SZENDRŐI REF. LELKÉSZI HIVATAL

Az anyakönyvi kivonatból megtudhatjuk:

*„a szendrői református egyház házassági anyakönyvéből az **1799-ik év január** 9-ik napjáról, azaz…. Szendrőn lakó ifjú legény Rftus **Nstes Ivanits Mihály** öszve adatott ugyan Szendrei lakos **Nztes Aszalai Gábor** Rfta hajadon leányával **Klárával.** Tanuk: Legény részéről, **ns. Aszalai Ferenc**."*

Ns.▫Aszalai Ferenc prédikátor adta össze őket. *(Tehát feltehetően ő volt **Szendrő** református lelkésze)* és **Aszalai György** rektor volt a leány családja részéről a tanú.

Ns. Aszalai Klára 1778-ben született, így **21 éves** volt e házasságkötéskor.

[137]Sokáig nem volt meg a születési adata, mert Ivanics Bertalan nagyapám csak az Ivanics férfi ősök anyakönyvi kivonatait kerestette ki. *(Feleségeikét nem.)*

Sikerült mégis megtalálnom a Mormonok által bemásolt adatok alapján.

Így tudhattuk meg, hogy **1778 májusában** született. Sajnos édesanyját nem írták be, csak a keresztszüleik nevét. *(Ahogy a házassági anyagkönyvbe sem jegyezték be. Egy másik helyen **Lukáts Eszternek** írták.)*

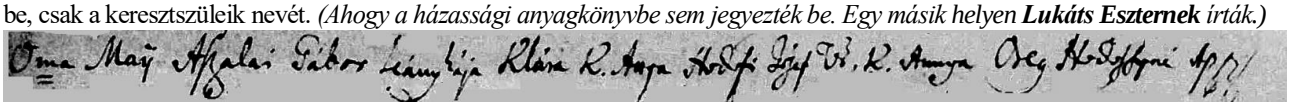
Anna Maj Aszalai Gábor leánya Klára K. Anya Rfta Józs. V., K. Anyja Ocz Rfta Józs.

Gyerekeik. **1804** 11 14 **Anna**, 1805 11 13 **János**, *(aki 1876 aug. 6-án 71 évesen halt meg, mivel korábban született, mint Károly neki fiú gyereke nem születhetett, csak így lehetett **Károly** az egyenesági örökös)*, **1808** 11 14-én született egy **Károly** *(aki korán meghalhatott),* mert egy újabb fiú kapta e nevet **1812 10 13 Károly**, **1815** 12 16 **Sófia**, **1820** 06 03 **Susanna**, **1817** 04 02 **Pál**.

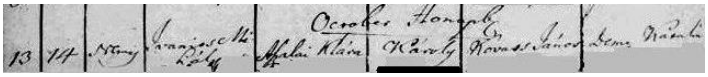
13 | 14 | Anna | Szarvasi Mi Lány | Aszalai Klára | Károly | Ocsoka Honigh Ferenc János | Szem. Károly

Ez alapján csak maximum **3 gyereke** volt Mihálynak 1809-ben, pedig az irattárban ezt találták. *(Valaki itt kimaradt.)*:

„Az insurrekcionális lajstromban nem szerepel egyik ős sem, mert **1809-ban Ivanyits Mihálynak** 4 neveletlen gyereke van és 5 rénes forintot ajánl."

[138]Magyarország vármegyéi és városai mű, heves vármegye fejezetéből megtudhatjuk, hogy az **Aszalay család** az ősi **Aba nemzetség** tagja volt. *(Aba Sámuel származását illetően több feltételezés is van. Attilától is származtatták, de Kabarnak. Káliznak, Kunnak is mondják.)*

Aszalay család szerepel a **NAGY IVÁN MAGYARORSZÁG CSALÁDAI CZIMEREKKEL** könyvben is, mint **Szendrői** nemesi család.

Címerükön egy **griff madár** jobb kezében kardot, balban török fejet tart. Ez jelzi a török harcokban való nyilvánvaló részvételüket.

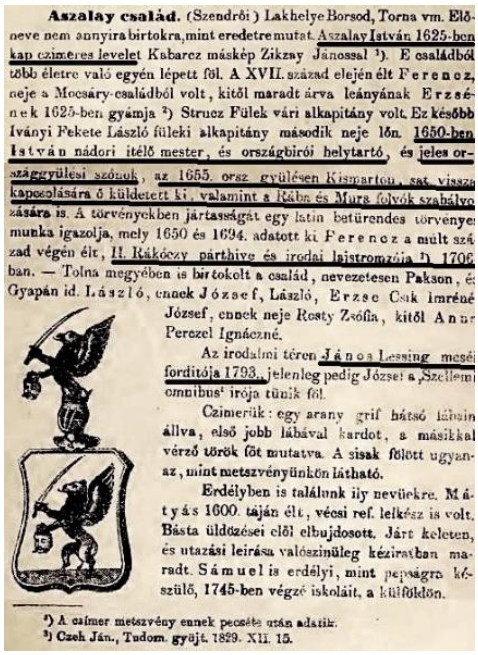
Aszalay család. (Szendrői) Lakhelye Borsod, Torna vm. Elő-
neve nem annyira birtokra, mint eredetre mutat. Aszalay István 1625-ben
kap czimeres levelet Kabarcz másképZikzay Jánossal [1]). E családból
több életre való egyén lépett föl. A XVII. század elején élt Ferencz,
neje a Mocsáry-családból volt, kitől maradt árva leányának Erzsé-
nek 1625-ben gyámja [2]) Strucz Fülek vári alkapitány volt. Ez később
Iványi Fekete László füleki alkapitány második neje lőn. 1650-ben
István nádori itélő mester, és országbirói helytartó, és jeles or-
szággyülési szónok, az 1655. orsz. gyülésen Kispartou, sat. vissza
kapcsolására ő küldetett ki, valamint a Rábn és Mura folyók szabályo
zására is. A törvényekben jártasságát egy latin betűrendes törvénye
munka igazolja, mely 1650 és 1694. adatott ki. Ferencz a mult szá
zad végén élt, II. Rákóczy párthive és irodai lajstromzója [3]). 1706
ban. — Tolna megyében is birtokolt a család, nevezetesen Pakson, é
Gyapán id. László, cnek József, László, Erzse Csak imréné
József, cnek neje Rosty Zsófia, kitől Ann
Perezel Ignáczné.
Az irodalmi téren János a Lessing mesé
fordítója 1793., jelenleg pedig József a „Szellem
omnibus" iróju tünik föl.
Czimerük: egy arany grif hátsó lábain
állva, első jobb lábával kardot, a másikkal
vérző török főt mutatva. A sisak fölött ugyan-
az, mint metszvényünkön látható.
Erdélyben is találunk ily nevüekre. Má-
tyás 1600. táján élt, vécsi ref. lelkész is volt.
Básta üldözései elől elbujdosott. Járt keleten,
és utazási leirása valószinüleg kéziratban ma-
radt. Sámuel is erdélyi, mint papságra kö-
szülő, 1745-ben végzé iskoláit, a külföldön.
[1]) A czimer metszvény ennek pecsétje után adatik.
[2]) Czeh Ján., Tudom. gyüjt. 1829. XII. 15.

Kortiskálta a kamara az összeesküvésben részes
Fuló Miklós, Farkas Fábián egykori tokaji főkapitány, Király
Imre, Aszalai Mátyás, Szuhai Mátyás, Dobóczi Zsigmond,
Vadászi Pál szendrei nemesi kuriáit és birtokait.[4])

Aszalay csalad. (Szendrői) Lakhelye Borsod, Torna vm. Elő-
neve nem annyira birtokra, mint eredetre mutat. Aszalay István 1625-ben
kap czimeres levelet Kabarcz máskép Zikzay Jánossal [1]). E családból
több életre való egyén lépett föl. A XVII. század elején élt Ferencz,
neje a Mocsáry-családból volt, kitől maradt árva leányának Erzsé-
nek 1625-ben gyámja [2]) Strucz Fülek vári alkapitány volt. Ez később
Iványi Fekete László füleki alkapitány második neje lőn. 1650-ben
István nádori itélő mester, és országbirói helytartó, és jeles or-
szággyülési szónok, az 1655. orsz. gyülésen Kispartou, sat. vissza
kapcsolására ő küldetett ki, valamint a Rábn és Mura folyók szabályo
zására is. A törvényekben jártasságát egy latin betűrendes törvénye
munka igazolja, mely 1650 és 1694. adatott ki. Ferencz a mult szá
zad végén élt, II. Rákóczy párthive és irodai lajstromzója [3]). 1706
ban. — Tolna megyében is birtokolt a család, nevezetesen Pakson, é
Gyapán id. László, cnek József, László, Erzse Csak imréné
József, cnek neje Rosty Zsófia, kitől Ann
Perezel Ignáczné.
Az irodalmi téren János a Lessing mesé
fordítója 1793., jelenleg pedig József a „Szellem
omnibus" iróju tünik föl.
Czimerük: egy arany grif hátsó lábain
állva, első jobb lábával kardot, a másikkal
vérző török főt mutatva. A sisak fölött ugyan-
az, mint metszvényünkön látható.
Erdélyben is találunk ily nevüekre. Má-
tyás 1600. táján élt, vécsi ref. lelkész is volt.
Básta üldözései elől elbujdosott. Járt keleten,
és utazási leirása valószinüleg kéziratban ma-
radt. Sámuel is erdélyi, mint papságra kö-
szülő, 1745-ben végzé iskoláit, a külföldön.
[1]) A czimer metszvény ennek pecsétje után adatik.
[2]) Czeh Ján., Tudom. gyüjt. 1829. XII. 15.

Kortiskálta a kamara az összeesküvésben részes
Fuló Miklós, Farkas Fábián egykori tokaji főkapitány, Király
Imre, Aszalai Mátyás, Szuhai Mátyás, Dobóczi Zsigmond,
Vadászi Pál szendrei nemesi kuriáit és birtokait.[4])

*„**Aszalay István 1625-ben** kapott czimeres levelet".* Korán, már 1625-ben árván maradt leányának, Erzsébetnek Strutz, **Fülek vár** alkapitánya lett a gyámja, majd a szintén **Füleki** alkapitány **Iványi Fekete Lászlónak** lett a 2. felesége.

1650-ben Aszalay István **István** fia nádori ítélőmester, országbírói helytartó, jeles szónoklásairól híres országgyűlési képviselő. Törvényekben jártasságát egy latin betűrendes törvényes munka igazolja, mely 1650 és 1694 adatott ki.

*„**Aszalay Ferencz** a múlt század végén élt, **II. Rákóczy párthíve és még irodai lajstromozója 1706-ban**"*

[139]Kempelen összeállításából azt is megtudhatjuk, hogy az **1754/55-ös Borsod megyei nemesi összeírásban** a már **özvegy Aszalay Ferencen** kívül, egy másik **Ferenc** és egy István is szerepel.

Aszalay (*szendrői*). — Borsodmegyei család. Czímeres nemeslevelet 1625. *A.* István nyert. Ferencz, tótalmási lakos 1720. esztendőben hirdettetett ki. Az 1754/55. évi orsz. nemesi összeíráskor Borsodmegyében özv. Ferencz, István s másik Ferencz azoltáik nemességüket. — *Czímer:* kék paizsban zöld halmon griff jobbjában kardot, baljában török fejet tart; sisakdísz: a griff; takarók: kék-arany, vörös-ezüst. (*Siebm.* 20., pk. 8.) — Vö. *I.* I/71.: *Kösz.* 15.

[137] https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:939K-RSS1-X

[138] Magyarország vármegyéi és városai Enciklopédiája, dr. Borovsky Samu, heves vármegye

[139] Kempelen Magyar nemesi családok

[140]**1673-ban Aszalai Mátyás** Szendrei rokonuk birtokait is elkonfiskálták a **Wesselényi összeesküvésben** való részvételéért.

Gyulai Évától megtudhatunk több dolgot **Aszalay Ferenc** *(1674-1729)* **Rákóczi** egykori szekretáriusa birtokvagyonának s birtokosi státuszának változásairól.

[141]Apja Szendrői **Aszalay András** ***(†1706)*** Borsod vármegye református vallású alispánja.

***(Aszalay István** /1600-1656/ szendrői provizor /neves jogtudós/ **fia**, lásd András 1686-os olajképét.)*

Aki a nevezetes **1682** évi soproni országgyűlésen képviselte megyéjét, szintén a provizori rétegből emelkedett a vármegyei elitbe. **András** a jobaházi Dőry családba beházasodva gyarapította vagyonát és az 1670-es években már borsodi alispán, tekintélyes posszesszionális nemes. Később azonban, mint a rendi mozgalmak résztvevőjétől és **Thököly** párthívétől birtokait konfiskálták.

Aszalay Miklós ősük **1600-ban** a **putnoki várban** szolgált. Szendrői **Aszalay István** is még csak, mint néhány jobbággyal és kisebb birtokokkal rendelkező nemes, Északkelet-Magyarország *(Ónod, Tokaj, Szatmár mellett)* legfontosabb végvára, a **kassai főkapitányi** és kamarai központhoz közel eső **Szendrő provizora** lett, **gróf Csáky István** szolgálatában. **(Aki 1633–1641 között volt a szendrői uradalom zálogbirtokosa volt.)** A szendrői végvár udvarbírájának Borsod vármegye adminisztrációjában elindul a karrierje. **Aszalay István** előbb követi feladatokat lát el, majd **1645-ben** már vármegyei jegyző, egy évre rá pedig országgyűlési követ Pozsonyban.

Miskolcra költöző fia, **Aszalay András** már alispán, unokája **Aszalay Ferenc** *(1674–1729)* pedig **Rákóczi** kancelláriáján szolgál a szabadságharc alatt, *(1703–1711 között tehát elejétől a végéig)*, **1706-tól** már a **fejedelem titkára**.

[142]A Herman Ottó Múzeum évkönyvéből megtudhatjuk: *„A **possessionátus nemesek** listája **1698-ban, a miskolci járásban** a következő volt: A tapolcai apát, a pálosok, Haller Sámuel, Szirmay István, Dőry András, özv. Szepessy Pálné, Danka Balázs, **Aszalai András,** Nagy Ferenc, Ivocs István, Bük László, özv. Kecskeméthiné, Bárczay György, Szentmiklósi György, Kovács Sámuel, Csanády István, Szepessy István, Boldizsár (Ballá) Zsigmond, Papis András, Bátory László, Deák Ferenc, **Vifʒlaÿ András**."*

Tehát sikerült visszaszereznie a vagyont már apjának is, ha a **possessionátus nemesek** között tartották már ekkor is számon.

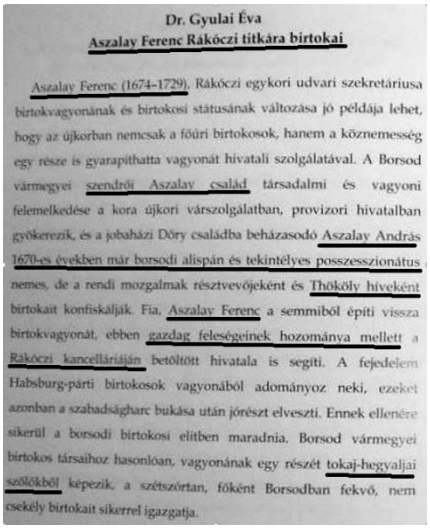

Dr. Gyulai Éva

Aszalay Ferenc Rákóczi titkára birtokai

Aszalay Ferenc (1674–1729), Rákóczi egykori udvari szekretáriusa birtokvagyonának és birtokosi státusának változása jó példája lehet, hogy az újkorban nemcsak a főúri birtokosok, hanem a köznemesség egy része is gyarapíthatta vagyonát hivatali szolgálatával. A Borsod vármegyei szendrői Aszalay család társadalmi és vagyoni felemelkedése a kora újkori városgazdálatban, provizori hivatalban gyökerezik, és a jobaházi Dőry családba beházasodó Aszalay András 1670-es években már borsodi alispán és tekintélyes posszesszionátus nemes, de a rendi mozgalmak résztvevőjeként és Thököly híveként birtokait konfiskálják. Fia, Aszalay Ferenc a semmiből építi vissza birtokvagyonát, ebben gazdag feleségeinek hozománya mellett a Rákóczi kancelláriáján betöltött hivatala is segíti. A fejedelem Habsburg-párti birtokosok vagyonából adományoz neki, ezeket azonban a szabadságharc bukása után jórészt elveszti. Ennek ellenére sikerül a borsodi birtokosi elitben maradnia. Borsod vármegyei birtokos társaihoz hasonlóan, vagyonának egy részét tokaj-hegyaljai szőlőkből képezik, a sétszórtan, főként Borsodban fekvő, nem csekély birtokait sikerrel igazgatja.

Aszalay Ferenc is a birtokvagyonát ismét egy gazdag feleség hozományával gyarapította, majd **Rákóczi kancelláriáján** betöltött hivatalával. A fejedelem a Habsburg-párti birtokosok vagyonából adományozott neki, ezeket azonban elvesztette a szabadságharc bukásával. *(Csak ezeket, hiszen az 1711-es Szatmári béke amnesztiát adott.)* Ezért sikerült a borsodi birtokosainak elit rétegében maradnia, melyben az akkor igen fontos **Tokaj-hegyaljai** szőlőbirtokai is segítették.

[143]A Századok című folyóiratban részletesen le van írva **Aszalay Ferenc** életútja. Jelentős hatással volt **Rákóczi fejedelemre**. *(Több volt, mint egyszerű lajstromozó.)* **1707 05 17** megjelent oklevelén, amely a protestánsok ügyét támogatta Ráday Pál mellett ott volt **Aszalay** ellenjegyzése is. **Aszalay Ferenc** elkísérte a fejedelmet a Lengyelországi bujdosásába is. Akkor váltak szét az útjai, amikor a fejedelem Oroszországba vette az útját, mert ekkor **Aszalay hazajött** élve **Pálffy amnesztia** levelével.

Ekkor bekapcsolódott újra a megyei életbe alispánként, és többek között ő vezette a Savoyai harcainak támogatására szánt élelmiszer szekér utánpótlást délvidékre. **Savoyai Eugénnal** személyesen is találkozott.

1729-ben halt meg 55 évesen. Egyetlen fiú örökösére, *(akit szintén **Ferencnek** hívtak)* jelentős vagyont hagyott, gyámjául Vay Ádám *(a kuruc állam udvari marsalljának)* unokaöccsét Vay Ábrahámot bízza meg.

Vagyis az idősebb **ns. Aszalay Ferencz** és **I. ns Ivanics György** egyidős **Szendrői** lakosok voltak.

Nem csoda, ha **Aszalay Ferencz** utóda **nztes Aszalay Gábor**, készséggel adta feleségül leányát, a törökök elleni harcokban is magát kitüntető **ns Ivanics György** utódjának **ns. Ivanics Mihálynak**.

Ez egyben bizonyítja, hogy a **Rákóczi-szabadságharc** igen aktív részvevői is amnesztiát kaptak, és élhették tovább életüket.

(Abban a magyar nemesség legnagyobb része részt vett, nem zárhattak ki ekkora tömeget, hiszen támogatókra volt akkor szükségük a Habsburgoknak.)

III. Károly magyar király *(VI. Károly néven császárként)* személy szerint nem volt érintett a **Rákóczi-szabadságharc harcban**. Nem az ő seregét verték meg, és nem az ő hadserege háborúzott **Rákóczi** ellen. *(1705 05 05-ig I. Lipót, majd annak halálát követően, I. József ellen harcoltak a kurucok.)*

Így **III. Károly** király nevéhez fűződhetett a lázadó magyarok számára igen előnyös béke megállapodás, melyet minden bizonnyal a megmenekült, és amnesztiát kapott magyar felkelők pozitívan értékeltek, ahogy **1716-ra** az országnak a törököktől teljesen való felszabadulását is. E török ellenes harcokban, nyilvánvalóan teljes odaadással harcolhattak a magyar katonák.

---

[140] Borovszky Samu Szendrővár

[141] https://hu.wikibooks.org/wiki/C%C3%ADmerhat%C3%A1roz%C3%B3/Aszalai_c%C3%ADmer

[142] https://epa.oszk.hu/02000/02030/00008/pdf/HOM_Evkonyv_08.pdf

[143] Századok A Magyar Történelmi Társulat Folyóiratának 2012 1 szám

III. Károly pedig, úgy tűnik igyekezett betartani a békekötéskor tett ígéreteit. Nem jóindulatból, hanem, mert tisztában volt, hogy a törökök e nagy területi veszteségüket megpróbálják visszaszerezni. *(Uralkodása végén a sikeres török ellentámadás be is következett, és a törökök visszaszerezték a balkáni területeiket, de Magyarországot már soha.)*

Bertalan nagyapámnak az alábbi információkat tartalmazó **főlevéltárnoki levelet** sikerült megszereznie még **Mihályról**:
„**1809-ban Ivanyits Mihálynak 4 neveletlen gyereke** van és **5 rénes forintot** ajánl."
„1825-ben (a nemesi összeírásban) *pedig* ***Ivanics Sámuel, György*** *és* ***Mihály Szendrőben****."*

Az **1740-es** születéssel kalkulált **Jánosról**, **Mihály** apjáról tudjuk, hogy **1772 januárjában** házasodott **ns. szalonnai Hagymássy Sárával**, és már **1772 decemberében** már meg is született **ifj. János** gyereke, és újabb gyerekei is születhettek, *(Lásd fent megemlített Sámuel és György)* **Mihály** viszont csak később **1776-ban** született.

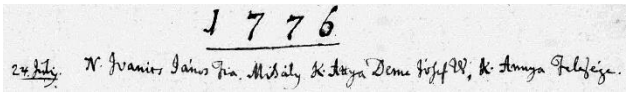
1776
24 July. N. Ivanics János fia Mihály K. Anya Dena Józs. W., K. Anyja Felsőfej.

Ns. Ivanics Mihály, pedig **1799** januárjában, nagyon fiatalon **23 évesen** házasodott, és ezek szerint **1809-ben** már **4 gyereke** volt. A legidősebb életben maradt *(és fiú örököst is adó)* fiú **Károly 1808-ban** születhetett.

Ezek igen fontos információk, mert azt láthatjuk, hogy több esetben is a késői fiú gyerekek adták a családfán az utódokat.
A nagy kérdés, hogy mi lett az első, illetve a korábban született fiú gyerekekkel, **Sámuellel** és **Györggyel**?

Akkoriban a gyerekbetegségekben sok gyerek meghalt *(kb. 50% !)*, azonban ez csak egy lehetőség. Aki már megélte a katonaköteles kort, annál fel kell tételezzük a másik lehetséges halálokot. Nevezetesen katonaként harcolva veszthették életüket.

Mihály kirívóan korai házasodását az is magyarázhatja, hogy családja férfi ágának kihalást *(és az Ivanics vagyonának a trónra szállását)* megelőzendően nem akarták, katona legyen, hanem gyorsan kiházasították, hogy gondoskodhasson férfi utódokról.

Kérdés tehát, milyen háborúk zajlottak ez időben, mely csatamezők harcaiban veszthették el e fiú utódok az életüket?
János *(1772-es házasságát követő)* gyerekei esetében **1790-től** kell figyelni a háborús eseményeket. *(Lásd Francia forradalom, Napóleoni háborúk.)*
Mihály *(1899-es házasságát követően született)* gyermekeinél pedig **1817-től** zajló háborúkat.

II. József *(1780-1790)* már Habsburg-Lotaringiai uralkodó volt, a Habsburg férfiág kihaltával. *(Lotaringia észak-francia Metz város környéki terület.)* Fontos információ, hogy apai dédapja **V Károly lotharingiai herceg** volt, akinek döntő szerepe volt **Bécs 1683-as** felmentésében és **Buda 1686-os** visszafoglalásában! Tehát a két család között régi, fontos kapcsolatok voltak.

1765-től már **Mária Terézia** társuralkodója volt. *(Ekkor még a német-római császári címet is megszerezte, de igazi hatalommal egyik tisztsége sem járt.)* Csak anyja **1780-as** halálát követően uralkodhatott **1790-ig**. Kalapos királynak csúfolták, mivel nem volt hajlandó megkoronáztatni magát, azzal való kötelezettségek elkerülése véget.
A **felvilágosult abszolutizmus híveként**, az ország felvirágoztatásáért küzdött, de ezzel igen sok érdeket sértett, néha nagyon abszurd rendeleteivel. *(Lásd női divat korlátozása, vagy a koporsós temetés tiltása, spórolásból. E rendeletek néha igen messze voltak az élet realitásaitól.)* 10 év alatt egyszer sem hívta össze az országgyűlést, uralkodói rendeletekkel irányított.
Katolikus uralkodóként, még a katolikus egyházi jövedelmeit is megnyirbálta gazdasági okokból, és az olyan szerzetesrendeket, kolostorokat megszüntette, melyek nem hasznos feladattal, például tanítással, vagy gyógyítással foglalkoztak.
A jobbágyok sorsának javítás érdekében munkálkodva, **1786-os** rendeletével eltörölte a jobbágy elnevezést, és a röghöz kötésüket, majd a botozási lehetőséget, végül a halálbüntetésüket. *(Földesuraik pallós jogát.)* Sőt állami ügyvédeket rendelt ki a peres ügyeiknél védelmükre, megerősítette a jobbágytelekhez való jogukat, és azok örökölhetőségét.
Nyilvánvaló célja volt, hogy a nemesség erejét és hatalmát megtörve, a nemesi rend kihagyásával **központosított**, racionalizált államszervezettel uralkodhasson. Ennek része volt, hogy kötelezővé tette a német nyelv használatát az egész birodalomban, és a Magyar koronát is Bécsbe vitette. A nemesség körében ekkor kezdett divatossá válni ellenállásként a nemzeti nyelv és viselet.
A helyzetet rontotta a törökök elleni **1787-1789-es háború** költségei. 1790 02 20-i halála előtt legtöbb rendeletét visszavonta.

II. Lipót *(1790-1792)* utódja *(Mária Terézia 9. gyereke)* csak 2 évet uralkodhatott.
Amikor hatalomba lépett Dél-Németalföld nyílt harcban állt a Habsburg birodalommal, a Magyar Királyság pedig az elszakadás szélén állott. A rövid uralkodása alatt igyekezett reálpolitikusként elődje által okozott gondokat megoldani, és e téren jelentős sikereket ért el. II. Frigyes német-római császárral kiegyezett, és közös nyilatkozatban fordult szembe a forradalmi Franciaországgal. A megszervezett intervenciós háborút már nem élhette meg **1792 03 01** hasnyálmirigy-gyulladásban meghalt.
1765-ben, még Toszkán nagyhercegi uralkodóként feleségül vette Mária Ludovika spanyol infánsnőt, akitől **16 gyereke** született.

I. Ferenc fia *(1792 03 01-1835 03 09-ig)* lett az utóda magyar királyként. Uralkodása elején megkezdte a még apja által megszervezett intervenciót a **francia forradalom** ellen, mely hosszú háborúk sorozatához vezetett.
I. Ferenc a harcok támogatásához kénytelen volt engedményeket tenni Magyarország vonzatában. Az **1792-es** törvénycikkekkel a **határőrvidékeket és Erdélyt Magyar koronához** csatolta, ahol **magyarországi születésű ezredtiszteket** kellett választani. A Magyarországi hivatalokban kötelezővé tették a hivatalnokok **magyar nyelv** tudását.

1795-ben felszámolta a francia mintára épült **Martinovics Ignác** által vezetett, magyar **Jakobinus mozgalmat.** *(Titkos társaságnak tényleges társadalmi támogatottsága nem volt.)* Félszáz tagját letartóztatták, és 7 vezetőjét kivégeztette a később emiatt vérmezőnek hívott Budai vár alatti területen, az akkori *„Generális kaszálón"*.

1789 07 14-én tört ki a **Francia forradalom** a **Bastille** elfoglalásával, melyben jelentős szerepet játszott az abszolutista rendszer gazdasági csődje miatti nyomor. Elsőként alkotmányos monarchiát vezettek be. *(1792 06 20-ig, amikor **XVI. Lajos Királyt** le is tartóztatták, akit végül 1793 januárjában ki is végeztek.)*

1792 09 20-án a porosz, osztrák támadást a **Valmy csatában** visszaverték, majd másnap egyből ki is kiáltották a köztársaságot. A gazdasági, politikai és katonai helyzet megoldására bevezették a nagyon kegyetlen és véres **jakobinus diktatúrát**, mely egy ideig viszont nagyon hatásosnak bizonyult. *(Ez később az 1917-es orosz forradalomnak is például szolgált.)* Végül azonban e kegyetlenségek miatt lázadt fel a nép ellenük, és a Jakobinusok is megbuktak.

(A forradalom szép eszméi: Szabadság, Egyenlőség, Testvériség máig ható jelszavak, azonban ebből igen kevés valósult meg ténylegesen, késői hatásai ugyanakkor mégis igen jelentősek voltak. Felforgatták egész Európát.)

1799 11 09-én Bonaparte Napóleon államcsínnyel átvette a káoszba fulladt hatalmat. Igen tehetséges hadvezérként működött már korábban is, a hatalomra kerülését követően szinte egész Európát elfoglalta, Anglia és Oroszország kivételével.

(Ez évben házasodott össze Ivanics Mihály Aszalay Klárával)

1804-ben császárrá koronáztatta magát.

1809 06 14-es Győri ütközet a legérdekesebb a történetünk vonzatában, ahol a **magyar nemesi felkelés** hadait széjjel verte.

*(Előzőleg **Napóleon** a Habsburgokat megverve, a **Schönbrunni kiáltványában** a magyarokat függetlenségük kikiáltására biztatta, de azok okultak a Lengyel példából, ahol függetlenségük kikiáltása után sorozás, és 12x adó következett.)*

A **nemesi felkelést *(inszurrekciót)* hirdettek a magyarok Napóleon ellen**, és eredményeként **15 000 fős**, igen rossz régi fegyverekkel felszerelt **magyar** sereg harcolt az **50 000 fős** modern fegyverekkel ellátott, jól kiképzett **francia** sereg ellen.

A **magyar huszárok** hősiesen harcoltak, és ezért óriási vérveszteséget, **6000 főt** veszítettek.

Ivanics János idősebbik gyerekei itt az **1809-es Győri** csatában veszthették életüket, vagy az **1792-1815-ig terjedő Napóleoni háborúk** bármelyik Európai hadszíntéri ütközete kapcsán is ez felmerülhet.

Hiszen a **Habsburg** haderővel a **magyar katonák** mindenhol harcolhattak, még a **Napóleon 1812-es Orosz hadjáratában** is részt vettek. *(Ekkor a Habsburgok Napóleonnal szövetségben voltak.)*

1811-ben még Napóleon uralmának csúcsán volt. **Mária Lujza Habsburg főhercegnő**t elvette feleségül, és megszületett tőle a fiú trónörököse is.

1812-ben indított **Oroszországi hadjárata** azonban katasztrofális kudarccal végződött. Így újra létrejött a Napóleon ellenes koalíció, mely **1813-as Lipcsei csatában** győzedelmeskedett Napóleon felett.

Ezt követően **Napóleont Elba szigetére** száműzték, ahonnan még visszatért, de **1815 06 18-án Waterloonál** döntő vereséget szenvedett, és ekkor már **Szent-Ilona szigetére** száműzték, ahol **1821-ben halt meg.**

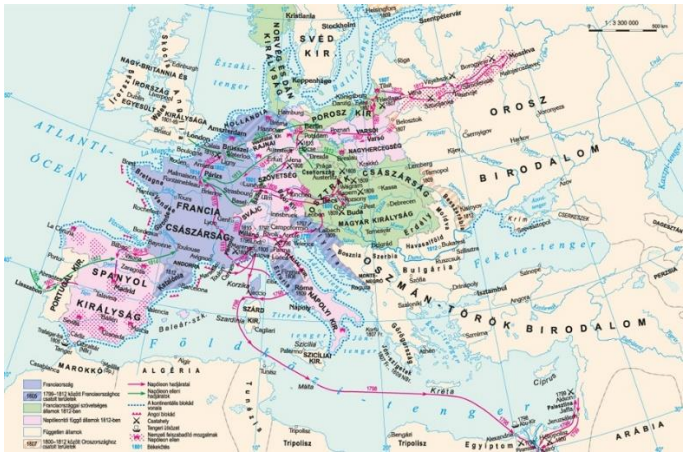

Napóleon uralma alatti Európa

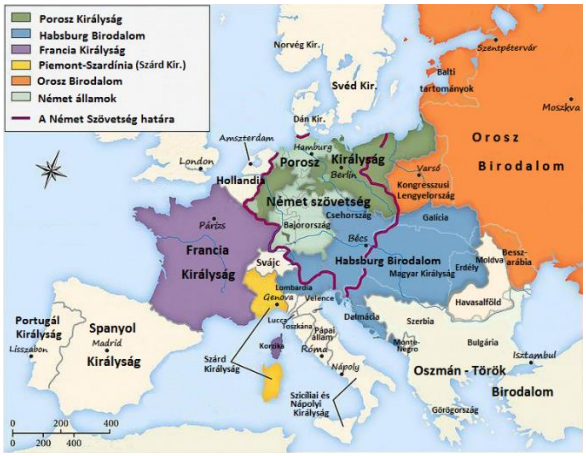

1815 utáni Európa

1814-15-ös Bécsi kongresszuson a **Habsburg császárság** visszakapta régi birtokait. *(Kirívó módon ugyanakkor Lombardia/Milánó mellett Velencét is a Habsburgoknak ítélték, pedig az soha nem volt annak része. Ezáltal nagyon megerősödött a birodalom olasz nemzetiségének és területének aránya.)* A **Habsburgok** szövetségeseivel megalakították a **Szent Szövetséget**, a további forradalmi megmozdulások leverése érdekében.

1820-ban Nápolyban, majd **Piemontban** a **Spanyolországhoz** hasonló forradalmi mozgalmakkal **alkotmányos monarchiát** hoztak létre, Ez kiváltotta a Habsburg Birodalom és a **Szent szövetség többi tagjainak** haragját, mert ez szöges ellentétben volt a három győztes állam **abszolút uralkodói hatalmával**, és ezt tűrhetetlen példának tartották.

[144]**1821 03 7-én Riet** mellett Ferenc császár által, I Ferdinánd lemondatott nápolyi király megsegítésére küldött Habsburg csapatai legyőzték az 1820 óta lázadozó olaszokat és **megszállták Nápolyt és Capuat**. Ennek is hatására **1821 03 13-án Piemontban** is kitört a forradalom, melyet itt is a **Habsburgok** vertek le.

1831-ben pedig a **Pápai államban** kitört forradalmi mozgalmait verték le szintén a **Habsburgok**.

Korábban népek hazája volt Itália, nem egy nemzeté. Az egyes kis Itáliai területek uralkodói *(Pisa, Genova, Velence, Toscana stb.)* irtózatos háborút vívtak egymás ellen, melyeknél a Habsburgok egyik potenciális szövetségesük volt.

[144] http://mek.niif.hu/07100/07139/html/0001/0005/0002/0002/0004-13f.html

A **Habsburgok** véres beavatkozásai és diktatórikus elnyomása azonban közös olasz nemzetté kovácsolta e területek lakóit, a közös nagy ellenséggel szemben, és francia mintára kialakult az olasz nacionalizmus is, mely a később az **1848-49-as** olasz forradalmi mozgalmak, majd az **1859-től** kezdődő harcok által az Olasz állam megszületéséhez vezetett.

I. Ferencnek a harcokhoz szüksége volt a magyar katonákra és pénzre, de nem volt hajlandó az ilyenkor kötelező országgyűlést összehívni, mert tudta ott újabb engedményeket kellett volna tennie e kérések megszavazásához. Ezért **királyi rendlettel** vetett ki adót és ezzel került sor **újoncok sorozására is**. E törvénytelen lépése miatt pedig az Magyarország ellenállt.

1825-ben végül kénytelen volt mégis összehívni az országgyűlést, bár az ott szorgalmazott reformokat, Metternich tanácsára mindvégig ellenezte, mivel a reformoktól félt, mint a tűztől.

1835-ben I. Ferenc halálát követően fia a *„jóságos”* **V. Ferdinánd** *(1835-1848-ig)* magyar királyként követte trónján. A *„jóságos”* jelző erélytelen jellemére utal, a valódi hatalmat **Metternich** gyakorolta ezért. Utódai nem születtek.

Ez már egy új korszak, mely már átvezet **Ivanics Mihály** felnőtt gyerekei, közte **Károly** és gyerekei korához.

Ivanics Mihály esetében a főlevéltárnoki levélből ismert információ:

„Az **insurrekcionális lajstromban** nem szerepel egyik ős sem, mert **1809-ban Ivanyits Mihálynak 4 neveletlen gyereke** van és **5 rénes** forintot ajánl.

Az **1776-ban** született, **1799-ben** házasodott **Ivanics Mihálynak**, **1908-ban** már 4 gyereke volt, a későbbi örökös **Károly** azonban nincs adat mikor született. **1809-ben** még egyik korábban megszületett gyereke sem lehetett katona. *(A legidősebb sem lehetett 7 évesnél idősebb, ő maga 4 gyerekkel „bebiztosítva” már nem lehetett katona!)* Ezért helyette, mintegy megváltásként, hozzájárulást **5 rénes forintot** fizetett. Eredetileg ez 5 Rajnai arany forint pénzt jelentett.

Ez időszakban is a magyar nemesi rend a haza védelmében a *„**vérével adózott**”*, tehát a gyerekeiknek elvileg mindnek harcba kellett szállniuk. Csak megfelelő indokokkal vonhatták ki magukat, kivéve részüket anyagilag akkor is az inszurrekcióból.

Mihály fiatalabbik gyermekei *(neveiket nem ismerjük)* **1817-től** válhattak nagykorúakká. Így a Habsburg haderő itáliai forradalmi mozgalmak elleni az **1820-21-es**, majd az **1831-as** harcaiban vehettek részt. Királyi rendelet írta elő az újoncok Magyarországi toborzását az itáliai beavatkozásokhoz. **Károly 1808-ben** születve, pedig csak későbbiben.

NS. IVANICS KÁROLY 1812 10 13-1877?
1839 NS. IVANICS KÁROLYNÉ NS. JUHÁSZ SÁRA 1819-1902 12 13

[145]**N. Ivanics Károly** esetében is külön ki kellett keresni a születési anyakönyvi kivonatot.

(E szerint a korábbi 1808-as születési dátumnak a korábbi tippelése valós volt, csak éppen az 1808-ban született Károly, hamar meghalhatott.)

Ugyanis az **1812 10 13-án** született gyereküket **N. Ivanics Mihály** és **Aszalaÿ Klára** újból **Károlynak** nevezték el.

(Sokáig csodálkoztam, miért csak az apát, valamint a keresztapát és anyát jegyzeték fel a hivatalos iratokban. Ugyanis ezen, másnap az anya nem tudott ott lenni, hiszen, ekkor még gyengélkedhetett, „gyerekágyban" volt.

Sárát is születését követő napon 14-én már meg keresztelték. A másnapi keresztelőt erőltették, „nehogy pokolra jusson a gyerek lelke, keresztelés nélkül". Ez a születését követő másnapi megterhelés feltehetően, az egyébként is gyakori gyerekhalálozást csak növelhette, az akkor szerzett fertőzések révén is. Ezért aztán még inkább siettek vele.)

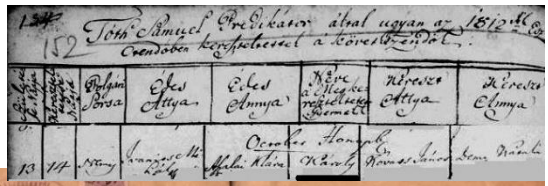

KIVONAT
a ládbesenyői református egyház házassági anyakönyvéből az 1839-ik évről.

N. Ivanics Károly 1839 február 6-án, tehát 27 évesen házasodott meg **Ládbesnyői református** templomban **n. Juhász Sárával** a házassági anyakönyvi kivonata bizonysága szerint.

Juhász Sára születéséről halotti anyakönyvi kivonatából szerezhetünk információt. **Ivanics Károly** másnap jelentette be az anyakönyvezőnek, hogy **özvegy Ivanics Károlyné 1902 12 13-án** de. 9 órakor halt meg, **Szendrőben**, ismeretlen okból, **83 éves** korában. *(Idős volt már, ezért ilyenkor orvost még nem hívtak.)* Tehát **1819-én született**, és a feljegyzett módon **Lád-Besenyőben**. *(Ahol **1839-ben 20 évesen** megházasodott.)* Apja **Juhász Sámuel** volt.

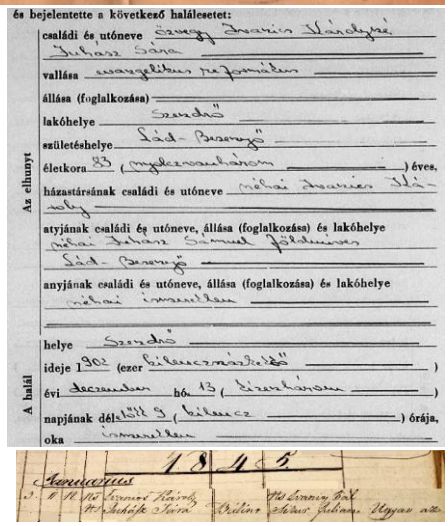
és bejelentette a következő halálesetet:
családi és utóneve özvegy Ivanics Károlyné
Juhász Sára
vallása
állása (foglalkozása)
lakóhelye Szendrő
születéshelye Lád-Besenyő
életkora 83 (nyolczvanhárom) éves.
házastársának családi és utóneve néhai Ivanics Mi-hály
atyjának családi és utóneve, állása (foglalkozása) és lakóhelye
néhai Juhász Sámuel földműves Lád-Besenyő
anyjának családi és utóneve, állása (foglalkozása) és lakóhelye
néhai ismeretlen
Az elhunyt
A halál helye Szendrő
ideje 1902 (ezer kilencszázkettő)
évi december hó 13 (tizenhárom)
napjának délelőtt 9 (kilencz) órája,
oka ismeretlen

Mivel özvegy volt a bejelentő **Ivanics Károly** nem lehetett a férje. Utódja, mint látni fogjuk **1845-ben** született **Ivanics Bálint** lett.

***(Ivanics Bálint** első feleségétől **Almásy Juliannától 1874-ben** megszületett **Ivanics Károly**, aki **1899-ben** ugyan az **USA-ba** emigrált, azonban hamar visszatérhetett, ha **1902-ben** már ő jelezte nagyanyja halálát. **1803-ban** pedig meg is házasodott. Lásd **Ivanics Bálintnál** és mellékletben a teljes dokumentumok.)*

A nemesi családok jegyzékéből kiderül, hogy sok **Juhász** nevű nemesi család volt. Ebből csak valószínűsíteni lehetett, hogy melyik nemesi családhoz tartozott **Juhász Sára**. A legérdekesebb ezek közül **Juhász Mihály** családja, aki szintén **III. Károlytól** kapott nemességet **1718-ban.** *(Ő is a Törökök Temesközből való kiűzését követően.)*

Juhász család. Több ily nevü nemes családunk van, a mint az alább következőkből látandjuk.

Ennek alapitója Juhász Máté, ki 1636-ban kapta czimeres nemeslevelét. Fia Juhász Gergely volt.

Juhász család. Alapitá Juhász György, ki 1686-ban I. Leopold királytól nyerte czimeres nemes-levelét [1]).

Czimere a paizs kék udvarában zöld térről fölemelkedő zöld pálma-galy, keresztbe hajolva egymásra, előttük egy aranymarkolatu mezetlen kard áll; a paizsfölötti sisak koronáján vörös mező kar könyököl, kivont kardot tartva, mely előtt félhold ragyog. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék.

[1]) Collect. Herald. Nro 811.
[2]) 1836-ki 47. törv. cz.
[3]) 1723-ki 125. törv. cz.

Talán e Juhász György volt az, kinek nyitramegyei Egyházszeghen Csery Imre 1721-ben két telket zálogita el [2]).

És tán e család ivadéka vala Juhász Katalin Heringh János özvegye, kinek Csery János 1746-ban nemes kis-czétényi birtok-részének felét örökösen bevallá [3]).

Juhász család. Juhász István és fiai Juhász II. István, Pál, Péter, József és János 1687-ki jul. 10-én kelt czimeres nemeslevélben I. Leopold által nemesitettek meg.

A családnak Fejér vármegyében volt és van tán máig is lakhelye, hol II. Istvánnak unokái Péter, János, István, Pál, Ferencz és Benedek 1754-ben a kétségtelen nemesek sorában állanak [4]).

Ezen ideig (t. i. 1754-ig) leszármazásuk következő:

István 1687.

II. István 1687.	Pál	Péter.	József 1687. 1754.	János.
József	István él 1754.			

Péter. 1754. | János. | István. | Pál. | Ferencz. | Benedek.

Juhász család. Alapitója Juhász Ferencz, ki nejével Farkas Erzsébettel, Éva és Zsuzsanna leányaival és születendő utódaival I Leopold király által Bécsben 1690-ki április 31-en kelt, és azon évi jun. 26-án Pest, Pilis és Solt vármegyék gyülésén kihirdetett czimeres nemeslevélben nemességre emeltetett [5]).

Czimerük a paizs kék udvarában zöld mező felett barna mének nyargaló vörös magyar ruhás, kalpagos vitéz, jobb kezében buzogányt tartva. A paizsfölötti sisak koronáján kiterjesztett szárnyakkal egyfejü fekete sas emelkedik, csőrében aranykoronát tartva.

Ferenczeknek 1690. után született leánya volt Juhász Ilona Audrásy András neje, ki 1767-ki nov. 21-én halt meg.

E családból származtatá magát a mult század végén Juhász József volt m. testőr, utóbb kapitány, ily leszármazással:

[1]) Capit. Nitriense, Protocol. 93. folio 84.
[2]) Ugyanott Protoc. 104. fol. 88.
[3]) Protocol. I. Cott. Alba-Regalensis de anno 1754.
[4]) Az eredeti armalis után.

Juhász. 365

Ferencz 1690. (Farkas Éva)

Éva.	Zsuzsa.	Ilona +1767. (Andrásy János)	Ádám (Bosnyák Anna) +1752.
			Ádám József.

E családból vette eredetét Juhász Máté minorita szerzetes és magyar iró; élt 1751-ben.

Juhász család. E családnak a nemesi rangot Juhász Mihály szerző egy 1718-ban III. Károly király által az ő és általa Turóczi Mihály és Komáromi György részére kiadott czimeres levélben [3]).

A czimer következő: a paizs kék udvarában zöld téren fészkén ülő fehér pellikán melle vérével fiait táplálja. A paizsfölötti sisak koronájából vörös ruhás, kalpagos, sárga öves magyar vitéz nyúlik ki, jobbjában kivont kardot tartva. Foszladék jobbról ezüst-vörös, balról arany-kék.

Juhász család. Juhász András 1760-ban octoberben M.-Terézia királyasszonytól kapta czimeres nemeslevelét [5]).

Czimere a paizs fejrészében vörös udvarban aranynap, ezüst félhold, aranycsillag ragyog; alább kék udvarban zöld téren fehér bárány lépő helyzetben szemlélhető. A paizsfölötti sisak koronájából két elefánt-ormány emelkedik, a jobboldali vizirányosan félig arany, félig vörös, a baloldali félig kék, félig fehér. Foszladék jobbról arany-vörös, balról ezüst-kék.

Juhász család. (Karánsebesi.) Magyarországból szakadt Erdélybe. Juhász József kir. kincstári tanácsos, és az országgyüléseken 1846-ig kir. hivatalos; gyermekei Albert az erdélyi udvari kancellárián fogalmazó gyakornok 1848-ban, — József Fejér vármegyei szolgabiró, utóbb forradalmi őrnagy, mi miatt külföldre menekült; Józéfa Boér Ferenczné, Mária Hössler Nándorné. E családbéli Katalin Buzgó Józsefné is.

Juhász család. (Péterfalvi). Egyike azon családoknak, melyek 1750-ben ugocsamegyei Péterfalvára uj nádori adományt kaptak.

E század elején Juhász György birtokos Péterfalván [1]). Tán e család él Zemplin megyében is [2]).

[5]) Ugyanott Nro 92.

[145] https://www.familysearch.org/ark:/61903/3:1:939K-RSSL-D?personaUrl=%2Fark%3A%2F61903%2F1%3A1%3AVKX8-B4F

Mivel **Károly 1812-ban** születhetett, csak **1830-tól** vált katonakorúvá, **1939-ben** pedig már 27 évesen meg is házasodott. Így még az **1821-31-ig** tartó Itáliai harci eseményekben részt vehetett.

1845-ben született meg **Bálint** fia, feltehetően ezt megelőző 6 évben is születhetett gyereke.

Károly valószínűleg az **1848-49-es magyar szabadságharcban** nem volt már katona **40 évesen**, bár az ő életüket bizonyára jelentősen befolyásolhatták az az események. *(Lásd később **Schlik altábornagy** Galíciából való betörése és **Szendrő** környéki hadmozdulatai.)*

*(Bálint fiának első felesége **Almási Julianna** is **1848 körül** születhetett, tehát ekkor a háború mellett is zajlott az élet.)*

Az **1847 novemberében** összehívott *(utolsó rendi)* országgyűlés reformokat sürgető kezdeményezéseit felülírta az **1848 február 22-én** kitört újabb **francia forradalom** hatása. **Március 13-án Bécsben** is kitört a forradalom.

1848 március 15-én Pesten is elkezdődtek a forradalmi események. Mindezek hatására **V. Ferdinánd** uralkodó meghátrált, és az országgyűlés követelését elfogadva belegyezett az **önálló magyar kormány** felállításába **Batthyány Lajos** vezetésével. Ahogy a rendi országgyűlés további határozatait is elfogadta, mely alapján az Erdéllyel egyesült Magyarország szinte független területté vált, jogszabályaival biztosítva a polgári fejlődést.

Országgyűlési választásokat tartottak, ez alapján újra összeült a megválasztott országgyűlés, mely permanensen működött.

Miután a **Habsburgok** az **olasz forradalmi** mozgalmak elfojtásában sikereket értek el, megpróbálták az eseményeket visszafordítani a Magyarországi nemzetiségek felhasználásával.

1848 09 29-én Pákozdnál Jellasics horvát bán kétszeres túlerőben lévő hadseregét azonban szétverte a gyorsan felállított magyar hadsereg. **Batthyány lemondott**, helyette az **Országos Honvédelmi Bizottmány** gyakorolta a hatalmat, mely testület elnöke **Kossuth Lajos** lett.

Október 6-án kitört az újabb **Bécsi forradalom**, mely miatt az uralkodó és kormánya **Olmützbe** menekült. **Windich-Grätz-et** küldve a forradalom leverésére. A Lajtánál állomásozó magyar haderő vezetőinél vita támadt, hogy mit tegyenek, átlépve a határt a Bécsi felkelőket megsegítsék-e. Addig vártak e támadással, míg a Bécsi felkelést leverték, és a **Jellasics seregével** is erősített **Windich-Grätz** hadereje kerülhetett fölénybe.

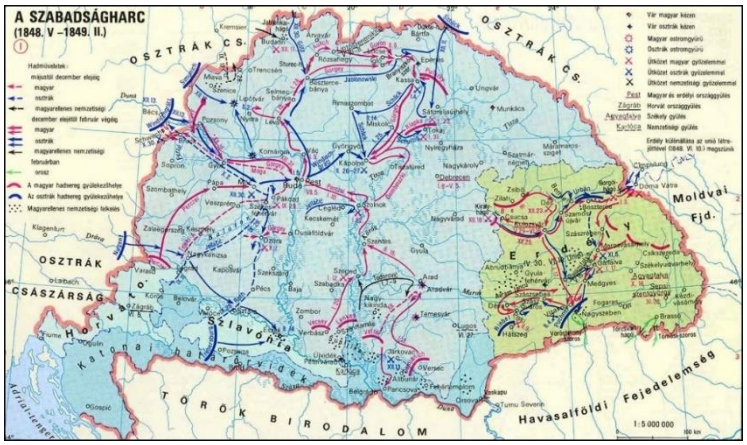

Erdélyben is komoly gondok keletkeztek, mert a Székely hadak nem bírtak a román felkelőkkel megerősített császári hadakkal.

1848 12 02-án az udvari kamarilla lemondatta a forradalmi események erélytelen kezelése miatt **I. Ferencet**, és helyette császárrá tette **Ferenc Józsefet**. Ez időre már a többi ország forradalmait is mind leverték.

1848 decemberében, Franz von Schlik altábornagy Galíciából betörve elfoglalva Eperjest, majd **Kassát** is bevette. Majd innen a következő évben tovább vonult Rimaszombat felé, hogy azon keresztül a Kápolnai ütközetben segítse a császári erőket. E csapatmozgásai érintették **Szendrő** környékét is.

Windich-Grätz is december közepén megindult Magyarország ellen. **Görgey tábornok** a fő magyar haderővel fokozatosan visszavonult, hogy a többi magyar haderőkkel a Duna-Tisza közén egyesülhessen. A **Magyar Kormány** pedig **Pestről Debrecenbe** menekült.

1849 02 26-27-i kápolnai csatában még vereséget szenvedett a magyar haderő.

Ugyanakkor még **decemberben, Bem József Erdélyben** kiszorította a császári erőket. Így már csak egy frontra kellett a magyar haderőnek koncentrálnia, és az **1849 április 2-tól tartó tavaszi hadjáratban** már sorozatosan győzedelmeskedett, elsőként az **Isaszegi csatában**.

1849 04 14-i Debreceni országgyűlésen kimondták a **Habsburg ház újabb trónfosztását** és a **Függetlenségi nyilatkozatot**.

1849 05 21-én visszafoglalták **Budát**, és pont e napon **Ferenc József** csókolt kezet **I. Miklós cárnak Varsóban**, melynek fejében megkapta a **200 000 fős** intervenciós **orosz sereg** beavatkozását.

A császári és cári csapatok túlereje ellenében nem vehették fel a harcot eredményesen a magyar hadak, majd sorozatos visszavonulást, és kisebb vesztes csatákat követően **1949 08 13-án** tette le **Görgey Artúr** a fegyvert az orosz haderőnek **Világosnál**, mely a Habsburgoknak megalázó volt. Hiszen így teljesen nyilvánvaló lett, nem ők győzték le a magyar haderőt.

Ám az orosz hadak átadták foglyaikat a császári haderőnek, és **Haynau** elrendelte az Aradi kivégzéseket, a magyar katonákat pedig erőszakosan besorozta. Ezzel elkezdődött az **1867-ig** tartó **Bach korszak** durva elnyomása.

1859-ben azonban a **Francia** és **Piemonti** haderők megverték a **Habsburgokat**, így azok elvesztették **Lombardiát/Torinót**.

*(E háború osztrák hadvezére **Gyulai Ferenc** volt, akinek felesége **Edelsheim osztrák bárónő** volt. Mivel nem született gyerekük adoptálták felesége unokaöccsét. Az ő egyik dédunokája volt **Edelsheim-Gyulai grófnő Horthy Miklós felesége.**)*

1866-as Porosz-Osztrák-Olasz háborúban **később** a **Habsburgok** elveszítették **Velencét** is.

Így jelentősen meggyöngült erejük, és a birodalmon belül kénytelenek voltak szövetségest keresni. Amikor pedig pénzre és katonára van szükség, akkor a Habsburgot mindig a magyaroknak tettek engedményt.

Így jöhetett létre az **1867-es kiegyezés**, mely **1914-ig** biztosított **békét** és fellendülést az **Osztrák-Magyar Monarchiának**.

E hosszú korszakban az **Ivanicsok** is békében élhettek.

NS IVANICS BÁLINT 1845 01 11-1912 09 23
1873 NS IVANICS BÁLINTNÉ NS ALMÁSI JULIANNA 1848-1882
1883 NS IVANICS BÁLINTNÉ NS SZEGHŐ MÁRIA 1862-1928

Ns. Ivanics Bálint Szendrőn született *(1845 01 11-1912 09 23)* **ns. Ivanits Károly** *(1812 10 13-1877?)*, és **ns. Juhász Sára** *(1819-1882 11 13)* fiaként. Keresztapja **ns. Ivanics Pál** volt.

1873 körül házasodhatott **ns Almási Juliannával** *(1848?-1882 08 29, Szülei: n. Almási Lajos hitoktató és Marton Mária.)*
1883 01 24 házasodott **ns. Szeghő Máriával** *(Aggtelek 1862 09 27-1928 03 19 Szendrő; szülei: ns. ifj. Szeghő Pál, ns. Izsó Eszter.)*

Első felségével **Almási Juliannával** való esküvőjükről nincs adat, mert feltehetően arra nem **Szendrőn** került sor, hanem **Ládon**, ahol apja **Almási Lajos lelkész** volt. **Szendrőn** született első gyerekükről, **Károlyról** már megvan az **1874 10 22-i** születési anyakönyvi kivonat, akit másnap **Almásy Lajos** lelkész keresztelt meg. Ebből következően **1873 körül** házasodhattak meg.

***1874 10 22-i** Ivanics **Károly** születési, és 10 23-i keresztelési anyakönyvi kivonata*

E feljegyzés szerint apja **Ivanics Bálint** földmíves volt, anyja néhai **Almási Julianna**. *(Lásd mellékletben is.)*
1899-ben New-Yorkba emigrált a **Szendrőben** született, akkor 26 éves *(szül 1874)* **Ivanics Károly**.

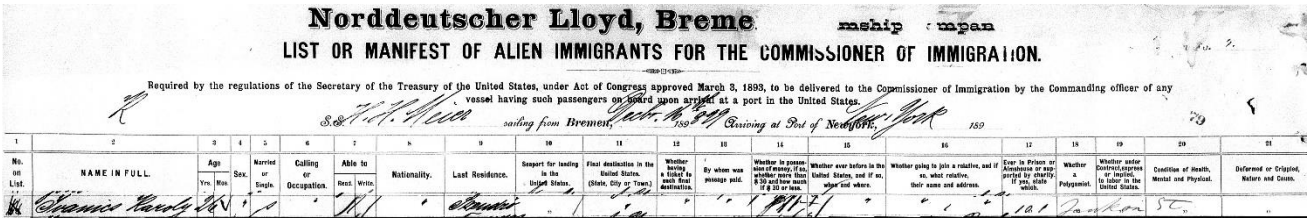

Norddeutscher Lloyd, Bremen — mship — mpan
LIST OR MANIFEST OF ALIEN IMMIGRANTS FOR THE COMMISSIONER OF IMMIGRATION.
Required by the regulations of the Secretary of the Treasury of the United States, under Act of Congress approved March 3, 1893, to be delivered to the Commissioner of Immigration by the Commanding officer of any vessel having such passengers on board upon arrival at a port in the United States.
S.S. "Fulda" sailing from Bremen, Jan. 16 1899 Arriving at Port of New York, 189
79

No. on List.	NAME IN FULL.	Age Yrs.	Age Mos.	Sex.	Married or Single.	Calling or Occupation.	Able to Read.	Able to Write.	Nationality.	Last Residence.	Seaport for landing in the United States.	Final destination in the United States. (State, City or Town.)	Whether having a ticket to such final destination.	By whom was passage paid.	Whether in possession of money, if so, whether more than $ 50 and how much if $ 50 or less.	Whether ever before in the United States, and if so, when and where.	Whether going to join a relative, and if so, what relative, their name and address.	Ever in Prison or Almshouse or supported by charity. If yes, state which.	Whether a Polygamist.	Whether under Contract, express or implied, to labor in the United States.	Condition of Health, Mental and Physical.	Deformed or Crippled, Nature and Cause.
1	Ivanics Karoly	26																				

Ugyanakkor nagymamája *(lásd nála)* **Ivanics Károlyné 1902 12 13-i** halála előtt már vissza is jött az USA-ból, hiszen azt ő anyakönyveztette másnap. Anyja Ivanics Bálintné **Almási Julianna** is ez évben **1902 08 29-én** halt meg
1903 02 11-én pedig **Ivanics Károly** Szendrőben megházasodott **Papp Teréziával**. *(Papp Miklós & Papp Borbála leánya.)*

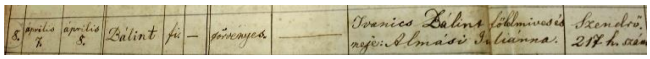

***1877 04 07** Ivanics **Bálint** születési anyakönyvi kivonata;*

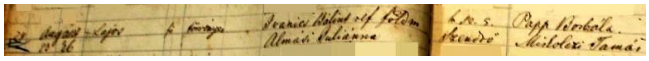

*1879 08 23 Ivanics **Lajosé***

Ivanics Bálint és **Almási Julianna** utódai:
KÁROLY *(1874 10 22-1912 12 20).* Apja hagyatéki jegyzőkönyvéből megtudhattuk, **Papp Teréz** feleségétől **Károly**, **József**, **Julianna**, **Margit** és **Bertalan** gyerekei születtek, de nem tudunk semmit leszármazottaikról.

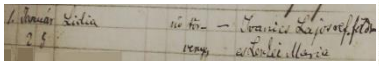

LAJOS *(1879 08 23-?),* megházasodott. **1899-ben** született **Lídia** lányáról még van adat, túlélő utódjáról nem tudunk.

Ivanics Bálint gazdálkodó, községi bíró, Szendrő. Ugyanitt született 1878-ban, ősrégi nemesi családból, egyik őse: Ivanics György, szendrői várkapitány volt. Szüleinél tanulta a gazdálkodást, 1901-ben lett önálló gazda 20 kat. holdon, amit szorgalmas munkával 78 kat. holdra gyarapított. Volt ref. egyházgondnok, községi pénztáros, öt éve bíró. — Neje: Tóbiás Zsuzsánna; gyermekei: Imre, Bálint, Piroska és Julia.

BÁLINT-ról *(szül:1877 04 07)* az **1939-ben** kiadott Borsod vármegyei Szociográfiák kiadványban olvasható, hogy az **1878-ban Szendrőben** született **Ivanics Bálint** gazdálkodónak és községi bíró egyik őse **Ivanics György szendrői várkapitány** volt. Mivel e hírt cáfolni tudjuk, arra kell gondolni, hogy a családban szájhagyományként terjedhetett, hogy az egyik ősük szendrői várkapitány volt. Csak éppen nem a híres **Ivanics György** lovasezred kapitány, hanem **Vifzlaÿ Demeter**, feleségének nagyapja. *(1877-es)* Bálint gyermekei:

Ivanics Imre ***(1902** 01 26).* A képen nejével, Fazekas Máriával, anyósával, és egyetlen fiával, **Ivanics Istvánnal** *(1930 03 09-1993 10 29),* akinek két fia született: *(Gyerekkori fényképen **Ivanics István** 1957 és **Imre** 1962.)*

Ivanics István *(1957 02 24)* neje Jóczik Ibolya *(1962 01 26),* gyerekeik:
Ivanics Melinda *(1986 01 24),* férje Szaniszló Márk *(1987 09 24*) leányuk: Szaniszló Anna *(2017 04 14)*
Ivanics Ibolya *(1989 08 21),* férje Takács Erik (*1989 03 07) gyerekük:* Takács Blanka *(2018 06 03)*
Ivanics Adrienne *(1994 02 27)*

Ivanics Imre András *(1962 12 09)* neje Gazsi Katalin *(1965 04 01)* **Csobaj** polgármestere. 400 fős tejelő marhatelepe van. Utódaik: **Ivanics Ivett** *(1984 11 02)*
Ivanics Tamás *(1994 07 04)*
Ivanics Dániel *(1998 01 26)*

ifj. ***(1907-es)*** **Ivanics Bálintnak** volt lánya **Ivanics Margit** *(1940),* és fia,
legifjabb ***(1951-es)*** **Ivanics Bálint**. *Utóbbi most a Református egyház gondnokaként értesül mindenről. Ő gondozza Ivanics Bálint és Szeghő Mária sírját is.)* Két gyereke van:
Ivanics Ildikó *(1992)* és **mégifjabb** *(1993-as)* **Ivanics Bálint,** akik még nem házasodtak meg.
Ivanics Piroska *(1910),* **Ivanics Julianna** *(1913), (1877-es Bálint e 2 leányának sorsáról nem tudunk semmit.)*

A fentiekből jól látszik, hogy az **Almási Julianna** gyerekei közül **Károly** és **Bálint** is vihette volna tovább, *(férfi utódjai révén)* az egyenes családfát és a „*kutyabőrt*”, mégsem ők kapták meg, hanem a **Szeghő Mária** gyerekei közül nagyapám, aki szerencsésen túlélte a gyerekkort. *(Korábban született fiú testvérei meghaltak.)*

Hamupipőke sztoriból ismerjük a „*mostohaanya szindrómát*”. **Károly** esetében bizonyára jó ürügyül szolgálhatott a megbízhatatlanságának bizonyítására, hogy hatalmas pénzt *(feltehetően az örökségét)* is kockára tette a New Yorki „*kiruccanásával*”. **1899-ben** emigrálva, otthagyva a szülőföldét, birtokait. Nem mondhatta, hogy a szegénység vitte rá, nyilvánvalóan a kalandvágy. Anyja betegsége miatt jöhetett haza, mely örökséggel is kecsegtette őt, és ekkor meghalt nagyanyja is.

Mostohája feltehetően megemlíthette párszor, hogy anyja és nagyanyja is az őmiatta érzett aggodalmába haltak bele.

Gyulának nem volt fiú utódja, ez logikus, kézenfekvő ok volt.

Kérdés, hogy **Bálint** ellen mivel tudta apját ellene fordítani Szeghő Mária. Egy biztos sikerült neki, mert a „*kutyabőrt*” a 2. feleség Szeghő Mária gyereke **Ivanics Bertalan** nagyapám vihette el. Az is igaz, hogy aztán az otthon maradt fiatalabb fiú testvérei meg kisemmizték őt is, miután nagyapám **Kunágotára** költözött.

A megtörténteket nem lehet visszafordítani, de annyi elégtételt sikerült adnom Szendrői látogatásommal, hogy tisztázódott, **Almási Julianna utódainak is minden joguk meg van**, a nemesi oklevélben foglaltaknak megfelelően, a **nemesi cím** és **címer használatához**! *(A most már általuk is birtokolt másolatban olvasható módon.)*

Ehhez az internetről **minden más n. IVANICS GYÖRGY** és n. **Vifzlaÿ Judit** leszármazott letöltheti az oklevelet, és a címert is, az **Almási** és a **Szeghő** oldalról is, ahogy az oldalági rokonok is.

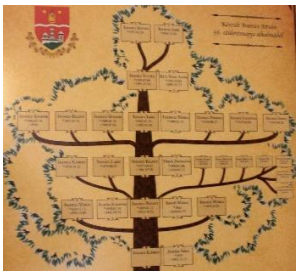

*Fazekas M. kékfestő ház múzeum; Ivanics család Almási ága; Ivanics **Bálint**, **György**, és **István** Szendrő 2018 12 08*

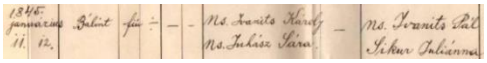
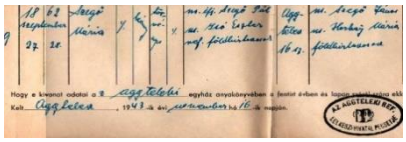

***Ivanics Bálint** (született: 1845 11 12);* ***Szeghő Mária** (Aggtelek 1862 09 27);**1883** 01 24-i házassági anyakönyv másolata*

1883 01 24-én házasodott össze **Ivanics** *(1845-ös)* **Bálint Szeghő Máriával** *(szül: Aggtelek 1862)* volt, **17 év korkülönbséggel.**

17 nap különbséggel, **1903 02 11-én** pedig **Ivanics Károly** is megházasodott **Papp Teréziával**!

(Lásd Ns. Ivanics Bálint és Ns. Szeghő Mária, Ns. Szeghő Pál és Izsó Eszter leánya eredeti házassági bejegyzése a Szendrői anyakönyvben.)

***(1884 02 29 Lajos** anyakönyvi kivonata. Keresztszülő **Almási Lajos Ládi ref. lelkész** 1. feleségének apja & Marton Mária.)*

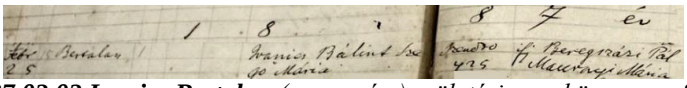
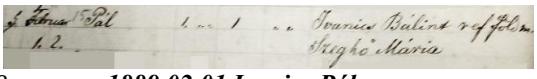

***1887 02 02 Ivanics Bertalan** (nagyapám) születési anyakönyve; & **1889 02 01 Ivanics Pál**;*

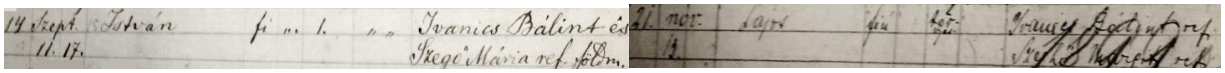

*& **1892 09 11 Ivanics István** születési anyagkönyvi bejegyzése & **1898 11 21 Ivanics Lajos** születési anyagkönyve*

Szeghő Máriától született gyerekek:
Lajos *(1884-1885 meghalt)*, **Bertalan** *(1885 08 22-1886 02 15, 6 hónapig élt)*, **Bertalan** *(1887 02 02, **nagyapám**)*, **Pál** *(1889 02 01-1890?1 év?)*, **Erzsébet** *(1890, 2 évet élt)*, **Borbála** *(1890 ikertestvér, aki tovább élt)*, **István** *(1892 09 11)*, **Gyula** *(1896)*, és **Lajos** *(1898)*.

Ivanics Istvánnak (1892-1928 előtt) leánya született, **Ivanics Ilona**. *(1922?)*
Ivanics Gyulának *(1896 fehér sírkő)* **Beregszászi Irma** nejétől gyerekeik:
Ifj. Ivanics Gyula, *(1926)* aki kenyérgyári igazgató volt Pesten.
Ivanics László, *(1929)* Miskolcra ment, de már Pesten van.
Ivanics Pál, *(1931)* akinek fia **Ivanics Gyula** *(1960)* Vandán, v. Barcikán lakik.
Ivanics Ágota *(1934)* Miskolcon van.
Ivanics Lajosnak *(1898) (Szürke sírkő)* feleségétől **Beregszászi Erzsébettől** gyereke nem született.

Gyula, neje, unokája, menyei; Iv. Lajos és neje; Iv. Bálint & Szeghő Mária sírja; Ivanics és Hadházy közös kripta fedőlapja

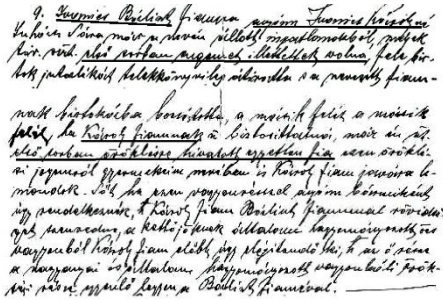

Ivanics Bálint 1912-es halálát *(jóval)* megelőzően, már **1902-ben**, saját kezűleg írott végrendeletében, **minden fiára** hagyott földet, külön rendelkezve **Szeghő Mária neje** haszonélvezeti jogáról, hogy ebből eltarthassa magát és kitanítathassa gyerekeit. E végrendeletében külön megemlíti, hogy pár földet maga vásárolt.

Az is kiolvasható, Bálint volt egyetlen életben maradt, örökös fia Ivanics Károlynénak. Külön kitért arra végrendeletében, hogy anyja *(Juhász Sára)* **Ivanics Károlyné** *(„mint egyetlen fiaként őt megillető jogos örökségből”,)* már *(első feleségétől Almási Juliannától származó)* **ifj. Ivanics Bálintnak** adományozott egy birtok felét. Feltételezve, hogy a birtok másik felét **Károlynak** szánta, azt neki adja.

Óhaja ezért, hogy **Bertalan fia** tőle származó örökrésze, akkora legyen, mint e két fiú **nagyanyai**, és az ő örökhagyó része. *(Ezzel **Bertalan** fia jogát is védte, kompenzálva annyival, amit anyja a másik kettőnek adott. Ekkor Bertalan még nem élt.)*

Továbbá meghagyta, amit a **Szeghő Máriától** származó gyerekeire hagy, arra nejét haszonélvezet illeti meg, és örökös nélküli elhalálozása esetén, csak az ő életben maradt gyerekei, és nem ifj. Bálint valamint Károly, a „*másik fészekalj*” örökölje azokat.

Nagyon érezhető e szövegből a feszültség. Bálintnak *(pedig egyedüli fiú örökös volt)* nagyon fájhatott, hogy anyja *(Ivanics Károlyné)* őt kihagyva, helyette *(az első feleségétől származó)* első szülött fiának ifj. Bálintnak kedvezett. *(Az ifjabb Bálint nagyon kedves lehetett nagyanyjához, kedvesebb, mint a fia.)*

Tehát Ivanics Károlyné Bálint fiát kisemmizve juttatott vagyont unokájának. Ezért Bálint a második feleségétől származó gyerekeinek, leginkább a legidősebbnek *(nagyapámnak)* Bertalannak kedvezett. E konfliktus is magyarázhatja, hogy végül a kutyabőrt is az „*első almot*” kihagyva, **Szeghő Máriától** született első fiának **Bertalannak** adta. *(Aki még ekkor nem volt házas nagyanyámmal, tejfalusi Szarka Etelkával.)*

1915 10 23-ig *(feltehetően a viták miatt 1912-től 3 évet)* elhúzódó **Mikolczi járásbírósági** eljárásnál a **Szeghő Máriától** származó kiskorú gyerekeinek gyámja, és a hadbavonult **Pál** eseti gondnoka is **Ivanics Bertalan** nagyapám volt. *(Lásd melléklet.)*

Ivanics Bálint hagyatéki listáján ruhák, bútorok *(nem sok)* is fel vannak feltüntetve.

Készpénz nem volt, az ilyenkor mindig hamar eltűnik. Férfi létére nem feltűnő, hogy ékszere sem volt.

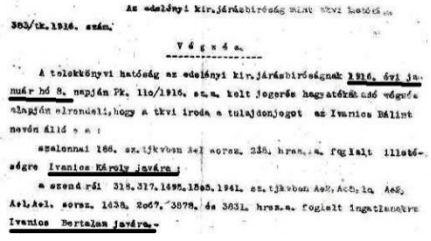

Az edelényi kir.járásbíróság mint tkvi hatóság
363/tk.1916. szám.

V é g z é s.

A telekkönyvi hatóság az edelényi kir.járásbíróságnak 1916. évi jú. már hó 8. napján Pk. 116/1916. sz.a. kelt jogerős hagyatéki végzés alapján elrendeli,hogy a tkvi iroda a tulajdonjogot az Ivanics Bálint nevén álló ...

szalonnai 166. sz.tjkvben A=1 sorsz. 238. hrsz.a. foglalt illetőségre Ivanics Károly javára,

a szendrői 318,317,1496,1585,1941. sz.tjkvben A=0, A=0, A=1, A=1. sorsz. 1438, 2067, 3878. és 3031. hrsz.a. foglalt ingatlanokra Ivanics Bertalan javára.

Viszont a földbirtokok megműveléséhez szükséges minden eszközzel rendelkezett. Volt eke, borona, vetőgép, igás szekér, hozzá iga és 1 pár lóra való szerszám, sőt hídmérleg és triőrje *(konkolyozó, vetőmagtisztító)* is. A gépekhez viszont nem traktorok voltak, (mint manapság) hanem lovak és ökrök. Emellett tehenek, *(ökörgyártáshoz, tejeléshez)* és sertések is. Ezekhez pedig széna, zab, árpa, marharépa és hozzá szecskavágó kellett. Mindezek eredménye pedig, például a 100 m^3 búza, mely jelentős értéket képviselt.

Másolat 1912.ő 207/4.Leltár.Felvétetett Szendrőn 1912 évi nov.hó 30-án 1912-iki évi okt.hó 23-án végrendelet hátrahagyásával elhalt id.Ivanics Bálint hagyatékáról az edelényi kir.járásbíróság,mint hagyatéki bíróság 207/3 számu végzése folytán.- Jelenlevők: ifj.Ivanics Bálint,Ivanics Bertalan,özv.Ivanics Bálintné. Benőcs Zsigmond jegyző,Nagy István bíró, Ivanics Lajos hites ügyis mint becsnök.

I. Cselekvő hagyaték. A.Ingóság.

1.	1. Készpénz nincs.		
2.	2.Követelés nincs.		
3.	3. Ékszerek hánsennek.		
4.	Ruhaneműekben	20	kor.
5.	2. Lakószobában 2 ágy	33	"
6.	2. egy divány egy asztal	26	"
7.	4. Szék	10	
8.	3. kép	6	"
9.	4. 2 láda, két szekrény	30	
10.	100 m/m.buza	2.000	
11.	2. egy hidmérleg egy triőr	73	
12/	12 m/a gabona	192	
12/b	2. 2 verem takármányrépa	140	
12/b	2 egy répa és egy szecskavágó	100	
13.	10 m/a zab	180	
14.	14 " árpa	224	
15.	1.egy kazal széna 3 1/2 öl hosz 2 öl sz.	640	
16	1 kazal széna 4 öl hosszu 2 öl széles	800	
17.	1 " " 2 " " 2 " "	400	
18	2 Uszó	200	
19.	2 Fehér szőrü ökörtinó 1 1/2 éves	200	
20	2. Jármos ökör	600	
21.	1. kárka tehén	480	
22.	3. szopos borju	100	
21.	1. két éves csikó	300	
22.	1 zsemlye szőrü tehén	160	
23.	1. 1/2 éves üsző.	60	
24.	2. Tulálható még az istállában 2 drb. 6 éves fehérszőrü ökör bemutatott járlatlevél szerint Ivanics Pál nevén	700	
25.	2.drb.veresszőrü tehén járlatlev.szerint Ivanics Bertalan nevén	320	
26	2. egy pár lóra való szerszám	400	
27.	1.herélt pej ló járlatlevél szerint Ivanics Bálintné nevén	300	
28.	3. drb.hizott sertés	300	
29	6. egy anya és 5 südő naglő sertés	200	
30.	3 iga szekór	150	
31.	3 két-két tagu vasborona	60	
32.	3 eke	60	
33.	1 roste	20	
34.	1 vetőgép	30	
35.	60 drb.szekérszalma félék	600	
36	B.Ingatlanokban.		
37.	A szendrői 318 sztjkvben 1,2,3,7 és 8 sorsz.alatt ingatlanból jutalék	5.500	
38	A szendrői 317 sztjkvben 2-9. 10-20 és-22 sorsz.a.ingatl.egészben	20.800	
39.	a szendrői 1941 sztjkv.1 sorsz.a.ep.	2.	
40.	a " 517 sztjkvben 1.sor.a.egészben	60	
41.	a " 1495 sztjv.2 sor.a. ing.fele	50	
42.	a szendrői 1496 sztjv.1 sor.a.jutalék	2.400	
43.	a " 1838 sztjvk.1-3 sor.a.ing. "	3.000	
44.	a " 1854 -" " 1-2 " " " "	400	
45	a " 1905 " 1 sor. a,ingat.egészben	800	
46.	a szendrői 1505 sztjkvben 1 sorsz.alatt ingatlan bár örökhagyó nevén van, de az örökhagyó hagyatékához nem tartozik az a tkvi többi társtulajdonosok tulajdona.		
46.	a szendrői 2099.2240,2241 sztjkvben foglalt ingatlanokra bekebelezési haszonélvezeti jog.		
	I. Összes cselekvő hagyaték	42.766	kor.
	II. Szenvedő "		
	Tiszta hagyaték	42.766	korona.

E leltár, a végrendelet és a bírósági eljárás záró jegyzőkönyvének részletes tanulmányozása alapján **Ivanics Bálint igen tehetős** volt, **Szendrő** egyik legvagyonosabb embere lehetett. **81 ingatlan** szerepelt a végrendeleti eljárásnál, ahol megemlítik még, hogy már életében nejének és gyerekeinek is adományozott birtokaiból. Vagyonosságát manapság is bizonyítja, a Szendrői várhegy oldalában lévő református temetőben látható fekete gránit obeliszk síremléke a legnagyobb értékű. *(Lásd fenn.)*

Az ingatlanoknál nem írták meg, hogy azok milyen művelésű és mekkora területűek voltak. Néhol kivehető, hogy merre feküdt a ház, rét, erdő, szántó területek, melyek legtöbbjét „*jutalékként*” említik. Ez azt jelenti, hogy közös tulajdonú földterületből birtokolt részről volt szó.

1928-ban *(16 évvel férje után)* halt meg **Ivanics Bálintné** is. Előtte megírt végrendeletének *(másolatából)* kiolvasható, minden jelentős vagyonát *(6 szántóföldet, plusz rétet, erdőt, szőlőt, kertes házat, ingó is ingatlan tulajdonokat, gazdasági felszereléseket, házibútorokat)* a Szendrőben lakó két fiára, elsősorban **Ivanics Lajosra**, valamint **Gyulára** hagyta. *(Utóbbinak vannak élő Ivanics utódai.)* Azzal a rendelkezéssel, hogy gondoskodjanak temetkezéséről. *(Érckoporsó, sárospataki énekkar.)*

Végrendeletében előírta azonban, hogy **Lajos** és **Gyula** az **özv. Ivanics Károlyné fiának** *(férje másik feleségétől származó unokájának)* **Ivanics József** Szendrői lakos részére, a megkapott földekből hasítsanak ki és adjanak oda *(nesze semmi)* **1 kh.** földet.

Továbbá az elhalálozott **István** nevű fia egyetlen törvényes örökösének **Ivanics Ilona** Szendrői lakosnak, és **Ivanics Bertalannak** *(nagyapámnak)* **4000-4000 pengőt** kell adjon **Lajos** és **Gyula**. *(Pál feltehetően az I. Világháborúban örökös nélkül meghalt.)*

Ezt azonban **Lajos** és **Gyula** soha nem adta oda **Ivanics Bertalan** nagyapámnak.

(Pontosan idézve a szóhasználatot:

„Annyit adtak, amennyi egy párnára sem volt elég.")

Istvánról és **Ilonáról** sincs információnk, de feltehetően ők is így járhattak. *(Kérdéses, a ref. énekkarnak, és az orgonájának, a rom. kat. egyház adományozott 100-100, valamint a Szendrői szegényeknek juttatott 200 pengővel mi lett.)*

Erre **Ivanics Bertalan** nagyapám kisemmizésén túl, **Ivanics Bálint** és felesége **Szeghő Mária** igen nagy értékű **obeliszkjének** megtekintéséből lehet következtetni. Azt ugyanis, feltehetően **Ivanics Bálint**, vagy **Szeghő Mária** rendelte még meg és fizette ki. Pontosan rajta van **Bálint** születésének és halálának dátuma. Rajta van **Szeghő Mária** neve is, de **Lajos** és **Gyula** utódai *(akik elhappolták a teljes vagyonát)* már sajnálták rá azt a kis pénzt is, amellyel rávésették volna anyjuk születésének és halálának a dátumát!

A két fiatalabb, *(még életben lévő)* fiú, ***(Lajos** és **Gyula)*** otthon **Szendrőben** élve, feltehetően rábeszélték édesanyjukat, hogy a **Bertalan** úgy sem tudná művelni a földet a messzi **Kunágotáról**. *(Ebben volt igazság, de Bertalan nagyapám bérbe is adhatta volna, vagy idővel el is tudta volna adni testvéreinek az örökrészét, és akkor azok nem tudták volna kisemmizni őt.)*

Ivanics Bálint szerencsére **Bertalannak** adta a *„kutyabőrt",* mint a legidősebb életben lévő fiú gyerekére. *(A **Szeghő** alomból.)* Az idős Bálint e döntésében feltehetően a mostohaanya szerepe, és ráhatása jelentős lehetett, valamint anyjával és az Almásy „alomból" származó ifj. Bálinttal való fent említett konfliktusa is. *(Károly esetében pedig a felelőtlen amerikai „kiruccanása".)*

Bálint tehát nem örökölt semmit anyjától, de legalább a *„kutyabőrt" (feltehetően már korábban)* megkapta apjától, akitől földeket is örökölt annak 1912-es halálakor. 1915-re pedig már a kitaníttatása is megtörtént, mint a jegyzőkönyvben leírták.

A **4000 pengős** tartozás, **30 éves** konfliktust eredményezett a **szendrői** és a **kunágotai Ivanicsok** között.

1926-ban *(két évvel előtte)* vezették be a pengőt, így akkor **4000 pengő** nagyon sokat ért. *(Pontosabban ért volna. Amikor havi 200 fixszel az ember könnyen viccelt!)* Emiatt aztán a **szendrői Ivanicsok** és a **kunágotai Ivanicsok** között megromlott a viszony, ami igazából csak nagyapámnak volt rossz. A szendrői két örökös örült, ha nem kaptak hírt Kunágotáról, na meg, hogy nem lett per az egészből. Végül, persze az összes földjüket **Szendrőben** tőlük is elvették, *„államosították"* a kommunisták. *(Közben azonban eltelt több, mint 20 év, és a földek jelentős hozama jól jött volna Kunágotán.)*

Lajost *(is)* nagyon megviselte ez, mivel csak a közeli bányában, fizikai munkásként tudott elhelyezkedni.

(Ugyanakkor a rendszerváltást követően, a kárpótlás során csak ők kaphattak utána kárpótlási jegyet. Tehát végtére is, az örökség hasznát, most is élvezhetik utódai, ha igényeltek kárpótlási jegyet. Nincs mit bánkódni ezen sem már.)

1970 körül **Nagykörösről Bertalan** nagyapám elutazott **Szendrőbe Panna** leányával és annak férjével. *(Ekkor a föld már rég államosítva volt, minek veszekedjenek rajta.)* Ahol kibékülve meglátogatta **Gyula**, és **Lajos** családját, valamint **Ilonkát** is.

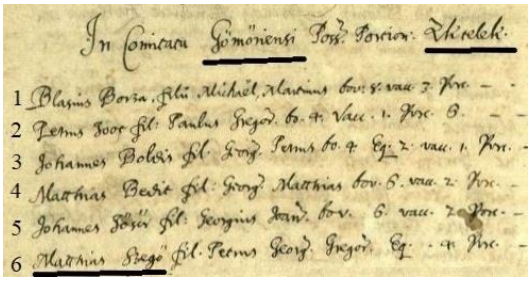

Itt meg kell álljunk egy pillanatra, mivel érdekes dokumentumra sikerült lelni a **Wesselényi összeesküvés** utáni **1673-as** dátumú, elkobzási anyagban. Nevezetesen, az „*Agtelek*" településen élő 16 jobbágy felsorolása közt található **Szeghő Mátyás** nevét. Ebből következően ez az **Aggteleki Szeghő** család csak később kapta a nemességet.

[146]Ennek útja pedig oly módon volt lehetséges, hogy a zsellérekhez képest is már jobb módú földdel is rendelkező *(földjeiket vétellel gyarapítható, így pedig gazdagabb)* jobbágyok a földesuruktól jelentős váltságdíjért az úrbéri kötelezettségek alóli szabadosságot nyertek, valamint a földesuruk katonai szolgálatába is léphettek. Az ilyen szabadosokból lettek az armális nemesek.

Szeghő Mátyás leszármazását nem ismerjük, feltehetően több ilyen nevű család is élhetett Aggteleken.

Nagy Iván könyvében igen sok érdekes információ van a **Szeghő családról**. Érdemes ebből kiemelni:

Több, ilyen nevű nemesi család is élt Magyarországon, kivált **Gömör** és **Borsod** megyében, akiknek a XVII. sz-i címeres nemesi levelei a korábbi nemesség újbóli megerősítését jelentették.

A **Gömör megyei**, **Aggteleki Szeghő** ágnak nemesi levelét **Szeghő Pál** nyerte el.

Az biztos, hogy **1883-ban Szeghő Mária** családja nemes volt.

Mivel a **Borsod megyei Szeghő** család **1635-ben** nyerte a címeres levelét.

*„**Szeghő Attila** és **Gejza** a **Tisza szabályozásnál** működő mérnök volt."*

[146] http://lexikon.katolikus.hu/J/jobb%C3%A1gy.html

*„**Szeghő** II. Jánosnak a másik fia **IV István** a **franczia háborúk** alatt **insurgens**, azután Temes megyei írnok, végre gazdatiszt **Pallavicini őrgrófnál**. Innen pedig **gr. Batthyányi-aknál** a bébai uradalomnál tiszttartó… Neje Tornay Erzsébet, leánya **Tornay Györgynek, ki 125 évében** és nejének **Botka Erzsébetnek**, ki **105 évében** halt meg.*
*a fiatalabb **Alajos** ügyvéd lett és **1848-49-ben honvéd hadnagy** volt. ”*

*(Megjegyzendő, manapság, a pólóklub révén, mind a **Pallavicini Zitával**, mint pedig a **Batthyány Ádámmal** jó a kapcsolatunk.)*

*„IV. István két fia közül az **ifjabb Alajos** ügyvédi oklevelet nyert, **1848-49-ben honvéd hadnagy**. Jelenleg tiszaugari birtokos.”*
*„Bátyja 1806-ban szül. **II József** szintén ügyvédi vizsgát tett. Később a gyomai uradalom és a **gróf Stockhammer** ágak meghatalmazottja lett, és élelmes ügyessége, erélyes iparkodása által szép vagyont szerzett, **1845-ben Eger-Farmoson (1700 hold) birtokot vett**. Csongrád megyében …. **1843-44 évi** országgyűlésre **Klauzár Gáborral** követté választatott. Mint gyerektelen, tetemes vagyonából rokonai iránt nem csekély jótékonyságot gyakorolt.”*

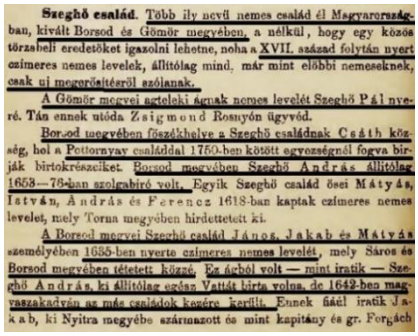

Szeghő család. Több ily nevű nemes család él Magyarországban, kivált Borsod és Gömör megyében, a nélkül, hogy egy közös törzsbeli eredetöket igazolni lehetne, noha a XVII. század folytán nyert czímeres nemes levelek, állítólag mind, már mint előbbi nemeseknek, csak uj megerősítéséről szólanak.

A Gömör megyei egyik ágnak nemes levelét Szeghő Pál nyerte. Tán ennek utóda Zsigmond Rosnyón ügyvéd.

Borsod megyében főszékhelye a Szeghő családnak Csáth község, hol a Pottornyay családdal 1750-ben kötött egyességnél fogva birják birtokrészeiket. Borsod megyében Szeghő András állítólag 1653—76-ban szolgabíró volt. Egyik Szeghő család ősei Mátyás, István, András és Ferencz 1618-ban kaptak czímeres nemes levelet, mely Torna megyében hirdettetett ki.

A Borsod megyei Szeghő család János, Jakab és Mátyás személyében 1685-ben nyerte czímeres nemes levelét, mely Sáros és Borsod megyében tétetett közzé. Ez ágból volt — mint iratik — Szeghő András, ki állítólag egész Vattát birta volna, de 1642-ben magyarországi ván az más családok kezére került. Ennek fiáról iratik Jakab, ki Nyitra megyébe származott és mint kapitány és gr. Forgách

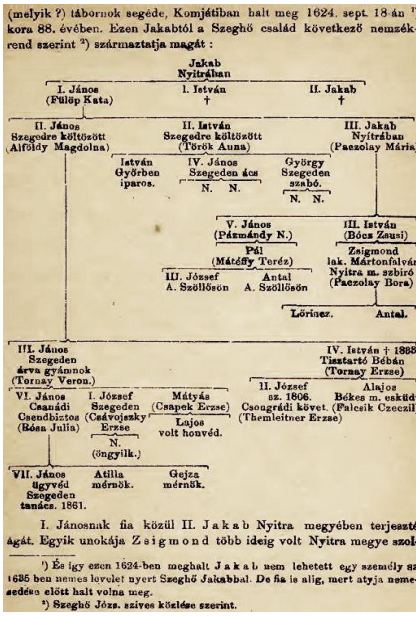

(melyik ?) tábornok segéde, Komjátiban halt meg 1624. sept. 18-án kora 88. évében. Ezen Jakabtól a Szeghő család következő nemzék rend szerint [2]) származtatja magát :

Jakab Nyitrában

I. János (Fülöp Kata) — I. István † — II. Jakab †

II. János Szegedre költözött (Alföldy Magdolna) — II. István Szegedre költözött (Török Anna) — III. Jakab Nyitrában (Paczolay Mária)

István Győrben iparos. — IV. János Szegeden ács N. N. — György Szegeden szabó. N. N.

V. János (Pázmándy N.) — III. István (Bócz Zsuzsi)

Pál (Mátéffy Teréz) — Zsigmond lak. Mártonfalván

III. József A. Szöllősön — Antal A. Szöllősön — Nyitra m. szbiró (Paczolay Bora)

Lőrinez. — Antal.

II. János Szegeden árva gyámnok (Tornay Verona.) — IV. István † 1888 Tiszatartó Bébán (Tornay Erzse)

VI. János Csanádi Csendbiztos (Kósa Julia) — I. József Szegeden (Csávojszky Erzse) — Mátyás (Csapek Erzse) — II. József sz. 1806. Csongrádi követ. (Themleitner Erzse) — Alajos Békes m. esküdt (Falcsik Czeczil)

N. (öngyilk.) — Lajos volt honvéd.

VII. János ügyvéd Szegeden tanács. 1861. — Attila mérnök. — Gejza mérnök.

I. Jánosnak fia közül II. Jakab Nyitra megyében terjesztő ágát. Egyik unokája Zsigmond több ideig volt Nyitra megye szol

[1]) Ez így ezen 1624-ben meghalt Jakab nem lehetett egy személy sz 1685 ben nemes levelet nyert Szeghő Jakabbal. De fia is alig, mert atyja neme sedése előtt halt volna meg.
[2]) Szeghő Józs. szíves közlése szerint.

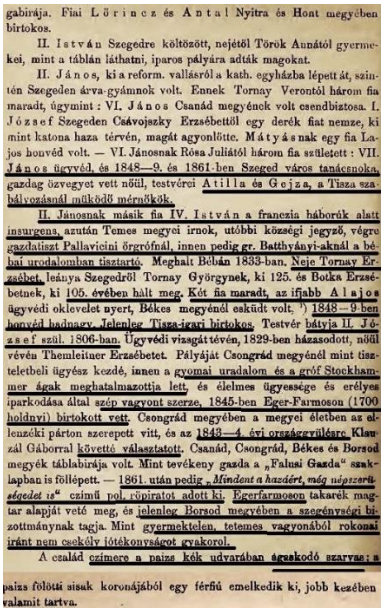

gabirája. Fiai Lőrincz és Antal Nyitra és Hont megyében birtokos.

II. István Szegedre költözött, nejétől Török Annától gyermekei, mint a táblán láthatni, iparos pályára adták magokat.

II. János, ki a reform. vallásról a kath. egyházba lépett át, szintén Szegeden árva-gyámnok volt. Ennek Tornay Verontól három fia maradt, úgymint : VI. János Csanád megyének volt csendbiztosa. I. József Szegeden Csávojszky Erzsébettől egy derék fiat nemze, ki mint katona haza térvén, magát agyonlőtte. Mátyásnak egy fia Lajos honvéd volt. — VI. Jánosnak Rósa Juliától három fia született : VII. János ügyvéd, és 1848—9. és 1861-ben Szeged város tanácsnoka, gazdag özvegyet vett nőül, testvérei Attila és Gejza, a Tisza szabályozásánál működő mérnökök.

II. Jánosnak másik fia IV. István a franczia háborúk alatt insurgens, azután Temes megyei írnok, utóbbi községi jegyző, végre gazdatiszt Pallavicini őrgrófnál, innen pedig gr. Batthyányi-aknál a bébai uradalomban tiszttartó. Meghalt Bébán 1833-ban. Neje Tornay Erzsébet, leánya Szegedről Tornay Györgynek, ki 125. és Botka Erzsébetnek, ki 105. évében halt meg. Két fia maradt, az ifjabb Alajos ügyvédi oklevelet nyert, Békes megyénél esküdt volt. [1]) 1848—9-ben honvéd hadnagy. Jelenleg Tisza-igari birtokos. Testvér bátyja II. József szül. 1806-ban. Ügyvédi vizsgát tévén, 1829-ben házasodott, nőül vévén Themleitner Erzsébetet. Pályáját Csongrád megyénél mint tiszteletbeli ügyész kezdé, innen a gyomai uradalom és a gróf Stockhammer ágak meghatalmazottja lett, és élelmes ügyessége és erélyes iparkodása által szép vagyont szerze, 1845-ben Eger-Farmoson (1700 holdnyi) birtokott vett. Csongrád megyében a megyei életben az ellenzéki párton szerepelt vitt, és az 1843—4. évi országgyűlésre Klauzál Gáborral követté választatott. Csanád, Csongrád, Békes és Borsod megyék táblabirája volt. Mint tevékeny gazda a „Falusi Gazda“ szaklapban is föllépett. — 1861. után pedig „*Mindent a hazáért, még népszerű ségedet is*“ czímű pol. röpiratot adott ki. Egerfarmoson takarék magtár alapját vető meg, és jelenleg Borsod megyében a szegénységi bizottmánynak tagja. Mint gyermektelen, tetemes vagyonából rokonai iránt nem csekély jótékonyságot gyakorol.

A család czímere a paizs kék udvarában ágaskodó szarvas; a paizs fölötti sisak koronájából egy férfiú emelkedik ki, jobb kezében valamit tartva.

Az anyakönyv sok mindent elárul: **Ivanics Zsuzsanna törvénytelen** gyereke volt az **1884 06 27-én** született **Ivanics János**.
(Azt viszont nem tudjuk kinek a gyereke volt Ivanics Zsuzsanna.)

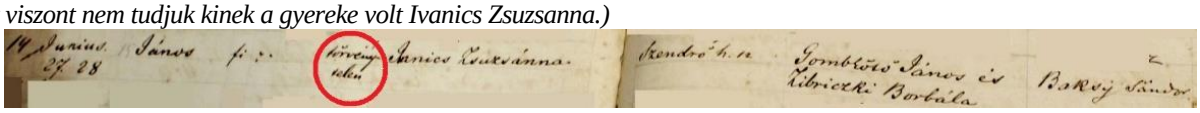

Ivanics Bálint 1845-ben 3 évvel az **1848-as Szabadságharc** előtt született.
Szabadság harc utáni **Haynau megtorlás 1851-ig**, majd a **Bach korszak 1858-ig** nyílt önkényuralmi rendszere, melyet **Bálint** gyerekként élt meg. Az országot szétdarabolták, megyerendszert eltörölték, bevezették az osztrák büntetőjogot, és a hivatalos nyelv a német lett. *(Mely miatt minden magyar hivatalnok mellé osztrák hivatalnokot kellett dupla költségként alkalmazni. Ezt csak adóemeléssel tudták megoldani. A **passzív ellenállás** részévé vált a Kossuth-szakáll növesztése és a nemzeti szín viselése mellett az adóelkerülés is. Bevezették ugyanis az **általános köztehervíselést**, emiatt a nemességnek is adóznia kellett.)*
Megtörtént a **jobbágyfelszabadítás** is, az **1848-as áprilisi törvényeknek** megfelelően a földbirtokosok kártalanításával. Azonban a szabadságharcban résztvevő nemesek kártalanításként állampapírokat kaptak, ezeket pedig csak alig tudták beváltani, vagy csak mélyen, áron alul. *(Lásd később a kommunizmusban „békekölcsön”, és annak visszafizetésének esete. Nincs új az ég alatt!)*

1859-ben a **szárd-francia-osztrák háború** eredményeként létrejött az olasz egység. Ausztria pedig elvesztette Itáliai birtokait, ráadásul gazdasági csőd is létrejött a háborúk és a dupla közigazgatási létszám miatt is. Ezért **Ferenc József** menesztette Alexander Bach-ot, és tárgyalásba kezdett a magyarokkal. **1860-ban** már megünnepelhették **március 15-ét**.

1666-ban a **porosz-osztrák-olasz** háborúban súlyos veresége szenvedtek az Osztrákok, akiknek még háborús jóvátételt is kellett fizetniük és kiszorultak a Német-szövetségből. Innentől már csak Osztrák Birodalom császárai voltak az uralkodóik.

1867-re a **Ferenc József**, valamint **Deák Ferenc** és **gr. Andrássy Gyula** közötti tárgyalások végeredményeként, ezért jött létre a kiegyezés, *(a Habsburgok, amikor meggyengültek mindig engedtek)* és vele az Osztrák-Magyar alkotmányos monarchia. Magyarország gyakorlatilag **Ausztriától** független államá vált, *(önálló parlamenttel, hadsereggel, gazdasággal)* de közös maradt a hadügy és külügy. Kossuth és a lakosság javarésze ezt kevésnek tartotta, de valójában jó alappá vált a további fejlődésre.
Magyarország ennek köszönhetően egészen **1914-es I. Világháborúig** békében gyarapodhatott.

1915-ig tartott *(az 1912-ben meghalt)* **Bálint** örökségének a pere, *(amikor már rég zajlott az I. Világháború)*, és már a trianoni kis Magyarországban halt meg **1928-ban Ivanics Bálintné**. Láthatóan a történelem hosszú időszaka zajlott le életük során.

N. SZENDRŐI IVANICS BERTALAN 1887-1970

Ivanics Bertalan nagyapám *(Szendrő 1887 02 02-1971 10 Nagykőrös)* **Ivanics Bálint** *(Szendrő 1845-1912 Szendrő)* és második felesége *(1883 01 24-én házasodtak)* **Szeghő Mária** *(Aggtelek 1862-1928 Szendrő)* első *(életben maradt)* fiú gyereke.

(Előbb született 2 fiú gyerekük hamar meghalt.)

Hosszabb ideig életben maradt, fiatalabb fiú öccse **István** *(1892-1928 előtt meghalt)*, **Gyula** *(1896)* és **Lajos** *(1898)*.

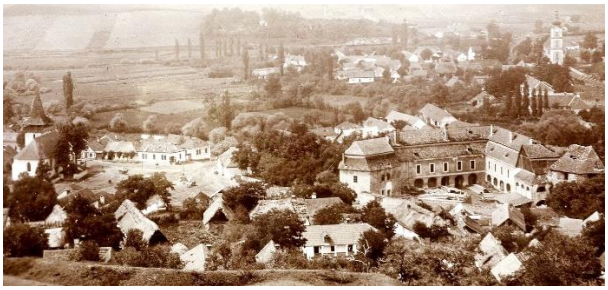

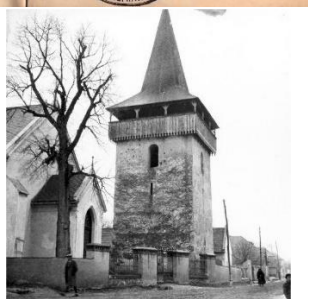

Szendrővár látképe és alul régi képe; Szendrő látképen a Csáki kastéllyal; Református templom harangtoronnyal.

Nagyapám boldog **Szendrői** gyerekkorát követően *(Bódva patakban nyáron fürödni, télen csúszkálni lehetett)* a Miskolci Református Gimnáziumba járt, majd **Sárospatakon** végezte *(1906-1910)* a teológiai tanulmányait. Utána Poroszlón, Böcsön, Átányban, Felsőábrányban, Mezőkeresztesen, Heöbában, Radostyánban és **Szendrőben** is szolgált segédlelkészként.

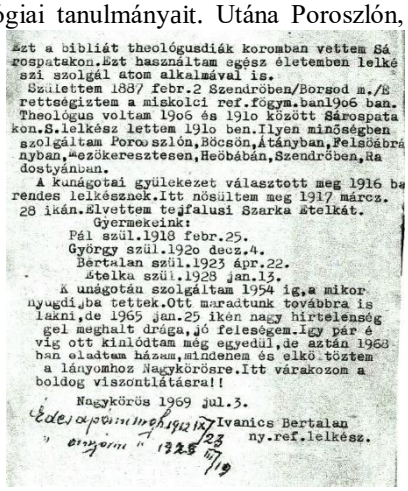

Ezt a bibliát theológusdiák koromban vettem Sárospatakon.Ezt használtam egész életemben lelkészi szolgál atom alkalmával is.
Születtem 1887 febr.2 Szendrőben/Borsod m./.Érettségiztem a miskolci ref.Főgym.ban1906 ban.
Theológus voltam 1906 és 1910 között Sárospatakon.S.lelkész lettem 1910 ben.Ilyen minőségben szolgáltam Poroszlón,Böcsön,Átányban,Felsőábrányban,Mezőkeresztesen,Heöbában,Szendrőben,Radostyánban.
A kunágotai gyülekezet választott meg 1916 ban rendes lelkésznek.Itt nősültem meg 1917 március 28 ikán.Elvettem tejfalusi Szarka Etelkát.
Gyermekeink:
Pál szül.1918 febr.25.
György szül.1920 decz.4.
Bertalan szül.1923 ápr.22.
Etelka szül.1928 jan.15.
A unágotáu szolgáltam 1954 ig,a mikor nyugdíjba tettek.Ott maradtunk továbbra is lakni,de 1965 jan.25 ikén nagy hirtelenség gel meghalt drága,jó feleségem.Így pár évig ott kinlódtam még egyedül,de aztán 1968 ban eladtam házam,mindenem és elkö töztem a lányomhoz Nagykörösre.Itt várakozom a boldog viszontlátásra!!
Nagykörös 1969 jul.3.
Ivanics Bertalan
ny.ref.lelkész.

Szarka Etelkának apja, **Szarka Samu Kunágota jegyzőjeként**, ekkor még nem volt gazdag, de sok gyereke, közte négy leánya is volt, őket ki kellett házasítania.

Etelka 21 évesen, már igencsak abban a korba lépett, amikor férj után kellett néznie. Feltehetően megfelelő szülői egyeztetés után, **Szendrő** mellett kibérelt egy tanyát. Ahol egyszer csak felgyulladt egy szénakazal. Emiatt, az ilyen tűzesetekben szakértőnek számító **Bertalan nagyapám** ott termett. Így ismerkedett meg **Etelkával**.

Házassági anyakönyvi kivonat.

Nemsokára kiderült az is, hogy **Kunágotán** megüresedett a parókia.

1916 decemberében költözött le oda lelkésznek és már **1917 03 28-án** össze is házasodtak. Mellékletben olvasható a beszámolója.

Ebből megtudhatjuk, hogy vagonban utaztatta a bútorait, és anyjától kapott állatait, még szénát is. A lelkészként 10 községet szolgált, ebből csak **Kunágota** fizetett **120 koronát**, egy másik 50 koronát, a többit ingyen látta el. *(Kerékpáron, lóháton, kocsin utazva.)* Ugyanakkor emellett gazdálkodott is, és ennek köszönhetően jól élhettek.

Négy gyerekük született: **Pál** 1918 02 25, **György** 1920, **Bertalan** 1923 és **Panna** 1928**.**

Iv. György, Panna, Szarka Etelka, Iv. Pál, Bertalan, ifj. Bertalan; Kunágotai képeslap a ref. templommal és parókiával

A **Szendrői** tűzesethez képest jóval nagyobb tüzek is gyúltak ez idő tájt.

1914 07 28-án a **Szarajevói** merényletet követően ugyanis kitört az **I. Világháború**. **Ivanics Bertalan** nagyapám feltehetően azért úszta meg, hogy katonának elvigyék, mert *(1910-től)* lelkész volt, akiket nem soroztak be. *(Apám meg a II. Világháborút úszta meg, mint egyetemista.)*

1849-1914-ig az igen hosszú viszonylag békés *„Ferenc Jóska”* **korszak** volt.

Magyarországtól távol azért zajlottak a háborúk, ahogy leírtam előző fejezetben. Ezek vezettek az 1867-es kiegyezéshez. Az olaszok és a poroszok együttes harcai által a Habsburgot és Ausztria sokat vesztett a hatalmából.

Oroszország ugyanakkor a hatalmának csúcsán érezve magát, *(Napóleont is ők verték meg, 1849-ben is ők segítették ki Ferenc Jóskát)* **Törökország** gyengeségét látva, a **Kaukázusban** és a **Balkánon** is rendszeresen háborúzott vele. A nyugati hatalmak pedig már Törököket támogatták, hogy az Oroszok ne tudják teljes Balkánt, meg főleg **Konstantinápolyt** elfoglalni. *(1853-1856 Krími Háború. 1877-1878 Orosz-török háború, 1912-1914 első, majd második Balkáni háború.)*

Az **1877-1878 Orosz-török** háborúnál már csak az angol flottának köszönhetően menekült meg Isztambul, hogy az orosz csapatok ne foglalják el. A rögtön utána megkötött orosz-török San Stefanói 1878 01 31 békével létrejött Nagy-Bulgária is.

A többi nagyhatalom ezt bírálta felül az **1878-as** Berlini-kongresszuson mivel Oroszország erősödése fenyegette Németországot is, és Ausztria balkáni érdekeit is.

Nagy-Bulgáriát szétdarabolták, **Boszniát** pedig**1878-ban** csak megszállhatta a Monarchia. *(Később Bosznia miatt tört ki végül az I. Világháború.)*

A **Szerbek** is nagyon megerősödtek, és az **Oroszok** támogatását érezve provokálták ki az **I. Világháborút**. *(1914 07 28-1918 11 11)*

Sajnos, **Magyarországon** ezután is tovább folytatódott a harc a **Kis-antant** területszerző háborúja miatt, melyet még a **Tanácsköztársaság proletárdiktatúrája** is súlyosbított, mely végül az országunk óriási *(mohácsi csatavesztéshez, és az ország három részre szakításához hasonlítható)* **Trianoni tragédiájához** vezetett. A Kis-antant hatalmak nem csak területileg csonkították meg, hanem ki is kifosztották az országot, de a pofátlanságukra jellemző módon még ezt követően háborús kárpótlásra is köteleztek bennünket. Csak **1920-ban** hagyták el az utolsó Román csapatok a csonka Magyarország területét, de csak **1927-re** tudott a csonka Magyarország gazdaságilag és politikai talpra állni. Ezt követően erősödhetett fel a revizionista politikai küzdelem, a magyarok lakta területek visszaszerzése érdekében.

Az **I. Világháborút** lezáró nagyon igazságtalan **Trianoni békediktátum** *(1920 06 04)* törvényszerűen vezetett a **II. Világháborúhoz**. Vannak, akik **1914-1945-ig** tartó, második **30 éves háborúról** beszélnek, annyira összefüggő dologról volt szó.

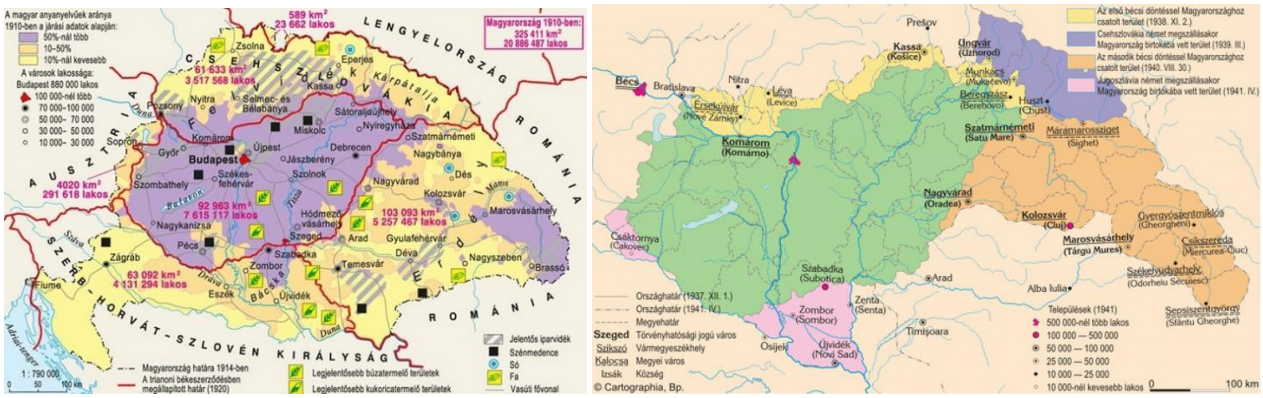

Magyarok által többségben lakot területek és a Trianoni határok; II. Világháború előtt visszaszerzett, utólag elvett területetek.

Mindeközben **1916 végén** költözött **Kunágotára** nagyapám, majd házasodott meg **1917 márciusában**, és **1918 februárjában** már **Pál** fiúk is megszületett **Kunágotán**. Nagyapám visszaemlékezése szerint a templom 3 harangját elvitték ágyúnak, helyette síndarabot kaptak, azt verték harang helyett harangozásként. *(Majd csak 1926-ban lett új harangjuk, az ingyen napszámosoknak köszönhetően. Egy méhész állta a költségeit, akinek gyerekei meghaltak, nem volt kire hagynia a vagyonát.)*

Károlyi Mihály óriási hibát követett el, amikor idealista pacifista szemlélettel, az Antantban bízva, *(aki e könyvet elolvasta tudhatja, amit neki is tudnia kellett volna, hogy jóindulatra, becsületességre nem számíthatott országunk soha)* a magyar haderőt leszerelő rendelkezést adott ki **2018 11 08-án**. Így aztán a románok **december 24-re** már Kolozsvárt is elfoglalták könnyedén.

1919 03 21-én Kun Béla kommunistái átvették a hatalmat. Ekkor **Kunágotán** a boltokat és raboltak. A piacon „*botos ünnepeket*” tartottak, sok embert megvertek. **Urbán báró** fiai a kastélyukból elmenekülve nagyapámnál lapultak.

1919 május 1-re a román csapatok már a Tiszánál jártak, átvéve az uralmat. Augustus 1-én elmenekültek a kommunisták, augusztus 4-én a románok bevonultak Budapestre. Miután a Románok kivonultak az új birtokhatárukig apám is megszületett **1920 december 04-én**.

Előző részben szó volt róla, hogy a **Szendrői anyai örökségéből** kiforgatták **Bertalan** nagyapámat **1928-ban**, ugyanakkor nyilván valamelyest vigasztalhatta szép felesége és családja, falujának megbecsülése. *(Nagyon sokáig azonban szóba sem állt két testvérével.)*

Jó gazdálkodásának köszönhetően **Kunágotán** mégis idővel már 70 hold „*korábban soha nem látott feketeföldön*” gazdálkodhatott, tanyát építetett, 130 fával gyümölcsöst hozott létre. Községén kívül is elismert személlyé vált. A **Hadirokkantak, Hadiözvegyek, Hadiárvák, Nemzeti Szövetségének** díszelnöke, **Hangya Fogyasztási Szövetkezettnek** pedig alelnöke volt. Több kitüntetést is kapott, de igazából családjára és református gyülekezete gyarapodására volt büszke.

Aztán jött a **II. Világháború**, melyet igazából akkor érezhettek meg, amikor **1944-ben** az oroszok már a „*kertek alatt voltak*”.
Szept. 20-án felpakoltak és 2 kocsival elmenekültek **Nársapátra**. Onnan pedig **Nagykőrösre**. Amikor **1945 január 1-én** haza tudtak menni, ott minden romos volt, egy ablak sem volt ép, és minden eltűnt a házból.

A **II. világháború** után, a kommunista rendszerben ők is gyorsan szétmérették a földjeiket a gyerekeikre, hogy így a kulákká nyilvánítást megúszták, de a *„téeszesítést”*, földjük elrablását így sem úszhatták meg. *(Lásd Ivanics Györgynél.)*

1949 01 13-án itt, Kunágotán tartották szüleim és apám **Panna** testvérének dr. Patonai Elekkel való kettős esküvőjét.
1952-ben már **Bertalan nagyapám** mellé tettek egy *„pékepapot”*. Így hívták azokat a lelkészeket, akik hajlandóak voltak aktívan kollaborálni a **Rákosi rendszerrel**. Nagyapámat **1954-ben** félre is állították, *(nyugdíjazták)* sőt kirakták a parókiából is. *(A hagyomány szerint élete végéig lakhatott volna a parókián. Munkaképtelenség esetén az odairányított segédlelkésszel közösen.)*
Gyorsan kellett megoldást találniuk, ezért csak egy leromlott állagú házat vehettek meg, és odaköltöztek. Ezt az **ifj. Ivanics Bertalan** újított fel lassacskán, mert ott lakott, amíg a **kunágotai iskolában** dolgozott **1956-ig.**

Bertalan nagyapám, amikor már én láttam, rég Parkinson beteg volt, remegett a keze. Amikor a húslevesét ette, csodáltuk, hogy bírja a remegő kezével végül mégis csak bejuttatni a kanállal a szájába a húslevest. Ugyanakkor jó volt látni mennyire becsülték őt gyerekei.

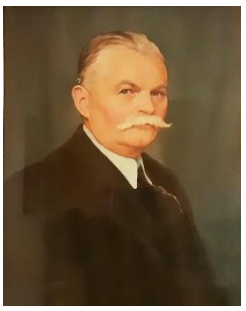

Karácsonyonként jártunk le **Kunágotára.** A konyhájuk praktikusan földes volt. Így, ha lefolyt oda valami folyékony dolog, azt az egyből elnyelte. Feltehetően a konyhai földes padlójának is köszönhetően, egy ilyen **karácsonyi estén ifjabb Berci**, vagy **20 bolhát** fogott össze, amit gondosan egy **kistányérra összegyűjtött**.
Két oldalra a konyhából nyílt egy-egy szoba. A baloldali volt a kicsit raktár jellegű, mindig hideg, „*tisztaszoba*”. A jobb oldaliban laktak, melyet a konyhából táplálható kályha fűtött. Azon túl volt még egy elegánsabb utcai frontra néző ablakokkal rendelkező nagyobb szoba is, szép álló órával.
A háznak szép kis kertje, hátul tyúkudvara, a ház mellett egy pincéje volt. Utóbbi számomra a sötétsége miatt félelmetesnek tűnt. Pláne, amikor a pinceajtó alól egy lóbogár jött elő. Azt hittem a pince tele van hasonlókkal, nem igazából vágytam lemenni oda.

Szarka Nagymamám 1965-ben halt meg. Én csak a nagy verésre emlékszem ebből.
Szüleink nélkülünk mentek a Kunágotai temetésre. Minket nem vittek magukkal, mi meg otthon gyerekként a kertben, a füvön futkostunk, így letapostuk azt. Apám érthető módon rosszkedvű volt, anyja temetéséről hazaérve. Ezért aztán nagy verést kaptunk a fű letaposásáért tőle, hogyan mertünk jókedvűen letaposni a füvet. Így nem tudta levágni könnyen a füvet a nyulainak. *(Sok más verés is emlékezetes volt, amikor idegesek voltak akkor vertek bennünket.)*

Úgy tűnik a kisemmizésből hagyomány teremtődött. Mert, miután, nagyapám pár évre rá, 1968-ban eladta a házukat. A holmijuk osztozkodásakor apám semmit nem kapott.
Panna néni közölte, hogy a családi holmik, porcellán, ezüst készlet, mint az egyedüli leányt, őt illeti. Meg azért is, mert hozzájuk megy át lakni nagyapám. *(Így is történt, ott halt meg később Nagykörösön.)*

A ház eladáskori osztozkodásnál **Berci bácsi** vitte a ház árát, mondván ő volt, aki a legtöbbet rakott bele, a felújítást is ő végezte anno. *(Amikor egész 1956-ig ott is lakott.)*
A maradékon sorsot húztak. Azt valahogy úgy intézték, hogy apámnak semmi se jusson.
A legvégén, **Pali bácsi** közölte, hogy a neki jutott bögréket vegye meg Gyuri, mert ott sok rossz gyerek van, nekik kell, hagy törjék csak. Így aztán apám csak azt hozta onnét haza örökségként, amit megvett.
Ivanics nagyapán nagy bögréjét előszeretettel használom ma is. *(Amiről utóbb kiderült, hogy nem is az övé, hanem csak egy hasonló örökség feleségem családjától származó. Attól még szeretem, mert arra emlékeztet.)*

IVANICSOK ne az örökségre várjatok, tanuljatok, legyetek ügyesek, szorgalmasak, és lesz vagyonotok is!

1968-ban, pont Csehszlovákia megszállásakor, kerekedett fel a családunk három motorral, kirándulni hozzájuk. Apám MZ 250-es motorjával én, Ágota anyámmal, Éva Jutkával egy-egy Simson motorkerékpáron. *(Büszkén, hogy mi már motorizáltak vagyunk, nem kell végre mindig vonattal utazni.)*
Emlékszem, az orosz laktanya előtt milyen vidáman integettek a bentlakó orosz katonák családtagjai, a megszálláshoz a laktanyából az útra kell orosz katonáknak, míg nekünk meg kellett állnunk és elengednünk a konvojt, mely ezek szerint **Csehszlovákia** felé tartott. *(Akkor erről nekünk fogalmunk sem volt, mert természetesen titokban tartották, míg lehetett.)*

Emlékszem **Bertalan nagyapám** szomorú, dacos arcára, amikor megérkeztünk **Nagykőrösre**. Láthatóan rosszul érezte magát, református gyülekezete, felesége *(és családjának)* tisztelete és kellő megbecsülés nélkül.
1970-ben 2 év múlva halt meg.

Bertalan nagyapám feljegyzéseket hagyott maga után, *(ahogy e könyvvel magam is, csak kicsit bővebben)* melyből érdekes részleteket lehet kiolvasni még a mellékletben.

1996 nyarán fiam **Ivanics Leonárd György** születését *(1996 04 04)* követően néhány hónappal, **Kunágotán** tartottuk a keresztelőjét, **Bertalan agyapám**, **Kunágotai református** templomában.

Ágota testvérem Bernáth László nevű gyerekét is, ekkor keresztelték meg ott. Keresztbe lettünk keresztszülők.

*(A polaroid fotón kék nyíllal jelölt helyen van **Ivanics György** apám, szerényen hátul elhelyezkedve. Mellettem, **Edit** kezében **Ivanics Leonárd György** fiunk.)*

Apám nagyon sokat csépelt és igen sokat veszekedtünk 16 éves koromtól. *(Amikortól már mertem ellenállni, hormonjaim hatására.)*

Furcsa lehetett látnia, hogy sok dologban nekem volt mégis igazam. Sok dolgot eleve azért csináltam akkor máshogy, hogy bizonyítsam, jogom van máshogy is dönteni.

Később, amikor már szabadon dönthettem saját sorsomról, a hibákat igyekeztem mind korrigáltam, minek ártsak magamnak. Ez idő tájt már 2 gyerekes, komoly családapa voltam. A Professio Magánklinika jövedelméből megvásárolva a Fasori Patikát, bevásároltam magam a Zsilinszky és trs-i Kft-be, földjeibe, felépítve a Várra néző, gyönyörű panorámás padlástéri lakásunkat is.

Majd egy év múlva *(1997 05 02-én)* halt meg apám. *(Lásd később bővebben róla.)*

Apám arcán ugyanazt a dacot, szomorúságot láttam, amit a nagyapámon is. Ő sem kapta meg az elismerést, megbecsülést. Fél életében üldözte a kommunista rendszer. A rendszerváltás után sem jöttek vissza a régi szép idők neki, így nagyon csalódott lehetett. Így az én sikereimnek sem tudott örülni.

Legalább azt megélhette, ha mást nem is, *(ennyit adhattam neki)*, ha nem is tudta kimutatni érzelmét, elismerését:

Fia révbe ért, megházasodott családot alapított, híres, saját magánklinikával rendelkező plasztikai sebész lett, és gondoskodott az **Ivanics család** jövőjéről, **fiú örökösről** is. Mely dologban értelemszerűen, csinos feleségének is nem kis szerepe volt.

NS. IVANICS BERTALANNÉ NS. TEJFALUSI SZARKA ETELKA

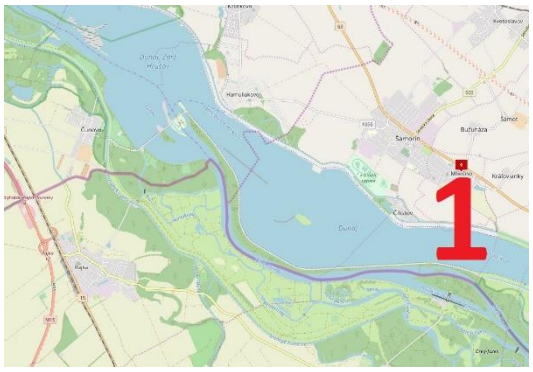

Tejfalu Pozsonyhoz közeli kis magyar község volt, **Somorjához** csatolták, annak egy városrésze. *(1-es jelölésnél.)* **XIV. sz-ban** említik elsőként: **Villa Lactis**-ként, szlovákul: **Milecno**, németül: **Milchdorf**.

1640-ben itt nyomott **kalendáriumról** is híres volt.

Mátyás király 1459-ben a **Nándorfehérvárnál** hősi halált halt **Dugonics Titusz, Bertalan fiának** adományozta. ***(Később több birtokosa volt: Tejfalussy Sanka, Balassa, Laád, Lieszkovszky……) (Sankából származhat a Szarka név.)*** Innen származott a **Szarka Samu** család.

A **Kunágotára** jegyzőnek ment **Szarka Samu** *(1861-1937)* dédnagyapám, Szarka Dániel *(született Makón 1837)* fűszerkereskedő fia volt.

Kivonat
a makói református egyház esketési anyakönyvéből.

Az esketés ideje	18 86. Esernyőszakán nyolcadnapján — év augusztus hó 2. nap.
	vőlegény
neve és foglalkozása	Szarka Samu
szülők neve és foglalkozása	városi árvaszéki ikt.
születés- és lakhely	Makó.
vallás	ref.
életkor	25. év
állapota	nőtlen — özvegy
Emlrvétel	

	menyasszony
	Fábián Emma Irma
	Fábján Ferencz gazdálkodó
	Hajdúböszörmény.
	róm.kath.
	18 1/2 év
	hajadon — özvegy

Hogy a kijegyzett adatok a makói református egyház esketési anyakönyvének adataival egyezik, igazolom.
Makón, 1942. év január hó 23. nap.

1886-ban vette el még Makón feleségül **Fábián Emma Irmát** *(1868-1956)*.

1897-ben ment el jegyzőnek **Kunágotára**.

Szarka Etelka Irma *(1894-1965)* nagymamám családja 6. gyerekként született, a 10 testvére közül.

*(2 testvére gyerek korában meghalt, a legelső leány **Erzsébet** pedig **1918-ban**, 31-évesen halt meg „szégyenében”, mivel egy orosz hadifogollyal barátkozva, „elől a szoknyája megrövidült”. Így is még 7 gyerekükről kellett gondoskodnia szüleinek.)*

Nársapáti birtokukról szóló fáma szerint. A **Csörgey asszonyságnak** nem volt örököse, ezért azt találta ki, hogy **Szarka Mihályra** *(lásd mellékletben a családfát)* hagy annyi hold földet, ahány napig ott tudják tartani vendégségben, azzal a feltétellel, hogy mindennap reggel új, tiszta inget kap, és akármi is az ebéd, egy sült csirkét is feltálalnak neki. Nem tudni pontosan meddig maradt, de 300 napnál feltehetően tovább, mert az egész **Nyársapáti birtokot** végül is megkapták egy **20 szobás kiskastéllyal**. A terület azonban homokos, és így viszonylag értéktelen volt.

Egészen addig, míg a területen **Szarka Mihály** *(szintén ilyen nevű)* unoka testvére *(királyi tanácsos, főreál iskolaigazgató, és földbirtokos)* szőlőt nem telepített e területre, melyet sokan utánoztak, és ez nagyon jól bevált. Ő intézte azt is, hogy **Nyársapáti** önálló községé alakuljon, és legyen vasútállomása is. *(Ehhez anyagi terhet is vállalt.)* 150 gyerek részére kezdeményezte az iskolaépítés is, melyhez telket is adott. Megszervezte a **Nagykörös Cegléd közötti makadámút** építését is. *(Félúton meg épült Nyársapáti bekötő útja is.)*

Szarka Samu családja **Szarka Mihály** fiától, **Zoltántól** *(aki huszárkapitányként, örökös nélkül halt meg **1918-ban**)* örökölt 40 kh. *(kb. 20 ha)* **Nyársapáti birtok** részt.

(Szarka Mihály államosított háza ma a Nyárapáti városházája. Lásd felső kép.)

Szarka Péter *(legkisebb)* fiúk **1918-tól** ideköltözött, és itt lakott. Azonban a II. Világháború után a kommunisták elvették a **kastélyát** és birtokát, és fiát **ifj. Szarka Péter** ráadásul kulákként nem vették fel orvosira sem. Ezért kiment Kanadába és ott lett orvos. **Pali bátyám** pedig valamikor kivitte neki a **Szarka** nemesi oklevelet, ami addig szintén nála volt.

A **Vöröskupa kastély**, **2000** katasztrális hold földdel Kunágota **Jakabbfy-Verzár Tódor** nevű *(szül 1879)* örmény származású, huszárőrnagy földesuráé volt. *(Lásd kép.)*

Fiát kitagadta, mert színésznőt vett el felségül engedélye nélkül, de ekkor adott neki **40 hold földet**. Nagyon jól járt vele a fiú. Ugyanis, a fiával szigorúan bánó apa, ezt követően kártyaadósságba került, és el kellett adnia az összes földjét, a kastélyával.

Horthy igyekezett földet osztani, de mindig csak korrekten megvásárolt földeket. Az államosítás súlyos szitokszónak számított a proletárdiktatúra államosításai után, az ingyenes földosztogatás is.

A birtokot az állam megvásárolta, majd **30-30 kh** méretben szétmérték azoknak, *(1 kh= 0,575 ha, tehát ez 17ha-nak felelt)* akik ennek megvételére pályáztak és méltónak találtattak. Így kb. **60 Kunágotai** családnak tudtak juttatni földet, olyanoknak, akik jól gazdálkodtak korábban is, és ezért tudták vállalni a költségek megfizetését.

Mivel halasztott, kedvezményes fizetési lehetőséget kínáltak, és csak kunágotai illetőségű jelentkezhetett. Végül ezért egyedül csak a jegyző *(Szarka Samu)* tudta megpályázni a **Vöröskupán** lévő, *(kunhalmon álló, alápincézett)* 50 szobás **Jakabffy-Verzár kastélyt.** *(Ez már csak az 1920-as évek közepe után történhetett, míg **Bertalan nagyapámék 1917-ben** házasodtak, amikor még jóval szegényebb volt Szarka Samu sok gyerekével.)*

Egy személy csak 30 kh. területre pályázhatott, de ő egy rokonát is bevonta, így már az egész 40 kh. kastélykertet *(halastóval, rajta kis szigettel)* is megszerezhette. Pénze az nem volt rá valójában, de ügyvédként e kis gondon nem akadt fenn.

Ahogy megvette a kastélyt, a megállapodásnak is megfelelően, be is biztosította azt. Ezután elkezdte lebontani a hatalmas, gyönyörű márvány jászolos istállókat. A bontott téglákat, fagerendákat építő anyagként kiárusította.

A vételár egy részét ebből vissza tudta fizetni. Aztán egy éjszaka leégett a kastély, benne „*hatalmas értékekkel*”, amit ott tartottak, és a biztosító kénytelen volt fizetni. Így minden tartozását rendezte, sőt meg is duplázhatta a föld tulajdonát. *(A kastély fenntartása csak vitte a pénzt, a föld volt az igazi érték, ami hozta a hasznot.)*

A **Vöröskupa kastélyból** csak a középső nagy és egy kis szoba maradt meg, amire egy új kis tetőt húztak. Megmaradt ugyanakkor az 1m magas nagy épület talapzat, melyen kis függőkertet létesítettek, meg alatta a hatalmas pince.

Szarka Samu *(Makó 1861 01 08 - 1937 07 10 Szeged)* jegyző úr tehát jól döntött, amikor **Kunágotára** költözött.

A mellékelt családi fotó egy újabb **keresztrejtvény**, melyhez az alábbi családfa részlet nyújt segítséget. **A** képen elől: **Etelka**, Fábián Emma, **Péter**, Szarka Samu, Imre. Hátul: Irén, Ida, **Erzsébet**, Lajos.

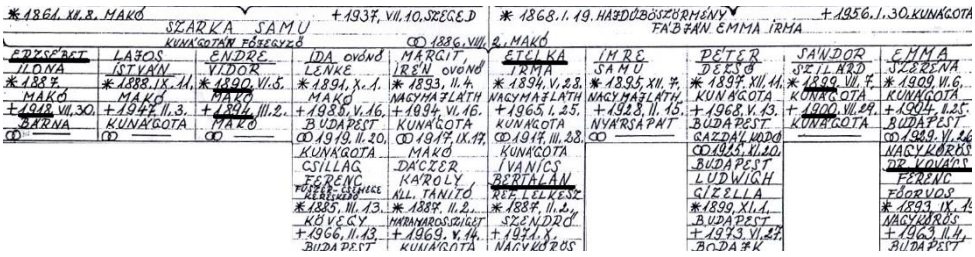

A megfejtés kulcsa a képen látható, legkisebb **8-9 éves** körüli fiú, aki csak az **1897-ben** született **Péter** lehet. *(Az 5 fiú közül Sándor csak 1 évet, és Endre is csak 4 évet élt.)* Tehát a kép **1906** körül készülhetett. Emma még meg sem született ekkor. *(Az ő férje lett Dr. Kovács Ferenc orvos, és hozzájuk menekültek 1944-ben Nagykőrösre nagyszüleim később.)*

Erzsébet a már 19 éves nagylány hátul, mellette Lajos 18, Ida 15, Irén 13, a széken ülő **Etelka 12**, a másik székben Imre 11 éves.

(Érdemes megnézni a családfát. Mindegyik gyereknek két neve volt, és a ténylegesen használt nevet aláhúzták: Erzsébet Ilona, Lajos István, Endre Vidor, Ida Lenke, Margit Irén …

*Ez is segített az **Ivanics János** vagy **György** dilemma a megoldásához. Két nevet adtak neki, **Ivanics György János** lehetett a neve, amelyből a János volt elől a latin nyelvű felterjesztésen, és ezért ezt írták be az okiratra. Miközben a Györgyöt használták.)*

A házasodási sort **Etelka**, a kisebbik lány nyitotta meg **1917 03 28**-án, de ő is már viszonylag idős, **23** éves volt ekkor.

Szüleik nagy gondban lehettek, mert ekkor 3 másik leány *(Erzsébet 30, Ida 26, Irén 24 éves)* is idősebb volt, és ekkor még nem tudtak jelentős hozományt adni, melytől minden lány kelendőbb volt, szebbnek látszott. Utána azonban még az évben Irént is 24 évesen férjhez adták. Erzsébet 1917-ben 30 évesen már reménytelenül vénlánynak számított, ekkor „*szűrte össze a levet*” az orosz hadifogollyal, és terhessége miatt Bárna községbe *(messze Salgótarján mellé)* elbujdosolva később öngyilkos lett. Ez nagy tragédia lehetett, és sokan beszélhettek róla. Nem lehet véletlen, hogy Idát csak később 1919-ben, 28 évesen sikerült férjhez adniuk.

Egy biztos, **ns. Ivanics Bertalan** lelkész úr még a szegényebb **Szarka Samu** lányát vette el.

Szarka Samu apja csak később vált gazdaggá, miután a családi birtoka végül 100 ha feletti lett. Igen nehéz volt régebben a lányokat szegényebben kiházasítani, miközben még a fiúk taníttatására is költenie kellett.

Nagyapámék akkor **1917-ben**, a házasságukat követően, a református parókia nagy szolgálati lakásában élhettek, a református település megbecsült családjaként. Így különösebb vagyon nélkül is jól meg lehettek.

Nagymamát a **tiszteletes urat magázta** mindenki előtt, mert hogyan nézne ki, ha tegezné. A **tiszteletes úr** viszont, **tegezte nagymamámat.**

1965-ben halt meg **Szarka Etelka** nagymamám. Ezt követően nem sokára eladták a **Kunágotai házat**, és nagyapám **Panna** leányához költözött **Nagykőrösre**. *(Ivanics nagyszüleim további közös történetét lásd nagyapámnál.)*

1996 nyarán fiam **Ivanics Leonárd György** születését követően néhány hónappal, **Kunágotán** tartottuk a keresztelőjét **Bertalan** nagyapám kunágotai református templomában.

Ekkor egy kunágotai ismerősünk odaadta nekem a **Szarka családfarajz másolatát**, *(lásd hátul a mellékletben)*, majd elvitt bennünket a **Vöröskupa kastély** helyére.

Azért fogalmaztam így, mert a kastély maradékát is széthordták a kommunisták, sőt még a helyét is beszántották, nehogy valaki vissza merje még valahogy kérni azt. *(Még jó, hogy sóval nem szórták be a földet.)*

(Emlékeztek rá, hogy az 1919-es proletárdiktatúra alatt elvett tulajdonokat, annak bukását követően mind visszaszolgáltatták azonnal a tulajdonosának. Ami viszont nincs, azt nem lehet visszaadni, ezt tanulták meg belőle a kommunisták.)

Mi már csak a „*hűlt helyét*" láthattuk, az viszont tele volt tégla, cserép, porcellán és üvegdarabokkal. Találtam olyan mázas tetőcserép darabot, melybe a ***„SZ"*** betű *(Szarka)* volt égetve

A többi kastély maradványokkal együtt hazahozhattam, a **libás porcellán** készlet egy törött darabját is.

Ennyi maradt a **Vöröskupa kastélyból**, jól példázza mekkora pusztítást okozott a **45 év kommunizmus**, aki még nem tudná. A gyerekeimnek már fogalma sem volt ezekről, csak ezen emlékek által maradhat fenn ennek mementója.

199. SZARKA.

Csak nem egy századdal azután, hogy az előbb tárgyalt Szarka család városunkban nyomtalanul eltűnt: a 18-ik század közepe táján egy másik nemes Szarka család sarja költözik városunkba. Ez a család Pozsony vármegyei eredetű, s ott élt a 16-ik század utolsó negyedében két testvér, István és Mihály. István fia András volt, s az ő utódai továbbra is Pozsony vármegyében Tejfalúban maradtak míg Mihály — a családi hagyomány szerint, — vallásos üldözés miatt, Komárom vármegyébe költözött. Mihálynak két fia volt, Gergely és István, kik közül Gergely Győr vármegyébe költözött, s nemessége igazolására 1724-ben Komárom vármegyétől kapott bizonyítványt. Fia György Nagy Bajcson lakott s 1755-ben Győr vármegyétől kapott nemesi bizonyítványt. Feleségétől Szabó Annától 3 leánya maradt: az 1743-ban született Erzsébet, a ki Ns Bartalos Istvánhoz ment nőül Nagy Bajcson, egy másik leány, kinek keresztnevét nem tudjuk, s a ki ugyancsak Nagy Bajcson Ns Dobos Istvánné lett, s végül Katalin, aki Szép Jánoshoz ment nőül.

Szarka Mihály második fia István, Komárom vármegyében maradt, s előbb Aranyoson, majd Megyercsen lakott; Aranyosról azért költözött el, mert a tűzvész alkalmával, a mely a falu két-

[147]Érdekes információk vannak a **Szarka családról**.

Kiderült, hogy a tűzeset máshol is kísértett a történelmükben.

Az **1700-as** években **Szarka Mihály** Aranyoson élt, de egy a települést ért tűzvészben leégett az ő háza is, benne minden értékeivel, így nemesi irataival is.

Ezért az **1713-ban** született **János** és az **1728-ban** született **Mihály** fia, *(miután jelentős vagyont szereztek)*, **1791-ben** Komárom megyében nemességvitató pört kezdeményezett, melyet meg is nyertek **1802-ben**. Királyi igazolást is kaptak, sőt 1804-ben címer bővítést is nyertek. *(Lásd korábban címerüket.)* **Mihálynak 1799-ben** született **Mihály** nevű unokája volt **Szarka Samu** nagyapja. A műben részletezik a **Nyársapáti** fejlesztéseket, **Szarka Samu Kunágotai** jegyzőségét, és megemlítik azt is, hogy **Szarka Lajos** felesége **Csörgey Mária** fia **Lajos** a boszniai hadjárat alkalmával, mint katona eltűnt.

SZARKA. 315

harmadát elpusztította, az ő háza is leégett. Feleségétől Nuszvady Klárától 2 fia maradt: János és Mihály. János, a ki 1713-ban született, Komáromban maradt, míg az 1728-ban született Mihály városunkba költözött. Mindketten nagy kort értek, s különösen János igen tekintélyes vagyonra tett szert. 1791-ben nemességüket kivánták igazolni, s minthogy az aranyosi tűzvész alkalmával a családi irások is elégtek: Komárom vármegye előtt nemességvitató pört kezdtek. Tanú kihalgatásokat eszközöltek Komárom- és Győr vármegyékben, s többek között a Nagy-Bajcson lakott Szarka György leányát Erzsébetet, Ns Bartalos Istvánnét, s vejeit Dobos Istvánt és Szép Jánost s unokáját is kihallgatták, a kik igazolták, hogy nagyatyjuk nak Szarka Gergelynek testvére volt István, a tanúvallatást eszközlők atyja. Minthogy azt is igazolták, hogy atyjuk is folyton nemesi jogokat gyakorolt, a nemességvitató pör 1802-ben az ő javukra dőlt el, s nemességük igazolása királyi jóváhagyást is nyert (Királyi könyvek LX. 924). Két év mulva 1804-ben a két testvér királyi adományból czimer bővítést is nyert. — (Királyi könyvek LXI. 198. és 206. lap). — Az adománylevél kiemeli az agg Szarka Jánosnak azt az érdemét, hogy az 1797-ik évi nemesi fölkelés alkalmával nem csak egy lovast állított ki és élelmezett a saját költségén, hanem ezen kívül még 100 mérő zabot is adott hadi czélra. — Az adománylevél így írja le a bővített czimert: Négyelt paizs, szivpaizsszal; az első és negyedik arany mezőben kiterjesztett szárnyú s kinyújtott piros nyelvű egy fejű fekete sas áll; a második kék mező alján koronás hármas zöld halom foglalja el, s e felett pánczélos kar kivont kardot tart; a harmadik szintén kék mezőben 3 arany búzakalász áll egy arany koronán keresztül húzva. A koronás szivpaizs vörös színű, a melyben arany szinű oroszlán áll hátsó lábain, kinyújtott vörös nyelvvel, s jobb első lábával kivont kardot, a bal pedig borostyán koszorút tart, s mellette lent jobbról arany nap, balról pedig növekvő ezüst hold látható. Sisakdisz: két kiterjesztett fekete sas szárny között kék ru-

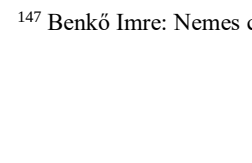

SZARKA. 316

hás magyar vitéz növekvően, ezüst gombokkal és ezüst övvel, fején vörös fityegős medvebőr kucsmával, jobbjában kivont kardot tart, míg balját csipejére teszi. Takarók: vörös-arany, kék-ezüst, a mint azt a mellékelt rajz mutatja. — A bővített czimert adományozó levél úgy Komárom, valamint Pest vármegyében még ugyanezen évben ki is hirdettetett.

Szarka János kétszer nősült; első felesége Csizmazia Éva, a második pedig Lengyel Zsuzsánna volt; mindkét házasságából maradtak gyermekei, s az 1791-ben kezdett nemesség vitató pörben 4 fiáról van említés téve: az 1743-ban született Jánosról, továbbá Andrásról, a ki a pör folyamában meghalt, az 1759-ben született Pálról s a második nejétől 1772-ben született Sándorról. További leszármazóikról azonban nincs semmi adatunk.

Szarka János testvére Mihály városunkban települt le, s itt vette nőül 1753-ban Szűts István 1736-ban született leányát Zsuzsánnát, a ki 1820-ban hunyt el. Ugyanezen évben hunyt el maga Szarka Mihály is 92 éves korában. Hosszú élete alatt nem csak tekintélyes vagyont szerzett, de polgártársai előtt is közbecsülésben állott. Feleségétől 8 gyermeke maradt, 4 fia és 4 leánya. — Leányai közül az 1755-ben született Éva Ns Hoffer Istvánhoz ment nőül s 1804-ben halt meg. Erzsébet, a ki 1759-ben született, Hadadi József felesége lett Szabadszálláson; az 1761-ben született Zsuzsánna Komáromi Andráshoz ment nőül. A fiúk közül az 1773-ban született Mihály és az 1777-ben született János, az 1791-ben kezdett nemességvitató pörben még meg vannak említve, de — úgy látszik — utódok nélkül haltak el, mert atyjuk, mikor 1814-ben végrendelkezik, sem őket sem utódaikat nem említi többi 6 gyermeke mellett, s az ő halála után is csak hatan osztoznak a hagyatékon. A legidősebb fiú az 1763-ban született József 1829-ben hunyt el s nejétől Farkas Máriától 1 fia és 2 leánya maradt; a leányok közül az 1810-ben született Mária 1827-ben Ns Gál István kalapos felesége lett, míg a fiú, József, mint agg legény halt meg 1859-ben.

A második fiú István 1769-ben született s 1828-ban halt meg. Felesége az 1775-ben született Zabolay Erzsébet volt, a ki szintén 1828-ban hunyt el; 5 fiuk és 2 leányuk maradt. A leányok közül az 1797-ben született Erzsébet Papp Antalhoz ment nőül s 1826-ban hunyt el, Juliánna pedig Ns Bitzó Gergely felesége lett. 1846-ban még mind az öt fiú: Mihály, István, Lajos, János és Sándor életben volt, s együtt kaptak nemességükről Pest vármegyétől bizonyitványt, közülük azonban Jánosnak és Sándornak

SZARKA. 317

nem maradtak utódai; János ref. lelkész volt Rónádfán, özvegye Megyeri Biró Krisztina ma is él.

A legidősebb fiú Mihály, a ki 1799-ben született, Zabolay Juditot — Zabolay Sámuel és Barcsay Judit leányát — vette nőül Kecskemétről, kitől 3 fia és egy leánya született; leánya Judit, Csörgey Lajoshoz ment nőül. — A fiúk közül a legidősebb, Mihály 1832-ben született. Középiskoláit itthon elvégezvén az 1850/1-ik évben senior és egyszersmind a sintaxisták tanitója volt s 1851-ben a budai polytechnimcumba lépett a hol mérnöki oklevelet szerzett. 1855-ben főgymnasiumunkhoz a mennyiségtan tanárául hivatott meg, s itt működött 1874-ig, de közben egy évre szabadságot nyerve, azt külföldön, leginkább Berlinben töltötte. — 1874-ben a budapesti VI. ker. állami főreáliskola igazgatója lett, s mint ilyen vonult nyugalomba 1886-ban, s azóta nyársapáti birtokán gazdálkodik, a hol 40 holdnyi virágzó szép szőlőtelepet és gyümölcsöst telesitett, s a közügyek terén nyugalomba vonulása óta is kitartással s áldozatkészséggel buzgólkodik. Birtokán tanyai iskolát alapitott s a magyar államvasutak nyársapáti megálló-helyének rendes állomássá fejlesztését főleg ő tette lehetővé az által, hogy nemcsak az állomás részére szükséges területet engedte át ingyen, hanem e czélra még jelentékeny összegü készpénzt is adományozott. Feleségétől Tarcsai Majzik Szerenától — Majzik Alajos és Futásfalvi Hamar Vilma leányától — egyetlen fia van, Zoltán, a cs. és kir. 4-ik huszáregred nyugalmazott kapitánya; egyetlen leányuk Gizella, 9 éves korában hunyt el. Szarka Mihály és Zabolay Judit másik fia, Dániel 1837-ben született, s mint kereskedő Makón települt le; nejétől Raffai Lidiától 3 gyermeke van: Samuel, jegyző Kunágotán, kinek neje Fábián Emma, Dezső, gazdatiszt a gróf Benyovszky uradalomban, felesége Zaruhay Ilona, és Ilona, a ki Juhász Ferenczhez ment nőül Hódmezővásárhelyre. — Szarka Mihály és Zabolay Judit harmadik fia Sámuel ref. lelkész volt Dunapatajon, s mint agglegény hunyt el.

Szarka István és Zabolay Erzsébet második fiá István 1801-ben született, s 1831-ben vette nőül Kúpai Kovács Zsuzsánnát, a kitől született gyermekei a táblázaton láthatók. — A harmadik fiúnak az 1804-ben született Lajosnak felesége Csörgei Mária volt, a kitől 1847-ben egy leánya született Mária, ma Koncz Lajosné, s később 1 fia Lajos, a ki boszniai hadjárat alkalmával mint katona eltünt.

A család leszármazását a fentebbi adatok alapján a következő táblázaton lehet összeállitani:

[147] Benkő Imre: Nemes családok Nagykőrösön

NS. DR. IVANICS PÁL 1918-1984
NS. IVANICS PÁLNÉ DR. RINGBAUER MARGIT 1935-?

Ivanics Pál nagybátyám az orvosi egyetemre jelentkezett. Ehhez akkor megfelelő *„pedigré”* kellett. *(Lásd mellékletben.)*
(Hatod íziglen igazolni kellett a felmenőket, vallásuk megjelölésével. A ***Numerus Clausus törvényt 1920-ban*** *vezették be. Kevesen tudják, korábban az* ***USA-ban*** *is ekkor bevezették, és jó néhány más országban is annak érdekében, hogy az egyes szakmákban dolgozók aránya hasonló legyen az adott ország* ***különböző társadalmi rétegének*** *arányaival.*
Magyarországon ekkor ***1920-ban****, a népességi létszámhoz képest jóval felette állt,* ***36%*** *volt a* ***zsidó vallásúak*** *aránya az orvostudományi egyetemeken /ahogy más egyetemeken is jóval magasabb volt az arányuk, mint a lakossági létszámuk/, miközben sokan őket hibáztatták a proletárdiktatúráért, és Magyarország Trianoni megcsonkításáért.)*
Ekkor kezdhette **Bertalan** nagyapám beszerezni a családfához szükséges anyakönyvi kivonatokat Pali fiának segítségül. Ezek alapján állították ki neki a „*pedigréjét*”. *(Lásd mellékletben.)*
Így tudom e hivatalos dokumentumokat bemutatni, egészen visszavezetve **Ivanics György lovaskapitány feleségéig.**

Ekkor a templomokban zajlott az anyakönyvezés a kereszteléskor. Református lelkészként pedig nagyapám protekciósan megkapott minden adatot a **Szendrői** és más **lelkészektől**. Ezek alapján tudtam összeállítani az **Ivanics Családfát**.
Találtam néhány érdekes *„magyarosítási” „névváltoztatási”* feliratot is. Netán **Iványffy**-re akarta változtatni a nevét?

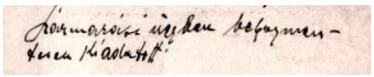
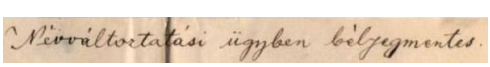

Hamar rájöttem a megoldásra. A másolat illetékbélyeg, *„adóköteles”* volt, kivéve, ha pl. **névváltoztatás *(magyarosítás)*, hadi ügy**, vagy felvételihez „***származási ügyben***” kellett. Tehát magyar emberként jó bevált módon megkereste a *„kiskaput”,* ezért kérte ki e másolatokat ilyen címen, mikor a családfához kutatott.
Pali bátyám végül **gyermekorvos** lett. Sok gyereket látott el minden nap. Ezek után közölte, hogy ő otthon nem óhajt gyereksírást hallani. Későn nősült, és a jogász végzettségű **Gréti nénit** vette el. Még gyerekük is lehetett volna, de abortuszra küldte feleségét. Testvérét, **apámékat** meg úgy csúfolta: „***Szaporodnak, mint a nyulak***.”
Mivel gyerekre mégis vágyott később. Ezért kitalálta, hogy örökbe fogad egy már idősebb gyereket az árvaházból, így kihagyja a pelenkás, sírós időszakot, mellyel sokat nyerhet. Így került hozzájuk **Czahecz István** egy gyerekotthonból, akinek *„**Dugó**”* becenevet adták.
Emlékszem, egyszer meglátogattak bennünket **Vásárhelyen**, és a nagy ovális asztalunknál ebédelve, dicsekedni kezdett **Pali**, hogy az ő fantasztikus nevelési módszerével mennyire okos lett Dugó, akinek produkálnia kellett magát. *(Mint a kiskutyának a csontért.)* Na, mondd meg Dugó, hogy mondja az angol a hatot? *„**Szex**”*-mondta Dugó.
Így mentek sorba a számokon, amíg el nem rontotta Dugó a számolást.

Ahogy idősebb lett **Dugó**, egyre jobban hasonlítani kezdett **Pali bácsihoz**. Állítólag annak idején anyját is ismerte Pali bácsi…….. **Grétinek** ez egyre inkább nem tetszett, és ezért megkontrázta a végső örökbefogadását is.
A nagyon okos Dugót nem vették fel sehova sem, tanulmányi eredményei miatt. Végül apám, Pali bácsi kérésére, protekciósan elintézte, hogy legalább a **Vásárhelyi Mezőgazdasági Főiskolára** felvegyék, amit szintén csak protekciósan tudott elvégezni.
Egy idő után már a szünetekben sem mehetett haza Budapestre, mert Gréti néni nem engedte, de azért a „*szociális gondozásáért*” járó pénztámogatást gondosan felvették utána.

Dugó végül kiderítette a származását, és hazament **anyjához**, egy messzi vidéki tanyára, ahol jól érezte magát.
Apám segítségével megszerzett mezőgazdasági diplomáját is hasznosíthatta. **Libákat** tenyésztettek, és ő sem óhajtotta többet látogatni **Pali bácsiékat**.
Egy karácsonykor jött a hír, hogy Dugó részegen a hóban az út szélén sétált. Olyan részeg volt, hogy el is feküdt. Jött a hókotró, nem látta a hóban fekvő embert, és ketté vágta a hótoló lapát éle Dugó gerincét. Így halt meg.
(Az esetlegesen talán „balkézről” jött ***Ivanics István****, anyakönyvezetten* ***Czahecz István*** *alias* ***Dugó****.)*

Pali bácsi jóval később, halála előtt a **nemesi oklevelet** átadta **apámnak**, **apám** meg később **nekem**, amikor már megházasodtam és Pesten laktunk. Szép gesztus volt részéről. Ez volt a legfontosabb örökségem.

Korábban, egyszer hivatott **Pali bátyám**, és elmentem hozzá a **Budai Rózsadombon** lévő**,** nagyon szép első emeleti lakásukba. Megkért, hogy menjek ki vele nyaralójukba, segítsek neki fát vágni. Az a telek elütött a többitől, ugyanis sűrűn tele volt fenyőfákkal, közöttük egy kis hévégi házzal. Egyesivel kellett felmásznom a fenyőfákra az alsó ágaikat visszavágni, hogy legalább egy kis fény beszűrődjön oda.

Évekkel később újra hívott Pali, egy **Budai sztk. rendelőbe**, ahol még nyugdíjasan is dolgozott gyerekorvosként.
Ekkor én már orvostanhallgató voltam. Mint **orvos az orvossal beszélt** hozzám. Elmagyarázta, hogy súlyos szívbeteg, és megmutatta a balkamrai szívelégtelenség tüneteként a tüdővizenyőjének tünetét is. Elmagyarázta, hogy orvosként világosan látja, néhány hónapja van hátra.
Később, kórházba került, ahol **Gréti néni** nagyon vigyázott rá, mit tesz, amikor apámék meglátogatták, de **Pali bátyám elmondta** őszintén apáméknak, most már tudja, ők tették jól, hogy több **saját gyereket neveltek**. Elnézést is kért a *„nyulas”* hasonlatáért, melyet sokszor hangoztatott, és azért is, hogy nem segített a házépítésüknél sem. Utána hamarosan meg is halt.

Néhány hónap múlva kaptam egy hagyatéki tárgyalási meghívott, és elmentem hátha valamit rám hagyott.
(Megbánva, hogy akkor nem segített a családnak, hátha egy másik orvosnál a családban ezt kárpótolja.)

Tíz perccel előbb értem oda, és vártam, hogy behívjanak. Húsz perc múlva kinyílt a **közjegyző** ajtaja, aki **Gréti nénivel** nagy egyetértésben jött ki, azzal, hogy már meg is volt a tárgyalás, és mindent közös szerzeményként Gréti örökölt.

A garázs, amit még a házasság előtt vett **Pali**, azt is **Grétire hagyta**. *(Tehát meghívtak a tárgyalásra, de előbb megtartották, mint, ahogy az meg volt hirdetve. A két jogász összejátszott. Legalább a vonatjegyemet kifizethették volna.)*

Mint említettem, **Ivanics Bálint** második felesége **Szeghő Mária** vezette be az Ivanics örökösök kisemmizésének a hagyományát. Így **Ivanics Bálint sem** örökölt semmit anyja után, **apám sem** örökölt semmit, és én sem **Palitól**.

Ivanicsok ne bízzatok az örökségben. Tanuljatok, szorgoskodjatok, küzdjetek és akkor gazdagok lehettek!

Nagynénémet ezt követően soha nem láttam, nem keresett meg soha. Ő zárta ki magát a családunkból.

Később látták, hogy egy fiatalabb férfival barátkozik. Senki nem sajnálta tőle ezt, ezért nem tudom, miért volt fontos neki ennyire neki, hogy megszakadjanak a családi kapcsolatok.

NS. IVANICS BERTALAN 1923-2016
NS. IVANICS BERTALANNÉ THIESS ILONA 1925-2006

Ns. Ivanics Bertalan 1923-ban született **Kunágotán**. Ott is cseperedett fel. Szerencsés volt, mert nem vitték el a frontra, mivel csak **1945-ben** végezte el a tanítóképzőt. Horthy az egyetemistákat nem hívta be katonának, hogy a fiatal értelmiség ne vesszen oda a II. Világháborúban. **Szabolcsveresmartoni** református iskolában helyezkedett el először, ahol a felső tagozaton tanított, és kántorkodott is. *(A lelkésszel ultizva, egyszer elnyerte a parókiai kertjében termő cseresznyefájának az évi termését, a tiszteletes asszony nagy bosszúságára.)*

Az alsó tagozaton egy szép hangú tanító néni **Thiess Ilona** tanított. Mivel csak egy szolgálati lakás volt, így egy fedél alatt laktak. Mikor **Berci** tüdőgyulladást kapott **Ica** ápolta, ezáltal összemelegedtek. **1948-ban** össze is házasodtak.

Eredetileg hármas esküvőt tervezett a 3 Ivanics testvér, de gyorsan össze kellett házasodniuk, mert csak így mehettek együtt **Kunágotára** tanítani. Ugyanis az egyházi iskolák államosítása után, ősszel már Kunágotán kaptak állást, és szolgálati lakást is hozzá. **Ica** édesanyja is velük lakott. **Kis Berci** fiúk **1950**-ben már meg is született, **Pali** pedig **1953-ban**.

1956-ban a kommunista igazgató helyett **Bercit** választották meg igazgatónak. Ezért később **Nagykamaráson** az **ávósok** többször megverték. Szerencsére **Cegléden** sikerült új állást kapjanak, és tudtak venni egy lakást is, így új életet kezdhettek.

Icának megmondták, lépjen be a pártba, akkor iskolaigazgató lehet, ezért ő belépett a **Magyar Kommunista Pártba.**

Ezen aztán egész életük alatt veszekedtek, mert **Berci** nem bírta ki, hogy ne bírálja neje e lépést, meg a pártot állandóan. *(Amelynek ávósai ronggyá verték őt.)* Ica néni meg nem akarta arcon köpni magát, így védte a kommunistákat.

Berci gyönyörű tenor hangjával a ceglédi énekkarban idős koráig énekelt. Hallhattuk őt Kunágotán is **Leó** és **Laci** keresztelőjén is. Ő énekelt akkor is, amikor a nagyapám **Ivanics Bertalan** emlékére a Kunágotai templomban emléktáblát helyeztek el.

Mindketten már elmentek. Két Ivanics fiúgyermeket ***(ifj. Bertalan**, és **Pali)*** hagytak maguk után.

NS. IVANICS BERTALAN IFJ. 1950

Az ifjabb **Ivanics Bertalan** *(1950 06 30)* zenetanár lett, mert meghallotta **Zsoldos Imrét Silencio-t** trombitálni.

Zeneművészeti Főiskolát végzett, zenetanárként egyik tanítványa a **Hot Jazz Bang**-ben zenekar harsonásaként Kossuth díjat kapott. A másik tanítványa, amelynek művészneve **St. Martin**, világhírű művész, szaxofon és pánsípon játszik.

Amikor a Szegedi Orvosi Egyetemre jártam, Bercivel együtt béreltünk Szegeden albérletet. *(Szegedről átjárt a Vásárhelyi Zeneiskolába tanítani.)* Együtt dolgoztunk a *„kacsagyártásban”*, ahogy együtt forgattunk egy magyar western filmet is.

Később, felkérésemre udvarlásként az Orosházi házuknál ő adott szerenádot Editnek, a jövendőbelimnek.

A **Vásárhelyi Zeneiskolában 20 évig** tanított, majd nagyot váltva gyerekjátékokat készített, illetve árult vásárokon. Még Q10 vizet is árult, és Szegeden még most is közvélemény kutatást, biztosítási ügynöki tevékenységet végez.

Tehetséges fagott művész is lehetett volna Berci, de kellő művész hajlamai voltak. Ami nála azt jelentette, hogy nem házasodott meg, helyette a házas asszonyok boldogításával foglalkozott.

Lehetőség szerint egyszerre mindig többel. **Pali bácsihoz** képest is lépett egyet, nem csak gyereket nem akart, de feleséget sem. Önigazoló ideológiája, hogy úgyis kitör a **III. Világháború**, minek házasodjon meg, és minek csináljon gyereket.

Nagyon barátságos, de élhetetlen is volt. A kép ezért nagyon stílszerű, amikor kutyaszarba lépett. Sokszor járt így.

1979-80-as egyetemi évfolyam alatt már Bercivel közösen voltunk albérletben. Ekkor együtt kezdtük el a ***„kacsagyártást”***, az ő ötlete volt, de a megvalósítás már nem igazából ment neki. Ahhoz egy kitartóbb, rátermettebb *„szakember”* kellett.

Kimentünk a vásárhelyi téglagyár agyag bányájába, és hoztunk egy csomó agyagot. Abból én formáztam meg az agyag golyókból damillal összeállított marionett kacsát.

Kitaláltam, hogy tegyünk bele tollakat is, mert úgy mégiscsak kacsásabb. Otthon az udvar tele volt tyúkokkal. A tyúk tollat meg is festettem tojásfestékkel színesre.

Nekem kellett megoldanom az agyagbeszerzést is végül, mert kiderült a téglagyári agyag nem jó nyersagyagnak, szűrés nélkül. Ugyanis a benne lévő szennyeződés miatt égetéskor szétrepedtek a golyók. Ezért vásárhelyi fazekastól szereztem be a szűrt agyagot, és ők is égették ki.

Valójában az ötleten kívül, semmit nem csinált végül Berci, és már csak el kellett volna adni őket, mivel én le is gyártottam az első sorozatot.

Berci megmondta, hogy **30 forintért** fogjuk adni, de az eladásban sem jeleskedett.

Ekkor már a Kádári *„**új gazdasági mechanizmusa**”* beindult, és lehetett kézműves kiállító vásárokon árulni is ilyen dolgokat. *(Pótlandó a szocialista áruházak igen hiányos kínálatát.)*

Amikor a JATE előtt egy ilyen vásárt hirdettek. Kimentem 100 darab, magam gyártotta kacsával. *(Berci még addig egyet sem gyártott le.)* Elkezdtem árulni, és kezdett egyre jobban fogyni. Mikor már 20 kacsa elment, nagyon gazdagnak kezdtem érezni magam, és onnantól már kapitalistának is. (*Ekkor az egyetemen tudományos szocializmust tanítottak, ahol ecsetelték, hogy a kapitalista államokban milyen elvetemült módszereket alkalmaznak a tőkések.)* Jól fogyó árukészletem, és a kereslet-kínálat kapitalista elv szerint elkezdtem felemelni a kacsák árát 50-60-80-100 forintra. *(A Tudományos Szocializmus órákon e módszerekért bírálták a kapitalistákat.)*

Az újabb trükk az volt, hogy amikor odajöttek a gyerekkel, én a kezükbe adtam a marionett játékot. Ingyen kipróbálhatta, de úgy adtam a kezükbe, hogy megfogtam a kezüket, és én irányítottam valójában. A gyerek is, meg az apja is büszke volt magára, milyen ügyesen csinálja a gyereke, hát meg is vette óhatatlanul. Amennyiben nem vette meg, idővel visszajöttek úgyis, addig nyafogott a gyerek. *(Vásárlói lélektan, ha egyszer valamiben sikerélménye van valakinek, akkor azt megakarja szerezni.)*

Még egy „*mocskos kapitalista*” trükköt vetettem be. Amikor valaki megvette nem csomagoltam be, hogy a gyerek lelkesen vigye végig a vásárban, mutatva mindenkinek a tudását, meg a csodás szerzeményét.

Ezáltal ingyen reklámozta nekem. Végül már úgy jöttek hozzám, hogy látták a gyerekek kezében, és ők is olyat akarnak venni.

Az utolsó darabokat már 150 forintért adtam el. *(30-ról indulva!)* Egy *„vagyont”* kerestem, és megtanultam a kapitalista piacgazdálkodást. Akkor és végül ott lettem valójában kapitalista, a kacsagyártással és az árusításával.

Amikor hazamentem és eldicsekedtem **Bercinek**, milyen jól sikerült, még **150 forintért** is eladtam többet, Berci leszidott, hogyan mertem ezt megcsinálni, miközben ő megmondta, **30 forintért** fogjuk adni. *(A kommunista elvek egyike volt az árak maximalizálása. A szocialista árukereskedelemben mindennek szabott ára volt, függetlenül a piacgazdasági áraktól. Ennek révén mi olcsón adtuk az Ikarusz buszt, meg a mezőgazdasági termékeket a Szovjetuniónak, ők meg drágán nekünk a kőolajt.)*

Berci ilyen volt, kicsit furcsa és élhetetlen, de nagyon kedves.

Két asszonynak udvarolt ekkor is. Az egyik inkorrekt volt vele és kidobta, emiatt kibukott Berci, és nagy bánatba esett, ezért a másik barátnőjét is hanyagolni kezdte. Annyira belehergelte magát, hogy nem járt dolgozni. Amikor felébredt, akkor sem evett, hanem bevette a következő adag altatóját. Végül zsarolnom kellett, hogy csak akkor kapja meg az újabb altatóját, ha előbb legalább eszik.

Így túlélte, ha nehezen is, de a mai napig nem komolyodott meg. Állandó gond, hogy magával sem tud törődni.

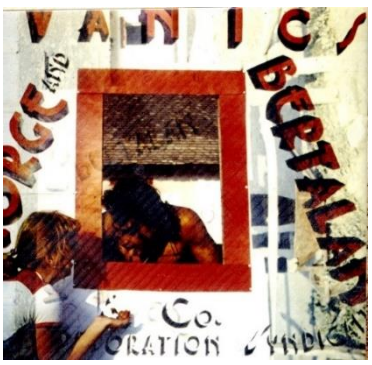

Bercinek kedvenc foglalkozása volt a filmezést. Rábeszéltem, hogy forgassunk egy western filmet. Együtt le is forgattuk. A „*kacsagyár”* volt a finanszírozó.

Jó buli volt, sokat nevettünk. Mindent megszerveztünk, még az induló képet is megcsináltunk az **Ivanics George and Bertalan Corporation** filmgyári felirattal.

Talán, még sokan emlékeznek, amikor **Metro Goldwyn Mayer** filmeknél az oroszlán kidugja a fejét és elüvölti magát. Nálunk egy ló dugta ki a fejét. A képen éppen én imitálom ezt próbaként.

NS. IVANICS PÁL 1953 01 21

Pali a vásárhelyi **Mezőgazdaság Főiskolán** végzett *(1973-1975 között)*, majd számítógépes rendszer szervező *(1986-88)*, számalk iskolát is elvégezte. A Ceglédi Állami Tangazdaságban ágazatvezetője volt *(1975-1989)* egy ideig, majd váltott és az **IKA-Autó Kft**. ügyvezetője lett.

1985-ben nősült először. **Szabó Éva** felesége közgazdaság szakközépiskolát végzett.
Egy lányuk **Netti** *(1976)*, és egy fiú gyerekük **ifj. Pali** *(1981)* született, végül **1993-ban** elváltak.

2009 novemberében nősült újra **Német Ildikóval** *(szül: 1966 01 16)*, aki klinikai fogászati dentál higénikus. *(A képen ők vannak két gyerekükkel, hátul Ivanics Bertalan a nagyapa.)*

NS. IVANICS ANETT 1976 09 04

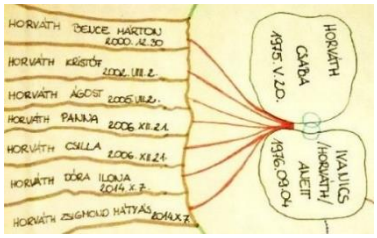

Ivanics Netti, általános iskolai tanár és hitoktató. Egy szentendrei mérnök, **Horváth Csaba** felesége.
A negyedik és az ötödik szülésnél ikrei születtek, így hét gyerekük van.

IFJ. NS. IVANICS PÁL 1981 12 13

Ivanics Pál ifj. kereskedelmi szakközépiskolát végzett.
Ceglédi Motorszerviz néven üzemeltet egy műhelyt. Felesége **Borgula Ilona**, **CIB Bankban** fiókvezető.
Gyerekük **n. Ivanics Bertalan** *(2019 03 09.)*

NS. IVANICS ETELKA DR. PATONAI ELEKNÉ 1928-2013

Ns. Ivanics Etelka *(Kunágota 1928 01 13-2013 Kecskemét)* Kunágotán nőtt fel.
10 évesen a Nagykőrösi Polgári iskolába íratták be, mert Kunágotán nem volt középiskola.
Szarka Emma nagynénje *(Szarka Etelka testvére Dr. Kovács Ferencné)* odafogadta Panna nénit otthonába Nagykőrösre. *(Neki is volt 3 lánya.)* Ott ismerkedett meg **Patonai Elekkel** a gimnáziumban, és elválaszthatatlanoknak bizonyultak.

1944-ben, mielőtt **október 8-án** bejöttek volna az oroszok **Kunágotára**, oda Nagykőrösre menekültek a harcok elől Kovács doktorékhoz egy lovaskocsival szülei, mert Aradon nagy harcok voltak már akkor. Átment a front végül **Nagykőrösön** is, és akkor karácsonyra hazament ő is szüleivel **Kunágotára**, ahol mindenüket kirabolva találták otthonukat.
Panna, végül nem folytatta a tanulmányait, ott „*ragadt*" Kunágotán. Ott kérte meg a kezét, a közben jogot végzett, **dr. Patonai Elek** *(Lexi, szül: 1923. Közben végig leveleztek.)*

1938 01 13-án együtt házasodtak szüleimmel, pontosan **Panna 21.** születésnapján.

Nagykörösön vettek a szüleik nekik házat, de elkezdték őket is üldözni, mint kulákokat. **Lexi** apja kisgazda képviselő volt a Rákosi féle parlamentben, végül egyszerűen kirúgták onnét. Fia **Lexi** „után nyúltak" így nem tudott ügyvédként dolgozni tovább, ezért a **Kecskeméti** konzervgyárban **fizikai munkás**ként kereste sokáig a kenyerét.
Nagy Imre kormányzása alatt aztán újra jogászként dolgozhatott.

Két gyerekük született:
Szabolcs *(szül: 1951)*, egyik gyereke már megházasodott.
Ildikó *(szül: 1953)*, csak idősen, kb. 35 évesen, ment férjhez, B. Tóth Ferenc elvált férfihez.
Egy, **Ildikó** nevű gyerekük született. *(Vele Edina temetésén találkoztam.)*
Ő most ment férjhez, egy szintén idős, de gazdag vállalkozóhoz, akinek lovardája is van.

Annak ellenére, hogy **Ivanics Panna** keresztanyám volt, nem sokat láttam, képet is alig találtam róla. Az orvosi avatási ünnepségem napján készült képen, a jobb szélen áll, kék ruhában. Tehát akkor ott volt. *(Nem is emlékeztem rá, de így legalább maradt róla képem.)*

Amikor **Etelka** keresztanyám meghalt, akkor a két gyereke örökölte a vagyonát **Nyársapáton** is.
Később kiderült, hogy egy kis telekrészt, amit útnak használtak a Nársapáti temetőben, arról nem rendelkezett a hagyatéki eljárás. Levelet kaptunk Ildikótól, hogy írjuk alá: Mi, mint örökösök ennek öröklési jogáról lemondunk **ingyen**.

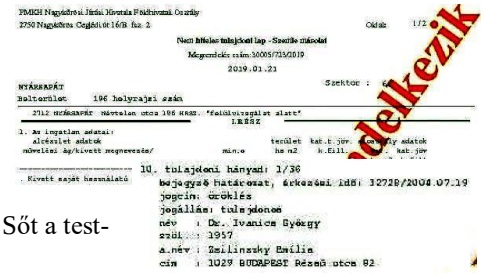

E tulajdoni rész még Szarka nagymama nevén lehetett, csak így lehetettünk ennek örökösei. Így kiderült Szarka nagymama minden Nársapáti birtokot leányára hagyott, fiai semmit sem kaptak belőle.
Mivel annak idején, *(mint említettem)* apám csak két bögrét hozott haza, és akkor nagyon úgy éreztem, hogy kisemmizték, nem mondtam le róla ingyen. Sőt a testvéreimet és anyámat is lebeszéltem, hogy ingyen lemondjanak róla.
(Reális ellenérték felajánlása esetén, természetesen aláírtuk volna, de erre meg nem volt hajlandó.)
Ezért végül megfellebbeztem a hagyatéki végzést is. *(Úgy tűnik a hagyatéki eljárási jegyzőt Ildikó megdumálta, hogy neki jár, annak ellenére, hogy mi nem mondtunk le. Ahogy annak idején Gréti néni is magának intézett minden hagyatékot.)*
A fellebbezést követően a II. fok nekem adott igazat.

Így Ivanics György mind a 4 gyerekének most van *„birtoka"* **Nyársapáti** belterületén, az 196 hrsz-ú, névtelen útban.

NS. IVANICS GYÖRGY 1920 12 04-1997 05 20

Ns. Ivanics György apám *(Kunágota 1920 12 04-1997 05 02 Hódmezővásárhely)* már az **I. Világháború** és **Trianon** *(1920 06 04)* után született, amikor már a románok, mindent elrabolva kivonultak a megcsonkított Magyarországról, megtartva maguknak, a megmaradó Kis Magyarországnál is jóval nagyobb Erdélyt és hozzá Partiumot.

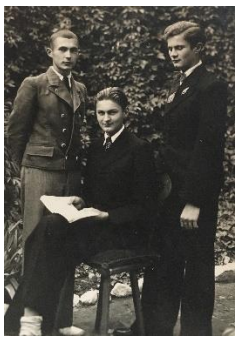

Apám testvéreivel ugyanakkor viszonylag jól élhetett **Kunágotán**, mivel akkoriban jóval nagyobb tisztelet övezte a lelkészt.

Középiskoláját a **Pallag-pusztai Mezőgazdasági Középiskolába** kezdte, de a 3. évfolyamra át kellett mennie, a már visszacsatolt **Kolozsvárra**, mert az egyik katolikus vallású tanárával, egy iskolai beszélgetésen komoly vitába került.

A téma a **30 000 holdas katolikus földbirtokok** ügye volt.

Az **1909-es kommunista** diktatúra ideje alatt elvették a nagybirtokokat, és kiosztották a szegény parasztoknak. Azok viszont nem értettek a gazdálkodáshoz, meg gépeik sem voltak, ezért ez káoszhoz vezetett. Beigazolódott, az nem járható út, hogy a mezőgazdasági munkákhoz hozzá nem értő, felszereléssel nem rendelkező szegényeknek, csak úgy ingyen odaadják a földeket.

A **Horthy korszakban**, azonban másképpen történt minden. Kunágotán történt földosztás sikeres volt, és apám Kunágotaiként feltehetően nagy pofával hozakodott elő azzal, hogy lám, ha olyanoknak adják a földet, akik értenek is hozzá, meg akik keményen dolgozni is akarnak, akkor a földosztás igenis helyes, és gazdaságilag is eredményes.

Tehát maximum 300-500 holdig kellene korlátozni a birtokhatárt, szétosztva a hatalmas **Katolikus egyházi birtokokat** is.

Mivel a katolikus tanára feltehetően ezt nem tudta cáfolni, ugyanakkor, azt sem akarta mondani katolikusként, hogy nosza, akkor osszuk fel a katolikus nagybirtokokat, ezért inkább összeveszett apámmal. Így aztán neki kellett mennie, a tanár maradt.*(Megjegyzendő, most a Fidesz is olyan földreformot hajtott végre, ahol a nagyüzemeknek is csak 3000 hektárig érdemes terjeszkedniük, az egyéni birtokhatár pedig 300 ha.)*

VÁSÁRHELY NÉPE

MEGJELENIK HETFŐ KIVÉTELÉVEL NAPONKÉNT

A fölspáni installáció

Az oroszok Poroszországban és Sziléziában nyomulnak előre

Königsberg és Breslau az orosz ágyuk tüzében áll. — Bromberg orosz kézre került

Konyec szovjet- és tűlmótéres szakaszon elértek az Odrát

A nyugati arcvonal

1943-ban, friss érettségijével **Feketicsre** került. Ahol a **Bácska 1919-es** szerb megszállásakor erőszakos akciókkal kitelepített magyarok helyére betelepített szerbek házaiba, *(akik 1941-ben Bácska visszavételekor elmenekültek)* 1943-ban moldvai csángókat telepítettek be. Akiket Moldvában meg a románok zaklattak. Nem minden szerb menekült el, akinek a családja évszázadok óta ott élt az nem ment, az tudott magyarul is, és csodálkozva kérdezték, hogy egy **Ivanics** miért nem tud szerbül, vagy horvátul?

Nagyon jól érezte ott magánt, de apja hamar odajött és elvitte **Kolozsvárra**, hogy az **agráregyetemen** tanuljon tovább.

*(Szerencséje volt ezzel is, mert az **1944-ben** visszajött szerbek mészárlásokat hajtottak végre a magyar lakosság körében. A csángókat is úgy kellett kimenekíteni. Ma sokan Tolnában élnek, akik e szörnyűséget túlélték.)*

Kolozsváron kezdte egyetemi tanulmányait, majd onnan, az **1944 augusztus 23-i** román átállás miatt, *(mely miatt az oroszok hirtelen elfoglalhatták Erdélyt)*, **Mosonmagyaróvárra** telepítették át az egyetemüket.

(A korabeli Vásárhelyi újságból látható, hogy már 1945 januárjában e várost is rég elfoglalhatták az oroszok a románoknak köszönhetően, és a Sztálini propagandáját olvashatta már ekkor VÁSÁRHELY NÉPE. A hírekből kiderült már Kassát, Eperjest is elfoglalták és fent már az Oderánál járnak az „orosz" csapatok. Érdekes, hogy még a hazai sajtóban ekkor sem használták a „szovjet" csapatok jelzőt.)

Apám Mosonmagyaróváron élte meg az orosz front átvonulását. Nem is akárhogy. Akit ott találtak, minden katonakorú személyt falhoz állítottak, hogy kivégzik őket. Szerencsére csak szórakoztak, vagy csak fenyegetőztek, végül megúszták a dolgot tanáraikkal együtt.

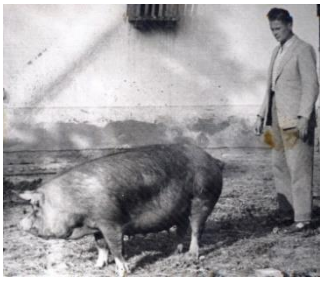

Egy évig még a környékről kitelepített németek házaiba, földjeire telepített embereket kellett segítenie, aztán hazamehetett Kunágotára.

Kellő tudás birtokában ott jól gazdálkodhatott, azonban egyszer egy nagy gikszert okozott **Bertalan édesapja**.

Apám házvásárlás érdekében félretette a termést, hogy jó pénzért később eladhassa. Beválni látszott a terve, mert gabona hiány lépett fel, és már ki is nézte magának, melyik szép Kunágotai házat veszi meg az eladott búza árából.

Mikor odament, hogy eladja, akkor derült ki, hogy édesapja a félretett terményét feletette a saját disznaival, mert sajnálta őket levágni. *(Gabona hiány esetén alapszabály, hogy csak a tenyészállatokat szabad megtartani, a többit levágni és feldolgozni szükségeltetik, kolbásznak, szalonnának, mely eláll. Eladni olyankor nem érdemes a jószágokat, mert akkor mindenki eladni óhajtja őket, és ezért nincs áruk.)*

Így elúszott a ház ára, ezért később a Cz. Veresék által a református egyháznak ajándékozott házba költöztek szüleim bérlőként.

Apám ugyanis **Zsilinszky Laci** barátjával együtt járt a **Mosonmagyaróvári** iskolába. Hazatérve is gyakran együtt szórakozott vele, a Kunágotához közel lévő Medgyesre átugorva, és egy szilveszteri mulatságon megismerkedett a húgával, **Emíliával**. Így találtak szüleim egymásra.

Anyám elmondása szerint, sok fiú udvarolt neki, de egyik sem érdekelte őt, addig.

Édesanyám, ezt követően felment a Pesti **Kertészeti Egyetemre**, apám meg utána ment a Budapesti, *(a később **Gödöllőre** kiköltözött)* **Agrár egyetemre**.

Anyámat, vitéz apja miatt, mint osztályellenséget pár hónap után kirúgták az egyetemről, apám ekkor megkérte a kezét, és hamarosan, **1949 01 13** meg is házasodtak a dupla esküvőn. *(Lásd még anyámnál.)*

Házasságukat követően egy évre jött **Éva**. Aztán meg igen hamar újra terhes lett anyám **Jutkával**.

Közben a kommunisták egyre erősebbek lettek, és elindult a *„földharc”*, mely sok mindent megváltoztatott.

Bertalan nagyapámék is védekezésül, gyorsan szétmérették a földjeiket a gyerekeikre, így a kulákká nyilvánítást megúszták, de később a *„téeszesítést”* már így sem.

Többfajta taktikát alkalmaztak ehhez a kommunisták. Volt, amikor *„táblásítás”* címszóval földcserét határoztak el. Ekkor a jó minőségű föld helyett, adtak egy satnya minőségű földet, amelyen például csak néhány szál napraforgó nőtt. Amennyiben, aki megkapta ezt learatta, hogy újra bevethesse, akkor elkapták, mert ellopta a közös terményt. Amennyiben nem vágta le, akkor azt mondták, hogy szabotálja a termelést, mert nem műveli a földjét. Így is úgy is a vége ugyanaz lett, elvették a földjét.

Csakhogy a vidéki ember ezer év óta csak a földtulajdon biztonságában bízott, *(lásd korábban Bálint özvegyének öröklésénél taglalva ennek szerepét)* és ezért „*körömszakadtáig*” ragaszkodtak a földjükhöz.

A kommunisták taktikájának része volt az is, hogy azokat a személyeket, családokat igyekeztek mielőbb megtörni, akikre a többiek hallgattak. Néhány ilyen hangadó embert behívtak, és amennyiben nem volt hajlandó beadni a földjét a téeszbe, nagyon megverték, majd azzal engedték el, hogy *„gondolkodjon rajta”* még.

Egy református falú esetén a lelkész, és családja is e kategóriába tartozott.

1951-ben, egy este *(amikor már anyámnak rendes pocakja volt Jutkával)* a párttitkár, *(akivel egyébként gyerekkorában együtt rúgta a bőrt apám)*, *„jóindulatúan”* figyelmeztette apámat, hogy holnap jönni fognak érte, és elviszik őt is. Azt mondta segíteni akar, azért szól, inkább menjen, meneküljön.

Legyen boldog apám, milyen „*rendes*” a gyerekkori barátja, mert figyelmeztette, hogy meneküljön.

Valójában, a jó zsaru, rossz zsaru szerepét játszották el. Apám joggal gondolta, hogy verés fog következni, ha beviszik, ahogy másoknál is, akiket behívtak. *(Bertalan öccsét már megverték alaposan)* Aznap este elmenekült, átment Medgyesegyházára, Zsilinszky apósához.

(A kommunisták meg jót röhögtek, hiszen egy hangadó személyt máris kiiktattak, még veréssel sem kellett bajlódniuk.)

Apám, másnap reggel **Medgyesegyházán** elment a borbélyhoz, és ott az újságban azt olvasta, hogy a **Debreceni Egyetemen tanárképzés** indul, mezőgazdasági végzettségű személyeknek. *(Apám Gödöllői Agrár Egyetemen végzett korábban.)* **Debrecenbe** beiratkozva, fél évig járt a tanfolyamra, ezt követően pedig már tanárként el tudott helyezkedni a Szeged melletti Kiszombori agráriskolában.

Anyám Éva születéséhez korábban elköltözött **Medgyesre** szüleihez, ahol segítették szülei. **Jutkával** terhesen, azonban neki kellett gondoskodnia a már az egy éves Éva mellett a háziállataikról is, apám távolléte miatt. Neki egyedül kellett helytállnia Kunágotán. Sőt még ő vitte apámnak az ételt, és a tisztaruhát is Debrecenbe, később meg Kiszomborra.

Nyáron apám hazaosont, már a tanárképző szünetében **Kunágotára**, learatni a termést. Aznap éppen az augusztusi kaszálással volt elfoglalva, amikor Jutka megszületett. *(Lásd Jutkánál bővebben.)*

Amikor megjöttek az első szülési fájdalmak anyámnál, apám még odaszólt az öreg bábának, hogy ideje jönnie, de anyámnak egyedül kellett vizet forralni, és mindent előkészíteni a szüléséhez, és egyedül az öreg bába segítségével szült meg.

Ahogy utána is egyedül végzett el mindent, a szülését követően. *(Manapság ez elképzelhetetlen, több napig mindentől megkímélik a szülő nőt, még a gyerek gondozásban is segítik.)*

Anyósa nem jött át segíteni, annak ürügyén, hogy Panna leánya gyerekágyas volt, és akkori szokás szerint ki sem mozdultak 6 hónapig a házukból. *(Ez nyilvánvaló csak kifogás volt. Anyósként nem akarta összetörni a kezét-lábát menye miatt.)*

Később Évát átvitte a Zsilinszky Emil nagyapa, hogy ennyivel kevesebb munkája legyen.

Anyám szeptembertől már elköltözhetett **Kiszomborra** apámmal, meg Jutka kisbabájával.

Amikor már erősebbnek érezte magát, szeptember végén elment a kisbabájával **Medgyesegyházára**. Ott a síró anyját találta, mivel Zsilinszky nagyapámat reggel óta bent tartották a községházán, békekölcsönre való „*rábeszélés*” céljából.

Anyám bement a községházára, hogy majd a gyerekkel a karján csak el tudja érni, elengedjék apját.

Benyitott az egyik szobába, ahol **Zsilinszky nagyapát** kínzásként, a köztudottan I. Világháborúban megsebesült lábára állították, addig, amíg az újabb békekölcsönt alá nem írja.

(Az előző Békekölcsönt is, alig tudták kifizetni.)

Mojdisz János kommunista párttitkárt *„természetesen”* nem hatotta meg anyám a gyermekével. *(Akkor mástól is meg kellett volna hatódnia, ami emberi dolog, a proletárdiktatúra meg ilyen gyengeséget nem engedhetett meg magának.)*

Ordítva kizavarta anyámat, nagyapám meg aláírta később az újabb békekölcsönt, *„**önként**”* természetesen. Egész család arra spórolt utána, hogy ki tudják fizetni ezt a megint *„önként”* vállalt újabb Békekölcsönt is.

Ezután *„adta be”* Zsilinszky nagyapa a földjeit is. *(Minden családtagjáét.)* Ugyanis, aki megtartotta a földjét, arra hatalmas adót vetettek ki, meg még újabb békekölcsönökre kötelezték.

Így aztán nagyapám boldogan újságolhatta nemsokára. Milyen jó, hogy elfogadták a földjét, amit beszolgáltatott.

(Beszolgáltatás magyarra fordítása: ingyen, kártérítés nélkül elvették.)

Nem csak a **Habsburgok** tudtak kegyetlenkedni, az **orosz** megszállók sokkal rosszabbak voltak, és ugyanazt a taktikát alkalmazták. Kerestek megfelelően kollaboráló embereket, akik kiszolgálták őket, és elvégezték a piszkos munkát.

Előtte a nácik ugyan ezt csinálták, amikor 44-ben bevonultak. Sokszor ugyanaz az ember volt, aki mindkét oldalt kiszolgálta. Előbb a Gestapót, aztán az Ávót.

Manapság „*az Eu. felől fúj a szél*”, amely gyakorlatilag a németeket jelenti újra, és most is akad ugyanígy igen sok ember, aki ezen érdeket gátlástalanul ki óhajtja szolgálni.

(Nyilvánvalóan az embereknek alkalmazkodniuk kell, bármerről is fúj a szél, de nem nagyon nem mindegy mennyire gátlástalanul fordul a szél irányába, és mennyire gátlástalanul segíti is még ráadásul a gyilkos szelet!)

ELISMERVÉNY

50 fill.-nagy ÖTVEN fillérről, mely összeget

Hmvhely ker. u.

sz. a. lakos magánfogyasztásra levágandó 1 drb *Hízósertés* után sertésvágási engedély díjfejében a mai napon befizetett.

Hmvásárhely, 194 hó. n.

Zsírbeszolgáltatás igazolása

Igazolom, hogy ... lakos

a mai napon ... kg sertészsírt beszolgáltatott.

... 194 ... hó ... n.

Magánháztartási sertésvágási engedély

egy darab sertés vágására

Mv 1,352.795

Manapság sok embernek fogalma sincs, mi volt a *„Békekölcsön”*.

A lényege, hogy az állam sok fajta adót beszedhet, de itt a trükk az volt, hogy nem újabb adót szedett be, hanem *„csak”* kölcsön kért. *(Ma is van államkölcsön, de az kamatozik, és azt bármikor visszakérheted.)* Akkor azonban látszólag kölcsönkért, de nem adott kamatot, és soha nem kérhetted vissza, ha netán pénzre volt szükséged. Tehát gyakorlatilag szabadrablás volt. Mivel az emberek nem voltak bolondok, azonnal látták ezt a kicsi *„hibát”*, ezért kellett kényszeríteni őket, hogy adjanak kölcsönt. *(Mint a védelmi pénzt a maffiának.)*

Ráadásul nem csak egy ilyen volt, hanem minden évben újra és újra lerabolták e módszerrel a kommunisták az embereket. Akik persze maguktól nem vásároltak ilyet, és kommunista párttagokat nem is kényszerítették erre, csak akit meg akartak *„fejni”*.

Később egyszerűsítették ezt *„kötelező beszolgáltatásra”*. Így el lehet képzelni, hogy menynyire nem voltak népszerűek az embereknél, akiket erre kényszerítettek. „*Ellentételezésként*” még rájuk ragasztották a *„kulák”* jelzőt is, mintha gyilkosok lettek volna. Pedig e családok szorgalmasan dolgoztak és gyűjtöttek több generációkon át és nem szórták el a pénzüket,

Voltak olyanok is, akik sokat dolgoztak, de nem jutottak előre. Sokan közülük feladták és nem is igyekeztek már más földjén, minek. Ők lettek a jók, a *„proletárok”*. Csoda, ha ezek után senki sem akart már ilyen feltételekkel dolgozni?

Csoda, ha ezek után minden eltűnt *(a „pult alá került”)* egy idő után, az „*államosított*” *(a tulajdonosoktól elvett)* boltokból, hiszen nem volt, aki dolgozzon és termeljen?!

A „*feketekereskedelmet*” megakadályozása érdekében ahhoz, hogy valaki akárcsak egy otthon nevelt disznaját levághassa, azért is, külön díj fizetés ellenében engedélyt kellett kérjen, majd a levágott sertés zsírját be kellett szolgáltatnia.

Egy évvel később szüleim Kiszomborból átmehettek **Hódmezővásárhelyre.** *(Kiszombor túl közel volt a „láncos kutya”, Tító által uralt **Jugoszláv** határhoz, ezért megszüntették az ottani iskolát.)*

Először azonban csak egy penészes kis szolgálati lakást kaptak, ahol nem is volt, mivel begyújtaniuk. *(Mint említettem a Rákosi korszakban semmit nem lehetett kapni, minden termény, étel, minden áru „eltűnt”.)* Végül kukoricacsutkával tudtak keveset fűteni, de így is maradt a penész, anyámon meg asztmás tünetek jöttek elő. Ekkor anyámat beutalták Kékestetői tüdőszanatóriumba, de onnét azonnal el kellett menni, amikor kiderült, hogy terhes **Ágotával**.

Szerencsére idővel kiköltözhettek a tangazdaságba, ahol civilizáltabb helyzetük volt, csak az nagyon messze volt a várostól. *(Manapság mindenki autóval ennél sokkal messzebbről jár be dolgozni, de akkor még csak kerékpár volt.)*

Itt született meg **Ágota 1955-ben**, és én is ***(György)* 1957-ben**. *(Lásd nálam, közte az 56-os forradalomról is bővebben.)*

A 4 gyerekkel csak úgy tudtak bejárni *(esőben, fagyban, hóban is)* az 5 km-re lévő Vásárhelyre, ha elöl és meg hátul is egy-egy gyereket feltettek a kerékpárra plusz „*nehezéknek*”.

Érthető módon azon voltak, hogy bent a városba mielőbb vegyenek egy megfelelő házhelyet, és ott felépíthessék a családi házukat.

Apám jól értett a gazdálkodáshoz, ott kint meg erre volt is lehetősége.

Házi állatokat tartottak, *(leginkább a disznók voltak jól eladhatóak)* azokat értékesítve megvehették a házhelyet előbb, majd nemsokára a lakás is felépült, melyhez kölcsönt is felvettek.

1959 nyarán már bent tudtak aludni a félig kész házuk egy szobájában.

Apám közben megrendezte az ország első, híressé vált **traktoros versenyét**. Ezért kitüntetésként elvitték a dicső **Szovjetunióba**.

Hazaérve az **Országos Mezőgazdasági Kiállítás** leghíresebb részébe a mesterséges keltetőgépet használó, **Boyler csirke bemutatóhoz** tették azonnal.

Amikor Budapestről hazajött, anyám megszidta, amiért részegen jött haza, de kiderült, az volt az agyhártyagyulladás első tünete. A fertőzést a csirkéktől kaphatta el feltehetően. *(Madárinfluenza járvány azóta is több volt, mely átterjedt az emberekre is. Manapság jól ismerjük e járványokat, amely a Covid járványhoz hasonlóan világjárványokra képes. Akkor még ezt nem ismerték ennyire, így a kezelési ehetőségeket sem.)*

Fél évig nem igazán volt magánál, már le akarták kényszernyugdíjazni, de ő nem engedte. Mondván neki a 4 gyerekéről és a feleségéről kell gondoskodnia. Egy év után úgy-ahogy már fel tudott kelni. (*Ekkor eresztett nagy pocakot.)* Két év után tudott visszamenni dolgozni. Közben anyám is lebetegedett, asztmás tünetekkel Kékestetőre került újra.

Szerencsére én **Medgyesegyházán**, Ágota testvérem, meg **Kunágotán** jól megvoltunk, ahova *„kihelyeztek”,* de azt akarták, hogy iskolába már ne falun járjunk. *(Ismerve a két szint közötti különbséget.)* Ezért előbb **Ágota** testvérem, majd én is hazakerültem 6 éves koromban az **56 Mártír utca 1 szám** alatti új házunkba.

Apám állandóan valamit dolgozott, *„maszekolt”,* hogy kicsit előrébb jussunk.

Otthon is állatokat tartott, még kecskét is, Jutka ugyanis a tehéntejre allergiás volt. Karácsony előtt disznóvágásokat tartottunk. Ennek köszönhetem, hogy nekem nem volt gond a vér látványa, meg a műtéthez szükséges preparálások kivitelezése.

Végül már csak nyulakat tartott disznók helyett, mert azt kevesen tudták tenyészteni, jobb áron lehetett eladni az olaszoknak.

Éva testvérem elkezdett lovagolni, a régebben tűzoltók által használt lovakon. Amikor azokat ki akarták selejtezni, levágni, apám megmentette őket. Megalakította a **Hódmezővásárhelyi Mezőgazdasági Főiskola** általa irányított Tangazdaságában a **BERCSÉNYI LOVASSZAKOSZTÁLYT.**

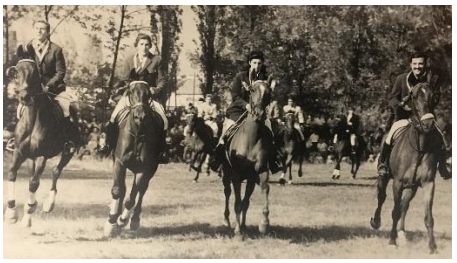

Lovas felvonulás, apám kerékpáron oldalt; Csacsi galopp verseny, Voltige; Lovasok díszfelvonulása

Csikós bemutató; Ágota díjátadáson; Jutka középen díjjal, Éva lovon; Ivanics György díjátadáson

Minden évben 2-3 verseny rendeztünk. Apámmal közösen plakátoztunk, szerveztük a belépő jegyek árusítását, hangosítást, menetközben én még versenyeztem is. Vagy jó 20 évig csinálta ezt apám teljes lelkesedéssel, és sok jó versenyeredményt is elért a lovasszakosztálya.

Én ott tanultam meg lovagolni.

A rendezvényeken voltizsáltam is, és a díjugratásban is részt vettem.

Anyám mindig korholta apámat a lovardáért, meg a lovasversenyekért, de tudta nem tudja megváltoztatni, ahogy a Református egyház támogatásában sem. Ez utóbbiért meg az iskola kommunista pártigazgatója kötött bele állandóan, és hátráltatta apámat mindenben.

Apám mindentől mindig ideges volt. A betegségével magyarázták ezt szüleim, de az állandó plusz munkája miatti fáradtsága, és a kommunisták állandó zaklatása is ehhez jelentősen hozzájárulhatott.

Nyugdíjazáskor elvették tőle a lovasszakosztályt, és még egy emléktáblája sincs ott most sem.

(Nemrég Google térképén láttam meg, hogy a vásárhelyi körgyűrű egyik felének végét pont a lovasréten át, a pálya mellett építették meg, tönkretéve mindent. Lásd fehér négyzet, melyre anyíl mutat.

Ráadásul Vásárhelyi módon agyatlanul úgy, hogy a gyűrű két vége nem találkozik egymással! Vásárhelyen valahogy soha nem találkoztak az utcák. Később Szegedre járva mindig olyan furcsa volt a szabályos körgyűrűs rendszere, amely Budapesten is meg van. Igaz itt meg a Budai részen nem akar találkozni a külsőbb gyűrűk végei.)

60 éves kora körül apám megkapta az első infarktusát. Édesanyám onnantól állandóan attól rettegett, mikor jön apám újabb infarktusa. Egyszer újjá is élesztette apámat. Aztán egyszer meghívták apámat a diákjai egy emlékbeszélgetésre. Ott az előadása közben összesett és meghalt **1997 május 2-án**, **76 évesen.**

Hódmezővásárhelyen temettük el. **Kucsora Pista** szép gesztusként lovakat hozott oda a temetéséhez.

Halálát követően edésanyám kivágatta az általa ültetett, hatalmasra nőtt, csodaszép jegenyefáját, mert félt, hogy a házra dől, pedig semmi baja nem volt. Pedig apám nagyon büszke volt rá, amikor Mártélyról hazafelé tartottunk messziről az látszott legelőször a városból, minden fölé magasodva.

Nem véletlenül igyekeztem saját tulajdonú pólóklubot létrehozni, ahol hasonló csodaszép jegenyenyárfák is nőnek. Ezt nehezebb elvenni, de megtanulhattam még apámtól:

*„M**indent el tudnak venni, egyedül a tudásunkat nem**!”*

Ezután anyám, házunkat és a kortyogóban együtt telepített gyümölcsös kertünket is eladva ő is Pestre költözött. Így együtt lehettünk szinte valamennyien. Egyedül Jutka testvérem és családja nem költözött fel Budapestre.

Így gyakorlatilag apám után semmit nem maradt ott Vásárhelyen. Ezt nevezik mulandóságnak.

Zsilinszky Emil nagybátyjának köszönhetően azonban mégis kötődünk továbbra is Vásárhelyre, mivel ő a rendeszerváltást követően saját TSZCS-t hozott létre a Zsiliszky és trs. Kft.-t, melyben apám is támogatta. Ez kb. 1000 ha területen gazdálkodik, és melyben a mi családunk kb. 25% részt birtokol..

Valójában apám és anyám egyedüli igazi öröksége a négy egyetemet végzett, tehetséges gyereke volt.

Amit mi megvalósítunk az is, mind az ő örökségük. Amit a legszámazott **Ivanicsok**, és azok utódai megvalósítanak *(ha már nem is nevezik őket Ivanicsnak, mert leánytestvéreim utódait már mind más néven nevezik férjeik után)*, az is mind az ő örökségük.

NS IVANICS GYÖRGYNÉ V. ZSILINSZKY EMÍLIA ÉVA 1928 ÉS A ZSILINSZKY CSALÁD

1928 10 22-én Mezőberényben született édesanyám, v. Zsilinszky Emil *(1896-1974)* és Szrenkányi Karolina *(1897-1974)* harmadik gyerekeként. *(Előző évben, 1927 nagyapámat már felvették a vitézi rendbe, az I. világháborús érdemeire való tekintettel.)*

1915 Zsilinszky Endre és neje Kolényi Emília; gyerekeikkel: Zsilinszky Olga, Károly, Emil

(Elől ülve) Szrenkányi (Szentandrássy) Gyula, Szné Zsenics Zsuzsanna, Szrenkányi Karolina (első sorban áll) és Szrenkányi Pál (ülve) 1905

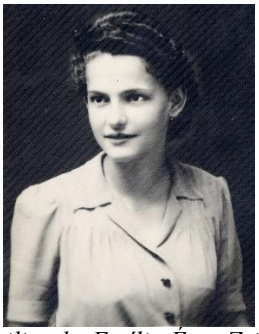

Zsilinszky Emil, felesége, és gyerekeik László, Emília, Emil; Zs. Emillel Zsilinszky Emília Éva; Zsilinszky Emília Éva

Medgyes-puszta és környéke nagyon régóta lakott terület volt. Szarmata, gepida, avar, árpád-kori és kun sírokat is találtak itt.

[148]**1418-ban** írnak először Medgyes pusztáról, mely a török hódoltságig a Gyulai vár fennhatósága alá tartozott, a Maróthiak, majd **Mátyás király**, Corvin János, Gerdosich Péter, Gál ispán uralma alatt.

A **Zsilinszky család** felvidéki származású. A török uralom 1685-ös megszűntét követően, az **1700-as évek elejétől** onnan telepítettek embereket, a török hódoltság Békés megyei, elnéptelenedett részének benépesítéséhez. Így jöttek létre Békéscsaba, Mezőberény, és Orosháza települések is. *(Utóbbi városból származik **Verasztó Edit** a feleségem is.)*

1726-ban *(amikor az Ivanicsok nemesítése történt)* **III. Károly király** *(VI. Károly császárként)* **Medgyes-pusztát Rinaldó modenai hercegnek** adta, de az itáliai birtokokra cserélte az államkincstárral. **18-19 sz-ban erdélyi örmény** haszonbérlők árendában kivéve használhatták.

1800-as évek elejétől sok helyen feltörték a gyepet a környéken, és az akkor nagyon jó üzletnek számító dohánytermesztésbe kezdtek, de Medgyes-puszta, már a jól ismert **József nádor uradalma** alatt, e fejlődésből kimaradt. Így viszont kimaradhatott abból is, amikor 1852 03 09-én, Woldianer Sámuel pesti bankár csődje miatt a szomszédos Bánkút település lakói mindenüket elvesztették, és e családok 72 házát le is rombolta 150 katona és csendőr.

1883 05 20-án adták át a **Mezőhegyes-Kétegyháza** vasútvonalat, mely e területet is érintette.

1887-ben 117 Békéscsabai vevőnek eladták Medgyes-puszta területét**.**

Zsilinszky Endre *(1856-1938)* dédnagyapám **Medgyes-puszta** és környékének **evangélikus lelkészeként** kulcsember volt e szerteágazó ügyletben, sok embert ismert és bíztak is benne. *(Lásd a képen 3 unokájával, és a templom falán elhelyezett emléktábláját.)*

[149]E korban a földbirtokosok érdekeit is védve valósultak meg a földosztások. Ezért nyereségesnek kellett lennie az eladó részére is, *(csak így, és ezért adta el azt, kényszerítés szóba sem jött)* és a bankok is csak szigorú feltételekkel bocsájtottak kölcsönt hozzá.

Így, csak azok tudták megvásárolni, akik kellő igyekezettel dolgozva, már jelentősebb vagyonnal rendelkeztek.

Békéscsabai város vezetésében volt egy csoport, mely szószólója és szervezője volt ennek a kezdeményezésnek.

---

[148] https://hu.wikipedia.org/wiki/Medgyesegyh%C3%A1za

[149] http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/telepulesek_ertekei/Medgyesegyhaza/pages/medgyesegyhaza/003_megyes_puszta.htm

Úgy szervezték ezt, mint egy vállalkozást. Igyekeztek mindenfajta iparos beszervezni a faluban, hogy az működőképesek és így nyereségesek legyenek, és ezáltal a banknak mindent vissza tudjanak fizetni. Okosan ment minden, mindenki jól járt.

[150]**1720-ban** elsőként szerepel a **Zsilinszky** név a **Békéscsabai evangélikus** anyakönyvben, jómódú földművelőként.

Az **1784-es** születésű **id. Zsilinszky Mihály** a közös őse a **Zsilinszky Endre** dédnagyapámnak *(szül. 1856-ban)* és **Bajcsy Zsilinszky Endrének** is *(Szül. Szarvas 1886 06 06- 1944 12 24 Sopronkőhida)* aki felvette anyja **Bajcsy** családi nevét is. *(Ő vált leghíresebbé, mint politikus, újságíró és a németek elleni ellenállás vezéralakja. Elfogták és a sopronkőhidai fegyházban kivégezték **1944 december 24-én, Karácsony estéjén**. A gyilkolás után, feltehetően rohantak megnézni, mi van a karácsonyfájuk alatt! Mindig vannak gyalázatos emberek, akik lelkesen kiszolgálják a gyalázatos rendszereket.)*

Dr. Zsilinszky Mihály *(1838-1925)* felső kapcsolataival segítette a **Medgyes-puszta** ügyét. Irodalmi munkássága mellett, 1881-1887 és 1895-1905 között Békéscsaba országgyűlési képviselője, 1889-ben Csongrád, 1892-ben Zólyom vármegye főispánja, **1895-1905-ig Vallás- és Közoktatási minisztérium államtitkára** volt.

Sőt, **Őfelsége Ferenc József császár és király belső titkos tanácsadójává is tette őt.**

A **császári és királyi őfelsége** egy **szivarral ajándékozta** meg titkos tanácsadóját, mely szivar megőrződött a mai napig.

(Lásd mellékletben a méltatását, és a családfán piros csillaggal jelölve édesanyám v. Zsilinszky Emília Éva.)

Zsilinszky Mihály *(1838)* fia **Lajos** *(1907)* készítette el a **Zsilinszky családfát**, aki rövid ideig **Boszniában** töltött be vezető szerepet, de botrányos életvitele miatt hamar leváltották. A dohánytermesztő vidéken felnőve, stílusosan, láncdohányos volt.

Megyesi-pusztán végül a **117 vevő**, **966 414 forintért**, 20 évi, **1887-től** kezdődő részletfizetéssel **3539 hold földet** vásárolt.

Az **Evangélikus** egyházközösség is vásárolt **300 hold** földet. Nem volt szegény ezek szerint az eklézsia.

1000 hold földet pedig a közbirtokosság vásárolt befektetésként, melyet később eladtak.

1889 őszén vehették ténylegesen birtokukba a telkeket a vevők, azzal, hogy 3 éven belül községet kötelesek ott alapítani.

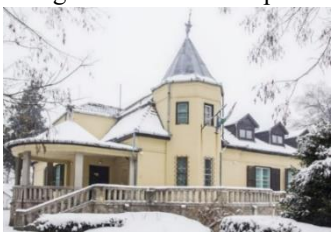

96 család parasztcsalád honfoglalásáról beszélhetünk. **4 év** múlva, **1893-ban** pedig már önálló község lett **Medgyesegyháza**. **6 birtok** volt **100 holdon** felüli méretű, és voltak, akik külön megállapodással jutottak birtokföldhöz.

Telbisz János 1037 hold földjével lett a legnagyobb birtokos, aki csinos kastélyt építetett leányának, miután őt **Dr. Telbisz Imre ügyvéd** *(rokona)* feleségül vette.

2 év alatt felépült az **evangélikus templom** és a **parókia** is, ahova dédnagyszüleim **Zsilinszky Endre** és neje **Kolényi Emília** beköltözhetett, az akkori szokás szerint egy életre.

Három gyerekük született. **Károly**, **Olga**, **Emil**. *(Utóbbi a nagyapám; Medgyesegyháza 1995 06 20 – Orosháza 1974 06 20, pont a 79. születésnapján halt meg)*

1919-ben a kommunista diktatúra idején, ***„szélütés”*** érte dédnagyapámat, és így nem tudott mindkét kezét felemelve áldást osztani. Ennek ürügyén a segédlelkésze, *(a kommunistákkal összefogva, mert mindig vannak gazemberségre jelentkezők)* elüldözte a parókiáról.

Fia **Zsilinszky Emil** *(1896-1974)* nagyapám harcolt az **I. Világháborúban**.

1916-ban, az **orosz fronton** egy srapnel *(robbanó töltet)* megsértette a lábát. Katonakórházba került, de felgyógyulva még elment az **olasz frontra** is, ahol a **Piavénál** több csatában is kitűnt bátorságával. Hőstetteiért megkapta a **Signum Laudist** a kardokkal és a **nagy ezüst vitézségi érdemrendet**.

Leszerelése után **Medgyesen** és **Medgyesbodzáson** nemzetőr parancsnok volt, a kommün kitöréséig.

Amikor 1919-ben apját **Endrét** elüldözték a **Medgyesi parókiáról**, akkor le tudott szerelni és elhelyezkedett **Mezőberénybe** tanítónak. Oda, a szolgálati lakásába, ki tudta menekíteni apját és húgát, **Olgá**t is. *(Édesanyja ekkorra már meghalt, **Károly** testvére pedig, aki apját követve lelkésszé vált, már elment **Aradra**.)*

1921 09 15-én Emil nagyapám Mezőberényben megházasodott **Szrenkányi Karolinával**. *(1897 04 17-1967 08 01.)*

Itt születtek gyerekeik **Emil**, **László** és **Emília**. **Szrenkányi Pál** *(felesége apja)* Mezőberényi építési vállalkozó volt.

Olasz front 1918 j.o. ZS E; Mezőberényben nagyapám vezényel; Ipartestületi dalkör nagyszüleim; v. Zs. Emil

[150] https://hu.wikipedia.org/wiki/Bajcsy-Zsilinszky_Endre

1924-re, a tanyájuk földjéből kibányászott **agyagos talajból téglát** égetve, felépítették a saját házukat **Medgyesen**.

Zsilinszky Endre dédnagyapám ott élt **1937-es haláláig**. Előtte, az évben felosztotta a 25 hektáros tanyás birtokát, amiből jól meg tudott élni. *(Melyhez tudni kell, hogy 1600 négyszögöl 1 katasztrális hold, mely 0,575 hektár. Lásd mellékletben, ahol jól látható, hogy Zsilinszky nagyapám kapta az egyik legnagyobb részt a tanyával, nyilvánvalóan, amikért befogadta őt 1919-ben.)*

Zsilinszky Emil *(zene és testnevelés)* tanító családja **Mezőberényből** a tanítási szezon végeztével, nyári szünetekben a baromfikkal együtt, két kocsival odaköltözött Medgyesegyházára, hogy aztán ősszel megint vissza menjenek Mezőberénybe.

Zsilinszky Olga 1924-ben megházasodott **Bielik Kálmán** Békéscsabai banki alkalmazottal. Ott éltek, és Olga ruhaboltot működtetett. A II. Világháborút követően, nagyon jó érzékkel, kellő időben elmenekültek az **USA**-ba, az orosz megtorlás, és kommunista elkobzások előtt. Miután férje kint meghalt, viszonylagos szegénységben élt már, varrónőként élt, de mi mindannyian irigyeltük őt, hogy a gazdag és híres **USA-ban** élhet, ahol nincs kommunizmus.

Minden **karácsony** előtt küldött egy nagy csomagot, melyben az Amerikában összegyűjtött ruhák, és egyéb kacatok voltak. Ezek *(a kommunista nélkülözésben)* számunkra valódi kincseknek tűntek. Időnként repülővel hazautazott Olga néni, és akkor megvendégelte minden családtag. Ekkor adtuk elő neki, mi Ivanics gyerekek Medgyesegyházán, az **Otello** operát, magyar nótákkal elénekelve. *(Lásd az ő fényképezőgépével készített első színes fényképen kék ruhában.)*

Zsilinszky Károly evangélikus lelkész lett **Aradon**, de **1917-ben**, az **I. Világháború** alatt, egy fronton lévő katona feleségétől **Ilonka** nevű gyereke megszületett, mely miatt nem maradhatott az egyházközösségében.

A katonaférj meghalt, ezért elvehette gyerekének anyját, és **Eperjesre** költözött, mely a **Tisoi nacionalista Szlovákia** része lett. *(Ekkor könyveinek egy részét a családjánál hagyta, melyet én felfedeztem később a **Medgyesi Jókai utcai** ház padlásán, és nagyapám halála után megmentve a kidobástól, ereklyeként hazahoztam. Lásd mellékletben néhány érdekes fényképet róluk.)*

Ezek között sok szlovák nyelvű könyv is volt. **Zsilinszky Emil** nagyapám lengyel származásúnak tartotta a családját, mondván a „*szky*" családnév végződés erre utalt. A Medgyesi, felvidékről betelepített lakosság a szlovák nyelvet is beszélte, és az evangélikus vallása sem lengyel jellegű volt. A templomban, ahol nagyapám kántorként dolgozott nyugdíjas korában, magyar és szlovák nyelvű istentisztelet is volt. Ezt is csak utólag tudtam meg, mivel engem mindig a magyar istentiszteletekre vitt el. Nagyszüleimet soha nem hallottam szlovákul beszélni, és engem sem tanítottak e nyelvre. A faluban mindenkivel magyarul tudtam beszélni. Így fogalmam sem volt gyerekkoromban, hogy léteznek szlovákok is a világon.

Károly Eperjesen tüntetőleges **nacionalista szlovák** lett. Azonban innen is mennie kellett. *(Mert ott jómódjában 150 hold földet vett, ami miatt kuláknak nyilvánították a kommunista rendszer bevezetésekor.)* Ekkor a **magyarok** lakta **Csalóközbe költözött**, és a **nacionalista szlovákból**, **magyar pap** lett. *(Felvidéken a magyarok között is sok evangélikus él, és a két nép 1000 évig békében megélt egymással.)* Így tudott csak elhelyezkedni, ekkor megint újra magyarként. *(Tehát nem csak a Habsburg-török háború idején voltak szükségszerű a bebekelés.)* Már ott született meg időközben felnőtt és megházasodott **Ilonka** nevű leányának két gyereke is.

1927-ben nagyapámat **vitézzé** avatták, a háborúban tanúsított hősiessége miatt. *(Lásd vitézi évkönyv részlet.)* A következő évben **1928-ban** született meg édesanyám.

vitéz Zsilinszky Emil tanító, Mezőberény. 1805-ben Medgyesegyházán született. Békéscsabán végezte a gimnáziumot, Sopronban a képzőt, 1915-ben nyert oklevelet. Az iskolából kikerülve hadbavonult, az orosz és olasz harctereken harcolt, kitüntetései: Signum Laudis a kardokkal, nagy ezüst vitézségi érem, K. cs-k., sebesülési érem és háborus emlékérem. 1927-ben avattatott vitézzé. Leszerelése után Medgyesegyháza és Bodzás községek nemzetőr parancsnoka volt a kommun kitöréséig. 1920. óta tanit Mezőberényben. A vitézek járási hadnagyhelyettese, a Frontharcos Szöv. helyi csop. társelnöke, a Rokkantak ügyv. igazgatója, leventeoktató, az Iparos daloskör karnagya, az Otthonkör gondnoka, stb. Neje: Szrenkányi Karolin, gyermekei: Emil, Mihály és Emilia.

Az **1927-as** év a **Trianon** utáni konszolidáció éve volt. Ennyi idő kellett, hogy Magyarország valahogy rendezni tudja a szinte lehetetlen helyzetet.

Kevesen tudják, de a **Magyar Királyság** csak **1946 február 1-én** szűnt meg. Az **I. Világháború** után is tehát királyság volt, miközben királyunk az nem volt, egy tengerész tiszt vezette kormányzóként az országot, miközben tengerünk sem volt.

Hasonló lehetetlen helyzetben volt sok szempontból az ország. A megszálló kisantant országok kirabolták az országot, a gyárakat leszerelték, az ásványkincseinket a területekkel együtt elvették, miközben háborús kártérítésre köteleztek. A magyar lakosság millió számban menekült el az elvett területekről, megélhetés és fedél nélkül maradva tengődtek a megmaradt Kis Magyarország területén.

Horthy Miklós kormányzóként próbált úrrá lenni a helyzeten, miközben **IV. Károly** megpróbált visszatérni uralkodónak, ami a Kisantant újabb háborúját eredményezte volna.

A helyzet konszolidálásához sokmindent meg kellett oldani. Ezt követően kezdhettek másra is gondolni. Ennek része volt a Trianoni döntés elleni, „*revíziós*" politika is. Melyhez az angolszász országokat is igyekeztek megnyeri. *(Nem véletlenül, alakult meg a MAGYAR POLO CLUB is csak 1927-ben.)*

Minden korábbi országvezető *(király)* megpróbálta a helyzetét azzal is stabilizálni, hogy nemességet adományozott a harcokban magát kitüntető személyeknek, mellyel nyilvánvalóan szövetségessé próbálta őket megnyerni.

Horthy viszont csak kormányzó volt, nemességet nem adományozhatott, hát kitalálták a **vitézi rendet**.

A leírtak alapján Zsilinszky nagyapám háborús hőtetteivel kiérdemelte e rangot, amelyhez nem járt neki nemesi birtok.

1927-1944-ig eltelt 17 évet megbecsülésben élhette, és ez akkor bizonyára igen fontos lehetett.

(Később emiatt üldözték a kommunisták, politikai kulákként, pedig ő nem tett mást, mint a háborúban helyt állt a hazájáért.)

II. 30 ÉVES HÁBORÚ (I. ÉS II. VILÁGHÁBORÚ)

1526-os Mohácsi vereség és a **török megszállás** utűn ki gondolta vonva, hogy még annál is lehet rosszabb? Külön szükséges foglalkozni, azzal a szörnyű dologgal, amely ezt eredményezte.

Az **I.** és a **II. Világháború** szorosan összefüggött egymással, sokat emlegetik úgy is a kettőt együtt, mint a **II. 30 éves háború**. Ennek oka, hogy az **I. Világháború után**, *(főleg a francia diplomáciának „köszönhetően")* borzasztóan irreális, és szörnyen igazságtalan határok meghúzására került sor. Melynek **Magyarország** lett a legnagyobb vesztese a **Trianonnal**.

Mint minden háborúnak ennek is fontos előzményei voltak. Az **Orosz Birodalom** Napóleon legyőzését követően hatalmának csúcsára került. *(Párizsig nyomultak 1814-ben a csapataik.)*

Az 1848-as Magyar forradalomat is a cári csapatok verték le. *(Ferenc József császár cári kézcsókját követően, mely hasonló volt Szapolyai János király Szulejmánnak tett gesztusához.)*

A **Krimi háborúra** *(1853-1856)* is azért került sor, mert a Balkáni előrenyomulásukkal az oroszok már a **Boszporusz** elfoglalását tervezték. E háborúban óriási vereséget szenvedtek. Mely helyzeten az **1877-1878-as orosz-török háborúval** fordítottak, ahol viszont megint az Angol flotta akadályozta meg Istambul elestét. A Balkáni kérdést az **1878-as Berlini Kongresszuson** igyekeztek rendezni, melynek értelmében Nyugat-Balkán **Habsburg** érdekszférává vált. Így az **Osztrák-Magyar Monarchia 1908-ban** annektálhatta **Bosznia-Hercegovinát**.

Ezt követően az **Orosz Birodalom** Távol-Keleten is próbálkozott **Mandzsúriával**, de ott az **1905-ős Orosz-Japán háborúban** súlyos vereséget szenvedett el. Ezért újra a **Török Birodalom** kárára próbált újra eredményt felmutatni, melyre a kíváló alkalom volt az **1912-es Balkáni háború**, ahol az általa támogatott balkáni országoknak sikerült a törököket kiszorítani a Balkánról, és a cár szövetségese a **Bulgárok**, már megint **Konstantinápolyt** fenyegették.

Oroszország újra erősnek érezve magát, a szerb nacionalistákat is felbíztatta, akik a támogatásukban bízva kirobbantották az **I. Világháborút**, a trónörökös **Sarajevói** megölésével.

A **Habsburg-Magyar Monarchia** tagországaként így keveredett **Magyarország** is e háborúba, teljesen értelmetlenül.

A gyorsnak ígért háború 4 évig elhúzódott, a kegyetlen lövészárok harcoknak köszönhetően. Azonban a **németek** átengedték országukon **Lenin elvtársat**, ő kirobbantotta az **1917-es lázadást**, és ezért összeomlott az Orosz front. Így a németek és vele az Osztrák-Magyar Monarchia egyértelműen győzelemre állt. Ekkor azonban beavatkozott az **USA**, és ezért **Németország kénytelen volt kapitulálni 1918 11 11-én.**

A háború azonbban nem ért véget a németek kiesésével, a szövetségesei ugyanis ezáltal reménytelen helyezetbe kerültek, és a valódi vesztesek ők lettek.

A **németek** is kisebb területi veszteséget szenvedtek el, de az **Oszrák-Magyar Monarchia** és benne **Magyarország** is szétesett.

Oroszország is hasonlóan a nagy vesztesek közé tartozott, de a polgárháború végén az oroszok javítottak helyzetükön. Ahogy a szintén vesztesként széteső **Török Birodalom** is, mivel az ifjútörökök kitartó véres harcainak köszönhetően ők elkerülték a Sérvesi-béke „*Trianonját*".

A **magyarok** azonban Károlyi dilettantizmusának köszönhetően az Antant ígéreteiben bízva „*jófiúként*" leszerelték a haderejüket. Amikor csalódnia kellett ígéreteiekben *(tudhatták volna 1000 éves történelmi leckéből)* akkor meg átadta a hatalmat a **kommunistáknak**, ami csak tűz volt az olajra. Mert így a kisantant szabadkezet kapott. A **trianoni** határok meghúzásánál a nemzetiségek önrendelkezési jogára hivatkoztak, de az ilyen alapon nyilvánvalóan irreális határok indoklásnál aztán a végső határoknál „*egyéb*" szempontokra is szükség volt. Mindent bevetettek, hogy minél többet rabolhassanak.

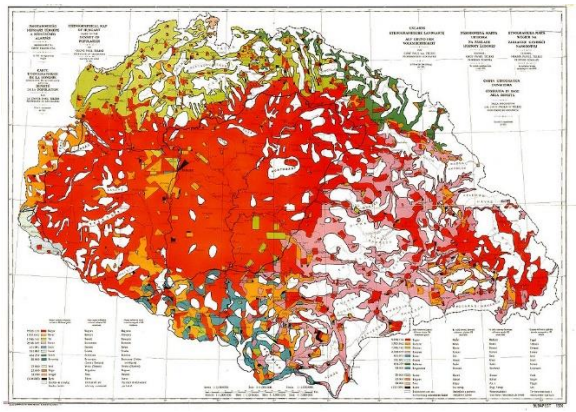

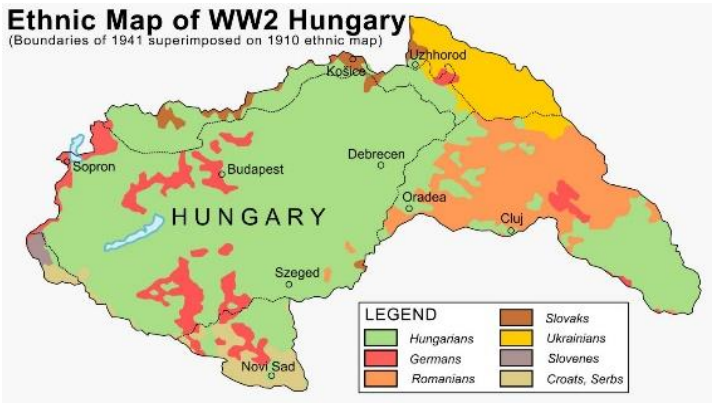

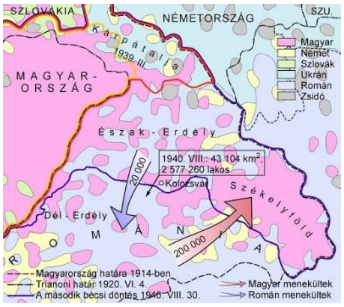

A térképek jól mutatják, a határok meghúzásánál a népek önrendelkezési joga, meg a nemzetiségi arányok csak ürügyként szolgáltak. Így nem lehetett volna elszakítani egyértelműen magyar lakta területeket. Ezért aztán a „*biztonságos határ*”, vagy éppen a vasúti közlekedés meglévő vonalai lettek a határ indokai.

Jugoszlávia valójában legalább 8 nemzet területéből összeállított birodalommá vált, ahogy Cseszlovákia is 5 nemzetből állt. *(Miközben a sok nemzetiségű Monarchia szétrobbantását nemzetállamok léterhozásával indokolták.)*

Ezen újabb birodalmak, később mind szét is estek, csak közbe hatalmas változások történtek. Óriási szenvedéseket megélve elmenekültek a magyarok, és a németeket. Caucescu idejében még fejpénzt is fizettek a németekért, csak elmehessenek.

Tökéletesen jól látható, hogy a **II. Világháború** előtti revíziós határrendezésekkel jóval igazságosabb határok jöttek létre, figyelembevéve a nemzetiségi helyzetet. Ennek az érdekessége, hogy valójában a **Náci rezsim** volt az igazságosabb, *(mert valóban békét akart létrehozni ezen szövetségesének számító országok között, hogy aztán e nemzetek őt szolgálják a háborúban)* mint korábban a **Trianoni francia** diplomácia.

(Ahogy annak idején a törökök sokszor barátságosabb arcukat mutatták , mint a Habsburgok, főleg a vallási türelemben.)

Magyarország kitüntetően küzdött az angolszász országok kegyeiért, de **Chamberlain** egyszerűen odadobta Hitlernek Kelet-Európát, aki pedig megegyezett az Oroszokkal annak felosztásában a **molotov-rippentrop paktummal**.

(Utóbb mégis minket akarnak bűnös nácibarát nemzetként beállítani.) A magyarok mindvégig várták, hogy a **Balkán** felöl megnyissák az **angolszász** a frontot, hogy akkor a németszorításból kikerülve elkerüljék az igazi nagy bajt, hogy **oroszok** szálljanak meg bennünket. *(Elpusztítva országunkat, **600 000 nőt megerőszakolva, 130 000 embert málenkij robotra** elhajtva, **kommunista diktatórikus rendszerüket** ránk erőszakolva **45 évig**.)*

Utólag mindent Horthy Miklós kormányzó nyakába varrtak, de ő angolszász barátságot erőltette, mivel pontosan érezte a Náci III. Birodalom óriási fenyegetését. A náci csapatok Jugoszlávia elfoglalása előtt már körbevették Magyarországot. *(Ausztriát korábban elfoglalták, de csapataik voltak Szlovákiában, és Romániában, még Bulgáriában is.)* Amennyiben Horthy nem járja el a „*pávatáncát*”, megpróbálva Magyarország függetlenségét valamelyest még fenntartani, azonnal elfoglalták volna a német csapatok Magyarországot is, ahogy Jugoszláviával tették. *(A horogkeresztes terror, akkor nem csak néhány hónapig, hanem 5 évig tartott volna! Mert ugyebár mindig akadt ember, aki részt vett az embertelenségekben.)*

Úgy viccelődtek a német tábornokok, hogy 3 nap alatt elfoglalják Magyarországot, ha mi ellenállunk, de csak 1 hét alatt képesek, ha nem, mert akkor az ünnepségek fenntartják a hadmozdulatokat. *(Később ez be is igazolódott.)*

Horthy pár év német megszállás nélküli biztonságot tudott kieszközöltni, aztán a kiugrási kísérletnél nagyon felsült sajnos. Pedig már megtörtént ekkor az oroszokkal való kénytelenszerű megállapodás, és akkor nagyon sok mindent megúszhattunk volna. *(Talán.)*

Csak éppen az igazság és az igazságosság senkit nem érdekelt ekkor sem, és ezért a háború végén visszaállították a régi trianoni határokat. *(Pontosabbban még el is vettek egy kis területet Poszonynál.)*

A Szovjetuniónak átkeresztelt Oroszország lett a nagy nyertese a II. Világháborúnak. Az általa elfoglalt országok, meg a nagy vesztesei. Területeikből kárpótolta az I. Világháború utáni veszteségeit. Az így megnövelt területű birodalomhoz ráadásul hozzácsatolta a Varsói szerződés tagállamait is vazallusként, közte Magyarországot is. Melynek az orosz megszállás és a kommunista hatalom elleni 1956-os forradalmát az orosz tankok verték le.

1989-tól aztán előbb elszakadhattak e csatlósállamok, majd végül Gorbacsov alatt a Szovjet birodalomról is leválhatott sok nép 1991-ben.

A megmaradt Oroszország azért még mindig birodalom maradt, igen sok népet birtokolva. Ráadásul később újra megerősödve, már újra hódításba kezdett, és világosan láthatóan soha nem adja fel az újabb hódítási igényét.

Manapság pedig megint ott tartunk, hogy oda kell figyeljünk a keleti, újra meglévő orosz fenyegetésre, *(mert az biztos, hogy vannak terveik nem csak a Krím visszafoglalására)* miközben a germán fenyegetés az Európai Unió révén tud megvalósulni nyugatról.

Szinte semmi nem változott tehát az eltelt 1100 év előtti helyzethez képest.

Csak mi megfogyatkozva, megverve, kis területre szorultunk vissza, mint az avarok előttünk.

Vitéz Zsilinszky Emil nagyapámat a **II. Világháborúban 1942-ben**, a régi katonai sérülése és a kora *(46)* ellenére is, behívták újra katonának. A debreceni katona kórházban került. Innen az oroszok elől menekülve, lőcsös kocsival menekítették a sebesülteket, egészen Münchenig. Ott amerikai hadifogságba esve, csak **1946-ban** térhetett haza.

Fiai rosszabbul jártak. A főiskolára járó Zsilinszky Emilt Szálasi katonái beakarták azonnal vetni a fronton, de ők *(időhúzásként, tudva értelmetlenül golyófogóként használnák őket)* a tanáraikkal együtt ragaszkodtak ahhoz, hogy előbb kiképzést kapjanak. Ezért büntetésből kényszermunkásként internálták őket a Peenemündei Fao rakétagyárba. Zsilinszky Lacit pedig az oroszok **Krímbe** vitték el kényszermunkára.

1944-ben az orosz front elérte **Medgyesegyházát** is, de mivel itt sokan beszélték a hasonló szláv szlovák nyelvet, ezért a települést az oroszok viszonylag megkímélték. Szrenkányi nagymamám és Zsilinszky Emília édesanyám is itt vészelték át a fontot.

1946-ban Zsilinszky Emil nagyapám hazaérkezve megpróbált elhelyezkedni újra **Mezőberényben**, de a kommunisták a hamisított történelem, ráadásul még az orosz nyelv tanítására is akarták kényszeríteni. Oroszul nem is tudott, ami meg a kommunista történelem anyagban hazugság volt, azt meg nem akarta a gyerekekbe plántálni, ezért háborús sérülése *„kiújult”*, és ezzel nyugdíjaztatta magát.

Később a vitézi rangja miatt politikai kulákként kezdték piszkálni. Földjeit időben szétosztotta gyerekei között, így földes kulákként nem tudták támadni, de a földjeit így is elvették. „*államosításként*” nevezett e rablással. *(Ahogy annak idején a Habsburgok is a törökök alól felszabaduló földeket, a magyar birtokosoktól.)*

Ezt követően idővel leszálltak nagyapámról, *(miután több bőrt már nem tudtak lehúzni róla)* ő pedig elhelyezkedett orgonistának az Medgyesegyházi evangélikus templomban.

Anyám idősebb fiú testvére, **Zsilinszky László Mosonmagyaróváron** tanult. **Apám** pedig **Kolozsváron**, de az orosz front közeledtével azt az iskolát is Mosonmagyaróvárra költöztették. Így találkoztak egymással és jó barátság alakult ki köztük. Lacit elvitték az oroszok a Krímbe, de miután végre hazajött csont soványan, betegen, tetvesen hazaért a Krímből *(hogy anyja sem ismert rá)* és feltáplálták, utána együtt jártak szórakozni. **1947-48 szilveszterét** is együtt ünnepelték **Medgyesegyházán**, így ismerkedett meg apám az ő testvérével, édesanyámmal.

1948-ban végezte el anyám az agrárközépiskoláját **Mezőtúron**, és a **Budapesti Kertészeti Egyetemen** folytatta a tanulmányait, de az első félév után az egyetemet *„megszálló”* kommunista komisszárok, kiszúrták, hogy apja vitéz volt, ezért kitiltották onnan. Apám, időközben, hogy közelébe lehessen szintén **Budapestre** ment tanulni. *(A később **Gödöllőre** költöztetett agrárakadémiára.)* Az események gyorsan zajlottak, apám megkérte anyám kezét, az egyetemi hír hallatán.

1949 01 13-án házasodtak össze, dupla esküvővel, mivel húga **Ivanics Panna** is akkor házasodott össze dr. Patonai Elekkel. Igazság szerint hármas esküvőt terveztek, mert apám **Bertalan** nevű testvére is velük házasodott volna, hogy Kunágotára hozhassa Ica nénit, aki szintén tanár volt. Mivel csak házastársként tudta szeptemberben oda vinni, ezért ők ripsz-ropsz összekeltek hamarabb.

Nagyon jól indult szüleim házassága, mert végül is a háborút igen jól megúszták. Apám a **Kunágotai** földeken igen eredményesen gazdálkodott agrárszaktudásával. A református egyház tulajdonában lévő házat bérelve, egyből saját háztartásuk volt. Egy évre rá megszületett **Éva** leányuk Medgyesen. Anyám átment oda a szüléshez, hogy édesanyja segíthesse. Nemsokára Jutka is jött, de ő már Kunágotán, mert ekkor már minden megváltozott. *(Lásd apámnál a közös életük folytatását.)*

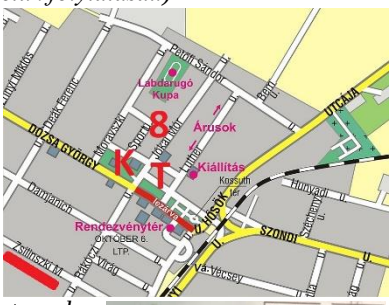

1959-ban, én azt követően kerültem **Medgyesegyházára** nagyszüleimhez, hogy apám agyvelőgyulladása miatt ágynak dőlt, anyám meg asztmás panaszai miatt volt beteg.

A **Jókai utca 8 sz.** alatt laktunk, nem messze a labdarugó pályától. Én nagyszüleim között aludtam minden éjjel az ágyukban. Amikor érzékeltem, hogy elment nagyapám orgonálni a templomba, átfordultam a meleg helyére. Reggel pedig a vadgalamb turbékolása ébresztett az ablak előtti ezüstfenyőfán. Szép életem volt ott.

A nevelésem szigorúsága maximum annyi volt, szóltak, a kolbászhoz kenyeret is egyek.

Nagyapám kényelmesen át tudott sétálni a reggeli istentiszteletre orgonálni a „T” betűvel jelölt templomhoz. *(„K” betűvel jelölve a Telbisz kastély.)*

*(A most készült dinnyefesztivál térképen felfedeztem a **Zsilinszki Mihály utca** nevet, mely akkor még nem volt. A dohány helyett, manapság inkább dinnyét termesztenek előszeretettel.)*

Miután szüleimnek Hódmezővásárhelyen felépült a házuk, és anyám is meggyógyult, végre az egész család együtt lehetett, én is hazamehettem 6 éves koromban, 1963-ban.

1967-ben meghalt nagymamám, viszonylag korán vesebetegségben. Nagyapám pedig a sérvműtétét követően néhány nappal 1974-ben, tüdő embolizáció miatt.

Idővel anyám testvére **Zsilinszky Emil**, is Vásárhelyre költözött feleségével, **Zsuzsika nénivel**. A **Zsilinszky** nevet ma a **ZSILINSZKY ÉS TÁRSAI KFT**. őrzi, mely cég **Hódmezővásárhelyen** kb. **1000 hektáron** gazdálkodik, ebből **10%** az én részem, **24%** a családunké, közösen anyámmal és Éva testvérem családjával.

Zsilinszky László, anyám másik testvére, akinek apám barátjaként házasságát is köszönhették, korábban meghalt, két gyereket hátrahagyva. **Emil bácsi** 95 évig élt, 2017 03 11-én temettük el Medgyesen, neki nem voltak gyerekei.

DR. NS. IVANICS ÉVA DR. GLÁVITS RÓBERTNÉ 1950 01 12

Ivanics Éva szüleim első gyerekeként, **1950 január 12.-én** született **Medgyesegyházán**.

Annak ellenére, hogy az ötvenes években az **Ivanics család**, *(a Rákosi korszak miatt)* szűkös körülmények között élt, gyermekkorát önfeledten és boldogan élte. Legidősebb testvérként korán be kellett kapcsolódnia a különböző otthoni feladatokba, valamint a mezőgazdasági munkákba is.

Serdülő és kamaszkorát meghatározta a **lovak** és a **lovaglás** iránti vonzódása. Szép sikereket is hozott számára, többször nyert városi bajnokságot, és országos versenyeken is részt vett.

Az **Állatorvos Tudományi Egyetemen** megismerkedett későbbi férjével, **dr. Glávits Róberttel**, ami mindkettőjük további életútját döntően befolyásolta. **Harmadéves korában** *(1971)*, össze is házasodtak, és egy év múlva, **1972** novemberében megszületett fiuk, **ifj. Glávits Robert**.

Ekkor a kollégiumból kiköltöztek **Érdre**, ahol egy kis, **24 m^2 alapterületű** hétvégi házat vásároltak, 300 négyszögöl méretű telekkel. Itt végre együtt lakhattak, nem úgy, mint a kollégiumban.

Egymást segítve, és szülői segítséggel **Éva** évkihagyás nélkül végezte el az egyetemet, majd meghívást kapott az **Országos Állategészségügyi Intézetbe**, ahol férje akkor már két éve dolgozott. **Éva** a kórbonctani, a **Vadbetegségek**, majd a **Baromfibetegségek** osztályára, **Róbert** a **Kórbonctani**, majd a **Kórszövettani** osztályra került.

Az intézet vezetősége hosszú távon is meg akarta tartani a két fiatal szakembert, ezért Budapesten, a **Thököly úton** *(bérlőkijelölés joggal)* tanácsi lakáshoz juttatták őket, ahol már fürdőszoba is volt! **1976** szeptemberében ekkor született **Edina** lányuk.

Intézeti pályafutásuk sikeres volt. Sorra jelentek meg tudományos közleményeik, és részt vehettek a különböző hazai és nemzetközi szakmai rendezvényeken. Mindketten számos országos szakmai elismerést *(pl. **Derzsy díj**, stb.)* kaptak.

Éva rendszeres előadója volt a hazai baromfi egészségügyi fórumoknak. A **házityúk**, és főleg a **libák, kacsák** fertőző, anyagforgalmi és toxikus betegségeinek kórhatározásával kapcsolatban megszerzett tudását, tapasztalatát a gyakorlatban dolgozó kollégák nagyra becsülték, és igénybe is vették.

1985-ben Róbert a **Magyar Tudományos Akadémián** az **Állatorvos tudomány kandidátusa**, **2008 évben** az **Akadémia doktora** fokozatot szerzett, **víziszárnyasok** fertőző betegségeinek témakörében. **2010-ben Áder János** köztársasági elnök, munkássága elismeréseként a **Magyar Érdemrend Tisztikeresztje** kitüntetésben részesítette.

A gyógyszerbiztonsági vizsgálatokban megszerzett több évtizedes tapasztalatukat eredményesen kamatoztatják. Az **Autopsy** cégük rendszeresen kap megrendeléseket külföldi *(angol, amerikai, japán, svájci, német stb.)* gyógyszergyáraktól.

2011-ben történt nyugdíjba vonulásuk után életüket úgy építették fel, hogy az év nagyobb részét *(márciustól-novemberig)* **Balatonfőkajáron**, a szőlőhegyben kerti munkával töltik.

Emellett folyamatosan elvégzik az **Autopsy Kft-vel** kapcsolatos feladatokat. **Éva** ismét ráér lovagolni heti rendszerességgel **Isaszegen.**

*(Képen „**Puszták népe**” lovasviadalon, **Kaszkád** nyergében győzve.)* Itt meglátogatják **Edina** családját, és útban visszafele **Balatonfőkajárra**, **Robi** családját is, ahol az unokákkal is tudnak találkozni. *(Lásd nagyképen Glávits találkozó)*

Róbert fiúknak két feleségtől **4 gyereke** van.

Edina leányuktól pedig **3 fiú** unoka, aki sajnos korán elhalálozott.

Hátul Kapitány Erik/Mihály, Márton, Benedek; Dr. Glávits Róbert unokáival; ifj. Glávits Róbert és első neje füzesi Piroska
Elől Kapitány Mihály és Glávits Edina; G. Balázs, Anna, K. Erik, Marci, Benedek,; gyerekeik Balázs/Róbert és Anna/Flóra

V. NS. IVANICS JUDIT HADHÁZY ÁRPÁDNÉ 1951

1989 május Hódmezővásárhely Sári *keresztelője; Kompon Karolinával és családjával; Szekszárdon az unokákkal*

Ivanics Judit *(Kunágota 1951 08 17)*

Egy forró augusztusi napon **négyen** keményen dolgoztak: **Ivanics György** az apa, a *„gazda”,* kint a lucerna földön.

Terhes felesége **Emília**, a **bába néni** és **Judit** pedig bent a faluban, Kunágotán Cz. Veresék vályogházának hűvös szobájában.

Ez volt az első közös otthonuk. Ide úgy kerültek, hogy **Szarka** nagymama gyámolította az öreg korukra elárvult kunágotai házaspárt, akik az **I. világháborúban** elvesztették mindhárom fiukat. Hálából **Cz. Veresék** az egyházra hagyták a templommal szemben lévő sarokházukat. Ide költöztek szüleim, miután összeházasodtak. A gyülekezeti házként is használt épületben, az imaterem szomszédos volt a lakásuk konyhájával. Néha hallatszott az edénycsörgés, a gyereksírás, a lelkész nagyapa által tartott áhítat alatt. *(Volt is belőle neheztelés időnként.)* Sietniük kellett.

A hosszú szárazság után esőt jelzett **Zsilinszky** nagyapa első világháborúban **meglőtt lába**. A szénát tehát mindenképpen sürgősen be kellett hordania a *„gazdának”*.

A lucernát legjobb zöldbimbós állapotban lekaszálni. Ha meg elöregszik a növény a szárítás során, sokat veszít a tápértékéből. A kaszálás időpontjának megválasztásakor néha kompromisszumot kell kötni a várható időjárás miatt.

Ugyanis, ha megázik a szikkadó termés, bepenészedhet, ki kell dobni az egészet. Vannak ugyan olyan gazdák, akik nem törődnek ezzel, feletetik a dohos, penészes takarmányt is, de az állatot nem lehet becsapni. Rögtön megcsappan a tej, kólikás lesz a ló. A birkák, marhák jobban bírják, mert az összetett gyomruk képes előbb, minden ilyen zavaró tényezőt kiiktatni.

A *„**Gazda**”* ezért gyűjtötte hajnal óta a szénát. Szerencse, hogy indulás előtt **Emília** megkérte, szóljon a **bába néninek**, mert *„odabent”* **Jutkának** szintén sürgős lett a dolog. Egy nappal már így is lekéste **Emil bácsi**, **Emília** testvérének, a kiszemelt keresztapának a szülinapját. *(Huszonkilenc évvel ezelőtt augusztus tizenhatodikán született ugyanis szeretett oroszlántestvére).*

Akármennyire sürgős volt a munka, délben hazajött az édesapa megnézni őket. Ebéd után lepihent egy kicsit.

Jobb híján *(az eddig nem is említett)* **Éva nővérkéje**, az orosházi vásárban vett rácsos ágyában feküdt. A rácsokon át kilógatta a lábát, és már aludt is. **Emília** jót nevetett ezen, amikor két vajúdás közti szünetben kinézett egy pillanatra.

Ez az ágy végigkísérte az eddigi életüket. Mikor nővérkéje kinőtte, **Jutka** kapta meg. Vásárhelyen a tangazdaságban az ablak előtt volt a helye, a szülei nagyágyától balra. **Jutka** nagyon szeretett benne aludni. Volt rajta két fababú, amit pörgetni lehetett elalvás előtt. Túlélte szülei számtalan költözését. Édesanyja még Pestre is felmenekítette férje halála után.

Jutka szeme elpárásodott, amikor első unokája születése után felajánlotta anyja, hogy el hozza. Most is ott van az ereklye a vendégszobában. Az egyik merevítő fája eltört, így csak az újszülötteket bírja el, de majd megcsináltatják.

Visszatérve arra az augusztusi napra, elmondhatjuk, hogy az **1951 08 17-i** nap szerencsés volt: sikerült behordani a lucernát, estére megjött az eső is a kukoricára, Cz Veresék elárvult házában ismét gyermeksírás hallatszott, egy fővel gyarapodott a családunk, megszületett egészségesen **Jutka** is.

A szerencséje elkísérte egész életében:
Azt tanulhatta, amit szeretett.
Folyamatosan tanulhat és dolgozhat.
1973-ban férjhez is ment.
Négy gyermekük született: Egy állatorvos lett, egy jogász, egy pszichológus, egy vegyész.

Tamási Áron szavaival élve: ***„Otthon érezzük magunkat a világban.”***

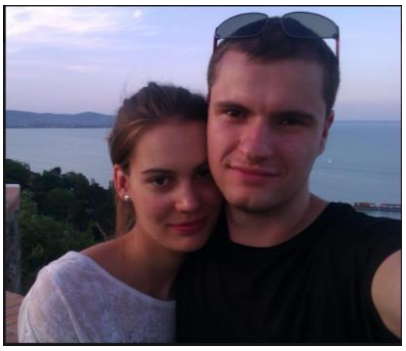

Ákos feleségével és gyerekeivel; *Sári Péterével és Fügével;* *Zsiga Mónikájával*

NS. IVANICS (BERNÁTH) ÁGOTA 1955

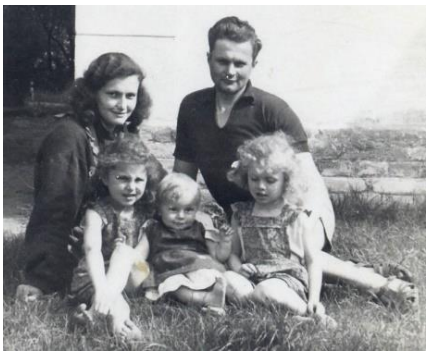

Ns. Ivanics Ágota szüleink harmadik. leánygyerekeként látta meg a napvilágot. Nevét **Kunágotáról** kaphatta. Stílszerűen, Kunágotai Ivanics nagyszülőkhöz került gyerekkorában, amikor szüleik betegeskedtek.

Kunágotai **Szarka nagymama** elegánsan járatta unokáját. **Ágota** testvéremet is kiskoromban csak évente néhányszor láthattam. **Jutkát**, **Évát** még ritkábban, csak karácsonykor, amikor a szüleimet is. Amikor mindketten Ágotával visszakerültünk **Hódmezővásárhelyre** már végre együtt lehetett a család.

Ágota testvérem is megküzdött a boldogulásáért. Szegeden, a **JATE-n** végzett angol-történelem szakon. Ebből az angol jött be neki, a rendszerváltásnak köszönhetően.

Végül pedig az üzleti sikerét is ennek köszönhette. Előbb azonban meg kellett szenvednie, egy rövid boldog házasságot követő keserű válást.

Loppert Daniel fiúk híres lett „***Ludas Matyiként***”, amikor **Medgyesi Péter Miniszter elnöknek** *(2002-2004)* bátran bemondta a *”**hazaárulót***”, amiért **Erdély** elcsatolásának román ünnepét velük ünnepelte. Ezért megpróbálták meghurcolni őt, de ez később a **Fidesz** idejében dicsőség és előny lett számára.

Ágota második férje **Bernáth László** egy zseni volt. Kis garázsában **1982-ben** elkezdett vállalkozásában olyan technikai dolgokat tudott megoldani, melyre manapság is, a nagy multik képtelenek. Ezért nagyon sikeres a cége, mely *(már nélküle, halála után is)* ugyanazzal a névvel és profillal mködik, több mint 35 éve.

A ma 25 fővel dolgozó cég szabadalmaik alapján gyárt, három hajtástechnikai termékcsaládot, amelyeket bárhol a világon el lehet adni.

A **BERVINA** világmárkát épített ki, és csak legmagasabb minőségű termékeket állít elő. Termékei **95% exportálja**, több mint **60 országba**. Árbevétele manapság már **1 millió Euró évente**. Emiatt több kitüntetést is besöpörhetett.

A **Bisnode** nemzetközi cégminősítő vállalkozás a legjobbaknak járó AAA besorolásba részesített a **BERVINÁT**. A vállalkozás 1995 óta elsőként vezette be az ISO 9001 minőségbiztosítási rendszert Magyarországon.

A világ minden országába exportálja termékeit, olyan ipari nagyhatalomnak is, mint az **USA**, vagy **Németország**, de olyan messzi országba is, mint **Új-Zéland.** Oda stílszerűen **kivi szedő** géphez.

A céget **Ivanics Ágota** vezeti, de a korán meghalt zseni férjének fia, az orvosi egyetemre járó **Bernáth László** is már besegít a vállalt irányításába, és az Ivanics családhoz tartozó unokaöccse, **Kapitány Erik** is együtt dolgozik a csapattal.

A legizgalmasabb különleges projekt most a **Teslával** való együttműködés, ahol a **BERVINA** mérnökei az autógyár mérnökeivel közösen fejleszt egy különleges hajtást.

Családi kép j. szélen Ágota, mögötte Loppert Csaba; *Loppert Dániel & felesége, Ágota unokájával & Laci Ágota és fia Bernáth László* Bervina *cégtábla előtt;*

Bervina bordás ékszíj és kuplung gyár; Világ minden tájára forgalmazott termékek; Ágota kitüntetése a parlamentben

NS. IVANICS GYÖRGY DR. V. 1957 04 20

Dr. Ivanics György *(1957 04 20)* felesége *(1987 09 17)* Verasztó Edit Csilla *(1966 03 16).*

1957 április 20-án, **húsvét nagyszombatján** születtem a **Hódmezővásárhelyi** kórházban, 4. gyerekként, 4,8 kg testsúllyal, komplikáció mentes szüléssel. Anyám még reggel megfőzte a húsvéti menüt, a süteményt is, aztán hívta a mentőt és ment megszülni a kórházba. **Délután 2 órakor** már apám mindenkivel koccinthatott a jó hírre, végre egy fia is van.
1956 július elején fogantam ezen adat alapján. Tehát, az **56-os forradalom fiú gyerekeként**, 3 leány gyerek után.

1956 október 23-i dátumra emlékszik mindenki a forradalom kapcsán, azonban annak fontos, lelkesítő előzményei voltak.
1948-1953 között tartott **Rákosi** rémuralma, az **ÁVH** által *(személyi kultusszal, erőszakos államosításokkal, kulák üldözésével, letartóztatásokkal, verésekkel, koncepciós pereivel, gulágokkal, kivégzésekkel)* fenntartott, totális gazdasági káoszt is okozó Sztálinista terror, melynek **Sztálin 1953 03 05-i** halála vetett végett. A Hruscsovi fordulat elítélte a Sztálinizmus kirívó hibáit.

Ekkor kerülhetett vissza a hatalomba **Nagy Imre**, akit korábban kizártak a pártból, mert ellenezte az erőszakos téeszesítést.
E folyamat része volt, hogy felszámolták az internáló táborokat, amnesztiát hirdettek, részben enyhítették a parasztságot sújtó szabályokat is. Ennek hatására javult az életszínvonal is, és **1954-től** kicsit demokratikusabbá tették a közéletet is.
Ugyanakkor a régi rendszer káderei helyükön maradtak, várva a „*visszarendeződést*", melyre a *(Német Szövetségi Köztársaság)* az **NSZK NATO** tagállammá válása volt az kiváló ok. **1955 elején Nagy Imrét** Moszkvába rendelték, és Rákosi egyik híve, **Hegedűs András** lett a miniszterelnök.
Ugyanakkor **Hruscsov Titóval** egyezkedni kezdett, és ennek részeként el kellett ismerniük a **Rajk per koncepciós** jellegét, és ennek részeként **Rákosinak** le kellett mondania. Azonban utóda, a szintén sztálinista, **Gerő Ernő** lett.
1956 május 15-én aláírták az **Osztrák államszerződést**, *(egy nappal előtte azonban aláírták a **Varsói Szerződés** dokumentumát!)*, és mind a 4 megszálló hatalom elkezdte a kivonulását Ausztriából. Ezzel megszűnt Magyarország szovjet/orosz megszállásának a katona politikai alapja. A szovjetek *(számunkra **oroszok**, hiába próbáltak mást elhitetni)* Magyarországon keresztül vonultak ki, és ez mindenkiben reményt keltett, hogy tőlünk is kivonulnak.
1956 júniusában a Lengyelországi **Poznanban** munkásfelkelés tört ki, melyet brutálisan levertek, de utána, ott leváltották a sztálinista vezetést, és a Nagy Imrénél látott reformokba kezdett az új pártfőtitkár **Gumulka**.

1956 október 6-án volt **Rajk Imre újratemetése**, ahol **200 000 fős** tömeg gyűlt össze, és a diákság utána a **Batthyány mécsesnél** tüntetett. Mindezek együttesen jelentős hatással voltak a további eseményekre. Országossá vált megmozdulásokon a sztálinista pártvezetés távozását, Nagy Imre visszatérését, és a lengyelekhez hasonló változásokat követeltek.
*(**1989 június 16-án Nagy Imre** újratemetése hasonló folyamattal indította el a változásokat, és az oroszok távoztak!)*

Október 22-én, a műegyetemen összegyűlt diákok elfogadták a híres **16 pontos követelésüket**, *(ahol az első pont a szovjet /orosz/ csapatok kivonulása volt),* és másnapra a lengyel-magyar barátságot éltető gyűlést hívtak össze a **Bem szobornál**.
1956 október 23-án a Bem szobornál tartott gyűlésen, **50 000 tömeg** előtt olvasták fel a 16 pontos követelést. Az ünnepség végén a Parlament elé vonultak, hogy Nagy Imrét meghallgassák, *(ahol már **200 000 főssé** vált a tömeg),* de Nagy Imre beszéde csalódást keltő volt, és előtte Gerő Imre *(aki időközben riadóztatta az AHV-t is)* **rádió beszéde** még vérlázítóbban jellegű, mivel a tüntetőket gyalázta. Ezért a tömeg egy része a rádió felé vette az útját, ahol óriási káosz, majd lövöldözés alakult ki, melynek végeredményeként a rádió védelmére kirendelt katonák is átálltak, és reggelre fegyverrel elfoglalták a rádiót. Ezzel megindultak a fegyveres harcok, és már hajnalban megjelentek az orosz tankok Budapest kulcsfontosságú részein.
A **Sztálin szobor** körül gyülekező dühös tömeg még aznap este fél tíz körül ledöntötte a **Sztálin szobrot**.

Nagy Imrét miniszterelnöknek nevezték ki, de a helyzetet súlyosbította a Parlament előtt összegyűlt tömeg ellen, az ÁVH által kezdeményezett másnapi vérengzés. A fegyveres ellenállók eredményesen vették fel a harcot az orosz tankok ellen **molotov koktéljaikkal**. A régóta itt élő orosz katonák közül is sokan átálltak. Végül **október 28-ra** az összes orosz csapatot kivonták Budapestről, győzött a forradalom. E hírek a vidékieket is megmozgatták.

Időközben is voltak már nyugtalanító hírek, arról, hogy az oroszok csak látszólag vonulnak ki, valójában újabb hadosztállyal megerősítették erőket. Tárgyalások is csak időhúzás volt részükről. Nemzetközi egyeztetést végeztek, és még az USA is valójában szabadkezet adott nekik, miközben gyalázatos módon az általa pénzelt **Szabad Európa Rádió** mindvégig kitartásra szólított fel!

1956 november 4-én aztán olyan hatalmas erővel törtek Magyarországra és Budapestre az orosz tankok, *(bár akkor is nagyon sokan, bátran ellenálltak),* hogy nyilvánvalóvá vált, nincs esély a fegyveres ellenállásra. Ekkor még megpróbálkoztak tüntetésekkel elérni eredményt, de a Kádár Jánost maguk előtt toló oroszok, brutális erőszakkal mindent ellenállást megtörtek.

200 000 embernek sikerült a szabaddá vált határon átszöknie külföldre, de a többinek el kellett viselnie a Magyarországon még 33 évig tartó, az emberek életét és Magyarországot megnyomorító kommunista rendszert. Mígnem a Kádár rendszer bukásával, bekövetkezett a **Rendszerváltás**, és **1989 október 23-án** *(pont 33 évvel a forradalom után)* kikiáltották a Magyar Köztársaságot.

Az 56-os forradalomnál, a Sztálin szobor mintájára, Vásárhelyen apámék is, ledöntötték *„**Ivánt**”. (Kicsit bukdácsolt, amikor végig vontatták, mert az orra sorra beleakadt a kockakőbe.)*

A ***„szaró”* Lenin** története is az **Iván** szoborral kezdődött. Ez hivatalosan „*Felszabadítási emlékmű*” volt, de így soha nem hívtuk. Hivatalosan egy szovjet katonát ábrázol, aki éppen az utat mutatja a bejövő felszabadító szovjet csapatoknak.

Meg lehetne kérdezni, miért nem egy civil lakos mutatja az utat a „*felszabadítóknak*”?

A hivatalos magyarázatot már soha nem tudhatjuk meg, de feltehetően a szovjet csapatok érkezésének hírére az összes nő igyekezett elbújni, a mozgásképes férfi lakossággal egyetemben, miután a vagyonukat már elásták. A rabló, gyilkoló, fosztogató, nőket meggyalázó „*felszabadítók*” elől.

Mert közismert tény volt a *„felszabadítóink”* a nőket megerőszakolták *(több százezer nő ellen elkövették a gyalázatot),* a munkaképes *(szintén több százezer főről van szó)* lakosságot pedig „*málenkij robotra*” elvitték Szibériába. Még ők jártak jobban, mert a bevonuló csapatok által elkövetett statáriális kivégzések nyilvánvalóan legrosszabb verziónak számított.

Így aztán a magyar lakosság nem tudta felszabadítási emlékműnek tekinteni a szobrot, tehát csak egyszerűen Iván szobornak hívta. Ráadásul Iván nem is jó irányba mutatott a Szegedi út felé, hanem kicsit attól jobbra. Csak később lett világos hova mutat, amikor pont abba az irányba tették le a „*szaró*” Lenin szobrot.

Szabó Iván szobrászművészt kérték fel a Lenin szobor elkészítésére, mondván mégiscsak gyalázatos, hogy van olyan város Magyarországon, ahol még nincs Lenin szobor. Szabó Iván azt találta ki, hogy mivel eddig mindig álló szobrot avattak, most avassanak egy ülő szobrot. Utólag úgy meséli, *(rendszerváltást követően sokan máshogy mesélik korábbi szerepüket, akkor ezért szép pénzt zsebelhetett be)* hogy ezt ő direkt azért találta ki, mint amire a lakosság is rávilágított. Nevezetesen Lenin elvtárs éppen úgy fest, mint, aki szarik.

Iván meg azt mutatja. Lásd, ott szarik Lenin!

Amikor e népnyelv híre eljutott az illetékes elvtársakhoz, nagy gondban voltak, mit tegyenek. Óriási pénzt költöttek rá, nagy blama lett volna elbontatni az emlékművet. Ráadásul milyen híre lett volna, hogy Vásárhelyen elbontottak egy Lenin emlékművet. Lehet, máshol is eszébe jutott volna valakinek elbontani egy másikat.

Helyette azt a megoldást választották, hogy nem foglalkoztak vele. Vásárhelyi képeslapon viszont sehol nem látható együtt, az amúgy igen közel lévő két szobor!

A pár száz méterrel odébb lévő, valamikori alsó tagozatos iskolám, most a „*Emlékpont*” a Vásárhelyi „*Terror háza*”. Ott *„szarik”* most Lenin a falba építve, bent látható a ledöntött Iván szobor, melynek ledöntésében annak idején apám is részt vett.

„Szaró” Lenin és a rámutató Iván a Tanácsháza előtt (j.o. Bethlen G. gimi); Befalazott „szaró” Lenin és belül Iván

1956 december 4-én ide is bejöttek orosz tankok, és a Kálvin téri református templom előtt lévő szökőkútnál tüntető tömegbe bele is lőttek.

Szüleim ekkor Jugoszláviába akartak menekülni, mint mások is tették.

Lovasszekéren neki is indultak, de a hideg november, testvéreim lázas megfázásos betegsége, és anyám hányása miatt visszafordultak.

(Utóbbinak én voltam az okozója, mivel ekkor már 3-4 hónapos terhes volt anyám.)

Mint írtam, korábban nehezen kaptak lakást, ami penészes és hideg volt.

A Rákosi korszakban meg szén sem volt fűtéshez, ahogy rendes étel sem, anyám lebetegedett és Kékestetőre is került.

Később is csak az 5 km-re lévő Tangazdaságban kaptak lakást, és én már ekkor születtem. Innen nagyon nehéz volt bemenniük a városba, mert csak kerékpárral közlekedhettek.

Így igen sokat gürcöltek, míg végre **1959-ben** a félig kész, **56 Mártír** 1 sz alatti kertes házukba beköltözhettek.

(Semmi köze az utca nevének 1956-os forradalomhoz, 1919-ben pont 56 magyar embert végeztek ki a megszálló románok.)

Én ezért a Zsilinszky nagyszüleimnél, Medgyesegyházán nevelkedtem 6 éves koromig. *(Lásd édesanyámnál bővebben erről is.)* Ott boldog életem volt, de az iskola megkezdésekor apámék visszahoztak Hódmezővásárhelyre, hogy a városi iskolába járhassak, ott is a jobbik a Lenin utcai általános központi iskolába. *(Milyen érdekes, hogy most **Andrássy** utca a neve. Az Andrássy családnak köszönhetjük, hogy a póló sport megvalósult Magyarországon. Lásd később a 2015 Vásárhelyi utcanév térképet.)*

Addigra elkészül, kicsit jobban már a házunk is, de azért még a spórolástól vékony betonpadlón át esténként kinőtt néhány kivágott szívós fa gyökérhajtása.

A házunk a város szélén volt, igen messze az iskolámtól, így minden nap igen sokat kellett gyalogolnom. Nehéz dolog volt a tanulás, meg a sok kötelező feladat, ami hirtelen rám szakadt, de anyám segített egy ideig, amíg el nem ment ő is dolgozni.

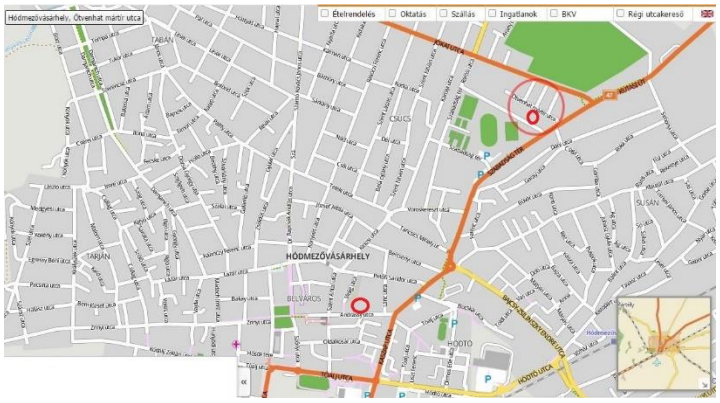

Mint írtam, annak idején ő nem tudta befejezni a tanulmányait, de ekkor elvégezte az esti főiskolát, és elhelyezkedett a Vásárhelyi Mezőgazdasági Főiskola tangazdaságban, ahol apám tanszékvezető tanár volt.

Vasárnaponként eljártunk a református templomba, emiatt apám hátrányba került a kommunista ideológiájú rendszerben.

A Vásárhelyi képeslapokat figyelve látható, hogy a kommunista rendszer mindenhová oda rakta a „*szarát*”.

A Katolikus templom elé kerül így egy Tanácsköztársaság emlékmű, amit *„Csupasz” Emlékműnek*” hívtak az emberek. A Református Ótemplom elé került a Kubikus szobor, ami hivatalosan Szántó Kovács János szobor volt. Mivel az Református Újtemplom előtt ott volt a szép szökőkút, itt más módszert találtak ki. Egy egész buszpályaudvart építettek mellé. Elvették a templom kertjét is, ennek ürügyén. A buszok pedig ott füstölnek, és dörömbölnek az orgonaszót felülmúlóan, néhány méterre a templom mellett. A zsinagóga bezárt volt, de a mellette lévő épülete zeneiskola lett.

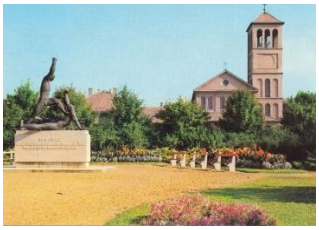

Katolikus t, csupasz szoborral; Zsinagóga, ; Kubikus és a Ref. Ótemplom; Ref. Új templom és buszpályaudvar

Az iskolába, és iskolából sétálva sok kilométer gyalogos, majd kerékpáros edzésem volt. Láthattam, hogy mennyire színes a városunk vallásos színképe. Elhaladhattam egy Római katolikus, egy Unitárius templom mellett, majd egy Zsinagóga következett. Aztán Református templom, oldal utcában volt az Evangélikus templom, és nem messze egy Görögkatolikus templom is volt.

Mivel mindegyik vallásirányzat a maga kizárólagos igazát hangoztatta, nem volt könnyű rájönnöm, hogy egyszerre mindegyiknek így nem lehet igaza.

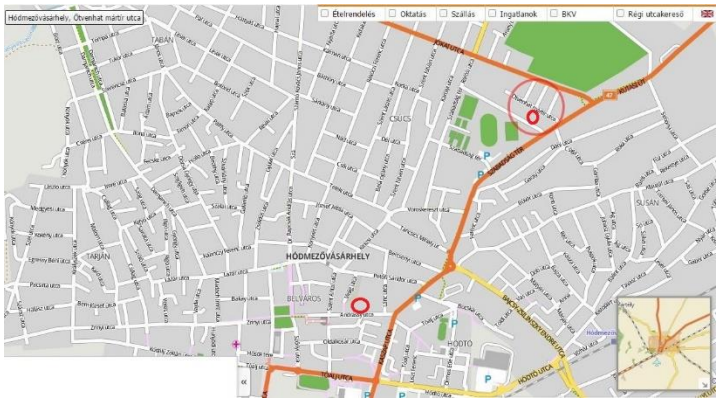

(Ahogy az is mély nyomot hagyott, amikor fenyegetéssel, ha kellett veréssel kényszerített apám a „szeretett vallásának” templomába, mivel mi gyerekként, inkább például moziba szerettünk volna menni. Apám azért is tartotta fontosnak a vallásos nevelésemet, mert apai nagyapám református lelkész volt. Anyai nagyapám meg evangélikus kántor, tehát voltak hagyományok. Csakhogy Zsilinszky nagyapámmal szívesen mentem a Medgyesi templomba. Egyúttal a kommunista rendszerrel való szembenállásnak is az egyik fontos tényezője volt a vallásosság részéről.)

Így aztán vallásos nevelést *(is)* kaptam. Valójában még Zsilinszky nagyapám alapozta ezt meg, aki Medgyesegyházi Evangélikus templom kántora volt. Ott nagyon jól éreztem magam, mert ő igyekezett megszerettetni velem mindent. Amikor már unta, hogy a lelkész túl sokat beszél, elkezdte „*hergelni*” az orgonáját, hogy vegye észre magát. Ez érthetően nekem nagyon tetszett, tehát nem minden templomról van rossz emlékem.

Így aztán a érdekeltek érthető módon vallások.

A Szentföldön megismerve a Baha’i vallás történetét, rá kellett jönnöm, hogy e vallásalapítóinak igazuk volt. A Keresztény, Zsidó, Muszlim, de még a Zoroasztriánus, vagy a Buddhista és Hindu vallás is gyakorlatilag egy tőről fakad. Nincs is nagy különbség, hiszen végül is, mind jobbá akarja tenni az embereket és a Világot.

Ezért az előzetes prófétákat követően a közös vallás alapítója Baháalláh *(aki 1817-ben született és 1892 május 29 Szentföldön halt meg)* e vallásokat 1844-ben egy vallássá formálta össze, azért, hogy megbékítse őket egymással. Látva a felekezetek közötti állandó viszályt Iránban, arra gondolt, hogy így megbékítheti őket egymással. Ezért „*természetesen*” bebörtönözték és száműzték őt. *(Örülhetett, hogy életét meghagyták. A 2013-2015 közötti Iszlám állam nem „cicázott” volna ennyit vele, ahogy a Yazidi vallás híveivel is elbántak rendesen.)*

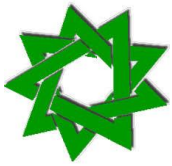

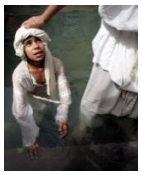

Baha'i kert & templom és a vallás szimboluma; 21 ágú nap és a Melek Taus a Pávaisten & Yazitánc;Mandeus keresztelő

A **Yazidik** a Bibliát és a Koránt is tisztelik, de a nap is különösen fontos szimbólum számukra. *(Lásd Zoroasztriánus vallás, vagy a Nagy Sándor féle Macedónok szimbóluma.)* Hisznek ugyanakkor a lélekvándorlásban *(Mandeusokhoz, és Drúzokhoz, nemkülönben a Buddhistákhoz hasonlóan)*, és a víz általi megtisztulásban *(Hinduk, Mandeusok)* is, ezért gyerekeiket szentelt vízzel keresztelik *(lásd Keresztények),* sőt Mosul melletti Adi idb Muszáfir síremlékénél a folyóban is rituálisan megmártóznak *(lásd Hinduk),* valamint az állatáldozat bemutatása *(lásd Muzulmánok, vagy régen a Zsidók)* is része a hitüknek. Nem esznek disznóhúst, és a körülmetélést is elvégzik. Mohamed vejét is tisztelik, mint a Síiták, vagy az Alaviták, és naponta ötször imádkoznak. Aki ezt elolvassa, rájöhet, hogy mindez a nagy világvallások egyvelege. Közeli ahhoz, amivel a Baha'i vallás is próbálkozott.

Ennél már csak az érdekesebb, amire az Egyiptomba utazók, Egyiptomi történelmet ismerők is ráeszmélhettek. Ehnaton fáraó *(született IV. Amenhotep, felesége Nofertiti, fia Tutanhamon, mint igen ismert nevek)* a nap *(Aton)*, mint az egyetlen teremtő erő tiszteletét helyezte előtérbe. Felismerve a sok isten miatti vallási megosztottság gondját, megpróbált kialakítani az egyistenhitet. Nevét is ezért változtatta meg „*aton*" végűre. Idővel más istent követő vallásokat be is tiltotta, így az Amon hívő papokat is üldözni kezdte. Ő tehát nem a sok vallás egyesíteni óhajtott, hanem minden más istenhit tiltásával óhajtotta egyesíteni Egyiptom vallási rendjét egy Isten *(a Napisten)* imádatával. Halálát követően nagy káosz alakult ki járványok is tizedelték a lakosságot. Végül Aton hívőknek el kellett menekülniük Egyiptomból. *(Lásd Mózes történetét.)*

Az egész nagyon egybevág a Zsidók Egyiptomból való kivonulásával, és „*egy Isten*" hitük létrejöttével. *(Korábban a Zsidók is több istenhívők voltak, mígnem Mózes ezt meg nem változtatta.)*

A **Mandeusokat** a Portugálok fedezték fel, amikor a Jóreménység fokának megkerülésével megszerezték a tengeri utat a fűszer szigetek felé. Ezen útjaik során behajóztak a Perzsa öbölbe, onnan pedig az Eufrátesz torkolatához. Itt azt látták, hogy egy keresztelkedő népcsoport él. Azt hitték, hogy Jézus hitét követő keresztényekre bukkantak, de kiderült ők Jézust hamis prófétának tartják. Ők Keresztelő Szent János tanításait követik, szent irataik is a Palesztinában akkor használatos Arameus nyelven vannak írva, bár a lakosság már rég az arab nyelvet beszéli. *(Ahogy a Hinduk a Gangeszben tisztulnak meg ősidők óta.)* A Mandeusok ehhez hasonlóan, Keresztelő Szent János tanításainak megfelelően merítkeznek az Eufrátesz-ben. Tisztelik a tízparancsolatot, és az élet kioltásának tilalmát annyira tiszteletben tartották, hogy fegyvert sem hajlandók kezükbe venni. Emiatt háborúzni, harcolni sem hajlandóak. Sajnos emiatt azonban rendszeresen, és könnyen megtámadhatják, gyilkolják, rabolják őket, asszonyikat is elrabolják, vagy megerőszakolják. *(Manapság ezért is hitük kihalásra van ítélve.)* Ezért is menekültek oda az Eufrátesz mocsarainak védelmébe.

Vásárhelyen is volt egy keresztény egyház, amely nem volt hajlandó fegyvert fogni. Ezért az újabb Világháborúra készülő *(amúgy a Világbékének védelmét hirdető)* kommunista rendszer üldözte is e békés keresztény Nazarénusokat. Ők sem voltak hajlandóak fegyvert fogni, *(de például a harcban sebesültek ellátásában halált megvető bátorságuk volt)*, ahogy a keresztelkedést is csak úgy fogadták el, *(felnőttként saját akaratából)* megkeresztelkedve, ahogy Jézus is tette, Keresztelő Szent János keze által.

A Baha'i vallás létrehozói és tanítói csak azt nem tudták, hogy az a különbség, amit az adott egyház hangoztat, az pontosan azt a célt szolgálja, hogy elkülönülhessen a többi egyháztól, és így a saját „*akoljában*" tarthassa a híveit. Ehhez pedig minden egyház óhatatlanul ragaszkodik, vagy elveszti a finanszírozó lelkeit. Ezért akarták a kommunisták is megszerezni a saját ideológiájuknak az emberek lelkét, és ezért volt minden egyház az ellenségük, mindenhol. *(Még, ha meg is tűrték átmenetileg a tradicionális vallásokat, muszájból.)*

Nekem az iskolába oda-vissza hosszú gyalogúton sokat állt módomban elmélkedni, és végül igen egyszerű bölcsességre jutottam:

Mindegy, hogy milyen vallást gyakorol valaki, az a fontos, hogy milyen emberként viselkedik.
Hiába győzne egyik vallás az egész Világon, idővel az adott vallásnak vallásirányzatai lennének, és azok esnének egymásnak.
(Lásd Katolikusok és Protestánsok, Szunniták és Siiták, ahogy a Zsidó vallásnak is sok egymással vitázó irányzata van.)

Lehet egy vallás, vagy ideológia a legbékésebb, a követői ettől lényegesen eltérhetnek.
A felebaráti szeretetett hirdető keresztény vallás népei okozták a Világháborúkat, rekordszámú háborús halottal.

Ahogy a Törökök Örmények elleni népirtására, vagy az ISIS kivégzéseire sem lehetnek büszkék a muzulmánok.
(Az ISIS módszerei nagyon emlékezetnek, a keresztények nyilvánosság előtt történt boszorkány, és eretnek égetésekhez.)

A Hindu vallást követő Asóka hírhedett volt a Kalingai háborúban *(i.e. 265-263.)* elkövetett vérengzéseiről, majd „*pálfordulással*" mindent elkövetett, hogy békés, vegetáriánus Buddhistává váljon népével együtt.

A békésnek számító Buddhista vallást követő Szingalézek ugyanakkor óriási vérengzéseket követtek el, a függetlenségükért harcoló Hindu Tamilok ellen a Ceylon-ban zajló polgárháborúban.

A kommunisták a mai ismeretünk szerint a meggyilkolt, és megkínzott emberek számában behozhatatlan előnnyel vezetnek, pedig amúgy nekik volt a legszebb népboldogító ideológiájuk.

A kommunisták is vallásosan viselkedtek. Lenin összes művei volt a bibliájuk, voltak prófétáik *(Marx, Engels, Lenin)* szentjeik *(Sztálin, Mao)*, mártírjaik is.

Iránhoz hasonlóan az „*Ajatollahok*” irányítottak, mindent, és természetesen volt „*forradalmi gárdájuk*” is, Magyarországon a Munkásőrség, templomaik pedig a pártházak voltak.

Minden vallásnak, ideológiának voltak, *(és sajnos lesznek is)* olyan vezetői, és tagjai, akik gyalázatosan viselkedtek.

Az olyan eszmék sokat segíthetnek, mint a Humanizmus, Pacifizmus, de ez sem lehet mindig kizárólagosan követhető út. Egy vallás vagy eszme, vagy nép sem tud csak jó lenni, amelyik nem védekezik, az úgy jár, mint a Mandeusok. Egyetlen járható út van, melyet javasolni tudok bárkinek, bármilyen vallás követőjének:

Bármely ideológiát is követsz, próbálj logikusan és ésszel, a jobbik, a bölcsebb utat megkeresni és azon haladni, hogy boldogulhass, de a lehető legkevesebbet árts embertársaidnak és a környezetednek. Javíts is azon amin tudsz, és igyekezz magad és másokat is boldoggá tenni, abban a világban, melyben élsz.

Feltehetően sokakat untattam ezekkel a gondolatokkal, de az ideológiák igencsak meghatározzák régóta az ember életét. Akkor főleg a kommunista ideológia következményei érvényesültek, ellenhatásként pedig a vallások ideológiái. Apámat is csak így érthettem, miért ver, hogy a szeretet templomába menjek. Nem árt legalább tanulságként ezeket ismerni.

Minden fiúgyereknek egyszer ki kell szakadnia a családjából, ehhez pedig idővel valami okot kell keresnie. Nekem volt rá bőven. Amikor fáradtak, idegesek voltak szüleim, (mert sok gondjuk volt), akkor szörnyen tudtak viselkedni. Utólag persze tudom, hogy nagyon sok jót is tettek velem szüleim, és ezért hálás is vagyok nekik. A tanulságot meg nekem kell levonni, mit tegyek jobban.

Ezután át is érhetünk más témára.

Apám mentette meg a vágásra ítélt tűzoltó lovakat, és hozott létre lovardát, ahol ő ültetett lóra 6 éves koromban. Idővel egyre jobb lovas lettem, és sok versenyen vettem részt, legnagyobb győzelmem Csernavodán volt, ahol nemzetközi ifjúsági díjugrató bajnokságot nyertem.
A lovaglás kiváló sportnak bizonyult, a lovas élmények örök emlékké váltak.

Általános iskola után a **Bethlen Gábor Gimnázium kémia szaka** következett. Ahol 3. évesen a 4 évesek között országos döntőbe jutottam. A következő évben minden esélyem meg volt, hogy a döntőt megnyerjen, de egy vizsgáztató tanár egyszerűen kidobta a 100%-os tesztemet, mert neheztelt rám. *(Lásd apám katolikus tanárjának esetét, a történelem ismétli magát.)* Ki akart tolni velem, de jót tett, mert máskülönben kémikus lettem volna. Helyette a **Szegedi Orvosi Egyetemre** jelentkeztem, ahová csak 2. alkalommal vettek fel, 100%-os eredménnyel, mert értelmiségi származású voltam.

Pali bátyám 8 évet járt a **Bethlen Gábor Gimnáziumba**, **apám** pedig **egy-két hetet** járt oda, utána hazamentették. 2x oltották ló szérummal tetanusz ellen egy-egy sebzés után, nagyon kis közbenső időszakkal, ezért olyan beteg lett tőle, hogy 35°C-ra ment le a testhőmérséklete. Közölték vele ugyanakkor, hogy nem beteg, mert nem lázas. *(A szérum miatt ment le 35 °C fokra a testhőmérséklete, mintegy hüllőnek, mely kihűléses halált okozhat.)*

Kézügyességem mellett vállalkozói képességem is megmutatkozott, amikor marionett, kerámia játékot kezdtem el gyártani, hogy egyetem alatt plusz pénzhez juthassak.

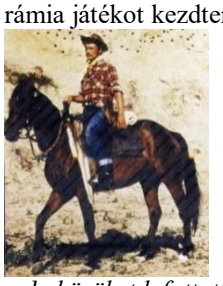

Ekkor már a **Kádári rendszer** *„**gazdasági új mechanizmusa**”* kezdetleges kisvállalkozásokat megengedett. Annyi pénz befolyt ebből, hogy szórakozhattam, kirándulhattam is belőle külföldre nyárom, *(diák vonat kedvezménnyel egész Nyugat-Európát bejártuk, Shakespeare házához is elmentünk)* és még **western filmet** is fogattunk Bertalan nagybátyámmal.
Vidám életet élhettem e korszakomban, pénzem is volt, a lányoknál is népszerű voltam, nem panaszkodhatok jól éltem az egyetemi éveim alatt. Csak néha a vizsgákra tanulni is kellett, de végül sikerült summa cum laude elvégezni. Egyetem elvégzését követően, protekcióm nem lévén, szinte mindenhova beadtam a pályázatomat, ahol sebészi állást meghirdettek. *(Mindegyikre meg volt a protekciós jelölt, de köröket lefuttattak velünk.)* Végül, **Baján** kezdhettem el 6 hónapig a **sebészi pályámat**, ide mások nem jelentkeztek.
1 évet kellett leszolgálnom **katonaorvosként**. Budapesti kiképzést követően, Bujákra kerültem a tábornoki üdülőbe, majd elkerültem egy páncélos hadosztályhoz, azzal pedig Varsói Szerződés hadgyakorlatára a Csehországi Szudéta vidékre. A „*támadásunk*” azonban megakadt hirtelen és egy egész napot helyben álltunk. Kiderült meghalt Brezsnyev.

Utána következett az **Orosházi kórház**. Itt sokat operálhattam, mivel ez sem volt népszerű hely, és a 3 főorvos mellett sokszor csak én voltam sebész. Itt ismerkedtem meg felségemmel **Verasztó Edittel**, **1985-ben** az **Orosházi kórház** szakrendelőjében. Az első randink egy KISZ bulin volt **28**. névnapom előtt, majd a tisztiház előtt a Trabant kombi kocsimmal a névnapomon. Ezt követően az események gyorsan zajlottak, mert nagyon egymásra találtunk mindenben.

Együtt elterveztük, hogy eljövünk **Budapestre**, ahol sokkal jobbak a lehetőségek. Ő a **maneken képzőbe** kezdett járni, én még leraktam a sebész szakvizsgát Orosházán, majd állás kerestem Budapesten.

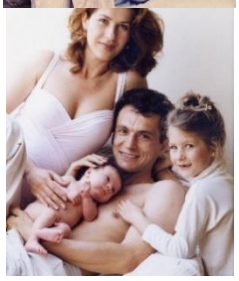

Edit szerenádot is kapott, *(lásd Bercinél)* májusfát is állítottam neki, a hivatalos eljegyzést is hamar meg volt.

1987 09 19-én, jó egy évre rá, már **Hódmezővásárhelyi** lovaskocsis esküvő is megvolt, **Orosházi lakodalommal**. **30 éves** koromban nagyon megváltozott az életem.

Budapesten Éva testvérem lakását sikerült megszereznem korábban a **Thököly** úton *(lásd Thököly fejedelem fejezet részt)*, ahol megalakítottam a **Stefánia Kábeltévé Egyesületet**, hogy oda is bevezessék az akkor csodálatosnak számító kábeltévét, melyben ekkor a nyugati filmekből lehetett gyönyörködni, és vágyakozni a kapitalista világ csodáira.

Budapesten a **Vas utcai kórház** sebészetén sikerült elhelyezkednek, protekció nélkül, mert egyszerre 3 sebész disszidált onnét, így hirtelen szükség volt több orvosra.

Edit pedig megjárta manekenként **Amerikát, Olaszországot** is, **Hélia-D**, **Cala** reklámarca lett, és igen sok bemutatón vett részt, hiszen gyönyörű volt. **1990 02 20-án Ginát** *„menetközben”* szülte meg. Két hét múlva már ment is az **Interkontinentál bemutatóra**.

1988 06 27-én 50 000 tömeg gyűlt össze **Ceauseşcu Erdélyi** falurombolása ellen tiltakozva, és a **Thököly** utcai házunk előtt haladt el a tüntető menet, a közelben lévő Román nagykövetség elé. Ledöbbenve láttuk a szabadon vonuló hatalmas tömeget, valójában ebből lett a rendszerváltás, mert a tömeg megérezte az erejét!

1989 06 16-án Nagy Imre újratemetését a **Vas Utcai** kórházban, tévében láthattam, mivel dolgoznom kellett. Az 56-os történelem ismeretében, elhűltem, amikor a fiatal **Orbán Viktor** energikusan közölte, hogy **menjenek haza az orosz csapatok**. *(Ezt követelte Nagy Imre is anno!)*

Végül tényleg hazamentek az orosz csapatok 1991 06 16-ra! Eljött a rendszerváltás korszaka.

Sok minden megváltozott. Bezárták a **Vas utcai kórházat** is, de 1991 decemberében letettem a **plasztikai sebész szakvizsgát**, és az ellopott új **Zsigulim** biztosítási díjából, valamint **Japán starthitelből** *(8% kamatozású hitel volt, amikor az infláció 45%-os volt, így 3 év alatt leamortizálódott a kölcsönöm)* megvettem **Budán** a **Professio Magánklinikának** helyet biztosító lakást, mely Jeszenszky Géza külügyminiszter családjáé volt régebben.

1991-ben megnyílt a magánklinika, ahol éjjel nappal dogoztunk. Menetközben megvettük és beépítettük a felette lévő padlásteret, melynek csodálatos, Budai várra is néző körpanorámája volt.

1996 04 04-én, **húsvétkor nagyszombatján** *(pontosan, ahogy én is)* megszületett **Leonárd** fiam.

Az első Magyarországi plasztikai sebészeti magánklinika igen jól jövedelmezett, de nagyon sokat kellett ehhez dogozni, és sok gondot kellett megoldani. Az orrplasztikát 7 napig fektették a kórházban, amit én ambulánsan operáltam. Elsőként alkalmaztam igen sok újítást, elsőként adtam **BOTOX** kezelést.

Kiadtam az **Esztétikai Plasztikai Sebészeti** tankönyvet, saját szerkesztéssel, mivel támogatást nem kaphattunk hozzá. Ezért megtanultam a szöveg- és képszerkesztést. Ehhez meg kellett tanulnom a komputer alkalmazásait is, menet közben. **Zoltán professzorral** lektoráltattam, akinek azután kiadtam még 12 könyvét, már a saját **Professio Kiadó** által.

Erre a korszakra esik, hogy megalakítottuk a **Magánorvosok Esztétikai Szekcióját**, melynek kezdeményezőjeként főtitkára, majd elnöke lettem. Ezt követően adtam ki az **Ősi plasztikai módszerek** és az **Appendix Syndroma** című könyvet is. A könyv írási hajlamom megmaradt, és jóval később, a póló korszakban is kiadtam több **Pólós**, majd a **Lovas Történelem** könyvet is, a *„Magyar Lovas Bibliát”*. Most meg az **IVANICS** könyvet is.

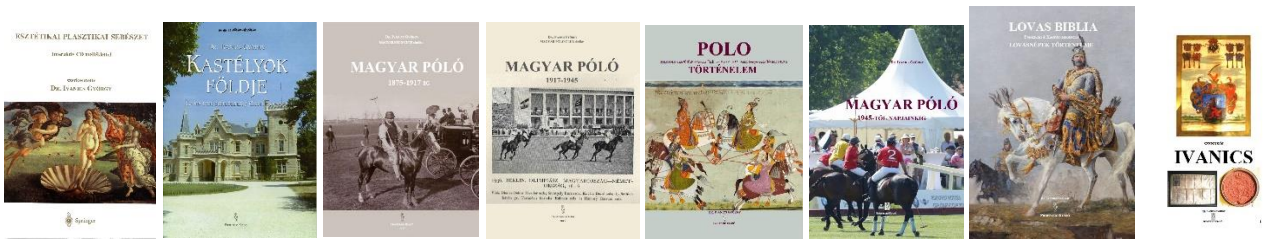

A kárpótlási folyamat részeként Hódmezővásárhelyen 1000 hektáros területen gazdálkodott a családunk, melybe 10 %-kal én is beléptem. A Fasori Patikát privatizáltuk, majd a **Rézsű utcában** megvett ingatlanra felépítettük egy gyönyörű kertes házat. **2005 03 26-án Nadin** már itt született.

Ekkor már volt pénzünk elmenni olyan messzi csodálatos helyekre is, mint **Bali**, **Szentföld**, **Egyiptom**, **Cancum**, **Kenya**, **Mauritius**, **Seycheilles**, **Dubai**, **Cuba**, vagy éppen **Argentína.**

Időközben **Editet** is megtanítottam **lovagolni** és bebarangoltuk lóháton a **Budapest-Balaton** közötti csodálatos tájakat, a **Zsámbéki** lovardából kiindulva. *(Lásd* ***KASTÉLYOK FÖLDJE*** *könyvet.)*

Egy idő után átváltottunk a **pólóra**, mely hosszú távú szerelemnek bizonyult. Több helyen is próbáltunk megfelelő helyet találni a **pólónak**. Végül **Tabajdon** a **Váli-víz** melletti réten találtunk megfelelő területet, ahol fokozatosan kiépítettük a **pólóközpontot**. A rétnek **80 tulajdonosa** volt, fokozatosan vásároltam fel, egyesével a résztulajdonokat. Idővel felépítettük a rét mellett a kiszolgáló létesítményeket is.

2010-ben már ott voltunk az **Ebreichsdorfi EB-n** a **MAGYAR VÁLOGATOTT** csapattal.

Szép rendezvényeket szerveztünk, csodálatos helyeken pólózhattunk, és igen sok híres személlyel találkozhattunk a póló révén.

A magyar póló életnek igen szép múltja is van: **1936 Berlini Olimpia IV. helyezés**, **1939 Hamburg Eb győzelem**.

A II. Világháború előtt támogatták a póló sportot, az **Angolszász** politikai irányzati tervek miatt. A pólójátékosok élükön **Bethlen István** miniszterelnökkel, mind e politikai irányzat képviselői voltak.

Pontosan ezért előbb **Hitler** internálta őket, majd **Sztálini** megtorlás egyik célja a pólósport eltüntetése volt. Olyan jól sikerült ez a kommunista rendszernek, hogy kitörölték még az emlékét is az emberek fejéből. Elvették a Margitszigeti pólópályát és a klubházát is. Éppen ezért valamilyen módon, kárpótlásként támogatást kellene kapnia, hogy fel lehessen építeni Tabajdon az új klubházat, és legalább egy fedeles lovardát.

A pólón túl is azért van élet. A klinika melletti ingatlant is megvettük, fejlesztettük a rendelőt.
A gyerekek felnőttek. **Gina** elvégezte a **jogi egyetemet**, **Leó gazdasági egyetemre** jár, **Nadin** pedig a **Francia iskolába**.

DR. IVANICS GYÖRGY CSALÁDFÁJA

Idővel **ns. Ivanics György** és felesége **v. Zsilinszky Emília Éva** szülők, **4 gyerekük**, valamint a leszármazottak igen dússá tették ezt az oldalágat. Sokkal több ágat és levelet kellett volna még oda tenni, mivel **11 unoka** és **14 dédunoka** van már. Ez **20 fő.**

Amennyiben nem csak az egyenesági őseimmel óhajtanék foglalkozni, akkor **100 évente 3** generációval és a 2^X hatványival kalkulálva, csak a **Honfoglalás** óta eltelt **1100 év** alatt **4 294 967 296** felmenőm van, de közte csak **33 Ivanics ősöm** volt.

Azonban a **Homo sapiens i.e. 80 000** évvel ezelőtti megjelenése óta született és meghalt emberek száma mindössze **107 milliárd** volt. Az ellentmondás feloldásának a kulcsa, hogy őseim közt sokan egymással házasodtak. *(Oly távoli ősökkel, melyről nem is tudtak, mivel a Habsburgok házasodási szokásait nem követték.)*

Ivanics Bertalan nagyapám **Kunágota** református lelkészeként összegyűjtötte a református templomok anyakönyveiből a leszármazási adatokat.

Ennek oka feltehetően az lehetett, hogy fia Ivanics Pál orvosegyetemre való jelentkezéséhez igazolnia kellett származását, beleértve felmenői vallását is. Lásd mellékletben az ezek alapján kiállított a „*pedigréjét*", a **Származási táblázatát**.

Az elsőként az **USA-ban** vezették be az 1920-as években, hogy a társadalmi béke érdekében az országba felvett egyetemekre a származással azonos arányba vegyék fel a jelentkező tanulókat. Később példát követve Magyarországon is előírták, hogy a származással arányosan lehetett felvételt nyerni az egyetemekre. Ezért kellett Pali bátyám pedigréje. Ennek köszönhettem, hogy megmaradtak a család származási dokumentumai. *(Nagyapám az ehhez szükséges utód keresést túlteljesítette, tehát ő szellemi elődöm volt az őskutatásban is.)*

A **kommunisták** kiemelt gyűlölettel szidalmazták e szabályt, miközben a **diktatórikus kommunista** rendszerük *(melynek „bögyében" volt a Református egyház is demokratikus rendszerével)* újra bevezette e szabályt, csak éppen az ő „***szája íze***" szerint. Engem például a **maximális 20** pontból megszerzett **18 ponttal** sem vettek fel az Orvosi Egyetemre, mondván én nem **munkás,** hanem **értelmiségi** családból származom. *(Mintha apám és családunk nem eleget dolgozott volna fizikai munkával a begyakorló földjükön, meg kertünkben, hogy legyen mit ennünk.)* Dürwanger nevű, volt barátnőmet pedig **16 ponttal** felvették ugyanoda, mert ő belépett előtte a **Kommunista pártba**. Nekem még az is „**bűnöm**" volt, hogy nagyapám **református lelkész**, apám pedig a Hódmezővásárhelyi Kálvin téri református nagytemplom **presbitere** volt.

*(Fontos tudni a továbbiak megértéséhez is, hogy a **protestáns egyházaknál**, így **reformátusoknál** mindig is demokrácia volt. Az egyháztagok **presbitereket** választottak, akik kollektíven, a demokrácia szabályai szerint intézték egyházuk minden ügyét. Ez olyan példa volt, mely nyilvánvalóan nem illett a katolikus egyház és a Habsburg uralkodók hierarchikusan felépített rendszerébe, ahogy a kommunisták hasonló „demokratikus centralizmusába" sem. Így még világosabb, hogy törekedett minden diktatórikus rendszer, különösen a Habsburgok a protestáns egyház üldözésére.)*

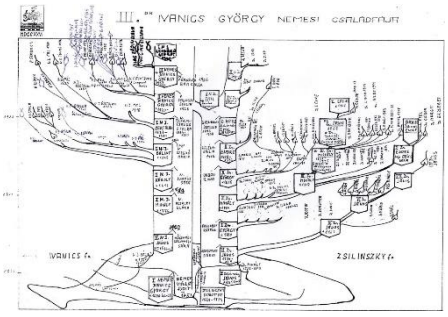

Ezen nagyapám által megszerzett adatokhoz, az anyai ágon már korábban **Zsilinszky Mihály** fia **Lajos**, **(***aki rövid ideig **Boszniában** töltött be vezető szerepet, de botrányos életvitele miatt hamar leváltották, Medgyesi dohánytermesztő vidéken, stílusosan, láncdohányos volt)* által elkészített **Zsilinszky családfát** is hozzáillesztve, még tinédzser koromban megrajzoltam **családfámat**. Amire utólag később ráírtam a felségemet és a gyerekeimet is, valamint testvéreim gyerekeit is. *(Lásd könyv végén kinagyítva.)*

1 000 000 i.e. 50 000 élt Homo sapiens		
107 000 000 a valaha élt & halt max. ennyi ősünk		
felmenő szülők száma	év	gene-ráció
	0	1
2		2
4	100	3
8		4
16		5
32	200	6
64		7
128		8
256	300	9
512		10
1 024		11
2 048	400	12
4 096		13
8 192		14
16 384	500	15
32 768		16
65 536		17
131 072	600	18
262 144		19
524 288		20
1 048 576	700	21
2 097 152		22
4 194 304		23
8 388 608	800	24
16 777 216		25
33 554 432		26
67 108 864	900	27
134 217 728		28
268 435 456		29
536 870 912	1000	30
1 073 741 824		31
2 147 483 648		32
4 294 967 296	1100	33
8 589 934 592		34
17 179 869 184		35
34 359 738 368	1200	36
68 719 476 736		37
137 438 953 472		38
274 877 906 944	1300	39
549 755 813 888		40
1 099 511 627 776		41
2 199 023 255 552	1400	42
4 398 046 511 104		43
8 796 093 022 208		44
17 592 186 044 416	1500	45
35 184 372 088 832		46
70 368 744 177 664		47
140 737 488 355 328	1600	48
281 474 976 710 656		49
562 949 953 421 312		50
1 125 899 906 842 620	1700	51
2 251 799 813 685 250		52
4 503 599 627 370 500		53
9 007 199 254 740 990	1800	54
18 014 398 509 482 000		55
36 028 797 018 964 000		56
72 057 594 037 927 900	1900	57
144 115 188 075 856 000		58
288 230 376 151 712 000		59
576 460 752 303 423 000	2000	60
1 152 921 504 606 850 000		61
2 305 843 009 213 690 000		62
4 611 686 018 427 390 000	2100	63
9 223 372 036 854 780 000		64

Nagyapám anyakönyvi kivonatán olvasható volt, hogy „*névváltoztatás céljából*" kérte ki. az at.

Nem tudom, ő mennyire gondolkodott ezen komolyan, de én a tinédzser kor jellemző „*tüneteí*" között igen. Felmerült a Viszlay név is Bajcsy Zsilinszky Endre rokonunk alapján, aztán úgy döntöttem, hogy legyen csak a Viszlaÿ-t rövidítve **v. Ivanics György** a nevem. Akkor még nem voltam Dr. Ivanics és a barátomat p. Tóth-nak hívták. *(Lásd még Drÿ szerzői név későbbi könyvemnél.)* Be is adtam a névváltoztatási kérelmemet, de azt elutasították. Kicsit még naiv voltam, és nem tudtam, hogy a v. volt a rövidítése a vitézeknek *(ahogy a német nyelvterületen a nemesi „von" előnévnek is.)* Ez is egy érdekes felfedezés volt utóbb számomra. *(Kommunistáknak „bögyükben volt mindkettő.)* Tehát, aki megkapta a vitézi rangot és a v. jelzést használta, azt mindenki Európában nemesnek hitte.

Mivel nagyapám vitéz volt, én is használhatnám azt később, de akkor inkább apám után a ns. rövidítést. *(Ezt a kommunisták betiltották, a rendszerváltást követően sincs engedélyezve, de a tiltáshoz nincs büntetés rendelve, ergo az használhatja, aki akarja, de a személyi igazolványba nem jegyzik be.)*

Ugyanakkor a **Dr.** előnév sokkal többet jelent, azt, hogy én saját magam, saját magamnak köszönhetem ezt. *(Az meg elég furcsa lenne **Dr. v. ns. Ivanics György**.)*

Ugyanis, egy év kórházi beteghordó „*segédmunkát*" követően, másodjára **1976-ban**, az újabb felvételi vizsgámnál már a **maximális 20 pontot** értem el, és így a kommunisták által megvetett, és diszkriminált *(és a **kulákhoz** hasonlóan démonizált)* **értelmiségi** származásom ellenére is felvettek az egyetemre, és cum laude el is végeztem. Majd, még 2 szakvizsgát is, és egy igazságügyi szakértői jogi vizsgát is tettem.

Ahhoz pedig, hogy a lovardámat üzemeltethessem, 50 év lovaglás utána *(közte nemzetközi díjugrató bajnoki cím, vagy a Zsámbék-Balaton, Zsámbék-Százhalombatta 100 km-es, egy napos távlovagló túra megvalósítása, lelovaglása, 20 éves lovaspóló klub szervezése ellenére is)* vizsgáznom kell, újra.

Klinika főorvosként 5 diplomával és a lovaspóloklub „*kapitányaként*" méltó vagyok elődeimhez, és példát mutathatok utódaimnak.

IVANICS GYÖRGY DNS GENETIKA ELEMZÉSE

A **DNS** elemzések sem igazából pontosak, mert miután elvégeztettem a genetikai vizsgálatomat a **GPS origins** amerikai céggel, az gyanús módon **indián,** sőt **eszkimó** ősöket is talált. *(Magyarázat lehet rá talán, hogy a kelet-ázsiai genetikát, az onnan a Bering soroson át Észak-Amerikába átvándorolt indiánokkal, eszkimókkal keverték.)*

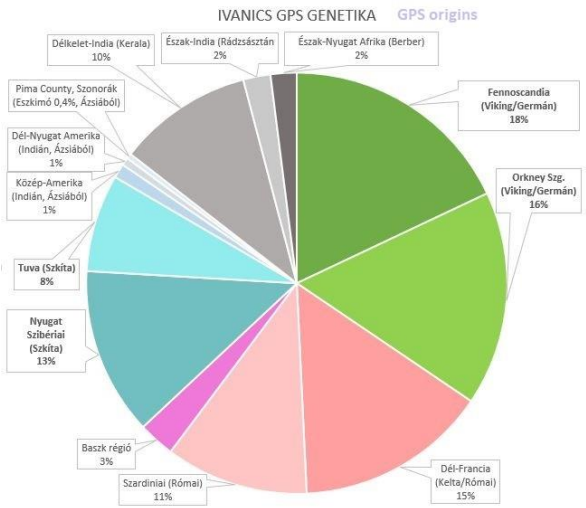

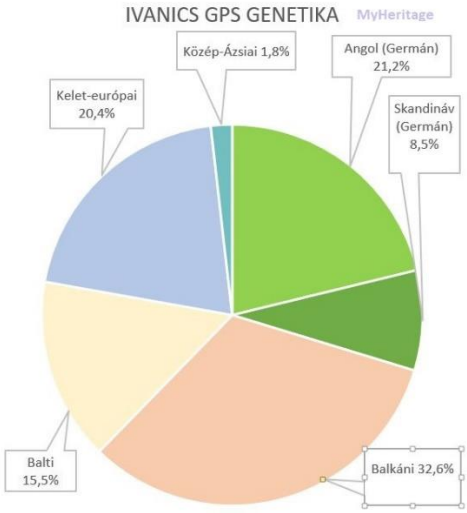

Ezután elvégeztettem a **MyHeritage** céggel is a genetikai vizsgálatot *(lásd jobb oldali)* és nem teljesen ugyanaz jött ki. Mindkét vizsgálatnál hasonlóan a **germán** genetika ugyanakkor **30-40%-nyi**. *(A honfoglalók esetében is ez 30-40 % közötti.)* A többi genetika értékelésnél azonban jelentős eltérések voltak.

A **GPS origins** igen sok, **24% szibériai** genetikát mutatott ki. *(A honfoglalók esetében ez 31-37 % közötti.)* Jelentős **28% római/kelta/baszk** genetikát is. *(Lásd a megküldött felső térképek, melyen egy ábrázolás sem szibériai.)*

A **MyHeritage** esetében az említett **30% germán** genetika mellett, ugyanakkor jelentős a **kelet-európai 20%**, *(nem részletezve milyen nép eredetet ért alatta, csak a mellékelt térkén segíthet ebben)* **balti 15,5 %**, **balkáni 33%** és csak **1,8% közép-ázsiai**.

E két vizsgálat lényegében csak a **germán** genetikát erősítette meg, és nem lehet tudni egyik vagy a másik eredmény a pontatlan, netán mindkettő?
Jó lenne tudni, melyik cég és mennyire megbízható. *(3. céget nem találtam.)*

Ugyanakkor minkét cég a teljes genetikai állomány alapján adta ki az eredményt *(mely így minden korábbi férfi és női ősöm genetikáját tartalmazza)* nem pedig az **Y** kromoszómáét, mely **az Ivanics őshöz** vezetett volna vissza.

Elvégeztettem feleségem **MyHeritage** DNS vizsgálatát is. *(38% észak és nyugat-európai, 30% balkáni, 25% kelet-európai és csak 4% közép-ázsiai, 3% közel-keleti.)*

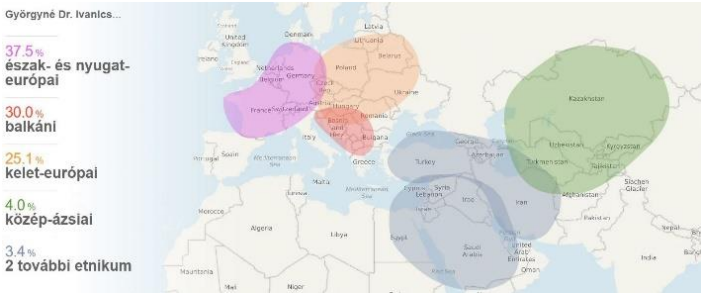

E genetikai eredmények ismeretében gyakorlatilag ugyanazt lehet mondani:
Az a **magyar**, aki **magyarnak** érzi és vallja magát.

KÁRPÁT-MEDENCÉBE BETELEPÜLT NÉPEK ÉS DNS ADATOK

A **Kárpát-medence** népeinek története igen hosszú időre nyúlik vissza, és sok minden történt az évezredek alatt.
A történelem és a genetikai elemzéseiből lehet érdekes következtetéseket levonni.

A **kőkorszak** *(2,4M. évtől i.e. 4500-ig)* ideje alatt betelepült ősöktől származik a mai magyarok genetikájának kb. **70 %-a**.

2-4 % még neandervölgyi eredetű genetika, ők ezelőtt **130 000-30 000 év** között éltek Európában.
8 % genetikája maradt fenn az **Auricnaci kultúrájuk Cro-magnoni** embernek, akik **47 000** éve tűntek fel a **Balkán felől.**
30% a **30 000 éve**, keleti pusztákról jövő, **Gravetti kultúrájú**, paleolit *(mamut)* vadász-gyűjtögető népeké.
30% a már **földműves népeknek**, ők **8000 évvel** ezelőtt érkeztek a Balkán felől. *(Közel-keleti, Mediterrán, Anatóliai.)*

18 % a később érkező a **nagyállattartó Kurgán kultúra** népei, akik már a kőkorszak után terjedtek el itt.
10-12% akik **messzi vidékről még későbbi** érkeztek a **Kárpát-medencébe**. *(Közte a Szlávok, Avarok, Hunok, Magyarok, stb.)*

Ezt annyiban kell pontosítani, hogy a **Honfoglaló őseink**, valamint az azt megelőző, és utána érkező népek genetikája is tartalmazhatott a kőkorszakban a **Kárpát-medencében** *(és Európában)* már itt élő népekkel rokon genetikát is, hiszen azok egész Európában elterjedtek. *(Ráadásul pl. a Tokharok Ázsia felé is elvitték Európai genetikájukat, amelyek a keletről érkező népekkel „visszaérkezhettek".)* Így az Európából a Kárpát-medencébe érkező egyes népek, kevesebb új genetikát hozhattak magukkal, mint elsőre feltételeznénk. Újabb genetika főleg az igen távoli területről érkező népekkel érkezhetett ide, erre pedig a **lovas népek** voltak képesek.

Mint láthatjuk később, a messziről érkező **Honfoglaló őseink** is útközben „*beszereztek*" európai, főleg germán genetikát, ugyanis az új hódítók mindig beolvasztották az adott területen élő lakosságot a népükbe. Ez így történt a Kárpát-medencében is.
Ebből következően egy messziről érkező nép sem hozott létre teljes mértékben új genetikát a Kárpát-medencében.

A Kőkorszak *(i.e. 4500)* után a Kárpát-medencébe érkező népeket már jobban ismerjük.
Nyugatról érkeztek *(hódítottak)* a **hallstatt/kelták**, **rómaiak**. Északról *(pl. vandálok, kvádok, markománok, gepidák, lombardok)* és keletről *(gótok)* is a **germánok** érkeztek több hullámban is. Keletről jöttek a **kimmerek**, **szkíták**, **szarmaták**.

375-ben lépték át a **Hunok** a **Volgát** *(korábban a közép-ázsiai türk népeket igázták le és olvasztották be soraikba)* és először a gótok által oda kiszorított alán/szarmata ***(Iráni)*** népeket igázták le, majd következtek a **germán** keleti és később a nyugati gótokat. *(Beindítva a Népvándorlást.)* Majd még a **4. sz-ban** eljutottak a **Kárpát-medence** keleti részébe is.
Attila *(434-453)* elfoglalta már **Pannóniát** is. Azonban a halála után szétbomlott a **Hun birodalom**, és népe visszavonult.

567-568 között foglalták el az Ázsia felől érkező **avarok** a **Kárpát-medencét** a **germán** *(gepida, lombard)* népektől, és telepítettek a **szláv** népeket a gyepű területére. *(A **szlávok** őshazája a mai **Lengyelország** északi részén volt.)*
670-ben az **onogurok** betelepülése hozta létre a **késői avar** népességet.
795-ben a nyugatról betörő **Frank hadak** döntötték meg az **Avar kaganátust**, elrabolva a kincstárukat, hűbéressé téve őket.

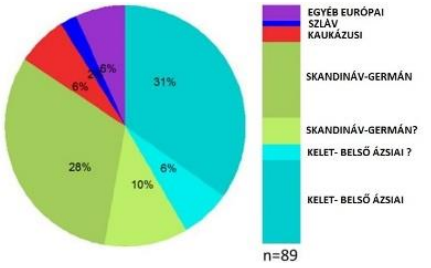

895-ös Honfoglaló őseink 100 év múlva keletről érkeztek a **Kárpát-medencébe**, és **900-ban** foglalják el azt teljes mértékben.

Neparáczki vizsgálatai szerint *(a honfoglaló sírokban talált genetikai vizsgálat alapján)* a **honfoglaló őseink** genetikája **40% ázsiai** és **40% germán** genetikával rendelkeztek, és a **8%-nyi kaukázusi** volt még jelentősebb.
Ez erősíti azt a hagyományt, hogy **Árpád népe** rokonságban állt a **Hunokkal**.
*(A **Hun Birodalom** népei közé tartoztak, és akkoriban is az ilyen szövetséget házassággal erősítették meg, és kultúrájuk átvétele is részben megtörténhetett.)*

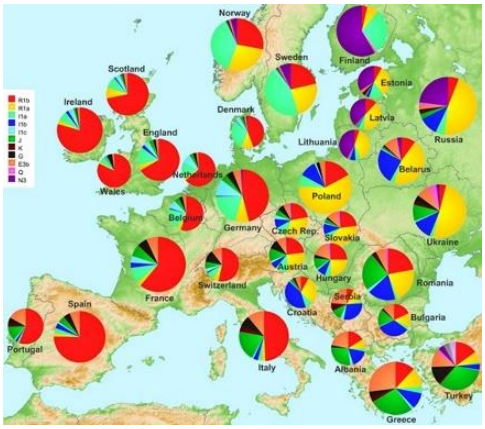

Honfoglalást követően is érkeztek még népek **keletről** a **besenyők**, **kunok**, **mongolok**, **tatárok**, majd **németek**, **törökök**, **románok**, **szerbek**, és jóval később az **oroszok**. *(Csak az utóbbiak 600 000 magyar nőt erőszakoltak meg, tehát biztosan itt hagyták a genetikájukat.)*
Nyugatról a német-római császár betörései fenyegették országunkat, majd jöttek a **Habsburg** uralommal érkező katonák, és mögöttük a telepesek is.
Délről a **törökök** fenyegetése volt a legerősebb, de hatásukra a balkáni népek *(szerbek, horvátok, bolgárok, albánok, cigányok)* is északra indultak, melyek összességében szintén jelentős genetikai hatása volt.

Így a ma a **Kárpát-medencében** élő **magyar lakosság** genetikája igencsak átalakult a honfoglalókéhoz képest, az időközben bekövetkezett történelmi események miatt.

A keveredés által a Kárpát-medence különböző *(magyar, horvát, szerb, szlovák, román, német)* nemzetiségű lakosságának a genetikai állománya között manapság **nagyok kicsi a különbség**. Így genetikai vizsgálattal nehéz döntő bizonyítékokhoz jutni, de azért érdemes megpróbálni, mert részleges következtetések levonhatóak.

Nemzetiségre utaló leglényegesebb különbség elsődlegesen az, ki melyik kultúra és nép örökösének érzi, vallja magát valaki.
Az a **magyar**, aki **magyarnak érzi és vallja magát**. Szigorúbban az, aki magyarságáért hajlandó cselekedni és harcolni is.

NS. DR. IVANICS GYÖRGYNÉ VERASZTÓ EDIT CSILLA 1966

Verasztó Edit *(Orosháza 1966 03 16)* **Békéscsabán** végzett **egészségügyi szakközépiskolát**. Ezt követően ismerkedtünk meg az **Orosházi Kórház** rendelőintézetében.

Összeházasodva, és együtt **Budapestre** költözve, éles fordulattal más szakmát választott.

Maneken Képzőbe iratkozott be, és már legelső munkái **Olaszországba**, majd **USA-ba** repítette őt.

Sok éven át, a legelőkelőbb bemutatókon vett részt. *(CALA, HÉLIA-D reklámarca is volt.)*

Első leányával való terhességét követően már pár héttel már az **Intercontinentál bemutatón** vett részt. *(Lásd fotóit.)*

Férjével közösen alapították a **PROFESSIO KLINIKÁT**, mely az ország első **pirvát plasztikai sebészete** volt.

Férjét is segítve, gyerekei **Gina**, **Leonárd** és **Nadin** nevelésére és előremenetelükre, mindig különös gondot fordított.

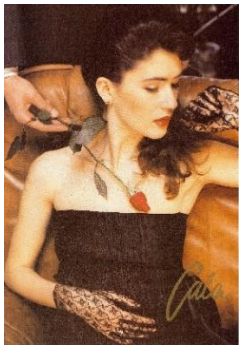

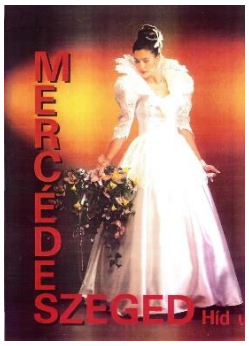

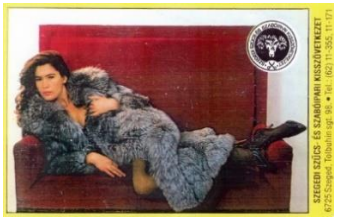

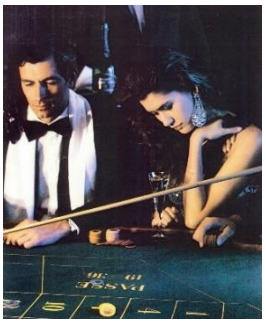

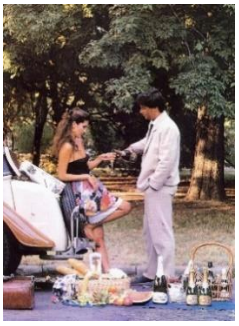

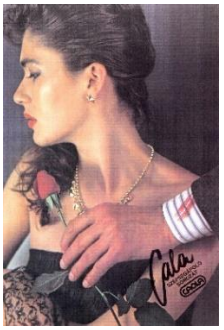

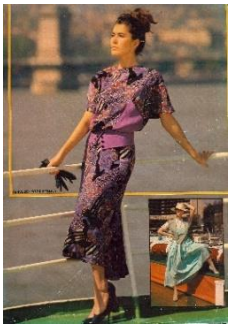

NS. IVANICS GINA STEFÁNIA 1990

Ivanics Gina *(1990 02 20)* már szüleik Budapestre költözését követően született, amikor a **Thököly** úti lakásban laktak.
Igen nehéz volt megoldani, hogy a gyerek vállalás, és a szakmai fejlődésük is egyszerre valósuljon meg.
Szerencsére anyai nagyszülő **Julika**, vállalta, hogy felköltözik **Budapestre**, és segít a családjuknak. Soha nem volt *„anyós”* gond, és ő csodálatosan megoldotta a jelzett feladatot.
Edit mivel manekenként nagyon vigyázott, ne hízzon el terhesen, ennek köszönhetően a szülést követően 2 hét múlva már az **Intercontinental divatbemutatóra** is elmehetett.
Amikor néhány héttel később megjelentek a Délegyházi ***(nudista strandon)*** a kis gyerekükkel, csodálkozva kérdezték a korábbi barátaik. Honnan van a gyerek. Férje nem bírta ki, hogy ne vicceljen: -*Vettük!*

Mivel tudták, hogy plasztikai sebészként jól keresnek, komolyan elhitték, és után hiába bizonygattuk, hogy Edit szülte.
Ránézve Editre nem hittek nekik. Edit gyönyörű maradt szülést követően is, ahogy leánya is gyönyörű lett. A fotók igazolják.

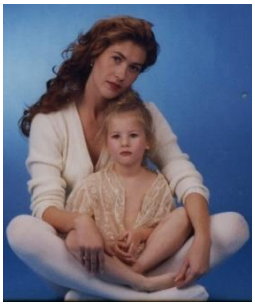

Ésszel is jól meg lett áldva. Amikor a SEK spanyol iskola tanárnője kitalálta, hogy a jó tanulók **jóságmanót** ad egy-egy napra a jó magaviseletű diákoknak. **Gina** saját **jóságmanó** díjat alapított azon osztálytársainak, akik neki kedveskedtek.
Apjától fiús nevelés is kapott *(nem lévén még fiú gyerek)*. Kerékpáron előbb babaülésben, majd hamar önállóan is kerékpározni tudott, így Buda belvárosát minden nap együtt kerékpározták be. **Lóra is pár hónapos** korában ült vele.
Tökön a nyereg előtt ülve együtt ugratták az akadályokat. **Gina** a pólóklub jelenleg egyik legjobb női pólójátékosa.

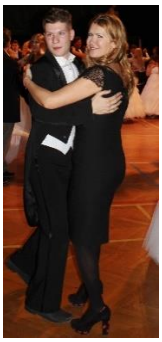

NS IVANICS LEONÁRD GYÖRGY 1996

Ivanics Leonárd György *(Budapest 1996 04 04)* már a **Rendszerváltást** követően született meg, igen jó körülmények közé. Első fiúgyerekként el is lett kényeztetve rendesen.

Tizenévesen már **Kínában**, **Angliában** játszott pólóversenyeken, mint ifjúsági **lovaspóló versenyző**.

Néha *„elszaladt vele a ló”*, de azért, amikor összeszedi magát, tud okos, tehetséges és jó fiú is lenni.

Remélhetően mielőbb ő is, tanulva ősei példáján, megkomolyodva befejezi egyetemi tanulmányait, hogy magáról és utódai jövőjéről megfelelően gondoskodni tudjon. Mert minden Ivanics generációnak újra és újra meg kell küzdeni a jövőjéért.

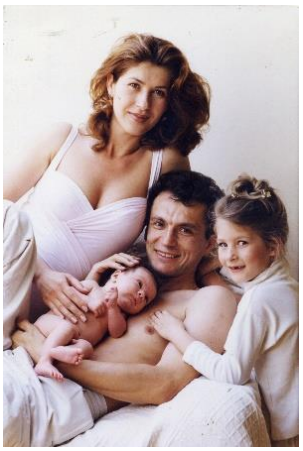

Leó születése után készült fotó; Leó Edittel a 2016-os BMW Diplomata Cup VIP sátrában; Leó gimnáziumi záró bálján

1996 04 04 Leó születésekor; fej felé emelve ősi jog szerint; Ivanics nagyszülőkkel; Három testvért

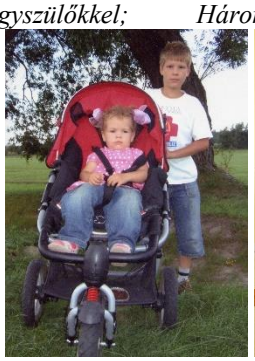

Penthausban kiskutyával;Nagykutyával pólópályán; Úszómedencénkben; Nadinnal pólópályán; Apjával

NS. IVANICS NADIN DIÁNA 2005

Ivanics Nadin Diána *(Budapest, 2005 03 26)* igazi tehetséges *„mesebeli 3. gyerek”.*
Francia iskolába jár, és eminens tanuló, ha szükséges képes éjszakába nyúlóan is tanulni. 4 nyelven beszél.
Edittel sokat voltak együtt bemutatón, így a *„vérében van a manekenség”.*

Nadin legszebb válogatott képei

TOVÁBBI TÖRTÉNELMI ESEMÉNYEK, BELEFŰZVE AZ IVANICS GYÖRGY CSALÁDI TÖRTÉNÉSEIVEL

1945 04 04 Orosz megszállás, ország újra csonkítása.
1948-tól kommunista elnyomás megerősödése.

1956 július Dr. Ivanics György megfogant.
1956 október 23 Forradalom.
1956 nov. 4 az orosz tankok leverik a forradalmat.
1956 nov. 6, IGY családja elindul lovaskocsival Jugoszlávia felé disszidálni, de visszafordulnak.
1957 04 20 **Ivanics György** megszületik.
1963 Hódmezővásárhelyre érkezés, iskola megkezdődik.
1971 Bethlen Gábor Gimnázium.
1974 Kémia országos bajnokság döntőjében.
1976 Szeged SZOTE egyetem.
1982 09 11 Dr. Ivanics György orvosi diplomája.
1985 Dr. IGY Orosházi kórházi praxis.
1986 április 16 randevú Verasztó Edittel.
1986 Budapest, Thököly úti lakás megszerzése.
1986 12 10 Dr. IGY Sebész szakvizsga
1987 09 17 Dr Ivanics György házassága Verasztó Edittel.

1987 09 27 Lakiteleki találkozó MDF létrejötte.
1988 május 20-22 MSZMP-ben Grósz és társai elérték, hogy Kádárt felmentsék párfőtitkári tisztségéből.
1988 06 29 százezres tüntetés a Thököly a Román nagykövetség előtt. *(Dr. IGY családjának Thököly u. 45 sz. alatti lakása előtt vonult el a tömeg, a közeli nagykövetséghez.)*
1988 11 20-án SZDSZ megalakulás.
1988 11 24 Németh Miklós a Minisztertanács elnöke, 5 nap múlva Szegeden, párton belül reformkörök, Grósz Károly frakciózásnak minősíti és elítéli.
1989 01 28 Pozsgai Imre 1956-ot népfelkelésnek nevezi.
1989 03 15 Szabad március 15-i tüntetés, hatalmas tömeggel.
1989 március 22 Ellenzéki kerekasztal megalakul.
1989 június 16 Nagy Imre temetése, Orbán Viktor beszéde, (*Dr. I Gy a Vas utcai kórházban tévén nézi, aggódva feleségéért, aki átsétált megnézni, a Thököly úti otthonukból.)*

1989 07 06 Kádár János halála *(szül: Fiume 1912 05 26) Azon a napon halt meg, amelyik napon a Legfelsőbb Bíróság kihirdette Nagy Imre és társai rehabilitációját. Halála előtt papot hivatott magához.)*

Dr. IGY Kapolyon volt katona, ahol Kádár János felnőtt. *(Anyja ott cselédkedett.)* Házát mindenki mutogatta, de meg egy tábla sem volt kitéve.
1989 08 19 Páneurópai picnik. Előtte a FORMA1 verseny után több ezer NDK-s hagyta el az országot, mert nem tudták a határt ellenőrizni a tömeg miatt.
1989 09 08-án aláírták a nemzeti kerekasztal megállapodást. *(A FIDESZ és az SZDSZ kivételével.)*
1989 10 7-10 MSZMP megszűnik, megalakul az MSZP.

1990 02 20 Ivanics GINA megszületik.

1990 03 10 Szovjet csapatok kivonulásának egyezménye.
1991 06 16 Viktor Silov átsétál a Záhonyi hídon.
1991 12 16 Szovjetunió szétesik.

1991 Dr. IGY plasztikai sebész szakvizsga.
1991 Professio Klinika megnyílik.
1993 Tetőtér megvásárlása.
1993 Edit lovas oktatása indul.
1995 Pólózás elkezdése Tökön.
1996 04 04 Ivanics LEONÁRD megszületik.
1997 Budapest-Balaton lovastúra.
1999 Rézsű u. lakás megvétele.
1999 Tabajdi pólózás kezdete.
2000 ESZTÉTIKAI PLASZTIKAI SEBÉSZET tankönyv.

2001 Rézsű utcába költözés.
2003 KASTÉLYOK FÖLDJE könyv.
2005 03 26 Ivanics NADIN megszületik.
2010 Ebreichsdorfi Európa Bajnokság.

2016 II. Albert Monaco hcg. gratulációja, és Roger Moore.
2017 LOVASPÓLÓS könyvek.
2018 Diplomats Cup 11 nagykövettel, Lezsák Sándorral.
2018 LOVAS TÖRTÉNELEM (LOVAS BIBLIA) & IVANICS könyv *(Magyarország töröktől való teljes felszabadulásának 300 éves jubileumán.)*

SZENDRŐ MANAPSÁG

A törökök kiűzését követően, az **Ivanics család** garantáltan **Szendrőben** élt, az 1749-es tűzvész után már fennmaradt anyakönyv adatai alapján. *(Ezt szerencsém volt kezembe venni. Szívmelengető érzés volt olvasni a családtagjaimról szóló bejegyzéseket. Lásd mellékletben.* ***Ivanics Bertalan*** *nagyapám 1930-as években ez alapján kapta a másolatokat is.)*

Az első családomról szóló anyakönyvi adat: **1750-ben Ivanits Györgyné** Szintay Mihály keresztanyja volt.
Az igen sok családtagom adatait tartalmazó bejegyzések azt mutatják, hogy **törzsgyökeres Szendrőiek** voltak.

1566 tavaszán *(Erdélyi Habsburg uralom megszűnte után)* **Schwendi Lázár**, Magyarország császári fővezére elfoglalta a **Szendrői várat Bebek György** várnagyától. *(Bebek család kötődött Szlavóniához, így* ***Ivanič Grad****-hoz is.)*
1566-1576 között alapították a **Szendrői református** egyházközösséget a **Bebek család** támogatásával.

1572-ben itt volt várkapitány **Rákóczi Zsigmond**, és a **Rákóczi** család is itt, **Szendrőben** kezdte a felemelkedését, amikor **Szendrő** még várkörzeti központ volt, és **Krasznahorka** is hozzá tartozott. **Rákóczi Zsigmond** *(szül: 1544, uralkodott 1607-1608),* a későbbi Erdélyi református fejedelem, előbb Krasznahorkán volt lovastiszt, majd utána lett a **Szendrői magyar helyőrség** vezetője 1572-ben.
1596-tól, Egervár elestét követően, még komolyabb szerepbe került a város, ezért további erődítéseket hoztak létre, és jelentős létszámú katonaságot telepítettek ide. Szendrő **Gömör**, majd *(1613-1666 között)* **Borsod vármegye** székhelye lett. Sőt **1647**-től a törökök által teljesen megszállt **Csongrád vármegye** székhelyét is idetelepítették.

Miután a törököket messzire űzték, és megszűnt végvár jellege, ez nyilvánvalóan jelentősen csökkentette **Szendrő** szerepét.
1707-ben Rákóczi felrobbantatta a várat. Innentől, mint várral már nem rendelkező település, jelentősége tovább csökkent.

1726 július 9-én kapta kézhez **ns. Ivanics György** lovaskapitány a nemesi oklevelét. Ekkor, már újra **Miskolc** a Borsod vármegye székhelye. *(Lásd nemesi oklevél ellenjegyzésének szövegét.)*

1919-es események után, **Trianon** leválasztotta Magyarországról **Felvidéket**. Ekkor **Szendrő** immáron a határhoz közeli, fent a hegyekben lévő, *„világvéginek számító”*, még elhanyagoltabb, jelentétlen szerepkörű településsé vált.

Pedig nagyon szép adottságai vannak, a turisztikai fejlődése is előrébb vihetné. A **harangtoronyból** készült fotón látható **melegvizű gyógyforrások** táplálta fürdőtavát rendbe tették, de az egyre nagyobb létszámú roma lakosság nem vigyázott a higiéniájára, így inkább bezárták. Manapság a Borsod megyei iskolákban már döntő a romák számaránya. Ez nagyon visszahúzza a lehetőségeiket, emiatt még elhanyagoltabbakká, *„lepusztulttá”* válik, ami egyre rosszabb helyzetet teremt.

Szendrőhöz közeli a fantasztikus szépségű **Edelényi kastély** is, de ki látogatja mindezeket, ha senki nem tud róla?
Amikor **Miskolcot** elhagyva az egyre rosszabb úton, elhanyagolt putri jellegű település részeket látja a gépkocsi vezetője, akkor kérdésessé válik, hogy egyáltalán tovább mer-e hajtani járművével.
Borzasztó nehéz ebből az ördögi körből kitörni, és a terület településeit mégis, valahogy bekapcsolni a fejlődésbe.

Ivanics Bálint háza helyén ma Hadházy-ak lakta ház; Csáky kiskastély, ma könyvtár; Épülő Szendrői református iskola

Református templom harangtornyával; Kilátás a harangtoronyból a melegvizű forrástóra; Szendrői várdomb a kilátóval;

Edelényi református templom; Edelényi L'Huillier-Coburg Kastély, Kastélybelső festett falakkal

TOVÁBBI HÍR IVANICSOKRÓL

Ivanics névre az **Arcanum** adattárból **20 134 találat** érkezett, 5000 megjelenítve ebből. Ezek közül igen sok maximum 100 éves adat csak. *(A régebbiekről korábban volt szó.)*

Ezen adatok érdekes információk az Ivanicsokról, egyben jelzik, igen sok névrokon családtag élt.

Az Arcanum

1906 Iv Gy. vadászbaleset;

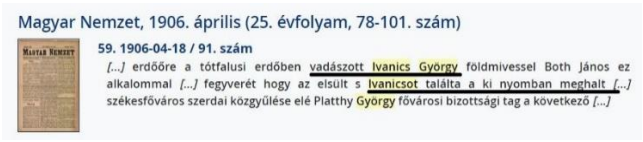
Magyar Nemzet, 1906. április (25. évfolyam, 78-101. szám)

59. 1906-04-18 / 91. szám

[...] erdőőre a tótfalusi erdőben vadászott Ivanics György földmivessel Both János ez alkalommal *[...]* fegyverét hogy az elsült s Ivanicsot találta a ki nyomban meghalt *[...]* székesfőváros szerdai közgyülése elé Platthy György fővárosi bizottsági tag a következő *[...]*

1908 Iv. Iván szerb királyi külügy osztályfő Konstantinápolyi útja

Budapesti Hírlap, 1908. augusztus (28. évfolyam, 185-208. szám)

94. 1908-08-30 / 208. szám

[...] A volt szerb sajtófőnök vándorlása Ivanics Iván szerb királyi külügyminiszteri osztályfőt *[...]* érkezett jelentés alapján megírtuk hogy Ivanics Konstantinápolyban azt a Célt akarta *[...]* híradás most azt jelenti hogy Ivanics törökországi szereplése váratlanul véget ért *[...]* Margit nevü iskolahajót barátjának Orssich György grófnak nyilvános versenytárgyalás mellőzésével potohi *[...]*

1918 06 Iv, Gy Oroszfronton halt;

Veszteség lajstrom, 1918. június-július (678-687. szám)

55. 1918-06-13 / 680. szám

[...] 1893 gestorben 25 2 1918 Ivanics György Infst HIR Nr 12 Ungarn *[...]* Lodejnoje pole Gouvernement Olonez Rußland Ivanics János ErsResInfst HIR Nr 12 *[...]*

Iv. Bálint hősihalált halt, őse Iv. György Szendrő várkapitánya volt

Csíkvári Antal (szerk.): Vármegyei Szociográfiák V. - Borsod vármegye (Miskolc, 1939)

42. V. rész: Személyi adattár (239. oldal)

[...] halált halt az orosz fronton Ivanics Bálint gazdálkodó községi bíró Szendrő *[...]* ősrégi nemesi családból egyik őse Ivanics György szendrői várkapitány volt Szüleinél tanulta *[...]*

1942 Teleregények : Ivanics Iván;

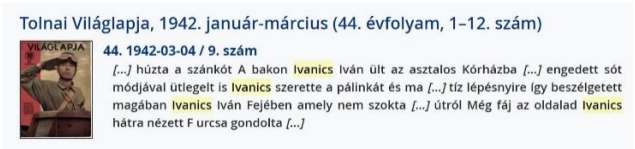
Tolnai Világlapja, 1942. január-március (44. évfolyam, 1–12. szám)

44. 1942-03-04 / 9. szám

[...] húzta a szánkót A bakon Ivanics Iván ült az asztalos Kórházba *[...]* engedett sót módjával ütlegelt is Ivanics szerette a pálinkát és ma *[...]* tíz lépésnyire így beszélgetett magában Ivanics Iván Fejében amely nem szokta *[...]* útról Még fáj az oldalad Ivanics hátra nézett F urcsa gondolta *[...]*

Ivanics úr és a pálinka 1942, Ivanics úr 1944

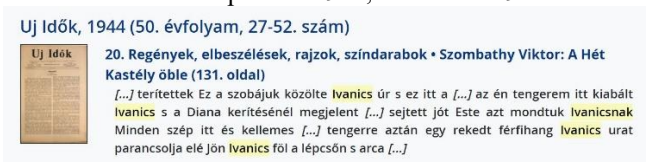
Uj Idők, 1944 (50. évfolyam, 27-52. szám)

20. Regények, elbeszélések, rajzok, színdarabok • Szombathy Viktor: A Hét Kastély öble (131. oldal)

[...] terítettek Ez a szobájuk közölte Ivanics úr s ez itt a *[...]* az én tengerem itt kiabált Ivanics s a Diana kerítésénél megjelent *[...]* sejtett jót Este azt mondtuk Ivanicsnak Minden szép itt és kellemes *[...]* tengerre aztán egy rekedt férfihang Ivanics urat parancsolja elé Jön Ivanics föl a lépcsőn s arca *[...]*

1902Teleregény: Ivanics Pompejus;

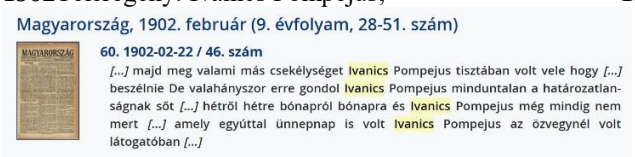
Magyarország, 1902. február (9. évfolyam, 28-51. szám)

60. 1902-02-22 / 46. szám

[...] majd meg valami más csekélységet Ivanics Pompejus tisztában volt vele hogy *[...]* beszélnie De valahányszor erre gondol Ivanics Pompejus minduntalan a határozatlanságnak sőt *[...]* hétről hétre bónapról bónapra és Ivanics Pompejus még mindig nem mert *[...]* amely egyúttal ünnepnap is volt Ivanics Pompejus az özvegynél volt látogatóban *[...]*

1908 Görögkatolikus szemlében Ivanics György és a malom

Görög katholikus szemle, 1908. január-június (9. évfolyam, 1-26. szám)

47. 1908-06-07 / 23. szám

[...] tovább ment az utcán György Ivanics megkönnyebbülten kezdé magát érezni Ugyan *[...]* ezerben állapodott meg Minthogy György Ivanics ily összeggel nem rendelkezett váltót *[...]* a ház marad meg György Ivanics nem szabadkozott most semmitől és *[...]* malom melyhez egykor magát György Ivanics hasonlította össze most is ugyanegy *[...]*

Ivanics György áldozó pap 1893, Ivanics Zsigmond könyvkereskedés 1914

Szinnyei József: Magyar írók élete és munkái, 5. kötet

4. I • Ivanics György • Ivanich Pál • Ivánka Imre (draskóczi és jordánfalvi) (213-214. oldal)

213 Ivanics Ivánka 214 1893 42 Sz *[...]* IX 7 í 7 1 Ivanics György Jézus társasági áldó zópap *[...]*

Corvina, 1914 (37. évfolyam, 1-36. szám)

57. 1914-02-28 / 6. szám (36. oldal)

[...] jóval több aktívát mutathattak ki Ivanics Zsigmond halálakor összesen mintegy ICO *[...]* az ő befolyása alatt neje Ivanics Mária Irma az iránt keresik *[...]* ama kérelmüktől pedig hogy az Ivanics Zsigmond féle könyvkereskedést az ő *[...]* mint igen képzett művelt könyvárus Ivanics Zsigmondnak méltó munkatársa volt Az *[...]*

1932 Ivanics György (Apám) Református Bethlen Gábor gimnázium Hódmezővásárhely 1932, Iv. Ferenc Dr. Sebész

Református Bethlen gimnázium, Hódmezővásárhely, 1932

25.

[...] Kim ápr 1 3 n Ivanics György rcf ref lelkész Kunágota 4 *[...]* intéző Derckeg h 24 V Ivanics Pál ref ref lelkész Kunágota *[...]*

Uj Nemzedék, 1932. október (14. évfolyam, 220-245. szám)

4. 1932-10-25 / 240. szám

[...] a három magyar fiatalember két Ivanics testvér és Kopits Imre dr *[...]* mentéshez láttak történetesen az egyik Ivanics test vér Ivanics Ferenc dr kiváló fiatal sebész Kopits *[...]* hogy alig érkezett haza szabadságáról Ivanics Ferenc dr és Kopits Imre már *[...]* részükre hogy a napokban Ripka Ferenc dr főpolgármester hivatalos értesítésben arra *[...]*

Ivanics Pál Dr. (nagybátyám) gyerekgyógyász 1953, Ivanics Éva dr. (testvérem) állatorvos 1992

Gyermekgyógyászat, 1953 (4. évfolyam, 1-12. szám)

5. 1953 / 7. szám • Ivanics Pál - Pánics Mária: Koraszülöttek spontán pneumothoraxáról (206. oldal)

[...] Koraszülöttosztályáról Koraszülöttek spontán pneumothoraxáról Irta Ivanics Pál dr és Panics Mária *[...]*

Acta Veterinaria 40. (1992)

15. 1-2.szám • PATHOLOGY • IVANICS, ÉVA - GLÁVITS, R. - BÓDI, T. - TÓTH, ERZSÉBET: Demonstration of Clostridium septicum infection in a goose flock (71. oldal)

[...] IN A GOOSE FLOCK Éva Ivanics 1 R Glávits 1 T *[...]*

Iv. György Dr. magánklinikája Reform 1992; Iv. György Dr. ESZTÉTIKAI PLASZTIKAI SEBÉSZET 1999,

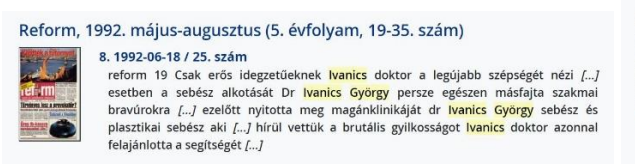
Reform, 1992. május-augusztus (5. évfolyam, 19-35. szám)

8. 1992-06-18 / 25. szám

reform 19 Csak erős idegzetüeknek Ivanics doktor a legújabb szépségét nézi *[...]* esetben a sebész alkotását Dr Ivanics György persze egészen másfajta szakmai bravúrokra *[...]* ezelőtt nyitotta meg magánklinikáját dr Ivanics György sebész és plasztikai sebész aki *[...]* hírül vettük a brutális gyilkosságot Ivanics doktor azonnal felajánlotta a segítségét *[...]*

Orvosi Hetilap, 1999. december (140. évfolyam, 49-52. szám)

36. 1999-12-05 / 49. szám • Farkas Gyula: Pankreatin-kezelés hatása a pancreasfunkcióra hasnyálmirigyműtétek utáni posztoperatív periódusban (2754. oldal)

[...] Szeged Pf 472 6701 ÚJDONSÁG Ivanics György szerk Esztétikai PLASZTIKAI SEBÉSZET Az *[...]* ESZTÉTIKAI PLASZTIKAI SEBÉSZET szerkesztette Dr Ivanics György Springer Megrendelőlap OH 99 49 Alulírott megrendelem postai teljesítéssel az Ivanics szerk ESZTÉTIKAI PLASZTIKAI SEBÉSZET című *[...]*

I. György Magyar Polo Club argentin 2012

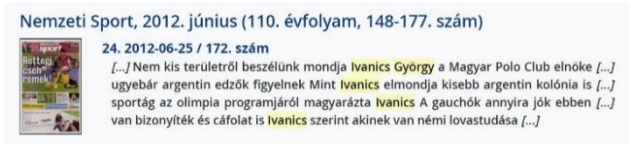
Nemzeti Sport, 2012. június (110. évfolyam, 148-177. szám)

24. 2012-06-25 / 172. szám

[...] Nem kis területről beszélünk mondja Ivanics György a Magyar Polo Club elnöke *[...]* ugyebár argentin edzők figyelnek Mint Ivanics elmondja kisebb argentin kolónia is *[...]* sportág az olimpia programjáról magyarázta Ivanics A gauchók annyira jók ebben *[...]* van bizonyíték és cáfolat is Ivanics szerint akinek van némi lovastudása *[...]*

2020 márciusában, *(a Corona vírus elleni csata kellős közepén)*, a Vodafon mobilszolgáltató egy levelet küldött nekem, hogy **Dr. Ivanics György** lemondta a telefonszámát. Kiderült, hogy a névrokonom **Baján** él, de az egykori Jugoszláviához, *(ma Szerbiai Vajdasághoz)* tartozó **Bajmokon** született **1951-ben**.

GRÓF ANDRÁSSY GYULA ÉS SAVOYAI JENŐ LOVAS SZOBRAINAK VERSENYE

Az **1697-es Zentai** csata emlékére *(ahol **Ivanics György lovaskapitány ősünknek** igen jelentős szerepe lehetett a hatalmas győzelemben, mivel a lovascsapatnak a Tisza homokos partján való betörése döntötte el a csata menetét, szívünk szerint mi Ivanicsok neki állítanánk lovasszobrot ezért)*, a Zentaiak úgy döntöttek, hogy lovasszobrot állítanak **gróf Savoyai Jenőnek**. *(Ez időtáj a lovasszobrok állítása volt a divat.)* Azonban, amikor a szobor végül elkészült, **Zenta** városa nem tudta kifizetni az szobor árát.

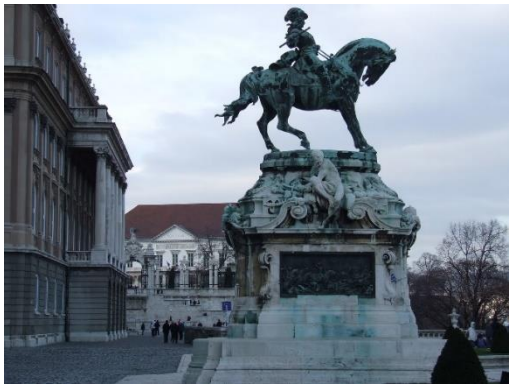

Váratlanul azonban valaki jelentkezett, hogy kifizeti a szobor költségeit.

Ferenc József uralkodó volt az, aki állta a költségeit, és **1900-ban** a **Budai várban** fel is állították a szobrot.

Savoyai részt vett *(1686-ban)* Buda visszafoglalásában is, és jobb kezén súlyosan meg is sebesült, de nem az ő nevéhez fűződik Buda felszabadítása, hanem **Lotharingiai Károly herceg** fővezér nevéhez. Mégsem az ő szobra áll ott.

Bercsényi Miklós gróf is sokkal jobban megérdemelte volna, *(Savoyai-hoz képest)*, a szobrot a várban, mivel huszárezredével igen derekasan küzdött az ostromban. *(Igaz, előtte meg a Rákóczi-szabadságharc harcban is a Habsburgok ellen.)*

Savoyai szerencséje abban állt, hogy Budapest előtte, **1892-ben** elhatározta, hogy az akkor épülőben lévő Parlament előtt legyen a főváros **első lovasszobra**, mégpedig **gróf Andrássy Gyuláé**.

Azonban **Ferenc József császár és király**, *„fricskának”* tekinthető akciójával, a már kész **Savoyai szoborral** beelőzte a korábbi *„vetélytársának”* **gróf Andrássy Gyulának** a szoboravatását.

A Parlament építése 1904-ig elhúzódott, így végül csak **1906-ban** készülhetett el **gróf Andrássy Gyula** lovasszobra, melyet maga **Ferenc József császár és király** avatott fel.

*(A **gróf Andrássy Gyula** nemes telivér lovon ül, a lovat az Andrássy család Rigó nevű paripájáról mintázta a művész.)*

A történet itt nem ért végett. Ugyanis a II. Világháborút követő Rákosi rendszerben elbontották **gróf Andrássy Gyula** lovasszobrát, bronz anyagát pedig felhasználták a **Sztálin szoborhoz**.

A rendszer váltás egyik szimbolikus eseménye volt, hogy a parlament körül helyreállították az eredeti szobor parkot, ennek részeként pedig az **Andrássy lovasszobor** újbóli felállításra is sor került.

Ráadásul nem is akármilyen módon. A valamikori Sztálin szobor egy megőrzött bronz darabjának felhasználásával.

***2016 09 13** gróf Andrássy Gyula szobrának újjá avató ünnepsége*

A kör ekkor bezárult. **Ns. Ivanics I. György** feltehetően ott harcolt **1697 09 11-én a Zentai csatába**n lovas katonaként.

Ns. Ivanics III. György pedig ott volt **2016 09 13-án**. *(110 évvel az első szoboravatást követően)* a szobor újjá avatásán, mint a **MAGYAR POLO CLUB** képviselője. *(Az MPC elnökeként az Andrássy-ak emlékét ápoló tevékenységének köszönhetően.)*

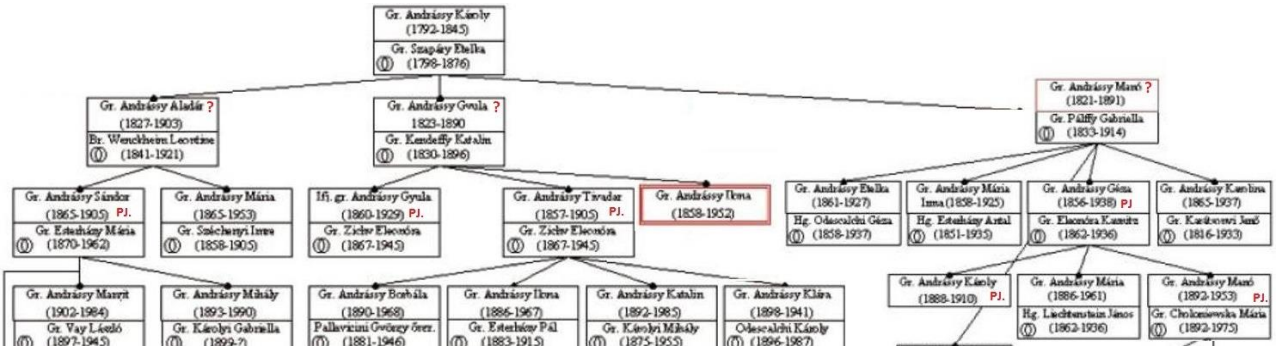

Gróf Andrássy Géza volt a magyar lovaspóló élet megteremtője Magyarországon **1880-as évektől**. Ő gr. Andrássy Gyula testvérének, a *„vasgrófnak”, (a magyarországi vasgyártás megteremtőjének, a Salgótarjáni Vasművek tulajdonosának)* gr. Andrássy Manónak a fia volt. Feltehetően apáik is kipróbálták a póló, hiszen ők is nagy lovasok, lósport rajongók voltak. A **BUDAPESTI POLO CLUBNAK** konkrétan tudjuk, hogy legalább **6 Andrássy** leszármazott volt a tagja. *(Lásd Családfán PJ.-vel jelölve.)*

A **MAGYAR POLO CLUB** a **GRÓF ANDRÁSSY KUPA** megrendezésével, és a lovaspóló sport kezdeteitől érintett családok díszvendégként történő meghívásával is próbál tenni *(valamint a kiadott lovaspóló történelemkönyvekkel is, mely e fontos régi információkat is tartalmazza)* annak érdekében, hogy ezek az emlékek megőrződjenek.

UTÓSZÓ

Az itt leírtak jelentősége abban áll, hogy a múlt történései, okulásul kell szolgáljon miden olvasó számára.
Aki azt hiszi, hogy manapság más helyzetben vagyunk, mint őseink pár száz évvel ezelőtt, az nagyon téved.
Ezért e könyvben megszerzett tanulságokat manapság is érdemes és lehet használni.

Manapság messze a **török**, de éppen csak 100 éve tudtuk lerázni a majd **500 éves Habsburg igát**.
Megszállták és **kifosztották**, **megcsonkították országunkat 1919-ben a románok**, **szerbek**, **csehek**. **1944-ben a náci németek**, rájöttek az **orosz csapatok**. Amelyek **1991 06 16-ig**, tehát **47 évig** tartották megszállva országunkat, ránk erőszakolva a kommunista pusztító rendszerüket. **1848-ban** *(majd **1956-ban** is)* ők verték le a forradalmunkat, és **1914-ben** is betörtek Kárpát-medencébe! Most messzebb vannak, köztünk van még Ukrajna, de a Krím visszafoglalását követően senkinek ne legyen illúziója, hogy ők is vissza akarnak jönni, nem adták fel, mint annak idején a törökök. *(Ahogy 1956-ben is előbb látszat kivonulást végeztek, majd visszajöttek pár nap múlva friss csapatokkal, és véresen leverték a forradalmunkat.)*

Ennek ellenére azt mondom, hogy ugyanúgy jó viszonyt kell ápoljunk velük, mint a törökökkel, meg Habsburgokkal!
Ugyanis a vert helyzetben lévő nagyhatalom mindig békésebb és segítő készebb volt Magyarország felé. *(Ahogy a törökök is azok voltak több esetben is, amikor úgy látták ez az érdeküket szolgálja.)*
Ne tévesszen meg senkit az Európai Unió a Frank Birodalom és a Német Birodalom utódaként viselkedik.
Manapság nem a Habsburg és a Török birodalom között kell egyensúlyozni országunknak, hanem az EU és Oroszország között, és ez esetben is ugyanazt a taktikát vagyunk kénytelenek alkalmazni, amit **Bocskai, Bethlen, Thökölynek és a Rákócziak** folytattak. Az egyik birodalom ellenében a másikkal kell egyensúlyoznunk.

Senkinek ne legyen illúziója, hogy az **Unió** az nem egy jótékonysági intézmény! Nekünk pedig a saját érdekünket kell képviselnünk, vagy *„bedarálnak”,* mint egy gyarmatukat. Amennyiben **Nagy-Britannia** kilép az Unióból, akkor a náci **III. Birodalomnak** megfelelő területi egységgé válik majdnem az **Unió**, német dominanciával!

Éppen úgy gyarmatosítható, de lázadozó területnek tekintenek ránk, ahogy a labancok, a Német-római Habsburg császárok.
Addig jó, amíg tudunk ellensúlyozni, és ők elég gyengék ellenünk, mert utána teljesen ki leszünk szolgáltatva, és úgy bánnak velünk, mint a Habsburgok. *(Lásd Wesselényi felkelés után megtorlást! Legyen példa okulásul! Mi sem járhatnánk jobban, ha nem tudunk elég erőt, és támogatót máshonnan felmutatni. Vagy éppen nem gyenge az Unió!)*
Muszáj modus vivendi-re törekedni az Európai Unióval, de igyekeznünk kell megfelelő ellensúlyra törekedni az oroszokkal, az USA-val, akár Kínával való jó kapcsolataink révén. A Visegrádi országokkal együttműködve erősíthetjük pozíciónkat.
Mert máskülönben éppen úgy *„bedarálásunkra”* törekedne az Unió is, ahogy a Német-római Birodalom Habsburg császárai!
A magyar érdekeink érdekében éppen úgy kell most is harcolnunk, mint az őseinknek, a nagy Birodalmakkal a *„nyakukban”.*

Egy dolgok a nagyhatalmak védelmében megemlíthetek. Amíg a Magyar Királyság erős hatalom volt Európában, mi is így bántunk a szomszéd népekkel, amikor *„bánságokba”* szerveztük őket, védőövezetet kialakítva királyság köré.
Most viszont más helyzetben vagyunk, és ennek megfelelően kell érdekeinket védeni.

Ivanics utódoknak tanulságul: A *„kutyabőr”,* a nemesi oklevél valóban segítség lehetett a Csáky gróf adó követelése ellenébe, azonban ez kötelezettséggel is járt. Hadba kellett vonulni, vagy segítséget kellett adni annak, aki hadbavonult.
Később pedig egyre kevesebb segítséget jelentett. Így minden egyes Ivanicsnak meg kellett küzdenie családjáért, boldogulásáért.
Senki se áltassa magát! Az örökségünk csak az, hogy tudjuk **I. ns. Ivanics György** küzdelmes életével kiérdemelte a nemesi oklevelet. Az ő példájának megfelelően, minden Ivanics utódjának meg kellett küzdenie egész életében.

Lásd **Ivanics Bertalan nagyapám**, akit kisemmiztek földek örökségéből a Szendrői testvérei, és csak a **diplomájának** köszönhetően tudott boldogulni. Később elvették a földjeit a kommunisták, és még a lelkészi otthonából is elüldözték.
Lásd **Ivanics György apámat**, akit a kommunisták előztek Kunágotáról, elvették földjét, és élete végéig bántották. Azonban **diplomájának és szolgalmának** köszönhetően tudott ő is boldogulni. A rendszerváltást megélhette, de nem sok jót hozott neki. *(Ahogy a törökök kiűzését követően sem kapta mindenki vissza a vagyonát, a Habsburgok rátették a kezüket.)*
Lásd **nekem is nehéz harcaim voltak**. Hódmezővásárhelyre kerülve minden új dologgal meg kellett küzdenem. Gimnáziumban 3. osztályosként kémia országos döntőbe jutottam, de 4. évesként a megyei döntőben egyszerűen eltüntette az egyik tanár a 100%-os dolgozatomat! Értelmiségi származásom miatt csak 100%-os eredménnyel vettek fel az Orvosi Egyetemre. Protekció nélkül pedig csak Baján kezdhettem el a sebészeti munkát. Csak annak köszönhetően kerülhettem Orosházáról Pestre, a Vas utcai kórházba, mert egyszerre 3 sebész disszidált, hagyta ott főorvosát, és nekem volt **sebész diplomám**. **Plasztikai sebész diplomámnak** köszönhettem, hogy a rendszerváltást követően megalakíthattak az ország első magánklinikáját!

Meg kellett küzdenem mindenért, semmit sem adott az élet könnyen. Szerencsém is volt *(lásd szép feleség, 3 gyerek, vagyonom),* de soha nem lett volna szerencsém, ha azért nem tettem volna meg mindent. Dolgoztam éjjel nappal, ha kellett. Agyaltam mindig, hogyan juthatok előrébb, hogyan oldhatom meg az újabb és újabb problémákat.
Amikor pihenő időm volt, akkor sem nyugodtam, hanem képes voltam 10 könyvet, közte ezt is megírni, okulásul utódaimnak és minden olvasójának. Melynek tanulságául a következőt tudom adni:
Senki ne higgye, hogy hátradőlhet, hanem dolgoznia, küzdeni, *„agyalnia”* kell az újabb és újabb gondok megoldásán.
Vannak dolog, melyek segíthetnek. A legelső a tanulás, kell egy diploma, de hozzá az ész, kitartás, szolgalom is, és harcolnod is tudni kell. Akkor szerencsés is leszel, és lesz vagyonod is, ami valamelyest biztonságot is ad.
A vagyon azonban pár év alatt semmivé válik, ha hátradőlsz, elhanyagolod magad, és nem törődsz a dolgaiddal.

Készülj, hogy egész életedben tanulnod és harcolnod kell, magad, családod és néped boldogulásáért!

Török, Habsburg, náci, kommunista, vagy más mindenedet elveheti, egyedül a tudásodat, szorgalmadat nem tudják elvenni!

MELLÉKLETEK

IVANICS CSALÁDI KÉPEK GYŰJTEMÉNYE

Ns. szendrői Ivanics Bálint és ns. Szeghő Mária sírhelye Szendrőn; Utódaikkal: Dr. Ivanics György & Györgyné, Gina, Nadin;

Ns. tejfalusi Szarka család, Szarka Samu és neje Fábián Emma gyerekeikkel, b. szélen ül ***ns. tejfalusi Szarka Etelka*** *(1900),*

Ns. Ivanics Bertalan, és ns. Szarka Etelka családja; Gyerekeikkel: ns. Ivanics Bertalan, Etelka, Pál, György

Ns. Ivanics Bertalan, és ns. Szarka Etelka családja Gyerekeikkel: ns. Ivanics György, Etelka, Pál, Bertalan

1961 ns. Ivanics és v. Zsilinszky család együtt, Iv. György, Sz Etelka, I. Bertalan, Zs. Emil, Iv-né Zs. Emília; Elől: Ivanics Ágota, ifj. György, Éva, Jutka

Elől: Ns. Ivanics Bertalan, ns. Szarka Etelka és Iv. Panna Hátul: ifj. és id. ns. Ivanics György & ifj. ns. Ivanics Bertalan 1958

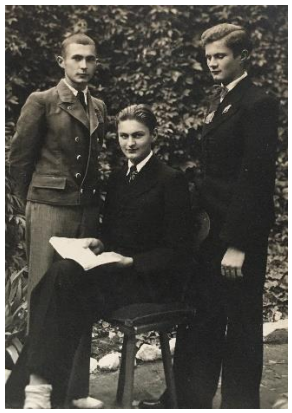

Ns. Iv. György lovon, Pali, Panna; Ns. tejfalusi Szarka Etelka & Ns. szendrői Iv. Bertalan; Ns. Iv. Pál, Bertalan, György;

1915 Kolényi Emília & férje Zsilinszky Endre; Hátrébb gyerekeik: Zsilinszky Olga, Károly, Emil;

1905 Szrenkányi (Szentandrássy) Gyula, Szné Zsenics Zsuzsanna Szrenkányi Karolina áll, Sz. Pál ül első sorban, hátul családtagjaik

Kolényi Emília, Zsilinszky Endre; Ketten együtt; Zsilinszky Endre; Zsiliszky Endre unokáival: Károly, Emília, Emil

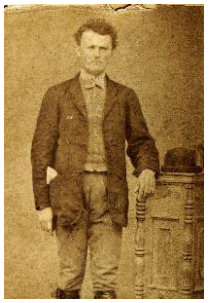

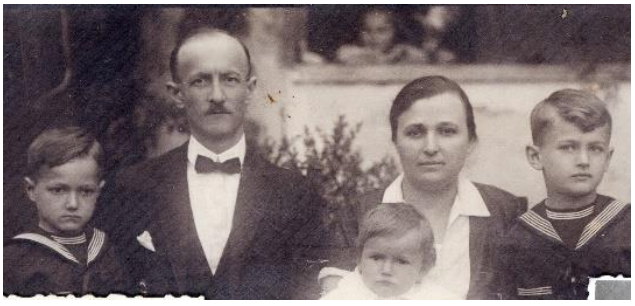

Szrenkányi Pál; Szrenkányi Karolina; v. Zs. Emil & Sz Karolina; v. Zs. Emíl, Sz. Karolina & gyerekeik: László, Emília, Emíl

„Szoknyás" Emil & Károly; Zs. Emíl futball kapusként; Zs. Emil; Zs. Emil olasz front; Budapesti kórház (lába sérült)

1927 vitézi avatás; V. Zs. Emil Békéssámson karmesterként; II. Világháborúban; Törzstisztek között hadikórházban

Zsilinszky Emília Éva képei

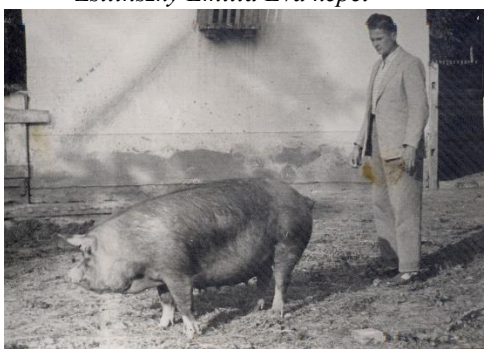

ns. szendrői Ivanics György; *Ivanics György kedvenc kocájával;* *ns. Ivanics György*

Ivanics Panna + dr. Patonai Elek közös esküvője 1949 01 13 Ivanics György + Zsilinszky Emíliáékkal
dr. Patonai Elek sorsára jellemzően nem is látszik képen, Panna dominál, apám magas volt, így kikandikálva látszik

Ivanics család 1956, György szültése előtt,
elől: Éva, Ágota, Jutka

Ivanics György családja együtt Hódmezővásárhelyen 1957
Emília kezében ifj. György, id. György kezében Ágota
elöl fogatlan Éva & Jutka

ns. III. Ivanics György szüleivel

1961 Ivanics és Zsilinszky család együtt,
Iv. György, Sz. Etelka, I Bertalan, Zs. Emil, Zs. Emília
elől: Ágota, György, Éva, Jutka

Ivanics Bertalan, Szarka Etelka, Ivanics Panna, Patonai Elek
hátul: ifj. és id. Ivanics György, ifj. Ivanics Bertalan 1958

Zsilinszky nagyszüleimmel, kerékpárommal Medgyesegyházán; *Cicával a ház előtti padon;* *Hintalovammal*

Unokatestvéreim Zsilinszky Laci és testvére, Jutka, Éva;
Medgyesegyházán elöl Ágota és György;

Zs. Emil Zsuzsikával, Zs. nagyszüleim, Olga néni Ágotával
Apám Jutkával, Évával, elöl ifj. György,
jobbra Zsilinszky Mihály és családja

Nagymamám, Olga néni; Zsuzsika néni Emillel; Ágota és György fent az oszlopokon;

Hódmezővásárhelyen balra Éva, anyám Ágota középen egy vendég, jobbra Ivanics György apjával

Ivanics György gyerekkori fényképei

Ivanics család unokákkal HMVHelyi kertben;

Anyámmal, jobbra apám, Berci és Panna keresztanyám Zsuzsika néni, kis Berci barátnője, és Emil orvos avatásomkor

Esküvő előtt Edit és György ;

Eljegyzési ebéd képe;

Edit szüleinek képe;

Templomi esküvő

Lovaskocsis esküvői vonulás;

Esküvői páros képek;

Mennyasszonyi tánc szitája; nászutas kocsi dobozokkal

Szathmári J. nagymama Ginával;Ginával klinika reklámjánál; 4 női generáció Oh; HMVHely Leóval

Kunágotán a kettős keresztelő után nyíllal jelöltem apám; Apám Leó unokájával;Zsilinszky és trs-i telephely Ginával, Leóval

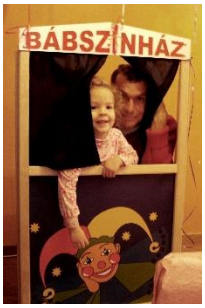

IVANICS GYÖRGY – ZSILINSZKY EMÍLIA NAGYCSALÁDJA

Ivanics György (1920 12 04-1997 05 02) (+1949 01 13 péntek) **Zsilinszky Emília** (1928 10 22-)

leszármazottai és házastársai

4 gyerek, 11 unoka, 14 dédunoka 30 fő

Ivanics Éva (1950 01 12) (+1971 12 04) **Glávits Róbert** (1949)
Glávits Róbert ifj. (1973) (+ 1998 20 29) Füzesi Piroska (1974 02 20)
Glávits Balázs Róbert (1999 12 31)
Glávits Anna Flóra (2002 08 22)
(+ 2014 05 14) Takács Anita (1981 11 11)
Glávits Emília Réka (2014 09 06)
Glávits Zalán Ányos (2016 09 25)
Glávits Edina (1977 09 20-2018) **(+???)** Kapitány Mihály (1973)
Kapitány Erik Mihály (1997 03 19)
Kapitány Márton (1999 02 09)
Kapitány Benedek (2000 11 27)

Ivanics Judit (1951 08 17) (+ 1973) **Hadházy Árpád** (1948)
Hadházy Ákos Ányos (1974 03 24) (+???) Szűcs Boglárka (1978)
Hadházy Ágoston (2004 07 08)
Hadházy Illés Ányos (2007 07 18)
Hadházy Mimi Laura (2016)

Hadházy Karolina Dr. (1975 04 04) (+ 2001) Boda Róbert Dr.
Boda Bálint Ajtony (2001)
Boda Vince Bendegúz (2003 11 10)
Boda Mirkó Matyi (2012 10 06)
Hadházy Sára Borbála (1988 10 10)
Hadházy Zsigmond Lajos (1991 11 04) (+?????) Müller Boglárka (1991)

Ivanics Ágota (1955 08 09) (+ ???) **Loppert Csaba** (1954)
Loppert Dániel (1983 05 8) (+???) Szalay Emese (
Loppert Dénes (2018 09 05)
+ (???) **Bernáth László** (1955 09 06)
Bernáth László Andos (1995 09 06)

Ivanics György Dr. *(1957 04 20) (+ 1987 09 19)* **Verasztó Edit Csilla** *(1966 03 16)*
Ivanics Gina Stefánia *(1990 02 20)*
Ivanics Leonárd György *(1996 04 04)*
Ivanics Nadin Diána *(2005 03 26)*

NS. IVANICS GYÖRGY LOVASKAPITÁNY UTÓDAINAK LOVASKULTÚRÁJÁRÓL KÉPEK

Apám lóháton; Vásárhelyi felvonulás, apám oldalt kerékpáron; Éva díjátadáson; Éva; Díjátadáson ágota

Első lovam gyerekkorban; 3 kerekű lovamon; Csacsi galopp győzteseként; Úrfin voltizsálva; Voltige Dzsingisz; Seherezadeval

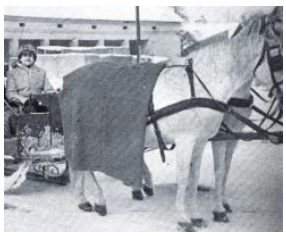

HMVHely Ágota testvéremmel; Seherezaden; Felvonulás Szekvár; Csongrádi versenyen; Lovas szánkón

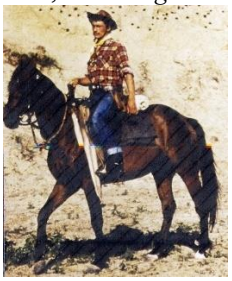
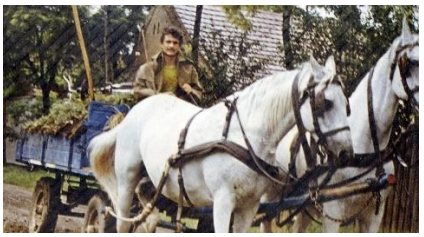

Zászlóvivőként Cernavodán és nemzetközi ifj. díjugrató bajnokként; Western film forgatáson; Trágyás szekérrel

Andy Vajna Stallone lovastudásáról; Boné Zoltánnal NVSZ; Lezsák Sándor Országgy. alelnökével, Ewan Roelofs USA katonai attasé

Zászlóvivőként; 2010 Ebreichsdorf EB díjátadó; II. Albert Monaco hg. gratulál; Roger Moore; Adolfo Cambiaso

Tufo USA nagykövet; *Festetics György hg és felesége;* *Nagy Ervin Kincsem film főszereplője;* *Hosszú Katinka*

Leó 3 kerekű lova; *Ló pótló megoldások;* *Plüss póni;* *Faló*

Kerékpár jó alap; *Rendes ló az igazi fiatal kortól;* *Van, akinek kicsi is jut*

Csócsálás közben is már Pólóklub mezt látott Nadin; Kint a pólópálya jegén csúszkált télen; Az épülő klubház mellett

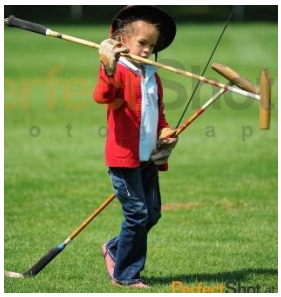

Leó gyerekkorában barátkozik a lovakkal; *Nadin a póló pályán;* *Csizmámmal;* *és a többi felszereléssel*

Gyerekkorukban tanultak lovagolni

Lovas Nemzet címlapon;

Andrássy úti Argentin nagykövetség előtti vonulás;

Ebreichsdorfi szereplés

Mercedes filmreklám Fóton;

Snow Polo felvidéken

Honor Cup és Leó

Edit Golondrinával;

Ebreichsdorf Qumbriával;

Lindával, Edittel;

Ivanics Csapat: ***György Gina Edit Leó***

Molnár árok partján Edittel; Ivanics család, miután megvarrtam az arcomat; Ivanics család; 2007 Ferrari Cup

Snow polo díjkiosztó Leóval Nadinnal; Best pony díj sárgarépa koszorúval; Potyóval ünnepelve; Arg.-Magyar Bíró díj átadása

2016 Monte-Carlo Polo Cup

Diplomats Chalenge Polo Cup 2015

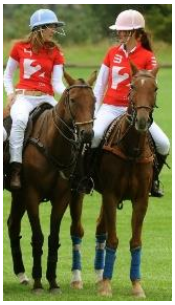

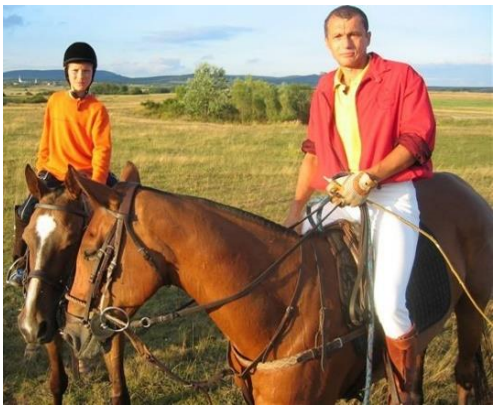

Családtagjaim

Hubertus lovaglás

LOUIS VUITTON Cup;

2015 BMW Diplomata Kupa

2016 BNW INTERNATIONAL DIPLOMATS CUP

MAGYAR POLO CLUB 2017 AUDI INTERNATIONAL DIPLOMATS CUP

IVANICS CÍMERES EREKLYÉK

Ivanics György nemesi oklevele.

Nos Carolus Sextus,Dei gratia electus Romanorum imperator semper augustus ac rex Germaniae,Hispaniarum,Castellae,Arragonum,Legionis,utriusque Siciliae,Hierusalem,Hungariae,Bohemiae,Dalmatiae,Croatiae,Sclavoniae, Ramae,Serviae,Galliciae,Lodomeriae,Cumaniae,Bulgariae,Navarrae,Grannatae, Toleti,Valentiae,Galletiae,Majoricarum,Hispalis,Sardiniae,Cordubae,Corsicae,Murtiae,Gienis,Algarbii,Algecirae,Gibraltaris,Insularum Canariae,nec non Indiarum Orientalium et Occidentalium Insularum et Terrae firmae,Maris Oceani etc.,archidux Austriae,dux Burgundiae,Brabantiae,Mediolani,Stiriae,Carinthiae,Carnioliae,Luxemburgi,Wierthembergiae,et Thekae,superioris et inferioris Silesiae,Athenarum et Neopatriae,princeps Sueviae,marchio Satiae,marchio Oristani et comes Gocceani,dominus marchiae Sclavonicae,portus Naonis,Biscajae,Molini,Salinarum,Tripolis et Mechliniae etc.

Memoriae commendamus,tenore praesentium,significantes quibus expedit universis.Quod Nos,cum ad nonnullorum fidelium nostrorum humillimam supplicationem nostrae propterea factam Majestati,u/-nivers-/im vero attentis et consideratis fidelitate fidelibusque servitiis fidelis nostri G E O R G I I I V A N I C S ,regiminis Spleniani militiae nostrae Hungaricae equestris ordinis Capitanei,quae idem pro locorum et temporum varietate atque occasionum exigentia sacrae primum praefati regni nostri Hungariae Coronae,gloriosisque praedecessoribus nostris,augustaeque Domui ac jam Majestati quoque nostrae fideliter et constanter exhibuit ac impendit et imposterum quoque pari fidelitatis et constantiae fervore se exhibiturum et impensurum pollicetur.

Cum igitur ob id,tum vero ex gratia et munificentia nostra regia,qua quosque de Nobis augustaeque Domo nostra et Republica christiana benemeritos,virtutisque colendae audiosos,antecessorum nostrorum divorum condam Hungariae regum exempla prosequi, eisque certa virtutum suarum monumenta,quae ad majora quaeque praestanda eos incitare possent, decernere consvevimus;

eundem itaque G.E O R G I U M I V A N I C S et per eum consortem ipsius J U D I T H A M V I Z S L A Y ,veluti aliunde e nobilibus parentibus ortam,nec non filios J O A N N E M et V A L E N T I N U M , ipsorumque haeredes et posteritates utriusque sexus universos,de caesareo-regiae potestatis nostrae plenitudine et gratia speciali ,in coetum verorum,antiquorum et indubitatorum praefati regni nostri Hungariae et Partium ei annexarum N o b i l i u m duximus annumerandum,cooptandos et adscribendos.

Annuentes et ex certa nostra scientia animoque deliberato concedentes,ut ipsi a modo in posterum futuris et perpetuis temporibus,omnibus illis gratiis,honoribus,indultis,privilegiis,libertatibus,juribus,praerogativis et immunitatibus,quibus caeteri veri,antiqui et indubitati praedicti regni nostri Hungariae Partiumque ei annexarum n o b i l e s hactenus quomodolibet de jure vel antiqua consvetudine usi sunt et gavisi,utunturque et gaudent,- uti,frui et gaudere possint ac valeant,haeredesque ipsorum et posteritates utriusque sexus universi valeant atque possint.

In cujus quidem nostrae erga ipsos exhibitae gratiae et clementiae ac liberalitatis testimonium,verae~~que et indubitatae nobilitatis signum~~-haec A R M A seu nobilitatis I n s i g n i a : scutum videlicet militare erectum,horizontaliter bipartitum,superiore sui parte caeruleum,inferiore autem argenteum,in quo lupus integer similiter bipartitus,superiore sui parte aureus,inferiore vero rubeus,super viridi campo erecte stare visitur,-scuto demum incumbentem galeam tornearian regio diademate,-brachium humanum auro reducta rubea manica indutum et stricto acinace ictuim minitatus proferente ornatam;in summitate vero sive cono galeae laciniis seu lemniscis hinc aureis et caeruleis,illinc vero argenteis et rubris ad scuti extremitates sese placide diffundentibus,illudque ipsum decenter et venuste ornantibus,--- quemadmodum haec omnia in copia in capite praesentium literarum nostrarum pictoris edocti manu ac propriis et genuinis suis coloribus clarius depicta,lucidius ob oculos intuentium posita conspicerentur,---

eodem G e o r g i o I v a n i c s et per eum superius nominatis consorti et filiis suis,ipsorumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis jam natis et Dei beneficio nascituris danda duximus et conferenda.

Decernentes et ex certa nostra scientia animoque deliberato concedentes,ut ipsi a modo imposterum futuris et perpetuis semper tempoibus eadem A r m a sive nobilitatis Insignia more aliorum verorum,antiquorum et indubitatorum praefati regni nostri Hungariae Partiumque ei annexarum Nobilium,sub iisdem juribus,praerogativis,indultis,libertatibus et immunitatibus,quibus iidem natura vel antiqua consvetudine usi sunt et gavisi,utunturque et gaudent,ubique in praeliis,certaminibus,pugnis,hastiludiis,tornamentis,duellis,monomachiis ac aliis omnibus et singulis ac quibusvis militaribus et nobilitaribus exercitiis,necnon sigillis,cortinis,velis,aulais,annulis,vexillis,clypeis,tentoriis,domibus et sepulchris,generaliter vero in quarumlibet rerum et expeditionum generibus,sub merae,syncerae,vetustae et indubitatae nobilitatis titulo,quo eos ab omnibus cujuscunque status,gradus, dignitatis,honoris,et praeeminentiae hominibus insignitos et ornatos dici, nominari ac reputari volumus et mandamus,ferre,gestare,ac illis in aevum uti,frui et gaudere possint ac valeant,haeredesque et posteritates ipsorum utriusque sexus universi valeant atque possint.Imo nobilitamus,damus,conferimus et concedimus praesentium per vigorem.

In cujus rei memoriam,firmitatemque perpetuam praesentes literas nostras privilegiales,secreto majori sigillo nostro,quo,ut rex Hungariae utimur,impendenti communitas eidem G e o r g i o I v a n i c s ac per eum supratis Judithae Vizslay consorti ac Joanni et Valentino filiis suis,ipsorumque haeredibus et posteritatibus utriusque sexus universis jam natis et Dei beneficio nascituris gratiose dandas duximus et concedendas.

Datum per manus fidelis nostri nobis dilecti reverendi Adami Acsády,episcopi Veszprimiensis,locique et comitatus ejusdem nominis supremi et perpetui comitis,abbatis sancti Martini de Vaska,consiliarii nostri et per dictum regnum nostrum Hungariae Aulae nostrae cancellarii,-in archiducali civitate nostra Vienna Austriae,die quinta mensis Novembris anno Domini millesimo septingentesimo vigesimo quinto,regnorum nostrorum Romani decimo quinto,Hispaniarum vigesimo tertio,Hungariae vero,Bohemiae et reliquarum anno etiam decimo quinto,-- reverendissimis,illustri et venerabilibus in Christo patribus dominis fratre Emerico e comitibus Esterházy sacri Romani imperii principe electo,metropolitanae Strigoniensis ac altero Emerico e comitibus Csáky sanctae Romanae ecclesiae tituli s. Eusebbii presbytero

cardinali,Colocensis et Bachiensis ecclesiarum canonice unitarum archiepiscopis,nunc fato comite Emerico Csáky Varadiensis administratore,comite Ladislao Adamo Erdődy Nitriensis,fratre Ladislao e comitibus de Nádasdi Csanadiensis,comite Francisco Wilhelmo a Nesselrod Quinque-Ecclesiensis,comite Gabriele Antonio Erdődy Agriensis,Michaele Friderico e comitibus ab Althann praefatae sanctae Romanae ecclesiae presbytero cardinale Vaciensis, Petro Barhich Bosnensis,Francisco Josepho Vernics Sirmiensis,Nicolao Pohmajevich Segniensis et Modrusiensis seu Corbaviensis,Georgio Branyug electo Zagrabiensis,praedicto Adamo Acsády electo Veszprimiensis,Georgio Gillány Tininiensis/sede Jaurinensis vacante/,Andrea Kürtössy electo Traguriensis et comite Paulo Forgács electo Rosoniensis ecclesiarum episcopis,ecclesias Dei feliciter gubernantibus.Idem spectabilibus et magnificis comite Nicolao Pálffy ab Erdőd,praedicti regni nostri Hungariae palatinus,judice Cumanorum,aurei velleris equite et locumtenente nostro regio,comite Stephano Koháry de Csábrágh judice curiae nostrae regiae,comite Joanne Pálffy a praedicta Erdőd antelatarum regnorum nostrorum Dalmatiae,Croatiae et Sclavoniae bano,comite Sigismundo Csáky de Keresztszegh tavernicorum,comite Marco Czobor de Czobor-Sz.Mihály januarum,comite Joanne Kéry de Ipolykér Agazonum, comite Joanne Draskovics de Trakostyán cubicúlariorum,comite Petro Zichy de Vásonkő dapiferorum,comite Josepho Esterházy de Galántha curiae,comite Ludovico de Battyán perpetuo in Német-Újvár pincernarum,nostrorum regálium per Hungariam magistris ac praelibato comite Nicolao Pálffy a repetita Erdőd comite Posoniensi,caeterisque quamplurimis toties fati regni nostri Hungariae comitatus tenentibus et fidelibus.

C a r o l u s

Adamus Acsády,episcopus Veszprimiensis
Josephus Koller

Anno Domini millesimo septingentesimo vigesimo sexto,die nona mensis Julii,in generali inclyti comitatus Borsodiensis congregatione in oppido Miskolcz celebrata.-- Praesentes sacrae,benignae,caesareae regiaeque majestatis domini domini nostri clementissimae literae Nobilitationis egregiorum Georgii Jvanics ac per eundem consortis suae nobilis Judithae Vizslay,necnon filiorum loco Georgii quidem Joannis scripti et Valentini, similiter Ivanics privilegiales et armales per Georgium Melczer excellent. ejusdem inclyti comitatus Borsodiensis juratum notarium solemniter publicatae atque acceptatae sunt.Georgio Agry comitatus Borsodiensis vicecomite, Király,Szathmáry,Francisco Brühl,Stephano Gvánj questore processuali comitatus Borsodiensis et pluribus tabulae juratoribus simul considentibus.

Nemine contradicente.

Josephus Melczer.

Másodszor eltávolítva:
Leveléből, 1734 január 26

Ivanics György és családja Nemesi Oklevele.

Mi, VI.Károly, Isten kegyelméből mindig felséges választott római császár, és Németország, Spanyolország, Kasztilia, Aragónia, Legio, mindkét Szicilia, Jeruzsálem, Magyarország, Csehország, Dalmácia, Horvátország, Szlavonia, Rama, Szerbia, Galicia, Lodoméria, Kunország, Bulgária, Navarra, Granada, Toledó, Valencia, Galicia/spanyol tartomány/, Majorkák, Hispalis, Szardinia, Kordova, Korzika, Murzia/marokko/Gienis, Algiria, Algezirasz, Gibraltár, aKanári szigetek, nemkülönben Elő-és Hátsó Indiai Szigetek és Szárazföld, az Oceán tengernek stb. királya; Ausztria uralkodója; Burgundia, Brabant, Milano, Stajerország, Karintia, Krajna, Luxemburg, Vürtemberg, Théka, Alsó-és Felső Szilézia, Athen és Neopatria fejedelme, Sváborszag hercege, Satia őrgrófja, Oristan őrgrófja, Goccean grófja; a Szlavon őrgrófság, Naon kikötő, Biszkája Molin, Salin, Tripolis, és Mechlin ura

tudtul adjuk ezennel mindenkinek, akit illet, jelezvén, hogy Mi, több hivünk alázatos kérelmére, melyet ez okból Felségünk elé terjesztettek, általában pedig tekintetbe és figyelembe véve hivünknek, I V A N I C S Györgynek, magyar katonaságunk Spleni lovas ezred -e kapitányának hüségét és hü szolgálatait, melyeket Ő különböző helyeken és időkben, alkalom adtán, első sorban nevezett Magyarországunk szent Koronájának, Dicsőséges elődeinknek, felséges Házunknak és már saját Felségünknek is hiven s állhatatosan tanusitott és tett, s továbbra is hasonló hüség és állhatatosság buzgalmával tanusitani és tenni igér, --ugy ezért, mint királyi kegyelmünkből és nagylelkűségünkből kifolyólag, mellyel minázokat, kik Irántunk s felséges Házunk és a keresztény ország iránt különös érdemeket szereztek és az erények gyakorlásában kiváltak, boldogult elődeink, Magyarország hajdani királyai példájára, felkaroljuk és nekik erényeiknek emlékét, mely őket még nagyobbak elkövetésére sarkalhatja, adományozni szoktuk, :

ugyanezen I V A N I C S G Y Ő R G Y Ö T tehát és az ő révén nejét, V I Z S L A Y J U D I T O T , mint különben is nemes szülőktől származót, valamint fiait J Á N O S T és B Á L I N T O T és mindkét nembeli összes örököseiket s utódaikat császár-királyi teljhatalmunknál fogva s különös kegyelemből nevezett Magyarországunk s a hozzá csatolt Részek igazi, ősi és kétségtelen N E M E S E I N E K R E N D J É B E sorolandóknak, felvendőknek és bejegyzendőknek tartottuk;-

jelezvén és bizet tudomásunk alapján megfontolt lélekkel megengedvén,hogy Ők mostantól fogva mindörök időkig mindazon kegyekkel,tiszteletekkel,engedélyekkel,kiváltságokkal,szabadságokkal,jogokkal,előjogokkal és felmentésekkel,melyekkel nevezett Magyarországunk és a hozzá csatolt Részek igazi, ősi és kétségtelen nemesei eddigelé akárhogyan,jog szerint vagy régi szokásból kifolyólag éltek és melyeket élveztek,-szintén éljenek és azoknak örvendjenek,azokkal élhessenek,azokat élvezhessék s azoknak örvendhessenek, valamint mindkét nembeli összes örököseik s utódaik is.

Mely iránt tanusitott kegyelmünk,jóságunk és nagylelküségünk bizonyságául és igaz,kétségtelen nemességük jeléül ezen C IM E R T vagyis nemességi jelvényt:t.i.egyenest álló katonai pajzsot,vizszintesen ketté osztva,felső részében kék,alsó részében ezüstös,melyben egy egész farkas, hasonlóképen ketté osztva,felső részében aranyos,alsó részében pedig vörös, zöld mezőben egyenest állva látható;-továbbá a pajzs felett vitézi tornákon használt sisakot,királyi fejdisszel;-emberi kart,arannyal diszitett vörös kabátujjba öltöztetve és kirántott,csapásra emelt kardot tartva;-fent pedig a sisak feletti sarkokban egyik oldalon aranyos és kék,másik oldalon ezüstös és vörös szalagokkal vagyis csüngőkkel,melyek a pajzs szélein könynyedén eloszlanak és azt tisztesen és szépen diszitik / amint mindez,másolatban a jelen okiratnak felzetén festőművész kezétől sajátos valódi szineiben részletesebben lefestve,a szemlélők szemei elé világosabban állitva látható./ :

ugyanazon I v a n i c s G y ö r g y -nek és az ő révén fentnevezett nejének és fiainak s mindkét nembeli összes utódaiknak és örököseiknek m e g a d a n d ó n a k és a d o m á n y o z a n d ó n a k tartottuk;

elhatározván és biztos tudomásunk alapján megfontolt lélekkel megengedvén,hogy Ők mostantól mindörök időkig ezen cimert vagyis nemesi jelvényt,nevezett Magyarországunk és a hozzá csatolt Részek igaz,ősi és kétségtelen nemesei szokása szerint,ugyanazon jogokkal,előjogokkal,engedélyekkel,szabadságokkal és felmentésekkel,melyekkel azok /azősi nemesek/ a dolog természeténél fogva vagy régi szokásból kifolyólag éltek és melyeknek örvendenek,s melyekkel jelenleg élnek s melyeknek jelenleg örvendenek ,-- mindenütt a háboruban,csatákon,harcokban,lándzsatörésekben,lovagi tornák-

on,párbajokban,egyes küzdelmekben s egyenkint és összesen más minden bármilyen vitézi és nemesi gyakorlaton,nemkülönben pecséteken,függönyökön,szőnyegeken,gyürükön,zászlókon,pajzsokon,sátrakon,házakon és sirboltokon,általában pedig akármilyen fajta dologban és vállalkozásban:-a tiszta,igaz,valódi és kétségtelen nemességnek jogcimén,mellyel felruházottatnak és ~~és~~ kijelentetteknek őket minden bármily rangu és rendü,tiszteletü és kiváltságu ember hogy elismerje és nevezze,akarjuk és elrendeljük,---hordhassák,viselhessék,azzal mindétig élhessenek,azt élvezhessék és annak örvendhessenek, -ugyszintén mindkét nembeli összes örököseik és utódaik.

Igenis nemesitjük,megadjuk,adományozzuk és megengedjük jelen irat erejénél fogva.

Mely dolognak emlékére,örök megerősitésére jelen kiváltság-oklevelünket,hitelesitve rajta függő nagyobb titkos pecsétünkkel,melyet mint Magyarország királya használunk,ugyanazon Ivanics Györgynek és az ő révén fentebbi nejének,Vizslay Juditnak,fiainak Jánosnak és Bálintnak s mindkét nembeli összes örököseiknek és utódaiknak kegyesen adományozandónak tartottuk és engedélyezendőnek. /már megszületett vagy Isten kegyelméből még születendő/

Kelt kedvelt hivünk,tisztelendő Acsády Ádám,veszprémi püspök,Veszprém városa és megyéje örökös főispánja,Vaskai-sz.-mártoni apát,tanácsosunk,nevezett Magyarországban levő udvarunk kancellárja kezétől,fejedelmi városunkban,az ausztriai Bécsben,az Urnak 1725 esztendejében,november 5-én, római császári uralkodásunk 15-ik,spanyolországi uralkodásunk 23-ik,magyarországi,csehországi és többi uralkodásunk szintén 15-ik évében,- mikor főtisztelendő,nemzetes és nagyságos atyák Krisztusban és urak voltak: Eszterházy Imre testvér,a római szent birodalom választott hercege,esztergomi érsek,Csáky szintén Imre gróf,a római szentegyháznak szent Özsébről cimzett papi biborosa,kalocsai és bácsi kánonilag egyesitett egyházaknak érseke,most emlitett Csáky Imre gróf,várradi helynök,Erdődy László Ádám gróf nyitrai,testvér Nádasdy László gróf csanádi,Nesselrodi Frigyes Vilmos gróf pécsi,Erdődy Gábor Antal gróf egri,Althann Mihály Frigyes gróf,nevezett római szentegyház papi biborosa,váci,Barhich Péter boszniai,Vernics Ferenc József szerémi,Pohmajevics Miklós zeng-modrusi vagy korbavai,Branyug György választott zágrábi,emlitett Acsády Ádám választott veszprémi,Gillány György tinini,/a győri püspöki szék üresedésben/,Kürtössy András választott traguri és Forgács Pál gróf választott rozsnyói,püspökök,kik Isten egyházát szerencsésen kormányozzák.Ugyancsak:tekintetes és nagyságos Erdődi Pálffy

Miklós gróf,nevezett Magyarországunk nádora,a Kunok birája,aranygyapjas vitéz,királyi helytartónk,Csábrághi Koháry István gróf,kuriánknak birája, Erdődi Pálffy János gróf,előbb nevezett országainknak,Dalmáciának,Horvátországnak,és Szlavóniának bánja,Keresztszeghi Csáky Zsigmond gróf,udvarnok Szent-mihályi Cobori Czobor Márk gróf ajtónálló,Ipolykéri Kéry János gróf istállómester,Trakostyáni Draskovics János gróf kamarás,Vásonkői Zichy Péter gróf asztalnok,Galánthai Eszterházy József gróf kuriai elnök,Németujvári Battyán Lajos gróf pincemester,főnökei királyi hivatalainknak Magyarországon és említett Erdődi Pálffy Miklós gróf pozsonyi gróf,--és mások nagyon sokan annyiszor említett Magyarországunk főispánjai és tisztjei.

K Á R O L Y ; Acsády Ádám,veszprémi püspök.

Koller József.

Az Ur 1726 esztendelében,julius 9-én,tekintetes Borsod vármegyének Miskolcon tartott közgyülésében.-A szent,kegyes,császár-királyi felség, a mi urunk,urunk jelen oklevele,kiváltság-és cimer-okmánya a kitünő Ivanics Györgynek és az ő révén nemes nejének Vizslay Juditnak,nemkülönben fiainak:Györgynek-aki ahelyett ugyan Jánosnak van irva,-és Bálintnak,szintén Ivanicsoknak nemesitéséről,Melczer György által,ugyanazon tekintetes Borsod vármegye esküdt jegyzője által ünnepélyesen felolvastatott és elfogadtatott;Egry György borsodmegyei alispán,Király,Szathmáry,Bühl Ferenc, Gvánj István Borsodmegye ügyésze és több táblabiró együttes jelenlétében. Senki ellene nem szólalt fel.

Melczer József.

A viaszpecsét körirata:/kezdődik fent a koronától jobbra/

Carolus VI.Dei gratia electus Romanorum imperator semper augustus,rex Germaniae,Hispanarum,Hungariae,Bohemiae,Dalmatiae,Croatiae,Sclavoniae,Ramae,Serviae,Galiciae,Lodomeriae,Cumaniae,Bulgariae rex,archidux Au-Austriae,dux Burg.Stir.Carint.Carniol.Wirtemberg.Com&es/Tir/-olis/Goriziae

Burgundia,Stájer,Karintia,Krajna, grófja Tirol,Görz-nek.

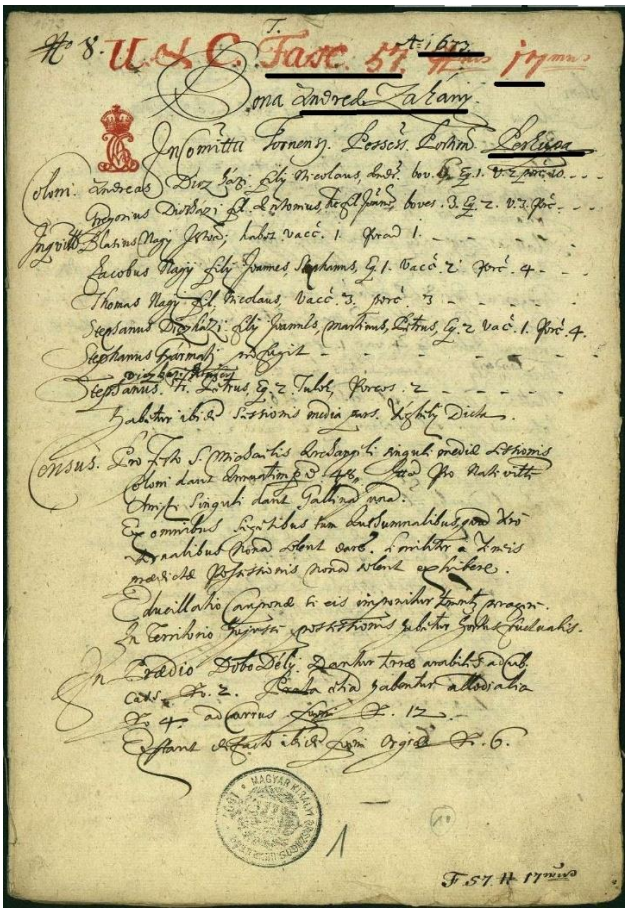

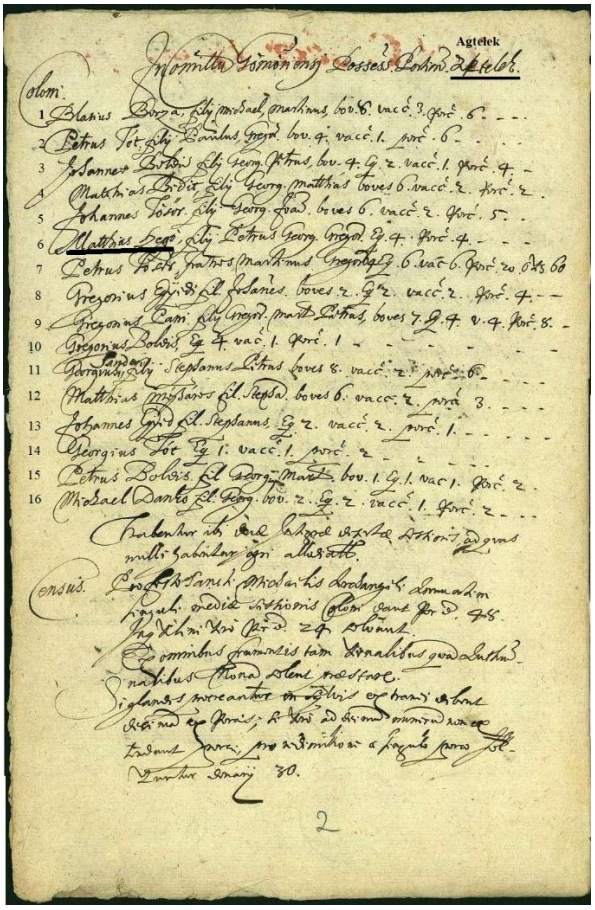

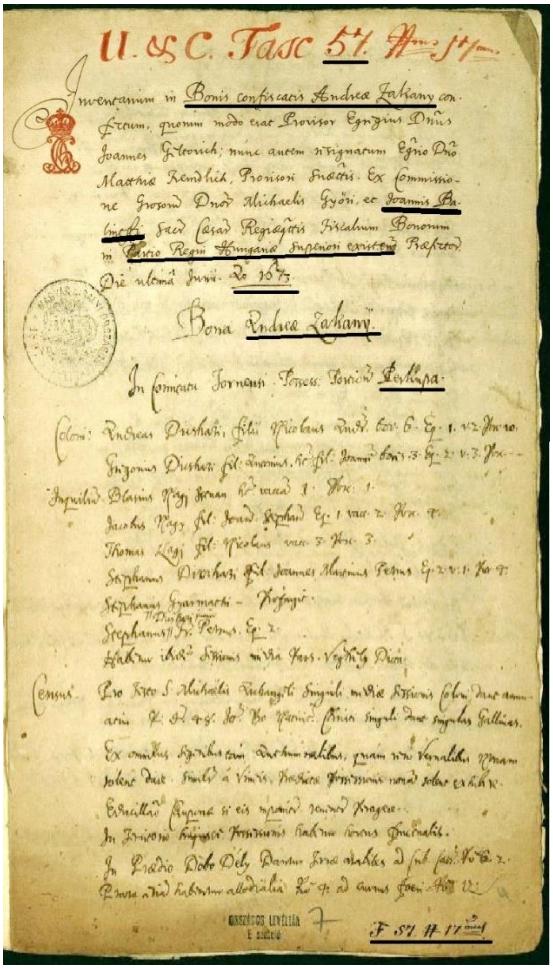

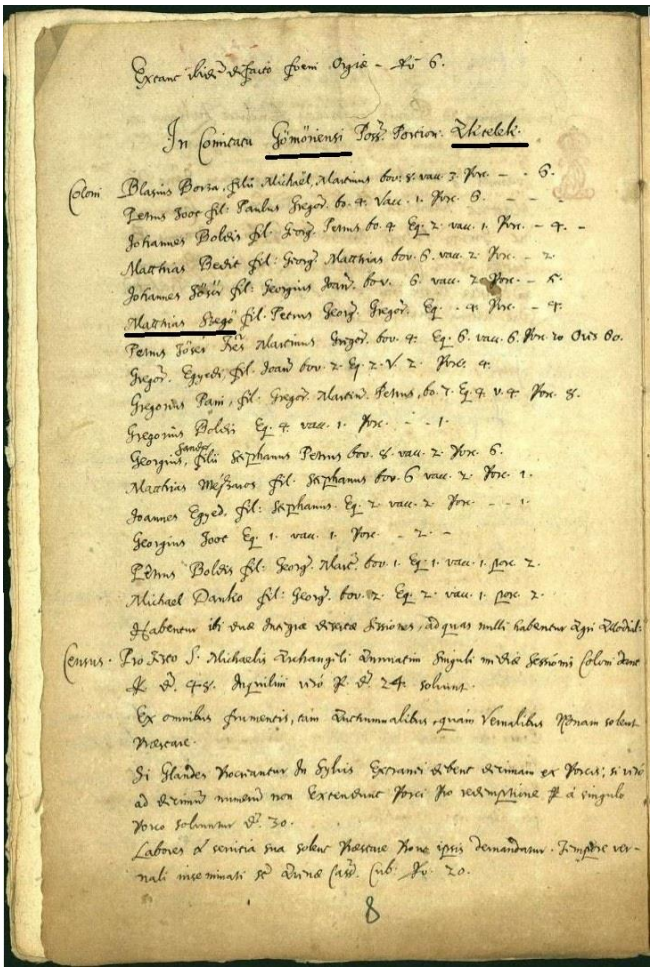

HU MNL OL E 156 - a. - Fasc. 057. - No. 017.

Tartalomgazda

© Copyright Info: A publikálása kizáróla beleegyezésével tör megjegyzését a „Ka gombra kattintva kü intézménynek.

Dátum	1673. június 30.
Jelleg	8-8 oldal, latin nyelvű, két eredeti példányban lévő leltár, mindkettő pecsétekkel, aláírásokkal ellátva. Eddig abc címen.
Szöveg	Inventarium (conscriptio) melyet Zakány András, Király Imre, Trombitás István, Aszlay Mátyás confiscált javairól készítettek. Inventarium confiscalt javakról. Perkupa 2 jobbágy, 6 zsellér névvel, ökreik, teheneik, disznaik. Szt. Mihálykor pénzt fizetnek, karácsonyra tyúkot adnak. Minden őszi és tavaszi vetésből tizedet adnak. – Bort mérni – ha parancsolják – tartoznak. Gyümölcsöskret. Dobadély praediumban allodiális szántók, befogadóképességük – Rétek, szénahozamuk. Agtelek 16 jobbágy – Ha makkra idegenek disznókat hajtanak, tizedet adnak érte. – Úgy dolgoznak, ahogy parancsolják nekik. Czecző Elégy nagy makkos erdő, társbirtokosokkal közös, hízlalható disznók. Szántókat jobbágyok kilencedért vetik. Damak 2 jobbágy – Elhagyott telek földjeit földesúr részére vetik. Censust nem fizetnek. Varbocz 8 jobbágy – Allodiális szőlők, hozamuk – 4 jobbágy Baxa Bortizedet adnak, jövedelme. Bátor Négy jobbágy névvel, ökreik, teheneik, disznaik száma, fiak névvel. A jobbágyok földesúrnak 4 ökrét tartják. Censust nem fizetnek, úgy dolgoznak, ahogy parancsolják. Gadna 6 puszta telek, befogadóképességük köblökben. földesúr számára szokták szántani, jelenleg 20 köböl rozs és 6 köböl őszi zab van elvetve. Berencz Rétek, jó terméskor 12 szekér szénát adnak. Szalonna Egy zsellér névvel. A promontóriumon másfél hordó bort termő szőlő. Szendrő határában felégetett nemesi ház, szőlők, rétek nem tartoznak hozzá. Szendrő Fából épített nemesi ház, hozzátartozó szántók 2 nyomásban, nagyságuk holdakban, befogadóképességük köblökben, jelenleg 20 köböl búzával vannak bevetve, 1 mérő árpával. – Puszta kert. – Két meddő tehén. Galvács Két szekér szénát termő rét. Perkupa 3 jobbágy és 2 zsellér névvel. – A promontóriumon 2 hordó bort termő két szőlő, egyik egy varbolci jobbágynak kaidva. Warbocz 2 zsellér névvel, 1 deserta névvel, 4 allódiális szőlő, jó évben 12 hordó bort teremnek. Szin Két puszta telek. A promontóriumon puszta szőlő. A községben puszta malom. Meszes Egy zsellér névvel. Puszta telkek. Telekes Ván hányadának jövedelme 2 ft. A három Pest megyei portio (Kóka, Boldogasszonykáta, Tótalmás) pénzjövedelme együttesen 4 vagy 5 ft.-ra megy fel, melynek ötöde esik Aszalay úrra. Zakany András, Trombitás István, Király Imre, Aszalai Mátyás: Torna, Gömör, Abaúj, Borsod, Pest megyék: Zakány András birtokai: Perkupa részbirtok (Torna megye) – Aktelek (Gömör megye) – Czeczö (praedium) (Gömör megye) – Danak (Gömör megye) – Josva feö Király Imre birtoka (Gömör megye) – Varbolcz (Torna megye) – Laszko praedium (Torna megye) – Ivánka praedium (Torna megye) Trombitás István javai: Bator (Abaúj megye) – Gadna (praedium) (Abaúj megye) – Berencz (praedium) (Abaúj Szin Két puszta telek. A promontóriumon puszta szőlő. A községben puszta malom. Meszes Egy zsellér névvel. Puszta telkek. Telekes Ván hányadának jövedelme 2 ft. A három Pest megyei portio (Kóka, Boldogasszonykáta, Tótalmás) pénzjövedelme együttesen 4 vagy 5 ft.-ra megy fel, melynek ötöde esik Aszalay úrra. Zakany András, Trombitás István, Király Imre, Aszalai Mátyás: Torna, Gömör, Abaúj, Borsod, Pest megyék: Zakány András birtokai: Perkupa részbirtok (Torna megye) – Aktelek (Gömör megye) – Czeczö (praedium) (Gömör megye) – Danak (Gömör megye) – Josva feö Király Imre birtoka (Gömör megye) – Varbolcz (Torna megye) – Laszko praedium (Torna megye) – Ivánka praedium (Torna megye) Trombitás István javai: Bator (Abaúj megye) – Gadna (praedium) (Abaúj megye) – Berencz (praedium) (Abaúj megye) – Gagyvendégi (praedium) (Abaúj megye)– Szalonna (Borsod megye) – Egerszeg (Torna megye) – Dobodel praedium (Torna megye) Aszalay Mátyás javai: Szendrő részbirtok (Borsod megye) – Galvács (praedium) (Borsod megye) – Perkupa részbirtok (Torna megye) – Warbocz részbirt. (Torna megye) – Szin (Torna megye) – Meszes (Borsod megye) – Telkes (Gömör megye) – Kóka részbirtok (Pest megye) – Boldogasszony-Káta részbirtok (Pest megye) – Toot Almás részbirtok (Pest megye) Trombitás István: Szalonna Aszalay Mátyás: Galvács Aszalay István: Meszes

73.o. Labsánszky feljegyzése

[a] A címzés mellett Labsánszky sorban feljegyezte azok neveit, akiknek valószínűleg válaszolni akart, majd az elintézés után valamennyit kihúzta. A kihúzás ellenére olvasható nevek: „D. Madocsany, |—| D. Mat. Reviczky, Viszlay, Danieli Eszterhazy, Feleségemnek, |—| Hrabovszky, Zabreczkynek, |—|"

86.o.

39.

Viszlay András levele Labsánszky Jánosnak

Moravánka, 1705. május 30.

(Eredeti, saját kezű írás)

Megküldi azoknak a helyeknek a jegyzékét, amelyeknek dézsmáját Bercsényi Miklós részére biztosította. Brezova, Lopassó és Rakovic dézsmabérletét viszont magának kéri. A Trencsén megyei oroszlán a hubinai hegyekben egy 12 éves lányt megölt, a combját mind megette.

(Külső címzés:)
Perillustri ac Generoso Domino Domino Joannj Labsanszkj Suae Celsitudinis Principalis Intimo Consiliario etc. Domino Domino mihi Coll[endi]ss[i]mo. Nitriae.
(Gyűrűspecsét nyoma.)

Bizodalmas nagy jo Uram.
Kőttőllesighel valo szolghalatomat aialvan K[egyelmed]n[e]k, aldott Pünkesd napokat szamos esztendeigh fris jo egésséghben kivant bikesighben érhesse K[e]g[yelme]d maga kedves uri haza nepével, kivanom. Verborul visza térvén k[e]g[yelme]d de dato 28. praesentis levelit nagy bőcsűllettel vévén, Meltosaghos Generalis Ur[am] ő N[agysá]gha riszire valo desmakrűl mit parancsollyon, értettem. Kedves jo Ura[m], valamint Bankan

87.o.

mondotta[m] K[egyelmed]n[e]k, mostés in inclusis[87] megh küldette[m] K[egyelmed]n[e]k, megh es irtam Meltosaghos Aszszonnak, melly hellyeket consignaltam, mint hogy ő N[agysá]gha kivanta, K[e]g[yelme]d mar lassa, melly hellyeket mel-toztatik Meltosaghos Ur riszére hadni. Hanem Kedves jo Ur[am], maga[m] is kötöllesen kérném K[e]g[yelme]d[e]t, ha mégh nem elocalta némelly hellyeket, ugy mint Brezovat, Lopasot es Rakoviczott meltoztatnik szamomra azokat hadnj, melly K[e]g[yelme]d hozzam mutatando jo Akarattyat, Parancsolvan nekem, Tehetseghe[m] szerint megh szolgalnj el nem mulatom. Maradvan
K[e]g[yelmed]n[e]k

Igaz kotolles szolghaja
Viszlaj Andras m. p.

Moravanka Die 30. Maji 1705.

P. S. Valami jo hirekkel meltoztassik vigasztalasra valokkal tudositani, itten nincsen semi most, se rosz, se jo. Trencsin Varmegyei orosz lean mar ipen edigh penetralt, tegnap del utan Hubinai hatarban, nem mesze falutul tizenkét esztendős leankat megh űlvén[88] az czombjait mind megh ette, csak a csontya maradot, hova lett mi volt, nem tudgyak, ha ne[m] egy firfi gyermek mondgya, hogy nagy volt mint egy esztendős borju szőres, de ietib[en] az sem tudta mondanj micsodas volt, nyomat sem tudhattyak mondanj, ha katonák ide nem győttek volna, vagy három falubelieket ki küldette[m] volna Hegyekben.

[87] Nincs a levél mellett.
[88] Értsd: megölvén

96.o.

44.

Viszlay András levele Labsánszky Jánosnak

Moravánka, 1705. június 6.

(Eredeti, végig saját kezű írással)

Felsorolja azokat a helyeket, amelyeknek dézsmáját Bercsényi Miklós és felesége igényeli, udvaruk kenyér- és borbéli ellátása érdekében.

(Külső címzés:)
Perillustri ac Generoso D[omi]no D[omi]no Joanni Labsanszky Suae Celsitudinis Principalis Intimo Consiliario etc. Domino mihi Colendissimo. Nittriae.
(Gyűrűspecsét nyoma.)

Mint Bizodalmas nagy jo Uramnak ajánlom kőttőlles szolghalatomat K[egyelmedne]k.
I[ste]n minden kivanta szerencsis sok jokkal aldgya megh K[e]g[yelme]d[e]t. Ezen oraban De dato 2. Junii Nitrarűl [!] K[e]g[yelme]d levelit szokott kőttőlleseghel vettem. Kedves jo Akaro Ura[m] Sándor Albert Ur[am]mal lévén Bankan K[e]g[yelme]dnél, akor k[egyelmed]n[e]k Méltosaghos Ur riszire mint scriptotenus, mint penighlen ore ten[us] megh mondotta[m] desmakott, nem viltem, hogy k[e]g[yelme]d ezekrűl el feleitkezik, én penighlen Meltosaghos Aszon[n]ak scripto tenus kőldette[m] azon helyeket, ő N[agysá]gha már bizonyossan azokra tart szamot; Veszelej Majorsaghoz nem kivantatik désma az Ur riszirűl quia n[on] est pro comodo. Patvaroczot Brunoczal taval sem kivanta Meltosaghos Ur, Pobjedin cu[m]

97.o.

Bassocz et Szerdahely quoad Panem valebunt, sed ake Vinu[m] Meltosaghos Aszszony penighlen olly helyeket meltoztatot parancsolnj az hol bor désma es volna, Verbot mint hogy Secretarius Ura[m] maganak valasztotta transeat; de Strasa, Podollya cu[m] Csastkocz et Koritna, kerem máshova ne distrahallyanak, inkab Veszelye cu[m] Tyapko azok hellyet mashova distrahaltassik, mert bizony nem tudom mit irjak Meltosaghos Aszszonak azokrűl, sőtt nem is irok, valameddigh K[e]g[yelme]d valaszat nem veszem, magam riszerűl penighlen K[e]g[yelme]d szip aianlasat kedvessen veszem, de mivel mar ez es elocalva vagyon, mellyrűl Bankan szolotta[m] K[egyelme]d-[nek], most mar patientalom magamat. Han[em] ajanlom magamot K[e]g[yelme]d jo Akarattyáb[a] maradvan
K[egyelme]d

kőttőlles szolghaja
Viszlaj Andras m. p.

Moravanka Die 6. Junii 1705.

106.o.

49.
Viszlay András levele Labsánszky Jánoshoz

Brunóc, 1705. június 11.
(Eredeti, végig saját kezű írás)

A Bercsényi Miklós udvartartásához szükséges bort és gabonát biztosító dézsmák helységeinek kijelölése körül támadt bonyodalom. A főgenerális brunóci kastélyának építéséhez faanyagot, eszközöket kell biztosítania. Zabreczky László Jókőből a bort és szalonnát kiadta. A szekerekről rendelkezett.

Mint Bizodalmas nagj jó Akaro Ur[amna]k aianlom K[e]g[yelme]d[ne]k kottőlles szolghalatomot k[egyelmedne]k.
Szinten ezen oraban 8. praesentis datal[t] K[e]g[yelme]d levelit bőcsüllettel vévén, continentiajat értette[m], valo dologh, hogy Bankan laistromot hamar el tette[m], mind azaltal denominalta[m] az hellyeket, de mar az oda vagjon, én lészek in parte oka, mit tudok tennem. Taval penigh hogy Podolya cu[m] Csasztkocz nem volt Brunoczhoz aplicalva, Verbo es tőb hellyek, D[omi]nus Frater Isold volt az oka, sőtt volt és lectie [?] Méltosaghos Urtűl, hogy ő N[agysa]gharul el

107.o.

feleitkezet, ara nizve Meltosaghos Aszszony megh parancsolta, hogy olly hellyeket valasza[k], az hol mind gabona beli, mind bor beli désma lehessen, ő N[agysá]gha parancsollyattya [!] szerint cselekedtem. Kedves Nagy Ura[m], mihi nec scritur, nec nutit[ur], én azon alapodok, amit K[e]g[yelme]d meltoztatik Brunoczhoz aplicalnj. Veszele cu[m] Csasztkocz ex certa ratione irta[m] K[e]g[yelme]d[ne]k, hogy nem szőkseghes, sed quo plus eo melius oda es rendelek desmasokat, ugy Patvaroczra; Bor honnand jusson Meltosaghos Ur riszire, Desmabűl tudom agirunt et tészen rendelist K[e]g[yelme]d, megh vallom, Sztrasat es őrőmest aplicalna[m] Brunoczhoz. Casu quo penighlen mar csak ipen Prileszkj Ura[m] Podolyat cu[m] Csasztkocz maganak el foghlalta, noha in comodius erit, tehat Vitanczit, Lopasott és Sterust aplicalhatnak; Verbo és Podollya hellyet ki tellik tala[n] bor. Mind azaltal amint K[e]g[yelme]d meltoztatik disponalnj, azon megh alok. Emelett irta[m] Ke[gyelmed]n[e]k ehiten, hogy az Brunoczi ipülethez fa eszközök mar es kivantatnak, ugy mint gerendaknak valo fak, liczek, sindel deszka, mert mar az kömives falakat fell vitte, Meltosaghos Ur parancsollya fedetni. Kire bizta K[e]g[yelme]d azon szőkséghes eszközöknek administratiojat, kere[m] meltoztassik tudositanj es irnya, bizonyos emberemet fell kőldene[m]. D[omi]nus Zabreczky az borokat es szalonakat nem őrőmest ki adta jo Kőbűl, mit akar velek, noha Secretarius Ura[m][104] azt mondotta, hogy mar irt ő K[e]g[ye]lme irantok, adassa ki, azt mongya, semi intimatiot nem vette, kére[m], ne terheltessik irnya ők[egyelmé]n[e]k, adassa ki. Mivel mar az szekerek irant es tette[m] dispositiot, meltosaghos Ur[am] penighlen maga es mondotta, hogy megh parancsolta, sott K[e]g[yelme]d es Bankan litekor elő hozta, megh van parancsolva, en egjebarant nem banom, ugy es eligh dolgom vagyon, csak hogy az Urtúl tartok, ha mashova az borokat distrahalnanak, engem okoznanak. In reliquo

[104] Bossányi Gábor

108.o.

K[e]g[yelme]d jo Akarattyab[a] aianlom magam es maradok K[egyelmedne]k

Kottoles szolghaja
Viszlay Andras m. p.

Brunocz Die 11. Junii 1705.

110.o.

51.
Viszlay András levele Labsánszky Jánosnak

Brunóc, 1705. június 13.
(Eredeti, végig saját kezű írás)

Levelét megkapta, szeretné tisztázni a dézsmabérletek körül támadt félreértéseket. Ura, Bercsényi Miklós nevében megelégszik azokkal a falvakkal, amelyeket Labsánszky ki fog jelölni. Örül, hogy az udvarmester (Ottlyk György) az udvarhoz rendelte a szalonnákat, mert neki a táborra kellett volna küldenie. A faeszközökért a tiszttartót elküldte Madocsányi Miklóshoz.

(Külső címzés:)
Perillustri ac Generoso Domino Domino Joanni Labsanszky Suae Celsitudinis Princippalis Intimo Consiliario etc. D[omi]no mihi colendissimo. Nitriae.
(Gyűrűspecsét nyoma.)

[xxvi] Bizonytalan olvasatú szó.

111.o.

Bizodalmas jo Akaro Ur[amna]k aianlom köttölles szolghalatomat K[egyelmed]n[e]k.
Ezen oraban K[e]g[yelme]d bőcsüllettes levelit vettem, mellybűl értem, hogy ui difficultasokat emergalok, nem tudom mire nizve, hollott semi ollyast nem irtam K[egyelmed]n[e]k. Mivel előbenj leveliben azt irta K[e]g[yelme]d hogy Verbot Secretarius Ur[am] arendalta, azutan meghint irta K[e]g[yelme]d hogy Podolat cu[m] Czatkocz Prileszky Ur[am], azirt irtam K[egyelmed]n[e]k hogy Podollya és Csatkocz helyett, Sterus, Lopaso és Vitenczit, Verbo helyett Sztrasát, de Lopasot es mint hogy Secretarius Ur[am] megh tartotta, adgyon I[ste]n szerencsit hoza ő K[egyelmé]n[e]k azt is nem kűvánta[m], én ne adgya I[ste]n hogy K[egyelmed]n[e]k legh kissebben difficultasokat tennik quid ad me. Sőtt nem is alkalmatlankodom K[egyelmed]n[e]k tőbszer ebben az materiaban, azirt ha marad Sterus, Vitencse, Sztrasa, Korintna bene quidem ha nemés de amely hellyeket K[e]g[yelme]d meltoztatik aplicalnj, maradgyanak, K[e]g[yelme]d dispositiojaval contentus lészek Meltosaghos Ur Reszirűl.
Zabreczki Ur[na]l levő szalonakat, jol hogy tudom Hoffmester Ur[am][107] parancsollya oda vitetnj igen jol essik, mert én és tabori szőkséghjre conservalnj akarta[m], és az utan borokal edgyutt taborba vittettem volna, mint hogy onnand distrahaltattnak. Hoff Mester Ur[am] megh mentet egy galibatul.
Madocsanj U[ra]mhoz fa eszkőz irant Tisztarto U[ra]m[a]t küldettem mar harmad napia mit vigez el vallik, arrul es K[egyelme]d[e]t az utan tudositanj el nem mulatom. In reliquo kivanom ezen levelem talalhassa jo egheszéghben K[e]g[yelme]d[e]t. Datu[m] Brunocz Die 13. Junii 1705.
Ke[gyelm]ed

köttőles szolghaja
Viszlay Andras m. p.

[107] Ottlyk György

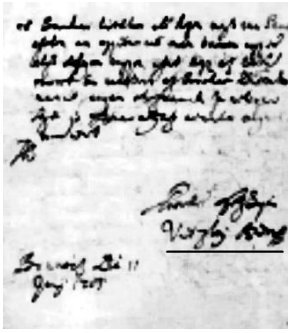

Volt biztos még egy levél.
Hiszen itt egy újabb dátum látható.

Viszlay András
Brunócз Die 17 July (?) 1705

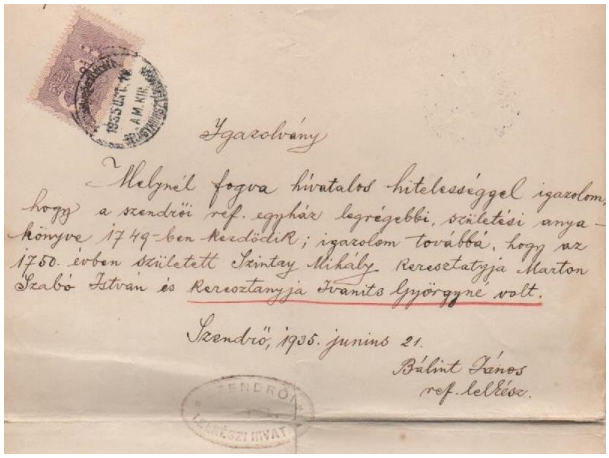

Igazolvány

Mélynél fogva hivatalos hitelességgel igazolom, hogy a szendrői ref. egyház legrégebbi, születési anyakönyve 1749-ben kezdődik; igazolom továbbá, hogy az 1750. évben született Szintay Mihály Keresztatyja Márton Szabó István és Keresztanyja Ivanits Györgyné volt.

Szendrő, 1935. junius 21.

Bálint János
ref. lelkész.

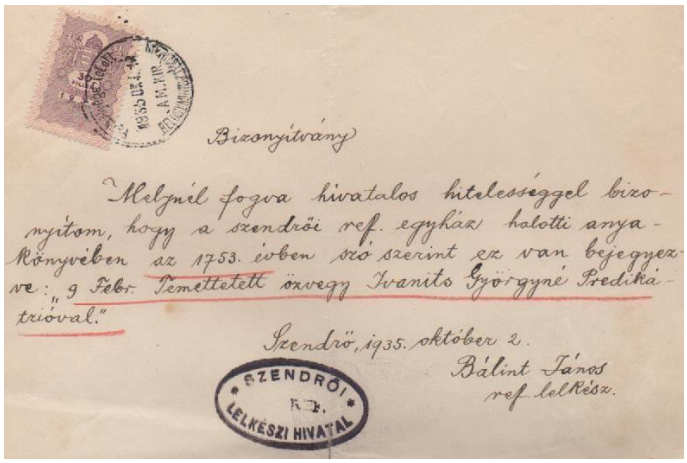

Bizonyítvány

Mélynél fogva hivatalos hitelességgel bizonyítom, hogy a szendrői ref. egyház halotti anyakönyvében az 1753. évben szó szerint ez van bejegyezve: „9 Febr. Temettetett özvegy Ivanits Györgyné Predikatrióval."

Szendrő, 1935. október 2.

Bálint János
ref. lelkész.

SZENDRŐI REF. LELKÉSZI HIVATAL

Ivanits Györgyné *(Márton Sz. István)* ***<u>1750-ben</u>*** *keresztanyja volt;* ***Ivanits Györgyné <u>1753 02 09</u>*** *temetése*

1749-től *vannak meg a legrégebbi anyakönyvi kivonatok*

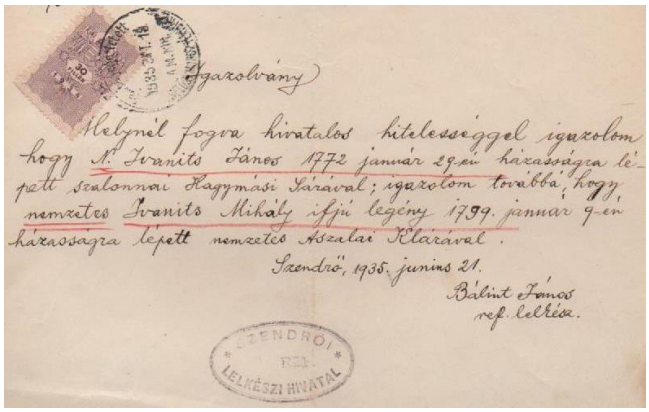

Igazolvány

Mélynél fogva hivatalos hitelességgel igazolom hogy N. Ivanits János 1772 január 29-en házasságra lépett szalonnai Hagymási Sárával; igazolom továbbá, hogy nemzetes Ivanits Mihály ifjú legény 1799. januar 9-en házasságra lépett nemzetes Aszalai Klárával.

Szendrő, 1935. junius 21.

Bálint János
ref. lelkész.

SZENDRŐI REF. LELKÉSZI HIVATAL

Kivonat

a szendrői református egyház házassági anyakönyvéből az 1799-ik év januar 9-ik napjáról, azaz 1799-ik évi januar 9-étől:

„Szendrőben lakó ifjú Légény Ref.tus Nztes Ivanits Mihály ésszeadatott ugyan Szendrei lakos Nztes Aszalai Gábor Ref.tá Lajados Leányával Klárával. Tanuk: Légény részéről, Nt Beregszászy János; Leány részéről, Rector Aszalai György; Pred. részéről: Nt Aszalai Ferenc."

A másolat hiteléül

Szendrőn, 1935. dec. 8-án.

Bálint János
ref. lelkész

SZENDRŐI REF. LELKÉSZI HIVATAL

<u>1772 01 29</u> ***Ns. Ivanits János és szalonnai Hagymási Sára;*** *házassági anyakönyvi kivonata*

<u>1799 01 09</u> ***Nztes Ivanits Mihály*** *és* ***Nztes Aszalai Klára*** *házassági AK., prédikált Ns Aszalai Ferenc*

139/1935

LÁDBESENYŐI REF. LELKÉSZI HIVATAL

KIVONAT

a Ládbesenyői egyház **házassági** anyakönyvéből az 1839 -ik évről.

Ezermyolcszázharminckilencedik év

Folyószám	Éve és napja az esketésnek	Vőlegény és menyasszony: neve és polgári állása	születési és lakhelye házszám	vallása	életkora	állapota	A vőlegény és menyasszony szüleinek neve és polgári állása	Tanúk neve és polgári állása	Összeesketö lelkész	Kihirdettek-e vagy felmentvényeztettek a hirdetéstől vagy valami akadálytól?	Jegyzetek
Ládbesenyői	1839 február 6.	Vőlegény: Nt Ivanits Károly	Ládbesenyő, 92 házszám					Szép Sámuel, Szabó István	Kocsis Pál ref. Ládbesenyői lelkész		
		Menyasszony: Juhász Sára									

Hogy ezen kivonat a Ládbesenyői református egyház anyakönyvében a fentírt évben és lapon szóról-szóra ekképen találtatik, hivatalosan bizonyítom.

Kelt Ládbesenyőn, 1939 -ik évi decemberhó 10 napján.

(P. H.)

Kocsis Pál lelkész, ref.

LÁDBESENYŐI REF. LELKÉSZI HIVATAL

<u>1839 02 06</u> ***Ns .Ivanits Mihály*** *(szül: Szendrő)* ***Juhász Sárával*** *(szül: Ládbesenyő, Szendrő déli szomszédja) ref.t., házasodott*

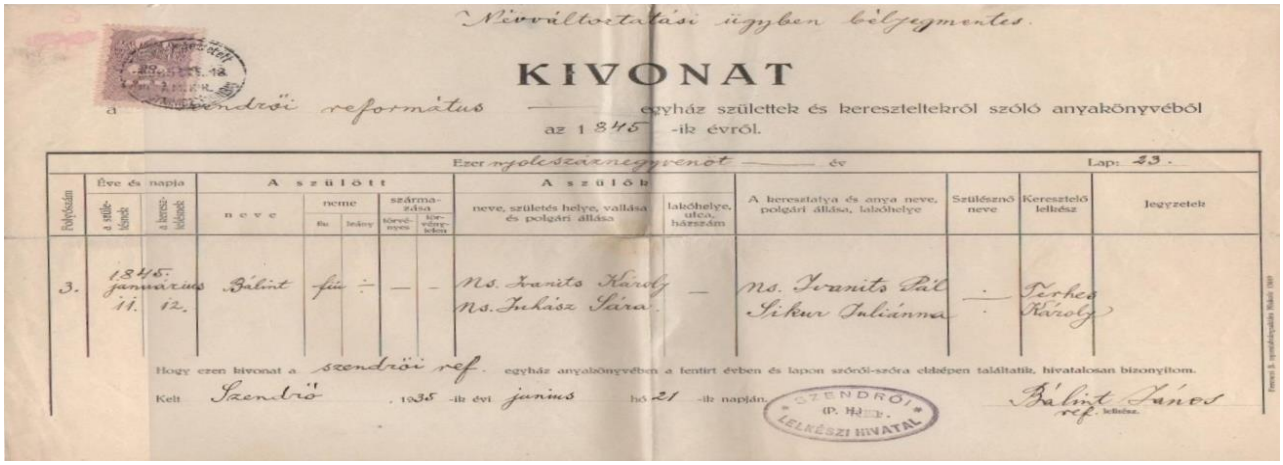

KIVONAT

a szendrői református egyház születtek és kereszteltekről szóló anyakönyvéből az 1845-ik évről.

Ezer nyolcszáznegyvenöt év Lap: 33.

Folyószám	Éve és napja a születésnek	Éve és napja a keresztelésnek	A SZÜLÖTT neve	neme fiú	neme leány	származása törvényes	származása törvényen kívüli	A SZÜLŐK neve, születés helye, vallása és polgári állása	A SZÜLŐK lakóhelye, utca, házszám	A keresztatya és anya neve, polgári állása, lakóhelye	Szülésznő neve	Keresztelő lelkész	Jegyzetek
3.	1845. január 11.	12.	Bálint	fiú		—	—	ns. Ivanits Károly ns. Juhász Sára	—	ns. Ivanits Pál Sikur Julianna	—	Terhes Károly	

Hogy ezen kivonat a szendrői ref. egyház anyakönyvében a fentirt évben és lapon szóról-szóra ekképen találtatik, hivatalosan bizonyítom.

Kelt Szendrő, 1935-ik évi június hó 21-ik napján. (P. H.) SZENDRŐI LELKÉSZI HIVATAL

Bálint János ref. lelkész.

Ns. Ivanits Bálint *született* ***1845 01 11****, 03 12 kereszteltetett, szülei: ns Ivanits Károly és ns. Juhász Sára fia*

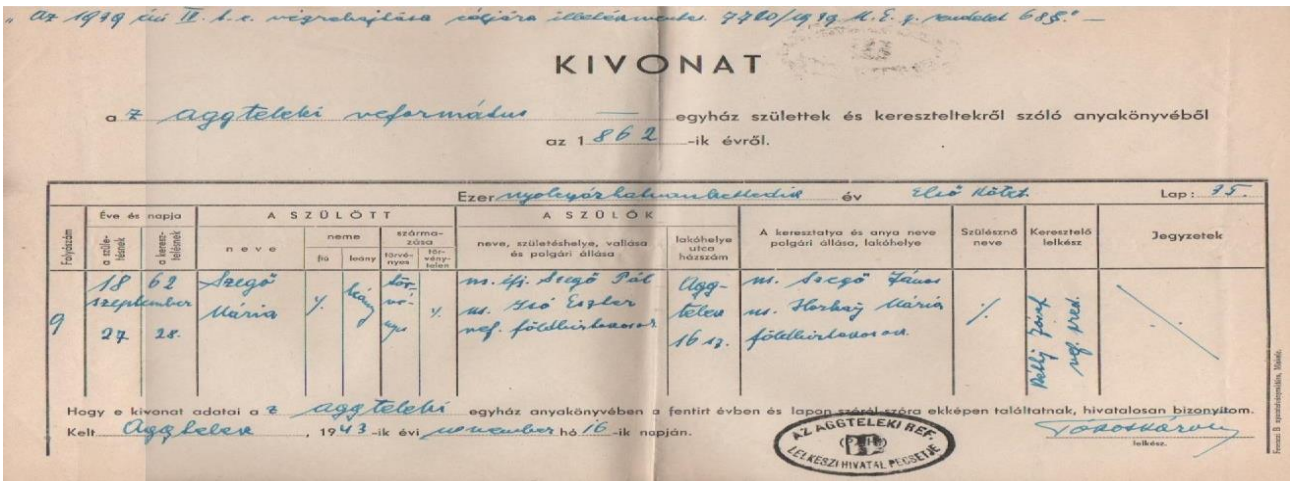

KIVONAT

a Aggteleki református egyház születtek és kereszteltekről szóló anyakönyvéből az 1862-ik évről.

Ezer nyolcszázhatvankettedik év Első Kötet. Lap: 35.

Folyószám	Éve és napja a születésnek	Éve és napja a keresztelésnek	A SZÜLÖTT neve	neme fiú	neme leány	származása törvényes	származása törvényen kívüli	A SZÜLŐK neve, születéshelye, vallása és polgári állása	A SZÜLŐK lakóhelye utca házszám	A keresztatya és anya neve polgári állása, lakóhelye	Szülésznő neve	Keresztelő lelkész	Jegyzetek
9	1862 szeptember 27.	28.	Szegő Mária	✓		tör. ev.	✓	ns. ifj. Szegő Pál ns. Izsó Eszter ref. földbirtokos	Aggteleken 1617.	ns. Szegő János ns. Harkáj Mária földbirtokos	/	Pálfy Zsuzsi ref. tan.	

Hogy e kivonat adatai a ref. Aggteleki egyház anyakönyvében a fentirt évben és lapon szóról-szóra ekképen találtatnak, hivatalosan bizonyítom.

Kelt Aggtelek, 1943-ik évi november hó 16-ik napján. AZ AGGTELEKI REF. LELKÉSZI HIVATAL PECSÉTJE

Tóth Károly lelkész.

Szegő Mária *született* ***1862 09 27****, 09 28 keresztelve (törvényes) szülők:* ***Ns ifj. Szegő Pál****, ns* ***Izsó Eszter*** *Aggtelek 1617 ref. földbirtokos*

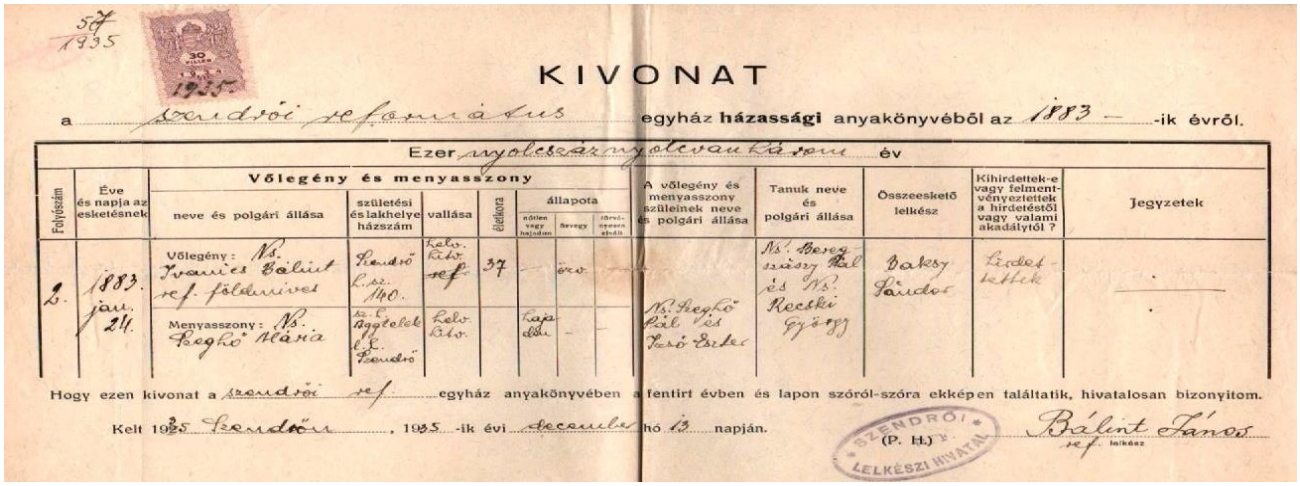

KIVONAT

a szendrői református egyház **házassági** anyakönyvéből az 1883-ik évről.

Ezer nyolcszáznyolcvanharmadik év

Folyószám	Éve és napja az esketésnek	Vőlegény és menyasszony neve és polgári állása	születési és lakhelye házszám	vallása	életkora	állapota nőtlen vagy hajadon	állapota özvegy	állapota törvényesen elvált	A vőlegény és menyasszony szülőinek neve és polgári állása	Tanuk neve és polgári állása	Összeeskető lelkész	Kihirdettek-e vagy felmentvényeztettek a hirdetéstől vagy valami akadálytól?	Jegyzetek
2.	1883. jan. 24.	Vőlegény: Ns. Ivanics Bálint ref. földműves	Szendrő l. sz. 140.	Kálv. Ref.	37	—	öz.	—	Ns. Ifj. Szegő Pál és Izsó Eszter gyá.	Ns. Berecz szűcs Pál és Ns. Recski gyá.	Baksay Sándor	Lezajlott	
		Menyasszony: Ns. Szeghő Mária	Aggtelek l. sz. Szendrő	Kálv. Ref.		Hajadon	—	—					

Hogy ezen kivonat a szendrői ref. egyház anyakönyvében a fentirt évben és lapon szóról-szóra ekképen találtatik, hivatalosan bizonyítom.

Kelt 1935 Szendrőn, 1935-ik évi december hó 13 napján. (P. H.) SZENDRŐI LELKÉSZI HIVATAL

Bálint János ref. lelkész

1883 01 24 ***Ns. Ivanics Bálint*** *ref. (Szendrő 140) ref (áthúzva) helv. hitv;* ***Ns. Szeghő Mária*** *(szül.Aggtelek, lakik Szendrő) helv.hitv. házassági AK*

KIVONAT

a szendrői református egyház születtek és kereszteltekről szóló anyakönyvéből az 1887-ik évről.

Ezer nyolcszáznyolcvanhetedik év Lap: 22.

Folyószám	Éve és napja a születésnek	Éve és napja a keresztelésnek	A SZÜLÖTT neve	neme fiú	neme leány	származása törvényes	származása törvényen kívüli	A SZÜLŐK neve, születéshelye, vallása és polgári állása	A SZÜLŐK lakóhelye utca, házszám	A keresztatya és anya neve polgári állása, lakóhelye	Szülésznő neve	Keresztelő lelkész	Jegyzetek
3.	1887 február 2.	5.	Bertalan	fi.	—	törvényes	—	Ivanics Bálint ref. Szegő Mária ref.	Szendrő 140.	ifj. Beregszászi Pál, Alsóványi Mária	—	Baksay Sándor ref. lelkész	

Hogy ezen kivonat a szendrői ref. egyház anyakönyvében a fentirt évben és lapon szóról-szóra ekképen találtatik, hivatalosan bizonyítom.

Kelt Szendrőn, 1940-ik évi április hó 23-ik napján. SZENDRŐI LELKÉSZI HIVATAL

Bálint János ref. lelkész

Ivanics Bertalan *született* ***1887 02 02****, keresztelték 02 05, apja* ***Ns. Ivanics Bálint****, anyja* ***Ns. Szeghő Mária***

1899 USA-ba** emigrált **Szendrőben** született **Ivanics Károly

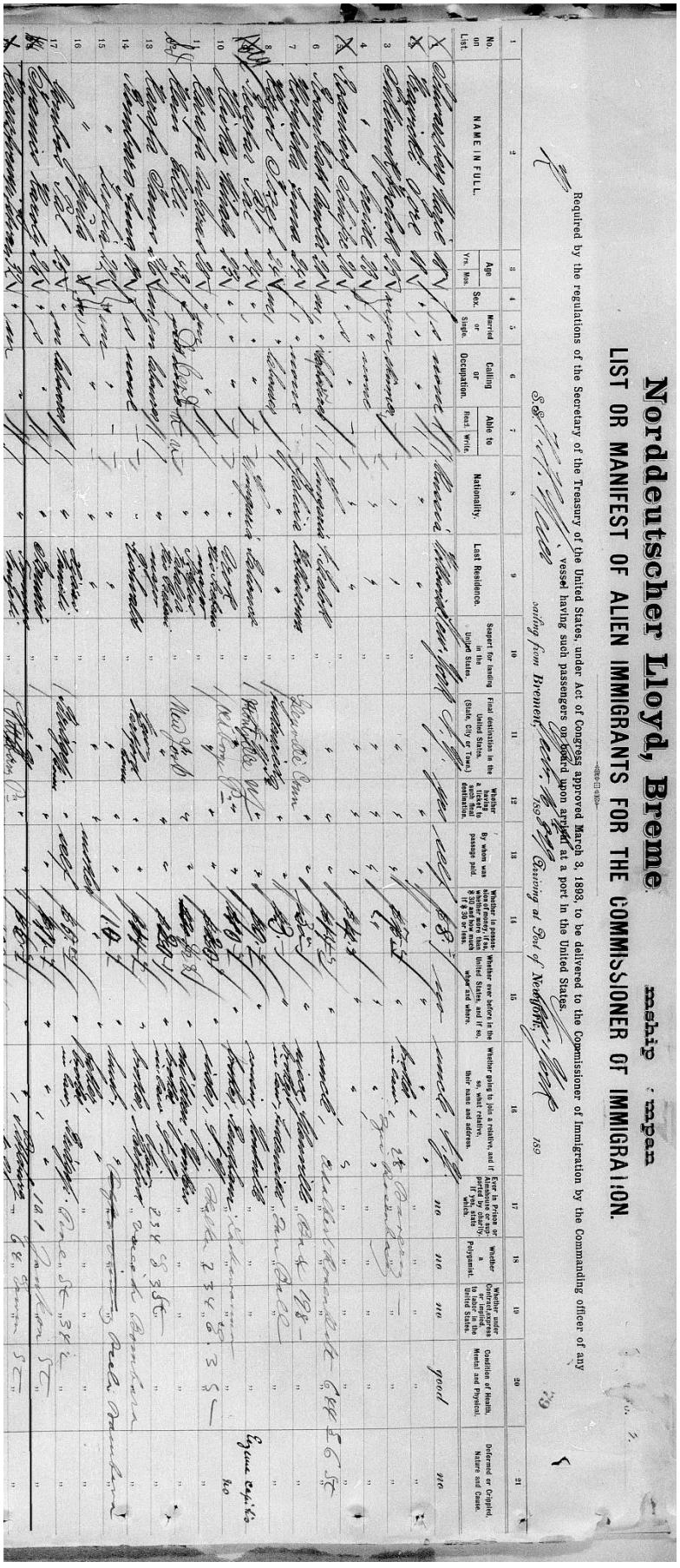

Nordeutscher Lloyd, Bremen

LIST OR MANIFEST OF ALIEN IMMIGRANTS FOR THE COMMISSIONER OF IMMIGRATION.

Required by the regulations of the Secretary of the Treasury of the United States, under Act of Congress approved March 3, 1893, to be delivered to the Commissioner of Immigration by the Commanding officer of any vessel having such passengers on board upon arrival at a port in the United States.

S.S. "Trave", sailing from Bremen, Sept. 23 1899, Passing at Port of Newyork, 189

No. on List.	NAME IN FULL.	Age Yrs.	Age Mos.	Sex.	Married or Single.	Calling or Occupation.	Able to Read.	Able to Write.	Nationality.	Last Residence.	Seaport for landing in the United States.	Final destination in the United States. (State, City or Town)	Whether having a ticket to such destination	By whom was passage paid.	Whether in possession of $50 and whether more than $50 if a woman.	Whether ever before in the United States, and if so, when and where.	Whether going to join a relative, and if so, what relative, their name and address.	If over 18 Price paid for Passage or amount carried by alien.	Whether a Polygamist.	Whether under Contract(express or implied) to labor in the United States.	Condition of Health, Mental and Physical.	Deformed or Crippled. Nature and Cause.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
X	Bognár Mihály	27																	good	no
2	Gallenmayer Rosa	25																		
3	" Ferenc	2																		
4	" Károly	1																		
X	Lovenyi Károly	27																		
5	" Katalin	27																		
6	" Mihály	1																		
7	Kovács Anna	27																		
8	Kiss Istvánné	27																		Eyene capács ko
9	" István	27																		
10	Kovács Mihály	27																		
11	" Mihályné	27																		
12	" Mihály	1																		
13	Kovács Károly	27																		
14	" Károlyné	27																		
15	" Károly	1																		
16	Szentes Mihály	27																		
17	Szentes Mihályné	27																		
18	Szentes Mihály	1																		

1903-ban Szendrőben** megházasodott **1874 10 22-én Szendrőben** született **Ivanics Károly

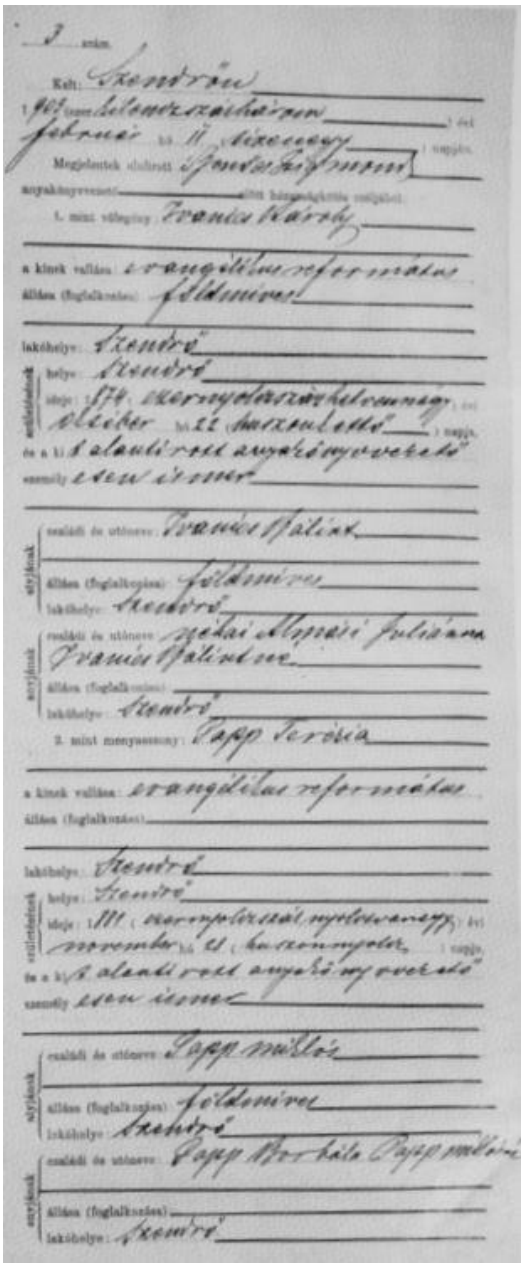

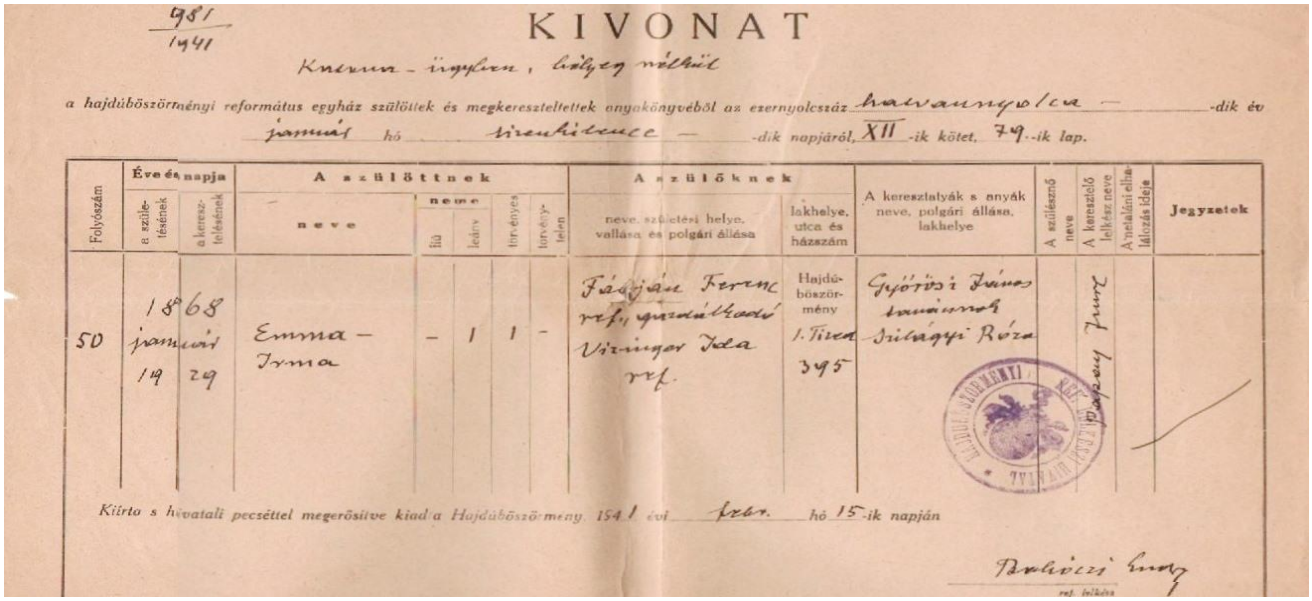

KIVONAT

981/1941

Kneron - ügyben, bélyeg nélkül

a hajdúböszörményi református egyház szülöttek és megkeresztelteltek anyakönyvéből az ezernyolcszáz hatvannyolca — -dik év január hó tizenkilencz — -dik napjáról, XII -ik kötet, 79.-ik lap.

Folyószám	Éve és napja: a születésének	Éve és napja: a keresztelésének	A szülöttnek: neve	neme: fiú	neme: leány	törvényes	törvénytelen	A szülőknek: neve, születési helye, vallása és polgári állása	lakhelye, utca és házszám	A keresztatyák s anyák neve, polgári állása, lakhelye	A szülésznő neve	A keresztelő lelkész neve	A családi elhalálozás ideje	Jegyzetek
50	1868 január 19	29	Emma – Irma	–	1	1	–	Fábján Ferenc ref., gazdálkodó Vizinger Ida ref.	Hajdúböszörmény 1. Tized 345	Gyórósi János tanuinak Szilágyi Róza		Papay Imre		

Kiírta s hivatali pecséttel megerősítve kiadta a Hajdúböszörmény 1941 évi febr. hó 15-ik napján

Bodóczi [illegible]

Fábián Emma Irma <u>1868 01 19</u> *születési, 01 29 keresztelési anyakönyvi kivonata (szülei: Fábián Ferenc és Vizinger Ida)*

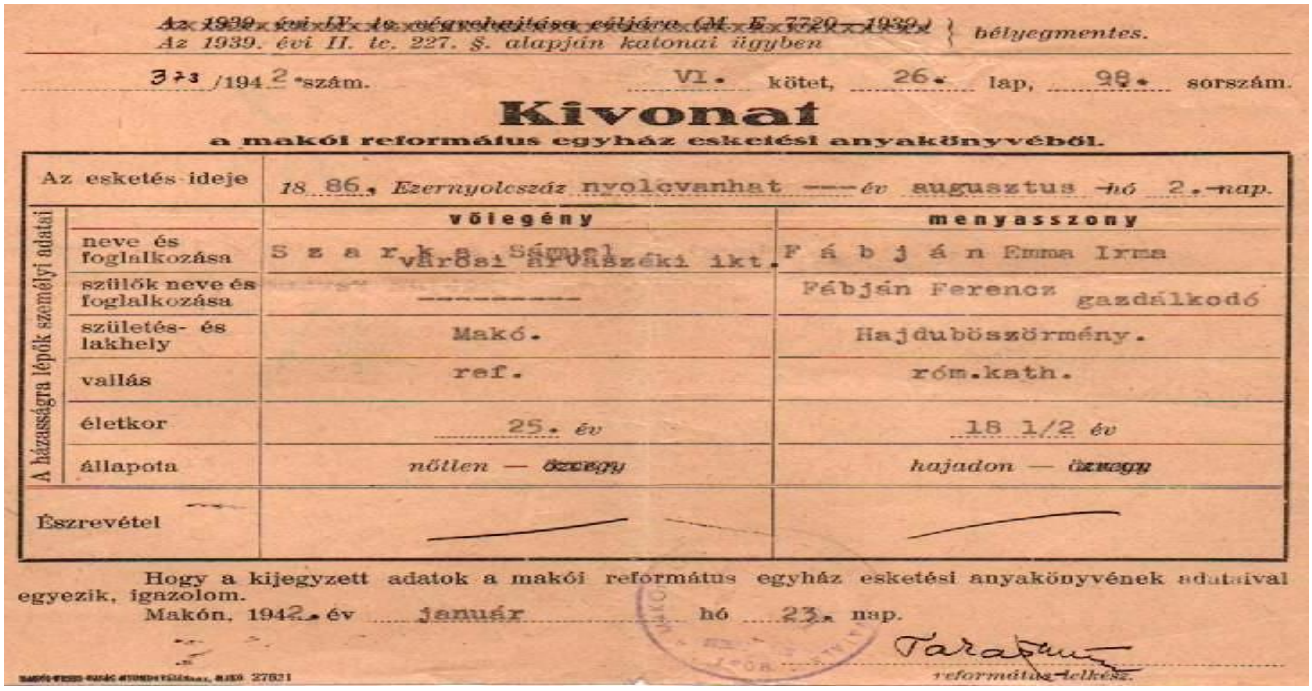

Az 1929. évi IV. tc. végrehajtása céljára. (M. E. 7720—1939.)
Az 1939. évi II. tc. 227. §. alapján katonai ügyben } bélyegmentes.

373/1942 sz. szám. VI. kötet, 26. lap, 98. sorszám.

Kivonat

a makói református egyház esketési anyakönyvéből.

Az esketés ideje	18 86. Ezernyolcszáz nyolcvanhat — év augusztus hó 2. nap.	
A házasságra lépők személyi adatai:	**vőlegény**	**menyasszony**
neve és foglalkozása	Szarka Sámuel városi árvaszéki ikt.	Fábján Emma Irma
szülők neve és foglalkozása	----------	Fábján Ferencz gazdálkodó
születés- és lakhely	Makó.	Hajdúböszörmény.
vallás	ref.	róm.kath.
életkor	25. év	18 1/2 év
állapota	nőtlen — özvegy	hajadon — özvegy
Észrevétel	—	—

Hogy a kijegyzett adatok a makói református egyház esketési anyakönyvének adataival egyezik, igazolom.

Makón, 1942. év január hó 23. nap.

Tarasztun
református lelkész.

<u>1886 08 02</u> Szarka Sámuel városi árvaszéki ikt. és **Fábián Emma Irma** házassági anyakönyvi kivonata

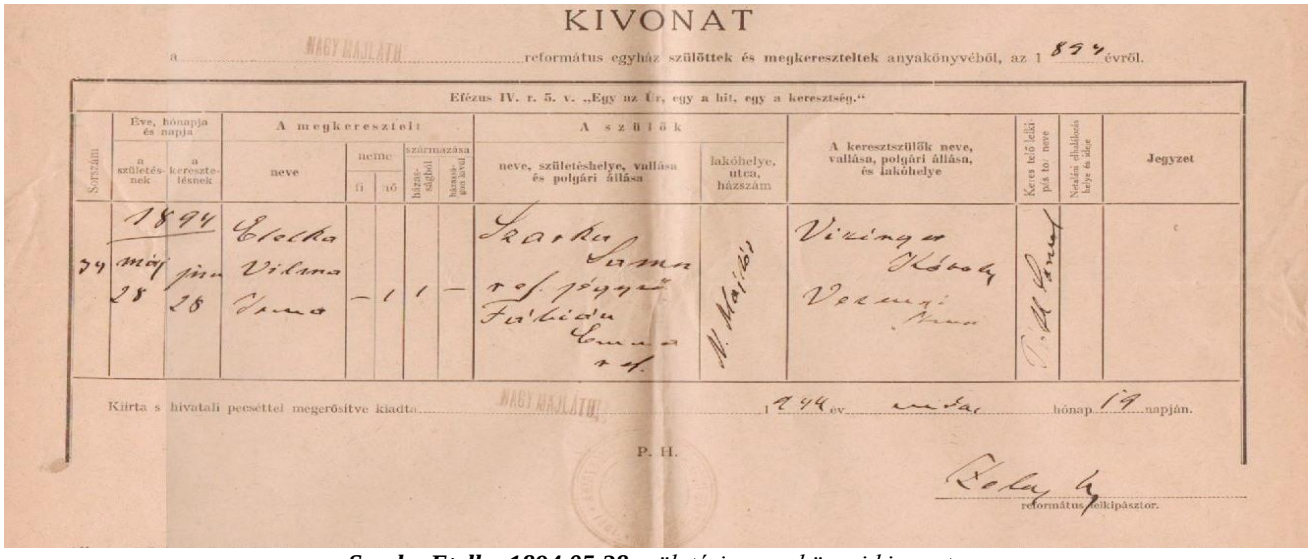

KIVONAT

a NAGY HALÁTH református egyház szülöttek és megkereszteltek anyakönyvéből, az 1894 évről.

Efézus IV. r. 5. v. „Egy az Ur, egy a hit, egy a keresztség."

Sorszám	Éve, hónapja és napja: a születésnek	Éve, hónapja és napja: a keresztelésnek	A megkereszteltet: neve	neme: fi	neme: nő	származása: házasságból	származása: házasságon kívül	A szülők: neve, születéshelye, vallása és polgári állása	A szülők: lakóhelye, utca, házszám	A keresztszülők neve, vallása, polgári állása, és lakóhelye	Keresztelő lelkipásztor neve	Netalán elhalálozás helye és ideje	Jegyzet
74	1894 máj 28	jún 28	Etelka Vidana Emma	–	1	1	–	Szarka Sámuel ref. polgár Fábián Emma ref.	N. Makón	Vizinger Ida ref. Vecsegi Anna			

Kiírta s hivatali pecséttel megerősítve kiadta NAGY HALÁTH 1894 év május hónap 19 napján.

P. H.

Kolay
református lelkipásztor.

Szarka Etelka <u>1894 05 28</u> *születési anyagkönyvi kivonata*

Házassági anyakönyvi kivonat.

Folyó szám	A házasságkötés helye és ideje (év, hó, nap)	A vőlegény: családi és utóneve, állása (foglalkozása), vallása, születési helye és ideje, lakhelye	A vőlegény: szüleinek családi és utóneve	A menyasszony: családi és utóneve, állása (foglalkozása), vallása, születési helye és ideje, lakhelye	A menyasszony: szüleinek családi és utóneve	A házasságkötési tanuk családi és utóneve, lakhelye	Házasságkötési kijelentések. Aláírás előtt esetleges megjegyzések. Aláírások.
7.	Kunágota. 1917 márc. 28.	Ivanics Bertalan ref. lelkész ref. szül: 1887 jan. 2. lak: Kunágota 227.	néhai Ivanics Bálint Szeghő Mária	Szarka Etelka Irma ref. szül: 1894 máj 28 lak: Kunágota 197.	Szarka Sámuel Fábián Emma	Vajda Zsigmond Kunágota Wiesinger Károly Makó.	Unger Kálmán a mezőkövesdi izr. hitközség anyakönyvi kerület anyakönyvvezetője, mint polgári tisztviselő az itt nevezett és előtte együttesen jelenlevő házasulókat, miután azok előtte a két tanu jelenlétében személyesen külön-külön kijelentették, hogy egymással házasságot kötnek, a törvény értelmében házastársaknak nyilvánította. Bejegyezve a házasság kötéséről a felek nyilatkozata alapján, 1917. márc. 29. Faja Imre s.k. akt. h.

Utólagos bejegyzések. — Kiigazítások.

Bizonyítom, hogy ez a kivonat a Kunágota i anyakönyvi kerület házassági anyakönyvével szószerint megegyez.

Kelt Kunágota, 1934 január 19. anyakönyvvezető. 4.

1917 03 28 ***Ivanics Bertalan*** *és* ***Szarka Etelka házassági*** *anyakönyvi kivonata*

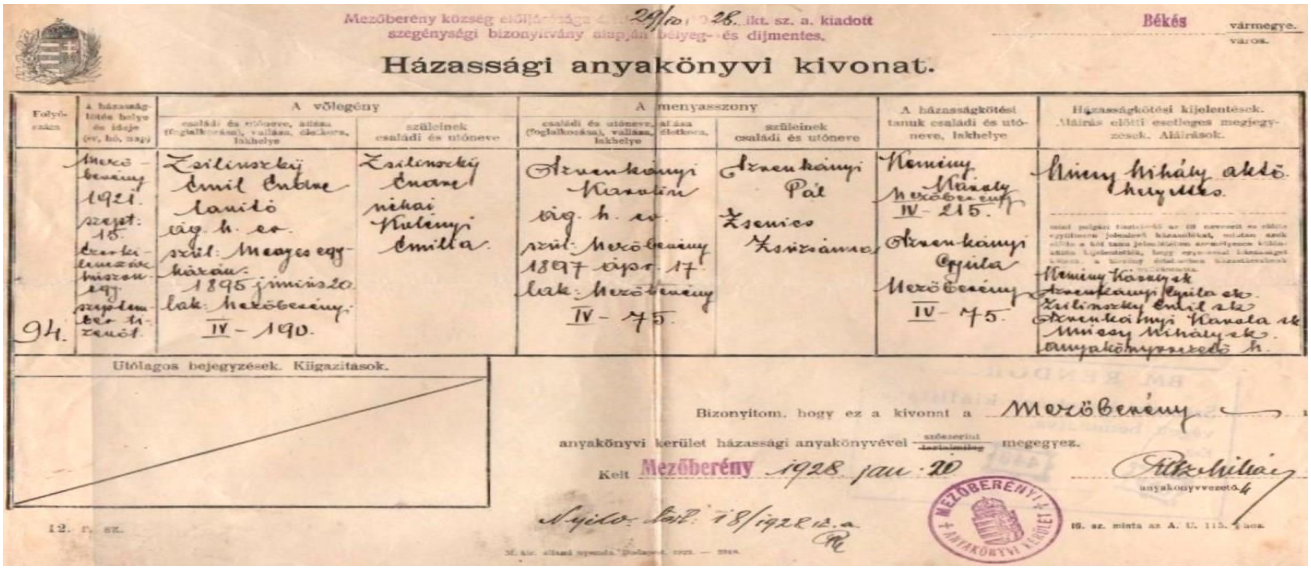

Házassági anyakönyvi kivonat.

Folyó szám	A házasságkötés helye és ideje (év, hó, nap)	A vőlegény: családi és utóneve, állása (foglalkozása), vallása, születési helye és ideje, lakhelye	A vőlegény: szüleinek családi és utóneve	A menyasszony: családi és utóneve, állása (foglalkozása), vallása, születési helye és ideje, lakhelye	A menyasszony: szüleinek családi és utóneve	A házasságkötést tanuk családi és utóneve, lakhelye	Házasságkötési kijelentések. Aláírás előtti esetleges megjegyzések. Aláírások.
94.	Mezőberény 1921. szept. 15.	Zsilinszky Endre Endre tanító ág. h. ev. szül: Mezőberény 1895 június 20. lak: Mezőberény IV - 190.	Zsilinszky Endre néhai Kulcsár Emilia	Szrenkányi Karolina ág. h. ev. szül: Mezőberény 1897 okt. 17. lak: Mezőberény IV - 75.	Szrenkányi Pál Zsenics Zsuzsánna	Nemény Mihály Mezőberény IV - 215. Szrenkányi Gyula Mezőberény IV - 75.	Nemény Mihály aktó. helyettes. Szrenkányi Gyula sk. Zsilinszky Endre sk. Szrenkányi Karolina sk. Nemény Mihályné sk. anyakönyvvezető h.

Utólagos bejegyzések. Kiigazítások.

Bizonyítom, hogy ez a kivonat a Mezőberény anyakönyvi kerület házassági anyakönyvével szószerint megegyez.

Kelt Mezőberény 1928. jan. 20. anyakönyvvezető 4

Nyilv. szám 18/1928 sz. a.

12. r. sz. 16. sz. minta az A. U. 115. §-hoz.

1921 09 15 ***Zsilinszky Endre*** *(1895 06 20) tanító +* ***Szrenkányi Karolina*** *(1897 04 17) házassági anyakönyvi kivonata*

Házassági anyakönyvi kivonat.

Folyó-szám	A házasságkötés helye és ideje (év, hó, nap)	A vőlegény: családi és utóneve, állása (foglalkozása), vallása, születési helye és ideje, lakhelye	A vőlegény: szüleinek családi és utóneve	A menyasszony: családi és utóneve, állása (foglalkozása), vallása, születési helye és ideje, lakhelye	A menyasszony: szüleinek családi és utóneve	A házasságkötési tanuk családi és utóneve, lakhelye	Házasságkötési kijelentések. Aláírás előtt esetleges megjegyzések. Aláírások.
1	Kunágota 1949 Egyházkerületi szárnegyedévi ülés jan. 13 (házasság)	Ivanics György kibirtokos ref. szül. Kunágota 1920. dec. 4. lak: Kunágota	Ivanics Bertalan Szarka Etelka	Zsilinszky Emília Éva ág. h. ev. szül: Mezőberény 1928. okt. 22. lak: Medgyesegyháza	Zsilinszky Endre Szrenkányi Karolina	Ifj. Ivanics Pál Budapest Jány Ferenc Mezőberény	Olasz Kálmán aktó. h. mint polgári tisztviselő az itt nevezett és előtte együttesen jelenlevő házasulókat, miután azok előtte a két tanu jelenlétében személyesen külön-külön kijelentették, hogy egymással házasságot kötnek, a törvény értelmében házastársaknak nyilvánította. Megegyezés papírt a szülőktől a jegyzőkönyvben valamelyikben az apa ref. vallású született. Házasságkötési fő- 1949. 25. 5550/1948. sz. 20 kérelmére. Olasz Kálmán aktó.

Utólagos bejegyzések. — Kiigazítások.

A MÁSOLAT AZ EREDETIVEL EGYEZŐ 1996 02 28.

Bizonyítom, hogy ez a kivonat a Kunágota i anyakönyvi kerület házassági anyakönyvével szószerint tartalmilag megegyezik.

Kelt Kunágota, 1950. jan. 26. anyakönyvvezető 4

12. r. sz. Magyar Állami nyomda Budapest. 1948. — 7497. 16. sz. minta az A. U. 115. §-hoz. 1 db ára 5 forintfillér.

1950 01 26 ***Ivanics György*** *(1920 12 04) +* ***Zsilinszky Emília Éva*** *(1928 10 22)* ***házassági AK.,*** *tanú Ivanics Pál, Jány Ferenc*

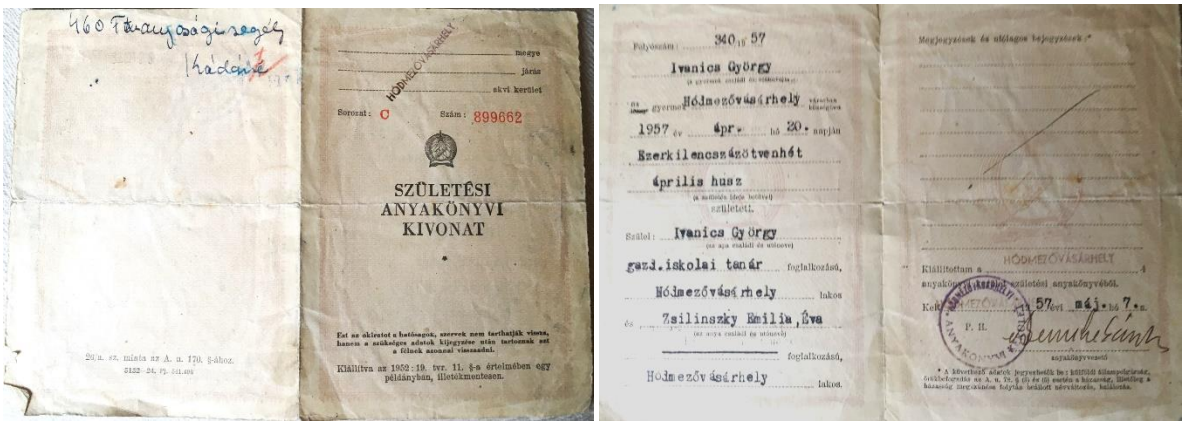

***Ivanics György <u>1957 04 20</u>** születési anyakönyvi kivonata*

<u>1987 09 19</u> Dr. I.Gy. és V.E.; <u>1990 02 20</u> Ivanics Gina Stefánia; <u>1996 04 04</u> Ivanics Leonárd György; <u>2005 03 26</u> Ivanics Nadin Diana

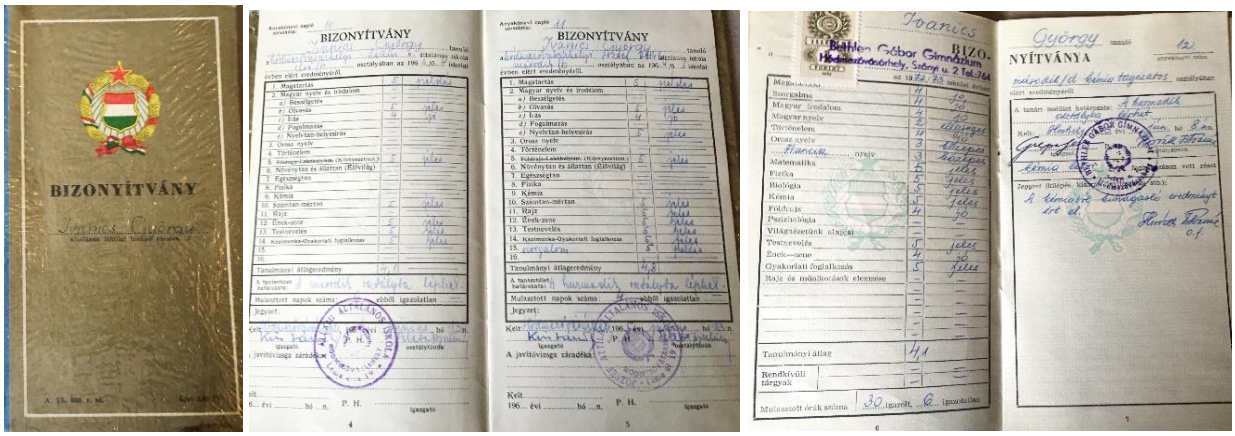

Ivanics György bizonyítványai

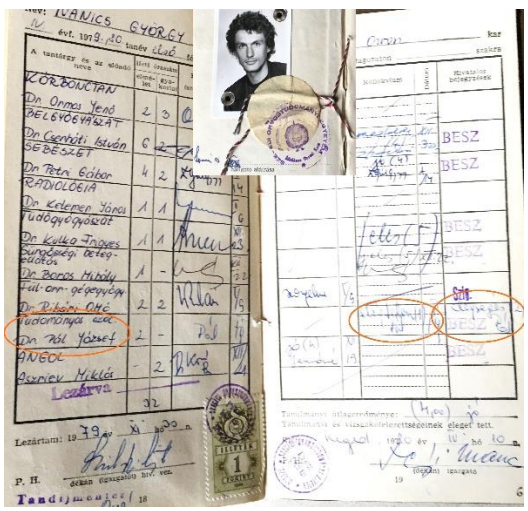

Ivanics György Egyetemi vizsgakönyve

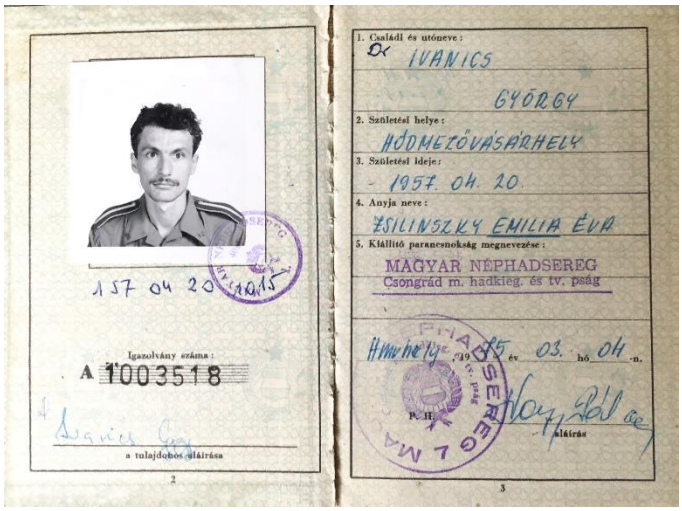

Dr. Ivanics György katona könyve

M. KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTÉRIUM

A BUDAPESTI KIR. MAGY. PÁZMÁNY PÉTER TUDOMÁNYEGYETEM ORVOSTUDOMÁNYI KARA

Származási táblázat

Név: Dr Ivanics Dál

Állás: diplomás klinikai gyakornok Gyermekklinika

Házasságot kötöttek: 1883 év I hó 24 n. **8.**

Apai nagyapa. 6.

Név: Ivanics Bálint
Születési helye és ideje: Szendrő 1845 I. 11.
Vallása: református
Keresztelés napja és helye: 1845 I. 12. Szendrő
Ha vallását változtatta, előző vallása (vallásai) és megkeresztelésének napja:
Az anyakönyvi kivonatot, vagy a keresztlevelet kiállító hivatal és az anyakönyv folyószámának, vagy a kereszteltek anyakönyve kötetének és lapjának tüzetes megjelölése:
Szendrői református Egyházi Tanácsi Hivatala 3. 1845 év 23 lap.

Apai nagyanya. 7.

Név: Szegő mária
Születési helye és ideje: Aggtelek 1862 IX 27.
Vallása: református
Keresztelés napja és helye: 1862 IX. 28 Aggtelek
Ha vallását változtatta, előző vallása (vallásai) és megkeresztelésének napja:
Az anyakönyvi kivonatot, vagy a keresztlevelet kiállító hivatal és az anyakönyv folyószámának, vagy a kereszteltek anyakönyve kötetének és lapjának tüzetes megjelölése:
Aggteleki református Egyházi Tanácsi Hivatala 9. 1862 elsőkötet 35.

Házasságot kötöttek: 1886 év VIII hó 2 n. **11.**

Anyai nagyapa. 9.

Név: Szarka Sámuel
Születési helye és ideje: Makó 1861 XII. 8
Vallása: református
Keresztelés napja és helye:
Ha vallását változtatta, előző vallása (vallásai) és megkeresztelésének napja:
Az anyakönyvi kivonatot, vagy a keresztlevelet kiállító hivatal és az anyakönyv folyószámának, vagy a kereszteltek anyakönyve kötetének és lapjának tüzetes megjelölése:
makói református egyházi Tanácsi Hivatala 200/941

Anyai nagyanya. 10.

Név: Tábján Emma
Születési helye és ideje: Hajdúböszörmény 1868 I. 19.
Vallása: református.
Keresztelés napja és helye: 1868 I 29 Hajdúböszörmény
Ha vallását változtatta, előző vallása (vallásai) és megkeresztelésének napja:
Az anyakönyvi kivonatot, vagy a keresztlevelet kiállító hivatal és az anyakönyv folyószámának, vagy a kereszteltek anyakönyve kötetének és lapjának tüzetes megjelölése:
Hajdúböszörményi ref. Egyházi Tanácsi Hivatala XII. kötet 79. lap.

Házasságot kötöttek: 1917 év III hó 28 n. **5.**

Apa. 3.

Név: Ivanics Bertalan
Születési helye és ideje: Szendrő 1884 II. 25.
Vallása: református
Keresztelés napja és helye:
Ha vallását változtatta, előző vallása (vallásai) és megkeresztelésének napja:
Az anyakönyvi kivonatot, vagy a keresztlevelet kiállító hivatal és az anyakönyv folyószámának, vagy a kereszteltek anyakönyve kötetének és lapjának tüzetes megjelölése:
Szendrői ref. Egyházi Tanácsi Hivatal fn. 3. 1887. 22 sap.

Anya. 4.

Név: Szarka Etelka
Születési helye és ideje: nagymaiéllő 1894 V 28
Vallása: református
Keresztelés napja és helye: 1894 VI 28. Nagymaiéllő
Ha vallását változtatta, előző vallása (vallásai) és megkeresztelésének napja:
Az anyakönyvi kivonatot, vagy a keresztlevelet kiállító hivatal és az anyakönyv folyószámának, vagy a kereszteltek anyakönyve kötetének és lapjának tüzetes megjelölése:
nagymaiéllői ref. Egyházi Tanácsi Hivatal fn. 34. 1894.

12.

A tizenkettedik rovatot csak annak kell kitölteni, akire az 1210/1944. M. E. sz. rendelet 1. és 4. §-a, valamint az 5. §-a második bekezdésének a rendelkezéseit a rendelet 9. §-ában foglalt valamely mentességi ok miatt nem kell alkalmazni.

1. Az 1914—1918. évi háborúban az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért
   a) kitüntették-e arany vitézségi éremmel? .....
   b) kitüntették-e legalább két ízben I. osztályú ezüst vitézségi éremmel?.....
   c) kitüntették-e mint főtisztet, kardokkal ékesített III. osztályú vaskoronaranddel, vagy annál magasabb, de ugyancsak kardokkal ékesített kitüntetéssel?.....
   d) vagy kitüntették-e mint törzstisztet kardokkal ékesített III. osztályú vaskoronarendnél magasabb, de ugyancsak kardokkal ékesített kitüntetéssel? .....
2. Legalább 75 százalékos hadirokkant-e?.....
3. a) Az 1939 : IV. tc. 2. §-a első bekezdésének 6. pontjában meghatározott kivétel alá esik-e?.....
   b) A 7720/1939. M. E. sz. rendelet 66. §-ában meghatározott kivétel alá esik-e?.....
   c) A 2220/1941. M. E. sz. rendelet 3. §-ában meghatározott kivétel alá esik-e?.....
   d) A 8550/1941. M. E. sz. rendelet 2. §-ában meghatározott kivétel alá esik-e?.....
4. A fentebb 1—3. alatt előadottakat tanusító okmányt kiállító hatóságnak, magának az okmánynak, számának és keltének tüzetes megjelölése.....
   .....

415. r. sz.

A származást igazoló. 1.

Név: Dr Ivanics Dál
Születési helye és ideje: Szendrőlad 1918 II. 25
Vallása: református.
Keresztelés napja és helye:
Ha vallását változtatta, előző vallása (vallásai) és megkeresztelésének napja:
Az anyakönyvi kivonatot, vagy a keresztlevelet kiállító hivatal és az anyakönyv folyószámának, vagy a kereszteltek anyakönyve kötetének és lapjának tüzetes megjelölése:
Szendrői anyakönyvi kivonat ... református Nám 0626 18.069.

A Származási táblázat rovatait büntetőjogi és fegyelmi felelősségem tudatában, a valóság szerint töltöttem ki.

Bpest, 1944 évi IV hó 21 n.

Dr. Ivanics Dál
(aláírás.)

Házasságot kötött: ..... vel. **2.**

19..... év ..... hó ..... n.

Az e táblázatban felsorolt adatok valódiságát a bemutatott okmányok alapján igazolom. juk.

Bp. 1944 év ápr hó 25 n.

Tóth
hivatalfőnök.

Kiss
az igazolványt kiállító hivatalnok.

44.855. — K. M. Egyetemi Nyomda.

Nagytiszteletü Lelkész Ur !

Visszatérve a multkori levelemre,melyre ugyan választ nem kaptam,miután kinzó lábfájásomból egy hónapi betegség után felépültem,a megigért jelentésemet összefoglalva most teszem meg.

Mint jeleztem is az Illyés Bertihez irt levélre adott válaszomban,a család leszármazására adat,sajnos nincs.A nemes levél kihirdetésekor a születési adatokat nem jegyezték fel,csak azt a körülményt,hogy kire vonatkozik az adomanyozás.Igy Ivanics György és fiai szerepelnek,de hogy mikor születtek,arra vonatkozólag semmi felvilágositás nem nyerhető.

A vármegyei levéltárban az Ivanics családra vonatkozólag van adat,és pedig 1748.György,1751.Bálint.1773 György,1781 Pál,1780.Pál és János,de csaknem minden esetben a földesurral,gr. Csáky Jánossal volt bajuk,mint az egész Szendrőnek,mert a földesur a földesuri taksát követelte tőlük,jóllehet nemesek voltak.Tudjuk azt is,hogy Ivanics Bálint sajat birtokán élő nemes,János pedig mint nemes ember 1765-ben káromkodásért 6 forint büntetést fizet.

Az insurrekcionális lajstromban nem szerepel egyik ős sem,mert 1809-ben Ivanyits Mihálynak 4 neveletlen gyermeke van és 5 rénes forintot ajánl.Ugyanekkor Ivanyits Pál a bejegyzés szerint maga öreg,fia tört ideju,nyomorék,gyermekei is vannak.
Az 1813.nemesi összeirásban szerepel Ivanits János,fia és veje Kisbarcán,Ivanics Mihály és fia,Sámuel és fia Szendrőben,1825-ben pedig Ivanits Sámuel,György és Mihály Szendrőben,János,Sámuel és György Kisbarcán.Amennyiben az 1809-ben keer János és fia Mihály közül az itt kozolt Mihály a keresett,akkor egy adat van,de hogy kielégito-e nem tudom?

Az 1825.évi követküldés nyugtái nincsenek meg, csak a taxa,hogy melyik község mennyit fizetett,ugyanigy állunk az 1830.évi koronázási ajándék hozzájárulási jegyzékével is.Hogy ki mennyit adott,ismeretlen,mert községenként szerepel a befizetett összeg Igy a kérésnek a legjobb akarat mellett sem tehetek eleget és bár alapos kutatást végeztem,annál is inkább,mert Berti különben is a lelkemre kötötte,egyebet kihoznom nem sikerült.Ha a közölt adat valamit segit,szivesen állok rendelkezésére s akkor sziveskedjék megirni,hogy mire van szükség és én szállitom.Egy okmány kiállitási dija 4 P.64 fillér+2 pengő okmány bélyeg.Ebben a posta költség is bnne van.

Minthogy az előbbi soraimra választ nem kaptam,gondolom,hogy Nagytiszteletüseged talán arra az értesitésre várt,a Bertihez intézett levelében,melyben a Országos Nemességvizsgáló Hivataltól leadott iratot tiszteletteljel visszaküldöm.

Fogadja Nagytiszteletüséged őszinte tiszteletem és nagyrabecsülésem nyilvánitását,melyel maradok

Miskolc,1936.julius 15.

Klein Gáspár
vm.főlevéltárnok.

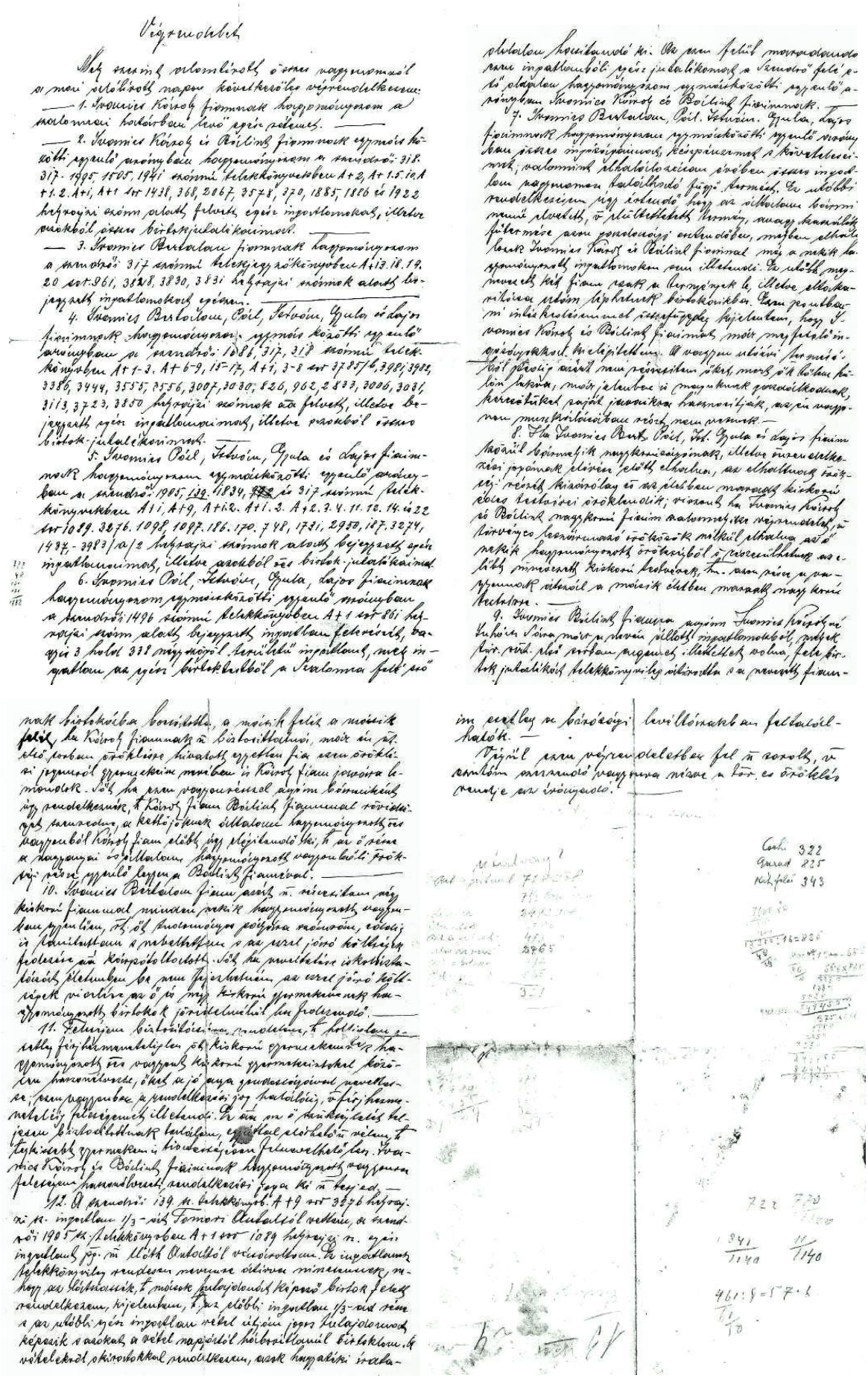

Dr. Telessky Béla királyi közjegyző Miskolcon.-

500/1918 h. sz.

K I V O N A T.

végrendelet hátrahagyása mellett Szendrőben 1918 évi október hó 23-ik napján elhalt:

Ivanics Bálint

hagyatéka ügyében Dr. Telessky Béla miskolci királyi közjegyző által az elsőfokú ktr. járásbíróság 1918 B 847 számu végzése alapján miskolcon 1918 évi november hó 4-én és folytatólag felvett tárgyalási jegyzőkönyvből.-

A hagyaték áll.ga a következő:

A. Ingóságok:

Leltár 1-35 tétek alatt.....2754 K

B. Ingatlanok.-

1. a szendrői 328 számu tjkuben 1.2.3. 7. és 8. sorszámok alatt felvett ingatlanokból örökhagyó nevén álló jutalékok.....5500 K

2. a szendrői 317 számu tjkuben 2-8, 10-20 és 22 sorszámok alatt felvett ingatlanok egészen.....20000 K

3. a szendrői 2044 számu tjkuben 1 sorszám alatt felvett ingatlan.....8 K

4. a szendrői 557 számu tjkuben 2 sorszám alatt felvett ingatlan 1/3-ad része.....60 K

5. a szendrői 1495 számu tjkuben 8 sorszám alatt felvett ingatlan felerésze.....60

6. a szendrői 1496 számu tjkuben 1 sorszám alatt felvett ingatlanból örökhagyót illető jutalék.....9600 K

7. a szendrői 1496 számu tjkuben 3-8 sorszám alatt felvett ingatlanokból örökhagyót illető jutalék.....3000 K

8. a szendrői 1834 számu tjkuben 3.2. sorszám alatt felvett ingatlanokból örökhagyót illető jutalék.....400 K

9. a szendrői 1905 számu tjkuben 1 sorszám alatt felvett ingatlan.....800 K

10. a szendrői 1505 számu tjkuben 1 sorszám alatt felvett ingatlanból örökhagyót illető jutalék.....400 K

11. a szalonnai 188 számu tjkuben A + 1 sor 838 hrsz. alatt felvett ingatlanból örökhagyót illető jutalék.....400 K

Összesen 42.554 K szóval negyvenkétezerötszázötvennégy korona.-

Tárgyalás hiánya.

Az örökhagyó végrendeletében említett közelebbi ingatlanok ugyanis a szendrői 317 számu tjkuben A + 1 és 9. sor számok alatt, a szendrői 318 számu tjkuben A + 4-6 sorszámok alatt, a szendrői 998 sz. tjkuben A + 1.2. sorszám alatt, és a szendrői 1495 számu tjkuben A + 1 sorszám alatt felvett ingatlanok a hagyatékban nem találtatnak, mert örökhagyó azokat még életében gyermekének, illetve nejének átadta. - A végrendeletben említett és a szendrői 139 számu tjkuben 3278 hrsz.ám alatt felvett ingatlan pedig mocsár nélkülözi azon okból kifolyólag be átiratott a szendrői 519 számu tjkuben, mint ilyen leltárra került.

Örökhagyó törvényes örökösei gyermekei:

Első nejétől Kenai Almási Juliannától:

A. Ivanics Károly/nevezett örökhagyó után 1918 december 20-án autón elhalt, hagyatéka 1919 B 18 szám alatt kapcsolatosan tárgyaltatott/

a. Ivanics Bálint,

Második nejétől Szegő Kordulától:

2. Ivanics Bertalan,-

4. Ivanics Pál,- hadbevonult,

5. ekoru Ivanics Istvánné,-

6. ekoru Ivanics Gyula,-

7. ekoru Ivanics Lajos.

A végrendelet gyanúja, valamint a hadbavonult Ivanics Pál ezen gyermeke: Ivanics Bertalan. -

A hagyaték végrendeletileg hátrahagyott felnőtt örökösei tiltsák meg törvényes örökösi jogaikon és egyenlő arányban.-

Örökhagyó temetése Szendrőn, 1908 április 8-án végbement végrendeletet alkotott, mely 1908 április 19-én Szaffka Pál volt.alszolgabíró ktr. közjegyzőnél 103/1908 ügyszám alatt az 1894 évi XVI. t.cikk. alapján adatott át megőrzés végett.

Örökösök a végrendeletet az örökösi alapjául elfogadják a annak alapján a közöttük osztályegyességet kötik:

Az összes örökösök elismerik, hogy a hagyatéki leltár 1-35 tétele alatt felvett ingóságok közvetlenül jogosultak fele részben az örökhagyó özvegyét Szegő Kordulát illetik tulajdonilag, annálfogva ezen felerészben, részére közszerzeményi jogcímen, másik fele részben Ivanics Bertalan, Ivanics Pál, ekoru Ivanics Istvánné, ekoru Ivanics Gyula és ekoru Ivanics Lajos részére osztandók át törvényes örökösi jogcímen.

A szalonnai 188 számu tjkuben A + 1 sorszám alatt felvett ingatlanból örökhagyó nevén álló jutalékot örökli egyedül Ivanics Károly.

A szendrői 318 számu tjkuben 1498 hrszám alatt a szendrői 317 számu tjkuben 8067 és 3078 hrszám alatt a szendrői 1495 számu tjkuben 1895 hrszám alatt, a szendrői 1505 számu tjkuben 1906 hrszám alatt, és a szendrői 1941 számu tjkuben 1902/a hrszám alatt felvett ingatlanokból örökhagyó nevén álló összes jutalékokat örökli Ivanics Károly és Ivanics Bálint egymás közti közös egyenlő arányban. -

A szendrői 317 számu tjkuben 961, 3030, 3036 és 3032 hrszám alatt felvett ingatlanokat örökli egyedül Ivanics Bertalan.

A szendrői 1506 számu tjkuben 3986/b, 3991, és 3992 hrszám alatt, a szendrői 317 számu tjkuben 3985, 3442, 3656, 3097, 3030, és 838 hrszám alatt, és a szendrői 318 számu tjkuben 1498, 3783, és 3850/hrszám alatt felvett ingatlanokat, illetve az ingatlanokból örökhagyó nevén álló összes jutalékokat örökli: Ivanics Bertalan, Ivanics Pál, ekoru Ivanics Istvánné, ekoru Ivanics Gyula és ekoru Ivanics Lajos egymás közti közös egyenlő arányban.

A szendrői 1506 számu tjkuben 1089 hrszám alatt a szendrői 317 számu tjkuben 3078 hrszám alatt, a szendrői 1894 számu tjkuben 1095 és 1097 hrszám alatt, és a szendrői 317 számu tjkuben 946, 1731, 3050, 147, 3094, és 3093/b/a hrszám alatt felvett ingatlanokat, illetve az ingatlanokból örökhagyó nevén álló összes jutalékokat örökli: Ivanics Pál, ekoru Ivanics Istvánné, ekoru Ivanics Gyula és ekoru Ivanics Lajos egymás közti közös egyenlő arányban.

A szendrői 1495 számu tjkuben 961 hrszám alatt felvett ingatlanból örökhagyót illető jutalék feleresség örökli: Ivanics Pál, ekoru Ivanics Istvánné, ekoru Ivanics Gyula és ekoru Ivanics Lajos egymás közti közös egyenlő arányban, oly, hogy az a felerész a Szalonna felé eső oldalon kaszállóig kiv.

Ugyanezen ingatlan jutalék másik felerészét örökli: Ivanics Károly és Ivanics Bálint egyéb közti közös egyenlő arányban.

Ivanics Bertalan, Ivanics Pál, ákoru Ivanics Istvánn, ákoru Ivanics Gyula és ákoru Ivanics Lajos örökjik az örökhagyó elhalálozása évében az összes ingatlan vagyon függő termését.

Ha Ivanics Bertalan, Pál, Istvánn, Gyula és Lajos örökösök közül bármelyik törvényes leszármazó örökösök nélkül, vagy érvényes végintézkedés nélkül halna el, az elhaltnak örökségi jutalékát kizárólag az Szegő Máriától származó és életben maradt összes testvérei örökölnék. Ezken képest az Ivanics Bertalan Pál, Istvánn Gyula és Lajos örökösök törvényes jutalékát képező ingatlanokra az 1894 XVI t. cz 78 §-a alapján az utóöröklési jog bármelyikeknek törvényes leszármazók nélkül, vagy érvényes végintézkedés nélküli elhalálozása esetére a tulajdonjog jövő január hivatalból telekkönyvileg feljegyzendő.

A végrendelet 8 pontja szerint az Ivanics Károly és Bálint valamelyikének korábbi elhalálozása esetére közjegyzőileg megállapított utóöröklési jog immár tárgytalan, mert Ivanics Károly azóta törvényes leszármazó örökösök hátrahagyásával elhalt. Éppen ezért ezen utóöröklési jog telekkönyvi feljegyzése is mellőzendő.

Özvegy Ivanics Bálintné Szegő Mária kapja özvegyi jogai teljes kielégítésével az Ivanics Bertalan, Ivanics Pál, ákoru Ivanics Istvánn, ákoru Ivanics Gyula és ákoru Ivanics Lajos örökösöknek jutó összes vagyon özvegyi használmányi jogát, mely részére a megfelelő ingatlanokra nézve telekkönyvileg is bekebelezendő lesz.-

A végrendelet 10 pontjában foglalt intézkedés immár tárgytalan, mert Ivanics Bertalan neveltetése és iskoláztatása még örökhagyó életében befejezést nyert.

Özvegy Ivanics Bálintné Szegő Mária, Ivanics Bertalan, Ivanics Pál, ákoru Ivanics Istvánn, ákoru Ivanics Gyula, és ákoru Ivanics Lajos egyetemleg kötelezik magukat arra, hogy kötelezettség kiegészítése címén és a jogerősítésig összes örökjai igényét teljes és végleges kielégítésére gyanánt:

a., Ivanics Bálint részére és kezéhez 6250./. hatszázkettőszázötven korona készpénzben megfizetnek,

b., Ivanics Károly részére pedig ejtsetve mintán nevezett tábláján elhalt az ő kiskoru gyermekei és örökösei részére 3750 azaval háromezerhétszázötven korona fizetendő készpénzben befizetnek Borsodvármegye gyámpénztárába.-

Ugy az a., mint a b., pontban említett összegek 60 nap alatta fizetendők azon naptól számítva, melyen az esen osztályegyezséget jóváhagyó gyámhatósági határozat jogerőre emelkedik.

Ehhez Ivanics Kár oly örökösei részére a fenti egyezség szerint fizetendő összeg erejéig 3000 azaval kettőezer korona gyámpénzük özvegy Ivanics Károlyné Papp Teréz kezéhez Ivanics Bertalan által már kifizettetett, e így pótlólag még 3750 azaval egyezerhétszázötven korona fizetendő be részükre készpénzben Borsodvármegye gyámpénztárába. A fent említett 3000 korona gyámpénz által a kiskorusokat terhelő adósságok fizetésére fordíttatott, más a gyámpénz igazolni fog.-

Az Ivanics Károly kiskoru örökösök kötelezettség kiegészítése címén azért kaptak kevesebb összeget, mint Ivanics Bálint, mert végrendelet szerint az Ivanics Károlynak juttatott ingatlanok utánuk az Ivanics Bálintnak juttatandó kárpótló összeggel értékesebbek.

Ivanics Bálint és Özvegy Ivanics Károlyné Papp Teréz utóbbi mint ákoru Ivanics Károly, József, Julianna, Margit és Bertalan gyámja a fentiek szerint részükre fizetni kötelezett összegeknek kötelezettségük kiegészítése címén és összes ezen ezen hagyatékból származható örökjai igények teljes és végleges kielégítésül elfogadják, és kijelentik, hogy ezenkívül ezen néhai Ivanics Bálint, hagyatékából örökjés címén, sem az örökhagyó özvegye ellen, Szegő Mária nevén álló vagyonokból esetleg az örökhagyót megillethető közszerzemény jogcímén sem semmineműn más jogcímén örököstársaik, vagy az örökhagyó özvegye ellen igényük, vagy követelésük fenn nem marad, még abban az esetben sem, ha netán a jövőben az örökhagyónak eddigi nem ismeretes bármilyen nagyobb és tekintetes.-

Bár tudomásuk hagyatéki tétel nem maradt, mégis megállapították, hogy a később netán jelentkező hagyatéki tételek Ivanics Bálint és Ivanics Károly örökösöket nem terhelik, hanem ezen kizárólag a használásuk özvegy és a többi örökösök által viselendők.-

A részbeni örökösödési illetékek minden örökös örökrésze után fizetik.-

Örökösödési illeték nem fizettetett, mert is megkeresetik a edelényi kir. Adóhivatal, hogy a kiszabandó illeték összegét a hagyatéki bárcsággal 30 nap alatt közölje, különben annak kivetése mellőzetni fog.-

Tárgyalási díj írdatlan és ügyi 133 K 60 f. megyenlítetett.

Miről értesítetnek:

1. Özv. Ivanics Bálintné Szegő Mária Szendrő.-
2. Özv. Ivanics Károlyné Papp Teréz Szendrő.-
3. Ivanics Bálint Szendrő.-
4. Ivanics Bertalan Radostyán.-
5. Borsodvármegye Árvaszéke Miskolcz.-
6. Dr. Nagy Barna ügyvéd Edelény.-
7. Dr. Heron Ödön ügyvéd Miskolcz.-
8. Ivanics Bertalan ugy mint ákoru Ivanics Istvánn, Gyula és Lajos gyámja és hadbavonult Ivanics Pál ezeti gondnoka Radostyán.-

-6-

[illegible] Telekkönyvi Béló kir. közjegyző Miskolcz

[illegible] Adóhivatal Edelény.-

[illegible] ügyeró után

[illegible]. Kir. Járásbíróság mint tkvi Hatóság Edelény.-

Miskolczon 1915 évi decz[illegible] hó 22.

kir. közjegyző.-

DR. TELESZKY BÉLA KIR. KÖZJEGYZŐ MISKOLC

Pk. 110/1916 sz.

Az ediktal

edelényi

Kelt, 191[illegible] január hó [illegible]

Dr. [illegible] sk. jegyző

A kiadm. [illegible]-val

KIRÁLYI SÁRA SZÉKHELY

sk. [illegible]

1792/E

NS I. IVANICS BÁLINTNÉ, NS. SZEGHŐ MÁRIA VÉGRENDELETE 1928

1928

-1-

Másolat.

Végrendelet.

Hároms pengő hiúz filléri értékű bélyeg
Mely szerint Bálintné szül. Szegő Mária szendrői
lakos teljesen ép elmével kalódom
esetére összes ingó és ingatlan vagyonomról következőkben végrendelkezem, 1.) A szendrői 2109 sztjkvben
+ 1 sor 9541b. hsz. alatti szántó és rét a
gátnál; a szendrői 2241 sztjkvben + 1 sor
3556 hsz. szántó a dyócdülőben; a
Aigány kaméra dülőben a Kalvária
alatt 7890, 7891, 7892, 7893, 7894, kataszteri hrszámok alatti, továbbá
a Nagylipóc dülőben 10.57 kataszteri
hrszám alatt fekvő ehető ingatlanokat egészben egyenlő arányban, vagyis felerészét fiamnak
Ivanics Lajosnak illetve felerészét Ivanics Gyula fiamnak
hagyom. 2.) A felsőgyaráton 206, 207
kataszteri hrszámi alatt fekvő házudvar és kertből álló beltelki ingatlant és a szendrői 1271 sztjkvben
+ 1 sor 1980 hrszámi alatti szőlő a közép hegyen dülőben fekvő ingatlanokat egészben fiamnak
Ivanics Lajosnak hagyom.
3.) Ingóságaim közül összes ingó vagyontárgyaimat élő és holt gyakorlati
tűzrevalóimat, házi bútorokat feleri

/.

-2-

nemüeket, ruha és ágynemüeket
egészben Lajos fiamnak hagyom.
4.) Özv. Ivanics Károlyné fiúnak
Ivanics József szendrői lakosnak
a szendrői 2241 sztjkvben + 1 sor 3556 hsz.
ingatlanból 1 darab egy kataszteriális
holdi szántót hagyok, mely ingatlant Gyula és Lajos fiam
tartoznak neki az általuk meg
állapított helyen kihasítani.
5.) Fenti fiamnak vagyis Ivanics
Bertalan kiadásai ref. lelkésznek és elhalálozott Istvánfiam
végrendeleti tömegnyilvántartási
költségei, vagyis kb. Ivanics
Ivanné szendrői lakosnak örökösi jutalékait tel. kiegyenlítésül egyenként külön-külön
4000 arany krajczár pengőt hagyom
mindegyiknek oly képen, hogy ezen
összeget vagyis összesen 8000 arany
krajczár pengőt nevezettekneke
egyenlően Gyula és Lajos fiam
tartoznak kiadványaik kifizetni.
6.) Dobi kaszmárosnál akkori é-
vekben át mellettem házastársomban segítségem volt, 400 arany
krajczár pengőt hagyok, mely
összeget Gyula és Lajos fiam
tartoznak kifizetni. 7.) A szendrői
ref. évekkor alapjára jövőre 100 arany
egynéhány pengőt; a szendrői ref.

/.

-3-

egyházi magyar alapjára jövőre
100 arany egynéhány pengőt. a szendrői
rom. kath. egyházi jövőre 100 arany
egynéhány pengőt, a szendrői szegé-
nyek közötti való szétosztás végett
szendrő Község elöljáróságára kerekes
200 arany kettőszáz pengőt hagyo-
mányozok s ezen összegeket e-
gyenlően Gyula és Lajos fiam
tartoznak kifizetni. 8.) A má-
sodik pontban megnevezett
házat és pólót azért hagyom ki-
zárólag Lajos fiamnak mivel
évek hosszú során át volt mellet-
tem, ő viselte gondomat betegségemben és míg a többi gyerme-
kek házasságuk során jöttek
rokonaim hozzám. 9.) Temettetésemről Gyula és Lajos fiam e-
gyenlően tartoznak gondoskodni, tudomásom, hogy ere-
detileg temetésemben egy a sárospataki
diákokból alakítandó énekkar is részt vegyen. Szendrőn
1928 február 25-ik napján Ivanics
Bálintné s.k. Mint alulirott vég-
rendeleti tanuk bizonyítjuk
mindezeket az általunk szemlélyesen
jelenet özv. Ivanics Bálintné
Szegő Mária szendrői lakos vég-
rendeletkező előtt ezen végrendeletet

/.

-4-

Zilahy Dezső tanú által felolvastatott s megmagyarázott ami
együttes jelenlétünkben és hogy ki-
jelentette, miszerint ezen okiratot
ő végakaratát tartalmazza
s azt előttünk sajátkezűleg alá-
irta. Szendrő 1928 február 25. Zilahy
Dezsőssk. Bodrog Gyula sk. Ivanics
Miklós sk. Hodó Zoltán sk.
Kijö. 23/I 1928. Ithibidettetett Mezőkövesden 1928 év szeptember hó 7 napjáig. Dr.
Nemes Bertalan sk. kir. közjegyző ph.

Mit csi áltam Kunágotán 38 esztendön keresztül, megpróbálom nagy vonásokban leirni. Kunágotára mentem 1910 decz. ében mint megválasztott lelkész. Javában folyt a háboru. nagyon nehezen ment a költözködéshez vagont kapni. Végtére ugy febr. ban sikerült. Szendröben pakoltunk a vagonba. Bele pakoltunk egy szoba butort, adott édes anyám 1 tehenet, 2 csikót, 2 süldöt, libát, tyukokat, szénát a gazdasszonyom ült be a jószágokhoz a vagonba és jó sok idö mulva megér keztek Magyarbánhegyesre. Onnan vittü k haza mindent. A jószá okat magam gondoztam. Atettem erösen a süldöket, hogy az uj háztartásban legyen enniva ló. A leendö anyós szé en bebutorozta a lakást és 1917 márcz. ban meg volt az esküvö. Tiz községnek voltam a papja, de ebböl csak 2 fizetett. Kunágota havonta 12o K.t, Magyardombegyház évete 5o K.t és 6 köböl életnemüt. Kevés haszon, nagy forgalom. Az volt a szerencsém, hogy a 3o koronás havi káplani fizetésböl gyü j töttem 2ooo K.t és igy volt miböl gazdálkodni. Mentem sokat gyalog is, biciklil lóháton is, kocsin is. Agyon szép nag kertem volt 6oo töke szölövel, mind magam ástam fel, gyönyörködtem a szép fekete földben, a milyet még sohasem lát tam. Volt meg Kunágotán 8 hold föld fizetésem is az u.n. kortes föld. Ily en föl det kaptak a papok is, a taitókis, a jegyzök is. Azzel meg volt kötve a kezük a választásoknál. Felhasz álták a választásoknál isea zavi álásoknál is, a mi nem vamikelleme foglalkozás volt. A Kunágotai egyháznak volt 3 haranggja, mind a 3 at elvitték. Kaptunk 1 vasuti sindarabot, azt vertük 1 kalapácsal, igy jeleztük az ist. tiszt. alkalmait. Ezö b2 acélharangot csináltattunk a di ósgyöri vasgyárban, Ezek szolgálták addig, a mig Cz. Veres János egy h. gondnok 3 nagyon szép harangot és orgonát ntm csináltatott az egyháznak, a miket Bal tazár Dezsö püspök ur szentelt fel. Akkor tü tetettki pohárköszöntöjében azzal, hogy azt mondotta, gondja lesz rám, hogy Kunágotáról nagyobb helyre kerüljek. Nem is feledkezett meg az igéretéröl, de már akkor minden oldalról ugy megerösödött az egyház s nekem is volt már 7o hold saját földem, igy nem vágyakoztam, hogy más helyre menjek. A feleségem ugyanakkor arra kérte a püs pök urat, ne jöjjön el majd a leányát eskötetni, megígérte eljön, csak idejében szóljon. A következö találkozásunk alkalmával mekérdezte a feleségemet, hogy milyen idös a lánya, a kit nekem esketnem kell? A feleségem mondotta 5 éves, na yon jót nevetett és azt mondotta, eléq idejében szólt. Nálunk is kitört a fo radalom 1919 ben. Kirabolták a boltokat, alakult 1 rablóbanda, rabolt a tanyá kon. A placon botos ünnepet rendeztek, oda kellt menni mindenkinek, sok em bert megvertek, a jegyzönek még a fogát is kiverték. Az Urbán báró fiai is hoz zám menekültek a tanyai kastélyból és ott voltak 3 hétig. Egy d.e. kocsi állt meg a parókhia elött. Azért jött, hogy Kevermesen 1 katonát, menjünk temetni. Mondom a tanitónak, ebben a nagy sárbankocsin sohasem érünk oda, hanem te üli fel erre az egyik lóra, én felülök a magaméra és menjünk. El is mentünk, elte mettük a katonát és visszaindultunk. A mint jöttünk, utánnunk lövöldöztek. A tanitó azt állitotta, manlikherböl lövöldöznek. Megeresztettük aztn a lovaka. Végtában és szerencsésen haza érkeztünkA lo községben szolgáltam a jó Isten nek tehetségem szerint. Kunágotán d.e.d.u. predikáltam vasár nap és ünnepnapokon. Advent elsö vasárnapjától Husvétig minden nap mentünk templomba és szerdán vallásos estélyt tartottunk. Magyardomegyházra mentem az ünnepeken és a mikor a szükség kivánta. Annyian jöttek mindenkor a templo ba, hogy nem fértek be s igy megnagyobbitottuk a templomot és tornyot is épi tettünk a saját erönköl. Kunágotán is kicsinek bizonyult a templom, elha tároztuk, hogy megnagybbitjuk. A pénz is me volt rá, de jött a háboru és abba maradt. Ünnepekben Magyarbánhegyesen és Kevermesen is tartottunk ist. tiszteletet, söt Kevermesen, a mikor Katonaság volt, én voltam a katonapap is. Teherautóm jöttek a tisztekkel, de anyian, ho y a hiveink nem fértek be. Eze ken kivül én tanitottam a hittant Kunágotán az állami iskolában, 5 tanyasi iskolában, Dombirat osom. Az elsoreltakon kivül felügyelö bizottságitagja voltam a Hangya Fogyas ztási szövetkezetnek, társulnöke a Stefániának, elnö ke a ref. egyház presbitériumának, a nemzeti egység pártjának, az állami is kola gondnokságának, diszelnöke a Hadirokkantak, Hadiözvegyek, Hdiárvák nem zeti szövetségének, tagja a községi testnevelési bizottságnak, 1923 ban a Magy. Királyi Vallás és Közoktatásügyi Minisztérium az iskolánkivüli nép müveles terénkifejtett munkálkodás terén kifejtett munkálkodásom ért elis merését nyilván totta, 1933 évben a Nemzeti Munkavédelem dicsérö elismerö küldte. Az elmondottakhoz hozzátartozott a sok gyülés, a sok beszéd. Minden márczius 15 iken 3 beszédet mondtam, 1 et a templomban, 1et a piacon, 1 et este a vendéglöben a vacsoránál. Minden nadrágos halott felett én tartottam a bucsuztatót a temetöben, meg a kath. pap felett is. Onupán a kath. püspöknek 3 38 üdvözlö beszédet mondtam Kunágotán, 36 szor jött bérmálni Kunágotra. Jött 1944 ben életünkben a második nagy háboru. Ott vol már az orosz a kertek alatt. Szept. 2o án felpakoltunk 2 kocsira, mentünk Nyársapátra. Velem v olt 7 nö, nem éreztük magunkat biztonsá ban, mentünk Nagykörösre Dr. Kovács Ferenc orvos segorhoz. Nagyon kedvesek voltak hozzánk. Haza kerültünk 1945 jan. ele jen. A gyülekezet nagy örömmel, szeretettel fogadott. Mindenütt rom volt kö rülöttünk. A lakáson egy ablak sem volt, a kamránk üres, ruhánkat, ágynemüt, edényünket mind elvitték. Mikor elmentunk 13 hizót hagytunk otthon, mind elvitték még egy nagyon szép 2 esztendös üszöt is. De a többi disznót a ha rangozó vitte el, ö mind visszahozta. Volt takarékbetétem, igy rövid idö alatt mindent p toltam. Azeken kivül elkell még mondanom, hogy egy eladósodott kicsiny egynegyat felemeltem a jó egyházak közé, gazdálkodtam, tanyát épittettem házat vettem, 13o fával gyümölcsöst telepitettem, 7o hold földet szerestem. 4 gyermeket felneveltem. Sokon mentem keresztül és még is meglégedett, boldog ember voltam egész 1965 ig, a mikor itt hagyott fedhetetlen, drága feleségem. Azóta csen ek lengek az élet utján. Nagyon kis resze, a mit leirtam az éle temnek, de azt meg lehet állapitani, hogy nem éltem hiába!

Nyársapáton ott maradt 4 ló, kocsi, lo ürb. lószerszám, 1 finom német nyereg és még sok egyéb

Azt a bibliát theológusdiák koromban vettem Sá rospatakon. Ezt használtam egész életemben lelké szi szolgál atom alkalmával is.

Születtem 1887 febr. 2 Szendröben/Borsod m./E rettségizt em a miskolci ref. fögym. ban 1906 ban. Theológus voltam 1906 és 1910 között Sárospata kon. S. lelkész lettem 1910 ben. Ilyen minöségben szolgáltam Poroszlón, Böcsön, Átányban, Felsöábrá nyban, Mezökeresztesen, Heöbában, Szendröben, Ra dostyánban.

A kunágotai gyülekezet választott meg 1916 ba rendes lelkésznek. Itt nösültem meg 1917 márcz. 28 ikán. Elvettem tejfalusi Szarka Etelkát.

Gyermekeink:

Pál szül. 1918 febr. 25.
György szül. 192o decz. 4.
Bertalan szül. 1923 ápr. 22.
Etelka szül. 1928 jan. 15.

A unágotán szolgáltam 1954 ig, a mikor nyugdíjba tettek. Ott maradtunk továbbra is lakni, de 1965 jan. 25 ikén nagy hirtelenség gel meghalt drága, jó feleségem. Igy pár é vig ott kinlódtam még egyedül, de aztán 1968 ban eladtam házam, mindenem és elkö töztem a lányomhoz Nagykörösre. Itt várakozom a boldog viszontlátásra!!

Nagykörös 1969 jul. 3.

Ivanics Bertalan
ny. ref. lelkész.

Édesapánk 1942 ben
Édesanyánk 1928 ban

lábát, azt mondta, ö egy lábbal is vállalja a [illegible] az összeszedését. Be is gyült a pénz, nem csak a templomot nagyobbitottuk meg, hanem még tor nyot is csináltattunk.

Kunágotáról elvitte a háboru a 3 szép harangot, még 1925 be sem volt harangunk. Az év késöi nov. délutánján azonban kopogtattak a lelkészlek aj tajan. Cz. Veres János kurátor és a felesége lépett be. Leültettem öket és el kezdtünk beszélgetni. Jó idö mulva azt mondja a kurátor, nem is kérdezi tisztelete ur, miért jöttünk? D[illegible] harangot akarunk csináltatni. Látta, hogy meglepödöm és mondom, hogy én egy nagyobb harangot szeretnék csi náltatni. Kérdá, milyen lenne az? Mondom, hogy legalább 6oo, vagy 65o kgr. Rög tön rá mondja, legyen 65o kgr. Mondja aztán tovább is, nem is egy, hanem 3 ha nem 3 harangot csináltatunk, mert 3 kis lányunk volt, legyen mindenik emléké re egy. Még most sem állok meg, a mi emlékünkre pedig orgonát csináltatunk. Lássuk, nagy költség, de meg van a mult évi mézunk s ez évben is behordtak az ingyen napszámosok egy pár mázsát. / Ingyen napszámosoknak a méheit ne vezte / A pénzt is évek óta gyüjtjük erre a célra. Ha nincs is meg az egész, de egy tessék egyezkedni a mesterekkel, hogy 1926 szept. igmindent kifizetek. Szivesen áldozom, mert [illegible] szent meggyözödésem, hogy a mit a jó Istennek áldozok, azzal nem le ezek szegényebb. Megegyeztem Slezák budapesti harangöntövel és egy rákos

palotai orgonaépitövel, a kik becsületesen elvégezték a munkájukat. Irtam dr. Balthazár püspök urnak, hogy milyen öröm ért bennünket és hogy ugy lesz az örömünk teljes, ha ö eljön a harangokat és az orgonát megáldani. Kérésünke teljesitette és egy oktoberi vasárnapon megtörtént a nagyon szép ünne pély. Ott volt a [illegible] Miöta ezek történtek, sok minden megváltozott, de a kunágotai 3 harang és orgona ma is hirdetik a jó Isten dicsöségét és örzik Cz. Veres János és neje meg 3 leányka ja emlékezetét.

Nagyon lélekemelö ünnepély volt, a mit a kunágotai ak sokáig fogunk elfelejteni.

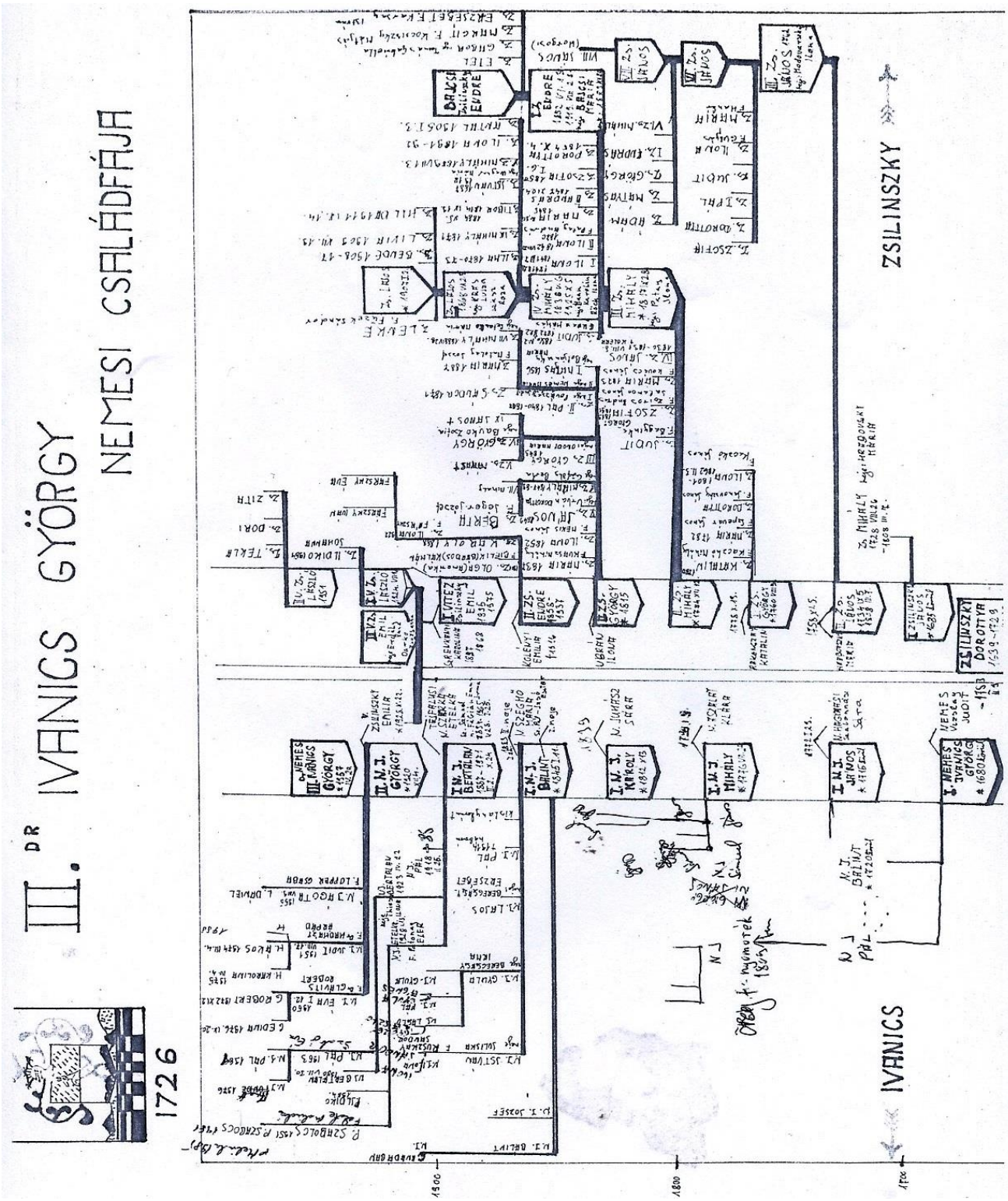
DR IVANICS GYÖRGY
NEMESI CSALÁDFÁJA
III.
1726
ZSILINSZKY
IVANICS
1800
1900

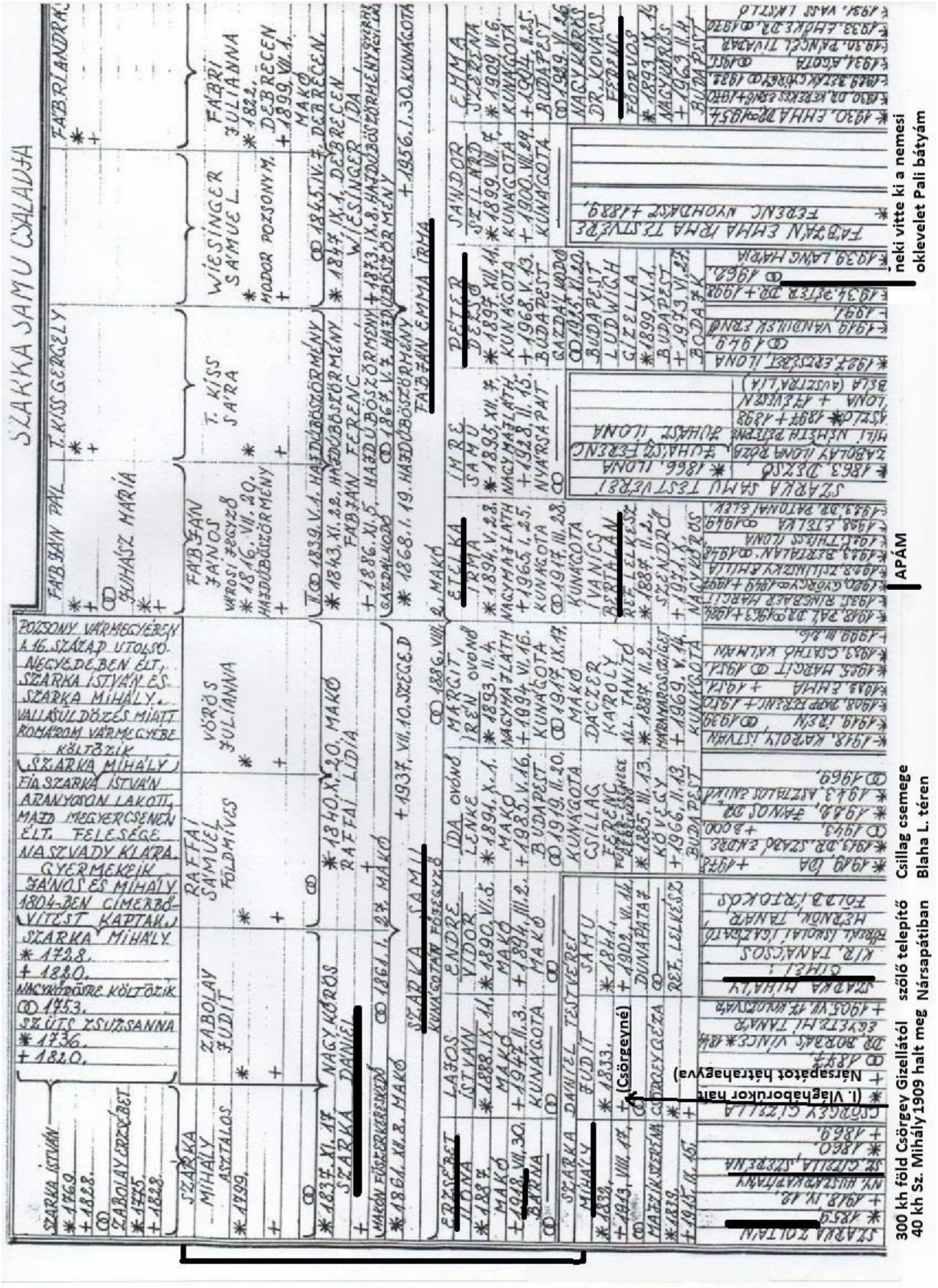
SZARKA SAMU CSALÁDJA
300 kh föld Csörgey Gizellától szőlő telepítő Csillag csemege
40 kh Sz. Mihály 1909 halt meg Nársapátiban Blaha L. téren
neki vitte ki a nemesi oklevelet Pali bátyám
APÁM

ZSILINSZKY CSALÁDFA

Piros csillaggal jelölve édesanyám Ivanics Györgyné v. Zsilinszky Emília Éva
Kék csillaggal v. Bajcsy Zsilinszky Endre

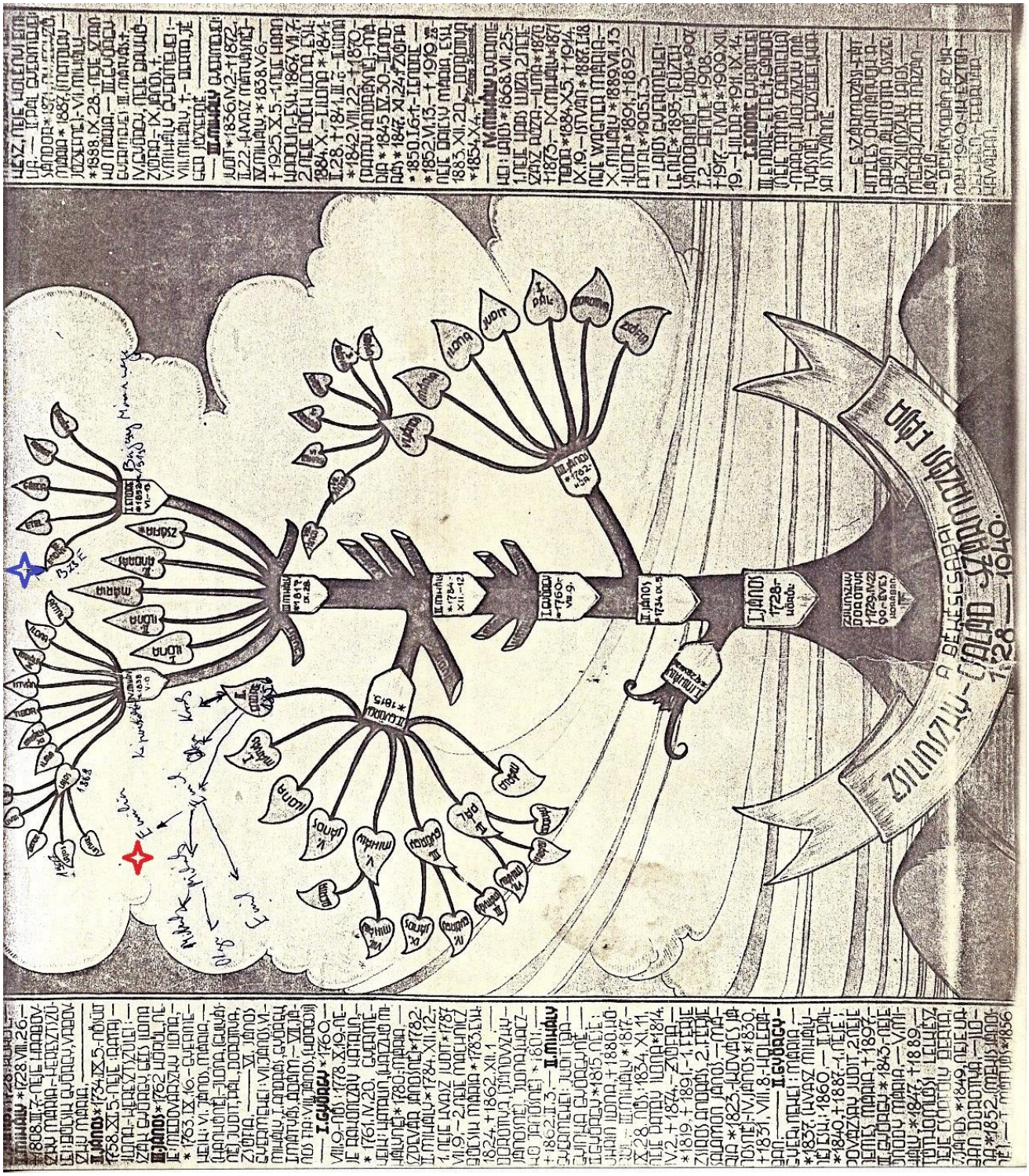

TELEKKÖNYVI-DARABOLÁSI-VÁZLATRAJZ

az eleki 2153 számu tjkv.-ben felvett:

A+1 sor-, 6187/1574stb. hrszámu 38 H..6oo □-öles Szántóról-,
A+2 sor-, 6329/1574stb. hrszámu 1 H.1ooo □-öles Szántóról-,

továbbá az eleki 2278 számu tjkv.-ben felvett:

A+1 sor-, 6328/1574stb.hrszámu - H..4oo □-öles Külsőségről-,

s végül az eleki 2279 számu tjkv.-ben felvett:

A+1 sor-, 6186/1574stb.hrszámu 4 H.12oo □-öles Külsőségről.

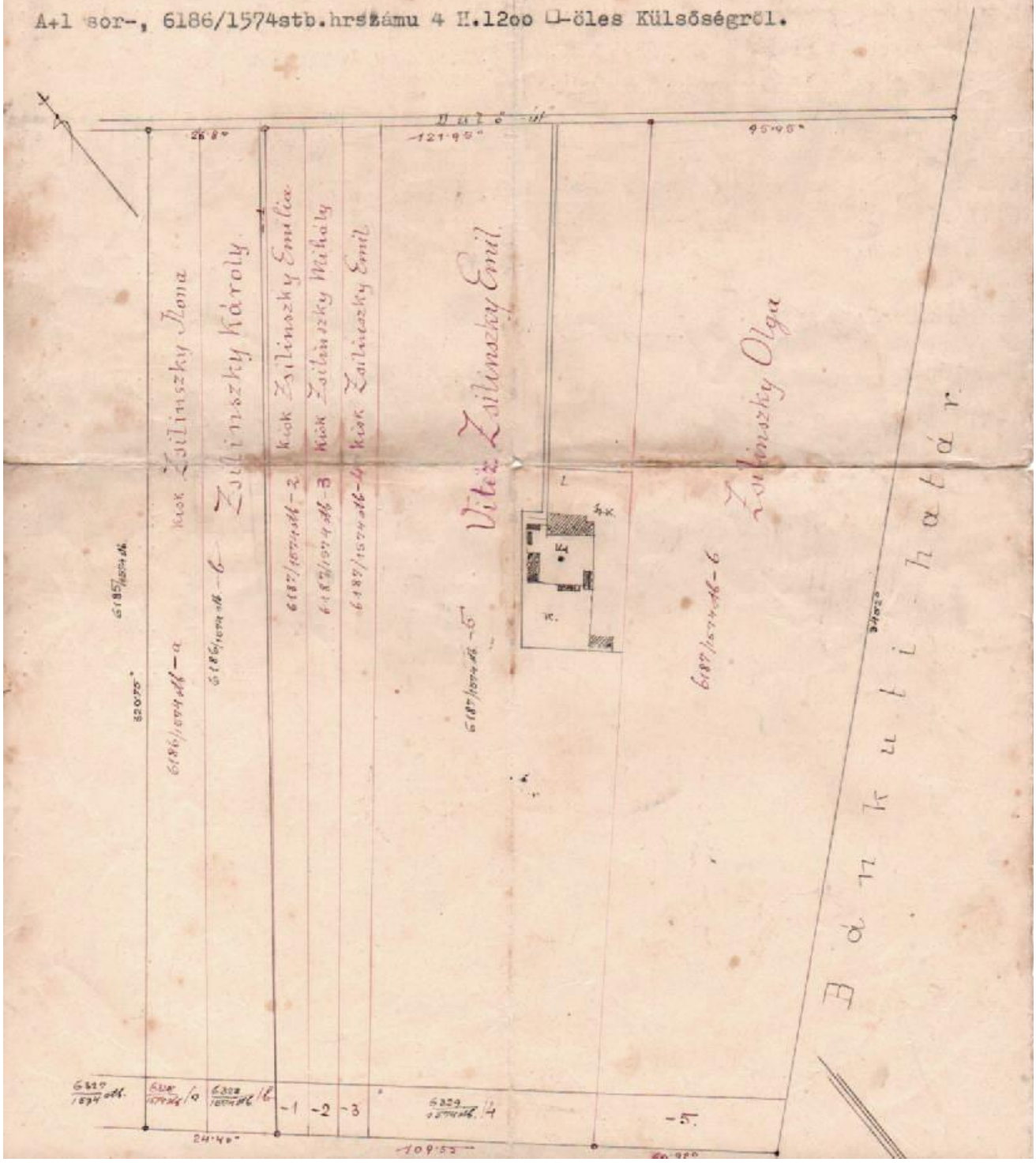

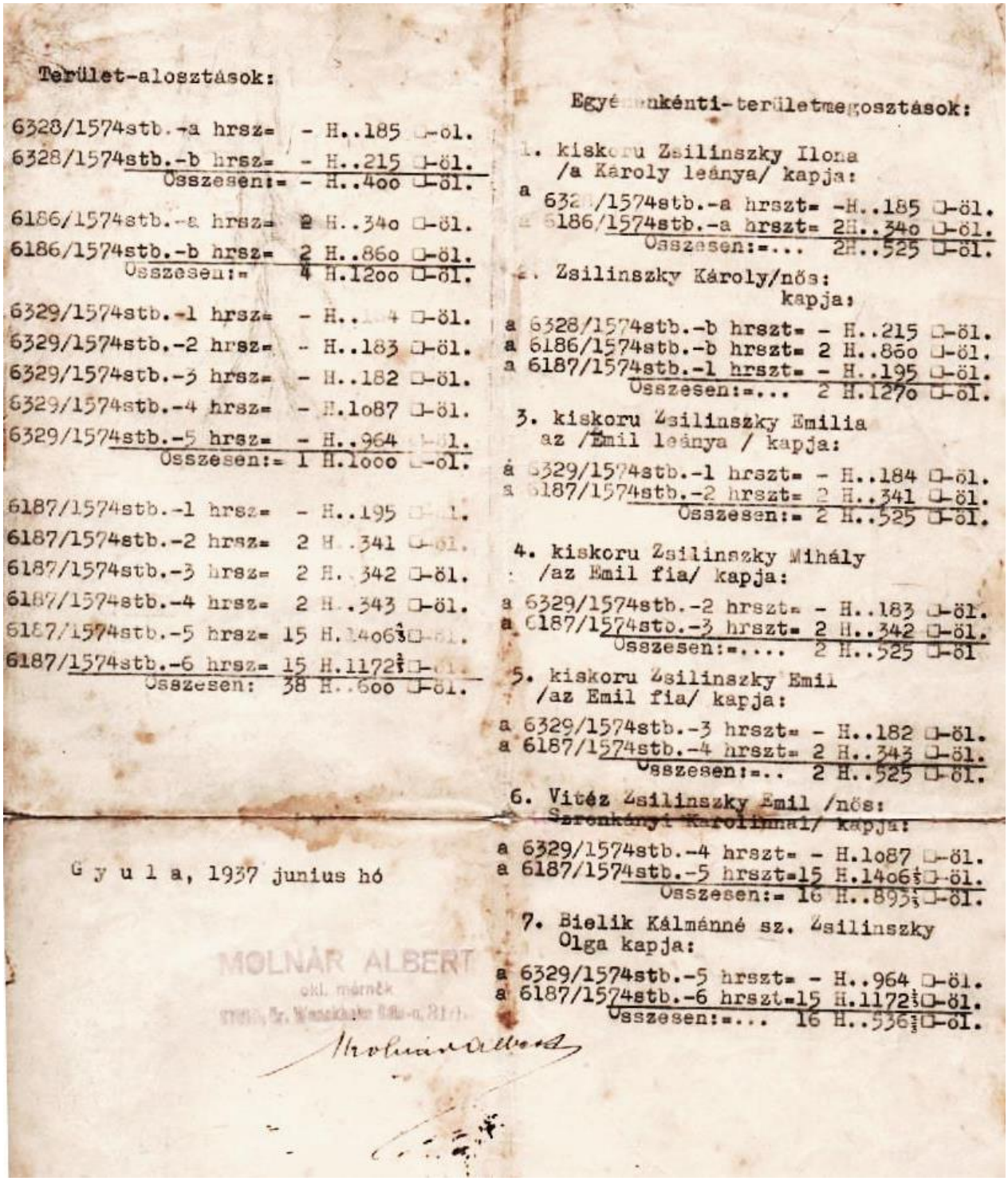

Terület-alosztások:

6328/1574stb.-a hrsz= - H..185 □-öl.
6328/1574stb.-b hrsz= - H..215 □-öl.
Összesen:= - H..400 □-öl.

6186/1574stb.-a hrsz= 2 H..340 □-öl.
6186/1574stb.-b hrsz= 2 H..860 □-öl.
Összesen:= 4 H.1200 □-öl.

6329/1574stb.-1 hrsz= - H..184 □-öl.
6329/1574stb.-2 hrsz= - H..183 □-öl.
6329/1574stb.-3 hrsz= - H..182 □-öl.
6329/1574stb.-4 hrsz= - H.1087 □-öl.
6329/1574stb.-5 hrsz= - H..964 □-öl.
Összesen:= 1 H.1000 □-öl.

6187/1574stb.-1 hrsz= - H..195 □-öl.
6187/1574stb.-2 hrsz= 2 H..341 □-öl.
6187/1574stb.-3 hrsz= 2 H..342 □-öl.
6187/1574stb.-4 hrsz= 2 H..343 □-öl.
6187/1574stb.-5 hrsz= 15 H.1406⅔□-öl.
6187/1574stb.-6 hrsz= 15 H.1172⅓□-öl.
Összesen: 38 H..600 □-öl.

Gyula, 1937 junius hó

MOLNÁR ALBERT
okl. mérnök

Egyé[illegible]nkénti-területmegosztások:

1. kiskoru Zsilinszky Ilona
/a Károly leánya/ kapja:
a 6328/1574stb.-a hrszt= -H..185 □-öl.
a 6186/1574stb.-a hrszt= 2H..340 □-öl.
Összesen:=... 2H..525 □-öl.

2. Zsilinszky Károly/nős:
kapja:
a 6328/1574stb.-b hrszt= - H..215 □-öl.
a 6186/1574stb.-b hrszt= 2 H..860 □-öl.
a 6187/1574stb.-1 hrszt= - H..195 □-öl.
Összesen:=... 2 H.1270 □-öl.

3. kiskoru Zsilinszky Emilia
az /Emil leánya / kapja:
a 6329/1574stb.-1 hrszt= - H..184 □-öl.
a 6187/1574stb.-2 hrszt= 2 H..341 □-öl.
Összesen:= 2 H..525 □-öl.

4. kiskoru Zsilinszky Mihály
/az Emil fia/ kapja:
a 6329/1574stb.-2 hrszt= - H..183 □-öl.
a 6187/1574stb.-3 hrszt= 2 H..342 □-öl.
Összesen:=.... 2 H..525 □-öl

5. kiskoru Zsilinszky Emil
/az Emil fia/ kapja:
a 6329/1574stb.-3 hrszt= - H..182 □-öl.
a 6187/1574stb.-4 hrszt= 2 H..343 □-öl.
Összesen:=.. 2 H..525 □-öl.

6. Vitéz Zsilinszky Emil /nős:
Szronkányi Karolinnal/ kapja:
a 6329/1574stb.-4 hrszt= - H.1087 □-öl.
a 6187/1574stb.-5 hrszt=15 H.1406⅔□-öl.
Összesen:= 16 H..893⅓□-öl.

7. Bielik Kálmánné sz. Zsilinszky
Olga kapja:
a 6329/1574stb.-5 hrszt= - H..964 □-öl.
a 6187/1574stb.-6 hrszt=15 H.1172⅓□-öl.
Összesen:=... 16 H..536⅓□-öl.

1600 □ öl az 1 katasztrális hold (H,) ami 0,5754 hektárnak (ha) felel meg.
38H 600 □-öl az 22ha volt, a másik 16H 536 □-öl pedig 9,4ha = ***31,5ha volt az egész birtok***

ZSILINSZKY MIHÁLY EMLÉKBESZÉDÉNEK RÉSZLETE

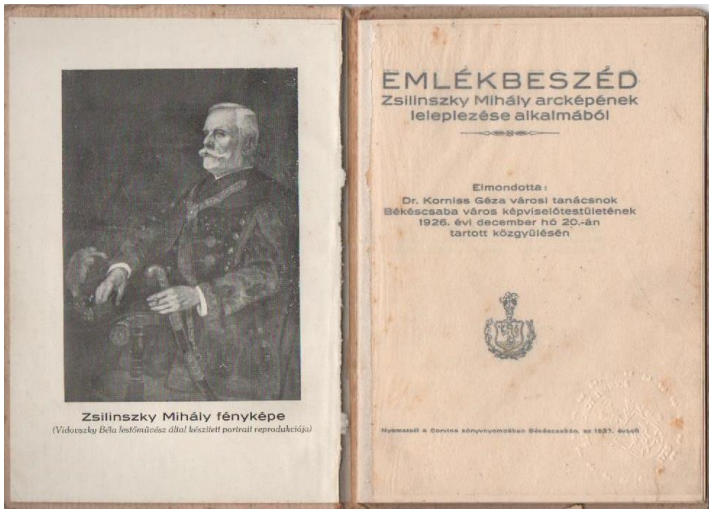

Zsilinszky Mihály fényképe
(Vidovszky Béla festőművész által készített portrait reprodukciója)

EMLÉKBESZÉD
Zsilinszky Mihály arcképének
leleplezése alkalmából

Elmondotta:
Dr. Korniss Géza városi tanácsnok
Békéscsaba város képviselőtestületének
1926. évi december hó 20.-án
tartott közgyülésén

Nyomatott a Corvina könyvnyomdában Békéscsabán, az 1927. évben.

értékes. Jelentősebb művei közül megemlitem a következőket:

1. Az egyetemes történelem főbb eseményei, életirati vázlatokban. (1867-ben irta.)

2. A magyar költészet és szónoklat kézikönyve; ez a munkája arról nevezetes, hogy a szónoki beszédek között ismerteti Zsilinszky Mihály Kossuth Lajosnak István főherceg üdvözlésére mondott, valamint az 1848 július 11-iki országgyülési beszédeit, ezekből ismertette meg viszont Rimély Károly püspök Rudolf trónörökössel is Kossuth beszédeit és páratlan szónoki tehetségét.

3. Magyarország történelme. (1870.)

4. Magyar hölgyek történelmi-, élet- és jellemrajzok. (1871.)

5. A keresztény hit- és erkölcstan vázlata. (1872.)

6. Szarvas város története. (1872.)

7. A felvilágosodás keletkezésének és befolyásának történelme Európában. (Angolból forditva 1872, 1873-ban.)

8. 1848-iki francia forradalom története (Lamartine után.)

9. Békés vármegye történelmi emlékei. (Monumenta diplomatica comitatus Bekesiensis. Haan Lajossal együtt irta.)

10. A magyar országgyülések vallásügyi tárgyalásai 4 kötetben. (felöleli az 1880—1897. közötti ciklust.)

11. Egy forradalmi zsinat története 1707—1715. (1889.)

12. A linczi békekötés és az 1647. vallásügyi törvénycikk története.

13. Csongrád vármegye története. (az ezredév emlékére irta 1896-ban.)

14. A magyarhoni protestáns egyház története.

15. Legutolsó munkája — a Bükk-féle alapitvány által kiüzött egyháztörténelmi mü — befejezetlen maradt.

Ezeken kivül irt tanulmányokat és életrajzokat Békés vármegye multjáról, a Peró-féle lázadásról, a békésvármegyei jakubinusokról, ajtóssy Ajtós Antalról, (Dürer atyjáról), Károlyi György grófról, Wenckheim Béla báróról, Terényi Lajosról, Székács Józsefről, Győri Vilmosról és Haan Lajosról.

Továbbá irt művészettörténelmi tanulmányokat Ferenczy szobrászról, Kupeczky festőről, Kaulbachról, Haan Antalról és Munkácsyról. Történetiróink közül: Heltay Gáspárról, Bonfiniuszról, Székely Istvánról, Verancsics Antalról, Virág Benedekről, Horváth Istvánról, Palaczky Ferencről és Taine Hyppolitról.

Utóbb politikai tanulmányokat: gróf Széchenyi István és a nemzetiségi kérdés, majd báró Wesselényi Miklós és a nemzetiségi kérdés, és Ne temere cimek alatt.

Szerkesztette 1874-ben a Békés cimü lapot is és a Békés vármegyei régészeti és müvelődéstörténelmi társulatnak részben a megalkotója, 12 éven át pedig titkára és Évkönyvének szerkesztője volt.

Választmányi tagja volt a magyar történelmi, földrajzi, régészeti és pedagogiai társulatoknak. Tudományos és irodalmi munkásságának elismeréseképpen a Magyar Tudományos Akadémia 1878-ban levelező, 1889-ben pedig rendes tagjává választotta; a genfi és kolozsvári egyetemeknek is honoris causa doktora volt.

Már ez a tevékenység is nem egy emberélet, de emberélelek munkájával felér. Pedig mindez Zsilinszky Mihályt — hogy ugy mondjam — csak profilban világitja meg előtt, hogy „en fasse" is megismerhessük, követnünk kell őt a politika és közélet terrénumaira, hova hivatása és hajlamai mégis csak elsősorban vonzották; mint országgyülési képviselő, főispán és államtitkár, az organikus törvényeknek és fontos közintézményeknek egész sorát alkotta meg. Erről az elsők között tanuskodhatik éppen Békéscsaba városa, mely gondoskodásának melegét szüntelenül érezte és azon intézmények révén, melyek itt nevéhez füződnek, nézetem szerint Zsilinszky Mihálynak köszönheti e város nemzeti kulturájának megteremtését.

Mikor 1874-ben tanári katedrájától megvált, tevékeny részt kezdett venni a vármegye közéletében, melynek gyülésein szónoki sikereivel vonta magára a figyelmet, ez időtájt alakult meg a jobb- és baloldal fuziójából a szabadelvü párt Tisza Kálmán vezetése alatt s ennek programmjával a legközelebbi képviselővválasztás alkalmával elnyerte a gyomai választó kerület mandátumát. Két időszak alatt ezen kerületet, majd több cikluson keresztül szülővárosát, államtitkárrá történt kinevezésekor Zólyom várost, utoljára pedig Szarvast képviselte az országgyülésen, melynek — két ciklus kivételével — a forradalom kitöréséig tagja maradt.

Parlamenti felszólalásait és előadásait azok választékos stilusa mellett fegyelmezett gesztusai és szép bariton hangja tették formailag is tökéletessé. Nagy debatteri tehetségével és hidegvérével pedig több közismert éleseszü személyiséget győzött le a parlament szellemi tornáin.

Tagja volt a horvát regnikoláris deputációnak s az alapok és alapitványok jogi természetének meghatározására többször kiküldött bizottságnak, a magyar delegációknak és egyideig mint a képviselőház jegyzője is működött. 1889-ben Csongrád-, 1892-ben Zólyom vármegye főispánjává, 1895-ben pedig a Vallás- és Közoktatásügyi Miniszterium politikai államtitkárává nevezte ki a király.

Mikszáth Kálmán a „tisztelt Ház"-ban az ő utánozhatatlan Dickensi klassicitásával és humorával sokat foglalkozott Zsilinszky Mihállyal, akitől — mint a zseniális palócz mondotta — még visszautasittatni is élvezet számba megy s a sikertelenül folyamodók is ragyogó arccal távoznak az államtitkártól. Talán ez volt az oka, vagy ez is oka volt, hogy ha valami kényes megbizatás — olyan selyemzsinór féle — kerülközött, azt okvetlenül Zsilinszky Mihály feladatául tüzték ki s hogy milyen eredménnyel oldotta meg feladatait, mi sem bizonyitja jobban, minthogy államtitkársága 10. évében Őfelsége valóságos belső titkos tanácsosává tette s az osztrák császári Lipót rend Commandeur keresztjével is kitüntette.

Hiányos volna élettörténetének ismertetése, ha nem emlékezném meg emberbaráti és sociális tevékenységéről is. A körösvölgyi árvizkárosultak felsegitésére szerkesztette a „Részvét"-cimü emlékkönyvet. A 80-as években több ezerholdas kincstári birtokot szerzett meg a békésmegyeiek részére (ezen a területen épült Medgyesbodzás és Medgyesegyháza) és 1891-ben — csongrádi főispánsága idején — a szentesieket látta el Temesvár mellett egy erdőirtásból eredő nagyobb darab földdel.

1674-es *kiadású úri hölgyek műveltségét segítő kézikönyv*

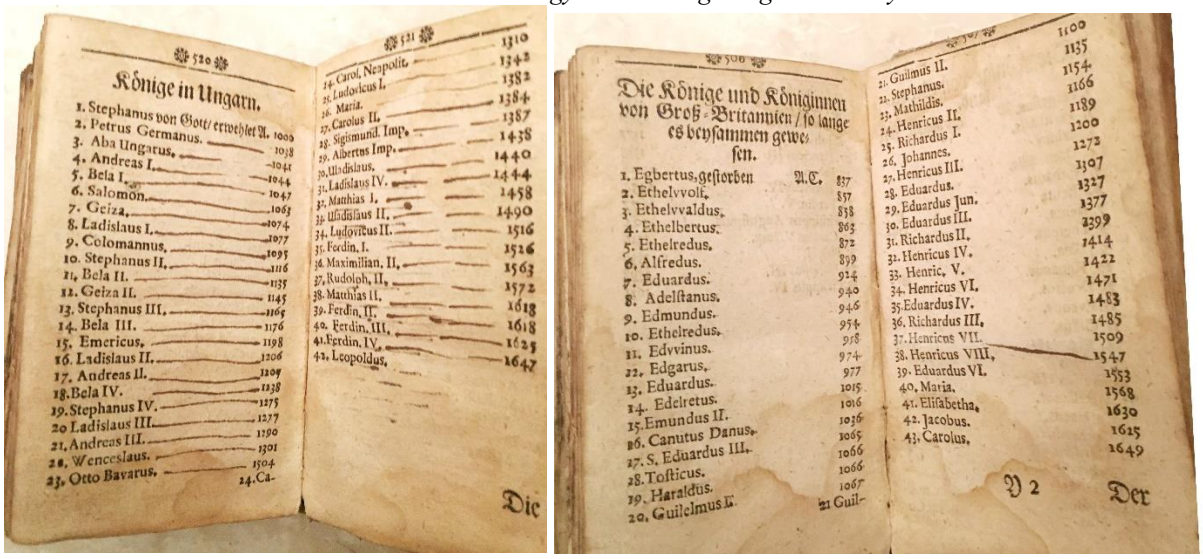

benne a magyar királyokkal és német-római császárokkal

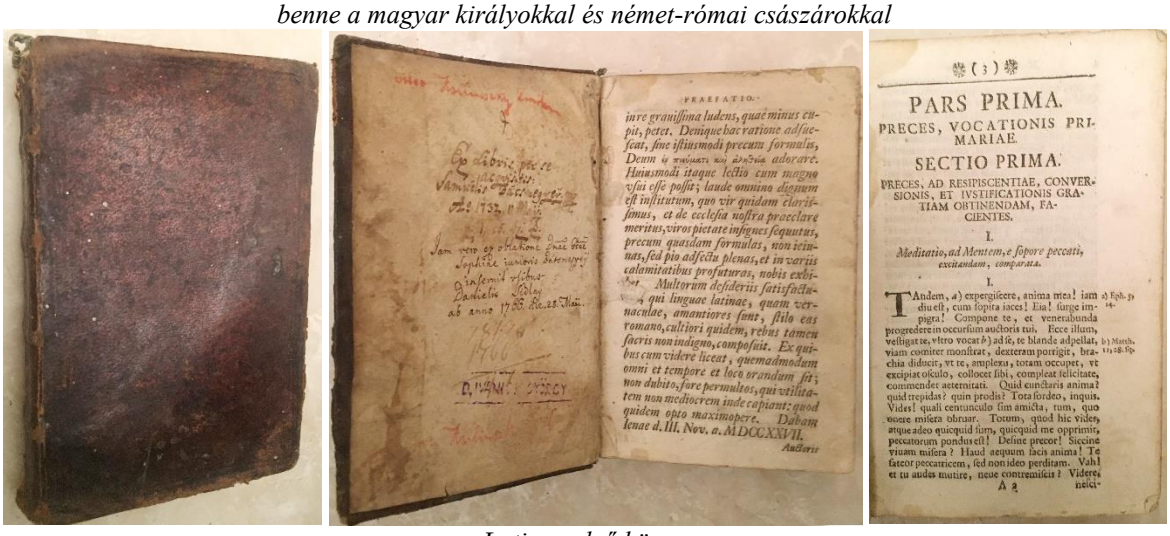

Latin nyelvű könyv

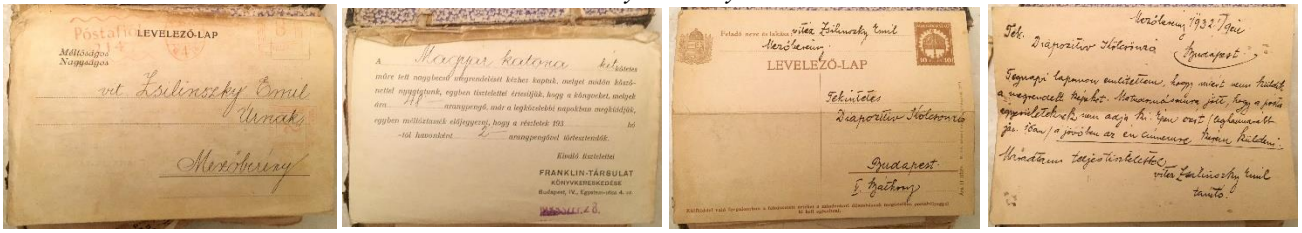

Megrendelt Magyar Katona kiadvány elkészültének visszagazolása; Diapozitív társasággal való levelezés

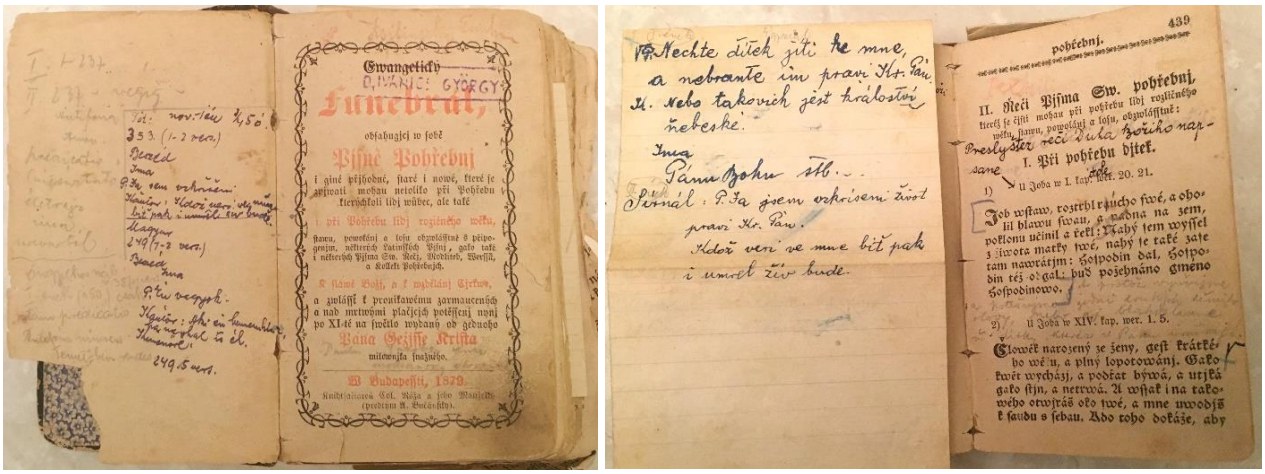

Zsilinszky Károly által hátrahagyok könyvek

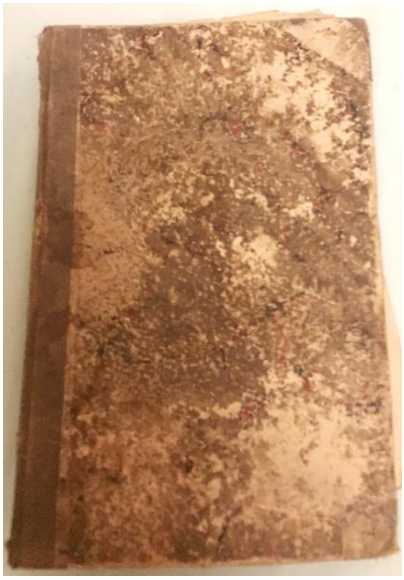

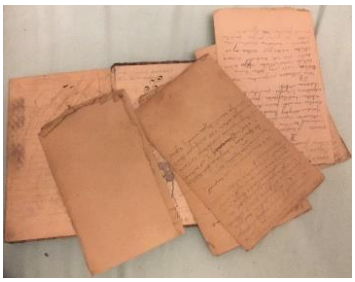

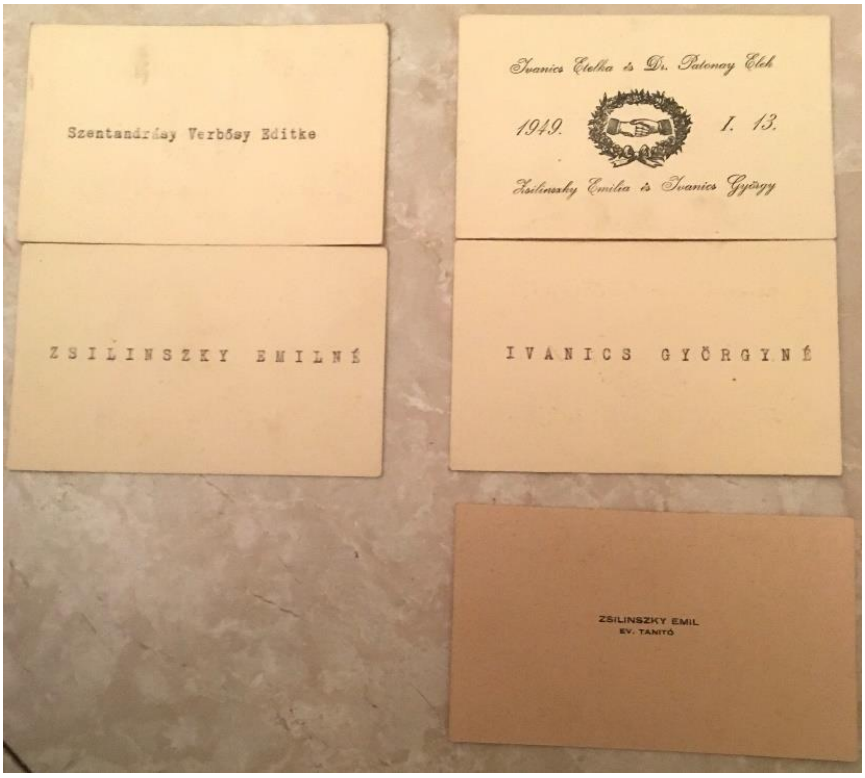

1949 01 13-i dupla esküvői meghívó és névjegyek

KÖSZÖNET NYILVÁNÍTÁS

A könyv létrehozásában sokan segítettek. **Mindenkinek ez úton mondok köszönetet.**

Sok családi fejezet készült úgy, hogy interjút készítettem **anyámmal**, mert a nagyon régi eseményekről már csak ő tudott beszámolni. Máskor egyszerűen megkérdeztem valakit egy témáról, például **Éva testvéremet**, vagy **Berci unoka testvéremet** is, amikor éppen volt egy kis időm. Legtöbbször ez a klinikámra eső úton a csúcsforgalomban araszolva történt, így kellemesebben telt az idő. Többen küldtek képeket. **Misú barátom** is volt olyan kedves, hogy a hibajavításban segített.

Ágota testvérem a céges adatait küldte meg, abból kerekítettem ki az ő történetét.

Feleségemnek és **kis családomnak**, hogy volt sok érdekes és fontos dolog mit leírhattam.

Külön köszönetet kell mondjak a **Google**-nak, Arcanumnak *(ott találtam rá a Spleni huszárezredre is mely kulcsfontosságú volt)* és a **Wikipediának**, melyek különlegesen sokat segítettek a történelmi események rekonstrukciójában.

Szendrői anyaghoz leutaztam családommal **Szendrőbe** az **Ivanics rokonokhoz**, és tőlük tudtam meg sok minden igen fontos információt, akik szeretettel fogadtak és kalauzoltak ott.

Jutka testvérem a születésének történetét küldte meg, ebből kerekítettem ki a családi történetét.
Mivel ő ragaszkodott, hogy eredetiben is megjelenjen a története.

Lásd, ide most bemásolom ezt is szó szerint, bárki összehasonlíthatja a szövegben lévővel.:

„Judit, 1951 08. 17.

Egy forró augusztusi napon négyen keményen dolgoztunk:

Édesapám kint a lucerna földön, édesanyám, a bába néni és én pedig Cz Veresék vályogházának hűvös szobájában. Ez volt szüleim első otthona. Ide úgy kerültek, hogy Ivanics nagyanyám gyámolította az öreg korukra elárvult kunágotai házaspárt, akik az I. világháborúban elvesztették mindhárom fiukat. Hálából Cz Veresék az egyházra hagyták a templommal szemben lévő sarokházukat. Ide költöztek szüleim, miután összeházasodtak. A gyülekezeti házként is használt épületben az imaterem szomszédos volt édesanyám konyhájával. Néha hallatszott az edénycsörgés, a gyereksírás a lelkész nagyapám által tartott áhítat alatt. (Volt is belőle neheztelés időnként.)

Sietnünk kellet.

A hosszú szárazság után esőt jelzett Zsilinszky nagyapám első világháborúban meglőtt lába. A szénát tehát mindenképpen sürgősen be kellett hordani.

A lucernát legjobb zöldbimbós állapotban lekaszálni. Ha meg elöregszik a növény, sokat veszít a tápértékéből. A kaszálás időpontjának megválasztásakor néha kompromisszumot kell kötni a várható időjárás miatt: ha ugyanis megázik a szikkadó termés, bepenészedhet, ki kell dobni az egészet. Vannak ugyan olyan gazdák, akik nem törődnek ezzel, feletetik a dohos, penészes takarmányt, de az állatot nem lehet becsapni. Rögtön megcsappan a tej, kólikás lesz a ló.

Édesapám ezért gyűjtötte hajnal óta a szénát. Szerencse hogy indulás előtt édesanyám megkérte, szóljon a bába néninek, mert nekem szintén sürgős lett a dolgom: egy nappal már így is lekéstem Emil bácsi, édesanyám testvérének, a kiszemelt keresztapámnak a szülinapját. (Huszonkilenc évvel ezelőtt augusztus tizenhatodikán született ugyanis szeretett oroszlántestvérem).

Akármennyire sürgős volt a munka, délben hazajött édesapám megnézni bennünket. Ebéd után lepihent egy kicsit, jobb híján nővérkém orosházi vásárban vett rácsos ágyába. A rácsokon át kilógatta a lábát, és már aludt is. Édesanyám jót nevetett ezen, amikor két vajúdás közti szünetben kinézett egy pillanatra.

Ez az ágy végigkísérte az eddigi életünket. Mikor nővérkém kinőtte, én kaptam meg. Vásárhelyen a tangazdaságban az ablak előtt volt a helye, a szüleim nagyágyától balra. Nagyon szerettem benne aludni. Van rajta két fababú, amit pörgetni lehet elalvás előtt. Túlélte szüleim számtalan költözését. Édesanyám Pestre is felmenekítette édesapám halála után. A szemem elpárásodott, amikor első unokám születése után felajánlotta, hogy hozzam el. Most nálunk van a vendégszobában. Az egyik merevítő fája eltört, így csak az újszülötteket bírja el, de majd megcsináltatjuk.

Visszatérve az augusztusi napra, elmondhatom, hogy az 1951. 08. 17-i nap szerencsés volt: sikerült behordani a lucernát, estére megjött az eső a kukoricára, Cz Veresék elárvult házában ismét gyermeksírás hallatszott, egy fővel gyarapodott a családunk, megszülettem.

A szerencse elkísért egész életemben:

- *azt tanulhattam, amit szerettem,*
- *folyamatosan tanulunk és dolgozunk,*
- *1973-ban férjhez mentem,*
- *négy gyermekünk született: egy állatorvos lett, egy jogász, egy pszichológus egy vegyész.*

Tamási Áron szavaival élve: otthon érezzük magunkat a világban.”

ö

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető **5**

AJÁNLÁS 6

IVANICS GYÖRGY & ŐSEINEK RÖVID ÉLETÚT REKONSTRUKCIÓJA 7

IVANICS CSALÁD NEMESI OKLEVELE 14

Ivanicsokról további régi érdekes adatok az 18

Ivanics bolgár fejedelem (Calo-Joannes) 18

Ivanics Várispánság (Ivanič-Grad) 18

Ivanics Pál császmai kanonok 18

Ivanicsi István atyinai gárdián, erdélyi őr, 1512 tavaszán helytartó 19

További fontos tisztséget betöltő Ivanicsok 19

Ivanics név és a horvátok 20

1526 előtti fontos történelmi események **21**

Ivanič-Grad 24

Ivanics Bán (Horváti János) 24

Bebekék Horvát-Szlavon tisztségei & Felső-Magyarországi birtokai 27

1526-1664 közötti Ivanics ősök és történelmi események **32**

Bocskai Szabadságharc (1604-1606) és a Tízenötéves háború (1593-1606) 35

Bethlen Gábor fejedelem uralkodása (1613-1629) Harmincéves háború (1618-1648) 36

I. Rákóczi György Erdély fejedelme (1630-1648) 38

Török háborúk 1612-1664-ig 39

IVANICS & VISZLAY CSALÁD ŐSEINEK TÖRTÉNETE 1526-1726-IG 40

Szendrői és egyéb fontos információk 40

Ns. Vifzlaÿ Demeter Szendrő várkapitánya 1620?-1686? **45**

Ivanics János? 1640?-1705? és felmenői **48**

NS. IVANICS GYÖRGY (1670-1736) LOVASKAPITÁNY ÉLETÚTJA 51

1664-tól kezdődő Weselényi összeesküvés, 1671-től pedig annak megtorlása 51

1683 Bécs sikertelen ostoma és a törökök kiűzése 54

Deák-, Viszlay-, Splényi-huszárezred 59

Ns. Vifzlaÿ András huszárezred tulajdonos & kuruc várkapitány 1660?-1706 ..... **59**

Deák huszárezred 1696 02 20-tól 61

Hegyaljai felkelés 1697 07 1-19 62

Zentai csata 1697 09 11 62

1701-1714 Spanyol örökösödési Háború 65

Rákóczi-szabadságharc (1703-1711) 65

Deák-, Viszlay, Splényi-Huszárezred további harcai 71

Splényi János báró ezredes 76

Ns. Ivanics György (1670-1736) **78**

1719-1720 Ivána (?) alezredes ezredes a Splényi lovas ezrede kapitánya 78

Ivanics György reménytelen szerelme & beteljesült házassága Vifzlaÿ Judittal 78

1716-1718 Habsburg török háború 82

Pétervaradi csata és Temesköz felszabadítása 1716 82

Pancsova visszafoglalása 1716 11 09 83

1723 Pragmatica sanctio & Ivanics György további élete 87

A nemessé vált Ivanicsok református magyarok voltak 88

Ns Ivanics Györgyné ns. Vifzlaÿ Judit 1690?-1753 02 07 és a Viszlay Család 90

Ns. Ivanics György János 1721? -1791? **93**

Ns. Ivanics Bálint 1723?-1785? 93

Ns. Ivanics János 1740?-1807? **93**

Ns. Ivanics Pál 1742?-1812? 93

Ns Ivanics Jánosné ns. szalonnai Hagymásy Sára 1754?-1820? 99

Ns. Ivanics Mihály 1776 07 23-1836? **101**

1799 ns. Ivanics Mihályné ns. Aszalai Klára 1778 05-1854? 101

Ns. Ivanics Károly 1812 10 13-1877? **106**

1839 Ns. Ivanics Károlyné ns. Juhász Sára 1819-1902 12 13 106

Ns Ivanics Bálint 1845-1912 ..... **108**
1873 Ns Ivanics Bálintné ns Almási Julianna 1848-1882 108
1883 Ns Ivanics Bálintné ns Szeghő Mária 1862-1928 108
(Szendrői) Ns. Ivanics Bertalan 1887-1970 ..... **113**
Ns. Ivanics Bertalanné ns. tejfalusi Szarka Etelka 116
Ns. Dr. Ivanics Pál 1918-1984 119
Ns. Ivanics Pálné Dr. Ivanics (Ringbauer) Margit 1935-? 119
Ns. Ivanics Bertalan 1923-2016 120
Ns. Ivanics Bertalanné Thiess Ilona 1925-2006 120
Ns. Ivanics Bertalan ifj. 1950 120
Ns. Ivanics Pál 1953 01 21 122
Ns. Ivanics Anett 1976 09 04 122
Ns. Ivanics Pál ifj. 1981 12 13 122
Ns. Ivanics Etelka dr. Patonai Elekné 1928 122
Ns. Ivanics György 1920-1997 ..... **123**
Ns Ivanics Györgyné v. Zsilinszky Emília Éva 1928 és a Zsilinszky család 128
II. 30 éves háború (I. és II. Világháború) 131
Ns. Ivanics Éva dr. Glávits Róbertné 1950 134
Ns. v. Ivanics Judit Hadházy Árpádné 1951 135
Ns. Ivanics (Bernáth) Ágota 1955 136

NS. IVANICS GYÖRGY DR. V. 1957 137
Dr. Ivanics György családfája 144
Ivanics György DNS genetika elemzése 145
Kárpát-medencébe betelepült népek és DNS adatok 146
Ns. dr. Ivanics Györgyné Verasztó Edit Csilla 1966 147
Ns. Ivanics Gina Stefánia 1990 148
Ns Ivanics Leonárd György 1996 ..... **149**
Ns. Ivanics Nadin Diána 2005 150
További történelmi események, belefűzve az Ivanics György családi történéseivel 151
Szendrő manapság **152**
További hír Ivanicsokról **153**
Gróf Andrássy Gyula és Savoyai Jenő lovas szobrainak versenye **154**
Utószó **155**

MELLÉKLETEK 156
Ivanics családi képek gyűjteménye 156
Ivanics György – Zsilinszky Emília nagycsaládja 162
Ns. Ivanics György lovaskapitány utódainak lovaskultúrájáról képek 163
Nemesi oklevél 170
Ivanics címeres ereklyék 171
Nemesi oklevél latin leirata 172
Nemesi oklevél magyar fordítása 176
1773-as konfiskálások jegyzékének eredeti dokumentumai és rövid leirata 180
Vifʒlaÿ András Levelezéseinek leírata Labsánszky Jánossal 184
Anyakönyvi kivonatok 186
Ns. Ivanics Pál dr. 1918 származási táblázata 192
Klein Gáspár miskolci főlevértárnok irata 193
Ns. Ivanics Bálint dokumentumai 194
Ns I. Ivanics Bálintné, ns. Szeghő Mária végrendelete 1928 197
Ns. Ivanics Bertalan iratai 198
Ivanics családfa 199
Szarka családfa 200
Zsilinszky családfa 201
Zsilinszky Birtok szétosztása 1937 júniusába 202
Zsilinszky Mihály emlékbeszédének részlete 204
Zsilinszky könyvrelikviák 205
Köszönet nyilvánítás **207**

TARTALOMJEGYZÉK 208

NÉVJEGYZÉK:.....211

NÉVJEGYZÉK:

1506? Szendrő **ns. Ivanics György 6. fokú őse*** Szendrő †1568?, 46, 62
1536? Szendrő **ns. Ivanics György szépapja*** Szendrő †1606?, 46, 62
1566? Szendrő **ns. Ivanics György ükapja*** Szendrő †1630?, 46, 62
1596? Szendrő **ns. Ivanics György dédapja*** Szendrő †1659?, 46, 62
1618? Szendrő **ns. Ivanics György nagyapja*** Szendrő †1686?, 47, 62
1640? Szendrő **ns. Ivanics György apja*** Szendrő †1689?, 47, 62
1668 Ivanics György Spleni lovasezred kapitánya, 75
1668 **ns. Ivanics György lovaskapitány***, 12
1668 Szendrő **ns. Ivanics György* Szendrő** †1736?, 67
1690? ns. Ivanics Györgyné **ns. Vifzlaÿ Judit Szendrő** †1753, 80
1719? Szendrő **ns. Ivanics János*** Szendrő †1791?, 85
1723? Szendrő ns. Ivanics Bálint Szendrő †1785?, 87
1724? Szendrő ns. Ivanics György Szendrő †1790?, 88
1727? Szendrő ns. Ivanics Pál Szendrő †1792?, 88
1754? ns. Ivanics Jánosné **ns. szalonnai Hagymásy Sára** Szendrő †1820?, 89
1772 Szendrő ns. Ivanics Susanna, 86
1772 Szendrő ns. Ivanics János ifj., 86
1776? Szendrő **ns. Ivanics Mihály*** Szendrő †1836?, 91
1781? ns. Ivanics Mihályné **ns. Aszalay Klára** Szendrő †1854?, 91
1808? Szendrő **ns. Ivanics Károly*** Szendrő †1877?, 95
1821? Ládbesnyő ns. Ivanics Károlyné **ns. Juhász Sára** Szendrő †1903?, 95
1834? Szendrő ns. Ivanics Ágota, 98
1845 Szendrő **ns. Ivanics Bálint*** Szendrő †1912, 97, 98
1848? ns. Ivanics Bálintné **ns. Almási Julianna** Szendrő †1882, 97
1862 Aggtelek ns. Ivanics Bálintné **ns. Szeghő Mária Szendrő** †1928, 98
1862 ns. Ivanics Bálintné **ns. Szeghő Mária** Szendrő †1928, 97
1874 Szendrő ns. Ivanics Károly *(Almási)*, 97
1877 Szendrő ns. Ivanics Bálint *(Almási)*, 97
1879 Szendrő ns. Ivanics Lajos *(Almási)*, 97
1884 Szendrő ns. Ivanics Lajos, 98
1887 Szendrő **ns. Ivanics Bertalan*** Nagykőrös †1970, 98, 101
1889 Szendrő ns. Ivanics Pál, 98
1890 Szendrő ns. Ivanics Borbála, 98
1890 Szendrő ns. Ivanics Erzsébet, 98
1892 Szendrő ns. Ivanics István, 98
1894 Nagymajlát ns. Ivanics Bertalanné **ns. tejfalusi Szarka Etelka** †1965, 104
1896 v. Zsilinszky Emil 1974, 118
1896? Szendrő ns. Ivanics Gyula, 98
1898? Szendrő ns. Ivanics Lajos, 98
1902 Szendrő ns. Ivanics Imre *(Almási)*, 97
1907 Szendrő ns. Ivanics Bálint *(Almási)*, 97
1910 Szendrő ns. Ivanics Piroska *(Almási)*, 97
1913 Szendrő ns. Ivanics Julianna *(Almási)*, 97
1918 Kunágota ns. Ivanics Pál Dr. †1984 Budapest, 107
1920 Kunágota **ns. Ivanics György*** †1997 Hódmezővásárhely, 112
1922? Szendrő ns. Ivanics Ilona, 98
1923 Kunágota ns. Ivanics Bertalan †2016 Cegléd, 108
1925 ns. Ivanics Bertalanné Thiess Ilona †2006 Cegléd, 108
1926? ns. Ivanics Gyula ifj., 98
1928 Kunágota ns. Ivanics Etelka dr. Patonai Elekné †2013 Nagykőrös, 110
1928 Mezőberény ns. Ivanics Györgyné **v. Zsilinszky Emília Éva**, 112, 117
1929? ns. Ivanics László, 98
1930 Szendrő ns. Ivanics István *(Almási)*, 97
1931? ns. Ivanics Pál, 98
1935 ns. Ivanics Pálné dr. Ivanics (Ringbauer) Margit, 107
1940 ns. Ivanics Margit *(Almási)*, 97
1950 Kunágota ns. Ivanics Bertalan, 108
1950 Kunágota ns. Ivanics Éva dr. Glávits Róbertné, 123
1951 Kunágota ns. Ivanics Judit dr. Hadházy Árpádné, 124
1951 ns. Ivanics Bálint *(Almási)*, 97
1953 Kunágota ns. Ivanics Pál, 110
1955 Hódmezővásárhely ns. Ivanics (Bernáth) Ágota, 125
1957 Hódmezővásárhely **ns. Ivanics György Dr.***, 126
1957 Szendrő ns. Ivanics István *(Almási)*, 97
1960? ns. Ivanics Gyula, 98
1962 Szendrő ns. Ivanics Imre *(Almási)*, 97
1966 Orosháza ns. Dr. Ivanics Györgyné **Verasztó Edit Csilla**, 136
1976 ns. Ivanics Netti, 110
1981 ns. Ivanics Pál ifj., 110
1984 ns. Ivanics Ivett *(Almási)*, 97
1986 ns. Ivanics Melinda *(Almási)*, 97
1989 ns. Ivanics Ibolya *(Almási)*, 97
1990 Budapest ns. Ivanics Gina Stefánia, 137
1992 ns. Ivanics Ildikó *(Almási)*, 97
1993 ns. Ivanics Bálint *(Almási)*, 97
1994 ns. Ivanics Adrienne *(Almási)*, 97
1994 ns. Ivanics Tamás *(Almási)*, 97
1996 Budapest **ns. Ivanics Leonárd György***, 138
1998 ns. Ivanics Dániel *(Almási)*, 97
2005 Budapest ns. Ivanics Nadin Diana, 139

Bercsényi Lovasszakosztály, 115
Bethlen Gábor Erdély fejedelme (1613-1629), 40
Bocskai István Erdély fejedelme (1605-1606), 39
dobzse II. Ulászló király (1456 trónon 1490-1516), 19
Esze Tamás 1697-os Hegyaljai kuruc felkelés résztvevője, 71
Ferenc József császár és király, 143
gróf Andrássy Gyula, 143
gróf Mercy generális, 75
Harmincéves háború (1618-1648), 40
Hegyaljai felkelés 1697 07 1-19, 70
Hunyady Mátyás király (1443 trónon 1458-1490), 19
I. Rákóczi György Erdély fejedelme (1630-1648), 42
I. Szulejmán szultán (1494 trónon 1520-1566), 19
II. Lajos király (1508 trónon 1516-1526), 19
II. Rákóczi Ferenc Magyarország fejedelme (1704 07 08 - 1711 02, 71
Ivanič-Grad, 21
ns. Ivanics György Ivanics-Zsilinszky családfája, 133
Pancsova, 75
Pozseveráci béke 1818 07 21, 76
Rákóczi Zsigmond Erdély fejedelme (1607-1608), 141
Rákóczi-szabadságharc (1703-1711), 71
Savoyai Jenő herczeg, 70
Spleni lovas ezred, 75
Szendrő, 12, 141
Tizenötéves háború (1593-1606), 39
Tokaj Ferenc 1697-os Hegyaljai kuruc felkelés vezetője, 70
VI. Károly német-római császár, III. Károly magyar király (1711-1740), 141
Zentai csata 1697, 70

PROFESSIO KIADÓ

DR. IVANICS GYÖRGY könyvei

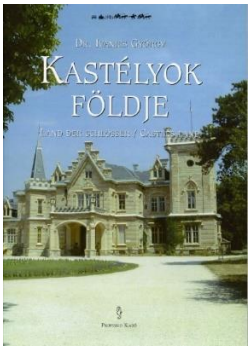

2004

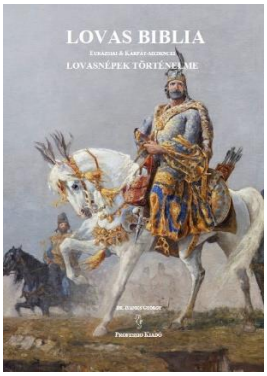

2018

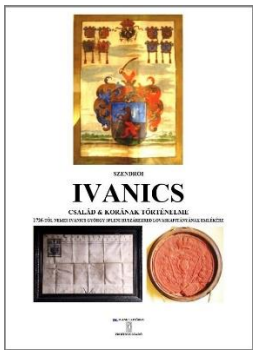

2018

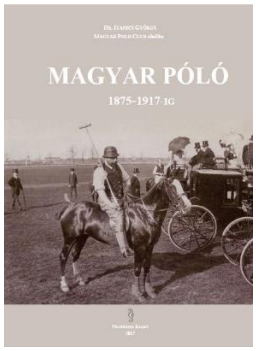

2017

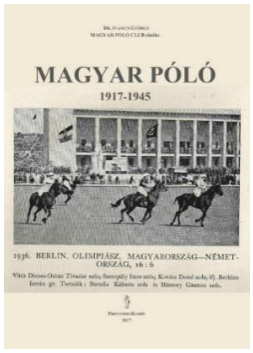

2017

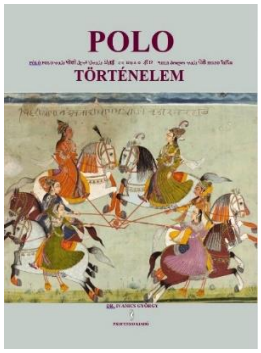

2018

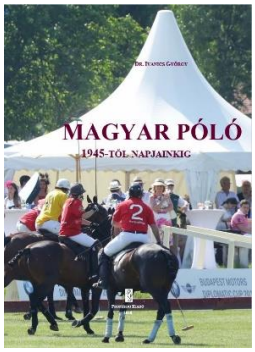

2018

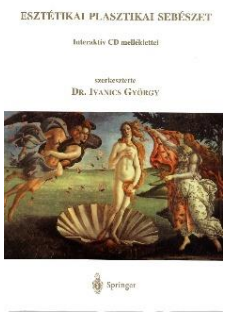

2000

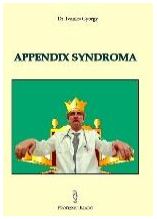

2000

2004

PROF. DR. ZOLTÁN JÁNOS könyvei

1999

2000

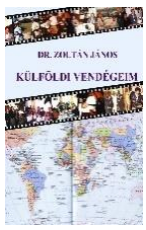

2001

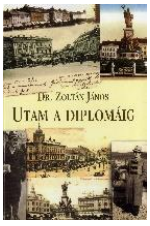

2002

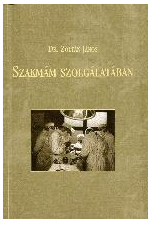

2002

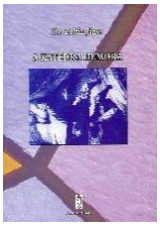

2003

2000

2001

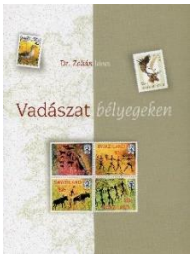

2002

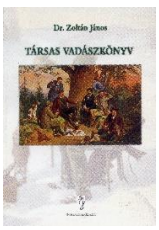

2003

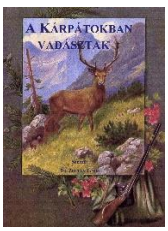

2004

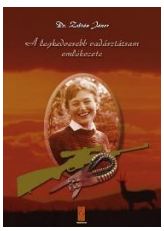

2006

1016 Budapest, Krisztina krt. 79.; +36 205 995 045; ivanics@plasztika.com